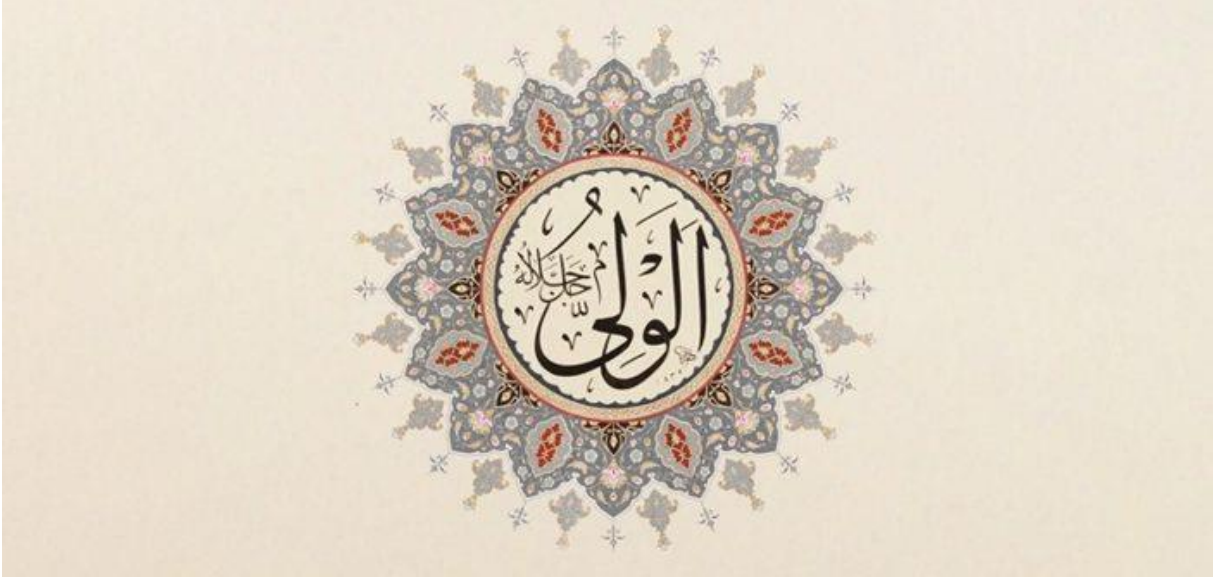

Sosyal Medyada SOHBETLER

(4. Bölüm)

Prof. Dr. Mehmet Halil Oryan

www.ilimvetasavvuf.com

Önsöz

Bir süredir sosyal medyada İslam ve Tasavvuf ile ilgili yazılar yayınlamaktayım. Bu yazılarımda insanları bu konularda bilgilendirmeye ve toplumda bu konularda oluşmuş yanlış inanç ve düşünceleri eleştirmeye gayret etmekteyim. Bu yazıları www.ilimvetasavvuf.com adlı web sitemde yayınlamaktayım. Ayrıca bu yazılarımdan bazılarını İngilizceye çevirerek www.scienceandsufism.com adlı web sitemde yayınlıyorum.

Bu yazılarımdan amacı, insanların tasavvuf ile ilgili merak ettikleri konuları ele almak ve müspet bilim ile tasavvuf arasındaki ilgi ve çelişkileri ortaya koymaktır. Ayrıca İslam inancı ile ilgili bazı konuları ehl-i sünnet itikadı çerçevesinde ele alarak, bunlarla ilgili yorumlarımı dile getiriyorum.

Yayınladığım yazılar aslında sosyal medyada insanlarla bir çeşit sohbet yapmaktır. Artık insanlarla sohbet yapmak için internet ortamı kullanılmaktadır. Bu nedenle web sitelerimde yayınladığım yazıları Facebook, Twitter ve Instagram'da oluşturduğum hesaplarla insanlara ulaştırmaktayım.

Yayınladığım yazıları e - kitaplar halinde de neşretmeyi hedeflemekteyim. Sohbetlerimin 1., 2. ve 3. Bölümlerini yayınladım. 4. Bölümünü bu e – kitap ile yayınlıyorum.

Allah Teâlâ'nın beni bu konuda muvaffak kılmasını dilerim.

Prof. Dr. Mehmet Halil Oryan

İstanbul, Ekim 2022

(Özgeçmiş)

Prof. Dr. Mehmet Halil Oryan

1947 yılında İstanbul'da dünyaya geldi. 1964-1968 yıllarında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümünde lisans eğitimi gördü. 1968-1973 yıllarında Almanya'daki Göttingen Üniversitesi'nde matematik lisans eğitimi aldı. 1977 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü'ne asistan olarak girdi. 1979 yılında burada doktorasını yaptı. 1985 yılında aynı bölümün Cebir ve Sayılar Teorisi Kürsüsüne doçent olarak atandı. Aynı kürsüde 1996 da Profesör oldu. Buradan 2004 yılında emekli oldu. Profesör Oryan ulusal ve uluslararası dergilerde makaleler yayınlamıştır. Yüksek lisans ve doktora tezleri yönetmiştir. İÜFF Mecmuasının yayın kurulu ve İMKB Dergisi'nin hakem heyetinde görev yapmıştır. 1998-2000 yılları arasında İÜ Matematik Araştırma Merkezi Müdürlüğü görevinde bulunmuştur.

Mehmet Halil Oryan Sufi'dir. Küçük yaştan beri tasavvuf ile ilgilidir. Hacı Bayram Veli (ks)'ın müridi olan Hakkı Şiştâr (ks)'ın talebesidir. Tasavvuf ile ilgili makalelerini www.ilimvetasavvuf.com ve www.scienceandsufism.com adlı web sitelerinde yayınlamaktadır.

İçindekiler

Önsöz

Özgeçmiş

Peygamber Efendimizin Mucizeleri 1

Peygamber Efendimizin Mucizeleri 2

İslamiyet ve Materyalizm

Kur'an-ı Kerim'in Bilimsel Mucizeleri

Tasavvuf ve Rüya Tabirleri

Laikliğin Tarihçesi

İslamiyet ve Laiklik

Münafıkların İslamiyete Verdikleri Zararlar

İnsanın Şeytanla İmtihanı

Tasavvufta Şeytan Olgusu

Şeytanın Günümüzdeki Tuzakları

İslamiyette Kafirlik Olgusu

İslamiyette Zulüm Olgusu

İyi Amellerin Boşa Çıkması

Allah'ı İnkâr Mümkin müdür?

Deizm

Niçin Yaratıldık

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Osmanlı Devleti ve Sufiler

İslamiyet Tekrar Tasavvufla Yüksелеcektir

Kaynaklar

Peygamber Efendimizin (sav) Mucizeleri 1

Hiz. Muhammed (sav) m. 610 da İslam dinini tebliğ'e başlamış ve 23 yıllık peygamberliği süresince birçok başarılar elde ederek İslam dinini yaymış ve güçlendirmiştir. O'nun m. 632 de vefatından sonraki 30 yıl süresinde dört halife devrinde, İslam devleti doğudan batıya kadar fetihlerle topraklarını genişletmiş ve her yere zenginlik, huzur ve adalet getirmiştir. İslam devletleri daha sonra Avrupa'nın içlerine nüfuz etmiş, Afrika ve Asya'da yayılmıştır.

Bu ilerlemeyi hazmedemeyen diğer din mensupları, İslam'ın yayılmasını engellemek için birçok siyasi ve askeri faaliyetler yürütmüştür. Bunların temelinde insanlara İslam'ı yanlış tanıtmaya faaliyetleri vardır. Batı devletleri asırlarca kendi insanlarına İslam'ı kötü tanıtmak için çalışmış, bunun için birçok oryantalist ve misyonerler görevlendirmiştir. Bu kişiler yazdıkları kitaplarla, İslam ve onun peygamberi olan Hiz. Muhammed (sav)'i kötüleme ve karalama çalışmaları yapmışlardır. Onlara göre İslam, Hristiyanlıktan sapmış/ heretik bir harekettir. Hazreti Peygamber sahte bir peygamberdir ve Kur'an'ı, Bahîra adlı bir papazdan öğrendiği Eski ve Yeni Ahit'ten esinlenerek yazmıştır. Batının egemen güçleri İslam'ı bir tehdit olarak gördüklerinden, İslam'ı yanlış tanıtmakla yayılmasını

önleyebileceklerini zannetmişlerdir. Bu tehdit algısı, Ortaçağ'dan günümüze kadar Avrupa'daki İslam imajını belirlemiştir.

Ortalama bir Avrupalının gözünde İslam, özünde şiddete dayalı, kılıç yolu ile yayılmış, irrasyonel, takipçilerinin dünyevi ve şehvi arzularını kamçılayan ve ötekini asimile ve son tahlilde yok etmeyi hedefleyen bir dindir. Onlara göre Müslümanlar barbar ve putperesttirler. Böylece batılı, kendindeki tüm olumsuzlukları kendi kurguladığı “öteki”ne yükleyerek deşarj olur, günahlardan arınır, rahatlar ve böylece düşmanı hep kendi dışında arar. İslam'ın batıdaki algılanması böyle bir dışsallama ve yeniden kurgulanma ile oluşmuştur.

Batı İslam karşıtlığını daha ziyade peygamber üzerinden yürütmektedir. Peygamber hakkında Ortaçağ'dan günümüze kadar birçok iftira ve karalamalar yapılarak, insanların İslam'a ulaşmalarına engellenmek istenmiştir. Peygamber hakkında yapılan tasvir ve tanımlamalar, tarihi yanlış anlatma ve gerçekleri saptırma örneği olarak ilginç içeriklere sahiptir.

Avrupa'daki aydınlanma döneminde peygamber karşıtı propagandalar, çoğunlukla aydınlar eliyle yürütülmüştür. Voltaire, Pascal, Dante ve Thomas Aquinas gibi düşünürler aynı eleştirileri kullanmışlardır. Onların ortaya attıkları eleştirilere göre:

- 1) Hz. Peygamber tabiatüstü hiçbir delil (mucize) gösterememiştir. Halbuki ilahi ilhamların lehine olarak gösterebilecek tek şahit bu mucizelerdir.
- 2) İnsanlara yeni bir din getirdiğini iddia edenler, muhakkak mucize göstermek zorundadırlar.
- 3) Hz. Peygamber Kur'an yazmak dışında hiçbir mucize göstermemiştir. Kur'an ne kadar büyük bir eser olursa olsun, bu eseri yazmak sıradan bir insanın gücünün üstünde değildir.

Bu konuda Prof. Özcan Hıdır'ın kaleme aldığı “Batı’da Hz. Muhammed'in İmajı” adlı kitapta şunlar ifade edilmektedir:

“Yapılan çalışmalarda asıl hedef Kur'an-ı Kerim, sünnet, hadis ve siret kaynaklarına yönelik şüphe yaratmaktır. Bu anlamda da ana akım İslam anlayışının dışındaki fırka ve grupların görüşlerini öne çıkaran, marjinal yorumu merkezi yorum gibi gösteren bir anlayış geliştiriyorlar. Bu bağlamda da amaç Kur'an-ı Kerim'in ilkesel rehberliğinde peygamberin sünneti ile pratik olarak ortaya koyulan ilk kurucu nesil olan sahabenin örnekleri ile toplumsallaşıp asırlar boyu devam eden ana akım İslam imajını bozmaktır. Burada da yine Peygamber Efendimizin örneği üzerinden yürüyorlar. Medyada da İslam, Müslümanlar ve Peygamberleri ile ilgili bir konu olduğunda, arka planda hemen marjinal tipler, aşırı örnekler ve teröristler gündeme getiriliyor.”

Amerikalı Prof. Carl Ernst, “Muhammed'e iktida etme” adlı kitabında şunları ifade etmektedir:

“Ortaçağ'da Hristiyan yazarlar Müslümanların gözünde Muhammed (sav)'in hakkaniyetinin göstergesi olan faziletleri tepe taklak olarak göstermeye çalışıp kusurlu ve noksanlı bir karakter çizmeye çalıştılar. Bu da onların Mesih'in ardından bir peygamberin gelmiş olmasına dayanamadıklarından kaynaklanmaktadır.”

Prof. Ernst, kitabında Hz Ali (ra)'nin Peygamberi anlatan “Nehcülbelaga” adlı risalesinden alıntılar yaparak şunları yazmaktadır:

“Allah Resulü (sav) zahitlerin öncüsü, hidayet arayanların görme ve basiretleri olma aracıdır. Işık saçan bir ışık kaynağı ve parlak bir yıldızdır... Allah Teâlâ Hz. Muhammed'i peygamberlerin yaşlı çınarından seçmiş ve onu cehalet ve akılsızlık karanlığında, hidayet ve ışık kaynağı olarak tanıtmıştır. Onu hikmet kaynağı yapmıştır. Hz. Muhammed bir tabip misali nerede hasta ile karşılaşsa onu tedavi etmiştir... Hep ılımlı olmuş, hayatı istikrarlı, sözleri hak ve batılı ayıran olmuş, emri ve talimatı ise adalete hitap etmiştir... Onu yalancı olarak adlandıran düşmanlarının birleşmesi bile onu hak davetinden alıkoymamıştır. Düşmanların onun risalet nurunu söndürmek çabaları ise hiçbir zaman sonuç vermemiştir.”

Materyalizm felsefesini benimseyenler Peygamberimizin bir Arap filozofu olduğunu ileri sürmüşlerdir. Onlara göre Muhammed'in peygamberliği ilahi değil, fakat toplumsal ve siyasal olaydır. Peygamberin başarısı bir ordu kurmasındadır. Bu ordu ile kendi düşüncelerini dünyaya kabul ettirmeye çalışmıştır. Maneviyat ve inançtan yoksun olan bu kimselerin Hz. Peygamber'i doğru olarak anlamaları beklenemez. Bu görüşlere defalarca bilimsel belgelerle cevap verilmiş olmasına rağmen, bu görüşler toplumumuzda yer etmiştir. Materyalist görüşe göre, tabiatla her şey maddesel kurallarla ortaya çıkmış ve yönetilmektedir. Bu görüşte olanlar Allah'ın varlığını ve din olgusunu reddederler. Bugün için çökmüş olan bu felsefeye bağlı olan insanlar toplumumuzda da senelerce bu görüşlerle İslam dinini ve Peygamberimizi eleştirmişlerdir. Ancak materyalist felsefenin artık geçersiz olduğunu göz önüne alırsak, bu insanların eleştirilerine cevap vermenin bile gereksiz olduğu aşikardır.

Edebiyat profesörü Edward Said'in ifadesiyle, “Muhammed'in ahlaki ve dini açılardan kabul edilemezliği, batıdaki oryantalistlerin semptomatik faraziyeleridir.” Bu faraziyelerin geçerli olmadığı defalarca anlatılmış ve tarihi belgelerle ispat edilmiştir. Biz sadece Peygamber Efendimiz (sav)'in mucize göstermediğini iddia edenlere karşı, bu ve bundan sonraki yazımızda cevap vereceğiz. Peygamber Efendimizi ve İslam dinini içine sindiremeyenler ve ona karşı olanlar bu açıklamalarımızdan ne kadar nasipkar olacaklar bilemeyiz. Ancak bizim görevimiz bunu belgelerle insanların önüne tekrar koymaktır.

Peygamber Efendimiz (sav)'in Mucizeleri

Peygamber Efendimiz (sav)'in birçok mucizeleri vardır. Bu mucizelerin bir kısmı Kur'an'da ifade edilmiş ve bir kısmı da Kur'an'da ifade edilmemiştir. Biz bu yazımızda Peygamber Efendimizin Kur'an'da anlatılan mucizelerini anlatacağız. Diğer mucizelerini de bundan sonraki yazımızda anlatmak istiyoruz.

Mucize kelimesi “el-Aczü” kökünden gelir. Anlamı insanı aciz bırakan, karşı konulamaz, olağanüstü demektir. Mucize Peygamberlerin peygamberliklerinin doğruluğunu teyit etmek için Allah tarafından yaratılan ve insanlara bir benzerini getirmekten aciz kaldığı olağanüstü olaylardır. Mucize tabiatın olağan kanunlarının geçerliliğini o an için geçersiz kılar ve onları durdurur. Bu nedenle mucizeleri müspet bilimlerle açıklamak mümkün değildir.

Hz. Muhammed (sav)'in mucizeleri diğer peygamberlerin mucizelerinden hem sayı bakımından çoktur ve hem de derece bakımından çok üstündür. Peygamberimizin mucizelerinin adedinin binden fazla olduğu ifade edilmiştir.

Hz. Peygamber (sav)'in en büyük mucizesi Kur'an-ı Kerim'dir

Kur'an-ı Kerim bütün zamanlara hitap eden en büyük mucizedir. Bu konuda Peygamberimiz bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *“Hiçbir peygamber yoktur ki, onlara kendi zamanlarındaki insanların inandıkları bir mucize verilmemiş olsun. Hepsine mucizeler verilmiştir. Bana mucize olarak verilen ise Allah'ın bana vahyettiği Kur'an-ı Kerim'dir.”*

Kur'an lafzı (sözü) ve manası ile mucizedir. Çünkü Kur'an Allah kelamı olan ve benzerini meydana getirmekten beşer gücünün aciz kalacağı çok yüksek mertebede bulunan kitaptır. Kur'an ayetlerinin Peygamberi doğrulayan deliller olduğunu kabul etmeyen müşriklerin ne dedikleri Kur'an'da şöyle bildirilmiştir:

“Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman, “İşittik, istersek bunun gibisini biz de söyleriz, bu eskilerin efsanelerinden başka bir şey değildir” diyorlar.” (Enfal, 8/31)

Müşriklerin bu sözlerine karşı Allah Teâlâ, Kur'an'da bir çok ayette meydan okumuştur. Bunlardan biri şudur:

“Onu Peygamber uydurdu mu diyorlar? De ki: Haydi siz de onun gibi bir sure getirin ve Allah'tan başka çağırabileceğiniz kim varsa onu da yardıma çağırın. Eğer sözünüzde sadık iseniz bunu yapın.” (Yunus, 10/38)

Bu meydan okuma asırlarca devam etmektedir. Fakat İslam karşıtları bu meydan okumaya bugüne kadar cevap verememişlerdir. İslam'ı içine sindiremeyenler, bugün bile Kur'an'ın Hazreti Peygamber tarafından kaleme alındığı iftirasına ve

yalanına sığınmaktadırlar. Fakat bu iftiralar havada kalmış ve bugüne kadar ispat edilememiştir.

Abdülahad Ömer (Gary Miller)'in “Eşsiz Mucize Kur'an” adlı kitabında şunlar yazılmaktadır:

“Kur'an'ın meydan okuduğu, inkar edenleri âciz bıraktığı en önemli mucizevi yönü, onun edebi bir şaheser oluşundan, belâgatın zirvesinde yer alışından, lafız ve mana bütünlüğüne, akıcı bir üsluba, harfler, kelimeler ve cümleler arası tatlı bir insicam, ahenk ve tenâsübe sahip oluşundan kaynaklanır. Bu ilahi kelimada her harf, kelime ve cümle yerli yerince konmuştur. Herhangi bir harfin yerine eşdeğeri olan başka bir harf getirilemez, getirilirse mana değişir.

Kur'an-ı Kerim, indirildiği günden beri Arap dilinde yazılan bütün eserler içerisinde en müstesna yere sahip olan, en üstün edebi üstünlüğe mazhar olan bir kitaptır. İndirilmeye başlandığı günden bu yana, tarih boyunca edebiyat dünyasında inşa edilen hiçbir metin, Kur'an'ın tek bir suresiyle bile kıyas edilemez şüphesiz. Kur'an'ın ebedi bir şaheser oluşu, yerli – yabancı, Müslüman olan, olmayan herkes tarafından tasdik edilen bir gerçektir. Kur'an'ın muhtevasını anlamayan veya anlamak istemeyen oryantalistler bile onun üstün edebi bir dile sahip olduğunu kabul ederler.”

Gerçekten yukarıda da belirtildiği üzere, biraz Arapça bilgisine sahip olan herhangi bir kimse, en zirve Arapça edebi metinlerle Kur'an pasajlarını karşılaştırırsa Kur'an'ın nasıl bir ifade gücüne sahip olduğunu, onun gerçekten erişilemez güzellikte bulunduğunu zorlanmadan kavrar. Kur'an'ın bu edebi üstünlüğü şimdiye kadar tasdik edildiği gibi bundan sonra da tasdik edilecek, onun dil ve üslubu diğer bütün edebi metinlere ilham kaynağı olmaya devam edecektir.

Kur'an-ı Kerim'de Peygamberimizin mucizelerini gösteren ayetler vardır. Bunları bazılarını aşağıda ele alıyoruz:

- *“Onları siz öldürmediniz, lakin Allah öldürdü. Attığın zaman da sen atmadın, lakin Allah attı. Bu da müminlere güzel bir imtihan geçirtmek içindir. Allah işitendir, bilendir.”* (Enfal, 8/17)

Enfal suresinde Bedir savaşı detaylı olarak anlatılmaktadır. Bedir günü Müslümanlar sayıca çok az ve silahça da çok zayıftılar. Kafirler ise onların üç katı kaddı ve tamamen silahlı ve zırhlı idiler. Savaşın bir bölümünde Müslümanlar mağlup olmak üzereyken, Peygamber efendimiz bu anda ellerini açarak şöyle dua etmiştir: *“Ey Rabbim! Eğer şu topluluğu helak edecek olursan, bir daha asla yeryüzünde sana ibadet edecek insan kalmayacaktır.”* Bu dua üzerine Cebrail (as) Efendimize *“Bir avuç toprak al ve bunu onların yüzlerine at”* dedi. Hazreti Peygamber de bir avuç toprak alarak bunu onların yüzüne attı ve *“Yüzleri kurusun”*

dedi. Müşriklerden hiçbir kimse kalmadı ki gözlerinde, burun deliklerinde ve ağzında bu bir avuç topraktan isabet etmiş olmasın. Müşrikler gözlerine kaçan bu toprakla uğraşırken sahabeler onlara saldırıp bir kısmını öldürdü ve bir kısmını da esir ettiler. Bu olayı müspet bilim ile açıklamak mümkün değildir. Çünkü bu bir beşerin gücü ile olacak bir şey değildir. Bu olay tarihte aynı şekilde kayda geçmiştir. Bunun aksini kimse iddia edememiştir. İşte bu olay Peygamberimiz (sav)'in bir mucizesidir.

Bu olayla ilgili İsmail Hakkı Bursevî Hazretleri Rûhu'l Beyân adlı tefsirinde şöyle diyor:

“Bu ayet Bedir çölündeki savaş ile ilgili olarak inmiştir. Rivayet edildiğine göre arkasında saklanmış oldukları kum tepesinden ayrılarak vadiye gelen Kureyşlileri gören Hazreti Peygamber şöyle dua eder: *“Ey Allah'ım! Bunlar kibir ve gururlarıyla övünerek gelen ve senin Peygamberini yalanlayan Kureyşlilerdir. Ey Allah'ım! Senden bana söz verdiğin şeyi istiyorum.”* Hazreti Peygamber daha sonra yerden bir avuç toprak alarak onların yüzüne doğru atar ve *“Yüzleri çirkinleşti”* der. Bu toprağın gözlerine ve burunlarına isabet etmiş olduğu müşriklerden hepsi yenilgiye uğramıştır. Müminler de bunları takip etmiş bir kısmını öldürmüş bir kısmını da esir almışlardır. Burada Hz. Muhammed görünüşte atar gibi göründüyse de gerçekte Allah attı. Allah bu toprak parçalarını müşriklerin gözlerine ulaştırdı ve onlar yenildiler.”

Böylece Müslümanlar kâfirleri perişan etti. Buradaki atma eylemi şekil olarak Hazreti Peygamber tarafından gerçekleştirilmiş gözükse de, bir avuç toprak atmakla bütün düşmanın gözlerinin kör olması ve mahvolmaları beşerin yapabileceği bir şey olamaz. Düşmanın öldürülmesinin sebeplerini var eden Allah'tır. Bedir harbinde de meleklerini indirerek Müslümanlara yardıma koşmuştur. Melekler toprakları kâfirlerin gözlerine, burunlarına doldurmuşlardır. Bu olay kâfirlerin kalbine korku salmış, müminlerin gönüllerini de kuvvetlendirmiştir. Böylece Allah tarafından sebepler oluşturularak zafer kazanılmıştır.

Ayette bunun *“Müminler için güzel bir imtihan olduğuna”* işaret edilmektedir. Çünkü bu mucize Müslümanların imanını arttırmış, Hazreti Peygamberin Allah'ın Resülü olduğuna daha çok inanmış ve böylece İslam'a daha sıkı bağlanmışlardır.

- *“Bir kısım ayetlerimizi kendisine göstermek için kulunu bir gece Mescid-i Haram'dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa'ya götüren o Allah yücedir. Gerçekten O işitendir ve görendir.”* (İsra, 17/1)

Bu ayet-i kerime bütün müfessirlerin ittifakı ile Efendimizin Miraç hadisesinin başlangıcı olan İsra olayından, yani Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya olan

seyahatından haber vermektedir. İsrâ gecesı Recep ayının 27. günü olan pazartesi gecesidir. Ayette “Peygamberi” yerine “Kulunu” deniliyor. Bunun sebebi Hazreti İsa’da olduğu gibi Hz. Muhammed’e uluhiyet isnad edilmemesi içindir.

Peygamberimiz Miraç olayında dünya aleminden sıyrılarak cismi ile Mele’i ala’ya yükselmiştir. Bu ise beşeri davranışlara göre mümkün olamaz. Ayrıca burada kulluk makamının şerefine işaret vardır. Bu konuda Fahrettin er Razi tefsirinde şöyle demiştir: “Ubudiyyet risaletten daha faziletlidir. Çünkü ubudiyyette halktan Hakka yönelimi, risalette ise Hakk’tan halka yönelim işidir. Ayrıca ubudiyyette kulun işini Mevlasına bırakması vardır. İşlerini Mevlası yapar. Risalette ise ümmetin işlerini tekellf etme, onlarla ilgilenme vardır. İkiisi arasındaki durum ne kadar farklıdır.”

Miraç hadisesi hem ruh, hem de bedenle olmuştur bunun delili ayette ki “*kulunu... götürdü*” ifadesidir. Çünkü abd/kul, ruh ve bedeni birlikte ifade eder. Ayrıca bir hayvan çeşidi olan Burak da insan bedenini taşır. Miraç hadisesi uyku halinde yalnız ruh ile olsaydı, o zaman müşrikler bunu inkar etmezlerdi. Çünkü uyku halinde benzer durum herkeste görülebilir.

İsrâ mucizesinin amacı hiç kimsenin müşerref olmadığı şekilde, peygamberlerin efendisi ve sonuncusu olan Hz. Muhammed’e ilahi zatına mahsus ayetleri göstermektir. Bu ayetler şunlardır: Bir aylık mesafede olan Mescid-i Aksa’ya gecenin az bir kısımda gidip Beyt-l Makdis’i görmesi, Enbiya ruhlarının temessül ederek kendisine görülmesi, onların yüce makamlarına vakıf olması ve Levh-i Mahfuz’daki kalemlerin cızırtısını duyması gibi hususlar.

Hız. Muhammed’in İsrâ mucizesine mazhar kılınması onun izzet ve değerini artırmak ve makamını yükseltmek içindir. Miraç mucizesi esnasında Hız. Muhammed’e dini vecibeleri ihmal ve terk eden bazı kimselerin durumları gösterilmiştir: Farz namazları kılmayanlar, zekat vermeyenler, zina edenler, faiz yiyenler, vaaz ettiği halde kendi vaazından yararlanmayanlar, başkalarının ırz ve namuslarına sataşan ve gıybet edenler gibi.

Resulallah Mescid-i Haram’a geri dönünce müşrikler onun anlattıklarına inanmadılar. Çünkü bunun beşeri gle olamayacağını biliyorlardı. Ancak Ebubekir anlatılanlar için “Bunu o demiş ise doğrudur. Ben onu bundan daha garip hususlarda da tasdik ettim. Sema’dan getirdiği haberlerinde de onu tasdik ediyor, doğru söylediğine inanıyorum” dedi. Müşrikler içinde Beyt-l Makdis’i görenler vardı ve yine biliyorlardı ki Hazreti Muhammed onu hiç görmemiş ve oraya hiç gitmemişti. Akıllarınca yalanını ortaya çıkarmak için “Ey Muhammed! Bize Beyt-l Makdis’i anlat, kaç tane penceresi var?” dediler. Bunun zerine Allah Teâlâ Mescid-i Aksa ile Peygamber arasındaki uzaklık engelini kaldırdı ve Peygamber ona bakarak sordukları bütün sorulara cevap verdi.

İşte bu mucize belgeleri ve şahitleri ile yaşanmıştır. Böyle bir mucize başka hiçbir peygambere verilmemiştir. Fakat İslam karşıtı olan gafiller, bütün bunlara rağmen Peygamberin bu mucizesine inanmamışlardır. Eğer Allah Teâlâ onların kalplerini mühürlemiş ise yapacak bir şey yoktur. Onlar hiçbir mucizeye inanmayacaklardır.

● “*Kıyamet yaklaştı, ay yarıldı.*” (Kamer, 54/1)

Bu ayete göre “*Kıyamet yaklaştı*” yani kıyametin kopması ve vukuu bulması anı yaklaştı, dünyanın sadece az bir ömrü kalmıştır. “*Ay yarıldı*” ifadesinde fiilin dili geçmiş zamanla ifade edilmesi, ayın yarılmasının Resulallah zamanında vuku bulunduğunu ifade etmektedir. Buna göre ayın yarılması kıyametin yaklaştığının bir alametidir.

Rivayet edildiğine göre, Kureyş'in ileri gelenlerinden bazıları bir araya gelirler ve Resulallah'a ayı ikiye ayırırsa iman edeceklerine söz verirler. O gece ayın ondördüncü gecesidir. Resulallah parmağını yukarı kaldırır ve aya ortadan ikiye ayrılmasını emreder. Derhal ay iki parçaya ayrılır. Yarım ayın biri bulunduğu yerden kalkıp başka bir noktaya gider, öbür yarısı eski yerinde kalır. İbni Mesud der ki “Ben Hira mağarasının bulunduğu Nur dağı ayın yarılmış iki yarısı arasında gözlerimle gördüm.”

Bazı alimler derler ki, ayın bir yarısı doğuya ve diğer yarısı da batıya gitti. Ardından bütün dünya bir an karanlıkta kaldı. Sonra birbirinden ayrılan yarı parçalar doğdular ve mucizeden önceki halinde olduğu gibi semanın ortasında bir araya gelip bitiştiler. Bundan sonra Resulallah şöyle buyurdu: “*Şahit olun, şahit olun.*” İşte tam o esnada Kureyş'in kâfirleri Hz. Peygamber'i kastederek “İbnu Ebî Kebşe bizi büyüledi” dediler. Aralarından birisi de şöyle söyledi: “Şüphesiz Muhammed sizin açınızdan ayı büyülemiş olsa bile, bu sihir ile bütün yeryüzü halkını büyülemiş olamaz. Çeşitli beldelerden Mekke'ye gelenler ayı görmüşler mi? sorun bakalım.” Bu sorunun cevabında, bölgedeki çevre halkının tümünün bu olayı gördüğü tespit edilmiştir. Bu tespit birçok hadislerle de teyit edilmiştir.

Abdullah ibni Ömer şöyle demiştir: “Bu Allah'ın Resulü zamanında oldu. Ay iki parçaya yarıldı. Bir parça dağın önünde, bir parça da arkasındaydı. Hazreti Peygamber “Allah'ım şahit ol!” dedi.”

İmam Beyhaki der ki: “Bize Hafız Ebu Abdullah'ın... Abdullah İbni Mesud'dan rivayetle haber verdiğine göre, o şöyle demişti: “Ay Mekke'de yarıldı ve iki parça oldu. Mekkeli Kureyş kafirleri “Bu, İbn Ebu Keşbe'nin sizi büyülemiş olduğu bir büyüdür. Seferden geleceklere bekleyin, şayet sizin gördüğünüzü onlarda görmüşse doğru söylemiştir. Eğer sizin gördüğünüz gibi görmemişlerse hiç şüphesiz bu onun bizi büyüleyici bir büyüdür” dediler. Dışardan seferden

gelenlere sorulduğunda, muhtelif yönlerden gelenler onu gördük dediler.” İbni Cerir de hadisi Mugire kanalıyla rivayet etmiştir.

Hız. Muhammed ve getirdiğı dinin en büyük düşmanları olan o zamanın inkarcıları, “Aydın ikiye ayrılması” mucizesini inkar etmedikleri gibi, böyle bir olayın gerçekleştiğini kabul etmeleri önemlidir. Çünkü Peygambere ve Müslümanlara birçok zulüm yapan Mekke’li kâfirler bu mucizeyi inkâr edememişlerdir. Halbuki bu olay gerçekleşmemiş olsaydı, ellerine büyük bir koz geçmiş olacak ve bunu İslam aleyhine ciddi bir şekilde kullanacaklardı. Böyle bir durum olmadığına göre bu mucizeye gerçekten şahit olmuşlardır.

Ayette belirtilen “kıyamet yaklaştı” ifadesini kainatın ömrüne kıyasla anlamak gerekir. Milyonlarca yıl önce yaratılmış olan alem için iki üç bin sene kainatın ömrünün son dakikaları değil, hatta son saniyeleridir. Bu anlamı kuvvetlendiren birçok ayet ve hadis vardır.

Günümüzde de ayın ikiye ayrılması mucizesi, aya yapılan yolculuklarda çekilen fotoğraflarla teyit edilmiştir. Bu fotoğraflarda ayın yüzeyinde doğal olmayan, boyuna çatlak ve yarıklar mevcut olduğu yetkililer tarafından açıklanmıştır. Aya ilk giden astronotun şu ifadesi ilginçtir: “Aya yaklaşırken gördüğüm ayın şekli, bir elmanın ikiye ayrılıp sonra tekrar birleştirilmesi gibiydi.” Bu ifade sonraları NASA tarafından kaldırılmıştır. Çünkü onlar da Peygamberin bu mucizesinden haberdar olmuşlar ve İslam karşıtı olduklarından bu ifadeyi NASA’nın web sitesinden silmişlerdir. Fakat ay hakkında çekilmiş fotoğraflarda anormal yarıkların yorumunu onlar da yapamamaktadırlar. Bir gün gelecek bütün insanlar bu mucizeyi tasdik edeceklerdir inşallah.

● “Allah seni insanlardan koruyacaktır.” (Maide, 5/67)

Bu ayet-i kerime inmeden önce, Medine’de Yahudiler ve müşrikler Peygamberimizi tehdit ediyorlardı: “Ya Muhammed! biz çok kalabalığız ve silah sahibiyiz. Eğer bu davadan ve dininden vazgeçmezsen seni öldürürüz.” dediler. Bunun üzerine Peygamber Efendimizi ensar ve muhacirlerden kişiler bekliyorlar ve koruyorlardı. Yahudilerin suikast yapması korkusundan onun yanında geceliyorlar ve onun her gittiği yere beraber gidiyorlardı. Bu ayet inince Allah Resulü kendisini bekleyenlere şöyle dedi: “Ey insanlar! Gideceğiniz yerlere gidin, artık beni beklemeyin. Şüphesiz ki Allah beni insanlardan koruyacaktır.” Allah’ın bu vaadinden sonra Peygamber Efendimiz gecenin evvelinde ve geç saatlerde Medine’nin vadilerinde ve تنها yerlerinde düşmanlarının çokluğuna rağmen tek başına gezerdi. Ona suikast planları yapanların planları da bir türlü gerçekleşmezdi. Bu durum birçok sahabenin ifadelerinde teyit edilmiştir. Bu ayetin hükmünün gücünü gösteren birçok olay olmuştur.

İbni Ebu Hatim rivayet ediyor: Peygamber Enmar oğullarıyla savaştığında koruyucu bir hurma ağacının üzerine çıkmıştı. Gavres ibni Haris adlı bir müşrik Hz. Peygamber'e gelip “Ey Muhammed! Kılıcını bana ver de bakayım” demiş. Resulallah kılıcını ona vermiş, Gavres'in eli titremiş ve elinden kılıç yere düşmüş. Bunun üzerine Resulallah, *“Allah seninle yapmak istediğin şeyin arasına girdi.”* demiş.

Ebu Cafer ibni Cerir Taberî der ki: “Resulullah bir yerde konakladığı zaman ashab onun için gölgelik bir ağaç seçer ve Resulallah onun altında uykuya daldı. İşte bu esnada bir bedevi gelmiş ve kılıcını kınından çıkararak, “şimdi seni benden kim korur?” demiş. Allah'ın Resulü de *“Beni sende Allah korur”* demiş. Bedevinin bu esnada eli titremiş ve kılıç elinden düşmüş, başını ağaca vurarak beyni dağılmış.

Ebu Cehil yemin etmiş ki, ben secdede Muhammed'i görsem, bir taşla onu vuracağım. Büyük bir taş alıp gitmiş, secdede gördüğü vakit kaldırıp vurmaya uzandı iken, elleri yukarıda kalmış. Allah Resulü namazını bitirdikten sonra kalkmış ve Ebu Cehil'in eli çözülmüş.

Mekke'nin fetih gününde Fedale namında birisi Allah Resulü'nün yanına onu vurmaya niyetiyle geldi. Resulullah ona bakıp tebessüm etti, *“Nefsinle ne konuşun?”* dedi ve Fedale için Allah'tan bağışlanma diledi. Fedale de imana geldi ve dedi ki “o vakit ondan daha ziyade dünyada sevgilim olmazdı.”

İsmail Hakkı Bursevi (ks) bu konuda Rûhu'l Beyân adlı tefsirinde şöyle söylemektedir:

“Rivayet edilmiştir ki, Hz. Peygamber (sav) Medine'ye girdiğinde muhacir ve ensar dan 100 kişi onu Yahudilerden koruyordu. Ancak *“Allah seni insanlardan korur”* ayeti indikten sonra, Hz. Peygamber Allah tarafından Yahudi ve diğer insanların kötülüklerinden korunduğunu anladı ve muhacirlere ve ensara *“Artık yerlerinize gidin, çünkü Allah beni Yahudilerden korur”* dedi. Daha sonra Hazreti Peygamber düşmanlarının çokluğuna ve yardımcılarının azlığına rağmen zaman zaman gecenin başlangıcında ve seher vakitlerinde Medine vadilerine tek başına giderdi. Allah onu koruyordu. Kuşkusuz buradaki gaye öldürülmekten korumaktır ki, yüce Allah onu gerçekten öldürülmekten korumuştur. Hz. Peygamber'in karşılaştığı diğer sıkıntı ve musibetler ise diğer peygamberlerin ve Allah dostlarının gördükleri türlerdendir.

Şu bir gerçektir ki, yaratıcısının emrine uyanları Allah Teâlâ yaratıkların kötülüklerinden korur. Nitekim Hazreti Peygamber ile Hz. Ebubekir hicret sırasında mağaradayken düşmanlarının tehlikesinden korumuştur. Allah'ın bu koruması müminler için de geçerlidir. İman edip Allah'a tevekkül edenlere Allah kafidir. Bu husus ayet ve hadislerle teyid edilmiştir.

Ayrıca rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamberin Süfeyne adında bir hizmetçisi vardı. Bir gün Süfeyne, Bizans topraklarında orduyu kaybedip yolunu şaşırdı. Koşa koşa askerleri arıyordu. Aniden bir aslanla karşılaştı ve ona “Ey bu yerlerin kralı, ben Hazreti Peygamberin hizmetçisi olan Süfeyneyim. Amacım şöyle şöyledir” dedi. Bunun üzerine aslan yanına gelip onu okşamaya başladı. Süfeyne konuştuğu anlıyormuşçasına ona kulak veriyordu. Orduyu buluncaya kadar beraberlikleri devam etti, sonra aslan geri döndü.

● *“O zaman sen müminlere Rabbinizin size indirilmiş 3000 Melek ile yardım etmesi size yetmez mi diyordun. Evet sabreder ve Allah'tan korkarsanız, onlar ansızın üzerinize gelseler, Rabbiniz size nişanlı 5000 melek ile yardım eder.”* (Ali İmran, 3/124-125)

Peygamberimize savaşlarda, Allah tarafından melekler gönderilerek yardım edilmiştir. Bu husus birçok ayetlerde dile getirilmiştir. Yukarıdaki ayette “münzelîn” (indirilmiş) kelimesi yardım için gelen meleklerin, Allah'ın izniyle gökten indirildiklerini ifade eder. Allah müminleri önce bin, sonra üç bin, daha sonra beş bin melek ile destekleyip, imdatlarına yetişmiştir. Çünkü, kalplerinin güçlenmesi, kararlı olmaları ve zafere ulaşmaları için, meleklerin indirilmesi konusunda kendilerine söz verilmişti. Ayette geçen “müsevvimîn” (işaretlenmiş) kelimesi gelen meleklerin işaret taşıdığına işaret eder. Rivayet edildiğine göre melekler, beyaz sarıklı idiler. Sadece Cebrail (as) sarı sarıklı idi. Melekler kır atlar üzerinde gelmişlerdir.

Bedir günü gönderilen melekler şu ayette ifade edilmektedir:

“O vakit siz Rabbinizden yardım diliyordunuz. O da: “Ben işte art arda 1000 melek ile size yardım ediyorum” diye duanızı kabul buyurmuştu. Bunu da Allah size sırf bir müjde olsun ve bununla kalpleriniz yatışsın diye yapmıştı. Yoksa zafer ancak Allah katındandır. Gerçekten Allah mutlak galiptir ve hikmet sahibidir.” (Enfal, 8/9,10)

Hendek savaşında gönderilen meleklerden şu ayette bahsedilmektedir:

“Ey iman edenler! Allah'ın üzerinizdeki nimetini anın. Hani size ordular gelmişti de, üzerlerine bir rüzgar ve sizin görmediğiniz ordular salıvermiştik. Allah ne yaptığınızı görüyordu.” (Ahzab, 33/39)

Huneyn günü gönderilen melekler hakkında da şu ayet-i kerime haber vermektedir:

“Sonra Allah, Resul'ünün üzerine ve müminlerin üzerine sekinetini indirdi. Gözle görmediğiniz ordular göndererek kendisini tanımayan kâfirleri azaba uğrattı. Kafirlerin cezası işte budur.” (Tövbe, 9/26)

Bu ayetlerde belirtildiğini üzere Peygamber Efendimizin ordusunda melekler vardı ve ona peygamberliğin bir mucizesi olması için bu melekler sahabeler tarafından görülmüştü:

Sehl ibni Huneyf (ra) der ki: “Vallahi ben Bedir günü bizden birisinin kılıcıyla bir müşriğin kafasına vurmak üzereyken kılıncın ona ulaşmadan o müşrikin kellesinin cesedinden ayrılıp yere düştüğünü gördüm.”

Ebu Üseyd Malik İbni Rabia (ra) (Bu zat Bedir ehlerinden en son vefat edendir) şöyle buyurur: “Şu an sizinle birlikte Bedir'de bulunsaydım ve gözlerimde görseydi elbette hiç şüphe ve tereddüt etmeden meleklerin çıkageldiği vadiyi size gösterirdim.”

Allah Teâlâ bütün bunları niçin yaptığını şu ayette ifade etmektedir:

“Allah bunu sadece müjdelemek için ve kalbiniz huzura kavuşsun diye yaptı. Zafer ancak, azîz ve hakîm olan Allah tarafındandır.” (Ali İmran, 3/126)

Allah Teâlâ'nın melekler göndererek müminlere yardım etmesi tarih boyunca Müslümanların yaptığı savaşlarda şahit olunmuştur. Çanakkale savaşında kafirler meleklerin nasıl yardım ettiklerini gözleriyle görmüşlerdir. Müslümanlar doğru yolda oldukları sürece, bu durum kıyamete kadar devam edecektir inşallah.

Ol âlem fahri Muhammed, nebîler serveridir;

Ver salevât aşk ile, ol günahlar eritir...

Hak O'nu övdü yarattı, sevdi Habîb'im dedi;

Yeryüzünde cümle çiçek, Mustafâ'nın teridir...

Cebrâil dâvet kılınca Mîrâc'a Muhammed'i,

Mîrâc'ında dilediği, ümmetinin vâridir...

Sen O'na ümmet olagör, O seni mahrum komaz,

Her kim O'nun ümmetidir, sekiz Cennet yeridir...

Her kim O'nun sünnet ile farzını kâim tutar,

Ne diyem ki âkıbet, soru-hesaptan berîdir...

Suçlu-suçsuz günahkâr, şefâat O'ndan umar;
Ol Cehennem'de yananlar, münkirin inkârıdır...

(Yunus Emre)

Yayınlama Tarihi : 25.08.2020

Peygamber Efendimizim (sav) Mucizeleri 2

Allah Teâlâ bütün peygamberlere mucizeler vermiştir. Bu mucizeler vasıtasıyla insanlar onların Allah'ın gönderdiği peygamberler olduklarına inanmışlardır. Bu mucizeler olağanüstü şeyler olduğundan bunları insan aklı ve müspet bilimlerle açıklamak mümkün değildir. Çünkü mucizelerin olduğu yerlerde tabiatın olağan kanunları çalışmamakta ve geçersiz olmaktadır. O zaman bu olguları nasıl izah edeceğiz? Bunlar ancak iman edilmekle, Allah'tan olduğuna inanmakla izah

edilebilirler. Çünkü Allah Teâlâ her şeye kadirdir ve bir şeyin olmasını istediği zaman ona “Ol” demesi kafidir, o da hemen oluverir (Yasin, 36/82).

İnsanların bir kısmı bu mucizelerin birer sihir ve göz boyama olduğunu düşünmüşler ve dolayısıyla mucizeleri inkar etmişlerdir. Onlar “aklın ve müspet bilimin dışında hiçbir şeyin doğru olduğuna inanmıyoruz” derler. Fakat mucizelerin fiilen gerçekleştiklerine dair birçok şahit ve kanıt vardır. Bunları göz ardı ederek, kendilerinin bilimsel düşündüklerini zannetmeleri bir çelişki ifade etmez mi? Mademki birtakım olgular gerçekleşmiş ve onları teyid eden tarihi şahitler ve deliller vardır, o zaman bunların doğru olduklarını kabul etmemiz gerekmez mi? İşte peygamberlere inanmayan insanlar böyle bir çelişkili durum içindedir. Müspet bilimciler tarihte peygamberlerin gösterdikleri mucizeler hakkında hiçbir açıklama yapamamaktadırlar. Çünkü bu mucizeleri açıklayacak onların bildiği hiçbir tabiat kanunu yoktur. Bunların karşısında müspet bilimciler neler düşünmektedirler? Mucizeleri inkar etmek ve onlar gerçekleşmemiştir demek hiçbir şekilde objektif ve bilimsel bir yaklaşım değildir. Şöyle mi demek istiyorlar: “Ben inanmıyorsan o şey yoktur.” Birer gerçek vakıa olan mucizeleri görmezden gelip, kendilerine bilim adamı yakıştırmayı yapmak nasıl bir çelişki ve gaflettir.

Müspet bilimcilerin bu davranışları bilim kavramı dışındadır. Çünkü bilimin amacı doğru olanı aramaktır. Mucizeler birer gerçek olarak ortadayken bunları göz ardı etmek gerçek bir bilimsel anlayış değildir ve bu husus müspet bilimcilerin bilim anlayışlarının sorgulanmasının gerektiğini gösterir.

Gerçek bilim, İslam'ın öngördüğü bilimdir. İslam bilimi hem aklın hem de müspet bilimin objektif verilerini kabul eder. Fakat onların zan olarak ileri sürdükleri şeyleri kabul etmez. Ancak onların evrendeki bütün olayları açıklamada yeterli olamayacağını söyler. İnsanın hem içinde hem de dışında öyle olaylar vardır ki bunları açıklamak için akıl ve müspet bilim yeterli olamamaktadır. Bu olayları açıklamak için İslam'ın ilim anlayışı ile hareket etmek gerekir. İslam'ın ilim anlayışında önce iman sonra ilim gelir. İmansız ilimin hiçbir mutlak geçerliliği yoktur. İman ile ilim bütünleştiği zaman evrendeki her şey kolaylıkla açıklanabilir.

Musa (as) ve İsa (as) gibi peygamberler de birçok mucizeler göstermişlerdir. Bu mucizeler günümüze kadar şahitlerle teyit edilmiş olarak gelmiştir. Bu mucizelere büyük bir insan kitlesi inanmaktadır. Ancak Yahudi ve Hristiyanlar kendi peygamberlerinin mucizelerine inandıkları ve kabul ettiklerini açıklarken, İslam dininin peygamberi Hz. Muhammed (sav)'in mucizelerini inkar etmektedirler. Onlara göre Hz. Muhammed (sav) peygamber değildir ve mucizeleri de bir göz boyamasıdır. Onlar eğer Hz. Muhammed (sav)'in mucizelerini kabul etselerdi, O'nun peygamber olduğu kabul etmiş, böylece de İslam'ı bir din olarak kabul etmiş olacaktı. Fakat onlar İslam'ı din olarak kabul etmezler. İslam'ın son din oluşu ve tarihte çok güçlü devletler kurmuş olmaları, diğer din mensupları tarafından kendi

egemenlikleri için tehdit olarak gördüklerinden, onu dışlayarak ve kötüleyerek kendi toplumunun insanlarından uzaklaştırmaya çalışmışlardır. Bu gayretlerinde kısmen başarılı olsalar da, zaman geçtikçe insanlar arasındaki iletişim ağları geliştikçe, İslam dini hakkında uydurdukları yalan ve iftiraların geçerli olmadığı insanlar tarafından görülmektedir. Böylece dünyada İslam dinine teveccüh gittikçe artmaktadır. Batıdaki ortaçağ ve aydınlanma dönemi aydınları, bilim adamları ve entelektüellerin, Hz. Muhammed (sav) hiçbir mucize göstermemiştir, diye ortaya attıkları iddialara artık kimse inanmamaktadır. Çünkü tarih Peygamberimizin diğer bütün peygamberlerden daha çok sayıda ve daha yüksek derecede mucize gösterdiğini yazmaktadır.

Peygamber Efendimizin (sav) Mucizeleri

Peygamber Efendimizin mucizeleri bütün hayatı boyunca insanlar tarafından gözlemlenmiştir. Bu mucizeleri zaman bakımından üç kısma ayırabiliriz: Peygamberlik görevinin bildirildiği (bi'set) zamandan öncesi, sonrası ve vefatından sonraki mucizeler.

Peygamber Olmadan Önceki Mucizeleri

Bunlar Peygamberimiz (sav)'in doğması ile başlayıp 40 yaşında Peygamber olduğu bildirilene kadar geçen sürede görülen mucizelerdir. Bu mucizelerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

- Peygamberimizin doğduğu gece hem annesi, hem de annesinin yanında bulunan Osman ibni Âs'ın annesi ve Abdurrahman ibni Avf'ın annesi büyük bir nur gördüklerini söylemişlerdir. Öyle ki bu Nur doğuyu ve batıyı aydınlatmıştır.
- Peygamberimiz (sav)'in doğduğu gece Kabe'deki putlar baş aşağı yıkılmışlardır.
- İran'da hüküm süren Sasaniler devletinin kralı olan Kisra'nın ünlü sarayı Peygamberimiz (sav)'in doğduğu gece sallanarak tahrip olmuştur.
- Mecusiler tarafından kutsal sayılan Sava gölü Peygamberimiz (sav)'in doğduğu gece yere batmış ve kurumuştur.
- İstahrâbâd'da 1000 seneden beri devamlı yanan mecusilerin taptıkları ateş Peygamberimiz (sav)'in doğduğu gece sönmüştür.

Bu olayların şuna işaret ettiğini düşünebiliriz: Dünyaya gelen Peygamberimiz ateşe tapmayı kaldıracak, Fars saltanatının sarayını yıkacak ve putları devirecektir. Bunlar tahakkuk etmiş olaylardır.

- Peygamberimiz (sav)'in doğumuna az bir süre kala (bir rivayete göre 52 gün önce) Kur'an'da anlatılan fil hadisesi vuku bulmuştur. Ebrehe adlı Yemen kralı

Kabe'yi yıkmak için gelmiş, fakat başarılı olamamıştır. Mahmut ismindeki büyük fili, Kabe'nin üzerine yürümemiş ve gerisin geriye kaçmıştır. Ebrehe ve ordusu üzerine eabil kuşları taş yağdırarak onları mahvetmiştir. Kur'an'da Fil suresinde anlatılan bu olay Peygamberimizin doğumuna yakın bir zaman içinde olması, Peygamberimizin doğumunun bir işaretidir.

- Peygamberimiz (sav) küçüklüğünde, Hz. Halime (rah)'nın yanına süt annesi olması için verilmişti. Halime ve eşinin anlattığına göre, Peygamberimizin üzerinde daima bir bulut parçası bulunduğu ve kendisini güneşten koruduğu bildirilmiştir.

Bunun benzerlerini başka insanlar da daha ilerki yaşlarında ifade etmişlerdir. 12 yaşında Şam tarafına amcası Ebu Talip ile gidince, başında bulutlarla gölgelendirildiğini Rahip Bahîra da görmüş ve diğer insanlara da göstermiştir.

Aynı şekilde eşi Hz. Hatice (rah) ve Meysere ismindeki hizmetçisi de Peygamberimizin iki meleklerle gölgelendirildiğine şahit olmuşlardır.

- Hz. Peygamber (sav) annesinin vefatından sonra dedesinin yanında, onun da vefatından sonra amcası Ebu Talib'in yanında kalmıştır. Ebu Talib'in maddi durumu iyi değildi, ancak Peygamber onlara bereket getirmiştir. Çünkü amcası ve ailesi Peygamberimiz ile beraber yemek yiyince karınları doyuyordu. Peygamberimiz onlarla beraber yemek yemediği zamanlarda ise karınlarının doymadığı sahih rivayetlerde ifade edilmiştir.

- Peygamberimiz (sav)'in küçüklüğünde ona bakan dadısı Ümmü Eymen, Peygamberimizin hiçbir vakit açlık ve susuzluktan şikayet etmediğini ifade etmiştir. Daha sonraları Peygamberimizin kendisinin ifadesi ile, Allah Teâlâ'nın kendisini doyurduğunu ve içirdiğini söylemiştir.

- Peygamber Efendimiz (sav) süt kardeşi Abdullah ile beraber evlerinin yakınlarındaki bir çayırda kuzuları otlatıyorlardı. Peygamberimiz biraz uzaklaşmıştı. Yalnız kalınca yanına beyaz elbiseli iki kişi geldi. Birinin elinde içi karla dolu altın bir tas vardı. Bu kişiler Peygamberimizi yere yatırdılar ve göğsünü yadılar. Kalbinden siyah bir kan pıhtısı çıkarıp attılar. Göğsünü ve kalbini o karla temizledikten sonra gittiler. Bu olayı o sırada oraya gelen süt kardeşi Abdullah görmüş ve telaşla anne ve babasına gelerek olayı anlatmıştır. Bunun üzerine Hz. Halime ve eşi Peygamberimizin yanına geldiler. Fakat ortada anlatılanlara dair bir şey olmadığını gördüler. Peygamberin benzi uçtu ve hafiften gülümsüyordu. Halime ve eşi Peygambere neler olduğunu sorunca, Peygamberimiz olayı anlattı.

Bu olayda bir çok hikmetler vardır. Gerçekte kalp sadece bir et parçası olmayıp Allah Teâlâ'nın bir latifesidir. Bu nedenle iman, ilim, hikmet ve merhamet gibi maneviyatla yakın ilgisi vardır. Peygamberimizin kalbinin bu şekilde temizlenmesi, onun ileride Allah tarafından kendisine verilecek olan vahiy ve ilhamlara hazırlanmasının bir başlangıcıdır.

- Peygamberimiz (sav) küçük çocuk iken, dedesi Abdülmuttalip kuraklık olunca yağmur duasına onu da götürürdü. Peygamberimizin yüzü suyu hürmetine yağmur yağardı ki, bu hadis Abdülmuttalib'in bir şiiri ile meşhur olmuştur.

- Hz. Peygamberi (sav)'in süt annesi Hz. Halime (rah)'nın kabilesinde kıtlık olmuştu. Hayvanları zayıf ve sütsüz oluyorlardı ve tok oluncaya kadar yiyecek bulamıyorlardı. Hz. Peygamber oraya gidince onun bereketi ile Halime'nin keçileri akşamları döndükleri vakit, diğer hayvanların aksine hem tok hem de memeleri süt ile dolu olarak geliyorlardı.

Çünkü Peygamberimiz alemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Onun her hareketi ve her sözü bulunduğu yere rahmet ve bereket getirmiştir. Bunu inkâr edenler bu gerçekleri görmüyorlar ve idrak edemiyorlar. Çünkü bu insanların kalpleri tamamen paslanmış ve mühürlenmiştir. Ne kötü bir son!

Peygamber Olmasından Sonraki Mucizeleri

Peygamberimiz (sav)'in alemlere rahmet olarak gönderildiği Kur'an'da ifade edilmektedir (Enbiya, 21/107). Bu nedenle Allah Teâlâ bu rahmetini Peygamberimizin birçok davranışında göstermiştir. Onun duası ile yemekler çoğalmış, meyveler çoğalmış, sular akmış ve insanlar bereketlenmişlerdir. Bunlar hep onun rahmetinin bir tecellisidir. Yeryüzünün bütün hazinelerinin anahtarları Peygamberimize verilmiştir. Çünkü bir hadisinde Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır: “Bana yeryüzünün bütün hazinelerinin anahtarları verilmiştir.” O duası ile bu hazineleri açar ve buradaki nimetleri ümmetini açlıktan, susuzluktan ve düşmanlardan korumak için ikram ederdi. Peygamberimizin bu mucizelerinden bazılarını aşağıda sıralıyoruz:

- Hz. Muhammed (sav) bazı gazalarda susuz kaldığı zaman, mübarek elini bir kaptaki suya sokar ve parmakları arasından su akıttı. Bu sudan yüzlerce, binlerce insan ve hatta Tebrük gazasında 7000 kişi ve hayvanlar bu sudan içmişler ve kullanmışlardır. Mübarek ellerini sudan çıkarınca suyun akması durmuştur.

- Medine'de minberde hutbe okurken bir kimse, “Ya Resulallah! Susuzluktan çocuklarımız, hayvanlarımız, tarlalarımız helak oluyor, imdadımıza yetiş!” dedi. Peygamberimiz ellerini kaldırıp dua etti. Gökte hiç bulut yokken, daha mübarek ellerini yüzüne sürmeden bulutlar gözüktü ve hemen yağmur başladı. Yağmur birkaç gün devam etti. Yine minberde okurken aynı kimse, “Ya Resulallah! Yağmurdan helak olacağız” deyince, Peygamberimiz tebessüm etti ve “Ya Rabbi! Rahmetini başka kullarına da ihsan eyle” diye dua etti. Bunun üzerine bulutlar dağılıp güneş açtı.

- Cabir bin Abdullah (ra) diyor ki: “Çok borcum vardı. Resulallah (sav)'e haber verdim, bahçeme gelip hurma yığınının etrafında 3 kere dolaştı. “Alacaklarını

çağır, gelsinler” buyurdu. Gelenlerin hepsi alacaklarını aldılar. Fakat hurma yerinde gene aynı miktarda duruyordu, hiçbir şey eksilmemişti.”

- Bir gün bir kadın Peygamberimiz (sav)’e hediye olarak bal gönderdi. Peygamberimiz balı kabul edip boş kabı geri gönderdi. Kap tekrar bal ile doldu. Kadın bunu görünce hediyein kabul edilmediğini zannedip Resulallah'a gelerek, “Ya Resulallah! Hediye niçin kabul etmediniz?” diye sordu. Peygamberimizin cevabı şöyle oldu: “Senin hediye kabul ettik, gördüğün bal Allah Teâlâ'nın hediyesidir, verdiği berekettir.” Kadın ailesi ile aylarca bu baldan yediler. Bir gün yanılarak balı başka bir kaba aktardılar. Oradaki balı yiyince bal bitti. Bu durumu Peygamberimize haber verdiler. Cenab-ı Peygamber onlara şöyle dedi: “Gönderdiğim kapta kalsaydı, dünya durdukça yerlerdi, hiç eksilmezdi.”

- Ümmü Malik (ra) isminde bir sahabe Allah Resulü (sav)’e “ukke” denilen küçük bir yağ tulumu içerisinde yağ hediye ederdi. Bir defasında Allah Resulü dua ederek onu o sahabeye geri vermiş ve demişti ki “onu boşaltıp sıkmayınız”. Ümmü Malik ve evlatları ne vakit yağ isterlerse o duanın bereketi ile o ukkede yağ bulurlardı. Bu durum bir hayli zaman devam etti. Bir ara unutup ukkeyi sıktılar. Bunun üzerine bereket kesildi.

Peygamberimizin müdahale ettiği (dua ile, eli ile) olaylarda tabiattaki kanunların herkesin bildiği sebepler ilişkisinin düzeni bozulur, onun yerine Allah’ın izniyle ilahi bir düzen kurulur. Bu düzene müdahale edilmediği sürece ilahi düzen devam eder. Ne zaman bu düzene müdahale edilirse, ilahi etki kaybolur ve bilinen fiziki dünya düzeni geri gelir. Bu maneviyatın ilahi gücünü ifadesidir. Bunu bilinen fizik olayları ile açıklamak mümkün değildir. Bu gibi olaylar bize, akıl ve duyuyla algılanan tabiatın her şeyi ifade etmediğini gösterir.

- Ebu Hureyre (ra) şöyle rivayet ediyor: “Bir defasında açlıktan neredeyse karnım sırtıma yapışacaktı. Bu sırada Resulallah Efendimiz (sav) ile karşılaştım. Bana bakıp yüzümden aç olduğumu anladı ve “Ya Eba Hüreyre, benimle birlikte gel” buyurdu. Resulallah Efendimizi takip ettim, mübarek zevcelerinden birinin evine gittik. “Yanınızda hiç yiyecek bir şey var mıdır?” diye sordu. “Evet, falan kimse sizin için biraz süt hediye göndermiş” dediler. Bunun üzerine Resulallah Efendimiz bana “Eba Hüreyre, git ashab-ı suffayı çağır” buyurdu. Ashab-ı suffa malı, çoluk çocuğu olmayan sahabilerdi. Mescidde kalırlar ve ashab-ı kiram onlara bakardı. Resulallah Efendimize hediye gelince, ondan hem kendisi yer hem de ashab-ı suffaya verirdi. Sadaka gelince kendisi yemez, yalnız ashab-ı suffaya verirdi. Ben kendi kendime, o sütün önce biraz içseydim sonra ashab-ı suffayı çağırıyordum, çünkü onlar gelirse bana bir kase sütün ne kalacak diye düşündüm. Sonra ashab-ı suffayı çağırdım. Hepsi gelip Resulallah Efendimizin huzurunda oturdular. Resulallah Efendimiz bana “Eba Hüreyre, süt kasesini al bana ver” buyurdu, sonra tekrar bana geri verdi. “Bunu herkese ver, hepsi içsinler” buyurdu. Ashab-ı suffanın hepsi tek tek o

kaseden süt içtiler. Ben ve Resulullah Efendimiz henüz içmemiştik. Resulullah Efendimiz süt kasesini mübarek eliyle alıp yine bana geri verdi ve iç buyurdu. Sütten bir miktar içtim. Yine iç buyurdu. İçtim. Bir daha iç buyurdu. Tekrar içtim. Dördüncü defa iç buyurdu. “Ya Resulallah, artık içmeye mecalim kalmadı, iyice doydum” dedim. Elimden süt kasesini alıp kalan sütü de kendileri içtiler.”

- Enes ibni Malik (ra) şöyle rivayet ediyor: “Ebu Talha Ümmü Süleym’e, “Yanında yiyecek bir şey var mı?” dedi. Ümmü Süleym “Evet var” dedi. Arpadan yapılmış bir kaç ekmek parçasını bir bohça ile dürdü ve bohçayı da elimin altına sardı. Beni Resulallah (sav)'e gönderdi. Ben de bu bohçayı Resulallah'a götürmek üzere yola çıktım. O’nu mescidde buldum, beraberinde insanlar vardı. Bana “Seni Ebu Talha mı gönderdi?” diye sordu. Ben “evet” dedim. Resulallah “Yemek sebebiyle mi?” dedi. Ben de “evet” dedim. Resulallah beraberindekilere hitaben “Kalkınız” buyurdu ve yürüdü, nihayet evimize geldik. Ben durumu Ebu Talhaya hemen bildirdim. O da Ümme Süleym’e, “Ya Ümme Süleym, Resulallah insanları getirmiştir. Halbuki onları doyurabileceğimiz bir şey yoktur” dedi. Ümme Süleym de “Allah ve Resulü en iyi bilendir” dedi. Resulallah Ebu Talha ile geldi ve “Ya Ümme Süleym, yanınızda ne varsa getir” buyurdu. O da ekmekleri getirdi, küçük bir yağ tulumu ile yağ sıkarak katık yaptı. Sonra Resulallah duada bulundu ve “On kişi için izin ver” dedi. Böylece 70 veya 80 kişi olan bu topluluk sırayla yemek yediler, hepsi doydular fakat yemek hiç eksilmedi.”

- Cabir bin Abdullah (ra) şöyle rivayet etmiştir: “Hudeybiye günü insanlar susuz kaldı. Peygamberimiz (sav) deriden bir su kabından abdest alıyordu. İnsanlar ondan tarafa koşmaya başladılar. Peygamberimiz “Size ne oluyor?” dedi. Onlar da “Yanımızda hiç su yoktur, abdest alamıyor ve su içemiyoruz” dediler. Peygamberimiz hemen elini su kabının içine koydu ve su pınar gibi akmaya başladı. Biz hem içtik hem de abdest aldık.

Ravi Salim b. Ebil-Ca’d dedi ki: “Ben Cabir’e o gün kaç kişiydiniz diye sordum. Cabir bana “Eğer yüz bin kişi olsaydık da muhakkak o su bize yetecekti. Biz o gün bin beş yüz kişiydik” dedi.”

- Cabir (ra) den rivayet edilen bir hadis şöyledir: “Resulallah (sav) cuma günleri bir hurma kütüğüne dikilir, öyle hutbe verirdi. Ensardan bir kadın “Ya Resulallah! Size bir minber yaptırayım mı?” dedi. Resulallah “İsterseniz yaptırın” dedi. Resulallah'a minber yapıldı. Cuma olunca, Peygamberimiz minbere çıkınca hurma kütüğü bir çocuk gibi ağladı. Resulallah minberden inerek onu kucakladı. Böylece kütük sustu. Resulallah, “O yanında edildiğini işittiği zikrullah için ağlıyordu” buyurdular. Diğer bir rivayette de, “Ben onu kucaklayıp teselli vermeseydim ağlaması hep devam edecekti.”

Darimi, Abdullah b. Büreyde’nin rivayetiyle bu konuyla ilgili şu haberi de nakleder: “Peygamberimiz elini kütüğün üzerine koyarak susturdu ve kütüğe hitap ederek,

“İstersen seni eski yerine dikeyim, orada eskisi gibi meyve verirsin, istersen seni yere defnedeyim, Allah'ın izniyle Cennette meyve verir, Cennetin nehirlerinden sulanırsın.” buyurmuştur. Kütük cennette dikilmeyi kabul etmiş, hatta sahabe “Kütük neyi kabul etti, Ya Resulallah?” dediklerinde, Peygamberimiz “O cennette olmayı seçti” buyurmuştur. Neticede hurma kütüğü minberin altına gömüldü. Minberle Peygamberimizin evi arası, zaten dünyadaki Cennet bahçesidir.

- Hayber hicretin 7. yılında (m.628) fethedildi. Yahudiler, Peygamberimiz (sav)'i zehirleyerek öldürmeyi planladılar. Bu işi Sellam b. Mişkemin karısı üstlendi. Bu kadın bir dişi keçiyi kızarttı ve Resulallah ile arkadaşlarını buyur etti. Resulallah, çok sevdiği kürek kısmından bir lokma almıştı ki, yutmadan arkadaşlarına “Ellerinizi yemekten çekiniz. Şu kürek kemiği etin zehirlenmiş olduğunu bana haber verdi.” buyurdu. Peygamberimiz kadını çağırdı ve kadın suçunu itiraf etti. Etten yemiş olan Bışr b. Bera hemen orada vefat etti. Peygamberimiz kadına: “Bunu neden yaptın?” dedi. Kadın şöyle cevap verdi: “Eğer sen gerçek bir Peygamber isen sana bildirilir ve sen zarar görmezsin. Eğer bir Peygamber değilsen senden kurtulmuş oluruz.” dedi. Bazı rivayetlere göre Resulallah bu kadını affetmiştir, fakat ölen bir Müslümana kısas olarak da öldürüldüğü rivayet edilmiştir.

- Hz.Ali (ra)'nın talebesi olan Hasan Basri Hazretleri şöyle diyor: “Bir adam Allah Resulü (sav)'in yanına gelip ağlayarak dedi ki: “Benim küçük bir kızım vardı. Şu yakın derecede öldü.” Allah Resulü ona acıdı ona, “Gel oraya gideceğiz” dedi ve beraber gittiler. Allah Resulü o ölmüş kızı çağırdı, “Ya Filane!” dedi. Birden o ölmüş kız, “Buyurun, emredin” diye cevap verdi. Allah Resulü kıza sordu: “Tekrar babanın ve annenin yanına gelmeyi arzu eder misin?” O ölmüş kız “Yok ben onlardan daha hayırlısını buldum.” diye cevap verdi.

- Ebu Hureyre (ra) rivayet ediyor: “Bir deve Allah Resulü (sav)'in yanına geldi ve secde edip yanında çöktü. Allah Resulü deve ile konuştu. Deve Allah Resulü'ne “Beni çok meşakkatli şeylerde çalıştırdılar. Şimdi de beni kesmek istiyorlar. Onun için onlara kızgıyım.” diye şikayette bulundu. Allah Resulü devenin söylediklerinin doğru olup olmadığını deve sahibine sordu. Devenin sahibi de itiraf ederek, evet dedi.

- Allah Resulü (sav)'in Adbâ isminde bir devesi vardı. Devesi Efendimizin vefatından sonra üzüntüsünden ölünceye kadar ne yedi, ne de içti. O devenin Allah Resulü ile mühim bir hadiseyi konuştuğunu, Ebu İshak-ı İsferanî gibi bazı imamlar haber vermişlerdir.

- Sahih kaynaklarda, Hz. Câbir ibni Abdullah (ra)'dan nakledilen şu hadis vardır: “Hazreti Câbir'in devesi bir seferde çok yorulmuştu, daha yürüyemiyordu. Allah Resulü (sav) o deveyi hafifçe dürttü. O deve Efendimizin dokunmasının iltifatına

mazhar olduktan sonra o kadar bir çeviklik ve sevinçlik gösterdi ki, hızından dizgini zapt edilmiyor ve ona yolda yetişilmiyordu.

- Hz. Ömer (ra)'dan şöyle nakledilmektedir: Allah Resulü (sav)'in yanına bir Bedevi geldi. Elinde bir kertenkele vardı. Bedevi “Eğer bu hayvan sana şahadet ederse, ben de sana iman getiririm, yoksa iman getirmem” dedi. Allah Resulü o hayvana kendisinin kim olduğunu sordu. O hayvan da açık bir dille, peygamberliğini ilan etti, şahadet getirdi. Aynı şekilde müminlerin annesi Ümmü Seleme (rah) şöyle diyor: “Bir ceylan Allah Resulü ile konuşmuş ve nübüvvetine şahadet etmiştir.”

- Tevatüre yakın bilinmektedir ki, Allah Resulü (sav) sahabe ve imana gelenler daha kırka ulaşmadan önce ve gizli ibadet etmekte iken şöyle dua etti: “Allah'ım İslamiyet'i Ömer ibni'l-Hattâb veya Amr ibni'l-Hişâm (Ebu Cehil) ile aziz eyle.” Bu duadan bir iki gün sonra Hz. Ömer İbni'l-Hattâb imana geldi ve İslamiyet'i ilan ve aziz etmeye vesile oldu. “Faruk” ünvanını aldı.

Peygamber Efendimiz bazı seçkin sahabelerine çeşitli maksatlar için dua etmiştir. Bu dualar öyle parlak bir şekilde kabul olmuştur ki, o duaların kerameti mucize derecesinde ortaya çıkmıştır.

- Peygamberimiz (sav) İbn Abbas (ra)'a şöyle dua etmiştir: “Allah'ım onu dinde fakih kıl ve ona tefsir ilmini öğret.” Efendimizin bu duası öyle makbul olmuştur ki, İbn Abbas, “Tercümanü'l Kur'an” yani “Kur'an'ın tercümanı” ünvanına ve “Allâme-i Ümmet” yani “ümmetin alimi” yüksek rütbesini kazanmıştır. Hatta daha çocuk sayılacak yaşlarda iken, Hazreti Ömer (ra) onu alimler ve yüksek rütbeli sahabelerin meclisine alırdı.

- Hz Enes (ra)'ın annesi Allah Resulü (sav)'e rica etmişti ki, “Senin hizmetçin olan Enes'in evlat ve malı hakkında bereketle dua et.” Efendimiz Hz. Enes için, “Allah'ım! Onun malını ve evladını çoğalt ve ona ihsan ettiğin nimetlere bereket ver.” diye dua etmiştir. Bu duanın üzerine, Hz. Enes ömrünün sonuna doğru yemin ederek ilan etmiştir ki, “Ben kendi elimle yüz evladımı defnetmişim. Benim varlığım ve servetim itibarıyla da, hiç birisi benim gibi mesut yaşamamış. Benim malımı görüyorsunuz ki pek çoktur. Bunlar bütün Peygamberimizin duasının bereketindendir.”

- Cennetle müjdelenen on sahabeden birisi olan Abdurrahman bin Avf (ra)'a, Peygamber Efendimiz (sav) malının bereketlenmesi için dua etmiş. O duanın bereketi ile o kadar servet kazanmış ki, bir defada yedi yüz deveyi yükleri ile beraber Allah yolunda sadaka vermiştir. İşte Efendimizin duasının bereketine bakınız ve “Bârekallah” deyiniz.

- Allah Resulü (sav), Urve İbn-i Ebî Ca'de (ra)'a , ticaretteki kar ve kazancı için bereket ve dua etmiş. Urve diyor ki: “Ben bazen Kûfe çarşısında duruyordum. Bir

günde kırk bin kazanıyordum. Sonra evime dönüyordum.” İmam-ı Buhari der ki: “Toprağı da eline alsa onda bir kazanç bulurdu.”

- Sahih kaynaklardan nakledilir ki, İmam-ı Ali (ra) için Peygamberimiz (sav) “Ya Rab, soğuk ve sıcak zahmetini ona gösterme.” diye dua etmiş. İşte bu dua bereketiyle Hz. Ali kışın yaz elbisesi giyerdi, yazın da kış elbisesi giyerdi. Derdi ki: “O duanın bereketi ile hiçbir soğuk ve sıcak zahmetini çekmiyorum.”

- Peygamber Efendimiz (sav) kızı Hazreti Fatıma (rah) için “Açlık elemiini ona verme” diye dua etmiş. Hazreti Fatıma der ki: “O duadan sonra açlık elemiini görmedim.”

- Tufeyl ibni Amr (ra), Allah Resulü (sav)’den bir mucize istedi ki götürüp kavmine göstere. Allah Resulü ona “Allah'ım onu nurlandır.” diye dua etmiş. Duadan sonra iki gözü ortasında bir nur belirmiş, sonra da o nur değneğinin ucuna geçmiş. Bu nurla “zinnur” yani nur sahibi diye meşhur olmuştur.

- Allah Resulü (sav) Hz. Ebubekir (ra) ile beraber hicret ederken, asıl ismi Âtiket bint-i Hâlidî'l-Huzâî olan Ümmü Mâbed'in evine gelmişler. Gayet zayıf, sütsüz, kısır bir keçi oradaydı. Allah Resulü, Ümmü Mâbed'e “Bunda süt yok mudur?” diye sordu. Ümmü Mâbed dedi ki: “Bunun vücudunda kan yoktur, nereden süt verecek.” Allah Resulü gidip o keçinin beline elini sürmüş, memesini mesh etmiş ve dua etmiş. Sonra, “Kap getiriniz, sağınız.” demiş. Çıkan süttten Allah Resulü ve Hazreti Ebubekir içtikten sonra, o evdekilerin hepsi doyuncaya kadar içmişler. O keçi bu mucizeden sonra kuvvetlenmiş, öyle de mübarek kalmıştır.

- İbni Mesud (ra), Müslüman olmadan önce çobanlık yapıyordu. Allah Resulü (sav) Hz. Ebubekir (ra) ile beraber İbni Mesud'un keçileri ile bulunduğu yere gitmişler. Allah Resulü İbni Mesud'tan süt istemiş. O da “Keçiler benim değil, başkasının malıdır” diye cevap vermiş. Allah Resulü onun bu sözü üzerine “Kısır, sütsüz bir keçi bana getir” demiş. O da iki senedir teke görmemiş, yani çiftleştirilmemiş bir keçi getirmiş. Allah Resulü eli ile onun memesini mesh edip dua etmiş. Sonra sağlamışlar, halis bir süt almışlar, içmişler. İbni Mesud bu mucizeyi gördükten sonra iman etmiştir.

- Endülüs'ün büyük İslam alimi Kadı İyaz, Şifâ-i Şerif adlı eserinde, kuvvetli senetlerle ve rivayet silsilesi ile bize Hazreti Abdullah ibni Ömer (ra)'dan şu mucizeye naklediyor: “Bir seferinde Allah Resulü (sav)'in yanına bir Bedevi geldi. Efendimiz ona sordu: “Nereye gidiyorsun?” Bedevi dedi ki “Aileme”. Efendimiz tekrar sordu: “Ondan daha iyi bir hayır istemiyor musun?” Bedevi bunun ne olduğunu sorunca, Efendimiz şöyle cevap verdi: “Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına, onun bir olduğuna, hiçbir şeriki bulunmadığına ve Muhammed'in onun kulu ve resulü olduğuna şehadet etmendir.” Bedevi sordu: “Bu şehadete şahit nedir?” Efendimiz cevap verdi: “Vadi kenarındaki şu ağaç şahit olacak.” O

ağaç yerinden sallanarak çıktı, yeri ikiye yardı, Allah Resulü'nün yanına kadar geldi. Efendimiz üç defa kendisinin Allah'ın elçisi olduğuna dair o ağacı şahit gösterdi ve ağaç da Efendimizi doğruladı. Sonra Efendimiz emretti, ağaç tekrar yerine gidip yerleşti. Bu mucize üzerine o bedevi Efendimize secde etmek istedi. Efendimiz kendisine secde etme konusunda kimseye izin olmadığını söyleyince, bu defa da bedevi “Elini, ayağını öpeyim” dedi. Efendimiz buna izin verdi.”

- Hz. Muaz ibni Cebel (ra) anlatıyor: “Tebük Gavzesi’nde bir çeşmeye rast geldik; ip kalınlığında akıyordu. Allah Resulü (sav) “Bir parça o sudan toplayınız” diye emretti. Toplanan su avucuna döküldü. Allah Resulü onunla elini yüzünü yıkadı, sonra o suyu çeşmeye koyduk. Birden çeşmenin menfezi açılıp çok fazla su aktı. Akan su bütün orduya kafi geldi.” Bu konuda İmam ibni İshak şöyle demektedir: “Su akarken toprağın altından gök gürültüsü gibi ses yaparak aktı.” Allah Resulü bu mucizeden sonra Hz. Muaz’a “Mucize eseri olan bu mübarek su devam edip buraları bağa çevirecek; ömrün varsa göreceksin.” demiştir. Hakikaten dediği gibi olmuştur.

- Berâ bin Âzib (ra)’nın bildirdiğine göre, Hudeybiye kuyusunun suyu çekilmiş, içinde bir damla bile su kalmamıştı. Durum Peygamberimiz (sav)’e arz edildi. Peygamberimiz kuyunun başına gelip oturdu. İçinde biraz su bulunan bir kap istedi. Getirilen su ile abdest aldıktan sonra, ağzını çalkaladı ve içinden dua etti. Abdest aldığı ve ağzında çalkaladığı suyu kuyunun içine döktü. Peygamberimizin emriyle kuyu biraz kendi haline bırakıldı. Sonra kuyuda su bollaştı. Müslümanlar ve Müslümanların hayvanları da ondan kana kana içtiler. Kuyunun suyundan içenler 1400 kişi idi.

- İmran İbni Hüseyin (ra)'dan rivayet edildiğine göre, bir seferde Allah Resulü (sav) ile beraber susuz kaldık. Bana ve Aliye dedi ki, “Filan yerde bir kadın iki kırba suyu hayvana yüklenmiş gidiyor, alıp buraya getiriniz.” Ben ve Ali beraber gittik. Aynı yerde kadını su yükü ile bulduk, getirdik. Sonra emretti bir kaba bir parça su boşalttık. Bereketle dua etti. Ardından yine suyu o hayvandaki kırba koyduk. Sonra dedi ki “Herkes gelsin kabını doldursun.” Bütün kabile geldi, kaplarını doldurdular, içtiler. Ben zannediyorum ki gittikçe iki kırba doluyor, daha fazlalaşıyordu. Sonra Allah Resulü, “Kadına hurma ve sair şeylerden toplayınız ikram ediniz.” buyurdular. Kadının eteklerini doldurduk. Sonra Allah Resulü o kadına dedi ki: “Senin suyundan almadık, Cenab-ı Hakk bize hazinesinden su içirdi.”

- Eyyub el-Ensari (ra) Hazretleri anlatıyor: “Bir gün Allah Resulü (sav) ve Ebubekir (ra)'a yetecek kadar yemek yapıp getirince, Resulallah “Git bana Ensar'ın önde gelenlerinden 30 kişi çağır buyurdu.” Yanımda hazırladığım yemeye ekleyecek bir şey bulunmadığından bu bana çok ağır geldi. Biraz ağırdan aldım. Peygamberimiz tekrar “Git bana Ensar'ın önde gelenlerinden 30 kişi çağır.” buyurdu. Bunun

üzerine gidip onları çağırdım. Geldiler. Gelince onlara “Yemek yiyiniz!” buyurdu. Yediler, önlerinden ancak bir kısmını yiyebildiler. Bu mucize karşısında Hz. Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahadet ettiler ve oradan ayrılmadan Peygambere ve İslam'a bağlılık sözü verdiler. Peygamberimiz bundan sonra “Git bana Ensar'ın önde gelenlerinden 60 kişi çağır.” buyurdu. Vallahi 60 kişi beni 30 kişiden daha çok korkuttu. Gidip çağırdım. Onlar da önlerinden ancak bir kısmını yiyebildiler. Bu mucize karşısında Hz. Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahadet ettiler ve oradan ayrılmadan Peygambere ve İslam'a bağlılık sözü verdiler. Bundan sonra Resulallah “Git bana Ensar'ın önde gelenlerinden 90 kişi çağır.” buyurdu. Beni bu 90 kişi, 60 ve 30 kişiden daha çok korkuttu. Onları da gidip çağırdım. Yemekten yediler. Onlar da önlerinden ancak bir kısmını yiyebildiler ve bu mucize karşısında Hazreti Muhammed'in Allah'ın Resulü olduğuna şahadet ettiler ve oradan ayrılmadan Peygambere ve İslam'a bağlılık sözü verdiler. İşte o zaman bu yemekten 180 kişi yedi ki, hepsi de Ensar'dan idiler. Yüce Allah onların hepsinden razı olsun.”

- Hazreti Ebu Bekir'in oğlu Abdurrahman (ra) şöyle anlatıyor: “Biz 130 sahabe bir seferde Allah Resulü (sav) ile beraberdik. Dört avuç miktarı olan bir sâ' (yaklaşık 3 kilogram kadar) tahıl ekmek için hamur yapıldı. Bir de keçi kesildi, pişirildi; yalnız ciğer ve böbrekleri kebab yapıldı. Kasem ederim, o kebaptan, 130 sahabeden her birisine bir parça kesti verdi. Sonra Allah Resulü pişmiş eti iki kaseye koydu. Biz hepimiz tok oluncaya kadar yedik, fazla bile kaldı. Ben fazlasını deveye yükledim.

- Hz. Câbir (ra) anlatıyor: “Birisi Allah Resulü (sav)'den ailesi için yiyecek istedi. Allah Resulü ona yarım yük arpa verdi. Çok uzun bir zaman o adam ailesiyle ve misafirleri ile o arpadan yediler. Bitmediğini görünce merak edip eksilip eksilmediğini anlamak için ölçtüler. Ölçmelerinden sonra bereketi kalktı, azalmaya başladı. Allah Resulü'ne gidip durumu anlattılar. Efendimiz onlara dedi ki: “Eğer tecrübe için tartmasaydınız, hayatınız boyunca size yeterdi.” Demek ki ilahi rahmete müdahale etmeyeceksiniz.

- Hz. Ali (ra) anlatıyor: “Peygamberliğin ilk yıllarında Allah Resulü (sav) en yakınlarına İslam'ı tebliğ etmek için bir ziyafet tertipledi. Bu ziyafete bütün akrabalarını davet etti. Gelenler tam 40 kişiydiler. Onlardan bazıları tek başlarına bir deve yavrusunu bile yedi ve 5 kiloya yakın süt içerdi. Halbuki, gelenlerin tamamına bir avuç kadar bir yemek verildi; hepsi yiyip doydular, ama yemek hiç yenilmemiş gibi aynen duruyordu. Sonra 3-4 kişiye yetecek kadar bir kap içinde süt getirildi. Hepsi içtiler doydular. Süt ise içilmemiş gibi hala duruyordu.

- Peygamberimiz (sav) Bedir Savaşı'ndan önce Kureyş müşriklerinin Bedir'de ölecekleri yerleri tek tek göstererek, “Burası Ebu Cehil'in katledileceği yer, burası Utbe'nin katledileceği yer, burası Ümeyye'nin katledileceği yer, burası da falan ve filanın katledileceği yerlerdir.” demiştir. Aynen dediği yerlerde dediği şahısların

cesetleri bulunmuştur. Yine Bedir'den evvel kendi eliyle Übeyy ibni Halef'i öldüreceğini söylemiştir. Bedir'de canını kurtaran Übeyy, Uhud Savaşı'nın sonunda Efendimizin attığı bir mızrakla yaralanmış, Mekke'ye giderken yolda ölmüştür.

- Peygamberimiz (sav) Mute savaşına katılamamıştır. Ancak savaş esnasında meydana gelen olayları bir televizyon ekranından anlatır gibi yanında bulunanlara haber vermişti: “Sancağı Zeyd aldı ve vuruldu, sonra Cafer aldı o da vuruldu. Sonra İbn-i Revaha aldı o da vuruldu ve sonra onu Allah'ın kılınçlarından bir kılıç eline aldı...” diyerek sırasıyla tayin ettiği tüm kumandanların şehit olup en sonunda Halit Bin Velid'in orduyu harika idare etmesini haber vermiştir. Savaştan birkaç hafta sonra Ya'le ibni Münebbih Mute'den döndüğünde, Efendimizin savaşla ilgili tüm detayları ona anlattığında Ya'le kase ile aynen dediği gibi savaşın ceryan ettiğini ifade etmiştir.

- Peygamber Efendimiz (sav)'in daveti ile İslam'la şereflenen Habeş kralı Necaşi (ra)'nin, hicret'in 7. senesi vefat ettiğini, aynı anda Efendimiz sahabelerine haber vermiş ve cenaze namazını kılmıştır. Bir hafta sonra haber gelmiştir ki, Necaşi Efendimizin haber verdiği zamanda vefat etmiştir.

- Peygamberimiz (sav)'in damadı iken anne ve babasının kışkırtması ile eşini boşayan ve Efendimize hakaret eden Ebu Cehil'in oğlu Uteybe hakkında Allah Resulü şöyle söylemiştir: “Allah'ın bir kelbi (bir köpeği veya parçalayıcı hayvanı) onu yiyecek.” Sonrasında Uteybe Kureşlilerin bir ticaret kafilisi ile yola çıktı. Zerka diye anılan bir yerde geceleyin konakladılar. Gece bir arslan gelip çevrelerinde dolaşmaya başlayınca, Uteybe: “Vay anam! Vallahi Muhammed'in dediği gibi bu beni yiyecek! Benim katilim İbn Ebî Kebşe'dir. Kendisi Mekke'de, ben Şam'da olsam da.” Arslan o gece çevrelerinde dolaştıktan sonra dönüp gitti. Arkadaşları Utbeyi ortalarını alıp uyudular. Arslan geri geldi. Aralarından geçti. Yavaş yavaş ve koklaya koklaya Uteybe'nin yanına kadar vardı ve onu öldürdü. Uteybe can çekişirken, “Ben size Muhammed insanların en doğru sözlüsüdür demedim mi?” diyerek ölüp gitti. Oğlunun arslan tarafından öldürüldüğünü işitince, Ebu Lehep de, “Ben size Muhammed'in oğlum hakkındaki beduasından korkuyorum dememiş miydim?” demiştir.

Peygamberimizin Vefatından Sonra Ortaya Çıkan Mucizeleri

Peygamberimiz (sav) sağlığında, daha sonra olacak olaylar hakkında çeşitli haberler vermiştir. Bu haberler olduğu gibi tahakkuk etmiştir. Bazı haberlerin de ileride gerçekleşeceği beklenmektedir. Biz aşağıda bu haberlerden bazılarını sıralıyoruz.

- Ebu Hureyre (ra)'nın rivayetine göre Peygamber Efendimiz (sav) şöyle demiştir: “Yeryüzü benim için büzülüp katlandı. Bana onun doğuları ve batıları gösterildi ve ümmetimin mülkü benim için katlanan yerlere kadar ulaşacaktır.” diyerek ümmetinin doğudan batıya kadar genişleyeceğini ve hiçbir ümmetin bu kadar genişliğe ulaşamadığını haber vermiştir. Haber verdiği gibi tahakkuk etmiştir.
- Peygamber Efendimiz (sav) Abdullah Bin Zübeyr (ra)'a şöyle demiştir: “Senin yüzünden insanların, insanlar yüzünden de senin vay haline!” Bu haberle Abdullah Bin Zübeyr'in önemli olayları karışacağı haber verilmiştir. Hakikaten Emeviler zamanında Abdullah Bin Zübeyr, halifeliğini ilan etmiştir. Ardından Haccac-ı Zalim ordusuyla onun üzerine yürümüş ve o kahraman sahabeyi şehit etmiştir.
- Peygamber Efendimiz (sav), “Yaklaşmakta olan bir şerden vay Arapların haline!” diyerek, Cengiz ve Hülagu fitnelerini haber vermiştir. Maalesef haber verdiği gibi Moğol İmparatoru zalim Cengiz Han ve torunu Hülagu pek çok Müslümanın kanını akıtmışlardır.
- Sa'd ibni Vakkas (ra)'nın ağır hasta olduğu bir dönemde ona Peygamber Efendimiz (sav) şöyle demiştir: “Sen daha çok yaşayacaksın ve ordunun başına geçeceksin. Sonunda, ta ki bir kısım milletler senden fayda görecekler, bir kısmı da zarar görecekler.” Hakikaten Sa'd ibni Vakkas, İslam ordusunun başında İran'ın fethi gibi çok zaferlere imza atmış ve çok milletin İslam'la şereflenmesine vesile olmuştur.
- Peygamber Efendimiz (sav) Hira veya Uhud dağlarından birisinin üzerinde Hazreti Ebubekir (ra), Hazreti Osman (ra), Hazreti Ömer (ra) ve Hazreti Ali (ra) ile beraberken, dağın zelzele oluyor gibi titremesi üzerine, “Sakin ol! Zira senin üstünde bir Peygamber, bir Siddık ve şehitler vardır.” diyerek Hz. Ebubekir haricindekilerin şehit olacaklarını mucizevi şekilde haber vermiştir. Hakikaten Hazreti Ebubekir haricindeki diğer 3 halife de şehit edilmişlerdir.
- Peygamber Efendimiz (sav) kızı Hz. Fatıma (rah)'ya kendi vefatını haber verip, vefatından sonra kendi ailesinden herkesten önce onun vefat edip kendisine kavuşacağını haber vermiştir. Bu haber 6 ay sonra aynen söylendiği gibi çıkmıştır.
- Bir gün Peygamber Efendimiz (sav) süt halası Ümmü Haram (rah)'nın evinde uyuyordu. Uykusundan tebessüm ederek uyandı. Rüyasında Müslümanların gemilere binip deniz seferlerine çıkacaklarını gördüğünü anlattı. Ümmü Haram, “Ya Resulallah Allah'a dua edin, ben de onlarla beraber olayım.” dedi. Peygamber Efendimiz de: “Beraber olacaksın!” buyurdu. Ümmü Haram Efendimizin bu duasının bereketi ile Hazreti Osman'ın hilafeti zamanında, Hazreti Muaviye'nin komutasında tertiplenen Kıbrıs Seferi'ne kocası Ubâde ile birlikte katıldı. Denizi aşıp adaya çıktılar. Orada bindiği katırdan düştü ve bu yüzden vefat etti. Kabri halen Kıbrıs'ta en çok ziyaret edilen yerlerdendir.

- Peygamber Efendimiz (sav) bir gün buyurmuştur ki: “Sakif kabilesinden birisi peygamberlik iddiasında bulunacak ve yine o kabilede hunhar bir zalim çıkacaktır.” Aynen dediği gibi peygamberlik iddia eden Muhtar ve yüz binden fazla insanı öldüren meşhur Haccac-ı Zalim, Sakif kabilesinden çıkmıştır.
- Peygamber Efendimiz (sav) İstanbul'un fethi konusunda da şu haberi vermiştir: “İstanbul fethedilecektir. Onu fethedecek olan kumandan ne güzel kumandan ve onun ordusu ne güzel ordudur.” diyerek İstanbul'un fethini ve Fatih Sultan Mehmet'in yüksek bir makamda olduğunu haber vermiştir. Bu olay da dediği gibi aynen tahakkuk etmiştir.
- Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyurmuştur: “Ne vakit gururla yürümeler başladı ve Fars ve Rum kızları hizmet etti; o vakit belânız, fitneniz içinize girecek, harbiniz dahili olacak, şerirleriniz başa geçip hayırlılar ve iyilerinize musallat olacaktır.” Bu haber Emeviler dönemindeki dünyevileşmeyi ve onların şerli liderlerinden bahsetmektedir. Otuz sene sonra dediği gibi ortaya çıkmıştır.
- Peygamber Efendimiz (sav), Hazreti Sureka (ra)'ya Kisra'nın bileziklerini giyeceğini haber vermiştir. Bu haber vermesinden yıllar sonra Hazreti Ömer zamanında İran fethedilmiş ve Kisra'nın bilezikleri getirilmişti. Hz. Ömer, Sureka'nın kollarına takip “Bu iki bileziği Kisra'dan alıp Sureka'ya giydiren Allah'a hamdolsun” diyerek, Efendimizin yukarıdaki haberini hatırlatmıştır. Peygamber Efendimiz ayrıca Fars Kisra'sının ölümünden sonra artık Kisra gelmeyeceğini haber vermiş ve bu haber de olduğu gibi çıkmıştır.
- Kisra'nın, Efendimizi (sav) esir edip getirmeleri için görevlendirdiği elçiye Efendimiz, Kisra'nın şu an oğlu Perviz tarafından öldürüldüğünü haber vermiştir. Buna önce inanmayan elçi ülkesine dönüp gerçeği gördükten sonra gelerek, Müslüman olmuştur.
- Peygamber Efendimiz (sav) Basra ve Bağdad şehirlerinin kurulacaklarını, Bağdat'a dünyanın hazinelerinin gireceğini, Türkler ve Hazar Denizi etrafındaki milletlerle Arapların savaşacaklarını ve daha sonra o milletlerin çoğunun Müslüman olacaklarını haber vermiştir. “İçinizde Arap olmayan milletlerin çoğalacağı günler yakındır. Onlar sizin gelirlerinizi ve her şeyinizi gözünüz önünde yiyecekler ve ensenize vuracaklar.” diyerek yeni Müslüman olan bu milletin kendi içlerinde onlara hakim olacaklarını haber vermiş ve asırlarca Arapları adaletle idare eden Osmanlı gibi Türk devletlerinin vücuda gelmesi ile verdiği haberin doğruluğu ispat edilmiştir.
- Resulallah (sav), “Bir zaman gelecektir ki, o zaman, ticaret kervanı hiçbir kimsenin himayesine hacet kalmadan Mekke'ye kadar çıkıp gidecektir! Yoksulluğa gelince; sizin biriniz sadakasıyla dolaşıp da kendisinden bu sadakayı kabul edecek bir kimseyi bulamayacak hale gelmedikçe kıyamet kopmayacaktır.” buyurmuştur.

Hakikaten haber verdikten kısa bir süre sonra bütün Arap Yarımadası Müslümanların himayesine girdi. Ardından Hz. Ömer'in döneminde başlayan fetihlerle İslam toprakları hem genişledi hem de berekete kavuştu. Öyle dönemler oldu ki, Müslümanlar zekatlarını verecek fakir bulamaz hale geldiler.

Yayınlama Tarihi: 02.09.2020

İslamiyet ve Materyalizm

Materyalist felsefe en eski düşünce şekillerinden biridir. Eski Çin ve Hint kaynaklarında, Antikçağ Yunan felsefesinde yer almıştır. Ortaçağda skolastik felsefenin hakim olması nedeniyle kendine rahat bir gelişme ortamı bulamayan materyalist düşünce, 17. yüzyılla birlikte Avrupa'daki kiliseye olan tepkilerle ve kilisenin ileri sürdüğü iddialara aykırı bazı bilimsel buluşların ortaya çıkmasıyla yeniden canlanmıştır. Karl Marks ve Friedrich Engels diyalektik materyalizmi ortaya atarak, her şeyin maddeden kaynaklandığı iddia edilmiştir. Buna göre, düşünce dahil her şey maddeden kaynaklanmaktadır. Böylece tabiat, sosyal hayat ve insan düşüncesi diyalektik bir yöntem ile açıklanmaya çalışılmaktadır.

Diyalektik materyalizmde, evrenin maddeden ibaret olduğu, kendi başına var olduğu, ezeli ve ebedi olduğu, sonsuz olduğu, maddenin bilinçten önce geldiği, tabiatla olan bütün olayların bilinebilir ve açıklanabilir olduğu ileri sürülmektedir. Toplumsal yapının insan bilincini belirlediği, toplumda mevcut olan her türlü ideoloji, din, felsefe, sanat, ahlak ve hukuk sistemlerinin üretim gücünü ellerinde bulunduran sınıfların çıkar kavgaları sonunda şekil bulduğu iddia edilmektedir. Proleter (işçi) sınıfının iktidar olabilmesi için burjuvaziye hizmet eden bütün dini değerlerin yıkılması ve Tanrı inancının ortadan kaldırılması gerektiği savunulmuştur.

Bu yaklaşım ütöpik bir yapıdır. Bu nedenle uzun sürmemiş ve dünyadaki olayların akışı ile önemini yitirmiştir. 20. yüzyılın sonunda Sovyetler Birliği'nin dağılması ve komünizmin çökmesi ile ortadan kalkmıştır. Bu ütöpik ideoloji, tamamen ideal olan bazı düşüncelerle kurgulanmıştır. Gerçekleşmesi çok zor olan toplumsal devrimler amaçlanmış, bütün sosyal ve tarihi olayların arkasında sınıf çatışmalarının bulunduğu iddia edilmiştir. Her şey maddesel görülüp, ahlaki ve manevi boyutlar inkar edilmiştir. Kendilerine göre çatışmasız bir toplum oluşturmayı hedeflerken, devrimin gerçekleşmesi için şiddet dahil her türlü yol mubah görülmüştür. İnsanlar arasında eşitlik ve özgürlük adına yapılan devrimlerin ardından sınıf çatışmaları son bulmamış ve ortaya çıkan çatışmalarda özellikle çalışan emekçi kesim en çok zararı görmüştür. Burjuva yerine, topluma hükmeden yeni bir hakim sınıf ortaya çıkmıştır. Düşündüklerinin ve iddia ettiklerinin aksine, devrim olayı sanayide ilerlemiş ülkelerde değil Doğu Avrupa, Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki yoksul insanların ülkelerinde gerçekleşmiştir. Marksizm'in kendisi din haline sokulmuş, ileri gelenleri kutsanmış, heykelleri yapılarak meydanlara konulmuştur. Ortaya tutarlı ve kapsamlı bir ahlaki sistem konulmamış, dinin inanç kısmı göz ardı edilerek sosyal bir olay gibi gösterilmiştir. Maddenin oluşumu ve varlıkların ortaya çıkışı ile ilgili hiçbir konuya herhangi bir açıklama getirilmemiştir.

Bugün için, materyalizmin kendilerine yakıştırdıkları bilimsel olma, her şeyi akla ve bilime indirgeme prensipleri ile aslında çeliştikleri için çökmüştür. Ancak nedense günümüzde materyalizm "Bilimsel Sosyalizm" adı altında tekrar ortaya atılmaktadır. Buradaki amaç, büyük bir ihtimalle, toplumlardaki İslam dinine olan yönelişin artması karşısında, insanları İslam dininden uzaklaştırma çabası olmaktadır. Bugün için geçerliliği kalmamış olan eski ütöpik fikirlerin tekrar ısıtılarak ortaya atılmasını başka türlü anlamak mümkün değildir.

Gerçekte İslam dini Hak, materyalizm ise Bâtıldır. Müslümanlar materyalizmin bütün unsurlarını ret etmeleri gerekir. Çünkü materyalizmin amacı, kendi ideolojilerine tehdit olarak gördükleri İslam dinini ortadan kaldırmaktır.

Materyalizmin bu amacına karşı Müslümanlar uyanık olmalıdır ve ona karşı mücadele etmelidir.

İslam dininin bütün gerçekleri, Kemal sıfatlarla vasıflanmış bir ilahın varlığı üzerine inşa edilmiştir. Bu ilah Allah'tır. Allah yaratandır, yaşatandır, yönetendir, O'nsuz hiçbir şey olmaz ve düşünülmez. Bu evren O'nun varlığının hem delilidir hem de eseridir. Allah Teâlâ gizli bir hazine iken bilinmeyi isteyip, severek ruhlar alemini ve cisimler alemini yaratmıştır. Melekler, cisimler ve hayvanlar insandan önce yaratılmıştır. En son yaratılan insan türü Hz. Adem (as) ile başlamıştır. Hz. Adem toprak ve su karışımı olan bir balçıktan eşref-i mahlukat olarak yaratılmıştır. Hz. Adem'in neslinden bütün insanlar dünyaya gelmektedir. Dünya hayatı insanların ahireti kazanmaları için bir imtihan yeri olarak yaratılmıştır. Bunu şu ayet ifade etmektedir:

“Gerçek şu ki insanı Biz karışık bir nutfeden yarattık. Onu imtihan edeceğiz. Onun için onu gören ve işiten yaptık. Şüphesiz ki ona yolu (İslam'ı) gösterdik. İster şükredici olsun, ister küfür edici olsun.” (İnsan, 76/2,3)

Materyalizm İslam inancını ortadan kaldırmak için var gücüyle çalışmaktadır. Kendi görüşlerinin propagandasını yapan kitaplar neşredilmekte ve yayınlar yapılmaktadır. Biz de Müslümanların bu konuda yanlış düşmemeleri için Bilimsel Sosyalizm adı ile ileri sürülen görüşleri ele alıp bunların neden yanlış olduklarını, nasıl çelişkiler içinde bulunduklarını insanlara anlatmak istiyoruz. Bu mücadeleyi niçin yaptığımızın cevabı Kur'an'daki şu ayette ifade edilmektedir:

“İman edenler Allah yolunda savaşırlar, inanmayanlar ise tağut (batıl davalar ve şeytan) yolunda savaşırlar. O halde şeytanın taraftarlarına karşı savaşın. Şüphe yok ki şeytanın hilesi zayıftır.” (Nisa, 4/76)

- Materyalizm insanın düşündüğünü, inandığını ve insanlar arasındaki her türlü ilişki ve davranışları belirleyen tek faktörün madde olduğunu iddia etmektedir.

Materyalizm maddenin evrende tek gerçek olduğunu, her şeyin maddeden çıkıp onun kanunlarına mahkum olduğunu iddia etmektedir. Maddenin sınırları dışında varlık söz konusu değildir. Madde bütün düşünce ve idrakin kaynağıdır. Diğer bir deyimle idrak ve düşünce maddenin bir yansımasıdır.

Onlara göre, insanlık tarihi maddesel temellere dayanmaktadır, madde ezeli ve ebedidir, her şey madde tarafından yaratılmıştır. Tarihi materyalizmin sosyal olaylardaki açıklamaları, evrim teorisinin biyolojideki dayandığı tabii seleksiyon düşüncesi ile tamamen aynıdır. Maddeyi tamamen merkeze alan materyalist felsefe, şimdiye kadar maddenin niçin ezeli ve ebedi olduğunu, bütün varlıkları nasıl yarattığını açıklayabilmiş değildir. Bu ütöpik iddialar ortaya atılmış, sonra kendileri de bu fikirlere iman etmişlerdir. Bu kendilerindeki bilimsel anlayışın nasıl çelişkili olduğunu gösterir.

Bugün müspet bilim maddenin ne olduğunu şöyle açıklamaktadır: Cisimler atomlardan oluşmakta, atomlar da merkezinde bir çekirdek ve etrafında dönen elektronlardan ibarettir. Merkezdeki çekirdekte bugüne kadar yüzlerce tanecik çeşidi bulunmuştur. Bunlar birbirleriyle etkileşim yaparak değişikliğe uğramakta ve yeni parçacıklar oluşmaktadır. Böylece yeni taneciklerin sayısı artmaktadır. Bu taneciklerin kütle, elektrik yükü, açısal momentum gibi fiziksel özellikleri vardır. Bu fiziksel özellikler arasında korunum yasaları vardır. Bu tanecikler arasında etkileşim alanları söz konusudur. Bu alanlar çekirdekte büyük bir enerjinin varlığına neden olmaktadır. Fevkalade büyük olan bu çekirdek enerjisi nasıl oluyor da dışarı çıkıp etki etmemektedir. Bu enerji nasıl korunmaktadır. Meşhur fizikçi Heisenberg bu konuda şunu söylemektedir: “Evet biz çekirdekteki bu muazzam enerjinin var olduğunu görüyor ve biliyoruz. Fakat bu enerjiyi oraya kim koymuştur, bu enerji orada nasıl oluşmuştur, bunu bilmiyoruz.”

Materyalistler, her şeyi madde belirlediği için önce maddeyi tanımamız gerekir diyorlar. Ancak maddeyi tanıdığı zaman ne ile karşılaşacağı hakkında herhalde Marx ve Engels kendi zamanlarında bugünkü durumu tahmin edememişlerdir. Maddeyi tanımak demek çekirdekteki etkileşimlerin ne olduğunu tam olarak bilmek ve onlara hakim olabilmek demektir. Fakat bunun mümkün olmadığı bugün anlaşılmıştır. Çünkü bugün çekirdekteki bütün etkileşimleri açıklayan bir model inşa edildiğinde, yarın bu model ile çelişen yeni etkileşimlerin elde edilemeyeceği kesin değildir. Yani bugün oluşturulan bir teorinin yarın yanlışlanması mümkündür. Burada bir mutlaklık söz konusu değildir. Bugün fizikçiler bu bilinçle yollarına devam etmektedirler. Araştırmalarda elde edilen bilgilerin, bilim ve teknoloji için işe yarar olanlarından istifade edilmeye çalışılmaktadır.

Bu nedenle materyalistlerin, her şeyin başı maddeyi tanımak olduğu görüşü, aslında kendi ideolojilerinin temellerini sarsmaktadır. Çünkü akıl ve duylara dayanan bilimin her şeyi açıklamaya ve bilmeye yeteceği varsayımları bugün için geçerliliğini kaybetmiştir. Bazı ütöpik düşünce ve iddiaların arkasına sığınarak bilim üretilmez.

Mikro alemde durum böyleyken, makro alemde durum nasıldır? Maddesel varlıklar evrendeki olayları nasıl oluşturmaktadırlar? Bu konuda materyalist felsefe hiçbir tutarlı açıklama yapamamıştır. Evrende bildiğimiz ve tanıdığımız madde miktarı %4 dür. Evrenin diğer %96 sı insanlar tarafından bilinmemektedir. Bunlar kara madde, kara enerji ve kara deliklerdir. Bunların yapısı hakkında hiçbir bilgimiz yoktur. %4 bilgi ile %96'yı tam olarak açıklamak iddiası gayriciddidir.

İnsanın tabiattaki olayları bilmesi ve anlaması o kadar kolay bir iş değildir. Materyalistlerin tabiattaki olayları madde ile nasıl açıkladıkları da ortada yoktur.

Bu çaresizliklerini dile getirmek yerine, hayal ve ütopya dünyasında iddialar ortaya atmak nasıl bir bilimsel davranış olabilir?

Materyalistler evreni sonsuz, maddenin ezeli ve ebedi olduğunu iddia etmektedirler. Fakat bugüne kadar yapılan fiziki araştırmalarla elde edilen bilgiler bunları teyit etmemektedir. Örneğin 1929'da Edwin Hubble'nin yaptığı gözlemler sonucu, her yöndeki uzak gök cisimlerinin dünyadan uzaklaştığı tespit edilmiştir. Bu nedenle evrenin daima genişlediğine dair bir kanaat vardır. Eğer evren genişliyorsa sonsuz olmaması gerekir. Çünkü sonsuz olan bir şeyin genişlemesi anlamsızdır.

Evrenin devamlı genişlemesi fikri, geçmişe geri gidildiğinde evrenin başlangıçta çok küçük bir yapıda olduğu, dolayısıyla bir başlangıcının olduğu fikrini ortaya çıkarmıştır. Buna göre evrenin bir noktada başladığı düşünülmektedir. Bu da evrenin ezeli olmadığı düşüncesini getirmiştir. Buna göre materyalistlerin evrenin ezeli olduğu görüşleri çökmüştür.

Bugün fizikte en çok güvenilen bir teori olan Entropi Teorisi'ne göre, evrende entropi daima büyümekte, böylece evrendeki düzensizlik daima artmaktadır. Buna göre en sonunda evren yok olmaya doğru gitmektedir. Yani evren ebedi değildir. Bu da materyalizmin temel iddialarından biri olan, tabiatın temeli olan maddenin ebedi olduğu fikrinin çökmesi demektir. Bu sonuçlar ateist olan ve tanrıya inanmayan bazı ilim adamlarını ümitsizliğe sevk etmiş ve itiraflarda bulunmasına sebep olmuştur. Örneğin Bertrand Russell, evrenin bir gün yok olacağı düşüncesi ortaya çıkınca, "Demek ki bugüne kadar boşuna uğraşmışız" diyerek üzüntüsünü dile getirmiştir.

Allah Teâlâ kendisine inanmayan ve kendisine karşı güç sahibi olduğu zannettikleri başka ilahlar edinenlere Sad suresi 10. ve 11 ayetlerinde şöyle meydan okuyor:

"Yoksa göklerin, yerin ve ikisi arasındaki bulunanların hükümranlılığı onların elinde midir? Öyleyse (gökteki) yollarında (sebeplerinde bütün imkanlarını seferber ederek) yükselsinler de görelim. Onlar çeşitli derme çatma gruplardan oluşan bir ordudur. Burada bozguna uğratılacaklardır."

Birinci ayette geçen "sebepe" kelimesi kendisi vasıtasıyla yukarıya çıkılan ip anlamına gelmektedir. Yani onların sözü geçen ve güç sahibi olduğu iddia edilen hükümdarları, tanrıları varsa, o halde arşa (evrenin yönetim merkezine) yükselme vasıtası olan merdivenlerle, iplerle çıkıp yükselsinler ve böylece alemin idaresini ele alsınlar. Fakat bunu yapamıyorlar, dolayısıyla da alemleri yönetip hükmedemezler. Onlar Allah'a ve peygamberine karşı gelen derme çatma bir ordudurlar. Yakın bir zaman içinde yıkılırlar.

Kur'an-ı Kerim'in bu açıklaması Allah'tan başka tanrı edinenlere, puta tapanlara hitap etmektedir. Onlar hiçbir zaman arşa çıkıp da evrenin yönetimini ele

geçiremezler. Çünkü oraya çıkmaları dahi mümkün değildir. Onlar derme çatma bir gruptur, sonunda yıkılırlar. Allah Teâlâ dışında, kendilerine madde gibi ilah (put) edinenlerin ellerinde bir güç, kuvvet varsa evrenin hükümdarlığında söz sahibi olduklarını ispat etsinler. Bunun için evrende semalara çıkarak oralarda hüküm sahibi olduklarını gösterebilirler. Yoksa laf üreterek ilahlık iddiasında bulunmak geçerli değildir. Ayetin hükmü gereği maddeyi ilah edinenler sonunda yıkılmışlardır.

- Materyalistler, insanın manevi ve ruhi tarafını inkar ederek, onu bir maddesel makine gibi görmektedirler. İnsan hayatındaki manevi değerlerin varlığını inkar etmektedirler.

Materyalistler hayatı yalnız madde olarak görmektedirler. Onlara göre hayat sadece yemek, içmek, giyinmek, barınmak ve cinsi ilişkiden ibarettir. Bu görüşü benimseyenler bunu şöyle de yorumlamaktadırlar: “Madem ki hayatta her şey maddedir, o zaman dünyada maddenin keyfini çıkarmaya çalışmalıyız. Yiyelim, içelim, şehvi arzularımızı tatmin edelim. İşte hayat budur!”

Onlar dini ve ahirette hesap vermeyi inkar ettikleri için, hayatlarını dünyanın tadını çıkarmaya hedeflemişlerdir. Onlara göre hayat doğmak, yaşamak ve sonra yok olmaktır. Bu nedenle yaşadıkları sürece hayatın keyfini çıkarmayı düşünmektedirler.

Fakat hayatın böyle olmadığı aşikardır. Öyle olaylar vardır ki insanın evrende başıboş bir halde bırakılmadığını göstermektedir. Her şeyin yaratıcısı olan Allah Teâlâ, insanlara varlığını hissettirmektedir. Gönderdiği peygamberler ve kitaplarla, yaratılışın amacının ne olduğunu, insanların nasıl yaşamaları gerektiği anlatılmıştır. Aksi halde başlarına neler geleceği açıklanmıştır.

İslam'dan önce gönderilen kutsal kitaplar tahrif edilmiştir. Fakat son din olan İslam dininin kitabı Kur'an-ı Kerim tahrif edilememiştir. Allah'ın takdiri ile korunmuştur. Kıyamete kadar da korunacaktır. Bu durum Kur'an'da şu ayette ifade edilmektedir:

“Hiç şüphesiz ki Kur'an'ı Biz indirdik, elbette onu Biz koruyacağız.” (Hicr, 15/9)

Kur'an'da insanın gerek bireysel, gerekse toplumsal yaşamları için kurallar konulmakta ve insanların bunlara uymaları istenmektedir. Bu kurallara insanların akıl yoluyla ulaşmaları mümkün değildir. Ancak doğruluğuna inanılan bir peygamber vasıtasıyla insanlara Allah tarafından duyurulmuştur. Allah'a ve dine inanmayan materyalistler, her şeyi tabiat ve maddeden ibaret olduğunu iddia ederken, bu konuda kendilerine tabiatın veya maddenin bir mesajı olmuş mudur? Mademki tabiat ve madde en güçlü olan ve her şeyi yaratandır, o zaman gücünü

tebliğ eden mesajlar olması gerekir. Çünkü en güçlü olan muhakkak ki gücünü ifade eder ve insanlara duyurur. Oysa materyalistler, maddenin böyle bir mesajından bahsetmezler. Ancak bütün yaratma gücünün maddenin elinde olduğunu iddia ederek, maddeyi tanrılaştırırlar, yani onu put yaparlar. Tıpkı eskiden bir kısım insanların taştan ve madenden kendi elleriyle yaptıkları putlara tapmaları gibi. Oysa insanların ürettikleri ve taptıkları putların hiçbir gücü yoktur. Eskiden putlara güç atfında bulunan insanlarla materyalistler arasında bir fark yoktur. Çünkü onlar da maddeyi put yapmışlar ve ona tapmışlardır. Fakat hayat başka bir mecrada akıp gitmektedir. Taptıkları putların ve maddenin gücünün hiçbir işe yaramadığını tabiattaki olaylar kendilerine göstermektedir. Tabiatıta olan felaketler, depremler, seller, kasırgalar, kazalar ve salgınlar gibi olayların neden olduğunu madde kendilerine haber veriyor mu? Bu konuda hiçbir açıklamaları yoktur. Oysa İslam dini bu olayların hikmetini açıklamaktadır. Bu açıklamalar arasında hiçbir çelişki yoktur. Çünkü tabiatı ve insanları yaratan Rabbimiz, başımıza gelenlerin neden olduğunu açıkça söylemektedir. Kur'an'da bunları açıklayan bir çok ayet vardır. Ancak inkarları nedeniyle kalplerine mühür vurulan insanların artık bunları anlamalarına imkan yoktur.

Materyalistlerin bu görüşleri Kur'an'da bazı ayetlerde anlatılmakta ve onlara gereken cevap da Kur'an'da verilmektedir:

“Dediler ki: “Dünya hayatından başka bir hayat yoktur, biz diriltilecek de değiliz.” (Enam, 6/29)

Böyle düşünen materyalistlerin ahiretteki durumlarının ne olacağı da ondan sonraki ayetlerde şöyle anlatılmaktadır:

“Rablerinin huzurunda durduruldukları zaman onları bir görsen. Rableri onlara şöyle der: “Bu bir gerçek değil midir?” onlar da “Rabbimiz yemin ederiz ki gerçektir.” derler. Rableri de onlara: “Öyleyse inkarınız sebebiyle azabı tadın” der. Allah'ın huzuruna çıkmayı yalanlayanlar gerçekten hüsrana uğramışlardır. Kıyamet günü ansızın gelince onlar, günahlarını sırtlarına yüklenmiş olarak şöyle derler: “Dünyada yaptığımız kusurlardan dolayı yazıklar olsun bize!” Bakın yüklendikleri günah ne kötüdür!” (Enam, 6/30,31)

- Materyalizme göre, Tanrı insanları yaratmadı, tam tersine insanlar tanrıları yarattı. Dinler, insanların anlayamadıkları güçler karşısındaki çaresizliklerinin, hayallerinin yansımasıdır.

Bu iddia putları tanrılaştıranlar için doğrudur. Maddeyi putlaştırıp kutsallaştıran, her şeyi madde yaratmıştır diyenler, kendilerine bir tanrı yaratmış olmaktadır. Ancak bu nasıl bir tanrıdır ki, kendini insanlara anlatan hiçbir mesajı yoktur. Onlara

yol dahi gösterememektedir. Onlara yiyip için, keyfinize bakın diye bu tanrılar mı tavsiye etmektedir?

Materyalistlerin taptıkları madde putunun her şeyi yarattığını düşünüp, onun insanlardan ne istediğini ifade etmemesi çok gariptir. Madde insanı nasıl yönlendiriyor? Bu yönlendirmenin amacı nedir? Aslında madde putundan bu yönde herhangi bir bilgi gelmiyor. Fakat onlar kendi nefislerinin ve heveslerinin tamamen esiri olarak, maddenin keyfini çıkarmak peşindedirler. Bu keyifleri çıkarırken de hiçbir ahlaki ve etik kural ortaya konulmuyor. Eşitlik ve özgürlük adı altında yeni sömürü düzenleri inşa ediliyor. Komünist rejimlerdeki politbürolardaki egemen güçler, madde adına mı bu güçlerini uyguladılar? Sınıfsız toplum inşa edeceğiz diye başka sınıflar inşa edilmiş, insanın fitrî bir parçası olan nefsin arzuları tatmin edilmiştir. Nefislerinin emirlerini ve şeytanların vesveselerini, kendilerine sosyalizmin emirleri diye kabul edenler, kendileri ekonominin kaymağını yerken emekçi olanlar gene bu paylaşımda en az pay alan sınıf olmuştur.

İnsanın fitri bir parçası olan nefsi inkar eden materyalistler, nefislerinin emirlerine ve yönlendirmelerine uyarak, maddi emeller peşinde koşan insanlar olmuşlardır. Bu maddi emeller diğer güçsüz insanların kolaylıkla sömürülmelerine vesile olmuştur. Aslında bu kendi nefislerinin ve heveslerinin emirleridir. Bu yapıyı onlara madde putu anlatmamıştır. Ama bu İslam dininde anlatılmakta ve en ince yapısına kadar açıklanmaktadır:

“Onlar, Allah'tan başka birtakım ilahlar edindiler. Güya yardım olunacaklar. Onların, onlara yardıma güçleri yetmez. Kendileri ise onlar için bazı askerlerdir. İnsan, kendisini bir damla sudan yarattığımızı görmedi mi de, şimdi apaçık bir hasım kesildi.” (Yasin, 36/74,75,77)

“Kötü duygularını (heva ve heveslerini) kendisine tanrı edinen kimseyi gördün mü? Şimdi ona sen mi vekil olacaksın? Böyle iken inkârcılar, Allah'ı bırakıp kendilerine ne fayda, ne zarar veremeyen şeylere kulluk ediyorlar. İnkârcı olan kimse Rabbin'e karşı uğraşıp durmaktadır. Gökləri, yeri ve ikisinin arasındakileri altı günde yaratan, sonra Arşa hükmeden Rahmân'dır. Haydi ne dileyeceksen o her şeyden haberdar olan Rahmân'dan dile.” (Furkan, 25/43,55,59)

- Materyalistler, İstiklal Savaşı'nı bir materyalist devrim gibi aksettirmeye çalışmaktadırlar.

Materyalistler Kurtuluş Savaşı'nı bir materyalist devrim gibi yansıtmaya çalışmaktadırlar. Aslında durum hiç de böyle değildir. Lenin'in Sovyet Rusya'daki devrimi ile aynı zamana gelmesi bir tesadüftür. Kurtuluş Savaşı'na katılanların büyük bir kısmı, İslam'ın kendilerine emrettiği, vatanını ve dinini kurtarma

düşüncesi ile katılmışlardır. Hiçbir kimse bu harekete komünist düşüncelerle katılmamıştır. Ancak sonradan bazı kimselerin materyalizmi önceleyen ve dini alçaltan düşüncelere sahip olmaları ön plana çıkarılarak Kurtuluş Savaşı'nın rengi değiştirilmeye çalışılmıştır. Bu savaşa katılan askerler ve komutanlar cephede namaz kılmışlar ve zafer için dua etmişlerdir. Hangi komünist anlayışında böyle bir şey olabilir. Savaşa gidenler “Ya Şehit oluruz, ya Gazi!” sloganı ile hareket etmişlerdir. Materyalizmde şehitlik diye bir şey var mıdır?

Kurtuluş Savaşı, vatanın yabancı devletleri tarafından işgal edilmesine karşı koyma, tekrar istiklal ve bağımsızlığının kazanılması için yapılan bir harekettir. Bu harekete bir ideoloji giydirilerek sosyalist bir halk devrimi demek tamamen yanlıştır. Nitekim savaştan sonra halk, İslam dinine bağlılığını sonuna kadar korumuştur. Bugüne kadar da halk, yönetim şekli ne olursa olsun İslam dinini terk etmemiştir. Bu topraklarda yaşayan halkın çimentosu İslam dini ve din kardeşliğidir. Bu nedenle bütün engellemelere rağmen ayakta kalabilmekte ve parçalanmamaktadır. Halbuki materyalist felsefesinin iftiharla anlattığı Sovyet devrimi ve Çin devrimi belli bir süre sonra parçalanmış ve ortadan kalkmıştır. Çünkü oralarda devrimleri yapan insanların çimentosu tamamen maddi ve dünya menfaatidir. Dolayısıyla bir süre sonra çökmeye mahkum olmuştur. Bütün bunlar materyalizmin artık iflas ettiğinin bir göstergesidir.

Materyalistler zannettiğinin aksine İstiklal Savaşı bir sınıfsal kavga değildir. Çünkü burada kapitalist ülkelerdeki, burjuva proleter çelişmesi açısından bakıldığında bir sistem değişikliği yoktur. Cumhuriyet yönetimi, Osmanlı Devleti'nin son zamanlardaki uygulamaya başladığı birçok projeyi hayata geçirmiştir. Kadroları zaten Osmanlı Devleti'nin çoğu asker olmak üzere yüksek yetkili kişileridir. Dolayısıyla materyalistlerin buradan kendi ideolojilerine malzeme çıkarmaları anlamsızdır.

İstiklal harbinde, Cumhuriyet yönetimi bolşeviklerin yardımlarını alsalar da ideolojik olarak onlardan daima uzak durmuşlardır. Hatta uyguladıkları ekonomik sistemde bireysel girişimciliğin önünü açmışlardır. 1923'te ki İzmir İktisat Kongresi ve sonradan özel bir banka olarak İş Bankası'nın kurulması bunun örneğidir. Dolayısıyla burada bir sınıf mücadelesi yoktur. Cumhuriyet yönetimi sınıfsız bir toplumu da hedeflememiştir. Devletçilik sınıfsız bir topluma dönüşmek değildir, üretim araçlarının devletin elinde olması demek değildir. Köylü ve şehirli kendi eski ekonomik hayatlarını sürdürmeye devam etmiştir. Ancak devlet halkın sermayesinin yetmediği konularda yatırımları üstlenmiştir. Bugüne kadar bu karma ekonomi devam etmiştir. Böyle bir süreci sosyalist bir devrim olarak nitelemek ve materyalist felsefeye malzeme yapmak gerçekten büyük bir yanlışlık ve gaflettir.

Maddeyi kendilerine amaç edinen ve putlaştıran toplumlar daima bir süre sonra

parçalanmışlardır. Bilimsel sosyalizm diye anlatılan Avrupa'daki devrimlerin tamamı maddesel amaçlar için yapıldıklarından bir süre sonra yıkılmışlar ve yerlerine başka sistemler oluşmuştur. Bu bir gelişme ve ilerleme değildir. Çünkü bu sistemlerde halkın büyük bir kısmı ve güçsüz olanlar hep ezilmişlerdir. İngiltere, Fransa vs devrimlerinden bahsedip, bunları materyalizmin verileri olarak sunmak tamamen yanlıştır. Avrupa'daki milletler daima birbirleriyle harp halinde yaşamışlardır. Her devirde hakim güçler kendi çıkarları için diğer insanları sömürmüşlerdir. Kendi insanlarını sömürmeleri yanında Amerika, Afrika, Asya kıtalarındaki insanları da, sanayinin güçlenmesi ile elde ettikleri vasıtalarla sömürmüşler ve egemenlikleri altına almışlardır. Sanayi devrimi diye övülen oluşumun nasıl bir sömürü aletini dönüştüğünü tarih kitapları yazmaktadır. Bu olayları madde putuna bağlayanlar aslında yanıılıyorlar. Burada söz konusu olan insanın fitri yapısındaki nefsidir. Nefis insana daima kötülüğü emreder. Bunun etkisinde kalan insan da başkalarına zulüm yapar ve onların haklarını gasp eder. Eğer kişi Allah korkusu taşımıyorsa, yaptıklarının bir gün hesabını vereceğini düşünmüyorsa, nefsin kötülük yapması için emrettikleri şeyler hoşuna gider ve uygular. İşte bütün harpler ve sınıf kavgaları bu mantık ve yapı içinde oluşmaktadır. Gerçek bir Müslüman nefsinin kötülük emirlerine uymaz. Allah'ın yasakladığı işlerden uzak durur, yalnız olumlu işlerle uğraşır. Bu nedenle gerçek Müslümanlardan oluşan toplumlarda sömürü yoktur. Diğer ülkelerin zayıf insanlarını yok etmek, sömürmek gibi bir düşünce ve eylemleri yoktur. Bu nedenle İslam'ı esas alarak kurulan devletler daha uzun süre yaşamışlardır. Örneği Osmanlı Devleti en uzun yaşayan bir devlettir. Bunun nedeni İslami ilkeleri ön planda tutmalıdır.

- Materyalistler, dinin olumsuzluğunu göstermek için daima Avrupa'daki kiliseyi örnek vermekte ve kilisenin sömürüsünü din olarak göstermeye çalışmaktadır.

Kilise Orta Çağ'da, Hristiyanlık dinini saptırarak insanları sömürmek için çalışmıştır. Kendi iktidarları için dini alet etmişlerdir. Gerçek dini halktan saklamışlardır. Bunların yaptıklarının dinle bir ilgisi yoktur. Ancak materyalistler işin bu tarafını bildikleri halde, kilisenin kötü uygulamalarını dinin emri diye anlatıp dini ortadan kaldırılması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Fakat kendileri de bunun böyle olmadığını biliyorlardı. Fakat Avrupa'daki entelektüeller, kilisedeki bu yanlış uygulamaların karşısında İslam dini ne diyor diye düşünmeden, din olgusunu ortadan kaldırmaya çalışmışlardır. İslam dinini kötüleyerek ona Avrupa'daki insanın ulaşmasına engel olmuşlardır. Kendi iktidarlarının devamı için Avrupalı hakim güçler bunu kasıtlı olarak yapmışlardır. Bu yaklaşım bugün de devam etmektedir. Ancak artık insanlar arasında etkili olan sosyal medya yaygın olduğu için, artık insanlara eski masalları anlatmak zorlaşmaktadır. Bu nedenle

Avrupa, Amerika ve Afrika'da İslam dinine teveccüh ve yönelme yeniden gündem güne artmaktadır.

Bugünkü kapitalist, liberalist, modernist sistemlerin hepsi de maddeyi hedefleyerek bir yerde materyalist felsefeye bağlı kalmışlardır. Ancak komünizmden farklı olarak işçi sınıfına hakkını vermemek için her türlü sömürge planlarını uygulamaya koymuştur. Kağıt üstünde insan hakları, işçi hakları gibi sözler, uygulamada aynı şekilde tatbik edilmemiştir. Çünkü onlar da nefislerinin kendilerine güzel gösterdiği bütün kötülükleri, madde sevgisini sonuna kadar yüreklerinde taşımaktadırlar. Kalpleri tamamen madde sevgisi ve putu ile doludur.

İnsanlar yalnız kendi çıkarları ve rahatını ön planda tutarak, diğerlerinin haksızlığa ve sömürüye uğramasına göz yummaktadırlar. Bu insanlar materyalist felsefeye inanmazlar, ama maddeyi put olarak kalplerinde bulunduruyorlar. Para, mal, makam ve şöhret sevgisi hayatların amacı halindedir. Zahiren hümanist gözükseler de, büyük bir kısmı kendi çıkarlarının peşindedirler. Böyle olmasaydı Alman toplumu, Hitler'in 6 milyon Yahudiyi öldürmesine karşı koyardı. Karşı koymadıklarına göre kalplerinde sadece dünya sevgisi, madde sevgisi ve çıkar düşünceleri vardı. Ama ilahi düzen bu davranışlarının cezasını vermiş, Almanya İkinci Dünya Harbinde yerle bir olmuştur.

Tarihi olaylara bu gözle bakmak gerekir. Zaman aralıkları uzundur. Allah Teâlâ onlara, yaptıklarının hemen arkasından ceza vermemekte ve günahlarının daha da birikmesi için onlara mühlet vermektedir. Bu durum ise insanları aldatmakta, nasıl olsa bir ceza görmüyoruz diye zulüm ve sömürüye devam etmektedirler. Oysa yapılanlar teker teker kayıt altına alınmakta, insanlara bunun hesabının sorulacağı mahşere bırakılmaktadır. Eğer Allah'ın sopası hemen tahakkuk etseydi insanların hepsi imana gelirdi. Fakat Allah Teâlâ cezalarını ertelemekte ve onları bir süre dünya hayatında nemalanmalarına müsaade etmektedir. Kur'an'da belirtildiği gibi nasıl olsa dönüş Allah'adır ve hesaba çekileceklerdir.

İnsanların “Hayat yalnız dünya hayatıdır” diyerek keyif sürmeleri yaşamın amacı değildir. Çünkü dünya cennet değildir. İnsan gerek kendi içinde ve gerekse toplumda çeşitli azap ve cezalarla devamlı imtihan edilmektedir. İnsanların başına birçok hastalıklar gelmekte, çaresiz günler yaşamakta ve sonunda ölüm kendini bulmaktadır. Tabii afetler de insanları hiç ummadıkları zamanlarda yakalamaktadır. Deprem, yangınlar, sel felaketleri ve salgın hastalıklar insanlara daima musallat olmaktadır. Bunların sebebi ise insanların kendi elleriyle kazandıklarıdır. Çünkü insanoğlu eline fırsat geçtikçe başkasının hakkına, malına, ırzına musallat olmakta ve bunları ele geçirmeye çalışmaktadır. İnsan zannediyor ki, başkasının hakkına, hukukuna tecavüz edince kendisine bir şey olmayacaktır. Çünkü kısa vadede kendisine bir şey olmuyor. Kendisine hesap soran çıkmıyor. Çünkü toplumlarda adalet ve hukuk kavramları kişilere göre uygulanmakta ve tam

bir adil düzen gözükmemektedir. Bu nedenle insanlar birçok günah işlemede kendilerini özgür zannetmekte, böylece de bir bataklığın içine düşmektedir. Fakat kendisini maddi olarak tatmin edilmiş hissettiği için bir bataklıkta olduğunu görememektedir. Hele yaptıklarını güzel gösteren, dine ve Allah'a inanmamayı öğütleyen materyalist felsefe gibi düşünceler kendisine öğütlenince, kişi günah batağına iyice girmektedir. Bir süre sonra kişi tövbe edip doğru yola girmeyince kalpler mühürlenmekte ve artık kurtulma şansı kalmamaktadır. Böyle insan maddelerin peşinden ömrünü mahvetmektedir. Ölünce ve mezara girince gerçeği anlamakta, fakat iş işten geçmiş olmaktadır. Kendini bekleyen azaptan kurtulmak için kendisinden ne bir fidye ne de bir şefaatchi kabul edilecektir. Akıbeti ebedi olarak ateştir. Ne kötü bir son!

Böyle kötü bir akıbetten kurtulmanın yolu, İslam dinini kabul edip, onun emir ve yasaklarına uymaktır. Böylece hem dünya hem de ahiret hayatını kurtarmış olacaktır. İslam dinine uymak için de materyalist felsefe, bilimsel sosyalizm gibi insanı dinden uzaklaştıran ideolojileri dinlememek ve onlardan uzak durmak gerekir. Aksi halde bu ideolojiler insanın nefsini okşayan, mademki bu dünyaya bir defa geldik, sonunda yok olacağız, o zaman dünyanın tadını çıkaralım diye yaptığı propagandalar insanların kafalarını çeler ve onu bataklığa götürür. Allah Teâlâ'nın Müslümanları bu türlü saptırıcı ideoloji ve düşüncelerden korumasını niyaz ederiz.

- Materyalistlere göre din halkın afyonudur. İnsan kendi kaderine hakim olunca din ortadan kalkacaktır.

Din insanlara ne anlatıyor ki afyon olsun. Ehl-i Kitabın İncil ve Tevrat'ı tahrif ederek insanları kandırmaları din olgusunu temsil etmez. Materyalistler bu kandırmaları din diye anlayıp onun afyon olduğunu ve ortadan kalkması gerektiğini ifade ediyorlar. Kendilerinin bilimsel olduklarını iddia eden materyalistler, bugünkü İncil ve Tevrat'ın tahrif edilmiş olduğunu bilmiyorlar mı? İncil ve Tevrat'ın asıllarına ulaşp da orada insanların uyutulduklarına dair verilere mi ulaşmışlar? Bu yapılan bilim adına yanıltır. Bilim mutlak doğruyu bulmayı amaçlar. Tahrif edilmiş metinler üzerinden dine iftiralarda bulunmak hiçte bilimsel bir davranış değildir. Bugün için tahrif edilmemiş olarak bulunan tek din İslam'dır. İslam'ın kutsal kitabı olan Kur'an'da insanlar ne ile uyuşturulmaktadır. Kuran ayetlerini ezberlemeyi beynin hurafelerle doldurulması olarak niteliyorlar. Kuran ayetlerini ezberlemek zor bir iş değildir. İnsan beyni bunun için uygundur. Kendi ideolojileri ve manifestolarını, amaçlarını ve şiirlerini insanlara ezberleten zihniyet sırf inanmadıkları için Kur'an öğrenmeye ve ezberlemeye karşı çıkıyorlar. Mao'nun el kitabını bütün Çinliler ezberlemiştir. Ama bugün için ortadan

kaybolmuştur. Madde putunuz bunu niçin önleyemedi? Fakat Kur'an daima mevcut olacaktır. Çünkü Allah Teâlâ onu muhafaza edecektir.

İslam dini afyon değildir. İslam dini insanlara, hem dünya hem de ahiret hayatlarında mutlu olmaları için gerekli emir ve yasakları bildirmekte ve bunun gerekçelerini de açıklamaktadır. İnsanı ve dünyayı yaratan Allah Teâlâ, insana dünya hayatında kendisi için en faydalı olduğu düzeni Kur'an'da açıklamaktadır. Fakat İslam dini insanlara devamlı yiyin, için, çiftleşin, keyfinize bakın diye tavsiye etmiyor. Bu da heveslerini put edinmiş olanların hoşuna gitmiyor. Bunun için dini kötülüyorlar. Buna da bilimsellik deniyor. Hey zavallı insan! Biraz aklını kullan da doğru yola gel. Kendini hem dünya hayatında hem de ahiret hayatında mahvetme.

İnsan kaderine hakim olunca dinin ortadan kalkacağını iddia ediyorlar. Aslında onlar da çok iyi biliyorlar ki insanın kaderine hakim olması mümkün değildir. Dolayısıyla din ortadan kalkmayacaktır. Gerçekte nefisleri ve şeytanları kendilerine bu düşünceleri süslü gösterdikleri için onları ortaya atıyorlar.

İnsan kaderine nasıl hakim olacaktır? İnsanın ne dünyaya gelişi ne de gidişi hakkında hiçbir tesiri yoktur. Kendi annesini ve babasını belirleme imkanı yoktur. Nerede, ne zaman öleceğini de bilemez. Kalbinin çalışmasına hakim değildir. Hiç ummadığı bir anda kalbi duracak ve ölecektir. Bu sürece hangi insan hakim olabilir? Doktorların hasta tedavi etmeleri kadere hakim olmak anlamına gelmez. Çünkü tedaviler de bir yerde kaderin belirlediği bir şeydir. Allah Teâlâ her hastalık için bir de şifa yaratmıştır. Aynı tedavi farklı insanlarda farklı sonuçlar verebilir. Doktorlar da insandırlar ve kendi kaderlerine hakim değillerdir.

Kader, hayır ve şerrin Allah'tan olduğu İslam'ın temel inançlarından biridir. Şimdiye kadar da kendi kaderine hakim olan bir insan çıkmamıştır. Ancak dine inanmayanlar kendilerine bir kaçış kapısı olarak, böyle yanlış fikirleri ortaya atarak kurtulabileceklerini zannediyorlar. Oysa Allah'ın kudret elinden kimse kurtulamaz. Eninde sonunda yaptıklarının hesabını vermek için Allah tarafından yakalanır ve hesaba çekilirler.

Materyalistler bilim ilerledikçe insanın dini terk edeceğini iddia ediyorlar. Bugün bu iddialar tamamen tersine gerçekleşmektedir. İnsanların bilimsel buluşlarla Allah'ın gücünü ve kudretini daha yakından tanımaktadırlar. Bunun karşısında bir kısım insanlar Allah'a teslim olmakta, bir kısmı da bütün bunların tesadüf olduğunu zannederek inkar yoluna sapmaktadır. Evrende hiçbir şey keyfi ve başıboş olarak cereyan etmemektedir. Niçin her şey tesadüfen oluşsun? Her şey hak ile yaratılmıştır. Her bir yaratılışın bir amacı vardır. En basit bir insan akli bile, böyle mükemmel çalışan bir evrenin, sırf insanlar keyif çatsın, yesin, içsin ve eğlensin diye yaratılmadığını idrak eder. Bir hücrenin oluşması için gerekli madde ve enerjinin hücreyi oluşturacak şekilde kendiliğinden bir araya gelmesinin olasılığı neredeyse sıfırdır. Bu nedenle tesadüfen bir hücre nasıl ortaya çıkar?

Evrende, gerek mikro gerekse makro alemlerde, mükemmel bir sistemin çalıştığını herkes itiraf etmektedir. Böyle mükemmel çalışan sistem, mükemmel yazılmış bir yazılım programı sayesinde olmaktadır. Her yazılım programını yazan bir programcısı vardır. Bunu kimse inkar edemez. Evrendeki mükemmel çalışan sistemin programcısı da Allah Teâlâ'dır. Materyalistlere göre evrendeki sistemin programcısı gene kendisidir. Bir bilgisayar programının kendisini yazdığı şimdiye kadar rastlanmamıştır ve bunun mümkün olmadığı da aşikardır. Durum böyle olunca tabiattaki düzeni tabiatın kendisinin kurduğu iddiası tutarlı değildir.

“Halbuki Allah, gökleri ve yeri hak ile yarattı. Hem de herkese yaptığıının karşılığı verilmek üzere, onlara asla haksızlık edilmez. Heva ve hevesini kendine ilah edinen, Allah'ın kendi ilmi dahilinde saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürleyip gözüne perde çektiği kimseyi görüyor musun? Şimdi onu Allah'tan başka kim hidayete erdirebilir? Hala düşünmez misiniz? Hem müşrikler dediler ki: “Hayat, ancak bu dünya hayatımızdan ibarettir. Ölürüz ve yaşarız. Bizi ancak geçen zaman yokluğa sürükler. Halbuki onların bu hususta hiçbir bilgileri yoktur. Onlar sadece böyle zannederler.” (Casiye, 45/22,23,24)

- Materyalistlere göre İslam dini bilime karşıdır. Onlara göre gerçek bilimi sadece kendileri üretebilir.

Bu iddiaları tamamen tutarsızdır. Çünkü İslam dini bilakis bilimi teşvik etmektedir. Birçok ayette insanların evrenin yaratılışı hakkında tefekkür etmeleri istenmektedir. İnsanların yanlış yol tutmalarının sebebi olarak akıllarını kullanmamaları gösterilmektedir. Böyle bir yaklaşım nasıl bilime aykırı olur?

“Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelip gidişinde selim akıl sahipleri için gerçekten açık, ibretli deliller vardır. Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. Ve “Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, Sen yücesin, bizi ateşin azabından koru” derler.” (Ali İmran, 3/190,191)

“Geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize O verdi. Bütün yıldızlar da O'nun emrine boyun eğmişlerdir. Şüphesiz ki bunda aklını kullanan bir toplum için ibretler vardır.” (Nahl, 16/12)

“Hurma ve üzüm ağaçlarının meyvelerinden hem güzel içecekler, hem de güzel gıdalar edirsiniz. Şüphesiz ki, bunda aklını kullanan kimseler için büyük bir ibret vardır.” (Nahl, 16/67)

“O kâfir olanlar, görmediler mi ki, göklerle yer bitişik bir halde iken biz onları ayırdık. Hayatı olan her şeyi sudan yarattık. Hâlâ inanmıyorlar mı?” (Enbiya, 21/30)

İslam, müspet bilimin ancak objektif verilerini kabul eder. Zan ile üretilen bilgileri reddeder. İslam dini evrim teorisi, bilimsel sosyalizm gibi zanlar üzerine kurulan teorileri bilim olarak kabul etmez. İslam bilim anlayışında, akıl ve duyular ile elde edilen veriler geçerlidir. Ancak yalnız akıl ve duyularla elde edilen veriler bütün evrendeki olayları açıklamaya yeterli değildir. Çünkü evrendeki olayların iki veçhi (yüzü) vardır. Bunlar zahiri ve batını yüzlerdir. Zahiri yüzler akıl ve duyularla idrak edilebilir. Fakat batını yüzler akıl ve duyularla idrak edilemezler. Evrendeki her şeyin zahiri ve batını yüzleri olduğu her olayda karşımıza çıkar. Çünkü olgular incelendiği ve gözlemlendiği zaman akıl ve duyularla elde edilen bilgilerin tam bir bütünlük içinde olmadıkları görülür. Bazı eksiklikler ve sapmalar mevcuttur. İşte bu eksiklik ve sapmalar olguların batını yüzü ile ilgilidir. Batını yüz ancak vahiy ve keşif bilgileri ile anlaşılabilir. Bu da tamamen olmaz, çünkü olguların bir ilahi yönü vardır ki bunlar insanlara kapalıdır. Ancak Allah Teâlâ'nın bilgisi dahilindedir. Allah Teâlâ Kuran'ı Kerim'de kâfirlere ve müşriklere ilim konusunda şunları açıklamaktadır:

“Onlar sadece bu dünya hayatının dış yüzünü biriler. Ahiretten ise onlar hep gafildirler. Kendi içlerinde hiç düşünmediler mi ki Allah, göklerde ve yerde ve bu ikisi arasında bulunan her şeyi ancak hak ile ve belirlenmiş bir süre için yaratmıştır. Gerçekten insanların çoğu Rablerine kavuşmayı inkar etmektedirler. Onlar, yeryüzünde gezmediler mi ki, kendilerinden öncekilerin sonu nasıl olmuş baksınlar. Onlar kendilerinden daha güçlüydüler, toprağı sürmüşler ve onu bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi. Onlara da peygamberleri delillerle gelmişlerdi. Demek Allah onlara zulüm etmiyordu. Fakat onlar kendilerine zulüm ediyorlardı. Sonra o kötülük edenlerin sonu çok kötü oldu. Çünkü onlar Allah'ın ayetlerini yalan saydılar ve onlarla alay ediyorlardı.” (Rum, 30/7,8,9,10)

Bu söylediklerimizi bütün fiziksel ve sosyal teorilerde görmek mümkündür. Bu durum İslam dininin bilime karşı olduğu anlamına gelmez. Bilakis mutlak bilgiye ulaşmak için İslam dini çeşitli yollar gösterir ve gerçeği tam olarak ifade eder. İslam dininin bilim anlayışında kişilerin heva ve heveslerinin rolü yoktur. İnsanların keyfine göre bilimsellik olmaz. İlahi nizamın yapısı mutlak bilimle anlaşılır. Bunun için müspet ilimlerin yanı sıra sırlar ilminin de bilmesi gerekir. Bu ise materyalistlerin kabul etmediği bir husustur. Bu nedenlere onların bilim anlayışları eksiktir ve yanıltır. Bu nedenle Müslümanlar onlardan uzak durmalıdırlar.

Yayınlanma Tarihi: 21.09.2020

Kur'an-ı Kerim'in Bilimsel Mucizeleri

Kur'an-ı Kerim eşsiz bir mucizedir. Etkisi ve i'cazı bin dört yüz yıllık zaman dilimine sığdırılmayacak kadar derin ve çarpıcıdır. Kur'an-ı Kerim'in mucizevi yönü onun edebi bir şaheser oluşu, belagatinin zirvesinde olduğu, lafız ve mana bütünlüğü, akıcı bir üslubu, harfler, kelimeler ve cümleler arasında tatlı ve ahenkli bir insicama sahip oluşudur. Bu ilahi kelimada her harf, kelime ve cümle yerli yerine konulmuştur. Herhangi bir harfin veya kelimenin yerine onunla eş anlamlı başka bir harf ve kelime getirilmesi mümkün değildir. Çünkü aksi halde anlam değişir. Kur'an'ın bu edebi üstünlüğü şimdiye kadar tasdik edildiği gibi bundan sonra da herhangi bir rekabete söz konusu olmayacak şekilde kabul edilecektir.

Kur'an insanların hidayet rehberidir. İnsanların aradığı gerçek erdemi, mutluluğu, paylaşımı ve kardeşliği ortaya koymaktadır. Kur'an'da hem bu dünya hem de ahiret hayatı anlatılmaktadır. Yani Kur'an'da fizik ötesi alemin (gaybın, uluhiyetin) bilgisi bulunduğu gibi, fiziksel alemin (kozmos ve evrenin) ilmi de yer almaktadır.

Kur'an-ı Kerim'deki i'caz süreklidir. O gün mucize olduğu gibi bugün de mucizedir ve kıyamete kadar gelecek çağlarda da mucize olacaktır. Çünkü onun i'cazı sürekli yenilenmektedir. Yeni gelen her nesile öğretecekleri vardır. Hiçbir kimse Kur'an'ın tam bir tefsirini yapamaz, yapılacak olan şey ondan esinlenmelerle Kur'an ayetlerine dair inanan kişinin aklına gelenlerdir.

Varlıklarla ilgili Kur'an'da sırlar vardır. Resulullah (sav) bu sırları biliyor olmuş olsa da, onları insanlara yaymadı ve açıklamadı. Bunun sebebi akılların bunu kabul etmeyebilir olacağıdır. Ancak bazı sahabeye bu sırların bir kısmı hakkında bilgiler vermiştir. Bu sırlar ehil insandan yine ehil insanlara gizli olarak nakledilmiş ve bütün insanlara açık olarak anlatılmamıştır.

Kur'an-ı Kerim'in her bakımdan mucizevi bir tarafı vardır. Anlatım tarzının vurucu, dikkat çekici, hatırdan kalması istenilen sözlerin sure başlarında ve sure sonlarında yer alması bu mucizevi yapının göstergelerinden bazılarıdır. Ayetlerin dizilişlerinde de mucizevi şeyler vardır. Sureler çoğunlukla bir bütün halinde indirilmemiş, ayet grupları halinde kesik kesik indirilmiştir. Bu konuda yazar Sait Alpsay, "Kur'an En Büyük Mucize" adlı kitabında şunları söylemektedir:

"Ayetlerin farklı aralıklarla indirilmesi Kur'an'ın açık bir mucizesidir. Örneğin Enam suresi 165 ayettir. Bu surenin 91, 92, 93, 151, 152 ve 153. ayetleri Medine'de indirilmiş diğer ayetleri Mekke'de nazil olmuştur. Sure içindeki ahenk hiç aksamamış aksine tamamlanmıştır. 9. surenin (Tevbe) son iki ayeti, 128, 129 Mekke'de, diğer bütün ayetleri ise Medine'de indirilmiştir. 75 ayetten oluşan 8. surenin (Enfal) 30 ve 36. ayetleri Mekke'de, diğer ayetleri Medine'de inmiştir. 99 ayetten oluşan 15. surenin (Hicr) 87. ayeti de yıllar sonra Medine'de indirilmiş, diğerlerinin hepsi daha önce Mekke'de inmiştir. Bu ayetlerin söz konusu sureleri ahenkli bir şekilde tamamladıkları görülür. Bu ayetlerin bir zaman sonra indirilmelerinin hikmeti ise, o günkü İslam topluluğunun bu süre içinde Efendimizin eğitiminden geçirilmesidir."

Kur'an-ı Kerim bu bakımdan bütün ilahi hikmetleri kendi içinde ifade eder. Bu hikmetleri anlamak ve öğrenmek insanın imanını arttırır ve kalbini güzelleştirir. Allah Teâlâ'nın yaptığı hiçbir şey boşuna ve tesadüfen değildir. Hepsini hak ve hikmet iledir.

Evren'in birliği Yüce Yaratıcının kudretinden kaynaklanır. Evrene bize Kendisini hatırlatacak deliller (ayetler) koymuştur. Bizim sebep olarak gördüklerimiz O'nun koyduğu nizamdır. Bu nedenle tapılacak olan sebepler değildir. İnsanlar ancak Allah Teâlâ'ya tapmalıdırlar. Müspet ilimlerin buluşlarına baktığımızda, onların evrendeki mevcut olan kanunları ortaya çıkarmaktan ibaret olduğunu görüyoruz. Uçağı bulan kişi, uçağın içinde uçtuğı uzayın ve uçağın yapıldığı maddelerin yaratıcısı değildir. Bütün bunların, maddenin ve tabii kanunların yaratılması yaratan Allah Teâlâ'nın sanatıdır. Ayrıca bunları keşfetme gücünü insanlara veren de Allah'tır.

Günümüzdeki deliller ve buluşlar her gün, her hafta, her yıl Kur'an'ın muhtevasının güvenilir olduğunu tasdik etmektedir. Biz aşağıda Kur'an'ın, fiziksel alemin bugün için bilinen gerçeklerinin 1400 yıl önce nasıl haber verdiğini anlatacağız. Müspet

bilimcilerin son iki asırda elde ettikleri bilgiler, 1400 yıl önce Kur'an'da bildirilen gerçeklerin Kur'an'ın nasıl mucizeler ihtiva ettiğinin delilleridir.

“İnsanlara ufuklarda ve kendi nefislerinde ayetlerimizi göstereceğiz ki, onun (Kur'an'ın) gerçek olduğu onlara iyice belli olsun. Rabbinin her şeye şahit olması yetmez mi?” (Fussilet, 41/53)

“O kitap Kur'an ki onda asla şüphe yoktur, o müttakiler için bir yol göstericidir.” (Bakara, 2/2)

“Onlar bu Kur'an'ı hiç anlamaya düşünmeye çalışmazlar mı? Şayet o Allah'tan başkası tarafından gelmiş olsaydı, onda mutlaka birçok tutarsızlık ve çelişki bulurlardı.” (Nisa, 4/82)

“Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bakılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi. Rablerinden korkanların bu kitabın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri ve hem de gönülleri Allah'ın zikriyle ısınıp yumuşar.” (Zümer, 39/23)

“Ey insanlar! Size Rabbinizden bir öğüt, sinelerde olana bir şifa, müminlere bir hidayet ve rahmet geldi.” (Yunus, 10/57)

Çok Hassas Tasarlanmış Bir Evren

“O yedi göğü birbiri üzerine yarattı. Rahman'ın yaratmasında bir aykırılık, uygunsuzluk görmezsin. Gözünü döndür de bak, bir bozukluk görüyor musun? Sonra gözünü tekrar tekrar döndür bak, göz aradığı bozukluğu bulmaktan aciz ve bitkin halde sana dönecektir.” (Mülk, 67/3,4)

“Görmediniz mi Allah yedi göğü uygun tabakalar halinde nasıl yaratmış.” (Nuh, 71/15)

“O her şeyi yaratıp, bir ölçüye göre düzenleyerek takdir etmiştir.” (Furkan, 25/3)

Evrenin yapısı 20. yüzyılına kadar bu günkü gibi bilinmiyordu. Evren sabit ve durağan olarak düşünülüyordu. Ancak 20. yüzyıldan itibaren bu düşünceler değişmiş ve evrenin çok hassas bir şekilde tasarlanmış olduğu keşfedilmiştir. Bu tasarımda bir “ince ayar” olduğu ortaya çıkmıştır. Evrende yaklaşık 250 milyar galaksi vardır. Her bir galakside ortalama 100 milyar yıldız mevcuttur. Bunların hepsi hareket halindedir ve birbirleriyle uyum halindedirler. Ayrıca maddenin yapısını incelendiğinde, mikro alemde de tam bir uyum halinin ve çok hassas bir dengenin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu ince ayar Allah Teâlâ'nın ilmi ve kudreti ile tasarlanmış olduğu yukarıdaki ayetlerde açıklanmaktadır. Çünkü her şeyi yaratıp onlara bir düzen veren O'dur. Bütün her şey bir kader ile tayin edilmiştir. Belirli bir zamana kadar bu sistemin devam edeceği ve sonra sona erdirileceği bildirilmiştir.

Bu konuda fizikçi Karl Giberson şunları söylemektedir: “Son kırk yıldır fizik ve kozmolojideki gelişmeler bilim sözlüğüne “tasarı” kelimesini geri getirdi. 1960'ların başında fizikçiler, insan hayatı için açıkça ince ayar yapılmış bir evrenin örtüsünü açtılar. Evrende hayatın var olmasının, kesinlikle kusursuz bir dengedeki fiziksel faktörlere bağlı olduğunu keşfettiler.”

Aynı şekilde astrofizikçi George F. Ellis şunları ifade etmektedir: “Evrendeki bu kompleksliği mümkün kılan kanunlarda hayret verici bir ince ayar görünüyor. Evrende var olan bu kompaktlığın gerçekleşmesi mucize kelimesini kullanmamayı çok güçleştiriyor.”

Evrendeki makro ve mikro alemlerdeki dengenin mükemmel olduğuna dair şu örneği verebiliriz: Dünya'nın Güneş etrafındaki yıllık yörüngesinde 3 milimetrelilik bir sapma, dünyanın üzerindeki canlıların donma veya yanması ile yok olmalarına neden olur. Çünkü Güneş biraz daha uzak veya yakın olur. Dünya güneş etrafında dönerken her 18 milde yörüngesinden 2,8 santim ayrılır. Eğer bu sapma 3 milimetre daha az, yani 2,5 cm veya daha fazla yani 3,1 cm olursa hepimiz ölürüz.

Evrende bugüne kadar bilinen dört çeşit temel çekim kuvveti vardır. Bunlar yerçekimi kuvveti, elektromanyetik kuvvet, güçlü nükleer kuvvet ve zayıf nükleer kuvvettir. Bu dört kuvvetin kendi içlerindeki denge, evrendeki bütün fiziksel hareketleri ve yapıları meydana getirir. Biyolog Michael Denton bu kuvvetler arasındaki hassas dengeyi şöyle açıklamaktadır: “Eğer yerçekimi kuvveti daha güçlü olsaydı, o zaman Evren çok daha küçük bir yer olurdu ve ömrü de çok daha kısa sürerdi. Ortalama bir yıldızın kütlesinin şu anki günümüzdekinden daha da küçük olurdu ve yaşama süresi de 1 yıl kadar olabilirdi. Ayrıca eğer çekim kuvveti birazcık bile daha güçsüz olsaydı hiçbir yıldız ya da galaksi asla oluşmazdı. Diğer kuvvetler arasındaki dengeler de son derece hassastır. Eğer güçlü nükleer kuvvet birazcık daha zayıf olsaydı, o zaman evrendeki tek kararlı element hidrojen olurdu, başka hiçbir atom olmazdı. Eğer güçlü nükleer kuvvet, elektromanyetik kuvvete göre birazcık bile daha güçlü olsaydı, o zamanda evrendeki tek kararlı element, çekirdeğinde 2 proton bulunduran bir atom olurdu. Bu durumda evrende hidrojen olmayacak, yıldızlar ve galaksiler, eğer oluşsalar bile, şu anki yapılarından çok farklı olacaktı.”

Buna göre, bu temel kuvvetler şu anda sahip oldukları değerlere tam tamına sahip olmasaydı, hiçbir yıldız, süpernova, gezegen ve atom olmayacaktı. Yani bugünkü hayat olmayacaktı.

Gök cisimleri arasındaki mesafeler: Gök cisimlerinin uzaydaki dağılımları ve aralarındaki çok büyük mesafelerin olması, dünyadaki canlı hayatın var olabilmesi için gereklidir. Gök cisimleri arasındaki bu mesafeler dünyadaki hayatı destekleyecek şekilde pek çok evrensel güç ile uyumlu bir hesap içerisinde

düzenlenmiştir. Michael Denton “Doğanın Kaderi” adlı kitabında süpernovalar ve yıldızlar arasındaki mesafedeki dengeleri şöyle ifade etmektedir:

“Süpernovalar ve aslında bütün yıldızlar arasındaki mesafeler çok kritik bir konudur. Galaksimizde yıldızların birbirlerine ortalama uzaklıkları 30 milyon mildir. Eğer bu mesafe biraz daha az olsaydı, gezegenlerin yörüngeleri istikrarsız hale gelirdi. Eğer biraz daha fazla olsaydı, bir süpernova tarafından dağıtılan madde o kadar dağınık hale gelecekti ki, bizimkine benzer gezegen sistemleri büyük olasılıkla asla oluşmayacaktı. Eğer Evren yaşam için uygun bir mekan olacaksa, süpernova patlamaları çok belli bir oranda gerçekleşmeli ve bu patlamalar ile diğer yıldızlar arasındaki uzaklık, çok belirli bir uzaklıkta olmalıdır. Bu uzaklık, şu an zaten var olan uzaklıktır.”

Yerçekimi: Yerçekimi eğer bugünkü yerçekiminden daha güçlü olsaydı, dünya atmosferi çok daha fazla amonyak ve metan gazı biriktirir, bu da yaşam için çok olumsuz olurdu. Eğer biraz daha zayıf olsaydı, dünya atmosferi çok fazla su kaybeder, canlılık mümkün olmazdı.

Güneş - Dünya mesafesi: Eğer bu mesafe biraz daha fazla olsaydı, dünya çok soğur, atmosferdeki su döngüsü olumsuz etkilenir, gezegen buzul çağına girerdi. Eğer biraz daha az olsaydı, dünya kavrulur, atmosferdeki su döngüsü olumsuz etkilenir, yaşam imkansızlaşırdı.

Yer kabuğunun kalınlığı: Eğer daha kalın olsaydı, atmosferden yer kabuğuna çok fazla miktarda oksijen transfer edilirdi. Eğer daha ince olsaydı, hayatı imkansız kılacak kadar fazla sayıda volkanik hareketler olurdu.

Dünya’nın kendi çevresindeki dönme hızı: Eğer daha yavaş olsaydı, gece gündüz arası ısı farkları çok yüksek olurdu. Eğer daha hızlı olsaydı, atmosfer rüzgarları çok büyük hızları ulaşır, kasırgalar ve tufanlar hayatı imkansızlaştırırdı.

Dünya’nın manyetik alanı: Eğer daha güçlü olsaydı, çok sert elektromanyetik fırtınalar olurdu. Eğer daha az olsaydı, Güneş rüzgarı denilen ve güneşten fırlatılan zararlı partiküllere karşı dünyanın korunması kalkardı. Her iki durumda da yaşam imkansız olurdu.

Atmosferdeki gazların oranları: Eğer oksijen ve azot oranı daha fazla olsaydı, yaşamsal fonksiyonlar olumsuz bir şekilde hızlanırdı. Eğer daha az olsaydı

yaşamsal fonksiyonlar olumsuz şekilde yavaşlardı. Karbondioksit ve su oranı daha fazla olsaydı atmosfer daha fazla ısınır, daha az olsaydı atmosferin ısısı düşerdi. Ozon tabakasının kalınlığı daha fazla olsaydı yeryüzü ısısı çok düşerdi, eğer daha az olsaydı yeryüzü aşırı ısınır güneşten gelen zararlı ultraviyole ışınlarına karşı bir koruma kalmazdı.

Sismik (deprem) hareketleri: Eğer fazla olsaydı canlılar için sürekli bir yıkım olurdu. Eğer daha az olsaydı Okyanus zeminindeki besinler suya karışmaz, okyanus ve deniz yaşamı, dolayısıyla bütün dünya canlıları olumsuz etkilenirdi.

Dünya'nın ekseninin eğikliği: Dünyanın eksenini yörüngesine 23 derecelik bir açı ile eğim yapıyor. Mevsimler bu eğim sayesinde oluşuyor. Bu eğim şimdiki değerinden daha fazla ya da daha az olsaydı, mevsimler arasındaki sıcaklık farkı aşırı boyutlara ulaşacağından yeryüzü üzerinde dayanılmaz sıcaklıkta yazlar ve aşırı soğuk kışlar yaşanır.

Ay ile Dünya arasındaki mesafe: Biraz daha yakın olsaydı ay dünyaya çarpardı. Eğer biraz daha uzak olsaydı ay uzayda kaybolup giderdi. Eğer dünya – ay mesafesi daha az olsaydı, ayın dünya üzerindeki meydana getirdiği gelgitler tehlikeli boyutlarda büyürdü. Okyanus dalgaları kıtaların alçak yerlerini kaplardı. Bunun sonucunda ortaya çıkan sürtünme okyanusların ısınısını artırır ve dünyada yaşam için gerekli olan hassas ısı dengesi yok olurdu. Eğer biraz daha az uzakta olsaydı gelgit olayları azalır ve bu da okyanusların daha hareketsiz olmasına neden olurdu. Durgun su denizdeki hayatı tehlikeye sokar, bununla birlikte soluduğumuz havadaki oksijen oranı tehlikeye girerdi.

Dünyanın ısısı ve karbon temelli yaşam: Karbon elementi yaşam için gereklidir. Çünkü karbon aminoasit, nükleik asit ve proteinler gibi yaşam oluşturan temel organik moleküller için gerekli bir maddedir. Karbon elementinin varlığı belli sınırlarda kalan sıcaklığa bağlıdır. Bunun içinde mevcut sıcaklığın en az -20 derece en çok artı 120 derece olması gerekmektedir. Nitekim dünyanın ısısı da tam bu aralıktadır.

Burada sayılanlar dünyada yaşamın oluşabilmesi ve canlılığın devam edebilmesi için gereken son derece hassas dengelerden sadece bir kaçıdır. Sadece burada sayılanlar bile, evrenin ve dünyanın tesadüfler sonucunda rastgele olayların ardı ardına dizilmesiyle oluşamayacağını kesin olarak ortaya koymak için yeterlidir. 20.

yüzyılda kullanılmaya başlanan “ince ayar” kavramı, Kuran'da yüzyıllarca yıl evvelinden bildirilen uyum ve ölçü ile yaratılışı tasdik etmektedir.

Genişleyen Evren

“Göğü gücümüzle biz kurduk. Şüphesiz Biz onu genişleticiyiz.” (Zariyat, 51/47)

Bu ayet-i kerimedeki “musiûn” kelimesi “vüs’un” kelimesinden türetilmiştir ve anlamı “infaka muktedir” demektir. Rağib el İsfahani’nin “Müfredat” adlı eserinde ayetteki “inna le musi’une” ifadesi şöyle tevil edilmiştir: “Şüphesiz Biz genişleticiyiz.” Ayette geçen “Sema” (Gök) kelimesi Evren anlamında kullanılmaktadır.

20. yüzyılın başlarına kadar bilim, evrenin durağan, sabit bir yapıya sahip olduğunu düşünüyordu. Ancak 20. yüzyılın başlarından itibaren Evren’in sürekli hareket ve genişleme halinde olduğu tespit edildi. 1929'da Edwin Hubble, teleskopla yaptığı gözlemler sırasında yıldızların ve galaksilerin birbirlerinden uzaklaşmakta olduklarını tespit etti. Bu ise evrenin genişlemesi demektir. Bu tespit daha sonraları da teyit edildi. Bugün Hubble Teorisi diye kabul gören bir gerçektir.

Müspet bilim yüzlerce yıl evrenin sabit bir yapıya sahip olduğunu zannederken ve bu zan 19. yüzyıl materyalizmin önemli bir temel ilkesi olarak ifade edilmişken, Kur'an 14 asır önce evrenin genişlediğini bildirmektedir. Bu Kur'an'ın bir mucizesidir.

Güneş ve Ay

“Üstünüzde yedi kat sağlam gökyüzünü bina ettik. Isı ve parlak ışık veren bir kandil (Güneş) yarattık.” (Nebe, 78/12,13)

“Ayı onlar için de bir nur, güneşi de bir kandil yapmıştır.” (Nuh, 71/16)

“Nur” kelimesi İsfahani’nin kitabında “görmeye yardım eden, yayılmış ziya, ışık” olarak ifade edilir. “Sirac” kelimesi ise aynı kitapta, “bir fitil veya yağ aracılığı ile parlayan, parıldayan veya ışık saçan şey (çerag, kandil veya lamba) olarak ifade edilir.

Güneş, güneş sistemimizdeki tek ısı ve ışık yayan kaynaktır. Ay ise güneşten aldığı ışığı yansıtıcıdır. Bu iki gök cismi “yayıcı” ve “yansıtıcı” özellikleri bundan 14 asır önce Kur'an'da ifade edilmiştir. Bu gerçeği ise insanlar ancak kozmoloji ve astrofiziğin gelişmesi ile anlayabilmişlerdir. Bu gerçek Kur'an'ın bilimsel bir mucizesidir.

Güneş ve Ayın Hareketleri

“Geceyi gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O’dur. Bunların her biri kendi yörüngelerinde dolaşmaktadır.” (Enbiya, 21/33)

“Güneş de bir delildir ki kendi yolunda akıp gidiyor. İşte bu çok güçlü ve her şeyi bilen Allah’ın takdiridir. Aya gelince, ona menziller tayin ettik. Nihayet o eski hurma salkımının çöpü gibi yay haline dönüşür.” (Yasin, 36/38,39)

“O gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüzün üstüne sarıyor, gündüzü de gecenin üstüne sarıyor. Güneşi ve ayı emrine vermiş, her biri belli bir süreye kadar akıp gitmektedir. İyi bil ki çok güçlü ve çok bağışlayıcı olan ancak O’dur.” (Zümer, 39/5)

Bu ayetlere göre güneş ve ay kendi yörüngelerinde hareket etmektedirler. Bu hareketler yukarıdaki ayetlerde “yörüngelerinde yüzerler” ile ifade edilmektedir. Yüzme olayı ancak bir ortam içinde olur, boşlukta olmaz. Dolayısıyla bu ifade evrende boşluk olmadığı ve her yerin bir madde ile dolu olduğu ifade edilmektedir. Bu maddeye fizikte “Eser” denilmektedir. Oysa daha önce evrende boşluklar olduğu düşünülmüştür. Ancak sonradan böyle olmadığını astrofizikçiler tespit ettiler. Bu gerçek ise Kur'an'da 14 asır önce haber verilmektedir.

Yukarıdaki ayetlerde güneşin kendi yörüngesinde akıp gittiği ifade ediliyor. Yani kendisi için tespit edilmiş bir kararlı yere doğru gittiği ifade edilmektedir. Bu gerçek 20. yüzyılda kozmolojide tespit edilmiş ve güneş, sistemindeki diğer gezegenler ile -dünyada dahil- birlikte “Solar Apex” adı verilen bir yörünge boyunca Vega yıldızına doğru saatte 720.000 kilometrelik bir hızla hareket halindedir. Bu tespit Kur'an'ın bir mucizesini göstermektedir.

Dünyanın Yapısı

“O gökleri ve yeri hak ile yarattı. Geceyi gündüzün üstüne sarıyor, gündüzü de gecenin üstüne sarıyor. Güneşi ve ayı emrine vermiş, her biri belli bir süreye kadar akıp gitmektedir. İyi bil ki çok güçlü ve çok bağışlayıcı olan ancak O’dur.” (Zümer, 39/5)

Bu ayetteki üzerine sarıyor şeklinde geçen ifade “tekvir” kelimesi ile ifade edilmektedir. Tekvir kelimesi, yuvarlak bir cisim üzerine bir cismi sarmak şeklinde anlam kazanmaktadır. Gece ile gündüzün birbirlerini sarıp örtmeleri şeklinde tasvir edilen durum ise ancak dünyanın yuvarlak olması halinde mümkündür. Başka türlü düşünülemez.

Kur'an inzal edildiğinde, 7. yüzyılda, insanlar Batlamyus’a ait olan teoriye inanırlardı. Buna göre dünya tepsi gibi dümdüzdü. O zamanda Kur'an gerçeği ifade ediyordu. Fakat insanların bunu görmesi ancak Galileo, Kepler gibi ilim adamlarının çalışmalarıyla ancak 17. asırda mümkün olmuştur. İslam ve Kur'an’ı

küçümseyenlerin bunu bilmeleri gerekir. Gerçek bilim adamı bunu teslim etmelidir.

(Zariyat, 51/30) ayetinde, “*Ondan sonra da yerküreyi döşedi*” ifade edilmektedir. Buradaki döşedi ifadesi, bu ayetteki “dehâ” kelimesinin tercümesidir. Bu ayetin Müfredat’taki manası şöyledir: “Arzı, yeri ârâmgahından, berkarar, yerleşik veya sabit olduğu yerinden izole etti, ayırdı ve uzaklaştırdı.” Böylece yer, canlı yaşama uygun hale getirildi demektir. Devekuşu yumurtası bu kelimedden türetilmiş olduğundan, dünyanın deve kuşu yumurtasına benzer bir form verildiğini ifade eder. Bütün canlı yumurtaları içinde küreye en çok benzeyen form devekuşu yumurtasıdır. Bugün dünya yapısının da tam küre olmayıp, ona yakın bir yapıda olduğu anlaşılmıştır. Bu durum Kur'an'da 14 asır önce bildirilmiştir.

(Neml, 27/88) ayeti dünyanın döndüğünü haber vermektedir. Ayrıca dönme yönünün bulutların yürüme yönünde olduğu bildirilmektedir. Bu yön batıdan doğuya doğrudur. Yeryüzünün yaklaşık 3500-4000 metre üzerinde bulunan ana bulut kümelerinin dönüş yönü, hava şartlarından bağımsız olarak daima batıdan doğuya doğrudur. Bu ana bulut kümelerinin sabit bir biçimde batıdan doğuya hareket etmelerinin nedeni ise dünyanın dönüş yönünün bu doğrultuda olması sebebiyledir. Bu gerçek Kur'an mucizelerinden biridir. Bu bilgiler milattan sonra 7. yüzyılda insanların bilemeyeceği bir şeydir. Dolayısıyla bu gerçek, oryantalistlerin iddialarının aksine, Kur'an'ın peygamber tarafından yazılmış değil, Allah Teâlâ tarafından indirilmiş olduğunu ispat eder.

Gökyüzü Korunmuş Bir Tavandır

“Biz gökyüzünü korunmuş bir tavan yaptık. Kafirler ise gökyüzünün alametlerinden yüz çeviriyorlar.” (Enbiya, 21/32)

Bu ayete göre gökyüzü koruyucu özellikler taşımaktadır. Bugün için bilinenlere göre bu koruyuculuğu şöyle ifade edebiliriz:

- 1) Dünyaya yaklaşan göktaşlarının parçalanıp yok edilmesi,
- 2) Uzaydan gelen zararlı ışınların filtre edilmesi ile zararsız olanların (görünür ışık, kızılötesi ışınlar ve radyo dalgaları gibi) geçişine izin verilmesi,
- 3) Güneşten gelen ultraviyole ışınlarından sadece fotosentez için gerekli olan miktarın geçirilmesi, zararlı olan büyük bir bölümünde ozon tabakası tarafından engellenmesi,
- 4) Uzayın yaklaşık -270°C lık dondurucu soğğundan dünyayı koruması.

Atmosferin dıştan kuşatan ve dünyanın manyetik alanının bir ürünü olan “Van Allen Kuşakları” isimli bir tabaka da, güneşte sık sık yaşanan enerji patlamalarının yıkıcı etkisine karşı görev yapan bir zırhtır. Örneğin yakın geçmişte yaşanan ve

Hiroşima'ya atılan nükleer bombanın 100 milyar katı etkisinde olan bir enerji patlaması sırasında, güneşten gelen sıcaklık atmosferin 250 kilometre dışında 2500°C ya kadar yükselmiş ve bu durum dünyaya hiçbir şekilde etki etmemiştir. Bunun nedeni Van Allen kuşaklarının koruyucu olmasıdır.

“Andolsun o geri döndüren (dönüştür) göğe.” (Tarık, 86/11)

Bu ayette gökyüzünün “rec’i/geri döndürür” özelliğine yemin edilmektedir. Bu geri döndürmelerin ne olduğu bugün için kısmen bilinmektedir. Atmosferi oluşturan yedi tabakadan her biri dünyada ve dünya dışından gelen bazı etkileri geri döndürerek dünyayı ve onun üzerindeki canlı yaşamı korumaktadır. Örneğin:

- 1) 13-15 kilometre yükseklikte bulunan troposfer, yeryüzünden yükselen su buharını yoğunlaştırarak yağmur olarak geri dönmesini sağlar.
- 2) 25 kilometre yükseklikte yer alan stratosferin alt tabakası olan ozonosfer, uzaydan gelen radyasyon ve zararlı ultraviyole ışınlarını geri döndürür.
- 3) İyenosfer, yeryüzünden gelen radyo dalgalarını geriye yansıtarak telsiz radyo, televizyon iletişimini mümkün kılar.
- 4) Manyetosfer güneşten ve başka yıldızlardan gelen radyoaktif parçacıkları uzaya geri gönderir.

Bugün için belki bilmediğimiz daha birçok geri çevirme işleri vardır. Çünkü ayetin hükmü çok geniştir. Bu bilgiler 14 asır önce bilinmiyordu, ama bunları Kur’an insanlara haber veriyordu. İşte bunlar Kur’an’ın mucizeleridir.

Sabit Dağların Hikmeti

“Yeryüzünde insanlar sarsılmasın diye sabit dağlar yarattık. Rahat gidebilsinler diye dağların aralarında geniş yollar var ettik.” (Enbiya, 21/31)

“Biz yeryüzünü bir beşik yapmadık mı? Dağları da birer kazık kılmadık mı?” (Nebe, 78/6,7)

Bu ayetler dağların dünya yapısındaki jeolojik işlevlerine işaret etmektedir. Bugün bilindiği üzere dağlar, “dağ kökü” denilen uzantılarıyla, kendi boylarının 10-15 katı oranında yerin altına doğru uzanarak, yer kabuğunun sabitlenmesini sağlar. Ayette anlatılan da budur. Kazık gibi olan dağların vasıtasıyla yeryüzünün manto tabakası sabit bir hale getirilmektedir. Eğer bu dağlar olmasa, yer kabuğundaki hareketler daha şiddetli olurdu. Yani çok sık ve çok şiddetli depremler olur, yeryüzünde canlı yaşamı mümkün olmazdı.

Ayrıca dünya üzerinde uzanan dağlar, dünya küresinin eylemsizlik momentini artırdığı için dönme hızını yavaşlatır. Böylece dünya dönerken sarsılmaması temin edilmiş olur. Dünya kendi eksenini etrafında dönmesi gece ve gündüzün oluşması

için gereklidir. Gece ve gündüz oluşumu ise canlılar için hayatı önemi haizdir. Bunların faydaları Kur'an'da bir çok ayette dile getirilmiştir. Ancak bu dönme sırasında dünya sarsılsaydı üstünde yaşamak ve yürümek mümkün olmazdı. Bunu engellemek için dağlar yükseltilmiştir. Böylece dünyanın atalet momenti büyümüş, bunun sonunda dünyanın açılma hızı azalmıştır. Bu da dünyanın daha yavaş dönmesine neden olmuş ve sarsılma engellenmiştir. Böyle hassas bir denge Allah Teâlâ'nın İlim ve Kudretinin bir göstergesidir. Diğer bir deyişle Kur'an'ın bir mucizesidir.

Demirin Semadan İndirilmesi

“Biz demiri de indirdik ki, onda büyük bir kuvvet ve insanlar için faydalar vardır.” (Hadid, 57/25)

Bugünkü müspet bilimin bilgilerine göre demir madeni dünyada oluşmamış dış uzaydaki dev yıldızlardan gelmiştir. Bunun nedeni dünyada veya diğer gezegenlerde demirin oluşması için gerekli ısıнын güneş tarafından sağlanamamasıdır. Demir güneşten daha büyük yıldızlarda birkaç yüz milyon dereceye varan sıcaklıklarda oluşabilmektedir. Nova veya süpernova olarak bilinen bu yıldızlardaki demir miktarı belli bir oranı aşınca, artık yıldız bunu taşıyamaz ve patlar. Böylece demir uzaya yayılır ve dünya gibi gezegenlere indirilir. Dünya insanların yaşaması için düzenlendiği zaman, demir de uzaydan yeryüzüne Allah tarafından indirilmiştir. Çünkü yeryüzünde oluşan elementler arasında demir yoktu ve ayrıca demir insanlar için çok gerekli ve önemli bir maddedir.

İçinde demirden bahsedilen Hadid (Demir) suresi ilginç hikmetler içermektedir. El Hadid Kur'an'ın 57. Suresidir. El Hadid kelimesinin ebced hesabına göre değeri 57 dir. Hadid (demir) kelimesinin ebced hesabına göre sayısal değeri 26 dır. 26 aynı zamanda demirin atom numarasıdır. Bütün bunlar tesadüfi değildir. Her şey bir hikmetle yaratılmıştır. Ancak bu hikmetler bilinmemektedir. Müslümanlar bu hikmetlerin varlığına inanırlar. Demirin macerasının Kur'an'da bildirilmiş olması ve kelime olarak gösterdiği hikmetler birer mucizedir.

Yağmurun Oluşması

“Allah O'dur ki, rüzgarları gönderir de bir bulut savururlar. Derken onu gökyüzünde nasıl dilerse öyle serer, parça parça da eder. Derken yağmuru görürsün, aralarından çıkar. Derken onu kullarından kimlere diliyorsa döküverdi mi derhal yüzleri güler.” (Rum, 30/48)

Yağmurun oluşumunu insanlar bugün ancak teknolojik imkanlarla keşif edebilmektedir. Elde edilen sonuçlar yukarıdaki ayetin ifadesi ile aynıdır. Allah

Teâlâ, yağmurun oluşumunu bize 14 asır önce bildirmektedir. Yukarıdaki ayete göre yağmur oluşması için şu süreçler izlenmektedir:

1) *“O Allah ki, rüzgarları gönderir”*: Denizlerdeki köpüklenme ile oluşan sayısız hava kabarcığı sürekli olarak ortaya çıkmakta ve su zerreleri sürekli olarak gökyüzüne fırlatılmaktadır. Bu zerreler tuzca zengindir. Bu zerreler rüzgarlarla taşınarak atmosferde yukarılara doğru yol alırlar. Aerosol denilen bu küçük parçacıklar “su tuzağı” denilen bir mekanizma ile, denizden ısınma ile yükselen su buharını kendi etrafında minik damlalar halinde toplarlar ve böylece bulut damlaları oluşturulur.

2) *“... bunlar da bulutu kaldırır. Derken Allah onu dilediği gibi gökte yayar ve parça parça eder...”*: Tuz kristallerinin ve havadaki toz zerrelere etrafında yoğunlaşan su buharı bulutları oluşturur. Bunlar içindeki su damlacıkları çok küçüktür (0,01-0,02 milimetre çapında). Dolayısıyla havada asılı kalırlar ve yayılırlar. Böylece gökyüzü bulutlarla kaplanır.

3) *“... Nihayet arasından yağmurun çıktığını görürsün...”*: Söz konusu su parçacıkları iyice yoğunlaşırlar ve yağmur damlaları oluştururlar. Yağmur damlaları havadan daha ağır oldukları için buluttan ayrılarak yağmur olarak yere düşerler.

Bu konuda başka bir ayette de şöyle buyurulmaktadır:

“Görmez misin ki Allah bulutları dilediği yere sürüklüyor, sonra onları bir araya getirip üst üste yığıyor. İşte görüyorsun ki bunlar arasında yağmur çıkıyor. O gökten, sanki oradaki dağlardan da dolu indirir. Artık onu dilediğine isabet ettirir, dilediğinden de onu uzak tutar, bu bulutlardan çıkan şimşegin parıltısı neredeyse gözleri alır.” (Nur, 24/43)

Bu konuda müspet bilim adamlarının yağmurun oluşumu ile ilgili elde ettikleri sonuçlara göre, yağmurun bulutları belirli bir sistem ve aşamalarda oluşmakta ve şekillenmektedir. Kümülonimbus türü bulutların oluşumunun aşamaları şöyle tespit edilmiştir:

1. Aşama, Sürülme: Bulutların rüzgarlar tarafından bulundukları yerden itilerek sürüklenmesi,
2. Aşama, Birleşme: Rüzgar tarafından itilerek sürülen küçük boyuttaki bulutlar (kümülonimbus) sürüklendikleri yerde birleşip yeni büyük bulutlar oluşturmaları,
3. Aşama, Yığılma: Küçük bulutlar birleştikten sonra büyük bulutun içindeki yukarı çekiş kuvveti artar. Bulutun merkezindeki yukarı doğru olan çekim kuvveti, kenarlardaki çekışten daha güçlüdür. Yukarı çekışler nedeniyle bulutun gövdesi dikey olarak büyür. Böylece bulutlar yukarı doğru güçlenerek üst üste yığılmış olurlar. Bu durumda, dikey olarak büyüyen bulutun gövdesi atmosferin daha serin yerlerine doğru uzanmış olur. Burada atmosferin serin bölgelerindeki bulutta su

ve dolu tanecikleri büyümeye başlar. Yukarı çekiş gücü su ve dolu taneciklerinin ağırlığını karşılayamayınca bulutlardan yağmur, dolu vs şeklinde düşmeye başlarlar.

Yağmurun bugünkü bilimsel açıklaması 1400 yıl evvelki Kur'an'ın açıklaması ile aynıdır. Bu nasıl mükemmel bir mucizedir!

Denizlerin Birbirine Karışmaması

“Acı ve tatlı su bulunduran iki denizi salıverdi. Birbirine kavuşuyorlar, fakat aralarında bir engel vardır, birbirlerine geçip karışmıyorlar.” (Rahman, 55/19,20) Yukarıdaki ayetlerde bildirilen özellik okyanus bilimcileri tarafından çok yakın bir zamanda keşfedilmiştir. Ünlü Fransız bilim adamı kaptan Cousteau, denizlerdeki bu açıklanan su engelleri ile ilgili yaptığı araştırmaların sonucunu şöyle anlatmaktadır:

“Bazı araştırmacıların farklı deniz kütlelerini birbirinden ayıran engellerin bulunduğu dair ileri sürdükleri görüşleri inceliyorduk. Çalışmalar sonucunda gördü ki Akdeniz'in kendine has tuzluluğu ve yoğunluğu var, ayrıca kendine has canlıları barındırıyor. Sonra Atlas okyanusundaki su kütlelerini inceledik ve Akdeniz'den tamamen farklı olduğunu gördük. Bu iki deniz birbirine yakın kısımlarda bile ayrı özelliklere sahiptirler. Bunun üzerine yapmış olduğumuz araştırmalarda bizi şaşkına çeviren bir durumla karşılaştık. Çünkü bu iki denizin karışmasına birleşme noktasında bulunan harika bir su perdesi engel oluyordu. Aynı türden bir su engeli 1962 yılında Alman bilim adamları tarafından Aden Körfezi ile Kızıl Deniz'in birleştiği yerde Mendep Boğazı'nda da bulunmuştu. Daha sonraki incelemelerimizde farklı yapıdaki bütün denizlerin birleşme noktalarında aynı engelin bulunduğu tanıklık ettik.”

“Yüzey gerilimi” adı verilen fiziksel özelliğin sonucu olarak denizler birbirleriyle karışmıyorlar. Komşu denizlerin yoğunluk ve tuz oranının birbirinden farklı oluşu buna neden olmakta. Aslında su birbiriyle çok kolay karışan bir maddedir. Fakat Allah Teâlâ koyduğu kanunlarla bu iki su çeşidinin karışmamasını sağlayarak her iki denizdeki canlıların çeşitliliği sağlanmaktadır. Dışarıdan bakıldığında algılanamayan ve suyun özellikleri ile ters gibi görünen bu gerçek ilk defa Kur'an-ı Kerim'de denizlerle hiçbir ilgisi olmayan insanlara açıklanmıştır. Bu Kur'an-ı Kerim'in bir mucizesidir.

Sütün Oluşumu

“Şüphesiz ki sizin için hayvanlarda da büyük bir ibret vardır. Size onların karınlarındaki fers (yarı sindirilmiş gıdalar) ile kan arasından gelen, içenlerin boğazından kolayca geçen halis bir süt içiriyoruz.” (Nahl, 16/66)

Biyolojiden biliyoruz ki vücudun beslenmesini sağlayan temel maddeler sindirim sisteminde kimyasal dönüşümler sonucunda oluşmakta, sindirilen bu besin maddeleri de daha sonra bağırsak duvarından kan damarlarına geçmekte, böylelikle bu besinler kan dolaşımı sayesinde ilgili hücrelere sevk edilmiş olmaktadır. Süt bezleri de diğer vücut dokuları gibi kan yoluyla kendilerine getirilen sindirilmiş gıdalarla beslenirler. Bu nedenle kan gıdaların hücrelere ulaşmasında son derece önemlidir. Süt te, tüm bu aşamalardan sonra süt bezleri tarafından salgılanır ve sindirilmiş besinin kan dolaşımı ile taşınması sonucunda olduğu için besin değeri de oldukça yüksektir. Böylece insanların doğrudan üretemeyeceği kan ve yarı sindirilmiş besinden içilir nitelikte besleyici süt üretilmiş olur.

Nahl suresinin yukarıdaki ayetinde sütün biyolojik oluşumu ile ilgili bilgi verilmektedir. Bu verilen bilgiler bugünkü müspet bilimcilerin bulduğu bilgiler ile büyük bir uyum içerisindedir. Böyle bir bilginin 14 asır önce insanlara bildirilmesi Kur'an-ı Kerim'in gösterdiği bir mucizedir.

İnsanın Yaratılışı

“Sizi Biz yarattık inanmanız gerekmez mi? Bana söyleyin öyleyse (rahimlere) döktüğünüz meniye. Onu siz mi yaratıyorsunuz, yoksa yaratan Biz miyiz?” (Vakıa, 56/57,58,59)

“Biz insanı karışık bir nutfeden yarattık, onu imtihan ediyoruz. Bu yüzden onu işitici ve görücü yaptık.” (İnsan, 76/2)

“Her şeyin yaratılışını güzel yapan O’dur ve ilk başta insanı çamurdan yaratmıştır, sonra onun zürriyetini süzölmüş bir özden, hakir bir sudan yaratmıştır.” (Secde, 32/78)

“Şüphesiz o rahme atıldığı zaman nutfeden erkek ve dişi iki çifti yarattı.” (Necm, 53/45,46)

“İnsan akıtılan meniden bir sperm değil miydi? Sonra o bir alak (embriyo) oldu, derken Rabbin onu biçime koydu ve şekil verdi. Ondandır iki cinsi, erkek ve dişi var etti.” (Kıyamet, 75/37,38,39)

“Sonra spermi bir alaka (dölllenmiş yumurta) yaptık. Alakayı mudğaya (et parçası) çevirdik. Mudğayı da kemiklere döndürdük. Kemikleri et ile kapladık. Sonunda

onu başka bir yaratık olarak meydana getirdik. Yaratanların en güzeli olan Allah pek uludur.” (Müminun, 23/14)

“Sizi annelerinizin karınlarında üç karanlık içinde bir yaratılıştan sonra öbür yaratılışa çeşitli sayfalardan geçirerek yaratıyor. İşte bu Rabbiniz Allah'tır, mülk O'nundur. O'ndan başka Tanrı yoktur.” (Zümer, 39/6)

“Sizin için kulakları, gözleri ve kalpleri yaratan O'dur. Ne kadar az şükrediyorsunuz?” (Müminun, 23/78)

“Siz hiçbir şey bilmezken, Allah sizi analarınızın karnından çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” (Nahl, 16/78)

Yukarıdaki ayetler insanın yaratılışındaki mucizevi yönleri anlatmaktadır. Ancak bu bilgiler arasında öyleleri vardır ki bunlar 7. yüzyılda yaşayan insanların asla bilemeyecekleri detaylardır. Bu bilgilere göre insan, meni sıvısının tamamından değil, aksine çok küçük bir parçasından, spermden yaratılmıştır. Sperm yumurtaya ulaşana kadar annenin vücudunda bir yolculuk geçirirler. Bu yolculukta 250 milyon spermden ancak 1000 kadarı yumurtaya ulaşmayı başarır. 5 dakika sonra sona erecek bir yarışın sonunda yarım tuz tanesi büyüklüğündeki yumurta, spermelerden yalnızca birini kabul eder. Yani insanın özü meninin tamamı değil ondan küçük bir parçadır.

Erkekten gelen sperm ve kadındaki yumurta birleştğinde doğacak bebeğin ilk özü oluşmuş olur. Biyolojide buna zigot denir. Bu bir tek hücre olup hiç zaman yitirmeden bölünerek çoğalacak ve giderek küçük bir et parçası haline gelecektir. Ancak zigot bu büyümesini rahim duvarına asılarak yapar. Sahip olduğu uzantılar sayesinde toprağa yapışan kökler gibi buraya yapışırlar. Bu bağlanma sayesinde gelişimi için ihtiyaç duyduğu maddeleri annenin vücudundan emebilirler. İşte burada çok önemli bir Kur'an mucizesi ortaya çıkmaktadır. Çünkü ayetlerde bahsedilen alak kelimesinin arapçadaki anlamı bir yere asılıp tutunan şey demektir.

Kur'an ayetlerinde haber verilen bir diğer önemli bilgi ise, insanın anne rahminde oluşan aşamalıdır. Ayetlerde anne karnında önce kemiklerin oluştuğu, daha sonra kasların ortaya çıkarak bu kemikleri örttüğünü haber verilmiştir. Anne karnındaki gelişimi inceleyen bilim dalı olan embriyoloji, yakın zamana kadar kemiklerle kasların birlikte ortaya çıkıp geliştiklerini sanıyordu. Ancak gelişen teknoloji sayesinde yapılan daha ileri mikroskobik incelemeler ile Kuran'da bildirilenlerin eksiksiz bir şekilde doğru olduğu ortaya konulmuştur.

Kur'an'da insanın anne karnında üç aşamalı bir yaratılışla yaratıldığı bildirilmektedir. Bu “üç karanlık içinde” ifadesinin anlamı embriyonun gelişimi sırasında bulunduğu üç karanlık bölgeye işaret etmektedir. Bu bölgeler batın karanlığı, rahim karanlığı, dölyatağı karanlığıdır. Görüldüğü gibi bugünkü biyoloji

bu gerçeği daha yeni tespit etmiştir. İnsanların organlarının da hangi sıra ile yaratıldığı gene ayetlerden anlaşılmaktadır. Bu sıraya göre önce duyma, sonra görme ve hissetme ve anlama gelmektedir. Gerçekten embriyolog Dr. Keith Moore, "Journal of Islamic Medical Association" da yayınlanan bir makalesinde, embriyonun gelişim sürecinde iç kulakların ilk halinin belirlenmesinden sonra gözün oluşmaya başladığını ifade etmektedir. Hissetme ve anlama merkezi olan beynin ise, kulak ve gözün ardından gelişimine başladığı söylenmektedir.

Anne karnındaki çocuk embriyo halindeyken, hamileliğin 22. günü gibi erken bir dönemde kulaklar gelişir ve hamileliğin 4. ayında kulak tam olarak fonksiyonel hale gelir. Çocuk bundan sonra annenin karnındaki sesleri duyabilir hale gelir. Dolayısıyla yeni doğan bir bebek için işitme duyusu diğer yaşamsal fonksiyonlardan önce oluşur. Kur'an ayetlerinde belirtilen bu sıra bu bakımdan dikkat çekicidir.

Allah Teala'nın 1400 sene evvel Kuran'da bildirdiği fizyolojik değişimlerinin tespiti ise bugün ancak pek çok teknolojik alet sayesinde mümkün olmaktadır. Bu ise Kur'an'ın nasıl mucizevi bir kitap olduğunun delilidir.

Canlıların Sudan Yaratılışı

"Allah her canlıyı sudan yarattı. İşte bunlardan kimi karnı üstünde sürünür, kimi iki ayağı üstünde yürür ve kimi de dört ayağı üstünde yürür. Allah dilediğini yaratır. Çünkü Allah her şeye gücü yetendir." (Nur, 24/45)

"O hakir sudan bir insan yaratıp ona bir nesep bahşeden ve sıhriyet bağı ile akraba yapan O'dur. Rabbinin her şeye gücü yeter." (Furkan, 25/54)

Bu ayetin ifadelerinden canlıların ve insanın yaratılışının mucizevi bir şekilde sudan olduğu açıkça görülmektedir. İnsanların bu bilgilere ulaşmaları ise yüzyıllar sonra mikroskobun icadı ile mümkün olabilmektedir. Bugün ansiklopedilerde şöyle ifadeler vardır: Su canlı maddenin en temel ögesidir. Canlı organizmaların ağırlığının % 50'si - % 90'ı sudur. Ayrıca biyoloji kitaplarında standart bir hayvan hücresinin sitoplazmasının da, hücrenin temel maddesi, yüzde seksen sudan oluşur. Sitoplazmanın analiz edilip incelenmesi Kur'an'ın indirilmesinden yüzyıllar sonra gerçekleşmiştir. Dolayısıyla bugün bilim dünyasının kabul ettiği bu gerçek Kur'an'ın indirildiği dönemde bilinmesi mümkün değildi. Bu da, bu bilginin Kur'an'daki mucizevi bilgilerden biri olduğunu gösterir.

Parmak İzindeki Özellik

“Evet, Biz onu parmak uçlarını bile derleyip eski haline getirmeye kadiriz.” (Kıyamet, 75/4)

İnsanların ayırt edici bir özelliği parmak izindeki şekiller ve detaylardır. Bu şekil ve detaylar kişiye tamamen özeldir. Dünya üzerinde yaşayan ve tarih boyunca yaşamış olan tüm insanların parmak izleri birbirinden farklıdır. Hatta aynı DNA dizilimine sahip tek yumurta ikizlerin bile farklı parmak izleri vardır. Parmak izi doğumdan önce cenin üzerinde son şeklini alır ve kalıcı yara olması dışında ömür boyu sabit kalır. Bu nedenle parmak izi kişiye ait özel bir kimlik sayılmaktadır. Böylece parmak izi insanların kimliklerini tespit yöntemi olarak kullanılmaktadır. Ancak önemli olan parmak izinin bu özelliğinin ancak 19. yüzyılın sonlarına doğru keşfedilmiş olmasıdır. Ondan önce insanlar parmak izinin bu özelliklerini bilmiyordu. Fakat Kur'an bu özelliği 1400 yıl evvel insanlara haber vermekteydi. İşte mucize budur!

Günahkar Perçemindeki Hikmet

“Hayır,Hayır! Eğer vazgeçmezse derhal onu perçeminden, o yalancı günahkar perçeminden yakalarız.” (Alak, 96/15,16)

Bu ayette geçen yalancı günahkar perçem/alın ifadesi son derece dikkat çekicidir. Çünkü son yıllarda yapılan araştırmalarda kafatasının ön alın bölgesinde beynin bazı faaliyetlerini yöneten bir bölümün olduğu bulunmuştur. Kur'an'da 1400 yıl önce dikkat çekilen bu bölge hakkında bilim adamları ancak son 60 yıl içinde açıklama getirebilmişlerdir. Kafatasının içine, başın ön kısmına bakıldığında beynin ön alın bölgesi görülecektir. Bu bölgenin fonksiyonları hakkında fizyoloji dalında yapılan araştırmalar, “Anatomi ve Fizyolojinin Esasları” isimli bir kitapta şu şekilde geçmektedir: “Hareketlerin motivasyonu, planlama öngörüsü ve başlatılması alın loblarının ön kısmı olan ön alın bölgesinde gerçekleşir. Burası çağrışım (birlik) korteksinin bir bölgesidir.” Kitapta bu bölge ile ilgili olarak ayrıca şunlar da ifade edilmektedir: “Hareketle olan ilgisi ile beraber, ön alın bölgesinin aynı zamanda saldırganlığın da fonksiyonel merkezi olduğu düşünülmektedir.”

Bu açıklamalar, beynin ön alın bölgesinin planlama, motivasyon ve iyi veya kötü hareketlerin başlatılması, yalan veya doğrunun söylenmesi ile ilgili faaliyetlerinin tümünü idare etmekte olduğunu ifade etmektedir. Yukarıdaki ayette geçen yalancı günahkar perçem/alın ifadesi ise, yukarıdaki bilim adamlarının tespit ettiği şey ile paralellik göstermektedir. Bilim adamları bunu son 60 yılda keşfettikleri bilinmektedir. Fakat Allah Teâlâ bunu 1400 yıl önce insanlara Kur'an-ı Kerim'de duyurmuştur. İşte mucize budur!

Kur'an'ın Stresi Azaltması

“Biz Kur'an'ı müminlere rahmet ve şifa olsun diye indirdik. Zalimlerin de ancak zararını artırır.” (İsra, 17/82)

Kur'an'ın inananlara rahmet olması Kur'an'ın insan bedeni üzerinde etkisi olarak ortaya çıkar. Bu etki insan bedeni üzerindeki gerilimin (stresin) azaltılması, otonom sinir sisteminin düzenlenmesi olarak da algılanabilir. Bu konuda yapılan araştırmalar Kur'an'ın insandaki stresi azaltıcı tesirini açıkça ortaya koymaktadır. Florida eyaletinde yapılan bir çalışmada bu tesirler araştırılmıştır. Bu çalışma, yaşları 17 ile 40 arasında değişen kadın ve erkek gönüllüler arasında yapılmıştır. Bu gönüllerin hiçbiri Müslüman değildi ve Arapça bilmiyordu. Dinledikleri şeyi de ilk defa dinliyorlardı. Araştırmada kullanılan aletler özel olarak geliştirilmiş, insan bedenindeki anlık değişimleri algılayabilen aletlerdi. Bu sistem yardımıyla kayıt ve video gösterici işini gören bilgisayar, deri iletkenliği ve kas sinir aktivitesini ölçen, nefes alış hızını ve kalp temposunu ölçen, kan basıncını ve deri ısını tespit eden sistemler, çok hassas ölçümler yapabilen aletlerle kendilerine Kur'an dinletilen gönüllerin vücutlarındaki değişiklikler gözleniyor, böylece Kur'an'ın insan bedeni üzerindeki fiziksel etkileri saptanmış oluyordu. Sonuç şaşırtıcı idi. Kur'an dinleyen gönüllerin % 97 sinde ki gerilimler azalmıştı. Bu Kur'an'ın insandaki stresi azaltan tesirini açıkça ortaya koymaktadır. Bu Kur'an'ın inananlara rahmetinin bir ispatı idi.

Diğer taraftan yapılan 210 deneyin 85 inde dinleyicilere Kur'an'la birlikte, okunmuş olarak Kur'an'a benzetilmiş cümleler de dinletildi. Deneyler sırasında bu ikisi düzensiz olarak değiştiriliyordu. Böylece zaten Arapça bilmeyen gönüller ayrıca ne dinlediklerini de ayırt edemiyorlardı. Bunun sonucu yine hayret verici idi. Çünkü Kur'an ifadeleri gibi okunan metinler deneye tabi tutulan kişilerin % 35 inde stres azaltıcı etki yaparken, Kur'an ayetlerin okunması ile bu değer birden yükseliyordu. Kur'an ayetleri gibi tecvitli okunan metinlerin dahi insan üzerinde stres azaltıcı etkileri, Kur'an'ın şifa mucizesinin bir delilidir. Ayrıca şu da tespit edildi ki, Kur'an'ın cenneti ve mükafatı vaat edilen ayetler daha çok rahatlatıcı etkiye sahip oluyordu. Halbuki deneye katılan gönüllerden hiçbiri Arapça bilmiyordu. Buna göre Kur'an'ın kendisini anlayarak dinleyenlere çok daha etkili bir tesiri olacağı muhakkaktır.

Hiç Arapça bilmeyen insanların Kur'an dinlediklerinde rahatlamalarını, streslerinin azalmasını ne ile açıklayabiliriz? Merkezi ve otonom sinir sistemindeki bu rahatlamaya sebep olan faktör nedir? Bu araştırmaları yapan bilim adamı Dr. Ahmet el Kadi'ye göre elde edilen sonuçlar şunu göstermektedir ki, Kur'an stresin yol açtığı her türlü hastalığın tedavisinde kullanılabilir. Yine el Kadi'ye göre, bu

buzdağının yalnızca görünen parçasıdır. Daha bilmediğimiz birçok şifa ve rahmet etkisi olduğu muhakkaktır.

Duanın Şifa Kaynağı Olması

“Rabbimiz şöyle buyurdu: Bana dua edin kabul edeyim.” (Mümin, 40/60)

“Zünnun’u da an. Hani kızarak çekip gitmişti de Bizim kendisini sıkıştırmayacağımızı sanmıştı. Sonunda karanlıklar içinde “Şüphesiz, Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ederim. Ben gerçekten zalimlerden oldum.” diye yalvardı. Biz de duasını kabul ederek kendisini sıkıntıdan kurtardık. İşte Biz inananları böyle kurtarıyoruz.” (Enbiya, 21/87,88)

İnancın ve dua etmenin hastalar üzerinde önemli olumlu etkilerinin olduğu, tedavi sürecini hızlandığı insanların ve tıpçıların dikkatini çekmiştir. Bu nedenle hastalara dua etmeleri tavsiye edilmiştir. ABD’de yayınlayan Newsweek dergisinin 10 Kasım 2003 tarihli sayısında “Allah ve Sağlık: Din iyi bir ilaç mı? Bilim neden inanmaya başlıyor?” başlığı altında dinin iyileştirici etkisini konu yapmıştır. Bu makalede, Allah’a iman etmenin insanın moralini yükselttiği, hastalıklara karşı daha dirençli olmasını sağladığı belirtilmekte, dolayısıyla müspet bilimin de inançlı insanların hastalıkları daha kolay ve çabuk atlattığına inanmaya başladığını ifade etmektedir. Newsweek’in yaptığı bir ankete göre insanların % 72’si dua ederek hastalıklardan daha çabuk kurtulduklarına, duanın iyileşmeyi hızlandırdığına inanmaktadır.

Bazı gelişmiş ülkelerde yapılan araştırmalarda da, hastalar için dua etmenin hastaların rahatsızlık belirtilerini azalttığı ve iyileşme sürecini arttırdığı, hızlandığı sonucuna varılmıştır. Michigan Üniversitesi’nde yapılan bir araştırmaya göre dindarlarda depresyon ve stres daha az görülürken, Chicago Rush Üniversitesi’nde yapılan bir araştırmaya göre, düzenli olarak ibadet ve dua edenlerin erken ölüm oranı dine bağlı olmayanlara göre yüzde 25 daha az olarak tespit edilmiştir. Duke Üniversitesi’nin anjiyo operasyonu gerçekleştirilen 750 hasta üzerinde yaptığı bir başka araştırmada da, “duanın iyileştirici gücü” bilimsel olarak ispat edilmiştir. Dua okuyan kalp hastalarının ameliyattan sonraki birkaç yıl içinde ölüm oranlarının %30 daha az olduğu tespit edilmiştir.

“Haberiniz olsun ki kalpler ancak Allah’ı zikirle huzur bulur.” (Rad,13/28)

Şu özellik herkesçe bilinmektedir ki, inançlı insanlar başkalarına göre psikolojik ve fiziksel hastalıklara karşı çok daha dirençlidirler. Hastalandıklarında ise tedaviye olumlu cevap vermede çok daha yeteneklidirler. Bazı seküler psikologlar bu durumu psikolojik etki olarak açıklasalar da, bu inancın insanların moralini yükselttiği ve moralinin de sağlığa etki ettiği gerçeğini değiştirmez.

Allah'a olan inanç başka herhangi bir moral etkiden çok daha güçlüdür. Bu konuda yapılan ciddi araştırmalar, gerçekten inanç ile bedensel sağlık arasındaki ilişkiyi incelemiş ve bu konuda önemli sonuçlar elde edilmiştir. Dr. Herbert Benson şöyle demektedir: “Diğer hiçbir inancın Allah'a olan inanç gibi zihne huzur vermediği sonucuna varılmıştır.”

İman ile insan ruhu ve bedeni arasında böyle bir ilişkinin olması nedendir? Bunun nedeni yine seküler bir araştırmacı olan Benson'un tespitine göre şöyledir: “İnsan bedeni ve zihni Allah'a iman etmeye göre ayarlıdır.” Bu gerçek tıp dünyasında henüz yeni fark edilmeye başlamasına rağmen, bu gerçek Kur'an'da 1400 yıl evvel ayetlerle ifade edilmiştir. Yukarıdaki ayette ifade edilen bilgiye göre, Allah'a inanan, O'na dua eden, O'na güvenen insanlar diğerlerinden hem ruhsal hem fiziksel olarak daha sağlıklı olmakta ve yaratılışlarına uygun davranmaktadırlar. Buna mukabil insanın yaratılışına aykırı olan felsefe ve inançlar, insanlara hep acı ve üzüntü, sıkıntı ve bunalım getirmektedir. Bunları insanlar kendi hayatlarında da deneyerek görebilirler. Bütün bunlar Kur'an-ı Kerim'in nasıl mucizeler içerdiğini göstermektedir.

Yayınlama Tarihi: 30.09.2020

Tasavvuf ve Rüya Tabirleri

Rüya görme olayı insanın yaratıldığı günden beri vardır. Çünkü rüya insanın yapısının bir gereğidir. İnsanlar gördükleri rüyaların anlamlarını bilmek için çok gayret sarf etmişlerdir. Bunun için birçok açıklamalar ve yorumlar yapılmıştır. Ancak bu yorumların birçoğu hakiki bir ilme dayanmadığından gerçeği ifade etmekten uzak kalmıştır. Bugün de birçok rüya tabiri kitapları mevcuttur. Fakat bunların birçoğu yanlış ve eksik yorumlar içermektedir.

Rüya tabiri bir ilimdir. Bu ilim tasavvuf ehli olanlar tarafından kısmen bilinmektedir. Kur'an'ın bildirdiğine göre Hazreti Yusuf (as)'a Allah tarafından rüyaların yorumu ilmi öğretilmiştir. Hz. Yusuf bu ilim sayesinde Mısır'a Aziz olmuş ve insanlara dedesi Hz. İbrahim (as)'ın ve babası Hz. Yakub (as)'ın hanif dinini öğretmiştir. Hz. Yusuf'un rüya ile ilgili menkıbeleri Kur'an'da Yusuf suresinde anlatılmaktadır.

Rüyanın Mahiyeti Nedir?

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: *“Onlar için dünya ve ahiret hayatında müjdeler vardır.”* (Yunus, 10/64) Bu ayetteki müjde (büşrâ) kelimesi müminin gördüğü ya da ona gösterilen güzel rüya olarak tefsir edilmiştir. Hz. Peygamber (sav) kendisine bu ayet sorulduğunda şöyle buyurmuştur: *“O Müjde müminin gördüğü veya ona gösterilen güzel bir rüyadır.”* (Tirmizi)

Bu tür rüyalar sadık rüyalar ve bunların işaret ettikleri manalar da haktır. Ayrıca görülen rüya bir tür keramettir. Rüyaların hakikatleri ile ilgili birçok tasavvuf ehli açıklamalar yapmışlar ve rüyanın mahiyetinin ne olduğunu anlatmışlardır.

Abdülkerim Kuşeyr, “Kuşeyri Risalesi” adlı kitabında rüyanın hakikatini şöyle açıklamaktadır:

“Rüya kalbe gelen bazı manevi düşünceler, tasavvurlar ve hayale gelen bazı hallerdir. İnsan uykuda duyularını kullanmadığı için, gördüğü şeylerin hakiki rüya olduğunu düşünür. Oysa bu birer tasavvur ve vehimdir, kendisinden duysal ve zaruri yolla elde edilen ilimler zail olduğu için bu rüya hali onda kuvvetlenmiştir. Uyandığı zaman rüyada gördüğü hallerin, uyanırken gördüğü ve duyuları ile algıladığı duyu ve bilgilere nazaran zayıf kaldığını görür. Rüya gören kimse zifiri karanlıkta kandil ışığı altında olan kimse gibidir. Güneş doğup ışığını saçmaya

başladığında kandilin ışığı zayıf kalmaya başlar ve alanı daralır. İşte uyuyan kimse kandil altındaki kimse gibi, uyanmış kimse ise güneş ışığı altındaki kimse gibidir. Uykuda olan kimse uyandığı zaman görmüş olduğu şeyleri hatırlar.

Rüyada görülen ve kalbe gelen bu düşünceler bazen şeytan tarafından, bazen nefis tarafından, bazen melek tarafından olabileceği gibi bazen de Allah tarafından doğrudan kulun kalbine ilka edilen düşünceler olabilir. Hz. Peygamber (sav), “En sadık rüya göreniniz en doğru konuşanıdır.” (Müslim, Tirmizi) buyurmuştur.”

İbni Arabi Hazretleri, Fütûhât-ı Mekkiyye adlı kitabında rüya hakkında şunları söylemektedir:

“Dünyanın süsü rüyadır. İnsan dünya hayatında bir rüyadadır ve bu nedenle rüyanın tabir edilmesi emredilmiştir. Rüya bazen insanlar uykudayken de uykuda tabir edilebilir. Öldüklerinde uyanırlar. Peygamberin dili ile duyu “hayal” olarak ifade edilmişken duyulur olan tahayyül edilen diye ifade edilmiştir. Böyleyken neye güvenilecek? Kesin hüküm veren akıl ve bilgi sahibi, uyanıkken duyu ve duyuluru idrak ettiğini söyler; uyuduğunda ise hayal ve tahayyül sahibi olduğunu belirtir. Kendisinden saadet yolunu öğrendiğin kimse, yani Hz. Peygamber ise uyanık ve şuurlu zannettiğin esnada da uyuduğunu beyan buyurdu. Dünyada uyanıkken de uyku halinde isen, o zaman içinde bulunduğun her şey hayaldir. Başka bir ifade ile her durumun başka bir manaya sahiptir ve (tabir ile bu anlamın bulunması gerekir). Her şey gördüğünden başkadır. Sahih uyanıklığın ile hayalin bulunmadığı sahih duyu ancak ahiret hayatında olabilir. Bunu öğrendiğinde, kerametlerin bakanların gözündeki hayaller olduklarını ileri sürme, sakın! Bilmelisin ki, iş gözle gördüğün şekildedir. Bu itibarla gözün gördüğünün bir batını yoktur, gördüğündür. Bunu anlamalısın! Doğru yol Allah'a ulaşır.”

Rüya uykunun galebe çalması ile hislerin işlevini kaybetmesi neticesinde hayalin işe koyularak bir şeyleri görünüşe çıkarmasıdır. Hayal gücü Allah Teâlâ'nın insana yaratırken ona verdiği en önemli ve kuvvetli güçlerden biridir. Rüyalar iki türlüdür:

1) Adgâsu ahlâm: Bu çeşit rüya nefsin ve şeytanın ilkasıyla, şeytani vesveseler ve nefsanî arzuların hayal vasıtasıyla nefis tarafından idrak edilmesi neticesinde meydana gelir. Hayal bunları uygun bir resme dönüştürerek nefsin nazarına ulaştırır. Bunlar tabir edilmeye gerek duyulmayan karışık rüyalar. Bu rüyalardan Allah'a sığınmak ve bu çeşit rüyaları kimseye anlatmamak gerekir.

2) Salih rüyalar: Bu rüyalar “Peygamberliğin kırk altı cüzünden birisi”dir. Bu hadisi tefsir edenler, Hazreti Peygamberin nübüvveti 23 sene olduğunu, başlangıçta Peygamberimizin vahyin 6 ay boyunca rüya yoluyla aldığını dile getirmişlerdir. Birçok peygamber vahyi rüya yoluyla almışlardır. Bazısı da uyanık iken almıştır. Örneğin Hz. İbrahim (as) rüyasında oğlunu kurban etmesi için emir almıştır.

Salih rüyalar üç çeşittir:

- 1) Görülen rüyanın tevil ve tabirine ihtiyaç yoktur. Rüya da görülen şey aynen zahir olur (ortaya çıkar). Buna açık rüya denir. Hz. İbrahim'in gördüğü rüya, *“Doğrusu ben rüyamda iken seni boğazladığımı görüyorum”* böyledir.
- 2) Rüyanın bir kısmı aynen ortaya çıkar, bir kısmı ise teville muhtaçtır. Hz. Yusuf (as)'ın, *“on bir yıldız, güneş ve ay bana secde ediyor”* rüyasındaki on bir yıldız, ay ve güneş teville muhtaç, secde etmek ise aynen ortaya çıkmıştır.
- 3) Rüyanın tamamı teville muhtaçtır. Mısır Melik'inin gördüğü rüya böyledir: *“7 semiz inek, 7 cılız inek”* görmesi gibi.

Rüyalar Hakkındaki Hadisler

Rüyalar hakkında Hz. Peygamberi (sav)'ın bazı hadisleri vardır. Bu hadislerde rüyanın mahiyeti anlatıldığı gibi, rüya konusunda müminler uyarılmaktadır. Bu hadislerin bazıları şunlardır:

“Salih bir kişi tarafından görülen güzel rüya peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzdür”

“Herhangi biriniz sevdiği bir rüya görürse, bilsin ki o muhakkak Allah tarafındandır. Rüya sahibi bu rüyası üzerine Allah'a hamd etsin ve başkasına da söylesin. Bunun dışında hoşlanmadığı bir rüya gördüğünde de muhakkak bu rüyada şeytandandır. Bu takdirde rüya sahibi rüyanın şerrinden Allah'a sığınsın ve rüyasını kimseye söylemesin. Böylece bu rüya kendisine zarar vermez.”

“Peygamberlikten geriye mübeşşirattan başka bir şey kalmadı.”

“Kim beni rüyasında görürse muhakkak o uyanık bir halde görecektir. Çünkü şeytan benim kılığımı giremez. (Kiyamet) zamanı yaklaşınca, müminin rüyası hemen hemen hiç yalan çıkmaz. Çünkü müminin rüyası peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzdür. Peygamberlikten cüz olan bir şey yalan çıkmaz.”

“Yalanların en büyüğü kişinin rüyasında görmediği şeyi gözleriyle gördüğünü iddia etmesidir.”

“Salih rüyalar Allah'tan, karmaşık rüyalar ise şeytandandır. Hoşlanmadığınız bir rüya görürseniz sol tarafınıza dönüp tükürünüz ve Allah'a sığınınız. O zaman onlar size zarar vermez.”

“Rüyada beni gören gerçekten beni görmüştür. Çünkü şeytan benim suretime giremez.”

“Benden sonra peygamberlik kalmadı. Ancak bazı müjdeler olur. Uyuyan müminler rüyada görür. Yahut o müjdeler onlara görünür.”

Sufilerin Bazı Rüyaları

Sufilerin rüyalarının büyük bir kısmı salih rüyalaradır. Bunların bazıları aynı zamanda keramet derecesindedir. Sufilerin bazı rüyaları aşağıda örnek olarak anlatılmaktadır:

- Sufi bir zat şöyle demiştir: Uyanıklıkta bulunmayan bazı haller ve meziyetler uykuda bulunur. Bunlardan biri Hazreti Peygamberi, sahabileri ve ulemayı rüyada görmektir. Bunlar uyanık iken görülmezler. Yüce Allah'ın rüyada görülmesi de böyledir. Bu büyük bir meziyettir.
- Kettânî şöyle demiştir: Rüyamda Hazreti Peygamberi (sav) gördüm ve kalbimin diri kalması için dua etmesini istedim. O da “Her gün 40 defa “Ya Hayy Ya Kayyum, La İlahe İlla Ente” de, o zaman Allah kalbini diriltir.” buyurdu.
- Ebû Bekir b. Eşhîb şöyle demiştir: Rüyamda Ebû Sehl Su'lûkî'yi güzel bir halde gördüm ve kendisine “Üstat bu hale nasıl ulaştın” diye sordum. O da “Allah hakkında hüsnü zan etmekle ulaştım. O'nun lütfuna inandım ve O'nu inandığım şekilde lütfkar buldum.” dedi.
- Şöyle denilmiştir: Utbetu'l-Gulâm rüyasında güzel bir huri gördü. Huri ona sana aşığım, sakın beni senden ayıracak bir amel işleme dedi. Hutbe, “Sen rahat ol, zira ben dünyayı üç talakla boşadım. Sana kavuşuncaya kadar artık bu talaktan ona dönüş hakkım yoktur.” dedi.
- Şöyle denilmiştir: Mâlik b. Dinar vefat ettiği gece rüyada görülmüş. O rüyada Sema kapıları açılmış ve bir münadi “Dikkat edin Malik b. Dinar cennet ehli oldu” dediği duyulmuştur.
- Nebbâci şöyle demiştir: Bir defasında bana rüyamda şöyle denildi: “Rızık konusunda Allah'a güvenen kimsenin ahlakı güzelleşir, cömertlik kendisine kolay gelir, namazda vesvesesi azalır.”
- Yezid Rakkâşî Hz. Peygamber'i rüyada görmüş ve ona Kur'an okumuştur. Hz. Peygamber de ona, “Bu kıraat ama, Allah korkusundan ağlama nerede?” demiştir.
- İbn Hafîf şöyle demiştir: Rüyamda Hz. Peygamber'i gördüm. Bana şöyle dedi: “Allah'a giden yolu öğrenip de bu yoldan dönen kişiyi Allah hiç kimseye vermediği bir azap ile cezalandırır.”
- Ebû Said el-Harrâz şöyle demiştir: Rüyamda iblisi gördüm ve kendisini dövmek için hemen sopama davrandım. O sırada bana, “o sopadan korkmaz, ona sadece kalpteki marifet nuru korku verir.” denildi.

- Sufi bir zat şöyle demiştir: Rabi'atu'l-Adeviyye için çok dua ederdim. Bir defasında kendisini rüyamda gördüm ve bana şöyle dedi: "Gönderdiğin hediyeler nurdan bir mendil içine sarılmış ve nurdan tabaklarla bize getirilmektedir."
- Semmâk b. Harb şöyle demiştir: Bir vakit gözüm körelmişti. Rüyamda biri bana, "Fırat nehrine git gözünün suya daldır açılacaktır" dedi. Ben de gidip öyle yaptım ve gözüm açıldı.
- Evzâî rüyada görülmüş ve şöyle demiştir: "Burada alimlerin derecesinden sonra en yüksek derecenin hüznü sahiplerine ait olduğunu gördüm."
- Ebû Muhammed el-Cerîrî rüyasında Cüneyd'i görmüş ve "halin nasıl?" diye sormuş. O da "Dünyada konuştuğumuz o işaretlerin değeri düştü, sadece sabahları yaptığımız tespihlerin faydası dokundu" demiştir.
- Öldükten sonra rüyada görülen Şiblî'ye, "Allah sana nasıl muamele etti?" diye sorulmuş. O da şöyle demiştir: Rabbim benden sadece bir sözüm için delil istedi. Bu söz "Cehenneme girmekten ve cennetten mahrum kalmaktan daha büyük hüsrân olmaz" sözüm idi. Allah bana "Bu sözünü ispat et, Benim cemalimi müşâhede etmekten mahrum kalmaktan daha büyük hüsrân olur mu?" dedi."

Rüyaların Tâbirleri

Rüyalar genelde, gelecekte olacak olan olaylar ve halihazırdaki durumlar ile ilgilidir. İnsanlar rüyalarda başlarına gelecek olan kaderi görebilirler. Tabii ki bunun için doğru bir yorum bilgisine sahip olmalıdırlar. Bizim bu yazımızdaki amacımız, rüyaların doğru yorumlanmasına bir katkıda bulunmaktır. Ancak rüyaların tümünü birden doğru olarak yorumlamak mümkün değildir. Çünkü rüyalarındaki şeytani ve rahmani unsurları ayıklamak kolay bir iş değildir. Rüyada objelerin ve davranışların kompozisyonu önemlidir. Bu kompozisyonda gerçeği ifade eden ufak ayrıntılar gizlidir. Bunları tespit etmek herkes tarafından mümkün olmayabilir. Bunları ancak, bu konuda kendisini bu ilme vermiş kişiler, Allah'ın yardım etmesi ile anlayabilirler.

Allah Teâlâ bütün insanlara, Müslüman olsun veya olmasın, rüyalarda kendileri ve çevreleri ile ilgili olacak olayları haber vermektedir. Bu nedenle kafirlerin ve müşriklerin de rüyalarında doğru haber almaları yadırganmamalıdır. Çünkü rüya olayı bütün insanlar için vardır. Allah Teâlâ inanmayanlara da bazı şeyleri haber verip, o haber tahakkuk edince belki imana gelirler diye yardım edebilir. Bu şekilde imana gelen kitap ehli olan insanlara rastlanmıştır.

Uyku halindeki insanın ruhu bedenini terk ederek berzah aleminde dolaşması esnasında gördüğü ve rast geldiği şeyleri, Allah Teâlâ'nın insanda yarattığı hayal gücünün yardımıyla, uyanınca hatırlar. Bu hatırlamalar kişiye, kendisi ve çevresi ile

ilgili halihazırda olan ve gelecekte olacak olan olaylar hakkında bilgi verir. Bu bilgiler, hayal gücünün kendisinde bıraktığı davranışlar, objeler ve renkler şeklindedir. Bunların doğru yorumu önemlidir. Bu yorumlardan vuku bulacak olaylar ve durumlar anlaşılır. Bununla beraber bunların görülmeleri ile nasıl yorumlanacaklarını belirlemek zor bir iştir.

Rüya yorumlamaları için bazı temel bilgilerin yanı sıra, herkes kendisinin tecrübelerine dayanmalıdır. Kişi gördüğü rüyaları unutmamaya gayret etmeli ve daha sonra yaşadığı olaylarla ilgi kurmaya çalışmalıdır. Bu şekilde gördükleri hakkında bir bilgi birikimi elde etmiş olur. Bu ömür boyu sürecek bir şeydir. Ancak bu diğer ilimler kadar kişinin hayatında önemli yer tutar. Fakat piyasada mevcut olan rüya tabirleri kitaplarının büyük bir kısmı yanlış ve eksiktir. Bu kitaplarla insanlar para kazanmak peşindedirler. Bu yorumlara itibar etmemelidir. Bu konuda güvenilir olan eserler, ancak tasavvuf ehli olan insanların yazdıklarıdır. Onların verdiği bilgiler esas alınmalıdır. Çünkü hiçbir tasavvuf ehli bu bilgilerle dünya malı elde etmeyi amaçlamaz. Sahip olduğu bilgileri insanlara anlatmakla görevini yerine getirdiğine inanır.

Rüyalar uzun sürdüğü gibi kısa olanları da vardır. Uzun rüyalar çeşitli safhalarla devam ettiği için anlaşılması karışık ve zordur. Bunların genelde şeytanın etkisinde kaldığına hükmedilir. Kısa süren rüyalar daha belirgindir. Oradaki davranışlar ve objeler daha kolay akılda kalır. Bunların rahmani olduğu ve yorumlanabileceği düşünülür.

Biz aşağıda rüyaların yorumlanması ile ilgili bazı bilgileri veriyoruz. Bu bilgiler sufilerin tecrübe ile elde ettikleri ve bu konuda sufilerin yazdıkları kitaplardan öğrendikleri bilgilerdir. Bu bilgiler zamanla insandan insana geçerek yayılmakta ve Müslümanlara yardımcı olmaya çalışılmaktadır.

Peygamberimiz (sav)'in yukarıda bahsettiğimiz bir hadisinde *“(Kıyamet) zamanı yaklaşınca müminin rüyası hemen hemen hiç yalan çıkmaz”* buyurmaktadır. Tabii ki burada kastedilen gerçek müminlerdir. Gerçek müminler ise imanda ve amelde Hz. Peygamber'e tam uyarak İslam'ı gerçekten yaşayan insanlardır. Günümüzde bu müminlerin sayısı çok azdır. Geride kalan ve büyük bir çoğunluğu oluşturanlar, mümin gözükp iman ve amelde eksiklikleri olanlardır. Bunların rüyaları daima doğru çıkmayabilir. Bu kişilerin rüyaları şeytanın etkisiyle bozuk olabilir.

Bugün için toplumda haram olan ameller kol gezmektedir. Bu haramlar insanların kalplerini karartmakta, manevi ilhamların kalbe ulaşmasına engel olmaktadır. Kalbin kararması, bu insanlar zahiri İslam'ı yaşıyor gözükseler de kamil bir Müslüman olmaktan uzaklaştırır. Bu nedenle de bu kişilerin gördükleri rüyalar ekseriyetle doğru olarak çıkmaz. Bu rüyalar insanları aldatır. “Rüyamda güzel gördüm, ama çıkmadı” diye serzenişler duyulur. Bunun nedeni harami ortamdır.

Bu nedenle bu günlerde görülen rüyalara pek güvenmemek gerekir. Aynı durum dualar için de geçerlidir. Haramla beslenenlerin duası kabul olmaz. Ancak kişi bunun farkında olmadığı için, “namaz kılıyorum, oruç tutuyorum ama duam kabul olmuyor” der. İşte bunun sebebi, bugünkü harami ortamın her yeri kaplamış olmasıdır. Bu nedenle Müslümanlar bugün rüyalara fazla bel bağlamamalıdır. Onlar gerçek bir İslami yaşantıyı hedeflemeli ve Allah Teâlâ'ya tam olarak tevekkül etmelidir. O zaman gördüğü rüyaların doğru olarak tahakkuk ettiğine şahit olacaklardır.

Allah Teâlâ'nın bütün Müslümanların gerçek bir iman ve takva içinde olmalarını nasip etmesini dua ve niyaz ederiz.

Rüyada Görünen Bazı Davranışların Tabirleri

Rüyada çeşitli davranış şekilleri ile karşılaşabiliriz. Bunların her birinin bir anlamı vardır. Bütün davranışların yorumlarını yapmak kolay bir iş değildir. Çünkü hepsinde ayrı bir hikmet ve özellik vardır. Ancak bazıları hakkında tasavvuf ehli olan insanların yaptıkları yorumları aşağıda veriyoruz.

- Gülmek: Rüyada gülmek tam zıt anlama gelir. Yani birisi size rüyanızda gülüyorsa, o size kızıyor demektir. Gülen kişinin size bir şey söylemesi gerekmez. Size gülen bir yüzle bakması yeter. Bu hareketi size kızdığını ifade eder. Bu kızmasının nedeni sizin bir davranışınızdan dolayıdır. Bunun ne olduğunu ancak siz bilebilirsiniz.
- Ağlamak: Rüyada ağlamak zıt anlama gelir. Yani eğer rüyamızda ağlarsanız, bu sizin sevineceğiniz bir şeyi haber vermektedir. Bu sevineceğiniz şeyin ne olduğunu ise, ağlarken çevrenizde bir şeyler varsa onlarla ilgili olabilir. Ancak bu durum tam olarak ifade edilemeyebilir. Bu durumda sevineceğiniz şeyin ne olduğunu ancak kendiniz bilebilirsiniz.
- Diş çıkması: Rüyada diş çıkması, dişi çıkan kişinin hasta olacağına işaret eder.
- Sigara içmek: Rüyada sigara içen bir kişiyi görmek, o kişinin hastalanacağına işaret eder.
- Ata binmek: Rüyada ata binmek, kişinin muradının olacağına işaret eder. Burada atın rengi beyaz ise muradının çok iyi bir şey olduğunu gösterir. Eğer koyu siyah ise muradının sıkıntılar içinde olduğunu ifade eder.
- Çamaşır yıkamak ve asmak: Rüyada bir kişi çamaşır yıkarken görülürse, o kişinin günahlarından temizlenmek için amel işlediği anlaşılır. Asılan çamaşırlarda kişinin salih amelleri sonucu günahlarının bir kısmının affedildiği anlamına gelir.
- İnsanın çıplak görülmesi: Rüyada bir insanı çıplak görmek, o insanın sıkıntıda olduğunu gösterir.

- İnsanın hamamda görülmesi: Rüyada bir insanın hamamda görülmesi, o kişinin sıkıntıda olduğuna delalet eder.
- Yıkanmak: Rüyada birisinin yıkanması günahlarından temizlenmesi anlamına gelir.
- Sümüğün akması: Rüyada burundan sümüğün akmasının görülmesi, o sırada görülen bir şeyler veya kişilerle ilgili kişinin sıkıntı ve üzüntü duyacağına işaret eder.
- Nikah yüzüğü takmak: Nikah yüzüğü takılan kişiyle ortak bir iş yapmak anlamına gelir. Bu evlenme de olabilir veya başka bir ortaklık da olabilir.
- Arkasını dönmek: Rüyada bir kişi size arkasını dönüyorsa, size karşı sevgisizliğini, kızgınlığını ifade eder. Size yüzünü dönenler ise size karşı herhangi bir kızgınlığının olmadığını gösterir.

Rüyada Görülen Bazı Objelerin Tabirleri

Rüyada görülen bazı objelerin özel anlamları vardır. Bu özel anlamlı objelerin bazılarının tabirlerini aşağıda veriyoruz.

- Silah: Bir insanın elinde silah, bıçak gibi aletler olması, o kişi için güçlü olma, elinde bir kuvvetin olmasını gösterir. Fakat bu kuvvetin hayırlı mı, değil mi oluşu belli değildir. Örneğin bir insan cinlerle arkadaşlık edip, onlardan yardım alması rüyada bir tabancayı belinde taşıması gibi gözüktür. Fakat bu onun için hayırlı değildir. Çünkü cinlerle arkadaşlıkları başkalarına karşı kullanmak yanlıştır ve İslam açısından suçtur.
- Ekmek: Rüyada ekmek görmenin farklı yorumları vardır. Eğer ekmek bir bütün olarak görülürse, bu bir sıkıntıya, hastalığa delalet eder. Eğer ekmek kesilmiş, dilimlenmiş halinde görülürse bu bir nimetin elde edileceğini ifade eder. Ekmeği bütün olarak görülmesinin olumsuzluğu Hz. Yusuf'un tabir ettiği bir rüyada görüyoruz. Hz. Yusuf hapishane arkadaşlarından birisinin rüyasında, başında ekmek olup kuşların onu yediğini görmesini, o kişinin asılacağı olarak yorumlamıştır.
- Su: Rüyada su temizlik ve murattır.
- Perde: Rüyada perde şeriata uyumayı işaret eder. Eğer kişi rüyasında perdeyi sıkıca kaparsa, şariat kurallarına sıkıca uyduğunu gösterir. Eğer kişi rüyada perdeyi açarsa, şariat kurallarını terk ettiğine delalettir.
- Süt: Rüyada süt görmek ilime işaret eder. Eğer kişi rüyada süt içerse ilime kavuşacağına delalet eder. Bu konuda Peygamberimiz rüyasında, tırnaklarından

çıkarcasına süt içtiğini söylemiş ve bunun büyük bir ilim sahibi olacağına işaret ettiğini ifade etmiştir.

- Bal: Rüyada bal, tefsir ilmini temsil eder. Saf bal içen kişi, Allah'ın ilhamına hakkını veren kişi demektir. Buna göre rüyada bal gören ve bal yiyen insan, Kur'an'daki ilhamları doğru olarak anlayan ve ona hakkını veren kişi olduğuna delalet eder. İbn Arabi balın “kanat” sahibi olanların ilmi olarak açıklar. Bunlar meleklerdir. Bunların sahip oldukları bilgiler açık bilgilerdir.

- Duman: Rüyada duman görmek sıkıntıya işarettir. Duman ne kadar koyu ve siyaha dönüşmüşse sıkıntının o kadar daha şiddetli olduğunu gösterir.

- Alev, Ateş: Rüyada dumansız alev ve ateş görmek iyidir. Kişinin manevi olarak bazı olumlu hususlara muhatap olduğu anlamına gelir. Hz. Musa (as)'ın Tur dağında alev görerek ateşin olduğu tarafa yönelmesi ve burada Allah Teâlâ ile konuşması buna bir örnektir. Bazen manevi bakımından kıymetli kişilerin ruhları bir yere gelince, oradaki insanlara alev zuhur eder. O zaman oraya Allah dostlarının ziyarete geldikleri ve orada manevi tecelliyatın olduğu anlaşılır. Fakat kişinin alevler içinde kalması, onun cehennemde yanabileceğine bir işarettir.

Rüyada görülen objelerin bir kısmının yorumu için o objenin Osmanlıca yazılışındaki ilk harfinin hangi anlama işaret ettiğine bakılır. Harflerin anlamlarını bir liste olarak aşağıda veriyoruz. Bu liste tasavvuf ehli olan insanlar tarafından tecrübelerle teyit edilmiştir. Bu liste ile ilgili bazı örnekleri de aşağıda veriyoruz.

Elif : Mertebesi yüce ola

Be : Rahat bula geçine

Te : İlme veca eser ola (ilme düşe)

Se : Nusretli ve saadetli ola

Cim : Düşmana fırsat bulup, galip ola

Ha : Ululuğa şebi, ömrü uzun ola

Hı : Muradına erişe, gayet sevine

Dal : Haceti zahmetsiz eline geçe

Zel : Çok mal eline gire, sevine

Ra : Mal ve devlete erişe

Ze : Din ve ağnağ bula

Sin : Korkudan emin ola

Şin : İşlediği işe pişman ola

Sad : İlim vadisine tamam erişe

Dat : Mal hasıl ola ve mal ucunda eli darala

Tı : Düşmanlarına galip ola

Zı : İçi acuna ve kaygu çeke

Ayn : Gönlü teşviş ola

Gayn :Nefsine zulüm ede

Fe : Düşmana galip gele

Kaf : Devletli ola sevine

Kef : Gaipten bir haber gele sevine

Lâm : Korkusundan emin ola

Mim : Muradına erişe, sevine

Nun : Melul ola, belki ağlaya

Vav : Haceti reva ola, sevine

He : Beyler ucunda gönlü kırıla

Ya : Gazi ve itaatları çok ola

● Şemsiye: Rüyada elinde şemsiye tutan veya yanında şemsiye ile görülen kişinin pişmanlık içinde olduğu anlaşılır. Çünkü şemsiye kelimesinin ilk harfi “şın” dır. Yukarıdaki listedeki karşılığı “işlediği işe pişman ola” dır. Buna göre rüyada şemsiye ile görülen kişinin yaptığı bir işten dolayı pişmanlık duyduğu ifade edilmiş olur.

● Dolap: Rüyada dolap gören bir kişinin hacetinin zahmetsiz olarak eline geçeceği anlaşılır. Çünkü dolap kelimesinin yazılışının ilk harfi “dal” harfidir. Bu harfin listedeki karşılığı “haceti zahmetsiz eline geçe” dir.

● Masa: Rüyada ortada düzgün bir masa gören kişinin muradının olacağı anlamına gelir. Çünkü masa kelimesinin yazılımındaki ilk harf “mim” dir. Bunun listedeki karşılığı “Muradına erişe” dir. Ancak masanın rüyadaki durumu da önemlidir. Eğer masa ters yüz olarak, yani devrilmiş olarak duruyorsa, muradının olmayacağını gösterir. Eğer masa duvarın dibine çekili ise, yine muradının kenara itildiği anlamına gelir.

● Levha: Rüyada levha gören kişi, levha üzerinde yazılanların bildirdiğinden emin olduğunu ifade eder. Örneğin bir levhada bir hastalık ismini yazılı olduğunu gören kişi, o hastalığın korkusundan emin olduğunu gösterir. Çünkü levha kelimesinin yazılışındaki ilk harf “lam” olup, listedeki karşılığı “korkudan emin ola” dır. Burada levhanın rengi de önemlidir. Levhanın rengi beyazsa, bu korkuyu rahatlıkla atlatacağına delalet eder. Eğer siyah ise bu korkuyu atlatmasının sıkıntılı olacağını ifade eder.

- Yatak, yastık: Rüyada yatak veya yastık gören kişi, merak ettiği bir konuda kendisine itaat edileceğine işaret edilir. Çünkü yatak kelimesinin ilk harfi “ye” dir. Bunun listedeki karşılığı ise “gazi ve itaatleri çok ola” dır. Tabii ki, kişinin hangi konuda itaat edileceği rüyayı tamamlayan diğer unsurlardan anlaşılır.
- Çaydanlık: Bu kelimenin yazılışının ilk harfi “çe” dir. Bu harf listedeki cim harfi ile özdeşleştirilir. Çünkü Osmanlıca çe harfi cim harfinden türetilmiştir. Cim harfinin listedeki karşılığı “düşmana fırsat bulup galip ola” dır. Dolayısıyla rüyasında çaydanlık gören kişinin düşmanlarına herhangi bir şekilde üstün geleceğine işaret edilmiş olur.
- Cam: Rüyada düzgün ve beyaz cam görmek, muradın olacağına ve düşmanlarına galip ve üstün geleceğini gösterir. Eğer cam kırılırsa mağlup olacağının delilidir.
- Bardak: Rüyada elinde veya önünde bardak görmekdünya zenginliğine işaret eder. Çünkü bardak kelimesinin ilk harfi “be” dir. Bunun anlamı ise “Rahat bula geçine” dir. Buzdolabı görmek te, ilk harfi “be” olduğundan dünyada rahat bir geçime sahip olunacağını gösterir.
- Çay: Rüyada bardak içinde çay gören veya çay içen, dünya hayatında düşmanlarına karşı daima üstün olacağına delalet eder. Çünkü kelimenin ilk harfi “çe” dir.

Tasavvuf yoluna giren insanlar, salıklar için, rüyalarında gördükleri şeyler ve ortamlar kendileri için birer yol göstericidir. Çünkü bu şekilde nasıl bir nefsanî durum içerisinde veya kalbi bir durum içerisinde olduğunu anlar. Örneğin insan rüyasında temiz akarsularla beraber, denizler, göller, havuzlar, yeşillikler, bahçeler, bostanlar, köşkler, temiz aynalar, ay, yıldız ve berrak gökyüzü görse bütün bunlar kalp sıfatının görüntüleridir. Eğer salık nihayetsiz nurlar, namütenahi alemler görse, uçmak ve yükselmek, renksiz keyfiyetsiz alem, zemin ve asumandan tayy ederek havaya yükselmek, manaları keşfedip ledün ilmi vasıta olmadan elde etmeye muvaffak olsa, bütün bunlar ruhun makamlarıdır. Eğer melekût alemini mütalaa edip, melekleri müşahade etse, gaybi sesleri duyup kendisine felekler, yıldızlar ve semavi nefisler arz ediliyor olsa, melekût alemine ait şeyleri arş ve kürsiyi görse, bu onun yolculukta özüllü sıfatlardan kurtularak melek sıfatı ile hareket ettiğini gösterir. Salih eğer gaybın nurlarını müşahade edip uluhiyet sıfatının keşfi ile ilhamların, vahiylerin işaret ve tecellilerini idrak ediyorsa, burası (fena, beka, vuslat) Rahman'ın ahlakı ile ahlaklanmak makamıdır.

Rüyada Görülen Renklerle İlgili Tabirler

Rüyada görülen renklerin özel anlamları vardır. Ancak bu renkleri kelimelerle tam olarak tasvir etmek mümkün olmayabilir. Çünkü bir rengin açıklık ve koyuluğunun

derecesi o rengin anlamını değiştirir. Bunlar ile ilgili bazı örnekleri aşağıda veriyoruz.

- Açık mavi: Bu renk hain olma, kızgın olma, kin besleme anlamına gelir. Eğer bir kişi rüyanızda üzerinde açık mavi bir elbise, gömlek veya palto giymiş olarak görürseniz, bu kişi size karşı kıskançlık, hainlik ve kin beslediği anlaşılır. Hatta bu kişi size kötölük de yapabilir. Böyle kişilere karşı dünyada tedbirli olmak ve uzak durmak gerekir.
- Lacivert: Bu renk manevi bir olgunluğa işaret eder. Rüyada lacivert renkte bir elbise giyen kişinin manevi olarak bir olgunluk içinde olduğu anlaşılır. Böyle insanlar iyi Müslümanlardır. Bunlardan size zarar gelmez.
- Koyu kahverengi: Bu renk hastalığı gösterir. Kahverenginin tonuna göre hastalık ilerlemiş veya hafiftir. Koyu tonda ise hastalık daha şiddetli ve ileridir. Açık tonda ise hastalık az şiddetlidir. Bu hastalıklar hem maddi hem de manevi (nefsi) hastalıkları gösterir. Eğer insan kendini duvarları kahverengi renkli olan odanın içinde görüyorsa, nefsinin veya bedeninin hastalıklarla çevrilmiş olduğuna hükmeder. Böyle bir odadan çıktığını görürse hastalıklardan kurtulacağına delalet eder.
- Sarı: Bu renk kafirlerin ve müşriklerin rengidir. Rüyada bir kişinin üzerinde veya yanında sarı renkler görülürse, o kişinin kafir veya müşrik olduğuna hükmedilir. Bu hüküm hem insanlar hem de cinler için geçerlidir.
- Vişne rengi: Bu renk ölümü semboller. Yani vişne suyu rengine bir objeyi elinde tutan, yanında bulunduran kişinin yakında öleceğine hükmedilir. Objenin yorumundan da onun ölüme giderkenki durumu anlaşılır. Örneğin yanında vişne rengine bir şişe bulunursa, kişinin ölürken pişmanlık içinde olacağını ifade eder. Çünkü şişenin yazılışındaki ilk harfi “şın” dır. Bu harfin verdiğimiz listedeki anlamı, yaptığı işe pişman olmasıdır.
- Beyaz: Bu renk temizliği ve İslam'ı iman sahibi oluşunu gösterir. Rüyada bu renkte bir elbise giyen kişinin temiz bir hayata gireceğine hükmedilir. Bunun tersi olarak, beyaz bir elbiseyi çıkaran kişinin temiz bir hayatı terk edeceği anlamına gelir.
- Kırmızı: Bu renk bir tehlikenin işaretidir. Rüyada üzerinde kırmızı renkte bir elbise bulunan kişinin tehlike içinde bulunduğu anlaşılır. Bu tehlike maddi ve manevi olabilir. Kişinin düşündüğü ve yaptığı eylemlerin kendisi için tehlike arz ediyorsa, kişi rüyasında kendisini kırmızı bir ortamda görür. Aynı şey başkaları tarafından da, bu kişinin kırmızılar içinde olduğunu görürse, yine aynı kişinin tehlikeli işler içinde olduğuna hükmedilir.
- Açık yeşil: Bu renk sıkıntının işaretidir. Hangibir şey açık yeşil renkte görülürse, o kişi için söz konusu objenin anlamına bakılarak, o konuda sıkıntı içinde olduğu

anlaşılır. Örneğin açık yeşil renkte bir duvar görülüyorsa, o kişi ölüm korkusu ile sıkıntı içinde olduğu anlaşılır.

- Koyu yeşil: Bu renk maneviyat ve tasavvufu gösterir. Rüyada üzerinde koyu yeşil bir giysi bulunan kişi, tasavvuf ehli olduğu ve manevi olarak tekamül etmiş olduğu anlaşılır.

- Parlak siyah: Bu renk manevi muhabbeti simgeler. Rüyada parlak siyah bir giysi içinde olan kişinin manevi muhabbet sahibi olduğu anlaşılır. Elinde veya yakınında parlak siyah bir obje bulunduran kişi o objenin ilk harfinin temsil ettiği anlama uygun bir manevi sevgiye sahip olduğu anlaşılır.

- Mat siyah: Bu renk sıkıntıyı gösterir. Rüyada üstünde mat siyah elbise bulunan bir insanın sıkıntılı olduğu anlaşılır. Eğer kişinin bütün vücudu mat siyah ile kaplı ise, o kişinin günahlar tarafından iyice kaplandığı anlaşılır. Objelerdeki mat siyahlık, bulunduğu ortama göre ilk harfinin yorumu esas alınarak değerlendirilir. Örneğin ağzı kapalı naylon bir torba içinde mat siyah bir obje varsa, gören kişinin sıkıntılı bir işte üzüleceğinin işaretidir. Çünkü naylon kelimesinin ilk harfi olan “nun” harfinin anlamı “melül ola, belki ağlaya” dır. Eğer naylon torbanın ağzı açık ise bu hüküm geçersizdir. Mat siyah haram olan şeyleri de simgeler. Örneğin tabaktaki yediği yiyecek mat siyah ise kişinin haram yediği anlaşılır. Elinde mat siyah renkte ineği yularından tutan kişinin servetinin haram yoldan kazandığını gösterir. Çünkü inek dünya servetini ifade eder. Siyah renk haram oluşu ifade eder. Dolayısıyla bu, kişinin servetinin haram yoldan elde edildiğini gösterir.

- Gri: Bu renk ayrılığı ifade eder. Rüyada bir insanın üstünde gri renkte bir giysi varsa, o kişinin giydiği giysiye göre ayrılacağını ifade eder. Bu gri giysi palto ise yaptığı işten ayrılacağını simgeler. Çünkü palto kişinin dünyada yaptığı işi simgeler. Palto giymek bir işi üstlenmek, palto çıkarmak da bu işi terk etmek anlamındadır.

- Eflatun (mor): Bu renk nikah evliliğini gösterir. Rüyada eğer bir kişi mor renk elbise giydiğini görürse, bu kişinin evleneceği veya çok yakınından birinin evleneceği anlaşılır. Eğer kişi mor kurdele ile süslenmiş bir kutu görse, kendisinin yakınlarından birisi ile ilgili bir evliliğin tahakkuk edeceğini gösterir.

Rüyada Görülen Hayvan Suretleri İle İlgili Tabirler

İnsan nefsinin durumu rüyasında kendisini bazı hayvanların suretinde gözükmesine neden olur. Rüyada görülen hayvan suretleri o kişinin nefsinin ahlaki durumunu aksettirir. Bu nedenle her birinin ayrı ayrı özelliklerini bilmekte fayda vardır. İnsan rüyada kendisini bir hayvan suretinde gördüğü gibi başka insanları da hayvan suretinde görebilir. Bu durumda gördüğü hayvanın karakterinin gördüğü kişide taşındığına hükmeder.

- Kaplan: Kibirlenen bir adamı gösterir.
- Aslan: Saldırganlık yapan bir kişiyi gösterir.
- Kurt: Kıskanç olan birisini gösterir.
- Köpek: Dünya malına düşkün olan birisini gösterir.
- Tilki: Hilekar olan birisini gösterir.
- Tavşan: Aldatmaya yatkın birisini gösterir.
- Merkep: Cinsel şehvete düşkün olanı gösterir.
- Fare: Hırs sahibi ve cimri olan kişiyi gösterir.
- Yılan: Düşman olan kişiyi gösterir.
- Koyun: Ölümcül hastalığa (kanser gibi) yakalanmış birisini gösterir.
- Kedi: Kendi çıkarına düşkün olan birisini gösterir.
- Akrep: İsteddiği zaman zarar verebilecek birini gösterir.
- Karınca: Hırs sahibi ve çalışkan insanı gösterir.
- Domuz: Aç gözlü olan insanı gösterir.
- Ayı: Aç gözlü ve başkasına baskı yapmayı seven insanı gösterir.

Tasavvuf yoluna giren salıklar için, rüyalarında kendilerini bir hayvan suretinde görmeleri önemlidir. Çünkü bu şekilde kendi nefsi üzerinde nelerin baskın olduğunu anlamış olurlar. Eğer salık bunlardan birisi ile savaşıp, onu yendiğini görürse bilir ki bu kötü sıfattan kurtulmuştur. Eğer salık bu hayvanlarla çatışma halinde ise bunun bir düşmanlık ve hile taşıyacağını bilir. Dikkatli davranıp gevşeklik ve gaflet içinde olmaz.

Yayınlanma Tarihi : 05.10.2020

Lâikliğin Tarihçesi

Son iki yüzyılda insanların en çok konuştuğu ve üzerinde tartıştığı en önemli konulardan biri muhakkak ki lâiklikdir. Bu kavram bugün çeşitli şekillerde anlaşılmakta ve üzerinde yorumlar yapılmaktadır. Ancak lâikliğin ne olduğunu iyice anlamak için, onun nasıl ortaya çıktığını, zaman içinde nasıl uygulandığını bilmekte fayda vardır. Bu da, bu kavramın tarihçesinin bilinmesi demektir. Biz de bu nedenle lâiklik kavramının nasıl ve nerede çıktığını, zaman içinde nasıl uygulandığını, bu uygulamalara ne gibi eleştiriler yapıldığını bu yazımızda anlatmak istiyoruz.

Lâik kelimesi Fransızca “Laic / Laique” kelimesinden türetilmiştir. Bu kelime de Latince olan “laicus” kelimesinden elde edilmiştir. Bu kelimenin sözlük anlamı, ruhanî olmayan kimse, dini olmayan şey, fikir, müessese, sistem demektir. Kelime ilk uygulandığı dönemlerde, Katolik Kilisesi'nin ruhaniler sınıfına dahil olmayan, zahit veya papaz sıfatı taşımayan Hristiyanlara lâik denirdi.

Kelimenin bu ilk ve asli anlamı sonradan genişletilerek dini olmayan ve ruhani bir mahiyet taşımayan fikir, müessese, prensip, hukuk ve ahlaka lâik denilmiştir. Buna göre lâik hukuk deyince, dini olmayan, esaslarını dinden almayan hukuk anlaşıldı; Lâik devlet deyince, dini inanç ve esasları dayanmayan devlet anlaşıldı.

Bu kavramın bizim toplumumuza girmesi Meşrutiyet yıllarındadır. Lâik kelimesi “Lâdini” (din dışı) diye tercüme edilmiştir. Bu kavram toplumumuzda hakkiyla anlaşılmış değildir. Çünkü Müslümanlıkta Hristiyanlıkta olduğu gibi rahipler ve ruhaniler diye ayrı ve imtiyazlı bir sınıf yoktur. İslam'da hiçbir yönden bir imtiyaz söz konusu olamaz. Ancak amel ve sakınma bakımından Allah'a daha yakın olan

kullar söz konusudur. Bu kulların ise Hristiyanlıktaki ruhban sınıfı ile hiçbir ilgileri yoktur. Bu nedenle Fransa devriminde ortaya çıkan lâiklik kavramının Müslüman toplumlarında uygulanabilir bir karşılığı yoktur.

Lâikliğin Ortaya Çıkışı

Fransa'daki 1789 devriminden sonra geçirdiği değişim ve dönüşüm süreci içinde lâiklik temel bir odak noktası olarak Fransız toplumunu derinden ikiye bölen bir fay hattı olmuştur. Çünkü devrimden sonra cumhuriyetçiler Katoliklerin Fransız toplumu üzerindeki etkisini kırmak için lâiklik kavramını ortaya atıp uygulamışlardır. Bu nedenle lâiklik mücadelesi aslında Katolizm ile olan bir mücadele olmuştur. Cumhuriyetçilerin Katoliklere neden bu kadar düşman olduklarının elbette tarihi sebepleri vardır. Bunları aşağıda ele alıyoruz.

Katoliklik 5. asırdan beri Fransa'nın resmi dini olmuştur. Krallıkla papalık iç içe geçen ve birbirinden ayrılmaz iki kurum olarak görülmektedir. Buna göre Fransa'yı kral ve papa ortak olarak yönetmişlerdir. Bu durum tabii ki kiliseye ekonomik, toplumsal ve siyasal anlamda büyük bir güç ve nüfuz kazandırmıştır. Ülkenin her idari safhasında din adamları yerlerini almışlardır. Fransız Katolik Kilisesi'nin başı olan Katolik kardinaller Fransa kralının başbakanı olarak atanmışlardı. Kilisenin elinde çok geniş araziler vardı. 1789'da Fransa'daki tüm arazilerin %15'i kilisenin elindeydi. Fransa'daki Katolik piskoposlar aynı zamanda birer aristokratlardı.

Avrupa'da gelişen reform ve Protestanlık Fransa'da kilise ile krallığı birbirine daha da yakınlaştırdı. Protestanların tehdidine karşı kral Katolik kilise ile anlaşarak, 1562-98 yılları arasında Protestanlara karşı tam 8 dini savaş yapılmış ve binlerce Protestan katledilmiştir. Bu olayların sonucunda tarafsız Fransızlar arasında Katoliklere karşı beslenen kin ve nefretin aynı zamanda krallığa karşı beslenmesine neden olmuştur.

Protestan hareket Avrupa'da hem ulusal devletin hem de seküler düşünce geleneğinin gelişmesine neden olmuştur. Katolik Kilisesi'nden ve devletten talep edilen hoşgörü ve inanç özgürlüğü, hem Avrupa'daki seküler düşüncenin hem de Fransız lâikliğin tarihsel temellerini atmıştır. Fransa'da kiliseye ve krala karşı gelişen tepkinin temelinde, bu iki kurumun katolisizm dışındaki inanç ve yaşam biçimlerine karşı sergilemiş oldukları acımasız tutum yer alır. Fransız devrimine giden süreç, ekonomik nedenlere bağlı olmakla birlikte esas olarak bu tutumdan kaynaklanmıştır. Avrupa modernleşmesinin uç verdiği bir dönemde, alternatif inanç ve düşünce biçimleri üzerinde baskı yapan demir yumruk zamanla tepkisini de beraber getirmiştir.

Bu tepki 1789'da devrime dönüşmüştür. Devrimden sonra yüzyıllardan beri devam eden devlet-kilise ilişkisi radikal biçimde değişmiştir. Kilisenin toplumdaki

gücüne büyük bir darbe indirilmiş, kilisenin elindeki mülkler kamulaştırılmıştır. Katoliklerin güçlü oldukları bölgesel yönetimler merkeze bağlanmıştır. Bu olaylarda binlerce papaz öldürülmüş ve yurt dışına çıkarılmıştır. Devrimden sonra cumhuriyetçiler, kilise tarafından korunan ruhban ve sıradan insan arasındaki hiyerarşik ayrıma son vermiştir. Böylece inanç Katoliklerin tekelinden çıkarılarak bireylerin kendi özgür tercihine bırakılmıştır.

Bu yapılanlar Roma Katolik Kilisesi'nin sert tepkisine yol açmıştır. Bunun sonunda Fransızlar 1798 ve 1809 da iki defa Roma üzerine yürümüşlerdir. Papa yakalanarak Güney Fransa'ya getirilmiş ve ölünceye kadar burada kalması sağlanmıştır. Fransa'nın Roma Katolik kilisesine olan husumeti II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar devam etmiştir.

Avrupa'daki aydınlanma geleneği içinde 3 ayrı lâiklik anlayışı gelişmiştir.

1) “Ayrılık ilkesi”: Bu düşüncede kilise ile devletin ayrılığı söz konusudur. Bu düşüncenin mimarı John Locke (1632,1704) dur. Amerika ve Anglo Sakson ülkelerindeki, kilise ile devlet arasındaki ayrılık duvarı üzerinden gelişen seküler model bu düşünce geleneği içinde şekillenmiştir.

2) “Antiklerikalizm düşüncesi”: Bu kilise karşıtlığı anlayışıdır. Kıta Avrupa'da ortaya çıkmıştır. Bu düşüncenin en önemli temsilcisi Voltaire (1694,1778) dir. Voltaire düşüncelerinden dolayı 3 yıl sürgün hayatı yaşamış ve özgürlüğü dinden kurtulmak olarak algılamıştır. Ona göre Avrupa'daki hoşgörüsüzlük ve çekişmelerin temelinde dinsel değerler ve dogmalar yatmaktadır. Bu nedenle dinsel değerler ve dogmaların yerine aklın almasını savunmuştur. İnsan aklının düşmanlığı yatıştıracağını, erdemi sağlamlaştıracağını düşünerek kiliseye karşı amansız bir mücadeleye girişmiştir. Bununla yetinmeyip aynı zamanda dinsel inanışlara sahip olanlara karşı acımasız ve hoşgörüsüzlüğü de savunmuştur.

3) “Yurttaşlık Dini”: Bu terimi ortaya atan ve bu düşüncenin kurucusu Rousseau (1712,1778) dur. Bu düşünceye göre, toplum ve devletin temeline dinsel değerler ve normlar yerine toplumsal kurallar ve yasaklar yerleştirilmiştir. Rousseau'ya göre her devlette bir ahlak yasası, ya da bir medeni inanç açıklaması bulunmak zorundadır. Bu inanç anlayışını herkesin kabul etmesi gerekir. Böylece tanrıya ve kiliseye ait olan aşkınlık, topluma ve devlete ait bir aşkınlığa devredilmiş olacaktır. Böylece kilisenin tayin ettiği inanç ve değerlerin yerine, medeni toplumun oluşturduğu kurallar almış olacaktır. Bu kurallara karşı çıkanlar veya dışında kalanlar ise sapkın ve fitneci olarak değerlendirilecektir veya yasaklanacaktır. Yani bu yurttaşlık inancına sahip olmak bir zorunluluktur. Rousseau da bu konuda hoşgörüsüzdür ve şöyle söyler: “Lanetlendiklerine inandığımız insanlarla barış içinde yaşamak imkânsızdır.” Böylece yeni bir yurttaşlık dini kurulmuştur.

Voltaire ve Rousseau'nun düşünceleri Fransız lâikliğinin temellerini oluşturmuştur. Bu nedenle Fransa'daki lâiklik, devletin lâiklik politikalarında dinsel değerler yerine ikame ettiği şey olmuştur. Bununla beraber Fransa'da 1905 yılında “ayrılık yasası” çıkarılarak dinle devlet arasında yeni bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenleme ile Anglo Sakson dünyada görülen ayrılık anlayışı hayata geçirilmiştir. Bununla beraber Amerika ve Fransa lâiklik anlayışlarında karşılaştırma yapılırsa, aralarında şöyle bir fark tespit edilir: Amerika'da devlet dinler karşısında tarafsızdır ve pasif bir lâiklik anlayışına sahiptir. Buna mukabil Fransa'da devlet, dinler karşısında aktif, etkili ve hatta saldırgan bir lâiklik anlayışına sahiptir. Pasif lâiklik anlayışında devlet tüm inanışlar karşısında nötr ve tarafsızdır. Bunun sonunda çoğulculuk gelişmiştir. Oysa Fransız lâikliğinde devlet hiçbir zaman tam anlamıyla tarafsız olmamıştır. Kamusal alanı dini değerlerden arındırırken onun yerine akla dayandığını varsaydığı değerleri ve kurumları ikame etmiştir. Böylece yurttaşlık dini anlayışını hayata geçirmeye devam etmiştir.

Sekülerleşme ve Lâiklik

Sekülerleşme kültürel bir değişimi işaret ederken lâikleşme ise daha ziyade politik bir kavramdır. Modern toplumlarda sekülerleşme süreci artmıştır. Dünyevi alan yaygınlaşmış, maddi değerler gelişmiş ve rasyonelliğin artması ile insanların bu dünyaya yönelik düşünceleri çoğalmıştır. Böylece bunlarla birlikte sekülerleşme artmıştır.

Sekülerleşme ile lâiklik arasında bir bağın zorunlu olması düşünülemez. İskandinav ülkelerinde sekülerleşme düzeyi oldukça gelişmiş ama lâiklik yoktur. İskandinav ülkelerinde din devlete bağımlıdır.

Sekülerleşme dinin toplum hayatında gerilemesine etki etmiştir. Dünyaya olan düşkünlük insanları dini inanışlardan kısmen uzaklaştırmıştır. Bununla beraber dini toplum hayatından tamamen koparamamıştır. Lâiklik te aslında bu yönde etki etmeye çalışmıştır. Çünkü devlet eğitim kurumlarında herhangi bir dini eğitim verilmemiştir. Bunun sonucunda Avrupa'da ulusal kimlikler dini kimliklerinin önüne geçmiştir. Sadece Polonya ve İrlanda'da bunun tersi olmuştur. Amerika'da ise bu tamamen tersinedir. Orada insanlar dini kimliklerine bağlı olduklarından, dini cemaatinin kimliği Amerikan kimliğinden önce gelir ve daha önemlidir.

Bugünkü dünyadaki modernleşmenin evresi küreselleşme şeklindedir. Bu da lâikliğe karşı bir meydan okumadır. Çünkü küreselleşme ile çok kültürlülük artmaktadır. Çok kültürlülük insanların bir arada yaşamaları için yeni bağlara ihtiyaç göstermektedir. Devletin bir takım değerleri toplum hayatına kabul ettirmesine dayanan laiklik anlayışında, bu anlamda bir bağ oluşturulamamaktadır.

Lâikleşmeye diğer bir meydan okuma da artan dindarlaşma eğilimidir. 19. yüzyılda geçerli olan ve materyalizme dayanan pozitivism anlayışı giderek gerilemektedir. Bunun oluşturduğu alanı inanç ve ruhaniyet doldurmaktadır. Dolayısıyla buna da bir meydan okuma diyebiliriz. Bu nedenle Katolisizm Fransa'daki toplumsal alanda bugün daha fazla etkindir. Fransa'da katı lâik kişilerin dışında kimse dinin toplum hayatından kopmasını istemez.

Eleştiriler

Lâiklik uygulamaları Fransız toplumunda kanun zoru ile uygulamaya konsa da, toplum hayatında birçok problemleri de beraberinde getirmiştir. Kilise insanlarına ve krala olan kızgınlıklar dinden çıkarılmak istenmiş, bu nedenle din adına ne varsa yok edilmeye çalışılmıştır. Aslında burada sorumlu olan din değil, onu yanlış kullanan kilise insanıdır. Ancak bu devrim ortamında ve sonrasında değerlendirilmemiş, böylece birçok yanlış işler yapılmıştır. Toplumda dini inanç yok edilmeye çalışılmış ve dini eğitim reddedilmiştir. Ancak zamanla yapılan yanlışların çelişkileri ortaya çıkmıştır.

Sorbon Üniversitesinden Prof. Dr. Jean Baubérot'a göre Fransız lâikliği tam anlamıyla lâik değildir. Ona göre Fransa'daki sistem yarı lâik bir sistemdir. Baubérot'a göre lâikliğin ikisi araç, ikisi de sonuç olmak üzere dört değeri vardır. Araçsal değerler nötralite ve ayrılık; sonuçlar ise özgürlük ve eşitlik. Fransa'da araçsal değerlerde problem olduğu için lâisizm özgürlük ve eşitlik değerine hizmet etmemektedir. Bu bakımdan Fransa'da "lâikliğin lâikleşmesi" ne ciddi biçimde ihtiyaç olduğunu ifade eder.

Jean Paul William'a göre Fransa'da devlet, dinin yerine yasalara dayalı kendi dinini yerleştirmeye çalışmaktadır. Bunun için siyaseti, aklı ve yasaları mistik ve kutsal referanslar haline getirmiştir. Fransa devriminin üçüncü yılından itibaren her yıl düzenli olarak "akıl festivali" düzenlenmiş ve kutlanmıştır. Burada neyin akla ait olduğu veya hangi akıl biçimine ait olduğu sorusu ciddi bir tartışmayı beraberinde getirmektedir. Fransız devrimcileri katolisizm karşıtı her şeyi akılcı görmüş ve buna kutsal bir kisve giydirmiştir. Kral ve kraliçenin giyotinle idamı ve aristokratların üzerinde estirilen terör ve saldırılar aklın bir uygulaması kabul edilerek kutsanmıştır. Bu nedenle lâiklik ile ilgisi olmayan bu mistik ve kutsal anlayışın sorgulanması ve terk edilmesi gerekir.

Bununla beraber Fransız toplumu ve kamu politikalarının tümüyle Katolik etkisinden kurtulduğunu söylemek mümkün değildir. Bugün hala toplumda Katolik referanslar mevcuttur. Çünkü insanların dini inançlarını tamamen çekip koparmak mümkün değildir. Bu nedenle de Cécile Laberde şunları söylemektedir: "Aslında Fransa'da legal lâiklik pratikte tam olarak hayata geçememiştir.

Dolayısıyla Fransa'da gerçeğe tekabül etmeyen hayali bir lâiklik anlayışı bulunmaktadır.”

Lâiklik uygulamaları, Fransa'da ne kadar gayret edilse de dini inancı ortadan kaldıramamıştır. Katolik kültür toplumda büyük ölçüde muhafaza edilmiştir. Bu durumu Prof. Dr. Ömer Çaha, “Fransa'da İslam Karşıtlığı ve Lâisizm” adlı kitabında şöyle ifade etmektedir:

“Bugün Fransız kamusal yaşamı ve kültürü büyük ölçüde Katolik kültüründen kaynaklanan değerlerin etkisi altındadır. Ulusal tatiller Katolik kültürüne göre yapılır. Fransa'da 11 resmi tatilin 6'sı Katolik kökenlidir. Aynı şekilde hafta sonu tatili de Katolik kültürüne göre pazar günleridir. 1996 yılında ölen Cumhurbaşkanı Mitterand'ın cenaze merasimi Notre Dame Katedrali'nde gerçekleştirilmiştir. Papa II. Jean Paul'un 2005'te ölümü esnasında Fransa'da bayraklar 24 saatliğine yarıya indirilmiştir.

Cumhurbaşkanı Nicholas Sarkozy'nin, Papa 16. Benedict'in Fransa'ya yaptığı ziyaret esnasında yaptığı konuşma bu bağlamda anlamlıdır. Sarkozy o konuşmada, “Lâiklik Fransa'yı Hristiyan köklerinden koparamaz; değerlerin aktarılmasında, iyi ile kötünün ayrımının öğretilmesinde eğitimci hiçbir zaman papazın yerini alamaz,” diyerek aslında Fransız toplumundaki Katolik bilinçaltını dışa vurmuştur.”

Devrim sonrası Fransız siyaset tarzı “aydınlanmış despotizm” düşüncesi üzerine inşa edilmiştir. Aydınlanmacı despotizm, siyasetin kamusal aklın ifadesi olduğunu söyleyen aydınlanmacı mite dayanır. Bu anlayışın özünde Jakobenlik vardır. Bu anlayışı, Jakobenliğin ünlü temsilcisi Maximilien Robespierre (1758,1794) şöyle ifade etmiştir: “Düsturumuz halkı akıl, halkın düşmanlarını da terör yoluyla yönetmek olmalıdır. Terör adaletten, sertlik ve katı duruştan ve dakik olmaktan başka bir şey değildir. Devrim hükümeti, tiranlığa karşı özgürlüğün despotizmi olmalıdır.”

Katolik Enstitüsü Rektör Yardımcısı François Bousquet 2010'da yaptığı bir söyleşide şunları söylemektedir:

“Fransa lâikliğinde çelişkiler vardır. Devlet bir yandan dinlere karışmam derken, öbür yandan da karışıyor. 1905 ayrılık yasasına göre devlet hiçbir dini tanımıyor, ama yine aynı yasaya göre kilisenin mülklerinin ve kiliselerin devletin mülkiyetine geçtiği için devlet onları korumakla yükümlüdür. Devlet lâiklik ilkesine göre herhangi bir dini tanımadığı gibi onların iç işlerine de karışmaması gerekir. Oysa Müslümanları, Katoliklerde olduğu gibi kontrol altında tutmak için yollar arıyor. Bunun için Müslüman imamlara eğitim veriyor.

Fransa'da lâiklik nötr olmaktan çıkmıştır. Lâiklik giderek din karşıtlığı anlamına geliyor. Lâikler tarafsızlıktan moralsizliği ve değersizliği anlıyorlar. Bu bakımdan da lâiklik adına toplumu dinden, dini değerlerden ve normlardan arındırmaya

alışıyorlar. Din adına öğrencilere hiçbir şey ğretilmiyor. Bu da okullarda şiddetin artmasına, anarşi ve kaosun ortaya çıkmasına yol açıyor.”

Rektör yardımcısı Bousquet dinler arası diyalog hakkında da şunları söylemektedir:

“Katolikler olarak dinler arası diyalog çalışmalarına önem veriyoruz ve birçok yerde de aktif olarak yer alıyoruz. Aslında gerçeği söylemek gerekirse bunu yapmakla kendimizle elişiyoruz. Çünkü biz Katolik olarak toplumun tümüne hitap ediyoruz. Toplumsal yaşam alanlarının tümünü kuşatmak istiyoruz. Tarih boyunca bunu yaptık, dolayısıyla doğrunun bizim elimizde olduğu varsayımından hareketle bunu yapıyoruz. Ama te yandan diyalog diyoruz. Gerçekçi olmak gerekirse bu bizim açımızdan bir elişi. Diyalog diyerek başkalarının da doğrularını kabul etmiş oluyor ve toplumun tümüne değer vaaz eden bir kurum olmaktan ıkıyoruz.”

Fransız Toplumunun Cezayir Sendromu

Fransızlar Müslümanlarla ilk defa 716 da tanışmıştır. Müslümanlar 716 yılında bir askeri birlik ile Fransız topraklarına girmişler ve Narbonne’de bir idari yönetim kurmuşlardır. Ayrıca burada bir de cami inşa ederek dinlerini simgelemişlerdir. Ortaçağ boyunca Müslümanlar Fransa’nın doğusuna akınlar yaparak buralarda zamanla önemli eserler bırakmışlardır. Ancak asırlar sonra dengeler bozulmuş ve durumlar yer değişirmiştir. Bunun sonucunda 1830 da Fransızlar Cezayir’i işgal etmişlerdir. Cezayir 1870’te Fransa’nın bir vilayeti haline gelmiştir. Fransızlar Cezayir’i lâiklik politikaları ile kolonileştirmişlerdir. Bu durumda Cezayirliler tarafından lâiklik, haçlıların yeni bir silahı gibi algılanmıştır.

Cezayir’de 16 Mayıs 1950’de düzenlenen resmi bir tören sırasında Fransız kadınlar Cezayirli kadınların başörtülerini başlarından sökerek, bu kadınları nasıl medenileştirdiklerini dünyaya göstermeye çalıştılar. Bu olay Cezayir’in bağımsızlık savaşının fitilini ateşledi. Çünkü başörtüsü Cezayirli halk için ulusunun sembolü, kimliği, bayrağı, var oluşunun nedeni ve mahremiyetinin kalbiydi. Bir yabancı gücün bu mahremiyete saldırmasını kabul edemezlerdi. Yaklaşık 8 yıl süren Cezayir bağımsızlık savaşının sembolü başörtüsü olmuştur. Fransızlar askerlerini motive ederken “Cezayir’i tesettürden kurtarmak, Cezayir’i medenileştirmek” şeklindeki sloganları ters tepki vermiş ve bu sloganlar Cezayirlilerin direnişini daha da gcl hale getirmiştir. 8 yıl süren çok kanlı bir savaştan sonra Fransa yenilmiş ve Cezayir bağımsızlığını kazanmıştır.

Bu savaş dünyada “tesettür savaşı” olarak ilan edilmiştir. Fransa başörtüsünü cehaletin, geri kalmışlığın ve koloniliğin bir sembolü olarak kabul etmektedir. Bu

nedenle siyasi hegemonyasını kadının bedeni üzerinden sürdürmeye çalışmıştır. Fransa için başörtülü kadın devletin fethedemediği, kontrol edemediği bir alanı göstermektedir. Kadının bedenine hükmetmek düşüncesi, kadının dünya görüşüne hükmetmek anlamında kullanılır. Kadının başını açması onlara göre bir medeniyete işaret eder. Kadını medenileştirmek onlar için bir çeşit görevdir. Fakat bunu yaparken kullandığı yöntemin hiç te medeni olmadığı açıktır.

Fransızların Müslümanlar hakkında hangi düşüncelere sahip olduklarını Scott, “The Politics of the Veil” adlı kitabında şöyle ifade eder:

“Bunlar insan değil, hayvandır! Sizin zenciler Hristiyan, bunlarsa Müslüman. Bu da zencilerle aranızda ortak bir bağ oluşturuyor. Bizim bunlarla hiçbir ortak bağımız yok. Yaşadıkları evlere, dinledikleri müziklere, nasıl dans ettiklerine bakın. Bunların hayvanlardan farkı yok. Seninkilerin bir mazereti var. Onlar bir zamanlar köleydi. Zencileri bu halde bırakan onların kölelikleriydi. Ama bu adamların böyle bir mazeretleri de yok. Bu adamların yaşam biçimi bu tür. Bunu onlara öğretense onların kitabı Kur'an'dır.”

Bugün Fransa'da yaşayan Müslümanlar bu ırkçı bilinçaltı ve sonuçlarıyla karşı karşıyadır. Ayrıca Fransa kamusal düşüncenin ürettiği politikaların sebep olduğu mağduriyetle boğuşmaktadırlar. Müslüman kız öğrencilerin ilk ve ortaöğretimde başörtü takmaları 2004 yılında çıkarılan bir yasa ile yasaklanmıştır. Fransızlar bunu lâiklik anlayışının bir emri olarak görürler. Müslüman kızları geldikleri kültürün yapılarındaki kalıplardan arındırarak kurtardıklarını düşünmektedirler. Okullarda başörtüsüne karşı başlatılan savaş daha sonra sokaklara yayılmış ve burkaya karşı savaşa dönüşmüştür. Bundan sonra da Müslüman kadınlarının sokaklarda başörtüsü ile gezinmelerine karşı çıkmaları beklenebilir. Bütün bunların Fransa'da başörtülü Müslüman kadınları için toleransın tükeneyeceği bir toplumsal alanın oluşacağını işaret ettiğini söylemek yanlış olmaz herhalde.

Cezayir'de Müslümanlarla Fransızlar arasında yaşanan bu olayın bir benzeri daha önce de Maraş'ta yaşanmıştı. I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan Osmanlı İmparatorluğu ile 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros mütarekesi çerçevesinde, Anadolu birçok yer gibi Maraş ta Fransızların işgali altına girmişti. Ancak halkın bazı olaylara karşı tepkisi işgalcilere karşı direnişi başlatmış ve bu direniş zaferle sonuçlanmıştı. Bu direnişi başlatan ilk fişeği tarih şöyle kaydetmektedir:

31 Ekim 1919 günü hamamdan çıkan 3 Türk kadınına Fransız askerleri “Burası artık Türk memleketi değildir. Fransız müstemlekelerinde peçe ile gezilmez.” diyerek kadınların peçelerini zorla açmak istemişlerdir. Olaya ilk müdahale eden Çakmakçı Sait, “Gavur oğulları! dokunmayın bacılarıma” diyerek Fransız askerlerinin üzerine yürümüş, ancak elinde silahı olmadığı için Fransız askerlerinin ateş açması ile katledilmiştir. Bu olayı gören mahalledeki caminin imamı olan ve aynı zamanda sütçülük yaptığı için Sütçü İmam olarak tanınan şahıs, silahı ile Fransız

askerlerinden birini öldürür ve diğerini de yaralar. Böylece Fransa işgaline karşı ilk direniş başlamış olur. Halkın direnişi sonunda 12 Şubat 1920'de Fransızlar işgali terk ederek kaçmak zorunda kalmışlardır.

Bu iki olay arasında büyük bir benzerlik vardır. Çünkü her iki olayda da Fransızlar lâiklik mantıkları ile hareket ederek Müslüman kadınlara sataşmışlardır. Sataşmalarının cezası olarak işgal ettikleri yerleri terk etmek zorunda kalmışlardır. Eğer Fransızlar Maraş olayından ders çıkarsalardı, Cezayirli kadınlar üzerinde tasallut etmez ve onları kendi halinde bırakırdı. Fakat kafalarındaki lâiklik mantığını her yerde uygulamaya kalkmak istemeleri kendilerine pahalıya mal olmuş ve bu yenilgileri bilinç altlarına bir İslam düşmanlığının yerleşmesine neden olmuştur.

Bugün bile Fransız devlet başkanları arada bir, İslam'a laf atıp kötülemekten vazgeçmezler. Bu kompleksleri Müslümanlara karşı yenilgilerin bilinç altlarındaki yerleşmesi sonucudur. Fakat şunu hiç unutmamalıdır ki, İslami değerlere her saldırıları bir gün kendilerine ceza olarak geri dönecektir.

Fransızlar Cezayir'in medeni olmadığını varsaydılar. İslam'ı sadece koloni olabilecek bir şey olarak algıladılar. Yüzyıl yönettikleri bir yeri 8 yılda kaybetmek, Fransızların bilinçaltına İslam yüzünden kaybettiklerini yazdı. Bu nedenle Fransa'daki son 50 yıldır milliyetçilik politikaları İslam karşıtlığı üzerine bina edilmiştir. Türkiye, İran ve Cezayir gibi ülkelere karşı halkı korkuttular. Örneğin Sarkozy Cumhurbaşkanı olduğu 2007 seçimlerinde, Türkiye'nin AB adaylığının karşıtlığı üzerinden kampanya yürüttü. Yaptığı bir konuşmada Fransa'nın yeni bir Haçlı seferi başlatacaklarını ve Müslümanlara karşı Fransa'yı bir kale haline getireceklerini söyledi.

Lâiklik Dinin Yanlış Algılanmasından Ortaya Çıkmıştır

Fransızların asırlardan beri problemi gerçek dinin ne olduğunu anlayamamaları veya anlamak istememeleridir. Kilisenin Hristiyanlık adına yaptığı uygulamaları gerçek din olduğuna inandılar. Ama sağlam bir aklın buna inanmaması gerekirdi. Ayrıca bu asırlarda bilimsel veriler gelişmişti. Bu bilimsel verilerin kilisenin söyledikleri ile çelişmesi, dinin bilim ile çeliştiğini anlamına gelmezdi. Fakat bunu anlamak için gerçek dinin ne olduğunu bilmeleri gerekirdi. Ancak Batı aydınları bu formasyona sahip olamadıkları için toplumu bu yönde eğitememiş ve yönlendirmemiştir. Bunlara bir de ekonomik ve siyasi sömürü eklenince toplum patlamış ve faturayı dine kesmiştir. Her şeyin sorumlusu olarak dini inanışları görmüşler ve dini inançları yok etmek için lâiklik anlayışı geliştirmişlerdir. Fakat bu anlayışın iki asır sonra çelişkiler içerdiği anlaşılmış, ancak toplumdaki dini inanç kültürüne zarar verildiği için telafisi güç bazı toplumsal yanlışlar ortaya çıkmıştır.

Bu yanlışlıkların sonunda Birinci ve İkinci Dünya Harpleri patlamıştır. Bu harpler de insanlara çok zarar vermiştir.

Bu yanlışın ve kaosun asıl nedeni Batının İslam dinini dışlaması ve onu bir terör dini olarak halkına anlatmasıydı. Bu yanlış Batı toplumunun insanlarında doğru ve gerçek bir din anlayışının oluşması engellemiştir. Bu yanlış bugüne kadar topluma hakim olan güçler tarafından devamlı işlenmektedir. Böylece Batı toplumlarının insanlarının Müslümanlara barbar ve terörist olarak bakmaları temin edilmektedir. Bu yanlışlıklar bir gün tekrar bir dünya harbine sebep olabilir. Bugün bilimin zirvesinde olduğunu iddia eden Batılılar, bu yanlış tutumlarının zararını tekrar bir Dünya Harbi dolayısıyla yaşayabilirler. Ancak bu seferki zararları, silahların çok daha öldürücü olmaları nedeniyle, çok daha büyük olabilir. Bu sonuçtan kurtulmanın yolu Batılı bilim adamlarının İslam dinini gerçekten anlayarak kendi insanlarına doğru anlatmalarındır. Herkesten önce bu görev Batılı bilim adamlarına aittir.

İslam alimleri 8. – 12. asırlardaki ilim seviyelerinde zirveye ulaşınca, dini dışlamamışlar ve diğer dinleri düşman ilan edip halkı diğer toplumların üzerine saldırtmamışlardır. Bilakis Batı ve Doğunun ilim ve kültürlerini anlamaya çalışarak, onlarla dostluk ilişkileri kurmuşlardır. Bu, gerçek dinin insanlara verdiği onurlu bir görevdir. Bu onurlu görevi Batılı bilim adamları maalesef yerine getirememişlerdir. Bunun tam aksini emreden siyasi ve kilisenin emri altına girmişlerdir. Bunun sonucunda ortaya çıkan Haçlı seferleri bütün dünyayı kana ve katliama boğmuştur. Maalesef bugün de batıda Haçlı seferlerinin naraları kısmen duyulmaktadır. Bütün bunların insanlığa hiç bir faydası olamayacağı kesindir. Hiçbir ülke kendisini başka bir ülkenin sömürmesine kolayca müsaade etmeyeceğine göre, Batının bu tutumu yine her iki taraf için savaşlar ve karanlık günlerin geleceğini haber vermektedir.

Biz Müslümanlar olarak daima İslam dininin ve ahlakının yanında olduk, olmaya da devam edeceğiz. Müslümanların görevi bütün insanlar için iyiliği istemektir. Ama kendilerine ve dinlerine bir saldırı olursa, buna da şiddetle karşı çıkacakları muhakkaktır. Türkiye'nin İstiklal harbi, Cezayir'in Kurtuluş savaşı ve bugünkü Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarını kurtarmaları Müslümanların bu kararlı duruşlarının birer örneği ve ispatıdır.

Dini değerlerin yerini aklın alması ileri sürülmüştür. Onlara göre akıl insanlara barış ve mutluluk getirecektir. Dünya, aydınlanma felsefesi ve rasyonalizmin etkili olduğu son iki yüz yılda hep aynı şeyle avutulmuş, akli ve bilimi dinin yerine koyup her problemin çözüleceği iddia edilmiştir. Fakat bunun böyle olmadığını herkes görmüştür. İki asır boyunca insanlık en şiddetli ve en zalim savaşlarla birbirlerini öldürmüşlerdir. Bu şiddet ve zulmü insanın akli mı emretmiştir? Bu zulüm ve kaosun nedeni dini değerler değildir.

Ey Gafil İnsanlar! Gerçekleri görme zamanı gelmedi mi? Allah'a dönün ve yaptıklarınızdan tövbe edin. Sonra da doğru bir istikamette yaşayın ki merhamet olunasınız.

Allah Teâlâ'nın bütün insanlara, kötülükten, haksızlıktan ve sömürüden uzak durmaları için akıl ve iz'an vermesini niyaz ederiz.

Yayınlama Tarihi : 20.10.2020

İslamiyet ve Laiklik

Laiklik kavramı 18. asırda insanların Katolik kilisesinin zulüm ve sömürüsüne isyan etmeleri sonucu ortaya çıkmıştır. Kilisenin zulmüne karşı çıkanlar 1789 Fransız devriminden sonra, kilisenin uygulamalarının din olduğunu zannetmişler ve dinin her türlü kötülüğe yol açtığını düşünerek dini ortadan kaldırmaya yönelmişlerdir. Bu yanlış anlayış bugüne kadar çeşitli şekillerde devam etmiştir.

Dini inançları zayıf olanlar, dini içlerine sindiremeyenler ve dünya hayatının zevk ve sefasına dalanlar İslam dinine cephe almışlar ve onu yok etmek, insanlardan

uzaklaştırmak için ellerinden geldiğince uğraşmışlardır. Ancak dinin ne olduğunu tam olarak kavrayamadıkları için bu uğraşmalarının ne kadar boş olduğunu fark edememişlerdir.

İslam dinini insanlardan uzaklaştırmak için bir takım iddialar ortaya atanlar, laiklik kavramı altında İslam dini hakkında aşağıda ele alacağımız yanlış ve gerçek dışı iddialarda bulunmuşlardır. Bu iddiaların temelinde dinin ne olduğunun yanlış anlaşılması yatmaktadır. Din adamlarının veya herhangi bir insanın din adına yaptıkları herhangi bir yanlış uygulama, dinin yanlış olduğunu göstermez. Fransa'daki 1789 devrimi kilise insanlarının yanlış uygulamalarına bir tepki olarak ortaya çıkmıştı. Ancak burada gerçek din göz ardı edilmiş ve din ile yanlış uygulamaların aynı şey oldukları zannedilmiştir. Bu da yapılan büyük bir yanıltır. Bu yanlışla din gerçeği toplumdan ve insanlardan uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. Bu uygulamalara ve anlayışa da laiklik denilmiştir.

Gerçek din vahiy dinidir. Bugün için üç tane vahiy dini mevcuttur. Bunlar İslamiyet, Hristiyanlık ve Museviliktir. Hristiyanlık ve Musevilik bugün için geçerli değildir. Çünkü onların şeriat hükümleri İslamiyet'in gelmesi ile ortadan kalkmıştır. Gerçek İncil ve Tevrat yüzyıllarca din adamları tarafından tahrif edilerek birçok haksız ve yanlış uygulamalara konu olmuşlardır. Bu nedenle insanların tepkilerini çekmiş ve dine karşı başkaldırmalar ortaya çıkmıştır. 1789 Fransız devrimi bunlardan birisidir.

Vahiy dinleri Allah Teâlâ'nın peygamberlerini görevlendirerek insanlara gönderdiği mesajların tümüdür. Bu mesajlar mutlak anlamda doğrudur. Bunlar dogma ve hurafe değil, bilakis gerçektir. Çünkü kainat Allah'ın mülküdür ve O mülkünde istediği gibi tasarruf etmekte serbesttir. Bunun aksini düşünmek akla aykırıdır.

Laiklerin Gerçek Dışı İddiaları ve Cevaplar

1)İslam dini kamusal alandan uzaklaştırılıp insanların vicdanlarına bırakılmalıdır. Çünkü din bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanının sesine uymakta serbesttir.

Cevap:

Tarih boyunca din olgusu bütün toplumlar da mevcuttur. İnsanı hem içten hem dıştan kuşatan, onun düşünce ve davranışlarında kendini gösteren bir disiplindir. İnsanın yüce bir kudrete gönülden bağlanmasına onun gücüne güç katar. Dua, niyaz, iltica insanı ulvileştirir ve Allah sevgisi ve korkusu insanın ruhi ilkeliliğini giderir, ona kuvvetli bir irade ve sağlam bir karakter kazandırır. Böyle kişilerin içinde yer aldığı toplumlar da fazilet yarışı başlar. Din insana hem içgüdülerinin ve madde aleminin esiri olmadığını hem de sonsuz bir hürriyet ve bağımsızlık içinde bulunmadığı şuurunu verir. Kişinin bencil duyguları canlı ve cansız tabiata değil, yalnız her şeyin sahibi olan Allah'a boyun eğecektir. Dinin bu telkini insana gerçek

özgürlük ve bağımsızlığını kazandırır. Artık o kul yaratıkların önünde ve tabiat olaylarının karşısında hayret ve dehşete düşmez.

Din fertleri mukaddes duygu, ortak şuur ve vicdan etrafında birleştiren bir amil olduğu gibi, toplumları yükselten, onların gelişmesini sağlayan bir kurumdur. Din aynı zamanda ahlaki bir müessese olarak, en mükemmel kanunlardan daha kuvvetli bir şekilde kişiyi içten kuşatan, kucaklayan ve yönlendiren bir disiplindir. Dinin zayıflaması ahlak ve hukuk suçlarının artmasına, giderek anarşizme ve kaosa yol açar. Çünkü din olmayınca ahlak için yaptırım gücü de olmaz.

Çağdaş anlayışa göre din ve vicdan hürriyeti genellikle kişilerin istedikleri dini serbest seçmeleri, seçtikleri dinin kurallarını hiçbir müdahaleye maruz kalmadan uygulamaları, bu konuda sahip oldukları hakları (öğretme, okutma, yayma, telkin gibi) kullanmaları şeklinde ifade edilmektedir. Din sadece inançtan ibaret değildir. Aynı zamanda kişinin dünyevi hayatına yön verecek ahlaki, hukuki ve sosyal kurumları da kuralları da ihtiva eder. Bu sebeple dini yalnızca kişiyle inandığı varlık arasında bir vicdan meselesi olarak ortaya koymak yanlıştır. Dini kuralların bağlayıcılık özelliği ve müeyyideleri vardır. Dinin başka bir temel özelliği de, aynı inancı paylaşan, aynı davranış biçimlerini benimseyen kişilerden meydana gelen bir sosyal birlik (cemaat) oluşturmastır. Böylece dinin ferdi yaşayışı aşan sosyal yönü olduğu gibi, manevi boyuta taşıyan bir yönü de vardır. Dindar kişi hem dini cemaatinin hem de içinde yaşadığı cemiyetin bir üyesidir ve böylece bir taraftan inancının gereklerine, diğer taraftan da içinde yaşadığı cemiyetin kurallarına uymak durumundadır.

İslam'da din ve vicdan hürriyetini belirleyen ifade Bakara suresinin 256. ayetinde yer alır: *“Dinde zorlama yoktur, artık hak ile batıl tamamen birbirinden ayrılmış ve hak bütün açıklığı ile meydana çıkmıştır.”* mealindeki ayet üzerinde alimler çeşitli görüşler ileri sürmüşlerdir. Buna göre öncelikle zor kullanmak suretiyle dini benimsetmeye çalışmanın İslami bir davranış olmadığı açıktır. Dinin bir bilgi, şuur ve hür kararlar tasdik alanı olması yanında, İslam düşüncesine göre dünyada bir imtihan ve seçenekler alanıdır. Yaratan veya yaratılmışlar tarafından baskı kullanıldığı takdirde seçme hürriyetinin yöneleceği alternatifler de ortadan kalkacak ve bu durumda dünya imtihan alanı olma özelliğini kaybedecektir.

Allah Teâlâ insanları dine inanmak konusunda serbest bırakmıştır. İster inanır, isterse inanmaz, (Kehf, 18/29). Fakat bu demek değildir ki, insanın hiçbir sorumluluğu yoktur. İslam dini Allah Teâlâ'nın insanları ibadet için yarattığını ve dünya hayatının onlar için bir imtihan yeri olduğunu bildirmektedir. Dolayısıyla insanlar inançları ve davranışları ile dünya hayatında imtihanda bulunmaktadır. Bu imtihani kazanırsa ahiret hayatı mutlu olacaktır. Aksi halde ahiret hayatında azapta kalacaktır. Buna göre herkes kendisini ölüm gelmeden önce hesaba çekmelidir.

İmtihan olgusu bütün alemleri sarmıştır. Yeryüzünün ve semavatın bütün askerleri Allah'ındır ve O'na hizmet ederler, (Fetih, 48/7). Bu hizmetlerinde de imtihan edilirler. Onlar da bu imtihanı başarma kaygısı içindedirler. Örneğin dört büyük meleğin biri olan Mikail (as)'ın cehennemini yaratıldığını gördükten sonra yüzünün bir daha hiç gülmediği bir hadiste ifade edilmiştir. Aynı şekilde Korona virüsü Allah'ın emrinde bir askerdir. Allah'ın emri ile insanları hasta etmekte ve ölümlerine sebep olmaktadır. Korona virüsü bunu yaparken Allah'ın kendisine verdiği bir görev olduğunu bilir. Görevinde başarılı olup olmadığı konusunda, yani imtihanı başarıp başaramadığı konusunda kaygı taşır. İşte bu gerçek, müspet bilimcilerin ve akılcıların anlayamadıkları veya anlamak istemedikleri bir şeydir.

Dinin kamusal alandan uzaklaştırmak ne demek? Kamusal alan devlet ve insanların ilişkilerinin ortamıdır. Buradan dini uzaklaştıramazlar. Peki bu ilişkileri kendi güçleri ile mi yönettiklerini zannediyorlar. Onların güçleri bir insanın kalbinin atmasına bile temin edemez, kaldı ki kamusal alandaki faaliyetleri düzenlesinler ve çalıştırsınlar. Onların niyetlerine göre Allah Teâlâ, yapmak istediklerine izin vermekte ve böylece istedikleri gibi bir düzen kurulmasını temin etmektedir. Bunları temin eden yine Hakk'tır. Aslında hiçbir alandan dini, yani Hakk'ı uzaklaştıramazsınız. Buna kimsenin gücü yetmez. Ama insanlar Allah'ın yarattığı şeyleri imansızlıklarından dolayı kendilerinin yaptığını zannetmektedir. Böylece nefsin güzel gösterdiği hareketleri kendi gücüyle yaptığının inanmaktadır. Nasıl bir cehalet örneği! İnsan değil bir kamusal alanı yönetmek, kendi organlarını bile yönetmekten acizdir. Böyle aciz bir varlık nasıl bir hayal dünyasında yaşamaktadır!

İnsanlar Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri hiç düşünmezler, sanki dünyaya hazırca geldiklerini zannederler. Oysa müspet bilimci bunu açıkça ifade eder. Ana rahminde çocuk nasıl beslenir ve gelişir, hangi safhalardan geçer ve sonra dünyaya çıkar? Bütün bu süreçte insanın hiçbir müdahalesi söz konusu değildir. Buradaki mucizeler insanı bir an olsun bile ürpertip Allah'ın gücüne iman etmeyi aklına getirmeyi mi? Sonra kalkar kendisine Allah'ın verdiği sınırlı ilim ve akılla Allah Teâlâ'nın sonsuz ilim ve iradesini inkar ederek Cenab-ı Hakk'a "Sen kamusal alandan çekil, orası bana aittir" diyebilir. "Ben dünyayı ve insanları kendi aklımla yöneteceğim, Senin koyduğun kurallara gerek yok, onlar bana göre hurafedir." Nasıl bir aldanış!

Ancak başı sıkışınca, artık öleceğini anlayınca bazıları geri dönmeye çalışırlar. Bunların ne kadar faydası olduğunu bilmek zor. Artık böyle insanların işi Allah'a kalmıştır. İster affeder, isterse azap eder. Fakat asıl işe yarayan ölüm sıkıntısı gelmeden, rahat içindeyken Allah'a yönelmek ve imana gelmek önemlidir. Yoksa dünya hayatı ebedi bir kayıp ve hüsrarla son bulabilir.

Bu husus Asr suresinde açık olarak anlatılmaktadır:

“Asra yemin olsun ki, bütün insanlar gerçekten hüsrandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye eden, sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır.” (Asr, 103/1,2,3)

2) Laiklik, iman ve inanç yerine aklın egemenliğini kabul eden bir felsefi inançtır. İslam dininin yerine akıl ve bilim yerleştirilmelidir.

Cevap:

Akıl ve bilim dinin önüne geçemez. Çünkü akıl da bilimde birer mahluktur, yani yaratılan şeylerdir. Din ise Yaratanın buyruklarıdır. Akıl ve bilim evrendeki olayların ancak yüzde dördünü tanıyabilmektedir. Bilmediği ve görmediği birçok alan vardır. Müspet bilimlerin evrenin az bir kısmını tanıyarak oluşturdukları modeller ve teoriler kısmen doğrudurlar, ancak tam olarak gerçeği ifade etmekten uzaktırlar. Çünkü evrendeki olayların iki cephesi vardır. Bunlardan biri zahiri aleme bakan, diğeri manevi aleme bakan tarafıdır. Müspet bilimciler sadece bir tarafı görebilmektedir, diğer tarafı olan batını (gizli) yüzünü görememektedir. Müspet bilimi ve akli dinin önüne çıkaranlar olayların batını tarafına inanmamaktadırlar. Diyorlar ki, biz beş duyu ile algılayamadığımız şeylere inanmayız, bunlar gerçek değildir ve hurafedir.

Ancak kendi akılları ile kurdukları modeller de hiçbir zaman olayları tam olarak açıklayamamakta ve daima bir çelişki ve yanlış içinde kalmaktadırlar. Bugün doğrulanan bir teorinin, yarın yanlışlanamayacağını kimse garanti edemiyor. Bu durumun nedeni olayların batını yönünü ihmal etmeleridir. Bu da insanların yanılgısıdır. Bu yanılgıyla insanlar din karşıtı oluyorlar. Dinin ortaya koyduğu şeyleri inkara kalkıyorlar. Aslında bütün bunlar din gerçeğini hiçbir şekilde değiştirmemekte, fakat insanların dini inançlarının bozulmasına neden olmaktadır.

Evrende her şeyin Allah'ın emir ve kudreti ile gerçekleştiğini düşünemiyorlar. Hatta kendi akıl ve bilimsel faaliyetlerin bile Allah'ın izin ve güç vermesi ile oluştuğunu farkında değiller. Nasıl bir gaflet! Oysa insan bir nutfeden (karışık bir damla sudan) yaratılmış, rızıklandırılmış, kendisine organlar ve akıl verilmiştir. Erişkin hale gelince Allah'a hasım olmuştur, (Yasin, 36/77). Nasıl bir haddi bilmezlik!

Laikliği ortaya atan zihniyet filozofları peygamber, müspet bilimi ve felsefeyi din yapan zihniyet ile aynıdır. Filozofların görüşleri ne kadar tutarlıdır? Onların görüşleri çelişki ve hatalardan masum değildir. Bu çelişki ve yanlışları anlatan ciltler dolusu kitaplar yazılabilir, nitekim bu konuda birçok kitap ta yazılmıştır. Her filozof kendisinden öncekileri yanlış görüp yerine yeni fikirler ortaya atmışlardır. Bunlarda mutlaklık nerede? Bu çelişkili düşüncelerin insanları mutluluğa

götüreceği imkansızdır. Son asırlardaki pozitivizm, rasyonalizm, materyalizm, modernizm gibi felsefeler insanlara hangi mutluluğu vermiştir. Tam tersine son yüzyıllarda insanlık daha önce hiç yaşamadığı kadar kan ve zulüm görmüştür. Dünya savaşları her yerde acı ve gözyaşı üretmiştir.

Laiklerin dini ortadan kaldırma çabaları boşunadır. Çünkü din daima vardır. Allah'ın emirleri demektir. Dini kaldırmak isteyen Allah'ı ortadan kaldırmak isteyen demektir. Allah Teâlâ ebedi ve ezelidir. Kimsenin gücü O'na yetmez. Din O'nun emirleri ve mesajlarıdır. Aynı şekilde Kur'an'ı da ortadan kaldıramazlar. Bunu düşünmeleri Don Kişotluk oynamaktır. Bunu yaparken akıllarına ve bilime güveniyorlar. Bütün ateist filozoflar da aynı şeyi istemişler ve denemişlerdir. Fakat hepsi hüsrana uğramıştır. Çünkü dinin ortadan kalkması Allah'ın hakimiyetini ortadan kaldırmakla aynıdır. Buna kimsenin gücü yetmez. İnsanların camiye gitmesini engelleyebilirsiniz, ezanı Türkçe okutabilirsiniz, insanların çoğunu inançsız yapabilirsiniz ama dini ortadan kaldıramazsınız. Bütün yaptıklarınız Allah'ın size verdiği güç ve imkan iledir. O bunları vermezse siz parmağınızı bile oynatamazsınız. Bu nedenle pozitivistler, rasyonalistler, modernistler ve laiklerin bu yöndeki uğraşları absurt bir iştir. Başta yenilgiyi kabul etmeleri demektir.

İnsanlar dünya hayatında imtihandadırlar. Bu imtihanda, dini ortadan kaldırılmak istenmesi gibi eylemlerden kişi sorumludur. Davranışına göre sınavı kazanacak ve kaybedecekler. Burada önemli bir hikmet vardır. Sınavı kazanmasının yolu ancak bilinçli bir din anlayışına sahip olmak ile mümkündür. Eğer kişi nefsinin, hevesinin ve egosunun etkisi altındaysa sağlam bir iman duygusuna sahip olamaz.

Dolayısıyla davranışlarını yanlış olabilir. Bu da sınavı kaybedeceğine işarettir.

Bir ayette insanın hem zalim ve hem de cahil olduğunu ifade edilir, (Ahzab, 33/72). Bu ayetin işaret ettiği, dini ortadan kaldırmak isteyenleri çok güzel tarif eder. Çünkü Hakk'ı inkar ederek zalim olmuştur. O'nu ortadan kaldırmak istemesi de tam bir cehalettir. Allah zalimleri sevmez.

3)İslam bir ortaçağ uygarlığıdır. Bu nedenle bugün için devletin ve toplumun yönetim kuralları tarihsel süreç içinde insanlığın bulduğu kurallara olmalıdır.

Cevap:

Batı'nın güç sahibi insanları yüzyıllar boyunca güçsüz olanları sömürmek için birbirleriyle yarışmışlar ve bu yaptıklarına da uygarlık adını vermişlerdir. Bunun gerçek bir uygarlık olduğu zanneden Batı hayranları da, Batı'nın yaşamını amaçlamışlar ve sahip oldukları milli ve dini değerleri terk ederek bu zalim insanların arkasında saf tutmuşlardır. Batı uygarlığını en iyi anlatan cümle Mehmet Akif'in şu ifadesidir: "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar"

Sömürü ve zulme dayanan uygarlıklar eninde sonunda yıkılmaya mahkumdurlar. Ancak adalet, iyilik ve yardımlaşma gibi İslam dininin emrettiği ahlâk ilkeleri ile oluşturulan bir medeniyet gerçek bir uygarlığı oluşturabilir. Müslümanlar bunu uzun bir süre boyunca gerçekleştirmişlerdir. Müslümanlar 8. ve 17. yüzyıllar arasında gerçekleştirdikleri uygarlığın bugün bile olumlu izleri vardır. Ancak Batı buna benzer bir uygarlık ortaya koyamamıştır. Rönesans dönemini bir kenara koyarsak, Batı uygarlığının tamamı bir sömürü düzenine dayalıdır. Sömürgelerin tabii kaynaklarını yağma ederek zenginleşmişler ve sanayi devrimini gerçekleştirebilmişlerdir. Fakat gerçek uygarlık bu değildir.

Batının uygarlığına artık Batının bugünkü gençleri bile inanmamaktadırlar. Kendilerinin yıllarca aldatılmış olduklarını düşünmekte ve kendilerini yöneten sistemlere güvenmemektedirler. Bu nedenle Batı uygarlığı söylemi artık ortadan kalkmaya mahkumdur.

4) İslam dininin temel ilkeleri dışındaki yaşama yönelik yorumların hepsi güncellenmelidir. Bu nedenle ayetler ve hadisler yeniden yorumlanmalıdır.

Cevap:

İslam dinini güncellemek, Hristiyanlıkta olduğu gibi reformlar yapmak abes ile iştigaldir. Çünkü Hristiyanlık, ruhban sınıfı tarafından tahrif edildiği için insanların tepkisini çekmiş ve reforma gidilmiştir. Fakat İslam'da böyle bir durum yoktur. Kur'an tahrif edilmemiştir. Ayrıca İslam'da ruhban sınıfı yoktur.

Kur'an-ı Kerim'e göre insan sadece Allah'a ibadet edecek, ona ortak koşmayacaktır. Din Allah tarafından konulan ve insanları O'na ulaştıran yoldur. Din kişinin bütün hayatını Yüce Allah'a vakfetmesi, bütün samimiyetiyle O'na bağlanıp teslim olmasıdır. Sadece sıkıntı ve üzüntü anında Allah'a yönelmek değil, her zaman O'nu hatırlamak ve koyduğu ilkelerden ayrılmamaktır. Enam suresinin 161. ayetinde *“doğru yol”, “dosdoğru din” ve “İbrahim'in dini”* ibareleri yan yana yer almakta ve birbirlerini kuvvetlendirmektedir. *“Allah katında din şüphesiz İslam'dır”* (Ali İmran, 3/19), *“Kim İslam'dan başka bir dinle gelirse, onun dini kabul edilmeyecektir. O ahirette de kaybedenlerdendir.”* (Ali İmran, 3/85) mealindeki ayetlerde dinleri ve kitapları muharref olduğu halde sadece kendilerinin cennete gidebileceklerini iddia eden Yahudi ve Hristiyanların durumlarına açıklık getirilmiştir. Onlara ehl-i kitap denilerek müşriklerden ayrı tutulmalarına rağmen inanç ve davranışlarında yanlış olduğu belirtilmekte ve Allah'ın dinine davet edilmektedirler. Peygamberimiz (sav) bir hadisinde şöyle buyurmaktadır: *“Allah'ın indinde dinin aslı haniflik ve İslam'dır.”* (Tirmizi, Menakıb, 32)

İslam'ın insan ve din telakkisi hem biyolojistlerin ileri sürdüğü şekliyle insanın evrimi, hem de bazı dinler tarihi uzmanlarının iddia ettikleri gibi dinin evrimi (çok

tanrılıktan tek tanrılığa doğru geçiş) ile bağdaşmaz. Çünkü insan başlangıçta Allah tarafından en güzel bir kıvamda yaratılmıştır, (Tin, 95/4). Hz. Adem'den itibaren bütün insanlar Allah tarafından gönderilen tevhid dininin esaslarını kavrayıp benimseyecek ve hayatlarını bu esaslara göre düzenleyecek seviyede zihni, ruhi ve bedeni kapasiteye sahip kılınmıştır. Allah'ın başlangıçtan itibaren insanlara bildirdiğı dinin tevhid (hanif) dini olduğı ve onların bu dini benimsemeye yatkın bir fıtratta yaratıldığı belirtilmiştir, (Rum, 30/30).

Din Allah tarafından konulmuş ilahi bir kurumdur. Bu nedenle Hz. Muhammed (sav) Kur'an'ın talimi uyarınca kendisine bir din kurucusu olarak görmediğini için açık bir şekilde “*ben beşerim, elçiyim*” diye açıklamıştır. Bununla beraber pozitivist ve materyalist filozoflar evrimci görüşe dayanarak dinin kaynağı konusunda kutsal kitaplarla çatışan teoriler ortaya atmışlardır. Bu görüşün günümüzde modası artık geçmiştir.

İnsan toplumsal bir varlık olmakla birlikte onun bir de iç dünyası vardır. Yalnızlık, çaresizlik, korkular, kederler, hastalıklar, kayıplar, musibet ve felaketler karşısında ona ümit, teselli ve güven sağlayan en son sığınak din olmuştur. Ayrıca dini meşguliyetler insanı lüzumsuz ve zararlı endişelerden, kuruntulardan uzaklaştırdığı, böylece ruhi bunalımlardan koruduğı, gerçek dindarlar da Allah'a itaatin ana babaya, büyüklere, devlete ve millete saygı ve bağlılığı, küçüklere sevgi, canlılarla ilgili ve sempati gibi ahlaki duyguları geliştirdiğı, görev bilincini güçlendirdiğı tespit edilmiştir. Dindeki ahiret inancı bir yandan uhrevi sorumluluk şuuruyla, insanın ahlaki gelişmesine katkıda bulunurken, öte yandan ölüm korkusunun insan psikolojisi üzerindeki tahrip edici etkisini önler. Ahiret inancı insanın içindeki ebediyet duygusuna cevap vermek bakımından da önemlidir. Sıkıntılardan kurtulup ebedi huzura ulaşma, Allah'ın rızasını elde etme arzusu insanda yaşama sevincine yol açar. Dünyanın ıstıraplarına karşı tahammül gücü verir. Geçici dünya arzuları aslında insan ruhunu tatmin etmediğinden, din ona en yüksek ve ulvi zevkler, manevi hazlar kazandırır. İnsanlık aleminin manevi ve zihni gelişmesinde dinin ne kadar geniş bir paya sahip olduğı medeniyet tarihi incelendiğinde hemen göze çarpmaktadır. İlahi vahyin peygamberler tarafından telkin ve tebliğ edilmesiyle insanlar bir takım tutku ve alışkanlıklarından kurtularak daha asil ve daha ulvi fikirlere yükselebilir. Günümüzde insanlara asil duygular ilham eden geleneğin, diğer bir anlatımla onlara ilham veren asil duyguların kökü peygamberler ve onların izinden giden alimler, düşünürler ve mürşitlerin hikmetli telkinlerine ve örnek hayatlarına dayanır. İnsanoğlunun manevi ve ahlaki alanda şimdiki duruma ulaştıran gelişmeler dinle mümkün olabilmektedir. Din insan toplumunu her zaman kokuşmaktan, çürümekten, mahvolmaktan kurtaran bir medeniyet mimarıdır. Ancak dinin öngördüğü ameller sayesinde insan bencillikten ve kendine tapmaktan kurtulup insana ve insanlığa hizmet imkanı bulabilmektedir. Dinin kişiyi başka insanlara karşı kin ve nefrete, intikama ve kan dökmeye sevk

ettiğini ileri sürenler olmuşsa da gerçekte her hak din sevgi, saygı ve nezaketi telkin eder. Bazı dindarlarda ki olumsuz duygu ve eğilimler aslında dine rağmen geliştirilmiş olan sapmalardan ibarettir.

Toplum hayatının ürettiği değerlerde de din kendini gösterir. Mimari yapılar, estetik, plastik sanat eserleri ve edebi eserlerde, kişi ve yer isimlerinde, örf, adet ve geleneklerde, hukuki, siyasi, sosyal ve kültürel, askeri, iktisadi, turistik alanlarda hep dini temeller, elemanlar, deyimler, anlayışlar göze çarpar. Bugün artık bütün dünyada dine dönüş olayı yaşanmaktadır. Yapılan araştırmalar Tanrıya ve dine dönüşün pek çok ülkede hızlı bir artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Yaşı 35 in altında olanlar yaşlılardan daha çok dine ilgi göstermekte, Tanrıya, ahirete ve yeniden dirilişe inanmaktadırlar. Ateist sayısında ise dünya nüfusunun artış hızına göre büyük bir düşme olduğu tespit edilmiştir.

Dünyanın bir hikmetle yaratıldığı bir gerçektir. İnsanların bu hikmeti görmeleri için İslam dinini iyice bilmeleri gerekir ve üzerinde düşünmeleri gerekir. Bu hikmeti bilmek ve görmek istemeyenler dine hurafe deyip dünya hayatının yalnız maddesel tarafına bakarak yaşamlarını sürdürürler. Yerler, içerler ve şehvetlerini tatmin ederler. Bütün bunlar hayatın amacı olarak görürler. Oysa biraz düşünseler bunun böyle olmadığını göreceklerdir. Çünkü dünya lezzetlerini sonunda bazı sıkıntılar ortaya çıkar. Dünyaya çok düşkün olmak birçok hastalıkları da beraber getirir. O zaman yanlış yolda olduklarını düşünmeleri gerekir. Fakat bunun için nefinden kurtulma mücadelesi yapması için öğrenmesi gerekli şeyler olduğunu anlar. Bu bilgiler de tasavvufta mevcuttur.

Kainat Allah'ın mülküdür. İçindeki bütün varlıklar onun kuludur. Allah Teâlâ yarattığı evrenin özelliklerini en iyi bilendir. Burada yerleştirdiği insanlar için neyin en iyi olduğu ancak O bilir. Dolayısıyla kullarının neleri yapmaları ve neleri yapmamaları konusunda onlara mesajı, ayetleri peygamberlerle bildirmiştir. Bir sistemin kullanma kılavuzuna aykırı kullanılırsa verim vermeyeceği ve düzeninin bozulacağı aşikardır. İşte bizim toplum düzenimiz de böyle bir sistemdir ve bunun kullanma kılavuzu Kur'an ve Sünnettir. Buna uyulmadığı takdirde toplumun bozulacağı ve verim vermeyeceği aşikârdır. Sadece aklına ve müspet bilimin verilerine dayanarak tespit edilen sistemler, insanın nefsani ve manevi cephesini göz ardı ettiklerinden devamlı çökmüştür.

Dünyanın zenginlik ve keyfinin tatmin edilmesinin amaçlanması yaratılışa aykırı bir tutumdur. Bunların etkisi toplumları daima kaos ve zulüm altında bulunmalarına neden olmuştur. Bunların sonuçlarında insanlar birbirlerine zulüm etmişler ve katletmişlerdir. Bu düzensizlik insanların Kur'an ve sünnete tam olarak uymadıkları sürece artacaktır. Bazen kısa süren dönemlerde iyileşmeler görölse de, bunlar uzun sürmez, şehvetlerine ve zevklerine düşkün insanlar toplumları tekrar istikrarsızlığa ve huzursuzluğa sürükler. Dolayısıyla huzursuzluk dünyada gittikçe

artacaktır. En sonunda kıyamet kopacak ve düzensizlik sona erecektir. Allah'ın sünneti budur. Kimse bu sünneti değiştiremez, değiştirme gücüne de sahip değildir.

5) İslam dini Arap milliyetçiliğidir. Laiklik Araplaşmaya karşı çıkmaktır. Laiklikle Arap'ın varlık görüşünden, tutsaklığından kurtulmuş olunur.

Cevap:

İslam dini Arap kültürünün ve dilinin bir sonucu değildir. İslam dini ortaya çıktığı zaman, Arapların yaşamlarının tamamı İslam'a aykırı idi. Puta tapıyorlar, faiz yiyorlar, içki içiyorlar ve serbestçe zina yapıyorlardı. İslam bunları yasakladı. Yani İslam dininin kuralları o zamanki Arap kültürünü değil, tam tersini ifade etmektedir.

İslam evrensel bir dindir. Ancak Kur'an'ın Peygamberin dilinde inmesi çok doğaldır. Bunu görmek istemeyenler ve İslam'ı içine sindiremeyenler, onu karalamak için Arap kültürü olarak tanımlamaya gayret göstermektedirler. Oysa uğraşları boşuna. Bunun böyle olmadığını ispat eden birçok deliller mevcuttur. İslam dininin getirdiği esaslar o günkü Arap toplumu ve dünyadaki toplumlar için yepyeni bir şeydi. O günkü toplumların olumsuz olan bütün hastalıklarının çözümü olarak Allah tarafından kullarına gönderdiği mesajlarda hiçbir çelişki yoktur. İslam dininin emir ve yasaklarına hakkıyla uyan toplumlar güçlenmişler ve huzur içinde yaşamışlardır. Uymayanlar ise birbirlerini, birtakım kendi akıl ve nefisleri ile uydurdukları ilkelerle katletmişler ve huzursuzluk içinde yaşamışlardır. Tarihte bunun birçok örneği vardır.

İslam dini Allah'ın insanlar üzerine indirdiği bir rahmettir. Bu rahmet sayesinde dünyadaki insanlar rızıklanmakta ve yaşayabilmektedirler. Çünkü bu sistemi ayakta tutan ayetler, Kur'an'da dile getirilmiştir. Dini ortadan kaldırmaya çalışanlar boş bir hayal peşindedirler. Çünkü dini ortadan kaldırmak, Kütle Çekim Kanununu (yerçekimi kuvvetini) evrenden kaldırmak gibidir. Kişi kütle çekim kanununu evrenden kaldırabilir mi? Yerçekimi kuvveti Allah Teâlâ'nın evrene koyduğu bir kelimesidir. Onun sayesinde evrendeki kütlelerin bir düzen içinde hareket etmeleri temin edilmekte, evrenin dağılması ve kaosa düşmesi engellenmektedir. İslam dini de böyledir. İslam dini de Allah'ın evrendeki yaşayanlar için konulan kelimelerdir. Bu kelimelerle evrende canlıların düzenli bir biçimde yaşamaları sağlanmaktadır. Dolayısıyla İslam dininin kurallarına en ufak bir müdahale bile toplumların sağlıklı bir düzende yaşamalarına mani olacaktır. Nitekim tarihte bunun birçok örnekleri mevcuttur.

Akıl sahibi insanlar dünya ve ahiret hayatını en iyi bir şekilde geçirebilmek için İslam dininin bütün ayrıntılarını öğrenmeli ve bunları uygulamalıdır. Ebedi kurtuluş ancak bu şekilde mümkündür.

Yayınlama Tarihi : 28.10.2020

**Münafıkların İslamiyet'e
Verdiği Zararlar**

Münafıklar, geçmişten günümüze kadar, İslam topluluklarına bela olan insanlardır. Münafıkların içleri ve dışları birbirinden farklıdır. Asıl yüzlerini saklarlar ve toplumda Müslüman gibi görünürler. Ancak içlerinden imansızdırlar. Bu kişiler toplum için yalnızca bir fitne değil, aynı zamanda toplumları kaosa sürükleyen, nesilleri bozmaya ve yok etmeye çalışan, toplum ekonomisini çökertmek için çaba harcayan, sanki anarşi üreten gizli ajanlar gibi değerlendirilebilecek kişilerdir.

Kafir ile münafık arasında önemli bir fark vardır. Kafir, “Allah'ın varlığını ve birliğini inkar eden ateist” veya “İslam dinini reddeden” kimsedir. Münafık ise inkarını içinde gizleyip, çevresine Müslüman olduğu algısını veren kimsedir. Kafirler sadece inanmadıklarını ifade ederken, münafıklık ise birtakım menfaatler elde etmek için, asıl inancını gizleyip farklı renklere girebilirler. Münafığın kalbi, inandığını dışarı yansıtamayacak kadar korkak ve ürkek bir yapıya sahiptir. Bu kimseler, insanda bulunan kişilik ve şahsiyet olgusunu kaybetmişler ve kişiliksiz, şahsiyetsiz ve aynı zamanda korkak bir kimliğe bürünmüşlerdir.

Münafıkların yaptıkları eyleme “nifak” denir. Bu kelime Arapça “nefeka” kökünden türemiştir. Bu kelime genel olarak “çıkıp gitmek” anlamına gelir. Arapçada bir taraftan girilip, farklı yerlerden çıkılabilen tünele “nefak” denir. Tarla farelerinin yuvaları için “nufka” terimi kullanılır. Bu yuvaların birden fazla çıkışları vardır ve bu tarla fareleri için bir güven vasıtasıdır. Münafık da bu anlamda, bir sıkıntı anında diğer taraflara yönelip dinden kaçan kişi olduğundan tarla faresine benzetilmiştir. Münafık Müslümanların yanında onlardanmış gibi bir izlenim verirken, onların yanından ayrılınca birçok kapıdan farklı yüzlerle İslam'dan kaçan bir kimsedir.

Münafık, kelim ilminde iman konusu bakımından şöyle tanımlanır: “Dış görünüşü bakımından Müslüman, iç aleminde dine inanmayan kimsedir.” Kur'an'daki açıklamalara uygun olarak münafıklığı şöyle tanımlayabiliriz: “İnançsızlığını veya imandaki şüphesini gizleyerek Müslüman olduğunu izhar eden”, “İslam'a bir kapıdan girerek diğerinden çıkan, gönlünde küfrü gizlediği halde dili ile iman ettiğini söyleyen”, “İç alemi dışına muhalif olan”. Kur'an-ı Kerim bunları bozguncu, anarşist, yalancı, müfteri, sahtekar, iki yüzlü ve benzeri sıfatlarla niteler.

Münafıkların diğer batıl din mensupları gibi, kendilerine ait bir inanç sistemleri yoktur. Ortaya herhangi bir ideoloji de koymamışlardır. Onlar zaman içinde her türlü İslam dışı inançlarla ittifak yapmışlar ve İslam'a zarar vermek için çalışmışlardır. Kişisel egolarını ve menfaatlerini tatmin etmek için, her şeyi meşru görme gibi ahlak dışı bir tabiata sahiptirler.

Münafıklığın Tarihçesi

İslam tarihinde münafıkların ortaya çıkışı ilk defa Bedir Savaşının zaferle sonuçlanmasından sonra olmuştur. Çünkü bu zaferle Müslümanlar siyasi ve askeri güç elde etmişlerdir.

Hicret'ten önce Medine şehrinde yaşayan kabileler arasında daima sürtüşme ve iç savaşlar yaşanmıştır. Evs ve Hazrec kabileleri arasında Yahudilerin kışkırttıkları savaşlar yıllarca sürmüştür. Hicretten birkaç yıl önce Medine'ye Yahudilerin lideri Abdullah bin Übey bin Selûl gelmiş ve buradaki insanlar arasında nüfuz kazanmıştır. İbn Übey Medine'deki nifak hareketinin öncüsü olmuştur. Çünkü Medine'deki Müslümanlar, Hz. Peygamber (sav)'in önderliğinde zafer kazanmışlardır. Bu ise İbn Übey'in Medine'de liderlik heveslerini kursağında bırakmıştır. İlerleyen zamanda Medine'de müşrik olarak yaşama şansları kalmadığına inananlar, istemeyerek Müslüman gibi görünmek zorunda kalmışlar ve böylece nifak hareketlerini başlatmışlardır.

Nifak hareketleri dört halife döneminde artmış, Müslümanların arasına nifak tohumları ekilerek dini, siyasi, sosyal ve ekonomik karışıklıklara ve ihtilaflara neden olmuşlardır. Buradaki kırılma noktası Hz. Osman (ra)'ın ikinci 6 yıllık hilafeti döneminde olmuştur. Münafıklar Hz. Osman'ın şehit edilmesinden sonra, Müslümanlar arasında Cemel ve Sıffin olayları gibi savaş ve karışıklıkların oluşmasına neden olmuşlardır. Bu hareketler ilerideki Hz. Hüseyin (ra)'ın şehit edilmesine de zemin hazırlamıştır. Bunların sonunda Müslümanlar kendi aralarında iç savaşlara sürüklenmişler ve bunun sonucunda bölünmeler ortaya çıkmıştır. İnsanlar farklı ideolojiler etrafında toplanmışlar, böylece Hariciler, Şia gibi bazı siyasi ve itikadi ekoller ortaya çıkmıştır.

İslam tarihinde ilk ortaya çıkan münafıklardan biri de Abdullah bin Sebe'dir. Yemenli bir Yahudi olan bu şahıs, Hz. Osman zamanında İslam'ı kabul etmiş, ancak bir müddet sonra Müslüman beldelerde sapık fikirler yaymaya başlamıştır. Önce Hicaz'da, sonra Basra, Kufe ve Dimaşk'ta bulunmuş ve en sonunda Mısır'a gitmiştir. Müslümanları sapık fikirleri ile birbirine düşürmeye çalışmıştır. Hz. Osman'ın şehit edilmesinde rolü olduğu söylenir. Aşırı Şiiliği ilk defa ortaya atan kişidir. Şiiliğin bir kolu olan Sebeiyye'nin kurucusudur. Hz. Ali (ra) ve Ehl-i Beyt hakkında İsrâiliyat ile süslenmiş aşırı fikirler taşıyan ve İslam ümmetinin birliğini bozmak ve fitne çıkarmak için bozguncu faaliyetlerde bulunmuşlardır. Cemel vakasının şiddete dönüşmesinin sebebi bu gruptur.

Münafıklar her devirde olduğu gibi, Medine'de de Ensar ve Muhacirler arasında kavga ve fitne çıkararak, Müslümanları birbirlerine düşman etmeye çalışmışlardır. İslam'a karşı insanların kalplerinde şüphe uyandırmak, Hz. Peygamber (sav)'in şahsını ve ailesini toplum içinde yıpratmak ve iftiralar atmak, İslam hakkında yanlış algılara sahip olmalarına çalışmak, İslam ordularının cesaretini kırarak İslam

düşmanları ile ortak çalışmak gibi faaliyetler başlıca siyasetleri idi. Bu faaliyetleri tarih boyunca sürmüştür. Bugün de bu faaliyetlerini aralıksız sürdürmektedirler.

Ayet ve Hadislerde Münafıklık

Kur'an-ı Kerim'de münafıklar için özel bir sure vardır. “Münafikûn” adı verilen bu surede 1. den 8. ayete kadar münafıklar çok açık bir şekilde tanıtılmaktadır:

1.“Münafıklar sana geldiklerinde, “Şahitlik ederiz ki sen şüphesiz Allah'ın Peygamberisin” derler. Allah da bilir ki sen kesinlikle O'nun peygamberisin hiç şüphesiz. Allah münafıkların yalancı olduklarına şahitlik eder.”

Bu ayette Allah Teâlâ münafıkların şehadetinin sadece ağızlarında olduğunu, kalplerinde ise böyle bir şehadetin olmadığını ifade etmektedir. Onların, sözlerinin itikattan ve gönül huzurundan kaynaklandığına dair iddia ve sözlerinde yalancı olduklarına Allah şahitlik etmektedir.

2. “Onlar yeminlerini kalkan yapıp insanları Allah'ın yolundan saptırırlar. Şüphesiz onların yaptıkları ne kötüdür.”

Münafıklar Allah adına yemin ederek, onu bir kalkan gibi kullanarak, kendilerini esir olmaktan, öldürülmekten ve benzeri şeylerden korumaya çalıştılar. İslam'a girmek isteyen kimselere, “O peygamber değildir” diyerek, Allah yolunda harcama yapmak isteyenlere de engel olmak suretiyle, onları İslam'dan alıkoymaya çalışmışlardır. Onların yaptıkları ikiyüzlülük, İslam'dan alıkoyma ve Allah yolundan yüz çevirme, ne kötü eylemlerdir!

3. “Bunun sebebi onların önce iman edip, sonra inkar etmeleridir. Bu yüzden kalpleri mühürlenmiştir. Bu sebeple onlar hiç anlamazlar.”

Münafıklar amel yönünden insanların en kötüleridir. Çünkü önce iman etmişler sonra inkar etmişlerdir. O kadar ki, adeta küfürde alışkanlık kazanmışlar ve onunla sanki sükunete kavuşmuşlardır. Bu nedenle de, ikiyüzlüklerine karşı bir ceza olarak, iman gönüllerine giremez olmuştur. Gönüllerinin mühürlenmesi kendi amelleri sonucu olmuştur. Bu nedenle kabahati başkalarına atma şansları yoktur. Artık onların müminler gibi iman hakikatini anlama şansları kalmamıştır.

4. “Onları gördüğün zaman kalıplarına şaşarsın, konuştuklarında sözlerini dinlersin. Sanki onlar bir yere dayanmış kerestelerdir. Her sesi kendi aleyhlerinde

sanırlar. Gerçek düşman onlardır. Onlardan sakın. Allah onları kahretsin. Nasıl da saptırıyorlar.”

Fiziki yapıları gösterişli olduğu için insanların dikkatini çekerler. Yüzleri güzel görünüşlü olduğundan insanların hoşuna giderler. Sözlerinin keskinliği ve tatlılığı nedeniyle söyledikleri dinlenir.

Onlar duvara dayanmış kereste gibidirler. Çünkü hayır ve ilimden boş olan cisimlerdir. Güçsüz olduklarını hissettikleri için sırtlarını bir yere dayama ihtiyacı duyarlar. Fakat onlar Allah'a hiçbir zaman dayanmazlar. İnsanlar arasındaki herhangi bir gürültüyü, herhangi bir yüksek sesi kendi aleyhlerinde zannederler. Çünkü korkaktırlar, korku kalplerine yerleşmiştir. Hainler korkak olurlar. Çünkü yaptıklarının ortaya çıkacağından daima kuşku duyarlar.

Düşmanlıkta kök salmış hakiki düşmanlar onlardır. Onlara kesinlikle güvenilmez. Allah Teâlâ onları kahretsin, onlara lanet etsin, onları yüzüstü bıraksın ve zillet ve yardımsız üzere ölsünler. Çünkü hak dini yolunda sapan ve saptıran kimseler hasımların en şerlisi ve düşmanların en zararlı olanlarıdır.

5. *“Onlara, “Gelin Allah'ın peygamberi sizin için mağfiret dilesin” denildiği zaman, başlarını çevirirler ve bundan sonra sen onların gururlanarak uzaklaştıklarını görürsün.”*

Yaptıkları saptırmalar ve ikiyüzlülükleri ortaya çıkınca, Peygambere gelip mağfiret edilmelerini dilemezler, yüz çevirirler ve uzaklaşırlar. Yani mağfiret edilmek onlar için zuldür ve gurur meselesidir.

6. *“Onlara mağfiret dilesen de dilemezsen de onlar için birdir. Allah onları kesinlikle bağışlamayacaktır. Çünkü Allah yoldan çıkmış topluluğa hidayet etmez.”*

Çirkinliklerde ısrar ettikleri, özür dileyip mağfiret dilemekten yüz çevirdikleri için, Allah onları ebediyen affetmeyecektir. Çünkü münafıklar günahlarında devam ettiler, küfürlerinde sabitleştiler, doğru ve fitrî olan dinden çıktılar. Allah, nifak ve küfre dalmış, hak yolundan çıkmış, isyanda çok ileri gitmiş topluluğa hidayet etmez.

7. *“Onlar Allah'ın elçisinin yanında bulunanlar için, hiçbir şey harcamayın ki dağılıp gitsinler diyenlerdir. Oysa göklerin ve yerlerin hazineleri Allah'ındır. Fakat münafıklar bunu anlamazlar.”*

Resulallah'ın yanında bulunan fakir kimselerin dağılması için münafıklar Ensar'a, onlara yardım etmemelerini söylüyorlardı. Ancak bu yaptıkları aptalcaydı. Çünkü

rızıkların hazineleri Allah'ın Kudret elindedir. Dilediğine istediği kadar rızık verir. Fakat münafıklar Allah'ı ve Allah'ın kâinattaki faaliyetlerini bilmedikleri için bunu anlayamazlar ve küfrü gerektiren sözler söyler dururlar.

Bugün de münafıklar Allah'ın gücü ve kudretini tam olarak anlayamıyorlar. Bu nedenle birçok yanlış düşünceler taşıyorlar. Fakat düşündüklerinde hiçbir zaman başarılı olamadılar. İslam tarihi bunun örnekleriyle doludur.

8. *“Onlar, “Ant olsun, eğer Medine'ye dönersek, en üstün olan en zelil olanı oradan mutlaka çıkaracaktır” diyorlardı. Halbuki üstünlük ancak Allah'ın, Resul'ünün ve müminlerindir. Fakat münafıklar bunu bilmezler.”*

Mustakil Oğulları'yla yapılan bir savaştan dönerken, bir ara muhacirler ile ensar arasında bazı kişiler tartışmışlar ve kavga etmişlerdir. Bunun üzerine münafıkların reisi İbn Übey, Müslümanları Medine'ye dönünce oradan çıkaracağız, diye konuştu. Bu haber Peygamber'e gidince Peygamber onu çağırdı. Fakat İbn Übey böyle bir şey söylediğini inkar etti. Bunun üzerine Allah Teâlâ bu ayetle gerçeği peygamberine bildirdi.

Galip gelmek ve güç yalnız Allah'ındır. Sonra da Allah'ın üstün kıldığı Resul'ünün ve müminlerindir, başkasının değil. Alçaklık ve zillet de şeytanın ve onun arkadaşları olan münafıkların ve kafirlerindir. Çünkü kim bu dünyada halis kul olursa, ebedi alemde halis sultan olur.

Aziz ve yüce olanın yalnız Allah olduğunu bilen kişi, hiçbir yarattığı Allah'a bağlanmadan yüceltmemesi edeptendir. Böyle olduğu için şöyle rivayet edilmiştir: “Bir kimse zengine sırf zengin olduğu için tevazu gösterirse, dininin üçte ikisi gider.”

Gönülde Allah büyürse, gözde yaratıklar küçülür. İzzet verenin Allah olduğu bilinirse, yalnız O'ndan izzet istenir. İzzet yalnız O'na itaat etmekle elde edilir. Münafıklar bu ince anlayıştan mahrumdurlar. Hiç şüphesiz Allah Teâlâ dostlarını yüceltir, düşmanlarını alçaltır.

Hazreti Peygamber (sav) münafıklarla ilgili birçok hadis buyurmuştur. Bunların bazılarını aşağıda ifade ediyoruz:

● *“Dört şey kimde bulunursa o münafıktır: Bunların bir tanesi bulunursa, nifaktan bir parça kendisinde vardır - onu terk edinceye kadar-. Bunlar, konuştuğu vakit yalan söylemek, vadettiği vakit hulfetmek, muahedeye girdiği vakit gadretmek, husumet ettiği vakit fücûr etmek, yani mahkemeye başvurduğu vakit hakkından fazlasını istemektir.”*

● *“Üç şey kimde bulunursa, namaz kılsa, oruç tutsa ve kendini mümin sansa da yine münafıktır: Konuştuğu vakit yalan söyler, vadettiği vakit vadini yerine getirmez, itimat edildiği vakit emanete hıyanet eder.”*

● *“Müminin lisanı kalbinin ötesindedir. Bir şey söyleyeceği zaman, önce onu düşünür ve sonra konuşur. Münafık bunun aksine, kalbi dilinin ötesindedir. Bir şey söyleyeceği zaman düşünmeden onu söyler.”*

● *“Mümin gıpta, münafık ise haset eder.”*

Gıpta etmek, başkasının varlığı gibi kendisinin de varlığının olmasını istemesidir. Haset, Allah Teâlâ'nın taksimatındaki kazasına rıza göstermemektir. Bu haramdır. *“Kötülük için kurulan düzene ancak sahibi düşer.”* (Fatır, 35/43) Kişi haset ettiği kimsenin nimetinin elinden alınmasını isterken, Allah Teâlâ o nimeti almadığı gibi, kendisinin huzur ve sükununu olumsuzlaştırarak kötülüğünün cezasını kendisine çektirir.

● *“Mümin mazeretler arar ve kabul eder. Münafık ise kusur arar durur.”*

Kötü zarlardan ve kötülerin töhmetinden uzaklaşmak gerekir. Zira kötüler herkesi kötü bilirler.

● *“Müminin himmeti namaz, oruç ve diğer ibadetlerdir. Münafık ise, hayvan gibi yiyip içmek derdindedir.”*

● *“Mümin bir kaptan yer karnını doyurur. Münafık ise yedi kaptan yer.”*

Yani münafık müminin yedi misli fazla yer ve yemek şehveti onun yedi mislinde olur.

● *“Münafıkların alametleri vardır. Onların selamları lanettir. Yemekleri kap kaçıtır. Ganimetleri çalmaz. Mescitlere ancak kaçarak yaklaşır. Namaza ancak vaktin sonunda gelirler. Büyükleirler, ne kimseyle konuşurlar ne de kimse onlarla uyuşur. Geceleyin odun gibi yatarlar. Sabahleyin çığırtkan olurlar, gündüzleri dünyaya tutkundurlar.”*

Hasan Basri (ks): “Mümin bir koyun veya oğlak gibidir. Bir avuç hurma döküntüsü ve bir tutam çorba ile bir bardak dibindeki bir iki yudum su kendisine yeter. Münafık yırtıcı hayvan gibidir. Tıka basa boğazını doldurur ve midesine indirir, komşusunu düşünmez ve kardeşine bir şey ayırmaz.”

Hâtem-i Esamm da mümin ile münafığı şöyle ayırır ve der ki: “Mümin tefekkür ve ibret nazarı ile meşgul, münafık ise hırs ve tûl-i emel ile meşguldür. Mümin herkesten elini çeker ve bütün ihtiyacını yalnız Allah'tan ister. Münafık ise herkesten ister, yalnız Allah'tan istemez. Mümin yalnız Allah'tan korkar, başka kimseden korkmaz. Münafık herkesten korkar, yalnız Allah'tan korkmaz. Mümin malını dini uğrunda feda eder. Münafık ise bunun aksine olarak dinini malı uğrunda feda eder. Mümin güzel işler yaptığı halde, yine de Allah korkusundan ağlar. Fakat münafık kötülük yaptığı halde yine güler. Mümin (Allah'ı hatırlamak için) yalnız ve تنها yerleri sever. Münafık ise insanlar arasına karışmayı sever. Mümin tohumu atar fakat bozulacağından korkar. Münafık ekilen tohumu söker, harmanda mahsul bekler. Mümin nizam ve huzuru temin için iyiliği emreder, kötülükten nehyeder. Münafık ise riyaset ve dünyalık için emreder ve nehyeder de ortalığı karıştırır.”

Münafıkların Ayırt Edici Özellikleri

Münafıklar kendilerinin imansızlıklarını açıkça itiraf etmezler. Bu nedenle onları ancak bazı ayırt edici özellikleri ile tanıyabiliriz. Bu özellikler çeşitli ayet, hadis ve İslam alimlerinin ifadelerinde belirtilmiştir.

Riyakarlık, yalan ve ikiyüzlülük

Maun suresindeki “*kıldıkları namazı gösteriş için kılarlar*” ifadesi münafıklar hakkında söylenmiştir. Çünkü münafıklar inanmadıkları halde Müslümanların safları arasında namaz kılmaları riya, gösteriş amaçlıdır. Hasan el-Basri münafıkları tarif ederken, bu kimselerden Allah'a sığınmış ve “iş yerlerimizde, odalarımızda ve sokaklarımızda bizimle beraber olan kimseler” olarak ifade etmiştir. Bu şekilde bu insanların Müslümanlar arasında gizli bir örgüt gibi bulunduklarına vurgu yapmıştır.

Münafıklar yalan söylemeyi, yalan yere yemin etmeyi, kendi kimliklerini gizlemek için kalkan yapmışlardır. Kolaylıkla yalan yere şahitlik yaparlar. Hadislerde yalan söylemenin nifak alameti olduğu belirtilmiş ve bu nedenle müminlerin yalandan sakınmaları emredilmiştir.

İkiyüzlülük İslam'da çirkin ahlak örneklerinden birisidir. Çünkü ikiyüzlülük toplumda kaos oluşturur ve zarar verir. Münafıklar ikiyüzlülükte öyle ileri

gitmişlerdir ki, her çeşit fitneye sebep oldukları halde, toplumu islah ettiklerini iddia etmişlerdir. (Nisa, 4/141) ayetinde onların nasıl iki yüzlü oldukları açıkça ifade ediliyor. Ayette münafıkların gözlerinin daima Müslümanların üzerinde oldukları ifade edilerek, müminler uyarılmaktadır. (Nisa, 4/143) ayetinde, münafıkların küfür ile iman arasında bocaladıkları ifade edilmiştir. Onlar ne müminlere bağlanırlar, ne de kafirlere. (Nisa, 4/145) ayetinde ise münafıkların cehennem ateşinin en aşağı tabakasında oldukları ve onlara yardım edilmeyeceği bildirilmiştir.

Münafıklar sadece çıkarlarına hizmet ederler

Münafıklar bir yandan Müslüman olduklarını söylerken, bir yandan da İslâm düşmanları ile birlikte hareket ederler. Burada sadece kendi menfaatlerini gözetirler. Onlara “Allah'ın indirdiğine ve Peygambere gelin” denildiğinde dinden büsbütün uzaklaşırlar, (Nisa, 4/61). Fakat başlarına bir felaket gelince hemen peygambere gelirler ve “Biz sadece iyilik etmek ve arayı bulmak istedik” diye yemin ederler, (Nisa, 4/62). Fakat onların bu fitnesi işlerine yaramaz. Çünkü davranışlarının tamamen menfaat üzerine kurulmuş olduğu dışarıdan hemen belli olur.

Münafıklar zayıf karakterli, bozuk ruhlu ve hasta kalplidirler. Şaşkınlık ve zafiyet içindedirler. İnanmadığı halde yaptığı ibadetler sadece çıkarlarını ve hayatlarını koruma gayesi taşır. Yani onlar ancak çıkarları kadar Müslümandırlar. Münafıklar Müslüman olduklarına yemin ederler, fakat aslında Müslüman değildirler. Ancak korkak oldukları için böyle davranırlar, (Tevbe, 9/56). Bu onların ne derecede karakterden yoksun ve çıkarına düşkün insanlar olduklarını gösterir.

Dışları sağlıklı fakat kalpleri hastalıklıdır

İbn Abbas (ra) İbn Übey'in yakışıklı, fiziği düzgün, sağlıklı, parlak yüzlü ve konuşkan bir dili olduğundan bahsetmektedir. Ancak kalbinde İslam düşmanlığı gizli olarak mevcuttur. Bu husus (Münâfikûn, 63/4) ayetinde ifade edilmektedir. Kalplerdeki bu hastalıklar onların davranışlarına yansır ve tehlike yaratırlar. Toplum içinde Müslümanlara ve İslam'a zarar vermeye çalışırlar. Bunlara karşı sakınılması gerektiği bildirilmiştir.

Kötülüğü emreder, iyilikten sakındırırlar

Münafık erkekler ve kadınlar toplumu fesat etmek için uğraşırlar. Bunun için toplumda kötülükleri emrederler ve iyilik yapmaktan sakındırırlar. Allah yolunda harcama yapmazlar. Allah'ı unutmuşlardır, (Tevbe, 9/67).

Münafıklar iman sahibi olmadıkları için Müslüman toplumlara düşmandırlar. Onları fesada, bozulmaya uğratmak için ellerinden geleni yaparlar. Fakat bu yaptıklarının karşılığı olarak ebedi cehennemliktirler. Bu nedenle de Allah'ın lanetini hak etmişlerdir, (Tevbe, 9/68)

Dünyanın zevkini yaşamayı amaçlarlar

Münafıklar için hayat dünya hayatıdır. Onun zevk ve sefasını sürmeye çalışırlar. Onu elde etmek için onlara her şey mubah gelir. Çünkü ahiret azabından korkmazlar. Kalpleri kararmış ve artık tövbe etmelerine imkan kalmamıştır. Bu nedenle de hüsrana içinde kalmışlardır. Bu durum (Tevbe, 9/69) ayetinde şöyle ifade edilmektedir:

“Ey münafıklar! Siz de tıpkı kendinizden öncekiler gibisiniz. Oysa onlar sizden daha güçlü, kuvvetli, mal ve evlatça sizden daha varlıklı idiler. Dünya nimetlerinden paylarına düşen kadar zevk sürdüler. Sizden öncekiler kismetlerine düşen kadarıyla nasıl zevk sürmek istedilerse, siz de onlar gibi kismetinize düşen kadarıyla zevk sürmeye baktınız, siz de sizden önce batağa dalanlar gibi batağa daldınız. İşte bunların dünyada ve ahiretteki bütün amelleri heder olup gitti ve işte bunlar hep hüsrana içinde kalanlardır.”

Sahte gözyaşı dökerler

Hz. Muhammed (sav)'in sır katibi olan Hz. Huzeyfe (ra)'e Peygamberimiz münafıkların isimlerini bildirmişti. Ancak Hz. Huzeyfe bu isimleri gizli tutmuş ve kimseye bildirmemiştir. Sahabenin ileri gelenleri Hz. Huzeyfe'in cenaze namazını kılmadığı insanların cenaze namazlarını kılmamışlardır. Çünkü bilirlerdi ki Hz. Huzeyf, o kişi münafık olduğu için cenaze namazını kılmamıştır.

Hz. Huzeyfe'den rivayet edildiğine göre, Peygamberimizin “*müminin kalbi ile ağladığını, münafığın ise sadece gözleri ile ağladığını*” ifade etmiştir. Bu rivayet önemlidir. Çünkü münafıklar her işinde oldukları gibi burada da ikiyüzlülük yapmaktadırlar. Onların ağlamalarında da halkı kandırmak ve demagoji yapmak maksadı vardır.

Bütün bu özellikleri ile münafıklar iş başına gerilerse, ellerine bir güç geçirirlerse yapacakları şey, toplumda bozgunculuk çıkarmak, insan neslini helak etmektir. Çünkü onlar insan düşmanıdır. Onlara “Allah'tan kork” denilirse, gururla günah işlemeye devam ederler. Ancak Allah Teâlâ bozguncuları sevmez, (Bakara, 2/205,206). Yaptıkları bir gün önlerine serilecek ve hesaba çekileceklerdir. Artık cehennem onların hakkından gelecektir, orası ne kötü bir yataktır!

Münafıklığın Tasavvufi Yorumu

Münafık cehennemın en derin yerinde olacaktır. Burası ateşin içindedir ve münafık kalbine erişen ateş ile azap görecekler. Çünkü münafık dünyada dinin hükmünü biçimsel olarak yerine getirmiştir. Ancak onların kalplerinde imanın zerresi bulunmaz. Bu kadarıyla onlar kâfirlerden ayrılır ve kendilerine “onlar iki yüzlülerdir” denir. Allah bütün iki yüzlüleri ve kafirleri cehennemde toplayacaktır, (Nisa, 4/140).

Dış varlığını dünyada korumak için korku ile Müslüman olan münafıktır. Böyle bir münafık iyi oldukları için çağrıldıkları iyilikleri yaparlar, fakat herhangi bir sevaba erişemezler. Çünkü batının ve zahirin birlikte boyun eğmesi gerekir ve bu ancak ikisi ile birlikte yetkin yarar gerçekleşir.

Hz. Peygamber (sav) Salebe'nin zekatını almamıştır ve ondan sadaka almaktan imtina etmiştir. Bunun nedeni Allah'ın, Salebe'nin Peygamberin huzuruna münafık olarak geldiğini bildirmesidir. Allah, Peygamberin “Salatının” (şefaati) sadaka verenler için bir huzur ve dinginlik olduğunu bildirmiştir. Bütün bunlar ikiyüzlülüğün ve ikiyüzlü insanın Allah'ın katında karşılaşacağı şeylerle çelişen hususlardır.

Biz sakın bir adamın namazları kıldığını ve cemaate katıldığını görürüz. Bununla birlikte o katıksız bir münafık olabilir. Şöyle deriz: Durağanlık, namazlara katılmak vb, şehadet aleminde görülen şeylerdir. Onun kalbindeki inkar ise gayb alemindendir. Bizim adımıza iman kaynaklı feraset gerçekleştiğinde, içimizden onun münafık olduğu yargısına varırız. Fakat onun malını ve kanını, dini bir yükümlülük olarak koruruz. Bunun nedeni onun kelime-i tevhidi söylemesidir.

Amel, bir suret iken ibadet onun ruhudur. İbadet amele bitişse de, bitişmese de, Allah nezdinde her durumda makbuldür. İbadetten başka bir şeye ait olan amel ise, onun gerçekleşmesini amaçlayan - ki yükümlü nefistir - niyet sahibi yönünden, her yönden makbul değildir. Misal olarak, münafık ve riyakarın namazını verebiliriz.

Allah ibadetleri onların dış şekillerini meydana getirelim diye farz kılmamıştır. İbadetler Allah hakkında ve O'nun katından bir marifete ulaştırmaları ve delil teşkil etmeleri için farz kılınmıştır. Bu yönüyle tilavet esnasında namazın suretine ona hayat verecek olan ruh üflenmez ise, namaz bu bilgiyi temin etmez. Namaza ruh Rabbin izniyle üflenir.

Bu konuda İbn Arabi (ks) Hazretleri, Fütûhât-ı Mekkiyye adlı kitabında şunları ifade etmektedir:

“Allah münafığa amelin suretini bu haldeyken inşa etme izni vermemiş, amellerin suretlerini inşaı müminlere emretmiştir. Binaenaleyh mümin ile münafık arasında görüşte ortaklık gerçekleştiğinde, mümin imanla surete ruh üfler ve o

suret kendisini yapandan başkasının göremeyeceği bir hayata kavuşur. Böyle biri mümindir ve kıyamette amelin hayatını kendisine şefaate edip elinden tutan olarak bulur. Münafık ise amelinin suretini ölü olarak bulur, ona “amelin suretine hayat ver” denilecek, o ise başaramayacaktır. Bununla birlikte gerçekte münafığın amelinin sureti de canlıdır, fakat Hakk’ın hayat vermesi nedeniyle canlıdır ve Allah münafığın gözünü o surete verdiği canlılığı görmekten perdelemiştir. Nitekim Allah bizim gözlerimizi de donukların veya bitki denilenlerin canlılığını algılamaktan perdelemiştir. Yine de onların canlı olduğuna inanır ve bunu biliriz. Çünkü her şey Allah’ın övgüsünü tespih eder. Zira sadece canlı ve konuşan tespih edebilir. Allah hakkı söyler ve doğru yola ulaştırır.”

Bugünkü Münafıkların İslam’a Verdikleri Zararlar

Bugünkü Müslüman topluluklarında muhakkak münafıklar da mevcuttur. Ancak bunları dıştan anlamak mümkün olmamaktadır. Çünkü onlar da Müslümanlar gibi giyinmekte, konuşmakta, camiye gitmekte, namaz kılmakta ve oruç tutmaktadırlar. Hatta bazılarının aileleri tesettürlüdür. Ancak kalplerindeki fitne ve imansızlığı saklamaya çalışsalar da, özellikle Müslümanlara karşı olan davranışlarında münafık olduklarını ele vermektedirler. Bu onların kafalarının ve kalplerinin durumundan kaynaklanmaktadır.

Münafıklar gerçek Müslümanları hiçbir zaman çekemezler. Onların başarılı olmalarını istemezler. Müslümanların başarılarını engellemek için ellerinden geldiğince gizli bir şekilde gayret gösterirler. Yaptıkları anlaşılmasın diye birçok yalanlar uydururlar. Müslümanların işlerini engellemekle onlara zarar verdiklerini zannederler. Oysa Allah Müslümanın işlerini rast getirir. Münafıklar ne kadar engelleseler de, Allah Müslümanlar için başka imkanlar açarak, işlerini halleder.

Münafıklar çekemedikleri, kendileri ile aynı görüşte olmayan Müslümanları saf dışı bırakmak için onlara büyü yaparlar. Böylece Müslümanlara zarar vermeye çalışırlar. Sonra da büyücü olmadıklarına dair bin bir yemin ederek yalan söylerler. Tabii ki bu konuda başarılı olmaları imkansızdır. Çünkü Allah Müslümanların dostudur ve onları korur. Münafıklar bunu bilemedikleri için büyülerle, iftiralarla ve engellemeler ile Müslümanlara zarar verip, halkın gözünden düşürmeye çalışırlar.

Münafıklar gerçek İslam’ı anlatan web sitelerine düşmandırlar. Bu siteleri çöktürmek ve faaliyetlerine mani olmak için onları hacklarlar. Nasıl bir İslam düşmanlığı! Ancak burada da başarılı olmaları imkansızdır. Allah Müslümanları burada da korumaktadır. Allah’ın dininin yayılmasına kimse mani olamaz. Mani olmaya çalışanlar ebedi cehennemliktir. Ancak münafıkların kalpleri kör ve mühürlü olduğu için bu gerçeği göremez ve düşmanlıklarına devam ederler.

Bunun sonunda galip gelecek olan gerçek Müslümanlardır. Münafıklar için yenilgi kaçınılmazdır. Çünkü Allah Müslümanların dostlarıdır. Müslümanlar bütün faaliyetlerinin Allah'ın izni ve iradesiyle yaptıklarından, münafıkların bunları engelleyebilmesi mümkün değildir. Yaptıkları bütün engelleme çabaları yarın karşılıklarına büyük bir vebal olarak çıkacaktır.

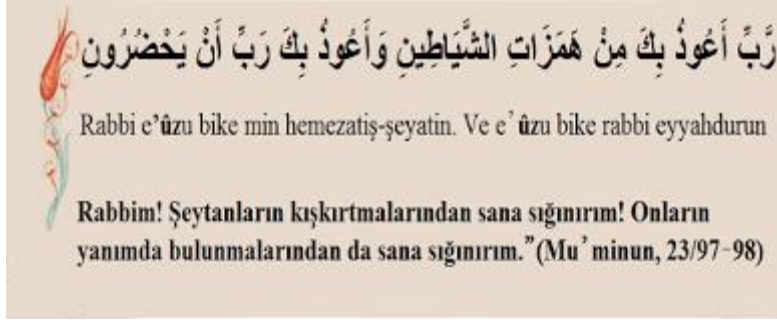
Münafıklar menfaat karşılığı İslam'ı saptıran yayınlar yaparlar. Onlar için önemli olan elde edecekleri menfaattir. Fakat elde ettikleri menfaatin yarın ahirette kendilerine cehennem odunu olacağı aşikardır. Ancak egoları, nefisleri ve şeytan onları öyle bir duruma sokmuştur ki, artık geri dönme şansları yoktur. Dünya hayatlarını hüsrana içinde geçirecek ve ahirette de büyük bir azaba uğrayacaklardır.

Münafıklar İslâm düşmanları ile işbirliği yaparlar. İslam'ın gerileyip ortadan kalkması için fikirler ve ideolojiler ortaya atarlar. Bunlarla Müslümanları İslam dininden saptırmaya çalışırlar. Asırlarca İslam düşmanlığı artırılmaya çalışılmaktadır. Dünya çapında yapılan organizasyonlarla bu faaliyetler yürütülmektedir. Batı ülkelerinde İslam'ı küçülten, aşağılayan yayınlar yapılmaktadır. İslam ülkelerinde de İslam'ı saptıran eylemler yapılmaktadır. Bu faaliyetlerde münafıklar İslam düşmanları ile beraber saf tutmaktadırlar. Ancak bu faaliyetlerinin başarılı olmaları mümkün değildir. Allah Teâlâ dinini koruyacak, Müslümanlara yardım edecektir.

İslam düşmanları ve münafıklar bunları düşünmemektedirler. Ellerindeki maddesel güce güvenerek, dünya menfaati elde etmek için faaliyetlerini katlayarak artırmaktadırlar. Ama işleri istedikleri gibi gitmemektedir. Batıda özellikle gençler artık batı uygarlığı masalına inanmamaktadır. Bu nedenle İslam'ı öğrenme merakı batıda gün geçtikçe artmakta, bunun sonucunda Müslüman olanların sayısı çoğalmaktadır.

Ümit ve dua ediyoruz ki, Allah Teâlâ önümüzdeki yıllarda İslam'ı tekrar güçlendirecek, dünyaya gerçek Müslümanların hakim olmasıyla, bütün insanlık tekrar huzurlu ve güvenli bir hayat sürebileceklerdir. Bu o kadar imkansız değildir. Çünkü onlar hile ve tuzak kurarlar. Fakat Allah'ın hile ve tuzağı hepsinden daha üstündür. Bu nedenle önümüzdeki kırk yılda, İslam'ın tekrar dünyaya hakim olacağını ümit etmemizde hiçbir sakınca ve aldatmaca yoktur. Doğrusunu Allah bilir.

Yayınlanma Tarihi : 03.11.2020

İnsanın Şeytanla İmtihanı

Şeytan kelimesinin kökü hakkında iki görüş vardır. Birisi “şatn (şütûn) kökünden türetildiği, diğeri “şeyt” kökünden türetildiğidir. Şatn kökünün anlamı “uzaklaşmak, haktan ve hayırdan ayrılmak, muhalefet etmek” tir. Şeyt kökünün anlamı “öfkesinden yanıp tutuşmak” tır. Bu anlamlara göre şeytan kelimesinin anlamını “hayırdan ve rahmetten uzaklaşmış yaratık, yanıp helâke maruz kalmış varlık” olarak düşünebiliriz.

Şeytan yerine bazen “iblis” kelimesi de kullanılmaktadır. İblis kelimesinin kökü “iblâs” kelimesidir. İblâs kökünün anlamı “ümit kesmek, pişman olmak, söyleyeceği bir şeyi olmayıp şaşırp kalmak” tır. Bazı ayetlerde iblis kelimesi bu anlamda geçmektedir. Kur'an'da şeytan kelimesinin karşılığında tâğut, cân, ifrît gibi kelimeler de kullanılmıştır. Ayrıca “mârid” (alabildiğine inatçı) ve “garûr” (aldatan) kelimeleri ile de nitelendirilmiştir.

Kur'an ı Kerim'de on sekizi çoğul olmak üzere seksen sekiz yerde şeytan (on bir yerde iblis) kelimesi yer almaktadır. Kur'an'da şeytanla insan arasındaki ilişkiye veya mücadeleye temas eden birçok ayet bulunmaktadır. Cenab-ı Hakk hayırdan ve rahmetinden uzaklaştırdığı şeytana, insanoğluna vesvese vererek, çeşitli hile yöntemleri ile bâtılı hak gibi gösterip insanları doğru yoldan saptırmasına izin vermiştir. Bu durum insanların şeytanla imtihanıdır. Böyle bir imtihanla insan her an karşı karşıyadır. Çünkü şeytan ve yardımcıları hiçbir zaman boş durmamakta ve insanı doğru yoldan saptırmak için onunla devamlı uğraşmaktadırlar.

Şeytan Kimdir?

Şeytanın gerçek bir varlığa ve bir bedene sahip bulunup bulunmadığı konusunda farklı görüşler ileri sürülmüştür. (Kehf, 18/50) ayetinde şeytanın cinlerden olduğu, (Araf, 7/12) ve (Hicr, 15/27) ayetlerinde şeytanın ateşten yaratıldığı ifade edilmektedir. Buna dayanarak kelim ve tefsir alimleri, şeytanın kendine has bir varlığının bulunduğunu kabul etmişlerdir.

İbn Arabi (ks)'ye göre, cinlerden isyankar olanlar şeytan olmuşlardır. İsyanları dolayısıyla Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılmışlardır. Allah'ın huzurundan kovulup “şeytan” diye isimlendirilen ilk cin, Hâris'tir. Allah onu iblis yapmış, yani onu rahmetinden, rahmeti ondan uzaklaştırmıştır. Buna göre, iblis cinlerden ilk bedbaht olanıdır. Cinler arasında iman edenler mümin cinlere katılır, inançsızlığın üzerinde kalanlar ise şeytan olurlar. Bu hususta din alimleri arasında görüş ayrılığı mevcuttur. Çünkü bazıları “şeytan asla Müslüman olmaz, ancak boyun eğer” olarak düşünmüşlerdir. Bunlar Peygamberimizin (sav) şu hadisinin tevilleridir: *“Her kişinin bir şeytanı vardır. Allah bana, ona karşı yardım etmiş ve benim cinim Müslüman olmuştur.”*

Diğer ruhani varlıklar gibi şeytanın da görülüp görülmeyeceği hususu İslam alimleri arasında tartışılmıştır. Ehl-i sünnet kelimcileri, şeytanın latif bir cisim olduğunu kabul ederler. Onun çeşitli şekillere bürünüp (temessül) insanlara görünmesi için bir engelin bulunmadığını düşünürler. Çünkü delil olarak bazı Kur'an ayetleri ve hadislerde, şeytanın Hz. Adem, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. Süleyman ve Hz. Muhammed'e görüldüğü haber verilir. Şeytanın Bedir savaşı sırasında Sûrâka bin Mâlik'in suretine girerek, müşriklere önce cesaret verdiğini, sonra da sırt çevirdiğini ifade eden ayeti gösterirler (Enfal, 8/48).

İmam Gazali İhya kitabında, şeytan ve meleklerin hem gerçek ve hem de temessulî varlıklar olduğunu söyler. Onların gerçek şekillerinin ise ancak nübüvvet nuru ile görülebileceğini, temessüllerinin ise insanlar tarafından da müşahade edilebileceğini belirtir. İslam alimleri tarafından şeytanın mahiyeti hakkında ileri sürülen görüşlerin içinde, Gazali'nin bu görüşü en isabetli olanı görülmektedir. Çünkü, İslam akaidinin - melek ve cin gibi - sem'î bahislerin içinde yer alan naslarda beyan edilenler, şeytanın hem gerçek hem de mecazi -temsili varlığının bulunduğunu ispat eder niteliktedir.

Şeytan İle İlgili Ayetler

Cenab-ı Hakk, Adem (as)'ın suretini topraktan kendi elleriyle yarattıktan sonra ona ruhundan üfledi ve Adem ilk insan olarak yaratılmış oldu. Allah Teâlâ meleklerine Adem'e secde etmelerini emretmiş, bunun üzerine bütün melekler secde etmiştir. Cinler Adem'in suretini gördüklerinde, içlerinden birisinin - ki adı Hâris'tir - tabiatından kaynaklanan nefret baskın geldiği için, yüzü öfkeden

kızarmıştır. Çünkü cin alemi üstünlükleri konusunda ısrarcı, kendisini var edenin Rablığı konusunda ise mütevazidir. Ancak diğer cinler, Haris'te gördükleri tasa ve üzüntüden dolayı kendisini kınamışlardır. Adem'in suretine Rabbi tarafından ruh üflenerek Adem insan olarak ortaya çıkınca, Haris içinde Adem'e karşı duyduğu şeyi dışarı çıkarmış, yaratıcısının Adem'e secde etmekle ilgili emrine uymamıştır. Kendi yaratılışıyla Adem'e karşı büyüklenmiş ve kendi aslı ile iftihar etmiştir. Bu durum aşağıdaki ayette dile getirilmektedir:

“Bir vakit meleklere Adem'e secde edin demiştik. İblisten başka hepsi secde ettiler, o ise “Ben bir çamurdan yarattığın kimseye mi secde ederim?” demişti.” (İsra, 17/61)

Meleklerin Adem'e secde etmesi Kur'an'da yedi defa tekrar edilmiştir. Bu insanın seçkinliğinin bir ifadesidir. Ancak şeytan insanla üstünlük yarışına girmiş, gururu uğruna Allah'a asi olmuştur. Diğer taraftan şeytanın Adem'i kıskanması nedeniyle, insanları kendi günahkarlık yoluna çekeceğine ant içmiş ve bunun için kıyamete kadar izin verilmesini Allah Teâlâ'dan istemiştir. Allah şeytanı kıyamete kadar serbest bırakmış, fakat kendisine uyanları da kendisi ile birlikte cehenneme atacağını bildirmiştir.

“Allah buyurdu ki: “ Ey İblis! Ne oluyor sana da, secde edenlerle beraber olmuyorsun?” İblis şöyle dedi: “Kuru bir çamurdan, şekillenmiş bir balçıktan yarattığın bir insana secde edemezdim.” Allah şöyle buyurdu: “Öyle ise, oradan çık! Sen, artık kovulmuş birisin. Kıyamet gününe kadar lanet senin üzerindedir.” İblis: “Rabbim! Öyle ise, insanların kabirlerinden kaldırılacakları güne kadar bana mühlet ver” dedi. Allah buyurdu ki: “Sen mühlet verilenlerdensin, Allah katında bilinen vaktin gününe kadar.” İblis şöyle dedi: “Rabbim! Beni saptırdığın için, mutlaka ben de yeryüzünde onlara günahları süsleyeceğim ve onların hepsini mutlaka azdıracam. Ancak içlerinden ihlâslı kulların müstesnadır.” Allah şöyle buyurdu: “İşte Bana ulaşan dosdoğru yol budur. Sana uyan azgınlardan başka, kullarımın üzerine hiçbir nüfuzun yoktur. Şüphesiz ki onların hepsine vaat edilen yer cehennemdir.” (Hicr, 15/32-43)

Şeytanı bu hale getiren kibirli oluşudur. İnsan neslini saptıracağına son derece güvenmektedir. Ancak ihlas sahiplerine bir şey yapamayacağını söylemektedir. Şeytan bu şekilde Allah'a karşı gelmekte ve insan soyundan intikam almak için onların çok azı müstesna, hepsini kendisine bağliayacağını iddia etmektedir.

“İblis: “Öyle ise izzet ve şerefine yemin ederim ki, ben onların hepsini mutlaka aldatır, saptırırım. Ancak içlerinden ihlâs ile seçilmiş has kulların müstesna” dedi. Allah buyurdu ki: “O doğru, Ben hep doğruyu söylerim. Andolsun ki, cehennemi mutlaka senden ve onların sana uyanlarından, topunuzdan tıka basa dolduracağım.” (Sad, 38/82-85)

İblisin küfrü, Allah'ı ve ahireti inkar şeklinde değil, ilahi emir ve yükümlülüğü inkâr edip, kibirlenerek tartışmak nedeniyledir. Adem'e secde emri, iblisin iç yüzünü ortaya koyan ve onu meleklerden ayıran bir imtihan olmuş, fakat iblis imtihanı kaybetmiştir. İblisin kıyamete kadar insanları günahkar yapmasına izin verilmesi de, insanlar için bir imtihandır. Bu imtihanı kazanmak ise, ihlaslı bir kul olmak ve ihlaslı yaşamakla mümkündür. Bunun dışında olanların, şeytanın hilelerine kanabileceği ve günahkar olacağı kesindir. Bunun da sonu cehennemdir.

İhlaslı Olmak Ne Demektir?

İhlas kelimesi “hulûs/halâs” kökünden türetilmiş olup, “bir şeyin, içine karışmış ve değerini düşürmüş olan başka şeylerden temizleyip arındırmak, saflaştırmak” anlamına gelir. İhlaslı olmak, “ibadet ve iyilikleri riyadan ve çıkar kaygılarından arındırıp, sadece Allah için yapmak” demektir. Buna göre şeytanın fitnesinden korunmak için, şirk ve riyadan, batıl inançlardan, kötü duygulardan, çıkar hesaplarından, gösteriş arzusundan kalbi temizlemeyi, her türlü hayırlı faaliyete iyi niyetle yönelmeyi ve her durumda yalnızca Allah'ın rızasını gözetmeyi ifade eder. Peygamberimiz (sav) de duasında ihlaslı olmayı öğütlemiş, ihlaslı bir kalple iman etmiş kişinin ahiret kurtuluşuna ereceğini müjdelemiştir. Kendisi de “*Yâ Rabbi! Beni sana karşı ihlaslı bir kul yap*” şeklinde dua etmiştir.

Tasavvufa göre ibadetin ruhu ihlastır. İhlassız amelin de, amelsiz ihlasın da bir faydası yoktur. Sufiler çok ibadetle değil, ibadetteki ihlasla kurtuluşa erileceğini söylerler. Bununla beraber ihlas, insan ruhunda son derece gizli bir niteliktir, hatta o bir sırdır.

İhlaslı olmak şeytanın fitne ve hilelerine karşı en iyi silahtır. Bu silahı elde edebilmek için, İslam dinini çok iyi öğrenmek ve uygulamak gerekir. İnsanların şeytanla başa çıkmasının nasıl mümkün olacağı Kur'an ve sünnette açık olarak anlatılmaktadır.

İblis insanları Allah yolundan, selim akıldan ve hak yoldan koparıp, kendi batıl yollarına ve kötülüklere sürüklemesine devam etmektedir. Buna karşı insanların uyanık olmaları ve şeytanın vesveselerine uymamaları gerekir. Ancak bunun için de, İslam dininin ne olduğunu iyice bilmeli, şeytanın hilelerinin ne olduklarını öğrenmelidir.

Aslında semavi kitaplar ve peygamberler, iblisin bu istediğinin gerçekleşmesine fırsat vermemek ve ona karşı insanları korumak için gönderilmiştir. Bunun en mükemmel şekli Kur'an ve sünnette şekillenmiştir. Kur'an ve sünnette insanlara, Allah ile bağlarını sağlam tutmaları ve doğru yolun ne olduğu açıklanarak şeytanın saptırmalarından korunması amaçlanmıştır. Bu açıklamalar, insanın dünya hayatındaki imtihanını kazanması için hayati ve önemli kurallardır. Aksi halde

ahiret hayatı batacaktır. Çünkü Kur'an'ı “hakıyla okuyup öğüt almayanlar”ın İslami silahlarla donanması, arınması ve korunması mümkün değildir. Onlar şeytanın “azdıracağım ve kendime bağlayacağım” dediği kimselerdir. Bu ise, insanın cehennemi boylaması demektir.

Şeytan İnsanları Nasıl Yoldan Çıkıyor?

İblisin amacı Hazreti Adem'in zürriyetinin, pek azı hariç, fitratını bozarak, doğru yoldan saptırarak, ilahi değerlerden kopararak kendisine bağlamaktır. Bu şekilde onlara egemen olacak, onları kuşatıp dizginlerini eline alacaktır. Böylece onları avucunun içine alıp hükmedecek ve onlarla istediği gibi oynayacaktır. Şeytanın bunu nasıl yapacağı aşağıdaki ayetlerde açıklanmaktadır:

“(Şeytan) öyleyse, dedi, beni azdırmana karşılık, yemin ederim ki, ben de onları saptırmak için Senin doğru yolunun üstüne oturacağım. Sonra onların önlerinden, arkalarından, sağlarından,ollarından onlara sokulacağım ve Sen, çoklarını şükredenlerden bulmayacaksın.” Allah buyurdu: “Haydi sen, yerilmiş ve kovulmuş olarak oradan çık. And olsun ki, onlardan sana kim uyarsa, bilin ki sizin hepinizi toplayıp cehennemi dolduracağım.” (Araf, 7/16,17,18)

İblisin insanlar hakkındaki zannının doğru çıktığını şu ayetler ifade etmektedir:

“Yine yemin ederim ki, iblis onlar hakkındaki zannını hakikaten doğru buldu da içlerinden müminlerden ibaret bir gruptan başkası ona uydular. Halbuki İblisin onlar üzerinde hiçbir saltanat kudreti yoktu. Fakat biz ahirete imanı olanı belli edecek, ondan şüphe içinde bulunandan ayırt edecektik. Öyle ya Rabbin her şeyi gözetleyendir.” (Sebe, 34/20,21)

Bu ayete göre, Allah Teâlâ, insanların hangisinin ahirete inandığını hangisinin bu konuda şüphe içinde bulunduğunu belirlemek için, şeytanın faaliyetlerine müsaade etmiştir. Çünkü şeytan insanlara daima ahireti inkar etmelerini, küfre girmelerini ve Allah'a karşı isyan etmelerini teşvik etmektedir. Bunun için kalplerine vesveseler koymaktadır. Bu da insanın şeytanla imtihanıdır.

İblisin dediklerini ilk uyguladığı kişi Hz. Adem'dir. İblis, Adem ve eşine vesvese vererek, Allah'ın onlara yasakladığı ağacın meyvesini yedirtmiş ve böylece cennetten yeryüzüne inmelerine neden olmuştur. Bu durum aşağıdaki ayetlerde ifade edilmektedir:

“Sonra Allah, Adem'e hitap etti: “Ey Adem! Sen ve eşin cennette durun, dilediğiniz yerden yiyin; fakat şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz.” Şeytan onların, kendilerinden gizli kalan çirkin yerlerini kendilerine göstermek için onlara fısıldadı: “Rabbiniz, başka bir sebepten dolayı değil, sırf ikiniz de birer melek ya da ebedi kalıcılardan olursunuz diye sizi şu ağaçtan men etti” dedi. Ve onlara “Elbette

ben size öğüt verenlerdenim” diye de yemin etti. Böylece onları aldatarak önceki mevkilerinden indirdi. Ağacın meyvesini tadınca, çirkin yerleri kendilerine göründü ve cennet yapraklarını üst üste yamayıp üzerlerini örtmeye başladılar. Rableri onlara seslendi: “Ben sizi o ağaçtan men etmedim mi ve şeytan size apaçık düşmandır demedim mi?” (Araf, 7/19-22)

Şeytan ve yardımcıları bu yöntemi herkese karşı kullanmaktadırlar. İnsanlara hiç ummadıkları bir yönden saldırarak, onların gönlüne ve hayaline birçok vesveseler atmaktadırlar. Bu vesveselere insanların çoğu inanmakta ve doğru yoldan sapmalarına neden olmaktadır. Şeytanın insanın kalbine verdiği vesvese ve düşüncelerin temizlenmesi gerekir. Bunlar ancak melek kaynaklı düşüncelerle yapılabilir. Bunun için şeytanın yönlendirdiği fiil hakkında İslam'ın emirlerinin ne olduğu bilinmelidir. Bu doğru emirleri bilmeden, şeytanın vesvesesi ile mücadele etmek mümkün değildir.

Şeytanın yönlendirmesine karşı yaptığı mücadele insan için bir cihattır. Bu cihatta insan sevap kazanır. Aslında şeytan farkında olmadan kulun iyiliklerinin artışı için çalışmaktadır. Çünkü insanı saptırma hırsı şeytanı kör etmiştir. Ancak insan İslam'ı iyice bilip uygularsa, şeytanın düşüncelerini kalbinden kovar. Böylece sevap kazanır. İnsan şeytanın vesvesesi ile günah işlese de, hemen tövbe edip Allah'a yönelirse, işlenmiş günahın vebali şeytana döner. Bu da Allah'ın iblisi aldatmasının bir yönüdür. Bunu şeytan göremez. Çünkü şeytan, Allah'ın kulunun tövbesini kabul edeceğini bilmemekle perdelenmiştir. Örneğin sehiv secdesi, insanın şeytanın dürtmesi ile namazda yaptığı bir yanlışın karşılığı olarak yapılır. Bu nedenle sehiv secdesi, şeytanın burnunun yere sürülmesidir.

Allah Teâlâ şeytanın isyanına karşı, tam bir meydan okuma üslubu ile ona şöyle hitap etmektedir:

“Allah buyurdu ki: “Haydi git! Onlardan kim sana uyarsa, şüphesiz ki, cezanız cehennemdir, hem de mükemmel bir ceza. Onlardan gücünün yettiğini yerinden oynat. Atlıların ve yayalarınla onların üzerine yaygarayı bas! Mallarda ve çocuklarda onlara ortak ol! Ve onlara vaatlerde bulun” Fakat şeytan onlara aldatmaktan başka bir şey vaat etmez. Doğrusu benim ihlaslı kullarımın üzerinde senin hiçbir hakimiyetin yoktur. Vekil olarak Rabbin yeter.” (İsra, 17/63,64,65)

Şeytanın insanlara yaptığı vaatler sadece aldatmaktan ibarettir. Bu nedenle, bu ayetlerle insanlar uyarılmakta, şeytanın bir sahtekar olduğu, verdiği sözde durmayacağı ve dolayısıyla onun tuzağına düşmenin büyük bir kayıp olacağı haber verilmektedir. Bu da insanın şeytan ile imtihan edildiğinin bir ifadesidir. Bu imtihanın ancak ihlaslı kullar tarafından kazanılacağı yukarıdaki ayette ifade edilmektedir.

Aslında şeytan da kendisinin aldatıcı olduğunu, vaat ettiklerinin gerçek olmadığını bilmektedir. Bu husus aşağıdaki ayette ifade edilmektedir:

“İşi bitince şeytan onlara şöyle diyecek: “Şüphesiz ki Allah size gerçek olanı vaat etti. Ben de size vaat ettim, ama sonra caydım! Zaten benim size karşı bir gücüm yoktu. Ancak ben sizi küfür ve isyana çağırdım, siz de geldiniz. O halde beni kınamayın, kendi kendinizi kınayın! Ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz. Ben, önceden beni Allah'a ortak koşmanızı da kabul etmemiştim.” Doğrusu zalimler için acı bir azap vardır.” (İbrahim, 14/22)

Şeytanın İşbirlikçileri

Şeytan saptırma işlerini çoğunlukla insanlar içinden devşirdiği dostlarını seferber ederek gerçekleştirir. Şeytanın insanları devşirmesi aşağıdaki ayetlerde açıklanmaktadır:

“Her kim Rahman olan Allah'ın zikrinden yüz çevirirse Biz ona bir şeytan musallat ederiz. Artık o şeytan onun yakın dostudur. Şüphesiz ki bu şeytanlar onları yoldan çıkarırlar. Onlar da kendilerinin doğru yolda olduklarını sanırlar. Nihayet kıyamet günü Bize gelince, arkadaşına: “Keşke seninle benim aramda doğu ile batı arasındaki kadar bir uzaklık olsaydı. Sen ne kötü arkadaşmışsın!” der. Onlara: “Bugün pişmanlık duymanız size hiçbir fayda sağlamayacaktır. Çünkü siz zulmettiniz. Şimdi de hepiniz azapta ortaksınız” denir.” (Zuhur, 43/36-39)

Şeytanın dostları Allah'ın zikrini hayata hakim kılmak yerine, Allah'ı unutarak heveslerine, şeytana ve tagutlara uyarlar. Zamanla bu istikamette inanmaya ve tercih ettikleri bu batıl yolun doğru yol olduğuna inanırlar. Kendileri yeryüzünde fesat çıkardıkları halde, islah ediciler olduklarını zannederler ve ısrarla bu iddialarında devam ederler. İşte bu tür insanlar şeytanın askerleri olup, onun fesat projelerine hizmet ederler.

İblisin insanlar içinden devşirdiği işbirlikçileri toplumun her ortamında kendilerini göstermektedirler. Ailede, dini cemaatlerde, medyada, siyasette ve iş dünyasında bunların örneklerini görmek mümkündür. Bu kişiler dünya menfaati için her türlü hile ve yalana başvurmakta, insanları kandırma ve yalanlarla doğruluktan ve adaletten saptırmaktadırlar. Kendi çıkarları için insanları aldatmayı kendilerine hak olarak görmekte ve bunu insanlara hizmet, hümanizm, aydınlanma ve uygarlık gibi ifadelerle süsleyerek uygulamaktadırlar. Bu söylenenler insanları kolaylıkla kandırmaktadır. Fakat insanlar, işin aslını araştırma imkanından yoksun oldukları için, gerçek ortaya çıkmamaktadır. Böylece kitle halinde insanlar, bir yozlaşma ve ahlaki değerlerin yok olması sürecine itilmektedir. Bütün bunların faturası yıllar sonra ortaya çıkmakta, fakat iş işten geçmiş olmaktadır.

Bunlara sebep olan şeytanın dostlarıdır ve şeytanın emellerine hizmet etmektedirler. Ancak Allah'ın bu konudaki uygulaması kesindir. Onlar da şeytanlarla birlikte yarın cehennemi boylayacaklardır.

Şeytanın askerleri, kendisini yaratan Rabbine isyan ederek, hayatını şeytanın kalbine ve gönlüne attığı düşünce ve vesveselerle yönlendirerek, onun dostu olur. Bu kişiler Allah'a inanmayı ve İslam dinini bilmeyi gericilik, hurafe olarak nitelerler. Hayatlarının amacı olarak dünya lezzetlerini ve egolarını öne çıkarırlar. Bütün bunlar, toplumun ifsat edilerek kitle halinde insanların, bir yozlaşma ve ahlaki değerlerin yok olması sürecine girmesine neden olur. Bu gerçek insanlık tarihinde, yüzyıllarca süren periyotlarla ortaya çıkıp, katliamlarda, yok olmalarda ve dünya savaşlarında kendini göstermektedir. Bu sürecin sonu dönüşü olmayan bir şeydir. Bugün de dünya öyle bir yozlaşma süreci içindedir. Bunun faturası da kırk yıl içinde ortaya çıkacak ve insanlar için savaşlarla, salgın hastalıklarla ve kuraklık, deprem gibi tabii afetlerle, ölümlere, acılara ve üzüntülere neden olacaktır. Bu sürecin sonunda insanlara İslam dininin hakim olmasını ümit ve niyaz ederiz.

Şeytan İle İlgili Hadisler

- “Muhakkak ki şeytanın ve meleğin insanoğlunun kalbi üzerinde yönlendirici tesiri vardır. Şeytanın tesiri kötülüğe sevk etmeye ve Hakkı yalanlamaya, meleğin tesiri ise hayra doğru ve Hakkı tasdik etmeye yöneliktir. Meleğe ait hayra yönelik tesiri gönlünde hisseden kimse, bunu Allah'tan bilsin ve Allah'a hamd etsin. Kendisini kötülük tarafına çekmeye çalışan bir tesiri hisseden kimse de kovulmuş şeytanın şerrinden Cenab-ı Hakka sığınsın.”
- “Şeytanın insanın vücudunda, kanın akışı gibi dolaşır. Onun sizin kalbinize bir şüphe atmasından korkarım.”
- “Şeytan insanın kalbine gelir ve ona der ki: “Şunu kim yarattı? Bunu kim yarattı? En sonunda sorar: “Peki Allah'ı kim yarattı?” Kalbin böyle bir acıdan temizlenmesi, Allah'a sığınmak ve soruya son vermekten ibarettir.”
- “Namaz için ezan okunduğu zaman şeytan arkasını dönüp, ezanı duymayacağı yere kadar yellenerek kaçır. Ezan bitince geri gelir. Namaz için kamet getirilince tekrar arkasını dönüp kaçır. Kamet bittiğinde yine gelir ve kişi ile nefsinin arasına sokulup ona “Filan şeyi hatırla! filan şeyi hatırla!” diyerek daha önce aklına gelmeyen şeyleri hatırlatır. Neticede kişi kaç rekat kıldığını bilemez olur.”
- “Şüphesiz şeytan sizden birisinin her işinde hazır olur. Hatta yemeği esnasında bile yanında bulunur. Biriniz lokmasını düşürürse, üzerine yapışanları temizleyip yesin, lokmasını şeytana bırakmasın.”

- “Evinden çıkan herkes için iki sancak bulunur. Biri meleğin elinde, diğeri de şeytanın elinde olur. Eğer o kişi Allah'ın sevdiği ve rızasına uygun olan bir iş için çıkarsa, onu evine dönünceye kadar elindeki sancak ile melek takip eder. Eğer Allah'ın gazabını celbeden bir iş için çıkarsa, şeytan elindeki sancak ile onu izler. O kişi evine dönünceye kadar şeytanın sancağı altında olur.”
- “Başına bir şey gelince, “Şöyle yapsaydım, böyle olurdu” diye hayıflanıp durma. “Allah'ın takdiri bu, O ne dilerse yapar” de. Zira “eğer şöyle yapsaydım” gibi sözler şeytanı memnun edecek işlerin kapısını açar.”
- “Şeytan insanın kurdudur, tıpkı sürüden ayrılan koyunu kapan kurt gibi. Sakın gruplara bölünmeyin, cemaatten, toplumdan ve mescitlerden ayrılmayın.”
- “Şeytan tek kişiye ve iki kişiye musallat olup, vesvese verir. Eğer üç kişi olurlarsa onlara musallat olamaz.”
- İbni Mesud (ra) şöyle rivayet ediyor, Allah Resulü buyurdular ki: “Şeytan bana uğradı, onu yakalayıp boğazını sıktım. Hatta dilinin soğukluğunu elimde hissettim. Bana şöyle bağırdı: canımı yaktın, canımı yaktın!”
- Ayşe (rah)'dan, Peygambere kulun namazda sağa sola bakması hakkında sordum. Şöyle buyurdu: “Bu hareket şeytanın kulun namazından gizlice çaldığı bir çalıntıdır.”
- “Bir köy ya da bir çölde, üç kişi bir arada bulunup da cemaatle namaz kılmazlarsa, muhakkak ki şeytan onlara üstün gelmiştir.”
- Cabir (ra) Peygamberimizin şöyle buyurduğunu söylemiştir: “Kişi evine girdiği zaman, girişi sırasında ve yemeği esnasında Allah'ı anarsa, şeytan kendi arkadaşlarına ve avanesine, “sizin için bu evde geceleme ve yemek yoktur” der. Kişi eve girip de, girerken Allah'ı zikretmezse, şeytan kendi avanesine, “gece faaliyet gösterilecek yere nail oldunuz” der. Kişi yemeği sırasında Allah'ı zikretmez ise, şeytan kendi yardımcılara “gece faaliyet gösterilecek yer ve yemek elde ettiniz” der.”
- İbni Ömer şöyle rivayet ediyor, Resulallah (sav) şöyle buyurdu: “Biriniz yemek yediği zaman, sağ eliyle yesin. İçtiği zaman da sağ eliyle içsin. Çünkü şeytan solu ile yer ve solu ile içer.”
- (Namazda) saflarınızı sıklaştırın, aralarını yaklaştırın, boyunların hizası aynı olsun. Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki şeytanı görüyorum, aranızda giriyor, safların arasına sanki küçük siyah bir koyun gibi sızıyor.”

Şeytandan Nasıl Korunabiliriz?

“Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir.” (Fussilet, 41/36)

Aslında şeytan niyetini bozmayan kişiye zarar veremez. Çünkü şeytanın hilesi zayıftır. Ona güç veren insanın nefsinin heva ve hevesleridir. Nitekim Allah Resulü (sav) şöyle buyuruyor: *“Kadı zulüm etmediği müddetçe, Allah Teâlâ onunla beraberdir, yardımcısıdır. Zulme yer verdiği zaman, Allah onu terk eder ve şeytan yanına gelerek kendisinden hiç ayrılmaz .”*

Ayet ve hadislerden anlıyoruz ki, Allah Teâlâ şeytanları tamamen serbest bırakmamıştır. Allah'ı zikretmeyi unutan ve kötü niyet besleyen kişilerin işlerine ortak olmaları için şeytana müsaade edilmiştir. Fakat gönlü uyanık olan, her zaman Allah'ı zikreden, evine besmele ile giren, sofrasına besmele ile oturan ve Allah'ın emirlerine riayet eden kimseler için, ne evlerinde ne de işlerinde şeytanın faydalanması mümkün değildir. Cenab-ı Hakk, rahmet ve merhameti ile muamele ederek, takva yolunda gayret eden müminleri ve bilhassa ihlaslı kullarını şeytanın saptırmalarından muhafaza etmektedir.

“Şüphesiz ki, iman edip de Rablerine tevekkül edenler üzerinde o şeytanın hiçbir nüfuzu yoktur. Şeytanın nüfuzu, ancak onu dost edinenlere ve Allah'a ortak koşanlardır.” (Nahl, 16/99,100)

Allah Teâlâ şeytandan korunmamız için bizlere şu duayı öğretmektedir:

“De ki: Rabbim! Şeytanların kışkırtmalarından Sana sığınırım! Onların yanımda bulunmalarından da Sana sığınırım.” (Müminun, 23/97,98)

Sonuç olarak şeytanı memnun eden her hareket insanın aleyhinedir. Çünkü şeytanın gayesi ve en büyük arzusu, insana maddi ve manevi zarar vermektir. Öyleyse her fırsatta Allah Teâlâ'yı zikredip ona sığınarak şeytanın ümitlerini boşa çıkarmalı ve hilelerine aldanmamalıdır.

Nefis ve Şeytanın Ortaklığı

İnsanlık tarihi boyunca, insanı yanlış yollara sevk eden, ahlaki olmayan davranışlara sürükleyen etken, nefsin ve şeytanın ortaklığıdır. Tarih boyunca insan son derece zalim olabilmiş ve kan dökmüştür. İnsanın bu yapısını, melekler Allah'a karşı dile getirmişlerdir. Fakat yalnız Allah Teâlâ'nın bildiği bir ilim ve hikmet gereği, insanlar arasında katliam ve zulüm devamlı olarak mevcut olmuştur. Bu durum kıyamete kadar da devam edecektir.

İnsanın bu davranışları insanın yapısından oluşmaktadır. İnsan nefsi ile yaratılmıştır. Nefis insanın göğsünde yer alır. Nefis daima insana kötülüğü emreder. Bu nedenle bu nefse “nefs-i emmare” denir. Eğer insan nefsini dini kurallarla terbiye edemezse nefsinin kurbanı olur ve kendisini kötülük yapmaktan ve günaha girmekten kurtaramaz.

Bu hususta nefis ile şeytan ortak çalışırlar. Şeytan için nefis, kendisinin gayesi için bulunmaz bir şeydir. Çünkü devamlı vesveselerle nefsi azdırması ve saptırıcı isteklerle insanı rahatsız etmesi mümkündür. Şeytan, büyük bir ihtimalle, insanın yapısındaki nefs-i emmare özelliğini bildiğinden, Allah'a karşı gelerek insanların büyük bir kısmını doğru yoldan saptıracağını iddia edebilmiştir.

Bu durum insanlar için dünya hayatında bir imtihan vesilesidir. Ancak ihlas sahibi olan insanlar bunun dışındadır. Çünkü ihlas sahibi olmak, insanın nefsinin İslam dininin emir ve yasakları ile terbiye ederek, onu dizginlemesi ve düzeltmesidir. Böylece nefs-i emmare çeşitli adımlarla iyiliği doğru yöneltir ve böylece şeytanın nefse baskı yapması engellemiş olur. Bu durumda şeytanın insanı doğru yoldan saptırması mümkün değildir. Bunu şeytan da itiraf etmiş, insanların pek azını yoldan çıkaramayacağını söylemiştir. İşte bu insanlar ihlas sahibi olanlardır. Bunların üzerine şeytanın bir sultası ve gücü yoktur.

Müslümanın görevi de böyle ihlaslı bir kul olabilmektir. Bunun için de İslam dinini iyice öğrenmek ve bildikleriyle amel etmeleri gerekir. Böylece şeytanın ve nefsin kötülük emirlerinden kurtularak hayır için çalışmaları mümkün olur. Bu da insanın hem dünya hem de ahiret hayatını kurtarması demektir. İşte insanın şeytanla imtihanını kazanmak da bu demektir.

Allah Teâlâ'nın bütün kullarına ihlas nasip edip, nefis ve şeytanın kötülük emreden vesveselerinden kurtulmalarının sağlanmasını ümit ve niyaz ederiz.

Yayınlanma Tarihi : 14.11.2020

Tasavvufta Şeytan Olgusu

Günümüzde insanların birçoğu şeytan diye bir varlığın mevcut olduğuna inanmazlar. Bunu dindar insanların inandığı bir dogma olarak görürler. Akli ve müspet bilimi öne çıkaran, onların dışındaki hiçbir şeyi gerçek olarak kabul etmeyen insanlar için şeytan hayali bir şeydir ve gerçek değildir. Bu insanların ileri sürdüğü delil, “eğer şeytan gerçek olsaydı herkes onu görürdü” şeklindedir. Fakat bu mantık müspet bilime iman eden insanlar için, kendilerine bir çelişki olarak geri döner. Çünkü müspet bilimde öyle teoriler vardır ki, insanlar onları görmeden doğru olduklarına inanmaktadırlar. Örneğin kütlelerin birbirini çekmesi herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Yer çekimi kanunu dediğimiz bu kanuna göre, bütün kütleler arasında bir çekim kuvveti vardır. Ancak bu çekim kuvvetinin ne olduğu, nasıl gerçekleştiğini kimse görmemiştir. Bu kuvvetin etkisinin sonuçlarını görmektedirler. Örneğin taşın serbest bırakılınca yere düşmesi yerçekimi nedeniyledir. Fakat insanlar sadece olayı görürler. Yani taşın düştüğünü görürler, fakat yerçekimi kuvvetinin kendisini göremezler. Şeytan da tıpkı böyledir. Biz şeytanı görmeyiz, ama etkilerini görürüz. Bu etkiler bize şeytanın varlığını ispat eder. Tıpkı yere düşen taşın yerçekimi kuvvetinin varlığını ispat ettiği gibi.

Şeytanın etkilerinin görülmesi çok hassas bir konudur. İnsanda oluşan vehim ve düşüncelerin bir kısmı şeytanın vesvese vermesi ile oluşur. Bunların ayırt edilmesi de, bu konuda insanın bilgi sahibi olması ile mümkündür.

Nas Suresi ve Şeytanın Vesveseleri

Kur'an-ı Kerim'in son suresi olan Nas suresi, şeytanların vesveselerinden Allah Teâlâ'ya sığınmakla ilgilidir.

“De ki: “Ben insanların Rabbine sığınırım. İnsanların sahibine. İnsanların gerçek ilahına. O sinsi vesvesecinin şerrinden. O ki, insanların göğüslerine vesveseler fısıldar. Gerek cinlerden, gerek insanlardan.” (Nas, 114/1-6)

Surede geçen “vesvâs” kelimesi, vesvese anlamında bir isimdir. Anlamı, hissedilip sakınamayan gizli bir fısıltıdır. “Vesvâs”tan maksat şeytandır. Çünkü o, sesini işitmeksizin kalbin anladığı gizli bir sözle yani fısıltısıyla günaha çağırmaktadır.

Râğîb el – İsfahanî, Müfredat adlı eserinde vesveseyi şöyle açıklar: Akla gelen kötü, bozuk fikir, düşünce. Aslı, “kadınların ziynetlerinin sesi ve gizli alçak (sesle)

fısıldamak” demek olan vesvâs sözcüğüdür. Surede geçen “Hannâs” kelimesi de, Yüce Allah anıldığında hars eden, yani büzülen, sinen, saklanan ya da pusan şeytan anlamına gelir.

Şeytan Allah'ın rahmetinin genişliğini ileri sürerek veya ömrünün uzun olduğunu ve tevbe için çok zaman bulunduğunu hayal ettirerek insanları oyalar. Şeytan mübalağa için yaptığı vesvese fiili ile adlandırıldı. Devamlı vesvese verdiği için sanki bizzat vesvesenin kendisi sayıldı. Cenab-ı Hakk, Nas suresinde vesvesesinin şerrinden demedi de vesvâs diye tanımlanan şeytanın şerrinden sığınmayı dile getirdi ki, sığınma, onun bütün şerlerini kapsasın. O şeytanı, sıfatlarının en kötüsü, en tesirlisi ve en bozguncusu ile tanımladı.

İnsan Allah'ı anmaktan gafil olunca şeytan vesvese vermektedir. Cenab-ı Hakk Nas suresinde, önce şeytanın vesvesesini, sonra da vesvese yeri olan göğüsleri zikretti. “İnsanların göğüslerine vesveseler fısıldar” sözündeki inceliği iyice düşünmelidir. Kalplerine demedi de, göğüslerine dedi. Göğüs kalbin alanı ve evidir. Şeytandan insanın aleyhine olan kötü duygular içeri girer, göğüste toplanır sonra kalbi ulaşır. Göğüs tıpkı bir dehliz (geçiş yeri) konumundadır. Kalpten çıkan duygu ve emirler de göğüse gelir, oradan diğer organlara dağılır. Şeytan kalp mıntıkasına ve evine girer. İstedikini kalbe atar. Böylece göğüsten kalbe ulaşacak şekilde göğüslere vesvese vermiş olur.

Vesvese veren, insan ve cin olmak üzere iki kısımdır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “*Cin ve insan şeytanlarını her peygambere düşman yaptık...*” (Enam, 6/112). Kendisine vesvese verilen ise bir tek cinstir. O da insandır. Cin şeytanı, bazen vesvese verip, bazen çekildiği gibi, insan şeytanı da aynı şekilde yapmaktadır. Önce insana batıl fikirleri aşılar, sonra da ona karşı kendisini çok samimi ve merhametli bir dost gibi takdim eder. Dinleyen onu reddederse geri çekilip vesvese vermeyi bırakır. Şayet sözünü dinleyip kabul ederse vesveseyi artırır.

Şeytanın insanoğlunu çağırdığı şeyler altı aşamada toplanabilir:

- 1) Küfür, şirk, Allah ve resulüne düşmanlık. Eğer bu konuda şeytan insanoğluna galip gelirse içi ferahlar. Şeytanın insandan istediği ilk şey budur.
- 2) Bid’at. Bu iblise gûnahtan daha sevimli gelir. Çünkü gûnahtan tevbe edilir ve günahın silinmesi mümkün olur. Bidat ise, sahibi onu doğru sandığı için tevbe etmez. Şeytan bundan aciz kalırsa, yani insanı bidat ile kandıramazsa daha sonraki aşamaya geçer.
- 3) Bütün büyük günahlar. Bu aşamada şeytan, insanın büyük günahlara düşmesi için kalbine vesvese verir. Eğer insanı büyük günahlara düşüremez ise, bunda aciz kalırsa, daha sonraki aşamaya geçer.

4) Biriktiğinde sahibini mahvedecek olan küçük günahlar. Küçük günahlar küçük odunlarla yakılan ateş gibidir. Şeytanın vesvesesi ile biriken küçük günahlar bir araya geldiğinde büyür ve insanı mahva doğru götürür. Şeytan insanı küçük günahlarla aldatamazsa daha sonraki aşamaya geçer.

5) Kişiyi mübah işlerle meşgul eder. Bu mübah işlerde sevap ve ceza bulunmaz, ancak burada mübah işlerle uğraşmaktan ötürü bazı sevapları kaçırma cezası vardır. Eğer şeytan bunda da başarılı olamazsa, daha sonraki son mertebeye geçer.

6) Daha sevaplı işleri bırakıp, az sevaplı işlerle meşgul etmek. Şeytan bu aşamada hiç olmazsa insanı daha sevaplı olan amellerin sevabından mahrum ederek, az sevaplı işlere yönelmesine çalışır.

Ebû Amr el-Buharî (ra) şöyle diyor: “Vesvesenin aslı ve neticesi on şeyden meydana gelir. Birincisi hıstır. Ona tevekkül ve kanaatle karşılık ver. İkincisi emeldir. Onu da hemen öleceğini düşünerek kır. Üçüncüsü dünya nimetleri ile zevklenmedir. Ona da nimetlerin kaybolacağını ve hesaplarının uzunluğunu düşünerek karşı koy. Dördüncüsü hasettir. Onu da Allah'ın adaletini göz önüne alarak yok et. Beşincisi sıkıntıdır. Ona da Allah'ın ihsanını düşünerek karşı koy. Altıncısı kibirdir. Onu tevazu ile kır. Yedincisi müminin değerini küçümsemedir. Bunu da müminleri sayarak ve hürmet ederek izale et. Sekizincisi dünya sevgisidir. Onu ihlasla yok et. Dokuzuncusu yükselme ve baş olma arzusudur. Onu zillet ve huşu ile defet. Onuncusu cimriliktir. Onu da cömertlik ile yok et.

Velilerden birisi Allah Teâlâ'ya dua ederek şeytanın nasıl gelip vesvese verdiğini görmek istedi. Bunun üzerine Allah ona billur şeklinde bir insan silüeti gösterdi. İki omuzu arasında kuş yuvası gibi siyah bir boşluk vardı. Sinsi şeytan geldi, o domuz kılığında idi ve fil hortumu gibi uzun hortumu vardı. İnsan vücudunun her tarafını yoklamaya başladı ve iki omuzu arasına gelip hortumunu kalp tarafına sarkıttı. Hemen ona vesvese vermeye koyuldu. Kul Allah'ı zikredince şeytan geriye çekildi. Bundan dolayı ona geriye çekilen manasına “hannâs” denildi. Çünkü zikrin nuru kalpte gözükmünce, o gerisin geriye çekilir. Şeytanın cisimlere girmesi de mümkündür. Çünkü o her ne kadar ateşten yaratılmış olsa da, latif bir cisimdir. Yakıcı değildir.

Şeytan Kaynaklı Düşünceler

İnsandaki düşünceler dört kısımdır: rabbanî, melekî, nefsî ve şeytanî düşünceler. Eğer insan düşünceleri hakkında iç görü (basiret) ve ayırım gücüne sahip değilse, iyi bile olsa, şeytanın verdiği düşünce ile meleğin ve nefsin verdiğini ayırt edemez. Bunları doğru bir şekilde ayırt edemezse asla kurtuluşa eremez. Çünkü şeytan her gruba, o gruba baskın hale göre gelir.

Örneğin, şeytanın salih insanlardaki gayesi, kendisinden bilgi ve düşüncelerini almada şeytanı tanımamalarını sağlamaktır. Bu durumda salih insanlar bilgiyi şeytandan aldıklarını bilmeyip, onu Allah'a nispet ederler ve hangi yoldan kendilerine ulaştığını bilemezler. Şeytan onların bu bilgisizlikleriyle memnun olur ve onları otoritesi altına aldığına hükmeder. Şeytan görünür işlerde salih insanı aldatmayı sürdürür. Böylece kendisine aktardığı düşünceleri onaylatmayı ve onların Allah katından olduğunu kabul etmeyi başarır. Böylece salih kişiyi dininden çekip çıkarır.

Şeytanın peygamberlerin içine girme imkanı yoktur. Dolayısıyla peygamberlerin bütün düşünceleri ya Rabbani, ya meleki ya da nefsidir. Şeytanın onların kalplerine etkisi yoktur. Allah'ın ilminde korunmuşluğu takdir edilmiş veliler ise şeytanın kendilerine ulaşmasında değil, sadece düşünce aktarmasında peygamberler gibi korunmuşlardır. Buna göre inayete mazhar olmuş veli, şeytanın aktardığı düşünce hakkında Allah'tan bir belirtiye sahiptir. Bunun nedeni velinin yasa koyucu olmayışıdır. Peygamberler ise yasa koyar ve bu nedenle iç dünyaları korunur.

İnsan Allah katından olan şey ile melek, nefis ve şeytan yolundan gelen arasındaki farkı bilmediği için Allah Teâlâ sayesinde düşüncelerinin mertebelerini öğrenebileceği bir alameti insanlar için yaratmıştır. Şeytani düşünceleri öğrenmeyi temin edecek olan alamet, onların tek bir işte sabit olmayışı ve belirli bir konuda bir düşünceden başka bir düşünceye hızla değişmesidir. Çünkü şeytan hırslıdır ve o ateşin alevinden yaratılmıştır. Ateşin alevi hızla hareket eder. Diğer bir ifade ile iblisin yaratılış özelliği tek bir halde kalmamasıdır. Bu nedenle iblis aslının hükmüne bağlıdır. İnsan ise topraktan yaratılmış olduğu için sabit kalma özelliğindedir. Toprağın özelliği soğukluk ve kuruluştur. Dolayısıyla insan işinde sabit ve yerleşiktir. Aynı şekilde nefis kaynaklı düşünceler melek veya şeytan tarafından hareket ettirilmediği sürece sabit kalırlar.

Şeytanın düşüncelerinin temel konusu, yapmak veya yapmamak olarak haram ile ilgilidir. Bu haram düşünceyi yapmak veya yapmamak olarak çirkin görülen davranışlar takip eder. Yapmak şeklinde çirkin görülen davranışlar sıradan insanlarla ilgilidir. Yapmamak olarak çirkin görülen davranışlar abitler ile ilgilidir. Şeytan her gruba, o gruba baskın olan hal bakımından şaşırtır. Çünkü şeytan tuzak ve aldatma noktalarını çok iyi bilir.

Şeytan ariflere farz ibadetlerinde musallat olur. Arif Allah'ın herhangi bir emrini yapmaya niyetleninceye kadar, şeytan kendileri ile beraberdir. Arifin bir ibadet için niyetlenmesi onun Allah'a bir taahhütte bulunmasıdır. Fakat şeytan kendisine yapacağı ibadetten daha üstün bir başka ibadeti telkin eder. Arif bu vesvese karşısında vaktini daha iyi değerlendireceğini düşünerek, ilk yapmak istediği ibadeti terk ederek şeytanın telkin ettiği ibadeti yapmaya başlar. Arifin

bu davranışı iblisi memnun eder. Çünkü arif Allah'a verdiği sözü bozmuştur. Arifin ise bundan haberi yoktur. İşin başında bu fiilin şeytandan olduğunu bilseydi onu reddedebilirdi. Nitekim peygamberlerin varisleri olan Allah ehlinde metanet sahipleri böyle davranmışlardır. Onlar güzel olsa da bu fiili şeytan kaynaklı düşüncelerden sayarlar.

Müslümanlar, şeytanın vereceği düşünceleri öğrenmelerini temin edecek olan alametleri bildirmesi için Allah'a dua etmelidirler. Bu konuda Allah Teâlâ şeriat ölçütlerini bildirmiştir. Farzlar, menduplar, mübahlar, haramlar ve mekruhlar ayrıt edilmiş ve bu konular Kur'an'da ve peygamberin sünnetinde hükme bağlanmıştır. Bir haram veya bir mekruhun yapılması ile ilgili bir düşünce akla gelirse bu muhakkak ki şeytandandır. Eğer bir mübah yapmak hakkında bir düşünce akla gelirse kuşkusuz bu nefistendir. Şeytan haram ve mekruhlarla ilgili bir düşünceyi aklına getirdiğinde ondan uzak durmalıdır. Nefsin mübah olarak aklına getirdiği düşünceyi uygulamakta serbest olabilirsin. Daha çok sevap istenirse mübahtan uzak durup, farz veya mendup fiillerle ilgilenmelidir. Mübah bir işlemin Allah katından bir hüküm olduğuna inanarak sevap kazanabilirsin. Çünkü artık hükümler değişmez. Hüküm şeriatın aynıdır ve muhakkak ki bu kapı kapanmıştır. Dolayısıyla mübah hiçbir zaman farz veya haram olmaz.

Bir farz hakkında insana bir düşünce geldiğinde buna tereddüt etmeden yönelmelidir. Çünkü bu düşünce hiç kuşkusuz meleklerdendir. Bir mendup hakkında bir düşünce aklına gelirse, onu aklında tut ve onda karar kıl. Şeytan aklına daha üstün ve daha değerli başka bir mendubu aklına getirirse, birincisini terk etme ve onda kararlı ol. İkinci düşünceyi de aklında tut. Fakat önce birinci düşünceyi uygula. Birinciye tamamladığında ikinci ile başla ve onu da yap. Böyle yaparsan şeytan amacına ulaşmamış olur ve hüsrana uğramış olarak geri döner. Bu davranış şekli insan için bir ilaçtır. Bu ilaç sayesinde insan şeytanın hastalığını kendinden gidermiş olur ve bu konudaki Hazreti Ömer'in makamına ulaşmış olursun. Böyle bir insanın karşısına bir vadide şeytan çıksa, mutlaka yolunu değiştirerek senden kaçır.

Nas suresinde görüldüğü üzere şeytanlar iki çeşittir: insanlardan olan şeytanlar ve cinlerden olan şeytanlar. Cin ve insan şeytanların herhangi biri insanın kalbine, kendisini Allah'tan uzaklaştıracak bir şey düşürür. Bu meyanda şeytan bazen özel bir şey atar ki, o belirli özel bir konudur. Bazen ise genel bir şey atar ve bırakır. Genel bir şey düşürürse, o şey kişide insanın ve cinlerin düşünemeyeceğin şeylere bir yol açar. Nefis o yolda derin anlayış kazanır ve bu koşullardan bir takım şeyler ortaya çıkarır. Ancak şeytanlar bunları daha önceden bilemezler ve onu tam bir kasıtle amaçlamamışlardır. Onlar öncelikle birtakım kuşkulara yol açacak bu kapının o kişiye açılmasını isterler. Çünkü onlar bu kişinin onu inceleme zekasında ve gücünde olduğunu bilirler. Bu kapıdan girip araştırma

yaptığında ise reddetmesi mümkün olmayan yok edici anlamlar kişiye görünür. Bunun nedeni ilk asıldır. Çünkü bu kişi şeytanın kendisine verdiği ilk düşünceyi sahih bir asıl edinmiş ve ona dayanmıştır. Dolayısıyla aslı terk edinceye kadar sürekli o asıl üzerinde kafa yormayı sürdürür. En sonunda o aslın dışına çıkar. İşte bidat ve arzularına uyanlar böyle hareket ederler. Çünkü şeytanlar onları kuşku duymadıkları bir asıl verir. Sonra onlara anlamadıkları için karıştırmalar bulaşır. Böylece bu durum asalet yönüyle şeytana nispet edilir. Sapıtan insanlar bu meselelerde şeytanın kendilerinin öğrencisi olduklarını bilselerdi ondan uzak dururlardı.

Bu durumun en çok görüldüğü kimseler Şia, özellikle de İmamiye mezhebidir. Cin şeytanları ilk önce onlara Ehl-i beyti sevmek ve bütün sevgiye onlara tahsis etmek için gelir ve içlerine girer. Onlar bunu Allah'a en yüce yakınlık sayarlar. Onlar Ehl-i beyt sevgisinden iki yola sapmışlardır. Bir grup sahabeye nefret duymuş ve Ehl-i beyti öne geçirmedikleri için onlara sövmeye aşırılığa varmıştır. Ehl-i beytin bu dünyevi görevlere daha layık olduklarını zannetmişlerdir. Başka bir grup ise sahabeye saygısızlığına, ehl-i beytin mertebelerini ve insanlara halife olmadaki önceliklerini nassa bağlamadıkları için Allah'ın peygamberine, Cebrail'e ve Allah'a saygısızlığı da eklemiştir. Nitekim içlerinden biri şöyle iddia etmiştir: “Emin'i gönderen Emin değildi.” Yani Hz. Peygamber'i gönderen güvenilir değildir. Bütün bu sapmalar sahih bir ilkedен kaynaklanmıştır ki o da, Ehl-i beyti sevmektir. Bu sevgi onların düşüncelerinde bir bozukluk meydana getirmiş, böylece sapmış ve saptırmışlardır. Dindeki taşkınlıkların onları neye sevk ettiğine bakınız!

Bir gruba ise şeytanlar kuşku duyulmayan sahih olan bir ilke vermiştir. Bu sahih ilke şudur: Hz. Peygamber'in *“iyi bir adet başlatana onun ücreti ve o adeti yerine getirenlerin ücreti verilir”* uygulamasıdır. Şeytanlar bu ilkeye göre davranmayı kendilerine sevdirdikten sonra onları terk etmiştir. Böylece bazı insanlar kendisini yerine getirenlerin sevaplarını elde etmek isteği ile, iyiliğe olan düşkünlüğü nedeniyle derinden üzerinde kafa yormaya koyulur bir hayır adeti geliştirir. Kendi şahsına nispet ettiğinde kabul edilmeyeceğinden endişe ettiği güzel bir adet meydana getirdiği zaman, onun kabul edilmesi için Hazreti Peygamberden (sav) bir hadis uydurur. Bu davranışını da, *“kim iyi bir adet başlatırsa”* hadisinin hükmüne girdiği şeklinde yorumlamaya çalışır. Böylece Hazreti Peygamber (sav) hakkında yalan söylemiş ve onun söylemediği ve ağzından çıkmadığı bir şeyi ona söyletmiş olur. Bunun bir iyilik olduğunu kabul etmiştir. Çünkü ilkeler kendisini teyit etmektedir. Melek, Hz. Peygamberin *“bana kasıtlı olarak yalan isnat eden kişi cehennemdeki yerini hazırlasın”* ya da *“bana iftira eden herhangi birine iftira etmiş gibi değildir, bana iftira eden cehennemdeki yerini hazırlasın”* buyurmuş olduğunu kendisine hatırlatınca, bütün bu rivayetleri şeytanın düşüncesine soktuğu fikirlerle tevhid eder ve şöyle der, “Hz. Peygamber'in hadisinde geçen

durum sapkınlığı çağırmakla ilgilidir.” Ben ise sadece bir hayır adeti ortaya koydum. Böyle bir insan iyi bir adet meydana getirmesi bakımından zorunlu olarak ödüllendirilir. Hazreti Peygambere iftira ettiği ve onun söylemediği bir şeyi ondan aktardığı için ise cezalandırılacaktır.

Allah hakkındaki bilgisi teorik düşünce ve tümevarım ile olan kimseye şeytan kuşkulu kanıtlar verir. Amacı kişiyi şaşırtmak ve Rabbini bilmeyerek ya da kuşku ya da hayret ya da tereddüt içinde ölmesini sağlamak için onu düşünce alanına çekmektir. Tanrı yoktur, Tanrı tabiattır, bilim dindir, bilim adamları peygamberlerdir gibi düşünceler, şeytanın bu kişilerin kalplerine attığı vesveselerden bazılarıdır. Bunların peşinden giden müspet bilimciler sonunda Allah'ı inkar etmişler ve böylece küfre düşmüşlerdir. Maddeyi ve tabiatı ezeli olduğunu düşünüp, Allah'a şirk koşmuşlardır. Böylece şeytanın Allah'ı inkar etmeleri hedefi gerçekleşmiştir.

Peygamberimizin (sav) Şeytan ile Konuşması

Aşağıdaki hadis, Şeceret-ül Kevn (Hayat Ağacı)- Muhyiddin-i Arabi (k.s.) adlı kitaptan derlenmiştir.

İbn-i Abbas (RA) Hz.leri'nden naklen Muaz b. Cebel (RA) rivâyet ediyor:

— Bir gün Resûlullah (SAV) ile beraberdik. Ensârdan (RA) birinin evine toplanmıştık... Tam bir cemaat olmuştuk.

Evin dışından şöyle bir ses işitildi:

— İçeridekiler... Eve girmem için bana izin verir misiniz? Benim sizden bir dileğim var, görülecek bir işim var...

Bunun üzerine, herkes Resûlullah (SAV) Efendimizin yüzüne bakmaya başladı.

Orada ve her zaman büyük O'ydu (SAV). İzin O'ndan (SAV) çıkacaktı...

Resûlullah (SAV) Efendimiz duruma vâkıf oldu ve:

— “BU SESLENEN KİMDİR, BİLİR MİSİNİZ?” BUYURDU.

Biz hep birden şöyle dedik:

— EN İYİ BİLEN ALLAH (CC) VE RESÛLÜDÜR (SAV).

Bunun üzerine Resûlullah (SAV) Efendimiz:

— “O, LÂİN İBLİSTİR. —ŞEYTANDIR.— ALLAH'IN (CC) LÂNETİ ONUN ÜZERİNE OLSUN...”

Buyurunca hemen Hz. Ömer (RA):

— YA RESÛLÂLLAH (SAV), BANA İZİN VERİNİZ ONU ÖLDÜREYİM, DEDİ.

Resûlullah (SAV) Efendimiz bu izni vermedi; şöyle buyurdu:

— “DUR YA ÖMER (RA), BİLMİYOR MUSUN Kİ; ONA BELLİ BİR VAKTE KADAR MÜHLET VERİLMİŞTİR... ÖLDÜRMEYİ BIRAK.”

Sonra şöyle buyurdu:

— “KAPIYI ONA AÇIN GELSİN... O BURAYA GELMEK İÇİN EMİR ALMIŞTIR.

DİYECEKLERİNİ ANLAMAYA ÇALIŞINIZ. SİZE ANLATACAKLARINI İYİ DİNLEYİNİZ...”

Bundan sonrasını ondan dinleyelim; yani râviden. Şöyle anlattı:

— KAPIYI ONA AÇTILAR. İÇERİ GİRDİ VE BİZE GÖRÜNDÜ. BİR DE BAKTIK Kİ; ŞEKLİ ŞU: BİR İHTİYAR, ŞAŞI, AYNİ ZAMANDA KÖSE, ÇENESİNDE ALTI VEYA YEDİ KADAR KIL SALLANIYOR, AT KILI GİBİ, GÖZLERİ YUKARI DOĞRU AÇILMIŞ, KAFASI BÜYÜK BİR FİL KAFASI GİBİ, DUDAKLARI DA BİR MANDA DUDAĞINA

BENZİYORDU.

Sonra şöyle bir selâm verdi:

— SELÂM SANA YA MUHAMMED (SAV)! SELAM SİZE EY CEMAAT-I MÜSLİMİN.

Onun bu selâmına Resûlullah (SAV) Efendimiz şu mukabelede bulundu:

— “SELÂM ALLAH’INDIR (CC) YA LÂİN.”

Sonra ona şöyle buyurdu:

— “BİR İŞ İÇİN GELDİĞİNİ DUYDUM; NEDİR O İŞ?”

Şeytan şöyle anlattı:

— BENİM BURAYA GELİŞİM, KENDİ ARZUMLA OLMADI. MECBUREN GELDİM.

Resûlullah (SAV) efendimiz sordu:

— “NEDİR O MECBURİYET?”

Şeytan anlattı:

— İZZET SAHİBİ RABBİN (CC) KATINDAN BANA BİR MELEK GELDİ. VE DEDİ Kİ:

— ALLAH-Ü TEÂLÂ (CC) SANA EMİR VERİYOR. MUHAMMED’E (SAV) GİDECEKSİN.

AMA DÜŞÜK VE ZELİL BİR HALDE, TEVAZU İLE, O’NA (SAV) GİDECEKSİN VE

ADEMOĞULLARINI NASIL KANDIRDIĞINI ANLATACAKSIN. ONLARI NASIL

ALDATTIĞINI SÖYLİYECEKSİN O’NA (SAV). SONRA O (SAV) NE SORARSA

DOĞRUSUNU DİYECEKSİN. SONRA... ALLAH-Ü TEÂLÂ (CC) BUYURDU Kİ:

—SÖYLEDİKLERİNE BİR YALAN KATARSAN, DOĞRUYU SÖYLEMEZSEN... SENİ KÜL

EDERİM. RÜZGÂR SAVURUR... DÜŞMANLARIN ÖNÜNDE SENİ RUSVAY EDERİM.

İŞTE BÖYLE YA MUHAMMED (SAV), O EMİR ÜZERİNE SANA GELDİM. ARZU

ETTİĞİNİ BANA SOR. ŞAYET BANA SORDUKLARINA DOĞRU CEVAP VERMEZSEM;

DÜŞMANLARIM BENİMLE EĞLENECEK. ŞU MUHAKKAK Kİ DÜŞMANLARIMIN

EĞLENCESİ OLMAKTAN DAHA ZOR BİR ŞEY YOKTUR.

Bundan sonra Resûlullah (SAV) Efendimiz şöyle sordu:

— “MADEM Kİ SÖZLERİNDE DOĞRU OLACAKSIN. O HALDE BANA ANLAT: HALK ARASINDA EN ÇOK SEVMEDİĞİN KİMDİR?”

Şeytan şu cevabı verdi:

— SENSİN YA MUHAMMEND (SAV)... ALLAH’IN (CC) YARATIKLARI ARASINDA

SENDEN DAHA ÇOK SEVMEDİĞİM KİMSE YOKTUR. SONRA, SENİN GİBİ KİM

OLABİLİR Kİ?

Resûlullah (SAV) Efendimiz sordu:

— “BENDEN SONRA EN ÇOK KİMLERE BUĞUZLUSUN VE SEVMEZSİN?...”

Şeytan anlattı:

— MÜTTAKİ BİR GENCE Kİ... VARLIĞINI ALLAH (CC) YOLUNA VERMİŞTİR.

Bundan sonra, sual-cevap aşağıdaki şekilde devam etti. Resûlullah (SAV) Efendimiz sordu; şeytan anlattı.

— “SONRA KİMİ SEVMEZSİN?”

— KENDİSİNİ SABIRLI BİLDİĞİM, ŞÜPHELİ İŞLERDEN SAKINAN ÂLİMİ.

— “SONRA?...”

— SABIRLI OLAN BİR FAKİRİ Kİ; İHTİYACINI HİÇ KİMSEYE ANLATMAZ... HALİNDEN ŞİKAYET ETMEZ.

— “PEKİ BU FAKİRİN SABIRLI OLDUĞUNU NEREDEN BİLİRSİN?”

— YA MUHAMMED (SAV). İHTİYACINI KENDİ GİBİ BİRİNE AÇMAZ, HER KİM İHTİYACINI KENDİ GİBİ BİRİNE ÜÇ GÜN ÜST ÜSTE ANLATIRSA, ALLAH (CC) ONU SABREDENLERDEN SAYMAZ. SABIRLI KİMSELERİN İŞİ BUNA BENZEMEZ. HASILI ONUN SABRINI HALİNDEN, TAVRINDAN VE ŞİKÂYET ETMEYİŞİNDEN ANLARIM.

— “SONRA KİM?...”

— ŞÜKREDEN, ZENGİN.

— “PEKİ AMA O ZENGİNİN ŞÜKREDEN OLDUĞUNU NEREDEN ANLARSIN?”

— ONU GÖRÜRSEM Kİ ALDIĞINI HELAL YOLDAN ALIYOR VE MAHALLİNE HARCİYOR. BİLİRİM Kİ O ŞÜKREDEN BİR ZENGİNDİR.

Resûlullah (SAV) Efendimiz bu defa mevzuu değiştirdi ve ona başka bir sual sordu:

— “PEKİ ÜMMETİM NAMAZA KALKINCA SENİN HALİN NİCE OLUR?”

— YA MUHAMMED (SAV), BENİ BİR SITMA TUTAR, TİTRERİM.

— “NEDEN BÖYLE OLURSUN YA LÂİN?...”

— ÇÜNKÜ BİR KUL, ALLAH (CC) İÇİN SECDE EDERSE BİR DERECE YÜKSELİR.

— “PEKİ YA ORUÇ TUTTUKLARI ZAMAN NASIL OLURSUN?”

— O ZAMAN BAĞLANIRIM. TA, ONLAR İFTAR EDİNCEYE KADAR.

— “PEKİ YA HAC YAPTIKLARI ZAMAN NASIL OLURSUN?...”

— O ZAMAN DA ÇILDIRIRIM.

— “PEKİ YA KUR’AN OKUDUKLARI ZAMAN NASIL OLURSUN?...”

— O ZAMAN DA ERİRİM, TIPKI ATEŞTE ERIYEN BİR KURŞUN GİBİ ERİRİM.

— “PEKİ YA SADAKA VERDİKLERİ ZAMAN HALİN NASILDIR?”

— HA İŞTE O ZAMAN HALİM PEK YAMAN OLUR. SANKİ SADAKA VEREN, BİR TESTERE ALIR ELİNE VE BENİ İKİYE BÖLER.

Resûlullah (SAV) Efendimiz sebepleri sordu:

— “NEDEN ÖYLE TESTEREYLE İKİYE BİÇİLİRSİN YA EBÂ BÜRRE?...”

Bunun üzerine iblis:

— ONU DA ANLATAYIM... DEDİKTEN SONRA ANLATMAYA BAŞLADI:

— ÇÜNKÜ SADAKADA 4 GÜZELLİK VARDIR. ŞÖYLE Kİ:

1) ALLAH-Ü TEÂLÂ (CC), SADAKA VERENİN MALINA BEREKET İHSAN EYLER.

2) O SADAKA VEREN KİMSEYİ HALKINA SEVDİRİR.

3) ALLAH-Ü TEÂLÂ (CC), ONUN VERDİĞİ SADAKAYI CEHENNEMLE ARASINDA BİR PERDE YAPAR.

4) ALLAH-Ü TEÂLÂ (CC), BELÂYI, SIKINTIYI VE ÂHLARI ONDAN DEFEDER.

Bundan sonra Resûlullah (SAV) Efendimiz Ashâbı (RA) hakkında ona bazı sorular sordu:

— “EBÛ BEKİR (RA) İÇİN NE DERSİN?...”

İblis buna şu cevabı verdi:

— O (RA) BANA, CAHİLİYET DEVRİNDE BİLE İTAAT ETMEDİ... İSLAM’A GİRDİKTEN SONRA NASIL BANA İTAAT EDER?

— “PEKİ ÖMER B. HATTAB (RA) İÇİN NE DERSİN?...”

İblis buna şu cevabı verdi:

— ALLAH’A (CC) YEMİN EDERİM Kİ, HER GÖDÜĞÜM YERDE O’NDAN (RA) KAÇTIM.

— “PEKİ OSMAN B. AFFAN (RA) İÇİN NE DERSİN?”

— O’NDAN (RA) UTANIRIM... HEM DE COK... NASIL Kİ, RAHMAN’IN (RA) MELEKLERİ DE O’NDAN (RA) UTANIRLAR.

— “PEKİ ALİ B. EBÛ TÂLİB (RA) İÇİN NE DERSİN?”

İblis şu cevabı verdi:

— AH O’NUN ELİNDEN BİR KURTULSAM... O, KENDİ BAŞINA KALSA, BEN KENDİ BAŞIMA KALSAM... O, BENİ BIRAKSA... BEN DE O’NU BIRAKSAM; AMA O BENİ BIRAKMAZ.

Resûlullah (SAV) Efendimiz yukarıdaki soruları sorduktan ve şeytanın verdiği cevapları da kısmen bitirdikten sonra, şöyle buyurdu:

— “ÜMMETİME SAADET İHSAN EDEN, SENİ DE TÂ, BELLİ BİR VAKTE KADAR ŞÂKİ KILAN ALLAH’A (CC) HAMD OLSUN.”

Resûlullah (SAV) Efendimizin o cümlesini duyan lâin şöyle dedi:

— HEYHAT, HEYHAT... ÜMMETİN SAADETİ NEREDE? BEN, O BELLİ VAKTE KADAR DİRİ KALDIKÇA, SEN ÜMMETİN İÇİN NASIL FERAH DURURSUN? BEN ONLARIN KAN MECRALARINA GİRERİM. ETLERİNE KARIŞIRIM. AMA ONLAR BENİM BU HALİMİ GÖREMEZ VE BİLEMEZLER. BENİ YARATAN VE BAAS GÜNÜNE KADAR BANA MÜHLET VEREN ALLAH’A (CC) YEMİN EDERİM Kİ, ONLARIN TÜMÜNÜ AZDIRIRIM. CAHİLLERİNİ VE ÂLİMLERİNİ, ÜMMÎLERİNİ VE OKUMUŞLARINI... FÂCİRLERİNİ VE ÂBİDLERİNİ... HASILI, BUNLARIN HİÇ BİRİ ELİMDEN KURTULAMAZ.

FAKAT... ALLAH’IN (CC) HÂLİS KULLARINI... EVET, BUNLARI AZDIRAMAM.

Bunun üzerine Resûlullah (SAV) Efendimiz sordu:

— “SANA GÖRE İHLÂS SAHİBİ MUHLİS KULLAR KİMLERDİR?...”

Bu suale İblis şu cevabı verdi:

— BİLMEZ MİSİN YA MUHAMMED (SAV)? BİR KİMSE Kİ, DİRHEMİNİ VE DİNARINI SEVER... O, ALLAH (CC) İÇİN BİR İHLÂSA SAHİP DEĞİLDİR. BİR KİMSEYİ GÖRSEM

Kİ, DİRHEMİNİ VE DİNARINI SEVMEZ, ÖVÜLMekten, MEDHEDİLMekten HOŞLANMAZ... BİLİRİM Kİ O İHLÂS SAHİBİDİR... HEMEN ONU BIRAKIR KAÇARIM. BİR KUL, MALI VE ÖVÜLMeyİ SEVDİĞİ SÜRE, KALBİ DE DÜNYA ARZULARINA BAĞLI KALDIĞI MÜDDET, O SİZE VASFINI YAPTIĞIM KİMSELER ARASINDA BANA EN ÇOK İTAAT EDENDİR. BİLMEZ MİSİNİZ Kİ; MAL SEVGİSİ, BÜYÜK GÜNAHLARIN EN BÜYÜĞÜDÜR. BİLMEZ MİSİNİZ Kİ, YA MUHAMMED (SAV), BAŞ OLMA SEVGİSİ BÜYÜK GÜNAHLARIN EN BÜYÜKLERİ ARASINDADIR.

İblis anlatmaya devam etti:

— YA MUHAMMED (SAV), BİLMEZ MİSİN?... BENİM YETMİŞ BİN TANE ÇOCUĞUM VAR. BUNLARIN HER BİRİNİ, BİR BAŞKA YERE TAYİN ETTİM. SONRA... O HER ÇOCUĞUMLA BİRLİKTE YİNE YETMİŞ BİN TANE ŞEYTAN VARDIR. ONLARIN BİR KISMINI ULEMAYA GÖNDERDİM. BİR KISMINI GENÇLERE YOLLADIM. BİR KISMINI MEŞÂYİHA SALDIM. BİR KISMINI DA İHTİYAR KADINLARA MUSALLAT ETTİM. GENÇLERE GELİNCE; ARAMIZDA HİÇ BİR ANLAŞMAZLIK YOKTUR. ONLARLA GAYET İYİ GEÇİNİRİZ. COCUKLARA GELİNCE... ONLARLA DA BİZİMKİLER İSTEDİKLERİ GİBİ BİRLİKTE OYNARLAR. BİZİMKİLERİN BİR KISMINI DA ÂBİDLERİN BAŞINA DERT ETTİM. BİR KISMINI DA ZÂHİDLERİN. ONLAR BUNLARIN YANINA GİRER; HALDEN HALE SOKARLAR. BİR TEPEDEDEN DİĞERİNE HEP DOLAŞTIRIP DURURLAR. ÖYLE BİR HAL ALIRLAR Kİ BAŞLARLAR, SEBEPLERDEN HERHANGİ BİRİNE SÖVMEME... İŞTE BÖYLECE ONLARDAN İHLÂS ALIRIM. ONLAR BU HALLERİ İLE YAPTIKLARI İBADETİ İHLÂSSIZ YAPARLAR GAYRİ... AMA BU HALLERİNİN FARKINDA OLAMAZLAR.

İblis, bundan sonra, aldattığı bir rahibin hikâyesini anlatmaya geçti. Ve şöyle dedi:

— BİLMEZ MİSİN YA MUHAMMED (SAV), RAHİP BARSİSÎ; TAM YETMİŞ, YIL İHLÂS İLE ALLAH'A (CC) İBADET ETTİ. BU İBADETLERİ SONUNDA ONA ÖYLE BİR HAL İHLÂS EDİLMİŞTİ Kİ: HER DUA ETTİĞİ HASTA DUASI BEREKETİYLE ŞİFÂYAB OLUYORDU.

ONUN PEŞİNE TAKILIP HİÇ BIRAKMADIM...ZİNA ETTİ. KATİL OLDU. SONUNDA DA KÜFRE GİRDİ. BU O KİMSEDİR Kİ; ALLAH-Ü TEÂLÂ (CC), AZİZ KİTABINDA, ONU ŞÖYLE ANLATIR:

— "...ŞEYTANIN HALİ GİBİDİR Kİ, O İNSANA: KÂFİR OL...DEDİ...Vaktaki o kâfir oldu; bu defa da ona şöyle dedi: BEN SENDEN UZAĞIM... BEN. ÂLEMLERİN RABBİ OLAN ALLAH'TAN (CC) KORKARIM."

İblis bundan sonra, bazı kötü huylar üzerinde durdu. Ve onların her birinden nasıl istifade ettiğini anlattı...

YALAN

— BİLMEZ MİSİN YA MUHAMMED (SAV), YALAN BENDEDİR VE İLK YALAN SÖYLEYEN DE BENİM. HER KİM YALAN SÖYLERSE... O BENİM DOSTUMDUR. HER KİM YALAN YERE YEMİN EDERSE O DA BENİM SEVGİLİMDİR.

BİLMEZ MİSİN YA MUHAMMED (SAV), BEN ADEM'E (AS) VE HAVVA'YA YALAN YERE ALLAH (CC) ADINA AND İÇTİM.

— “MUHAKKAK BEN SİZE NASİHAT EDİYORUM...”

DEDİM... BUNU YAPARIM, ÇÜNKÜ YALAN YERE YEMİN GÖNLÜMÜN EĞLENESİDİR.

GIYBET – KOĞUCULUK

— GIYBET VE KOĞUCULUĞA GELİNCE... ONLAR DA BENİM MEYVELERİM VE ŞENLİĞİMDİR.

NİKAH ÜZERİNE YEMİN ETMEK

— HER KİM TALÂK ÜZERİNE YEMİN EDERSE, GÜNAHKÂR OLACAĞINDAN ENDİŞE EDİLİR, İSTERSE BİR DEFA OLSUN İSTERSE DOĞRU BİR ŞEY ÜZERİNE OLSUN, HER KİM TALÂKI AĞZINA ALIRSA, BU HAKİKAT BELLİ OLUNCAYA KADAR KARISI ONA HARAM OLUR. ONLAR BU HALLERİ İLE KİYÂMETE KADAR MEYDANA GETİRECEKLERİ ÇOCUKLAR DA HEP ZİNA ÇOCUĞU OLUR. AĞIZA ALINAN O TALÂK KELİMESİ YÜZÜNDEN HEPSİ CEHENNEME GİRER.

NAMAZ

— YA MUHAMMED (SAV), NAMAZI ANBEAN TEHİR EDENE GELİNCE... ONU DA ANLATAYIM. O, HER NE ZAMANKİ NAMAZA KALKMAK İSTER; TUTARIM. ONA VESVESE VERİRİM.

Derim ki:

— HENÜZ VAKİT VAR. SEN DE MEŞGULSÜN; HELE ŞİMDİLİK İŞİNE BAK. SONRA KILARSIN. BÖYLECE O VAKTİNİN DIŞINDA NAMAZINI KILAR... VE BU SEBEPTEN ONUN KILDIĞI NAMAZI YÜZÜNE ATILIR. ŞAYET O KİMSE BENİ MAĞLUP EDERSE ONA İNSAN ŞEYTANLARINDAN BİRİNİ YOLLARIM... BÖYLECE ONU VAKTİNDE NAMAZ KILMAKTAN ALIKOYAR. O BUNDA DA BENİ MAĞLUP EDERSE... BU SEFER ONUN HESABINI NAMAZDA GÖRMEYE BAKARIM. O NAMAZIN İÇİNDE İKEN...

— SAĞA BAK... SOLA BAK...

DERİM... O DA BAKAR... O Kİ ÖYLE YAPTI... YÜZÜNÜ OKŞAR, ALNINDAN ÖPERİM. BUNDAN SONRA ONA:

— SEN EBEDÎ YARAMAZ BİR İŞ YAPTIN. DERİM VE BÖYLECE ONUN HUZURUNU BOZARIM.

SEN DE BİLİRSİN Kİ YA MUHAMMED (SAV)! HER KİM NAMAZDA SAĞA VE SOLA ÇOKCA BAKARSA ALLAH (CC) ONUN NAMAZINI KABUL ETMEZ. YÜZÜNE ATAR. BUNDA DA ONA MAĞLÛP OLURSAM... YALNIZ BAŞINA NAMAZ KILDIĞI ZAMAN YANINA GİDERİM. VE ONA: ÇABUK ÇABUK KILMASINI EMREDERİM. O DA BAŞLAR NAMAZINI ÇABUK KILMAYA. TIPKI HOROZUN GAGASI İLE YERDEN BİR ŞEYLER TOPLADIĞI GİBİ.

BU İŞİ ONA YAPTIRMAKTA DA BAŞARI KAZANAMAZSAM, BU SEFER CEMAATLA NAMAZ KILARKEN, ONUN YANINA VARIRIM. ORADA ONUN BAŞINA BİR GEM TAKARIM. BAŞINI İMAMDAN EVVEL SECDEDEN VE RÜKÛDAN KALDIRIRIM.

İMAMDAN EVVEL DE, SECDE VE RÜKÛ YAPTIRIRIM.

İŞTE... O BÖYLE YAPTIĞI İÇİN KİYÂMET GÜNÜ, ALLAH (CC) ONUN BAŞINI EŞEK BAŞINA ÇEVİRİR. O KİMSE, BUNDA DA BENİ YENERSE BU DEFA ONA NAMAZDA PARMAKLARINI ÇITIRDATMASINI EMREDERİM. BÖYLECE O BENİ TESBİH EDENLERDEN OLUR. ŞAYET O ESNEME ESNASINDA ELİNİ AĞZINA KAPAMAZSA... ONUN İŞİNE KÜÇÜK BİR ŞEYTAN GİRER, DÜNYA HIRSINI VE DÜNYEVÎ BAGLARINI ÇOĞALTIR. İŞTE BUNDAN SONRA O KİMSE, HEP BİZE İTAAT EDER. SÖZÜMÜZÜ DİNLER. DEDİKLERİMİZİ YAPAR.

Şeytan bundan sonra konuşmasına devam etti:

— SEN, ÜMMETİN HANGİ SAADETİNDEN FERAH DUYARSIN Kİ?...
BEN ONLARA TUZAKLAR KURARIM... NE TUZAKLAR...

MİSKİNLERİNE, ÇARESİZLERİNE VE ZAVALILLARINA GİDERİM. NAMAZI BIRAKMALARINI EMREDERİM. VE ONLARA DERİM Kİ:

— NAMAZ SİZE GÖRE DEĞİL. O, ALLAH'IN (CC) AFİYET İHSAN ETTİĞİ VE BOLLUK VERDİĞİ KİMSELER İÇİNDİR. SONRA HASTALARA GİDERİM:

— NAMAZ KILMAYI BIRAK. DERİM... ÇÜNKÜ ALLAH-Ü TEÂLA (CC) “HASTALARA ZORLUK YOK” BUYURDU... İYİ OLDUĞUN ZAMAN ÇOKCA KILARSIN. VE BÖYLECE, O NAMAZINI BIRAKIR. HATTÂ KÜFRE DE GİREBİLİR. ŞAYET O HASTALIĞINDA NAMAZI TERKEDEREK ÖLÜP GİDERSE... ALLAH'IN (CC) HUZURUNA ÇIKARKEN ALLAH-Ü TEÂLA'YI (CC) ÖFKELİ BULUR.

Sonra şöyle dedi:

— YA MUHAMMED (SAV), EĞER BU SÖZLERİME YALAN KATTIMSA, BENİ AKREP SOKSUN...

SONRA... EĞER YALAN VARSA... ALLAH'TAN (CC) DİLE; BENİ KÜL EYLESİN. İBLİS BUNDAN SONRA KONUŞMALARINA DEVAM ETTİ VE ŞÖYLE DEDİ:

— YA MUHAMMED (SAV) , SEN ÜMMETİN İÇİN FERAH MI DUYUYORSUN? HALBUKİ, BEN ONLARIN ALTIDA BİRİNİ DİNDEN ÇIKARDIM.

Bundan sonra... Resûlullah (SAV) Efendimiz ona, yani İblis'e aşağıdaki şekilde bazı kısa sorular sordu. O da bunlara cevap verdi.

— “YA LÂİN, SENİN OTURMA ARKADAŞIN KİM?” — FAİZ YİYEN.

— “DOSTUN KİM?” — ZİNA EDEN.

— “YATAK ARKADAŞIN KİM?” — SARHOŞ.

— “MİSAFİRİN KİM?” — HIRSIZ.

— “ELÇİN KİM?” — SİHİRBAZLAR.

— “GÖZÜNÜN NURU NEDİR?” — KARI BOŞAMAK.

— “SEVGİLİN KİM?” — CUMA NAMAZINI BIRAKANLAR.

Resulullah (SAV) Efendimiz bu defa başka bir mevzuya geçti ve şöyle sordu:

— “YA LÂİN, SENİN KALBİNİ NE KIRAR?” — ALLAH (CC) YOLUNDA CİHADA GİDEN ATLARIN KİŞNEMESİ...

— “PEKİ SENİN CİSMİNİ NE ERİTİR?” — TEVBE EDENLERİN TEVBESİ.

— “PEKİ CİĞERİNİ NE PARÇALAR, NE ÇÜRÜTÜR?” — GECE VE GÜNDÜZ ALLAH’A (CC) YAPILAN İSTİĞFAR.

— “PEKİ YÜZÜNÜ NE BURUŞTURUR?” — GİZLİ SADAKA.

— “PEKİ GÖZLERİNİ KÖR EDEN NEDİR?” — GECE NAMAZI.

— “PEKİ BAŞINI EĞDİREN NEDİR?” — ÇOKCA CEMAATLE KILINAN NAMAZ.

Resûlüllah (SAV) Efendimiz tekrar bir başka mevzu geçti ve şöyle sordu:

— “SANA GÖRE İNSANLARIN EN BAHTSIZI KİMDİR?” — NAMAZINI BİLEREK, KASDEN BIRAKANLAR.

— “PEKİ SANA GÖRE İNSANLARIN EN ŞAKİSİ KİMDİR?” — CİMRİLER.

— “PEKİ SENİ İŞİNDEN NE ALIKOYAR?” — ULEMA MECLİSLERİ.

— “PEKİ YEMEĞİNİ NASIL YERSİN?” — SOL ELİMLE PARMAKLARIMIN UCU İLE.

— “PEKİ SAM YELİ ESTİĞİ ZAMAN VE ORTALIĞI SICAKLIK BASTIĞI ZAMAN ÇOCUKLARINI NEREDE GÖLGELENDİRİRSİN?” — İNSANLARIN TIRNAKLARI ARASINDA.

Resûlüllah (SAV) Efendimiz, bundan sonra, başka mevzuu sordu. İblis de cevap verdi.

— “RABBİNDEN NELER TALEP ETTİN?” — ON ŞEY TALEP ETTİM.

— “NEDİR ONLAR YA LÂİN?”

1) ALLAH’TAN (CC) DİLERİM Kİ BENİ ADEMOĞULLARININ MALINA VE EVLÂDINA ORTAK EDE...

Bu ortaklık talebimi yerine getirdi ki, bu;

— “ONLARA ORTAK OL... MALLARINA VE ÇOCUKLARINA. ONLARA VAADET. HALBUKİ ŞEYTAN ONLARA EN ÇOK GURUR VAADEDER.” AYET-İ CELÎLESİ İLE SABİTTİ.

HER BESMELESİZ KESİLEN HAYVAN ETİNDEN YERİM. FAİZ VE HARAM KARIŞAN YEMEKTE DE YERİM. ŞEYTANDAN, ALLAH’A (CC) SİĞİNİLMAYAN MALIN DA ORTAĞIYIM. CİNSÎ MÜNASEBET ÂNINDA DA; ALLAH’A (CC) ŞEYTANDAN SİĞİNİLMAYAN KİMSE İLE BİRLİKTE HANIMI İLE BİRLEŞİRİM... VE O BİRLEŞMEDEN HASIL OLAN ÇOCUK, BİZE İTAAT EDER, SÖZÜMÜZÜ DİNLER. HER KİM HAYVANA BİNERKEN HELÂL YOLA GİTMİYİ DEĞİL DE, AKSİNİ İSTEYEREK BİNERSE, BEN DE ONUNLA BERABER BİNERİM. YOL ARKADAŞI VE BİNEK ARKADAŞI OLURUM.

Bu da âyet-i kerîme ile sabittir. Allah-ü Teâlâ, bana şu emri verdi:

— “ONLAR ÜZERİNE SÜVARİLERİNLE, PİYADELERİNLE YAYGARA ÇIKART...”

2) ALLAH-Ü TEALÂ’DAN (CC) DİLEDİM Kİ: BANA BİR EV VERE... BU DİLEĞİM ÜZERİNE HAMAMLARI BANA EV OLARAK VERDİ.

3) DİLEDİM Kİ BANA BİR MESCİD VERE. PAZAR YERLERİNİ BANA BİRER MESCİD YAPTI.

4) BENİM İÇİN BİR OKUMA KİTABI VERMESİNİ İSTEDİM. ŞİİRLERİ BANA OKUMA KİTABI YAPTI.

5) DİLEDİM Kİ: BENİM İÇİN BİR EZAN VERE. MEZMURLARI VERDİ.

6) DİLEDİM Kİ: BANA BİR YATAK ARKADAŞI VERE... SARHOŞLARI VERDİ.

7) DİLEDİM Kİ: BANA YARDIMCILAR VERE. BUNUN İÇİN DE KADERİYE MENSUPLARINI VERDİ.

8) DİLEDİM Kİ: BANA KARDEŞLER VERE. MALLARINI BOŞ YERE İSRAF EDENLERİ VERDİ.

Bir de masiyet yolunda para harcayanları. Bunlar da şu âyet-i kerime ile sabittir:

— “O KİMSELER Kİ: MALLARINI BOŞ YERE HARCARLAR. ONLAR ŞEYTANIN KARDEŞLERİ OLMUŞLARDIR.”

Bir ara Resûlullah (SAV) Efendimiz şöyle buyurdu:

— “EĞER SÖYLEDİKLERİNİ, ALLAH’IN (CC) KİTABINDAKİ AYETLERLE İSBAT ETMESEYDİN SENİ TASDİK ETMEZDİM.”

Bundan sonra İblis devam etti:

9) YA MUHAMMED (SAV)! ALLAH’TAN (CC) DİLEDİM Kİ, ADEMOĞULLARINI BEN GÖREYİM; AMA ONLAR BENİ GÖREMEZLER. BU DİLEĞİMİ YERİNE GETİRDİ.

10) DİLEDİM Kİ: ADEMOĞULLARININ KAN MECRALARINI BANA YOL YAPA... BU DA OLDU.

BÖYLECE BEN, ONLAR ARASINDA AKIP GİDERİM... GEZERİM... HEM NASİL İSTERSEM... BÜTÜN BU İSTEDİKLERİMİ VERDİ. HEPSİ SANA VERİLDİ BUYURDU... VE BEN BU HALLERİMLE İFTİHAR EDERİM. SONRA... ŞUNU DA DİLEYEYİM Kİ; BENİMLE BERABER OLANLAR SENİNLE BERABER OLANLARDAN DAHA ÇOKTUR. İŞTE... BÖYLECE KİYÂMETE KADAR. ADEMOĞULLARININ EKSERİSİ BENİMLE BERABER OLURLAR.

Bundan sonra İblis şöyle anlattı:

— BENİM BİR OĞLUM VARDIR... ADI ATEME’DİR. BİR KUL, YATSI NAMAZINI KILMADAN UYURSA, GİDER; ONUN KULAĞINA BEVLEDER. EĞER BÖYLE OLMASAYDI; İMKAN YOK İNSANLAR NAMAZLARINI EDA ETMEDEN UYUMAZLARDI. BENİM BİR OĞLUM DAHA VARDIR Kİ: ONUN ADI DA MUTEKAZİ’DİR. BUNUN VAZİFESİ DE; YAPILAN GİZLİ AMELLERİ YAYMAYA ÇALIŞMAKTIR.

MESELÂ:

BİR KUL, GİZLİ BİR İTAAT İŞLERSE... VE BU YAPTIĞINI DA GİZLEMESİNE... MUTEKAZİ ONU DÜRTER... EN SONUNDA O GİZLİ AMELİN YAYILMASINA VE AÇIĞA ÇIKARTMAYA MUVAFFAK OLUR. BÖYLECE: ALLAH-Ü TEÂLA (CC) O AMEL SAHİBİNİN YÜZ SEVABININ DOKSAN DOKUZUNU İMHA EDER. BİRİ KALIR... ÇÜNKÜ, BİR KULUN YAPTIĞI GİZLİ BİR AMEL İÇİN TAM YÜZ SEVAP VERİLİR. SONRA;

BENİM BİR OĞLUM DAHA VARDIR Kİ: ONUN ADI DA KUHAİL’DİR. BUNUN İŞİ DE İNSANLARIN GÖZLERİNİ SÜRMELEMEKTİR. BİLHASSA ULEMA MECLİSİNDE VE HATİP HUTBE OKURKEN. BU SÜRME ONLARIN GÖZÜNE ÇEKİLDİ Mİ,

UYUKLAMAYA BAŞLARLAR. ULEMANIN SÖZLERİNİ İŞİTMEZLER. BÖYLECE HİÇ SEVAP ALAMAZLAR.

Bundan sonra, İblis şöyle anlattı:

— HANGİ KADIN OLURSA OLSUN, ONUN KALKTIĞI YERE ŞEYTAN OTURUR. HER KADININ KUCAĞINDA MUTLAK BİR ŞEYTAN OTURUR... VE ONU BAKANLARA GÜZEL GÖSTERİR. SONRA, O KADINA BAZI EMİRLER VERİR. MESELÂ: ELİNİ KOLUNU. DIŞARI ÇIKAR GÖSTER, DER. O DA BU EMRİ TUTAR... ELİNİ KOLUNU AÇAR, GÖSTERİR. BUNDAN SONRA, O KADININ HAYA PERDESİNİ TIRNAKLARI İLE YIRTAR.

İBLİS BUNDAN SONRA; RESÛLÜLLAH (SAV) EFENDİMİZE KENDİ DURUMUNU ANLATMAYA BAŞLADI.

—YA MUHAMMED, BİR KİMSEYİ DELÂLETE SÜRÜKLEMELİK İÇİN ELİMDE BİR İMKÂN YOKTUR. BEN ANCAK VESVESE VERİRİM VE BİR ŞEYİ GÜZEL GÖSTERİRİM, O KADAR. EĞER DELÂLETE SÜRÜKLEMELİK. ELİMDE OLSAYDI, YERYÜZÜNDE ALLAH'TAN (CC) BAŞKA İLAH YOKTUR VE MUHAMMED (SAV) ALLAH'IN (CC) RESÛLÜDÜR (SAV), DİYEN HERKESİ, ORUÇ TUTANI VE NAMAZ KILANI HİÇ BIRAKMAZDIM, HEPSİNİ DELALETE DÜŞÜRÜRDÜM. NASIL Kİ, SENİN ELİNDE DE HİDAYET NEV'İNDEN BİR ŞEY YOKTUR. SEN ANCAK ALLAH'IN (CC) RESÛLÜSÜN (SAV). VE TEBLİĞE MEMURSUN. ŞAYET HİDAYET ELİNDE OLSAYDI; YERYÜZÜNDE TEK KÂFİR BIRAKMAZDIN. SEN ALLAH'IN (CC) HALKI ÜZERİNE BİR HÜCCETSİN... BEN DE, KENDİSİ İÇİN EZELDE ŞEKAVET YAZILAN KİMSELERE BİR SEBEBİM. SAİD OLAN KİMSE, TA, ANA KARNINDA İKEN, SAİDDİR. ŞAKİ OLAN DA, YİNE ANA KARNINDA İKEN ŞAKİDİR. SAADET EHLİ KILAN ALLAH (CC), ŞEKAVET EHLİ KILAN DA ALLAH (CC).

Bundan sonra... Resûlullah (SAV) Efendimiz şu iki âyet-i kerîmeyi okudu:

— BUNLAR, TA, SONUNA KADAR BÖYLE DEĞİŞİK ŞEKİLDE DEVAM EDECEK, ANCAK RABBİN (CC) ESİRGEDİKLERİ HARİÇ... ALLAH'IN (CC) EMRİ BEHEMAHAL YERİNİ BULAN BİR KADERDİR...

Bundan sonra, Resûlullah (SAV) Efendimiz, İblis'e şöyle buyurdu:

— “YA EBÂ MÜRRE! ACABA SENİN BİR TEVBE ETMEN VE ALLAH'A (CC) DÖNMEN MÜMKÜN DEĞİL Mİ? CENNETE GİRMENE KEFİL OLURUM. SÖZ VERİRİM.”

Bunun üzerine İblis şöyle dedi:

— YA RESÛLALLAH (SAV), İŞ VERİLEN HÜKME GÖRE OLDU. KARARI YAZAN KALEM DE KURUDU... KIYAMETE KADAR OLACAK İŞLER OLACAKTIR. SENİ PEYGAMBERLERİN EFENDİSİ KILAN, CENNET EHLİNİN HATİBİ EYLEYEN VE SENİ HALKI İÇİNDEN SEÇEN VE HALKI ARASINDA BİR GÖZDE YAPAN, BENİ DE ŞAKİLERİN EFENDİSİ KILAN VE CEHENNEM EHLİNİN HATİBİ EYLEYEN ALLAH (CC), BÜTÜN NOKSAN SIFATLARDAN MÜNEZZEHTİR.

Ve İblis cümlelerini şöyle tamamladı:

— İŞTE... BU SÖYLEDİKLERİM, SANA SON SÖZÜMDÜR... VE BÜTÜN SÖYLEDİKLERİMİ DE DOĞRU SÖYLEDİM.

Yayınlanma Tarihi: 24.11.2020

Şeytanın Günümüzdeki Tuzakları

Allah Teâlâ Hz. Adem (as)'ı yarattığı zaman meleklerin ona secde etmesini emretmiş, meleklerin hepsi de secde etmiştir. Ancak iblis Hz. Adem'in bu şerefini kıskanarak ve kibirlenerek ona secde etmemiş ve Allah'ın emrine asi olmuştur. Bunun üzerine iblis Allah'ın huzurundan kovulmuştur. İblis bu nedenle Adem oğullarına düşman olmuş ve onları İslam dininden saptırmaya ahdetmiştir. Allah'tan bunun için kıyamete kadar izin istemiş ve şöyle demiştir:

“İblis dedi ki: Şu benden üstün kıldığını gördün mü? Yemin ederim ki, eğer beni kıyamet gününe kadar ertelersen, pek azı hariç, onun zürriyetini kendi buyruğum altına alacağım.”(İsra, 17/62)

Bunun üzerine Allah Teâlâ iblise şöyle dedi:

“Allah buyurdu ki: “Haydi git, onlardan kim sana uyarsa şüphesiz ki cezanız cehennemdir. Hem de mükemmel bir ceza.” (İsra, 17/63)

İblise uymamak Müslümanların görevidir. Ancak insanlardan ve cinlerden olan şeytanlar, insanları İslam dininin doğru yolundan saptırmak için devamlı olarak çalışma halindedirler. Bu amaçla insanların kalplerine ve göğüslerine vesveseler atmaktadırlar. Şeytanların attıkları vehim ve vesveseleri diğer düşüncelerden ayırmak için insanların şeytanın tuzaklarının ne olduğunu bilmeleri gerekir. Aşağıda şeytanın ademoğluna kurduğu tuzakların belli başlı olanları ele alınmaktadır.

Allah Teâlâ'nın ins ve cin şeytanların şerrinden bütün Müslümanları korumasını niyaz ederiz.

1) Şeytan insanları Allah'ı inkar etmeye sevk eder

“Ancak ben sizi küfür ve isyana çağırdım, siz de geldiğiniz. O halde beni kınamayın. Kendi kendinizi kınayın.” (İbrahim, 14/22)

“Yahudileri kandıran münafıkların durumu da tıpkı şeytanın durumuna benzer ki, insana inkar et dedi, insan inkar edince de ben senden uzağım, Ben alemlerin Rabbi Allah'tan korkarım dedi.” (Haşr, 59/16)

Şeytanın en büyük hedefi insanları kafir yapmaktır. Bunun için, Allah'ı inkar etmelerini temin etmek için, birçok düşünceleri insanın aklına getirir. Bir hadiste ifade edildiği üzere, şeytan insana “Her şeyin bir yaratıcısı var, peki Allah'ı kim yarattı?” diye düşünceler verir. İnsan bu sapık soruların peşine takılırsa, sonunda Allah'ı inkar eder. Böylece kafir olur.

Şeytan ilahi vahye şüphe karıştırmak ister. İnsan olan dostlarını şeytanlar bu yola teşvik eder. Onlar da ilahi vahyi inkar ederek insanları saptırırlar. Örneğin pozitivistler ve rasyonalistler müspet bilimi din ve müspet bilim adamlarını da peygamber kabul ettiler. Materyalistler manevi olan her şeyi reddettiler. Her şey

maddedir dediler. Bu fikirleri yayanlar aslında şeytanın dostlarıdır. Bilerek veya bilmeyerek şeytana hizmet etmektedirler. Çünkü bu türlü fikir ve düşünce akımları birçok insanı Allah'ı inkara yöneltmiştir. Tabiatın ilah olduğunu iddia etmişler ve ölüp yok olacaklarını, ahiret diye bir şeyin olmadığını insanların kafalarına sokmuşlardır. Onlar gibi düşünenler sonunda Allah'ı inkar etmişler ve doğru yoldan sapmışlardır.

Evrin teorisini ortaya atanlar da insanları Allah'ı inkar etmeye yöneltmişlerdir. İnsanın ortaya çıkışı hakkında çeşitli varsayımlara dayanan fakat kesin olarak ispat edemedikleri teoriler ortaya atmışlardır. Bu da insanların Allah'ı inkar etmelerine sebep olmuştur.

Bugün için müspet bilim ve akıllı her şeyin önüne geçiren fikir akımlarına dikkatle yaklaşmak gerekir. Buradaki düşüncelerin büyük bir kısmı insanı Allah'ı inkara götürdüğü kesindir. Bu nedenle, bu fikirlere karşı Müslümanlar uyanık olmalı ve onlara karşı İslam'ın temel kaynağı olan Kur'an ve sünnetteki delillerle durmalıdırlar. Bu bir bakıma bir cihattır ki, bu devirde Müslümanların en çok ihtiyacı olduğu şey budur.

İslam dini akıl ve müspet bilime, teknolojiye karşı değildir. Ancak yanlış akıl yürütmelerle, çeşitli zanlarla ortaya atılan iddiaların ve teorilerin bilimsel hiçbir değeri yoktur. İslam bu çeşit bilim anlayışına karşıdır. İslam, kütleler arasında bir çekim kuvveti olduğuna itiraz etmez, ama insanın ilk dedesinin bir maymun olduğuna itiraz eder. Bu türlü sapık iddiaların bilimsel bir tarafı yoktur. Bu türlü fikirler, şeytanın insanlardan olan dostlarına verdiği vehim ile ortaya çıkmaktadır.

2) Şeytan insanları Allah'ı zikretmekten uzaklaştırır

Şeytan insanların nefislerine düşkün olmalarına çalışır. Nefsin keyif almasını, haram olan işlere heveslenmesini telkin eder. Bu telkinlere kanan nefis, insanı bu türlü işlerle meşgul ederek, insanın Allah'ı zikretmesine mani olur. Nefsinin peşinde koşan insanın aklına, Allah'ı zikretmek, namaz kılmak ve ibadet etmek fikri gelmez. Nefsinin heva ve hevesine uyarak haram işlerden zevk almaya başlar. Günümüzde içki, kumar, zina gibi günahlar, nefsin haram olan isteklerinin sonucudur. Eğer insan bunlara İslam bilinciyle karşı çıkmazsa, sonunda batağa girmiş olur.

Bugün sosyal medyada şehveti coşturan filmler, diziler ve videolar pek çok yerde yayınlanmaktadır. Şeytan bunları seyretmeyi insanlara güzel gösterir. Bunların uygarlık olduğu fikrini aşılır. Bu fikirler şeytanın dostu olan insanlar vasıtası ile yayılır. İnsan şeytanları söyleşilerle, makalelerle ve kitaplarla bu fikirleri yayarlar. Bunların, batı uygarlığının olmazsa olmazı olduğu fikrini ileri sürerler. Batının bu gibi uygulamalarla zengin oldu iddiasında bulunurlar. Oysa bunların hiçbiri doğru

değildir. Bunlar sadece, şeytanın fitilini ateşlediği, insanları doğru yoldan saptırmak ve Allah'ı zikretmeyi unutturmak için yaptığı gayretlerdir. Bütün bunlar şeytanın adem oğluna düşman olması sonucudur. İnsanlar da şeytanı düşman bilmeli ve onun düşman olduğuna yalnız dili ile değil, bütün kalbi ile inanmalıdır. Bu nedenle Allah'ın zikrine sarılmalı ve O'ndan yardım dilemelidir.

Şeytan insanların secde etmelerine mani olmak ister. Bunun için insanlara şu vesveseyi verir: "Allah'ın senin secdene ihtiyacı yok. Secde ona saygı göstermek içindir. Sen zaten saygılı birisisin. Senin kalbin temiz. Bu sana yeter de artar bile." Gerçekten Allah'ın bizim secdemize ihtiyacı yoktur, ama insanların ibadete ve secdeye ihtiyacı vardır. Kulun görevi Allah'a ibadet etmektir. Bu konuda şöyle bir hadis nakledilmiştir:

"Ademoğlu secde ayetini okuyup secde edince şeytan ağlar ve "Vay benim halime! Ademoğlu secde etmekle emir olundu ve hemen secde etti. Ona cennet var. Ben de secde etmekle emir olundum, ama secde etmekten kaçındım. Bana da cehennem var" diyerek oradan kaçır."

Aslında bütün varlık alemi secde halindedir:

"Görmedin mi, göklerde ve yerde olanlar, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanların çoğu Allah'a secde eder." (Hac, 22/18)

Secde kulun Rabbine en yakın halidir. Kainatı kulunun emrine veren Zatın huzurunda tükenmez bir varlığa kavuşmaktır.

3) Şeytan insanları Allah hakkında şaşırtır

"İnsanlardan bazıları Allah hakkında bir bilgisi olmadığı halde tartışır da, her azılı şeytanın ardına düşer." (Hac, 22/3)

Şeytan insanlara dilediği gibi hareket etmesini, Allah'ın çok bağışlayıcı olduğunu, dolayısıyla bütün günahları bağışlayacağını telkin eder. Şeytanın dostları olan bazı insan şeytanlar da bu fikirleri İslam dini adı altında yayarlar. Şöyle söylerler: "Allah'ın sizin ibadetinize ihtiyacı yok, size azap edilmesine de ihtiyacı yoktur. Allah'ı sevin o size yeter." Böylece insanları Allah hakkında yanıltmaktadırlar. Böylece insan günaha bağımlı hale gelmekte ve Allah adına mağfiret ümidi verilerek insanlar aldatılmaktadır. Bu beklentiyle günah işlemek, vücudun direncine güvenerek zehir yemeğe benzer. Bunun sonu mahvolmaktır.

Şeytan ve onun dostları olan insanlardan korunmak gereklidir. Bunun için onların iddialarını Kur'an ve sünnet ışığı altında inceleyip, ona göre karşı tavır alınmalıdır. Şeytan ve onların dostları olan insan şeytanlarının düşman oldukları akıldan çıkarılmamalıdır.

Şeytan insanlara Allah hakkında bilmedikleri şeyleri söylemeyi telkin eder. Allah'ı kim yaratmış? Allah'ın çocuğu var mı? gibi sorular insanların kalbine atılarak, onların Allah hakkında yanlış şeyler düşünmesine neden olur. Allah hakkındaki yanlış düşünceler insanı günaha sokar ve hatta dinden çıkarabilir. Hristiyanların Hz. İsa'yı Allah'ın oğlu kabul etmeleri tamamen şeytanın vesveseleri sonucu olmuştur.

4) Şeytan günahları güzel gösterir

“Şeytan kendilerine yaptıklarını süslü göstermiş de, onları doğru yoldan alıkoymuş. Bunun için hidayete giremiyorlar.” (Neml, 27/24)

“Rabbi tarafından apaçık bir delil üzerinde bulunan kimse, kötü işleri kendisine güzel gösterilmiş de heveslerinin peşine düşmüş kimseler gibi olur mu?” (Muhammed, 47/14)

Şeytan insanın yaptıklarını, inkarı ve isyanı kendilerine süslü ve cazip gösterir. Onları kandırarak nefsi heva, heves, lezzet ve rahat peşinde koşturur. Oysa insanların başına gelen azap ve felaketler hep bu yüzdendir. Ancak insanlar bunu düşünüp kavrayamazlar.

İçki içmeyi, kumar oynamayı, zina yapmayı bir uygarlık faaliyeti gibi göstermek, günümüzdeki insan şeytanları tarafından yapılmaktadır. Yüzümüzü batı uygarlığına döndürmek için bu haramları işlemek gereklidir denilmektedir. Zinanın suç olmaktan çıkarılması Avrupa Birliği'nin isteği ile olmuştur. Fakat bu birçok ailenin dejenere olmasına ve İslam'ın aile anlayışının zayıflamasına neden olmuştur. Bunun sonucunda kadına şiddet olayı da atmıştır.

Haram işler uygarlık değildir. Allah Teâlâ onları haram kılmasının nedeni insanların iyiliği içindir. Bir toplumda haram işler çoğalırsa, o toplumun her türlü fitne ve zarara uğrayacağı kesindir. Bu da şeytanı, ademoğluna zarar verdiği için memnun etmektedir.

Antik çağ felsefesindeki “hedonizm” görüşü, nefsin kötü arzularına, heva ve hevesine uyumaktan başka bir şey değildir. Bu görüşün taraftarları günümüzde de sayıca hayli fazladır. Hedonizm (hazcılık/ lezzetiye) ekolü denilen bu felsefe akım, hayata zevk ve lezzet noktasından bakar. Bunların gayeleri duygularını tatmindir, zevk almaktır. Günümüzde de pek çok insan bu şeytani akıma kapılmış, her türlü günahı mubah sayarak adeta insanlıktan çıkmıştır.

5) Şeytan batıl mabutlara taptırır

Batıl mabutlar, Allah'tan başka kendisine ibadet edilen, tapılan her şeydir. Bugün için birçok batıl mabutlar vardır. Bunlar para, makam, mal, kadın vesairedir. Şeytan

insanlara bunları amaç olarak gösterir ve onları süsler. Kalplerinde hastalık olanlar, Allah'a ve ahirete inançları tam olmayanlar şeytana kanarlar ve bu batıl mabutların peşinden koşarlar.

Şeytan bazı toplum liderlerini kutsallaştırmak için insanın kalbine vesvese verir. İnsan şeytanları da buna yardımcı olurlar. “En büyük sensin, Her şeyi sen yarattın” gibi sıfatlarla bu liderleri vasıflamaya çalışırlar. Halbuki bu sıfatlar Allah'a aittir ve insanlar için bu sıfatlar geçerli değildir. Bunlar şeytanın bir aldatmacası ve saptırmasıdır. Bu düşüncelere sahip olanların Allah hakkındaki imanları zayıflar. Bu da kişinin hidayete kavuşmasını zorlaştırır.

Allah'ı ve İslam dinini inkar edenler, bu batıl mabutlar yolunda savaşırlar. İman edenler ise Allah yolunda savaşırlar. Bu nedenle Müslümanlar, şeytanlar ve dostlarının ileri sürdükleri bu fikirlere Kur'an ve sünnete dayanarak karşı koymalıdır. Bu savaşı inananların kazanacağı muhakkaktır. Çünkü şeytanın hilesi zayıftır. Şeytanın dostları ve batıl mabutlar yolunda savaşanlar kaybedeceklerdir. Çünkü hak gelince batıl zail olur.

Şeytan batıl putlara tapmayı emrederek, insanları buna heveslendirir. Ancak bu şeytana tapmak ile aynıdır. Kim Allah'ı bırakır da şeytanı dost edinirse şüphesiz ki o apaçık bir zarara uğramıştır.

Peygamberlerin gönderilmesinin hikmeti, tek ilah olan Allah'a ibadeti temin etmektir. “Biz her ümmet içinde Allah'a ibadet edin, tağuttan sakının diye bir peygamber gönderdik.” (Nahl, 16/36) ayetindeki tağut kelimesi batıl mabutları ifade etmektedir. Batıl mabutlardan fayda beklemek “örümcek ağı” gibi en zayıf bir eve sığınmak gibidir (Ankebut, 29/41). Böyle olmakla beraber tarih boyunca insanlık âlemi bu örümcek ağlarına takılmaktan kurtulamamıştır.

6) Şeytan ibadetlerde vesvese verir

Bir ibadete başlayınca kovulmuş şeytandan Allah'a sığınmalıdır. Çünkü şeytan ibadet esnasında insanın kalbini saptıracak şeyler atarak, ibadette Allah'ı düşünmesini engellemeye çalışır. Namaz kılarken insanın aklına bir çok ilgisiz şeyler getirir. Böylece insanın namazda bu vesveseleri düşünmesini sağlar. Bu da insanın namazdan kopması demektir. Bunu yenmek için namazdaki huşuyu tam yaşamak gerekir. Yalnız Allah'ı ve okuduğu Kur'an'ın anlamını düşünerek namazı tamamlamalıdır. Fakat eğer insan, namazın dışında haram olan işlerle meşgul olmuşsa, örneğin haram olan filmleri, videoları seyretmiş ise, şeytan burada gördüklerini insana namazdayken aklına kolaylıkla getirir. Çünkü bu sahneler zaten kişinin beyninde mevcuttur. Bu da şeytanın işini kolaylaştırır. Bu nedenle, ibadet dışında haram olan şeylerden uzak durulursa ve özellikle gözler haramdan

sakındırılırsa, şeytanın ibadette insanı saptırması için malzemesi azalır. Bu da kişinin selamete ibadetini yapmasına yardım eder.

Şeytan namaz esnasında insanı herhangi bir şekilde dürterek, ona yanlış bir iş yaptırırsa sehiv secdesi mutlaka yapılmalıdır. Çünkü sehiv secdesi insanın hatasını anlaması nedeniyle pişman olduğunu ifade eder. Bu da kişiye sevap kazandırır ve sehiv secdesi ile şeytanın burnu yere sürtülmüş olur.

Şeytanın vesveseleri insanı namaz kılmaktan uzaklaştırır. Çünkü şeytan şöyle der: “Namaz iyidir, fakat her gün beş defa kılmak çoktur. İnsana usanç verir.” Bu düşünceler insanı namaz kılmaya karşı tembelleştirir ve gaflete düşürür. Halbuki Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: *“Namaz kıl, şüphesiz namaz hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar. Allah'ı anmak elbette en büyük ibadettir. Allah yaptıklarınızı bilir”* (Ankebut, 29/45). Ancak şeytan buna karşı şu vesveseyi atar: “Bazı insanlar var, namaz kılıyor ama hayasızlıktan ve kötülükten uzak durmuyorlar. Bu nasıl bir şey?”. Namaz kılan kişi hayasızlık ve kötülükten uzak kalmamışsa kıldığı namazda problemi var demektir. Eğer namazın hakkı verilirse gerçekten hayasızlık ve kötülükten insanı korur.

Ayrıca şunu da sorabiliriz: “Acaba hayasızlık ve kötülük namaz kılanlar arasında mı yaygın, yoksa kılmayanların arasında mı?” Bu konu dürüst olarak araştırılırsa, hayasızlık ve kötülükler, örneğin içki içmek veya zina gibi, namaz kılanlar arasında çok az görülür. Kılmayanlar arasında ise çok daha fazla yaygındır.

7) Şeytan insanlara vaatlerde bulunarak aldatır

Şeytan insanlara uzun ömür, mal, dünya hayatının zevkleri, menfaatleri ve şehvetlerinin tatmin edilmesi gibi hususlarda vaatte bulunur, onları ümitlendirir. Şeytanın bu vaatleri ya vesvese vermek suretiyle, ya da kendi dostlarının dilleriyle yapmaktadır. Halbuki şeytanın onlara vaadi aldatmacadır. Çünkü şeytanın onlara bunları vermeye gücü yoktur.

Şeytan insanları vaatlerle aldattığını kendisi de bilmektedir. Bunu yarın ahirette cehenneme giderken, kendisi ile birlikte cehennemi boylayanlara şöyle açıklayacaktır: *“Ben size vaatte bulundum, ama sonra vaadimi bozdum. Benim sizin üzerinize bir nüfuzum da yoktu. Fakat sizi sapıklığa çağırdım, siz de bana uyudunuz. O halde beni değil, kendi nefsinizi kınayın”* (İbrahim, 14/22)

Şeytan insanlara cennet ve cehennemin olmadığını haber verir, uzun emel ve arzularla tevbe etmelerini geciktirir, putların kendilerine şefaate edeceğini vadeder. Aslında o insanları aldatmaktan başka bir şey vadetmez.

Ancak Allah'ın vaadi gerçektir. Allah Teâlâ dünya hayatının ve şeytanın insanları aldatmasını haber vermektedir. Bu nedenle şeytanın adımlarına uyulmaması

gerekir. Allah'tan başkasına tapmak ve kulluk yapmak haramdır ve yasaktır. Şeytana itaat etmek ise ona tapmak demektir. Bu ise insanın ahiret hayatının mahvolması demektir.

Şeytan insanı kötülüğe teşvik eder. Bunu yaparken de insanın hayrını istiyormuş gibi davranır. Fakat o insanı küfre atınca, artık ondan teberri eder, yüz çevirir. Bunu açık olarak şeytanın Bedir savaşındaki durumunda görüyoruz. *“Şeytan onlara amellerini güzel gösterdiği zaman, “Bugün insanlardan size galip gelecek yoktur, ben de size yardımcıyım” demişti. Fakat iki tarafın karşı karşıya geldiği görününce arkasını dönüp kaçtı ve şöyle dedi: “Ben sizden kesinlikle uzağım. Ben sizin göremeyeceğiniz şeyleri görüyorum ve Ben Allah'tan korkarım. Ayrıca Allah'ın azabı çok çetindir”* (Enfal, 8/48).

8) Şeytan ilim sahiplerini baştan çıkarmaya çalışır

İlim sahipleri ve takvaya erenler şeytan tarafından bir vesveseye uğrayınca, Allah'ın emir ve yasaklarını hatırlayıp O'na sığınmalıdır. Böylece şeytanın tuzağını bozmuş olurlar. Şeytanın ihlaslı kullar üzerinde herhangi bir hakimiyeti yoktur.

İlim sahibi kimseler Allah Teâlâ'nın cezasından emin olmamalıdır. Şeytan onlara Allah'ın kendilerine affettiğini, ahirette cennette yüksek makamlara erişeceklerini fısıldar. Ancak bu tamamen şeytanın bir aldatmacasıdır. Bu nedenle ilim sahipleri bu vesveselerin kalplerine girmesine müsaade etmemelidirler. Bunun için samimiyetle, ihlasla Allah'a sığınmalıdır. Kul kendi gücü ve kuvvetini yetersiz görüp, yüce Allah'ın huzurunda yakarmasında ve sığınmasında ne kadar samimi olursa, Allah Teâlâ onu o oranda korumayı arttırır ve şeytanı ondan o nispette uzak tutar.

Bir hadise göre insanlardan, cinden ve meleklerden arkadaşı olmayan hiçbir kimse yoktur. Dolayısıyla ilim sahiplerine de muhakkak insan ve cin taifesinden şeytanlar musallat olur. Onu inancından ve yolundan saptırmaya çalışır. İlim sahibini pohpohlar ve onun çok bilgili ve yüce bir insan olduğunu fısıldar. Şeytanın bu yalanlarına aldanmamalıdır. Allah'ın indinde insan bilgisi ile değil ihlaslı olmasıyla değerlidir. Nitekim iblis te ilim sahibiydi, ama ihlaslı olmadığı için Allah'a isyan etti ve kafir oldu.

Tarihte şeytanın tuzağına düşen bilim adamları örnekleri vardır. Beni İsrail bilginlerinden biri olan Belam bin Baura, bazı ilahi kitapların bilgisine haiz idi. Ancak şeytanın teşvikiyle bu bilgileri maddi çıkar ve makam için yanlış kullanarak kafir oldu.

“Onlara kendisine ayetlerimizi sunduğumuz o adamın kıssasını da anlat. Ayetlerden sıyrılıp çıktı, derken onu şeytan arkasına taktı. En sonunda da helak olanlardan oldu.” (Araf. 7/75)

Her devirde ayetin tasvir ettiği şekilde tipleri görmek mümkündür. Bugün de İslamiyeti tersinden göstermeye çalışan ve şeytana hizmet eden birçok ilahiyatçılar vardır. Bunlar cennet, huri, kabir azabı, kader gibi İslam inancındaki birçok kavramları saptırmakta ve böylece insanların dini inanışlarını bozmaya çalışmaktadırlar. Böylece şeytanın amaçlarına hizmet etmektedirler.

9) Şeytan helali haram, haramı da helal gösterir

Şeytan insanlara helal olan şeyleri haram gösterir, haram olan şeyleri de helal gösterir. Örneğın Allah rızası için kurban kesmek helaldir. Fakat özellikle insan şeytanları bunun bir katliam olduğunu, hayvanlara eziyet olduğunu ileri sürerler. Halbuki kendilerinin yediğı etlerin nereden geldiğini düşünmeden insanların kurban kesmesini vahşet olarak tanımlarlar. Bu türlü ifadeleri her Kurban bayramında sosyal medyada görüyoruz. Burada iblisin amacı, insanın helal olan bir ibadeti yapmasını engellemektir.

Şeytan içki, zina gibi İslam'da haram olan işleri helal göstermeye çalışır. Kendisinin dostu olan insan şeytanları, içkinin ve zinanın bir uygarlık göstergesi olduğunu iddia ederler. Elllerinde kadehler, kollarında açık saçık kadınlarla poz verirler. Bu onlara göre batılı olmanın, uygar olmanın bir göstergesidir. Oysa bu davranışlar aile hayatını dejenere eden ve sonunda ailelerin dağılmasına ve yıkılmasına neden olan şeylerdir. Fakat insanların dejenere olmuş bir toplumda yaşamalarından menfaati olanlar bunları teşvik etmektedirler. Bu düşünceler daima sosyal medyada her yaştan insana ulaştırılmaktadır. Böylece bu hastalıkların toplumu tamamen sarmasına çalışılmaktadır.

Bunlara karşı durmak her Müslümanın görevidir. Bunun için İslam'ın emir ve yasaklarını çok iyi bilmek gerekir. Bu bilgilere sahip olanlar, şeytanın böyle bir dürtmesi halinde Allah'a sığınarak ondan korunabilirler.

10) Şeytan kötölüğü ve hayasızlığı telkin eder

Şeytan ademoğlunun düşmanıdır. Onu doğru yoldan saptırmak için, kötölüğe ve hayasızlığa sevk eder. İçki, kumar, zina, sihir, büyü, gıybet gibi işleri onlara güzel gösterir. Bu işlere girenler arasında sonradan büyük düşmanlıklar oluşur. İnsanların birbirlerine zarar vermesine ve katledilmelerine neden olur.

Meyhaneler, içkili mekanlar, fuhuş yerleri, kumarhaneler şeytanın mekanlarıdır. Buraları kötölük ve hayasızlığın oluştuğı yerlerdir. Çünkü buralara devam edenler şeytanın elinde oyuncak olurlar. Şeytanlar bunlara her türlü telkini yaparak, insanlar arasında kaos çıkmasına neden olur. Cinayetler, hırsızlıklar, çocuklara ve

kadına şiddet şeytanın bu telkinleri sonucudur. Halk arasında bu davranışları yapanlar, yaptıklarını “şeytana uydum” diye itiraf ederler.

Dolayısıyla bugün toplumumuzu kemiren şiddet olaylarının önüne geçmek için insanlara İslami eğitim ve ahlaki öğretmemiz gereklidir. Aksi halde şeytanın bu faaliyetlerine mani olmak mümkün değildir.

11) Şeytan Müslümanların imanını bozmaya çalışır

İnsan ve cin şeytanlarının en büyük hedefi, Müslümanların imanını bozarak onun Allah'a karşı gelmesini temin etmek ve böylece kafir olmasını sağlamaktır. Bu hedefini iblis açıkça Allah'a karşı ifade etmiştir.

Bunun için şeytan birçok hilelere başvurur. Bunların içinde en önemlisi insan şeytanlarının bu konuda yaptığı yayınlardır. Sosyal medyada ve televizyon kanallarında, İslami inanın aksini iddia edenler etrafımızda yoğun bir şekilde mevcuttur. Özellikle dinde reformistler, tarihselciler, vehhabiler ve selefiler bu konuda yoğun bir şekilde uğraşmaktadırlar. Bunların faaliyetleri yüzünden birçok insan İslam inancından saptırılmaktadır.

Bunlara karşı mücadele etmek her Müslümanın görevidir. Bu nedenle gerçek İslam dini insanlara anlatılmalıdır. Her ortamda gerçek din alimleri yayınlar yaparak insanlara doğru İslam'ı duyurulmalı ve şeytanın dostları olan bu kişilere karşı ilmi cihat yapılmalıdır.

12) Şeytan sihir ve büyü yapmayı teşvik eder

Sihir ve büyü insanlık tarihi boyunca insanların başvurduğu haram işlerdendir. Sihir ve büyü en çok kullananlar eski Yahudilerdir. Eski Yahudiler Allah'ın kitabını arkalarına attılar ve şeytanların okuyup amel ettiği sihirbazların kitaplarına uydular. Bu şeytanlar da, cinlerden oluşan azılı sapıklardı. Onlar, Hz. Süleyman'ın mülkü hakkında şeytanların uydurdukları sözlere uydular.

Şeytanlar hem sihri kullandılar, hem öğretiler ve hem tedvin ettiler. Böylece şeytanlar küfre girdiler. Çoğunlukla şeytan sihirbaz kılığına girer ve kendisi hakkında iyi şeyler düşünülmesi için Arafat'ta durup vakfe yapar. Şeytan insanlara bunu salih insanların kerameti gibi gösterir. Sapıklık içinde bulunanların şer'i olmayan bazı ibadetleri vardır. Bunlardan birtakım keşif ve tesirler zuhur eder. Bunlar çok kez şeytanların bulunduğu yerlere sığınır. Bu yerler hamam, mezbelelik ve dve ağılı gibi içlerinde namaz kılınması caiz olmayan yerlerdir. Ayrıca her türlü pislik mahalleri bunların sığınağıdır. Çünkü şeytanlar onlara bu tür yerlerde telkinde bulunurlar. Putların içlerine girip puta tapanlar ile konuşurlar.

Günümüzde de insanlar sihir ve büyüye karşı büyük bir meyil içindedirler. İnsanlar işlerini halletmek için büyücülere gidip sihir ve büyü yaptırmaktadırlar. Kızdığı ve sevmediği insanlara zarar vermek için büyüler yapılmaktadır. Bunların arasında maalesef takva sahibi gözüken Müslümanlar da vardır. Oysa bunun sonunda insanın kafir olacağı Kur'an'da bildirilmektedir. Fakat şeytanın bu konuda insanlara verdiği vesveseler birçok insanı doğru yoldan çıkmasına ve küfre girmesine neden olmaktadır.

13) Şeytan insanları korkutur

“Şeytan sizi fakirlikle korkutup çirkin şeylere teşvik eder. Allah da lütfundan ve bağışlamasından birtakım vaatlerde bulunuyor. Allah'ın lütfu geniştir. O her şeyi bilendir.” (Bakara, 2/268)

Şeytan insanların kalbine açlık, fakirlik, işsizlik gibi düşünceleri atarak onları korkutmaya çalışır. Açlıktan, işsizlikten, fakirlikten korkanlar sadaka ve zekat vermekten kaçınırlar. Böylece Allah'ın emrine aykırı hareket etmiş olurlar. Bu da şeytanın istediği şeydir. Halbuki herkesin rızık Allah'ın üzerindedir. Rızık ezelde yazılmış olup insana muhakkak ulaşır. Burada korkmaya gerek yoktur. Ancak günümüzde fakirlik ve işsizlik toplumda büyük bir kaygıya neden olmaktadır. Böyle bir durumda sabrederek ve namaz kılarak Allah'tan yardım istenmelidir. İslami davranış budur. Müslüman inanır ki Allah Teâlâ böyle davranan Müslümana bir geçim kapısı açacaktır. Fakat şeytanın vesveselerine kanarak Allah'a isyan edenler, sonunda her bakımdan kayıpta olacaklardır.

Allah Teâlâ Kuran'ı Kerim'de, şeytanın ancak kendi dostlarını korkuttuğunu bildirmektedir. Şeytanın dostları ise kalplerinde hastalık bulunan münafıklardır. Müminler şeytan ve onun dostlarından korkmasınlar. Ancak Allah'tan korksunlar. Çünkü onlara şeytan ve tayfaları bir şey yapamaz. Kim Allah'la beraber olursa, Allah da o kimseyi düşmanlarından korur ve ona yardım eder.

Şeytan şöyle vesveseler verir: “Verirsem malım azalır, hem niye vereceksin ki, o da gidip çalışsın, kazansın”. Halbuki vermekle mal azalmaz. Çünkü zekatı ve sadakası verilen malı Allah bereketlendirir. Tıpkı ağacın dallarının budanması halinde, daha da kuvvetlenip bol ürün vermesi gibi.

14) Şeytan insanlara unutturur

Unutmak insana arız olabilen zaafırlardandır. Unutmanın en kötüsü de Allah'ı ve ahireti hatıra getirmemek, dünyaya gönderiliş gayesine aykırı işler yapmaktır. Hz. Adem'in Allah Teâlâ'nın yasakladığı eylemi unutarak yapması gibi bütün evlatlarında da bu türlü unutkanlıklara rastlanmaktadır. Ancak Allah'ı unutmak çok kötüdür. Nitekim ayette şöyle buyurulmaktadır: “O kimseler gibi olmayın ki, onlar Allah'ı unuttular. Allah da ceza olarak nefislerini onlara unutturdu” (Haşr, 59/19).

Çünkü onlar artık nefislerine dönüp bakmazlar. Hep afaki şeylerle meşgul olurlar. Örneğin kendi ayıplarını hiç görmezler, ama başkalarının ayıplarını hiç kaçırmazlar. Dünyada ebedi olarak kalacakmış gibi uzun emellere ve tatlı rüyalara dalarlar. “Benim malım, benim servetim, benim makamın” derken birden hayat bitivermiş ve bu gafil insanlar kendilerini kabir çukurunda buluvermişlerdir.

Şeytan insanın doğru iş yapmasını engellemek için onu unutturur. İnsan doğru bir iş yapmaya niyetlenince, şeytan onun aklına birçok alakasız şeyleri getirir. Böylece kişi yapacağı işi unutur. Bir süre sonra hatırlasa da, şeytan onun doğru iş yapmasını geciktirdiği için sevinir. Şeytanın bu etkisinden kurtulmak için herhangi bir işi yapmaya niyetlenince, kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a sığınmalıdır. Bu durumda şeytanın saptırması etkili olmaz.

15) Şeytan insanlara israfı emreder

İsraf haramdır. Çünkü insanların, mallarını, servetlerini saçıp savurmaları, boş ve gereksiz yerlere harcamaları İslam'da yasaklanmıştır. Ancak şeytan insanı harama sokmak için ona israf etmeyi güzel gösterir. Nefsinin her istediği şeyi yerine getirmesini fısıldar. Böylece mutlu olacağını, rahat edeceğini telkin eder. Fakat israfın sonu fakirliktir. İnsan iktisatlı yaşamalıdır. Bu da insanın yaşamının sürekli istikrar ve huzur içinde olmasını temin eder. Dünya hayatının amacı lüks ve şatafat içinde yaşamak değildir. Lüks ve şatafat içindeki hayatlar, insanın nefesine esir olması demektir. Bu durumda insan nefsinin ve şeytanın elinde oyuncak olur ve ahirette lazım olacak olan ibadetleri yapması engellenir. Bu yüzden Kur'an-ı Kerim'de Allah Teâlâ, elindekini saçıp savuranların şeytanın dostları olduğunu bildirmiştir.

Günümüzde nefsin isteklerini yerine getirmek, diğer bir deyimle canının istediğini yapmak, özgürlük olarak ifade edilmektedir. “Özgür olduğun için canının istediğini yap, bu senin hakkındır” gibi düşünceler, insanı şeytanın tuzağına düşürür. Böylece kişi en önemli sermayesi olan hayatını israf etmiş olur. Aslında bu özgürlük değil bilakis nefsinin ve şeytanın esiri olmaktır. Bundan sonra nefsinin ve şeytanın bütün emirlerini uygular. Bunun neresi özgürlüktür? Gerçek özgürlük kişinin dünya sevgisinden, heva ve heveslerinden kurtulmasıdır. Ancak bu şekilde bağımlılık zincirlerini kırabilir ve dünyadan özgür olur. Bu da kişinin İslami ahlak anlayışına sahip olmasıyla mümkündür.

16) Şeytan insanları boş kuruntularla ve gereksiz şeylerle oylar

“Allah o şeytana lanet etti. Ve o da, “Elbette senin kullarından belirli bir pay alacağım, onları mutlaka saptıracağım, onları boş kuruntulara sokacağım.” (Nisa, 4/118)

Şeytanın insanları mutlaka gerçeklerden saptıracağı, onları muhakkak boş kuruntulara sokacağı yukarıda ayette ifade edilmektedir. Şeytan insanı yoldan çıkarmak için onun kalbine ümitler ve kuruntular atar. Ömrünün uzun olacağı, dünyadaki bütün arzu ettiği şeylere kavuşacağını, mal ve makam elde edeceğini fısıldar. İnsan bunlara inanır. Bunların şeytandan olduğunu düşünmezse, kendisini bu boş kuruntulara kaptırarak boş ve gereksiz şeylerle oyalanır. Böylece ibadetten ve Allah'ı zikretmekten uzaklaşır. Şeytanın bu kuruntuları aldatmacadır. Bunlar gerçekleşmezler. Ayrıca şeytanın bunları vermeye gücü de yoktur. Bu nedenle kişi Allah'ı bırakır da şeytanı dost edinirse, şüphesiz o kişi apaçık bir zarara uğramış olur.

Bugün insanlar bir sürü kuruntular ve gereksiz işlerle oylanmaktadırlar. Falcılara ve kahinlere gitmekte, gelecek hakkında bilgiler almaya çalışmaktadırlar. Bu işler ona pahalıya mal olsa da, doğru yolu bulamadığı, bocaladığı sürece, şeytan ve adamlarının kendisine hükmetmesine mani olamamaktadır. Hurafe sayılan işlere gönül vermekte, böylece bidat ehli olmaktadır.

Cinci hocalar gibi gelecekle ilgili bilgi verdiğini zannettiği kişilere gidip, onların sömürüsüne uğramaktadır. Vaktini boşuna gaybi bilgilere ulaşmak için harcamakta, fakat sonuçta ömrünü boş yere harcamış olmaktadır. Bütün bunlardan kurtulmak için İslam dinine doğru bir şekilde sarılmalıdır. İslam'ın emir ve yasakları harfiyen yerine getirmelidir. Ancak bu şekilde şeytanın verdiği kuruntulardan kendisini kurtarabilir.

Son asırda birçok batıl fikir akımları çıkmış, nice insan bunların peşlerine takılmıştır. Ancak bu akımlar insanları mutlu etmemiş, bundan sonra da mutlu etmeyecektir. Çünkü İslam dışı bütün akımlar bâtıldır. Her şey maddeden ibaret değildir. İnsanın bile maddesinden ziyade manası ön plandadır. Yani insan ruhu bedeninden daha etkileyici ve ön plandadır. Çünkü insanda madde ile ilgili olmayan birçok hisler, duygular, latifeler vardır. Bir kitap nasıl sadece harflerden ibaret olmayıp mânâ ile dolu ise, gerek insan ve gerekse evren baştan sona mânâ ile doludur. Bu mânâları bilmemek, onları inkar etmeye delil değildir. Ancak her şeyi madde olarak gören bilim adamları ve felsefeciler bu yanlış yapmakta ve birçok gerçeği bilmekten mahrum olmaktadır. İşte bunlar şeytanın insana verdiği boş fikirler ve kuruntulardır. Bu kuruntular insanların ayetleri ve gerçeği görmelerini engellemektedir.

17) Şeytan insanı öfkelenmeye teşvik eder

Hız. Peygamber (sav) bir hadisinde şöyle buyurmaktadır: *“Öfke şeytandandır, şeytan da ateş tendir. Ateş ise su ile söndürülür. Sizden biriniz öfkelenildiği zaman hemen bir abdest alsın.”*

Allah'tan başkası için öfkelenme şeytanın fitnelerindendir. Ancak o istiâze (Allah'a sığınma) ile yatıştır. İnsan öfkelenince düşünme melekeleri zayıflar ve sağlıklı düşünmesi engellenir. Bu durumda insanın davranışları doğru bir şekilde olmaz. Etrafına ve kendisine zarar verebilir. Öfkesi geçince yaptıklarına pişman olur, fakat iş işten geçmiştir, şeytan amacına ulaşmıştır. Toplumda insanların birbirleriyle kavgaları, eşlerin birbirleriyle kavgaları böyle ani öfkelenmeler sonucudur. Bu öfkelenmelerin sonucu kavgalar, cinayetler, kadına şiddet olmaktadır. Bu da şeytan ve tayfasının çok memnun oldukları bir durumdur. Bu nedenle insan öfkelenince, bunu şeytanın bir dürtmesi olduğunu düşünmeli ve derhal abdest alarak Allah'a sığınmalıdır. Böylece şeytanın etkisinden kurtulmuş olur.

18) Şeytan insanların aklını karıştırır

Şeytan insanın sağlıklı düşünmesini engellemek için ona devamlı vesveseler vererek aklını karıştırmaya çalışır. İnsana daha önce hiç aklına gelmediği şeyleri fısıldar. Bu fısıldamalar çok çeşitli olunca, insanın bunları birbirinden ayırt etmeye hemen güç getiremez. Akli karışır, aklının karışması kişinin sağlıklı düşünmesine mani olur. Bu da kişinin davranışlarını etkiler ve yapacağı doğru işler engellenmiş olur. Bunun için akla gelen şeylerin şeytandan olduğunu ayırt edebilecek eğitim ve bilgiye sahip olunmalıdır.

Şeytan aldatıcı cümleler kurmayı iyi bilir. İnsana evrenin genişliği hatırlatır, böyle geniş bir mülkte bir zatın aynı anda tasarrufta bulunamayacağını söyler. Allah'ı mahluklar ile kıyas etmek son derece yanlıştır. Çünkü sınırlarını hayal dahi edemeyeceğimiz evrenin, Allah tarafından her an idare edilmesi gayet açıktır. Çünkü aksi olsa evrendeki düzen çöker. Aynı şey insan vücudu için de geçerlidir. İnsan kendi vücudunu idareden acizdir. İnsan vücudunu da idare eden Allah Teâlâ'dır. Birçok organın birçok görevi varken, insan bunların ancak çok azını bilebilmektedir.

19) Şeytan insanların arasını açar

Şeytan çeşitli fitneler sokarak insanların birbirlerine düşman olmasına çalışır. Onları içki, kumar, zina, gıybet gibi haramlara teşvik ederek birbirlerine düşman olabilecekleri ortamı hazırlar. Kavgaların, cinayetlerin çoğu içki ve kumar masalarından çıkmaktadır. Başkalarının namusuna göz dikerek zinaya yol açan davranışlar, insanların birbirlerini öldürmesine kadar varır. Çünkü zina iki taraflı bir olaydır ve insanların en zayıf tarafı, karşı cinse olan ilgisine hakim olamayışdır.

Gıybet insanlar arasında fitnenin çıkması için bulunmaz bir yoldur. Şeytan insanları gıybete teşvik ederek, insanlar arasında fitne çıkmasına sebep olur. Rivayet edilen

bir hadise göre Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır: “Şüphesiz iblisin tahtı deniz üzerindedir. İnsanların aklını çelmek için askerlerini gönderir. Onlardan kendi katında en değerlisi en çok fitne yapandır. Onlarda biri gelir ve der ki, “Ben şöyle şöyle yaptım”, o da “Hiçbir şey yapmadın” der. Sonra bir başkası gelir ve şöyle der, “Adamın karısı ile arasını ayırıncaya kadar onu bırakmadım”, onu hemen yanına alır, kucaklar ve der ki “Evet, sen”.

İnsan çıkarına düşkün olarak yaratılmıştır. Bu nedenle insanlar arasında çıkar çatışması çok yaşanır. İslam dini bu çıkar düşkünlüğünü terbiye eder.

“Mümin kullarıma söyle, en güzel olanı söylesinler. Çünkü şeytan aralarına fesat sokar. Şüphesiz şeytan, insan için apaçık bir düşmandır.” (İsra, 17/53)

Şeytan ırkçılık, ideoloji, siyasi görüşlerle insanları birbirine düşman yapar. Bu düşmanlık kavgalara ve hatta savaşımlara neden olabilir. Bu türlü olaylar insanlık tarihi boyunca yaşanmıştır, bugün de yaşanmaktadır.

20) Şeytan fitrata müdahale eder

“(Şeytan:)Onlara emredeceğim de hayvanların kulaklarını yaracaklar, onlara emredeceğim de Allah'ın yaratılışını değiştirecekler” dedi. Kim Allah'ı bırakıp da şeytani dost edinirse, şüphesiz o apaçık bir ziyana uğramış olur.” (Nisa, 4/119)

Şeytan Allah'ın yarattığı şeyleri değiştirmek için insanlara telkinde bulunur. Fakat bu İslam'a aykırıdır. Günümüzde insanlar estetik ameliyatları yaptırmaktadırlar. Bunlardan zaruri ve sağlık için olanlar hariç, sırf güzel görüneceğim diye yapılanlar İslam'da hoş görülmez. Çünkü Allah'ın yarattığı en güzeldir. Burun kaldırmak, dudakları şişirmek, yüzü gerdirmek şeytanın insanlara verdiği vesveseler ile yapılmaktadır. İnsan bu şekilde daha da güzel olduğuna inansa da, bunlar yanıltır ve fitrata (yaratılışa) aykırıdır.

Bazı erkeklerin ameliyatla kadın olması da bu türlü yanıltılardandır. Allah insanı hangi cinsten yarattıysa öyle kalmak gerekir. Bu türlü cinsiyet değiştirenler hiçbir zaman huzur bulamazlar. Daima şeytanın telkinleri altında yaşarlar.

Vücutlarına kalıcı dövme yaptırmak da İslam'da yasaktır. Bu da şeytanın insanlara güzelleşme vadi ile yaptırdığı bir iştir. Oysa bu dövmeler insanları güzelleştirmez. İnsanlar ancak Allah'ın yarattığı şekilde güzeldir. Çünkü Cenab-ı Hakk bir ayette, “Biz insanı en güzel surette yarattık” (Tin, 95/4) buyurmaktadır. Şeytanın bu türlü vesveselerinden Allah'a sığınmalıdır.

Günümüzde insanın ve diğer canlıların genleriyle oynanmasını bu bağlamda değerlendirebiliriz. Bunlardan faydalı olan uygulamalar elbette vardır. Ama bir kısmı art niyetle de yapılabilmektedir. Örneğin bir insana verilen bazı özel ilaçlar onu asıl fitratından çıkarıp bir zavallı haline getirebilmektedir. Bu yöntemlerle

insanoğlunun bir azınlık kitle tarafından, istenildiği gibi yönetilmesine çalışılmaktadır. Bu türlü uygulamaların şeytani olduğundan şüphe yoktur.

Yaşamayı şehvi arzularının tatmini olarak gören kişilerin, bu gayeleri için kullandıkları ilaçlar da fıtrata müdahaledir. Bu zevk çılgınlığı aslında insanın ruhunun ve bedeninin sağlığını tehdit eden bir unsurdur. Bunu insanlar asırlarca yaşamışlar, bugün de yaşamaktadırlar.

Yayınlanma Tarihi: 01.12.2020

İslamiyet'te Kafirlik Olgusu

“Kafir” kelimesi sözlükte “örtmek, gizlemek, nankörlük etmek” anlamına gelen ve Arapça olan “Kefera” kökünden gelir ve bu fiilin ism-i failidir. “Küfür” kelimesi, din bakımından Allah'tan vahiy yoluyla alıp tebliğ eden peygamberi tasdik etmemek, ona inanmamak diye tanımlanır. Buna göre kafir, küfür işleyen demektir. Yani kafir, İslam'ı inkar eden, nimete nankörlük eden, uzak kalan, kaçınan, örten kimsedir.

Kur'an-ı Kerim'de küfür kavramı kırk bir yerde geçmektedir. Ayrıca Kur'an'da küfrü ve inanmamayı niteleyen başka kavramlar da kullanılmıştır. Bu kavramlar şunlardır: Cahd (bilerek inkar etmek), işrak (ortak koşmak), tekzip (yalancı kabul etmek), tuğyan (haddi aşmak), zulm (haksızlık etmek), ism (günah işlemek), fısk (hak yoldan ayrılmak).

İnsanlar İslam dinine inanıp inanmamakta serbest bırakılmışlardır. Ancak bu konuda akıllarını kullanmaları kendileri için gereklidir. Çünkü imanlarını akıl ile güçlendirmeleri gerekir. Bunun için evrendeki ve insandaki Allah'ın ayetlerini iyice anlamaya çalışılmalıdır.

“Ve de ki: O hak Rabbimizdendir. Artık dileyen iman etsin, dileyen inkar etsin. Çünkü Biz zalimler için öyle bir ateş hazırlamışız ki, duvarları çepeçevre onları içine alacaktır. Eğer feryat edip yardım isteseler, erimiş maden gibi yüzleri haşlayan bir su ile cevap verilir. O ne kötü bir içecek ve ne kötü bir dayanma yeri!” (Kehf, 18/29)

İnsanlar iman konusunda her ne kadar serbest bırakılsalar da, düşündüklerinden ve inandıklarından sorumlu tutulacaklardır. Bunu da unutmamak gerekir. Bu işin şakası ve eğlencesi yoktur. İnsan aklını başına alıp davranışlarını ona göre düzenlemesi gerekir.

Allah Teâlâ'nın küfre rızası yoktur. Kullarını imana ve şükretmeye davet etmektedir:

“Eğer inkar ederseniz şüphe yok ki Allah'ın size ihtiyacı yoktur. Bununla beraber kulları hesabına küfre razı olmaz. Eğer şükrederseniz sizin hesabınıza ona razı olur. Hiçbir günahkar da diğerinin günahını çekecek değildir. Sonra dönüşünüz Rabbinizedir. O vakit, O size bütün yaptıklarınızı haber verecektir. Çünkü O bütün kalplerin özünü bilir.” (Zümer, 39/7)

Kur'an'da kafirlere ibret için gönderilen birçok ayet vardır. Bunların bazıları şunlardır:

“De ki: O'nun üstünüzden ve ayaklarınızın altından azap göndermeye yahut sizi fırkalara ayırıp, kiminizin kiminize hıncını tarttırmaya gücü yeter. Bak ayetlerimizi nasıl inceden inceye açıklıyoruz ki, onlar iyice anlasınlar.” (Enam, 6/65)

“O Allah'tır ki, senelerin sayısını ve hesabını bilesiniz diye güneşi bir ışık, ayı da bir nur yaptı. Ve aya menziller tayin etti. Allah bunu hak olarak yarattı. O, bilecek olan

bir kavim için ayetlerini ayrıntılı olarak açıklar. Elbette gece ile gündüzün birbiri ardınca değişip durmasında ve Allah'ın göklerde ve yerde yarattıklarında sakınan bir kavim için birçok delil vardır.” (Yunus, 10/5,6)

“Allah O’dur ki, gökleri direksiz yükseltti, onu görüyorsunuz, sonra arş üzerine istiva etti, güneşi ve ayı emrine boyun eğdirdi. Her biri belli bir vakte kadar akar gider. Bütün işleri O yönetiyor. Ayetleri O açıklıyor ki, Rabbinizin huzuruna çıkacağınızı iyi bilirsiniz. Yeryüzünü enine boyuna yayıp döşeyen, onda oturaklı dağlar ve ırmaklar meydana getiren ve yeryüzünde meyvelerin hepsinden iki çift yapan O’dur. Sürekli olarak gece ile gündüzü birbirine dolamaktadır. Düşünecek olan bir kavim için bunda muhakkak ki ibretler vardır.” (Rad, 13/2,3)

Kur'an'daki bütün bu açıklamalara rağmen, hala küfürlerinde ısrar edenler için amellerinin yarın boşa çıkacağı bildirilmektedir:

“Her kim imanı inkar ederse ameli boşa gitmiş olur ve o ahirette zarara uğrayanlardandır.” (Maide, 5/5)

“Ayetlerimizi ve ahiretteki karşılaşmayı inkar edenlerin amelleri hepten boşa gitmiştir. Çekecekleri ceza kendi yaptıklarından başkası mı olacaktır?” (Araf, 7/147)

“Andolsun ki, sana da, senden öncekilere de şu vahyedildi: Yemin ederim ki, eğer şirk koşarsan bütün çalışmaların boşa gider ve mutlaka kendine yazık edenlerden olursun.” (Zümer, 39/65)

“İnkâr edenlere gelince, artık yıkım onlara. Allah onların amellerini boşa çıkarmıştır.” (Muhammed, 47/8)

Kur'an-ı Kerim'de kafir olarak ölenlerin ahirette ebedi olarak azapta kalacakları duyurulmaktadır:

“Ayetlerimizi inkar etmiş ve kafir olarak can vermiş olanlara gelince, işte Allah'ın, meleklerin ve insanların laneti hep onların üzerine olsun. Onlar ebedi olarak onun altında kalırlar. Ne azapları hafifletilir, ne de kendilerine göz açtırılır.” (Bakara, 2/161,162)

Küfrün Meydana Geliş Sebepleri

Küfrün meydana geliş sebepleri hakkında Türkiye Diyanet Vakfı'nın İslam Ansiklopedisi'nde şunlar ifade edilmektedir:

“İslam alimleri küfrü, meydana geliş şekli ve sebepleri açısından dörde ayırmışlardır:

- 1) Küfr-i inkar: Allah'ı, peygamberleri ve onların Allah'tan alıp getirdikleri esasları, kişinin kalbi ile tasdik, dili ile ikrar etmemesidir.
- 2) Küfr-i cuhud: Kişinin bildiği halde iman etmemesi, inkarı tercih etmesidir.
- 3) Küfr-i inad: Kişinin kalben Allah'ı bilip, bazen dili ile de ikrar ettiği halde, haset, şöhret ve makam düşkünlüğü, kavmiyetçilik gibi sebeplerle İslam'ı bir din olarak kabullenmemesidir.
- 4) Küfr-i nifak: Kişinin inanılması gereken hususları diliyle ikrar ettiği halde, kalben tasdik etmemesidir.

Diğer taraftan itikadi yönden inkârcı bir mahiyet taşıyan, Allah'ın uluhiyetinde, sıfatlarında ve fiillerinde eşi ve ortağı bulunduğunu kabul etmek şeklinde tanımlanan şirk de bir tür küfürdür. Nitekim Kur'an'da, Allah'ın kendisine ortak koşulmasını bağışlamayacağı ifade edilmiştir (Nisa, 4/48). Kişinin Müslüman iken başka bir dini veya inanç sistemini kabullenerek, İslam'ı terk etmesi de irtidat olarak nitelendirilen bir küfür şeklidir.

İslam alimleri naslardan hareket ederek, hangi tür inanç, söz ve fiillerin bir mümini küfre götüreceği hususunda şunları belirlemişlerdir: Allah'ın varlığını ve birliğini inkar etmek; O'na ortak koşmak; Uluhiyetine uygun olmayan sıfatlar isnat etmek; Sıfatları, isimleri veya emirlerinden biriyle alay etmek; O'nun rahmetinden ümit kesmek; Nübüvvet meselesini bütünüyle inkar etmek; Peygamberlerden bazılarının nübüvvetin kabul etmemek; Onlara uluhiyet isnat etmek; Kur'an-ı Kerim'in tamamının veya bir kısmının vahiy ürünü olmadığını kabul etmek; Kur'an'ın içerdiği hususlardan herhangi birini benimsememek; Kur'an'da ve hadislerde bildirildiği halde meleklerin varlığını kabul etmemek; Onların Allah'ın kızları olduğuna inanmak; Ahireti inkar etmek; Puta tapmak; Tapınmak amacıyla güneşe, aya, yıldızlara, ateşe veya herhangi bir şahsa secde etmek; Peygamberlerden birini öldürmek; Tazim ve hürmet kastı ile haç takınmak; Gayrimüslimlerin kendilerine mahsus dini kıyafetlerini giymek; İman esaslarından birinin inkarını gerektirecek tarzda sihir yapmak; Kehanette bulunmak.

Bir insanın mümin olması kelime-i şهادetin muhtevasına inanması ile gerçekleşirken, bu ilkeyi tamamen veya kısmen inkar etmesi de onu küfre götürür. Ancak Kur'an'da yer alıp sahih hadislerde açıklanan iman esasları sadece altı esastan ibaret değildir. Dinden olduğu kesin biçimde kanıtlanan itikadi, ameli ve ahlaki hükümlerin dini oluşunu reddetmek, bunların farz, helal veya haram statüsünde bulunduğunu inkar etmek de kişiyi küfre sevk eder.

Mümin olduğunu ikrar eden veya fiilleriyle bunu gösteren kişilere dünya hükümleri açısından mümin statüsü uygulanır. Söz ve fiilleri ile küfür alametleri olabilecek tavırlar içine giren insanlar hakkında, araştırma yapmadan onların

küfürlerine hükmetmenin, yani tekfir etmenin gerek kul hakkı, gerekse toplum huzuru ve düzeni açısından sakıncalı sonuçlara yol açabilecek bir tutum olduğuna dikkat edilmelidir.

Elfâz-ı Küfür (Küfür Sözlere)

Kişiye küfre sevk eden sözlere İslam kaynaklarında “Elfâz-ı Küfür” denilmiştir. Kur'an'da da aynı husus “Kelimet-ül Küfr” şeklinde geçmektedir. (Tevbe, 9/74) ayetinde münafıkların, küfür kelimesini telaffuz etmek suretiyle Müslüman iken kafir oldukları belirtilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de doğrudan küfür ifadeleri olarak geçenlere örnek olarak şunları söyleyebiliriz: Meryem oğlu Mesih Allah'tır; Allah üçlünün üçüncüsüdür; Bu peygamber yalancı bir sihirbazdır; Hayat ancak bu dünya hayatıdır, ölürüz ve yaşarız, bizi ancak zaman yok eder; Bu çürümüş kemikleri kim diriltebilir; Kıyametin kopacağını da sanmıyorum.

İslam alimleri, Allah ve Resul'ünün ancak kafirlerce söylenebileceğini veya yapılabileceğini bildirdiği, Müslümanların yalnız kafirlere ait olabileceği üzerine icma ettikleri yahut imanla bağdaştırılmasını imkansız gördükleri söz ve davranışları elfâz-ı küfür'ün belirlenmesinde temel ilke olarak kabul etmişlerdir. Öte yandan telaffuz edildiği zaman kafir olmayı gerektirecek bir şeyi kişinin hatırına getirmesi, kalbinden geçirmesi küfür sayılmamıştır. Nitekim Hazreti Peygamberin (sav), dilleriyle söylemedikleri ve fiil haline getirmedikleri müddetçe Müslümanların içlerinden geçirdikleri kötülükleri Allah'ın bağışlayacağını bildirdiği rivayet edilmektedir.

Kafirlerle Sosyal İlişkiler

Müslümanların içinde yaşadıkları toplumlarda hiç şüphesiz kafirler de mevcuttur. Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de, Müslümanların kafirlerle olan sosyal ilişkilerinde bazı ikazlarda bulunmaktadır. Bu ikazları aşağıda ifade ediyoruz.

“Zulüm yapanlara yakınlık göstermeyin ki size de ateş dokunmasın. Allah'tan başka yardımcılarınız da yoktur, sonra yardım da göremezsiniz.” (Hud, 11/113)

Kafirler Allah'ı inkar ederek kendi nefislerine zulüm yapmaktadırlar. Bu nedenle onlara yakınlık göstermek, sevgi beslemek, dost edinmek İslam'da yasaklanmıştır.

“Ey iman edenler! Yahudileri ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz o da onlardan olur. Şüphesiz Allah zalim kavmi doğru yola iletmez.” (Maide, 5/51)

Müslümanlara kendi dışındaki inanç sahiplerini veli ve dost edinmeleri yasaklanmıştır. Çünkü kafirler kendi aralarında dostturlar ve Müslümanlara

karşıdırlar. Müslümanlarının iyilik görmesini istemezler. Bu nedenle onlarla dost ve sırdaş olmak Müslümanlara zarar verir.

“Ey iman edenler! Kendi dışınızdakilerden sırdaş edinmeyin. Çünkü onlar size fenalık etmekten asla geri kalmazlar. Hep sıkıntıya düşmenizi isterler. Kin ve düşmanlıkları ağızlarından taşmaktadır. Kalplerinde gizledikleri ise daha da büyüktür. Düşünürseniz biz size ayetleri açıkladık. Size bir iyilik dokunsa zorlarına gider. Başınıza bir kötülük gelirse onunla sevinirler. Eğer sabreder ve Allah'tan gereğince korkarsanız, onların hileleri size hiçbir zarar vermez. Çünkü Allah onları kendi amelleriyle kuşatmıştır.” (Al-i İmran, 3/118,120)

“...Allah müminlerin aleyhine kafirlere hiçbir yol vermeyecektir.” (Nisa, 4/141)

Yukarıdaki ayetler, ABD ve AB devletlerinin bugün ülkemize yapmak istedikleri askeri, ekonomik ve siyasi yaptırımların, ne için yapıldığını daha kolay anlamamızı sağlıyor. Çünkü bu devletler İslam dışı ülkelerdir ve bu insanlar bize hiçbir zaman dost olmamışlardır. Ellerinden geldiği kadar bize düşmanlık yapmaya çalışmışlardır. Ancak bunlara karşı reçeteyi yukarıdaki ayette Cenab-ı Hakk bize vermektedir. Eğer biz sabreder ve Allah'tan korkarsak onların hileleri bize zarar vermeyecektir. Ancak biz İslam'ı tam yaşayamadığımız için, bu konuda Allah'ın bize yardım edeceği şüphelidir. Bu nedenle emperyalist ülkelerin kötü amaçlarından korunabilmemiz için İslamiyet'e tam olarak dönmemiz gerekmektedir. Çünkü biz gerçek müminler olursak Allah Teâlâ onlara bizim aleyhimize hiçbir şekilde yol vermeyecektir. İnşallah ülkemizde ve bütün Müslüman ülkelerde gerçek Müslümanlar olarak yaşamak mümkün olur.

Ayet-i kerimede Cenab-ı Hakk'ın bu emperyalist ve İslam düşmanı ülkeleri kendi amelleri ile kuşatmış olduğunu ifade edilmektedir. Bunu şöyle anlayabiliriz: Bu emperyalist ülkelerin yaptıkları bütün kötülükler kendi başlarına yıkılacaktır. Bunun sonunda birbirlerinin kuyularını kazacaklar ve kendilerine zarar vereceklerdir. Bu faaliyetlerin çoğalması ile savaşlar çıkacak ve 3. Dünya Savaşı'na yol açacaklar. Bu da bütün bu ülkelerin kendi elleriyle birbirlerini yok etmeleri demektir. Böyle bir durumda Müslüman ülkelerini Allah'ın korumasını ümit etmek için, bizim de İslam'a ve Allah ve Resul'ünün emir ve yasaklarına sıkıca sarılmamız gereklidir. Allah'ın yardımıyla inşallah bunu başarırız. Bunun sonucunda İslam tekrar yükselişe geçer ve tekrar dünyaya hakim olur. Allah'tan ümit kesilmez. Doğrusunu Allah bilir.

Bununla beraber bu insanlarla sosyal ve ekonomik ilişkiler içinde olmakta bir sakınca yoktur. Bu ilişkilerde Müslümanlar aldanmamak için çok dikkatli olmalıdırlar. Çünkü onların dost olmadıklarını göz önünde tutulmalıdırlar. Ancak Müslümanlar kâfirleri herhangi bir şekilde aldatmazlar, onlara zulüm yapmazlar.

Onlarla ilişkileri insani bir davranış çerçevesinde olmalıdır. Müslümana yakışan budur. Müslüman bilir ki mazlumun duasını, kafir de olsa, Allah geri çevirmez. Bu

konuda Müslümanlar tarih boyunca birçok olumlu örnekler göstermişlerdir. Buna tarih şahittir. Bunun getirisi yine Müslümanlara olmuştur. Bu doğru davranışlarla Müslümanlar Allah'ın rahmetini üzerlerine çekerek, dünyada binlerce yıl hükümrân olmuşlardır.

Müslümanların kafirler ile bir arada iken, onların İslam ile alay ettiklerini görürse, orayı terk etmeleri gerekir. Aksi halde onlar da kafirler ile aynı seviyeye düşmüş olurlar. Hiçbir Müslüman kafir ve münafıklarla cehennemde bir arada olmak istemez.

Giyim, kuşam ve sosyal hayatta kafirlere benzememek gerekir. Çünkü bir hadiste Peygamberimiz şöyle buyurmaktadır: *“Her kim bir topluluğu benzerse, o da onlardandır.”* Buna göre Müslümanlar özel ve sosyal hayatlarında, kafirlere benzemekten azami derecede kaçınmaları gerekir. Örneğin açık saçık giyinmek, içki içmek, dans etmek, yılbaşı kutlamak, haram yerlerde bulunmak Müslümanlar için yasaktır. Bu davranışlar İslam'a inanmayan insanlar tarafından cazipmiş gibi gösterilirse de, Müslümanlar bunlardan uzak durmalıdır.

Kâfirlere tazim göstermek, onları yücelten lakaplar kullanmak, onlar için Allah'tan istiğfarda bulunmak ve onlara Allah'tan rahmet dilemek yasaktır. Çünkü kafirler Allah'ı inkar etmişler ve cehennemlik olmuşlardır (Tevbe, 9/113).

Müslümanları kâfirlerden ayıran temel şey dinleridir. Bunu vurgulamak için Kafirûn suresi indirilmiştir. Kafirûn suresinin anlamı mealen şöyledir:

“De ki: Ey kafirler! Sizin taptıklarınıza ben tapmam. Siz de benim taptığıma tapıcılar değilsiniz. Ben asla sizin taptıklarınıza tapacak değilim. Siz de benim taptığıma tapacak değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim banadır.”

Bu surenin hükümleriyle Müslümanlar dini inanış ve yaşama bakımından kâfirlerden tamamen ayrılmışlardır.

Müslümanları Tekfir Etmek Caiz midir?

Peygamberimiz bir hadisinde şöyle buyurmaktadır: *“Bir adam din kardeşine, “Ey kafir!” derse, bu söz ikisinden birine döner. Eğer böyle denilen kişi söylenildiği gibi ise söz doğrudur, yerini bulmuş olur. Aksi takdirde bu söz söyleyene geri döner.”*

Bu hadisin ışığı altında Müslümanlar kendi aralarında birbirlerini tekfir etmekten çekinmelidirler. Çünkü Müslüman kardeşine kafir demeyi caiz görenin kendisi de küfre düşmüş olabilir. Diğer bir deyim ile, din kardeşine isnat ettiği noksanlık ve ona kafir demenin günahı kendisine dönebilir.

İslam tarihi boyunca Müslümanların birbirlerine tekfir ettiklerine rastlanmıştır. Ancak bu sorumsuz davranışlar yüzünden toplumda birlik ve beraberlik, kardeşlik ve dostluk yayılmasına engel olunmuştur. Böylece İslam düşmanlarına hizmet

edilmiştir. Bir Müslümana kafir demek, o kişiyi İslam toplumundan uzaklaştırmaktır. Fakat amacımız Müslümanları bir arada tutmak olmalıdır. Eğer kardeşinin bir hatası veya noksanı varsa, bunu kendisine İslam adabına uygun bir şekilde açıklamak daha doğru olur. İşte Peygamberimizin yukarıdaki hadisi bizi bu konuda uyarmaktadır.

Büyük Günahlar İnsanı Küfre Götürür mü?

Kur'an-ı Kerim'de veya sahih hadislerde bildirilen ve üzerinde ihtilaf bulunmayan İslami emir ve yasaklardan birisini inkar etmek küfürdür. İçki, kumar, zina gibi yasakları helal saymak bu niteliktedir. Ancak büyük günah (kebire) denilen haramları işlemenin kişiyi dinden çıkarıp çıkarmayacağı İslam'ın ilk yıllarından beri İslam alimleri arasında tartışılan bir konudur. İbni Ömer'den büyük günahların dokuz tane olduğu rivayet edilmiştir. Bunlar şunlardır: Allah'a şirk koşmak, haksız yere bir insanı öldürmek, namuslu kadına zina iftirası yapmak, savaştan kaçmak, sihir yapmak, yetim malı yemek, Müslüman olan ana babaya itaatsizlik yapmak, haram da ısrar etmek. Ebu Hureyre buna faiz yemeği, Hazreti Ali de şarap içmeyi eklemiştir. Zararı yukarıda sayılanlar kadar veya daha büyük olan her günahı kebre sayanlar olduğu gibi, Allah ve Resul'ünün karşılığında ceza koyduğu her yasağı büyük günah kabul edenler de olmuştur. Bu konuda Ez Zehebi özel bir eser kaleme alarak yetmiş tane büyük günahın olduğunu açıklamıştır.

Hz. Ali'nin halifeliği sırasında ortaya çıkan harici fırkası, ameli imandan sayarak, büyük günah işleyenin dinden çıkacağını söylemiştir. Mutezile fırkası da, ameli imandan bir parça kabul etmiş, bu yüzden büyük günahın insanı mümin olmaktan çıkaracağını, ancak haricilerden farklı olarak, kafir de yapmayacağını söylemiştir. Onlara göre bu kimse fasık adını alır. Tevbe edinceye kadar imanla küfür arasında kalır. Eğer tevbe ederek ölürse Müslüman olarak, tevbe etmeden ölürse kafir olarak ölmüş bulunur.

Ehl-i sünnet alimlerine göre ise, büyük günah işlemek, inkar bulunmadığı sürece kişiyi dinden çıkarmaz. Onların bu konuda dayandığı deliller şunlardır: İman kalbin tasdikidir. Bu sıfat devam ettiği sürece sırf şehveti, geçici arzu ve istek, kıskançlık ve tembellik gibi etkilerin altında işlenen büyük bir günah kalpteki tasdiğe aykırı olmaz. Ancak bu haramı helal sayma ve haram ve helali hafife alma inanç ve duyguları içinde yapılırsa küfür olur. Diğer yandan ayet ve hadisler, asi ve günahkar olanlara mümin ismini vermektedir. Şu ayetler buna örnek verilebilir:

“Ey müminler! Allah'a nasuh tevbesi ile tevbe edin.” (Tahrim, 66/8)

“Ey iman edenler! Sizin üzerinize kısas farz kılındı.” (Bakara, 2/178)

“Eğer müminlerden iki grup birbirini öldürürlerse, aralarını bulunuz.” (Hucurat, 49/9)

Bu ayetlerde sözü edilen eylemler büyük günah niteliğindedir. Buna rağmen bu fiili işleyenlere Cenab-ı Hak mümin sıfatıyla hitap etmiştir. Ehl-i kiblede olup da büyük günah işledikleri kesinlikle bilinen kimselerin cenaze namazının kılınacağı ve bunlar için Allah'tan mağfiret dilenebileceği Hazreti Peygamberden günümüze kadar üzerinde görüş birliği bulunan bir konudur.

Kur'an-ı Kerim'de müminler büyük günaha karşı şöyle uyarılır:

“Eğer nehy olunduğunuz büyük günahlardan kaçınırsanız, sizin diğer günahlarınızı mağfiret eder örteriz ve sizi şerefli bir yere (cennete) sokarız.” (Nisa, 4/31)

Bu ayette büyük günahların af kapsamı dışında tutulması, onlar hakkında bazı dünyevi cezaların bulunması ve buna ek olarak uhrevi günahı için özel tevbe ve istiğfar gerekli olması yüzündendir. Küçük günahların çoğu ise özel bir tevbe ve istiğfara gerek kalmaksızın namaz, oruç, hac, zekat, insanlara yapılan iyilikler, hayır ve hasenat gibi salih amellerin bir sonucu olarak kendiliğinden affedilmesi mümkündür. Hatta hac ibadeti bazı büyük günahların affedilmesine vesile olur. Çünkü eksiksiz hac yapanın, annesinden doğduğu gündeki gibi geçmiş günahlarının af edileceğine dair hadis-i şerifler vardır.

Kısaca, Allah'ın emir ve yasaklarını, bütün İslami hükümlerini kabul ederek İslam'ı bir nizam olarak görmek iman gereğidir. Bunlardan bir kısmını ret etmek veya İslam'ın çağımızda uygulanmasının mümkün olmadığını ileri sürüp bir hükmü bile olsa inkar eden kimseler kafir olur.

En Önemli Küfür Davranışları

Allah'ı ve Resul'ünü inkar etmek

“Onlar Allah'ı ve peygamberlerini inkar ederler. Allah ile peygamberlerinin arasını ayırmak isterler. Kimine inanırız, kimini inkar ederiz derler. İmanla küfrün arasında bir yol tutmak isterler.” (Nisa, 4/150)

Allah'ı ve Resul'ünü inkar edenler İslam dininin tümünü inkar etmiş gibidirler. Bu inkarcıları yarın ahirette büyük bir azap beklemektedir. İnsanların bir kısmı nefsinin heva ve heveslerine uyarak, şeytanın vesveselerine kanarak Allah ve Resul'ünü inkar ederler. Ortada Allah'ın varlığını ve Hz. Muhammed (sav)'in onun resulü olduğuna dair birçok delil varken, bunları görmezden gelerek küfür yoluna saparlar. Kendilerine şeytanın ilham ettiği başka ilahlar seçerler. Putperestliği bu bağlamda anlamak gerekir.

Bugün için modern putlar da ortalıktadır. Bunların başında müspet bilim gelir. İnsanların bir kısmı müspet bilimin her şeyi izah ettiğini, insanları kurtuluşa doğru götürdüğüne hükmederler. Müspet bilimi din, bilim adamlarını peygamber kabul ederler. Oysa müspet bilim, evrendeki olguları sınırlı olarak açıklayabilmektedir.

Bu açıklamaların bazıları zan halindedir ve kesin ispat edilmiş değildir. Örneğin Big Bang (Büyük Patlama) bir teoridir. Ama gerçeği ne kadar ifade etmekte olduğu bilinmemektedir. Evrim teorisi ise tamamen zan ve kabulden ibarettir. Bu bakımdan bilimsel hiçbir değeri yoktur.

Bugün ilah yerine konulan diğer bir put da tabiattır. Her şeyin tabiatın bir eseri olduğunu düşünenler, onun her şeyi idare ettiğini ve yarattığını zannetmektedirler. Oysa tabiatın ne olduğu ve mahiyetinin ne olduğu bilinmemektedir. Hatta gerçek bir varlığı olup olmadığı da şüphelidir. Tabiat ilah olsaydı, ilahlığını bildiren mesajları olurdu. Oysa böyle bir mesaj ortada yoktur. Tabiatı ilah zannedip ona tapanlar büyük bir yanılgı içindedirler. Böyle şeyleri kabul etmek, ancak insanların akıllarını kullanıp tam tefekkür edememelerindendir.

Bazı liderler ve kahramanlar da put yapılmaktadır. Onlara verilen sıfatlar ve vasıflar geçersizdir. “Sen en büyüksün, her şeyi sen yarattın” gibi sözlerle vasıflandırılan bu kişiler gerçekte birer kuldur ve Allah tarafından yaratılmışlardır. Öldükten sonra da Allah'ın huzuruna diğer insanlar gibi gelecekler ve hesap vereceklerdir. Onların peşinden gidenler de onlarla beraber haşr olunacaklar ve değerlendirileceklerdir. Çünkü bir hadise göre, kişi sevdiği ile beraberdir. Bu nedenle kişileri putlaştırmak büyük bir gaflet ve günahdır. İnsan bu gibi düşüncelerle dinden çıkabilir.

Allah'ı ve Resul'ünü inkâr edenler muhakkak ki büyük bir yanılgı ve yanlış içindedirler. Bu düşünceler ve davranışlarından dolayı yarın ahirette sorumlu olacaklar ve eğer Allah tarafından affedilmezlerse büyük bir azaba uğrayacaklardır. Bunun başlıca nedeni de, akıllarını kullanıp gerçekleri tefekkür edememeleridir. Nitekim, Mülk suresinin 8., 9. ve 10. ayetlerinde anlatıldığı üzere, cehenneme atılanlara cehennem bekçisi, “Sizi korkutan ve ikaz eden bir elçi gelmedi mi?” diye sorar. Cehenneme atılanlar da, “Geldi ama biz inanmadık. Eğer dinleseydik ve akıl etseydik, şimdi burada olmazdık” diye pişmanlık gösterirler.

Allah'a oğul isnat etmek

“Yahudiler Üzeyir Allah'ın oğlu dediler. Hristiyanlar da mesih Allah'ın oğlu dediler. Bu onların kendi ağızlarıyla uydurdukları sözlerdir. Daha önce inkara sapmış olanların sözlerini benzetiyorlar. Allah onları kahretsin, nasılda saptırıyorlar!” (Tevbe, 9/30)

Hristiyanlar Allah İsa'nın bedenine girmiş, onunla birleşmiştir diyorlar. Cenab-ı Hakk bu türlü saçmalıklardan münezzehtir. O Yücelerin Yücesidir ve şanı büyüktür. Oysa Hz. İsa (as) onlara öyle dememiştir. Yahudiler de “Üzeyir Allah'ın oğludur” dediler. Çünkü Hz. Üzeyir İsrail oğullarına “Hey millet! Allah Teâlâ beni Tevrat'ınızı yenilemem için gönderdi. Onlar da Tevrat'ı bize yazdır deyince, Üzeyir kendilerine ezberinden Tevrat'ı yazdırdı. Bunun üzerine İsrail oğulları, “Allah Teâlâ Tevrat'ı

oğlundan başkasının kalbine atmaz” dediler. İşte bugünden sonra Yahudiler, “Üzeyir Allah'ın oğludur” dediler. Oysa Üzeyir bir peygamberdir, fakat Allah'ın oğlu değildir.

Her kim ibadette, kullukta veya ona ait olan herhangi bir fiil ve sıfatta başka bir şeyi veya kimseyi ona ortak ederse şüphesiz bu kişiye Cennet haram kılınmıştır. Çünkü Cennet Allah'a ortak koşmayan muvahhidlerin yurdu. Aynı şekilde Allah üç ilahtan birisidir diyenler, ilahlığı Allah, İsa ve Meryem arasında paylaştırmıştır. Bu da onları küfre sokmuştur. Çünkü tek ilah olan Allah'tan başka ilah yoktur. Eğer insanlar bu iddialarından dönmezlerse kendilerini ahirette acı bir azap beklemektedir.

Allah'ın yolundan yüz çevirmek

“Şüphesiz inkâr edip insanları Allah yolundan alıkoyanlar derin bir sapıklığa düşmüşlerdir. Muhakkak ki Allah, inkâr edenleri ve zulmedenleri ne bağışlar ne de doğru bir yola erdirtir.” (Nisa, 4/167,168)

Bugün insanları İslam'dan uzaklaştırmak için birçok faaliyetler yapılmaktadır. Başta bazı ilahiyatçılar olmak üzere, sosyal medyada Allah'ı ve İslam'ı inkar eden yayınlar yapılmaktadır. Allah'ın sıfatları inkar edilmekte, Kur'an'ın eski zamanı kapsadığı, bugün için geçerli olmadığı ileri sürülmektedir. Dinde reformculuk, tarihselcilik, yeni selefilik, vehhabilik gibi akımlar insanlara İslam'ı yanlış tanıtmakta ve insanların gerçek İslam'dan yüz çevirmelerine çalışmaktadır.

İslam'a aykırı birçok görüşler yayınlanmaktadır. Örneğin şefaât, Hızır, kabir azabı, Miraç ,kurban kesme, türbe ziyaret etmek gibi şeylerin İslam'da olmadığı ileri sürülmektedir. Bunlar gerçek dışıdır. Bu kişilerin amaçları, insanların Allah yolundan yüz çevirmelerini temin etmektir. Bu kişiler elbet ki başarılı olamayacaklardır. Çünkü Allah dinini koruyacaktır. Sonunda hak batılı yenecektir. Fakat bu sapık yolda çalışanlar ve ona uyanlar ahirette büyük bir azaba uğratılacaklardır.

Allah'ın uluhiyetine ortak tanıyarak şirke düşmek

“Hani bir zaman Lokman oğluna öğüt vererek demişti ki: Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma, çünkü Allah'a ortak koşmak elbette büyük bir zulümdür.” (Lokman, 31/13)

“Allah'ın hakkında hiçbir delil indirmediği şeyleri ona ortak koşmalarından dolayı inkar edenlerin kalplerine korku salacağız. Onların yurtları ateştir. Zalimlerin dönüp varacağı yer ne kötüdür.” (Al-i İmran, 3/151)

“Kafirler gerek kitap ehlinden olsun, gerek puta tapanlardan olsun, muhakkak cehennem ateşindedirler. Orada ebedi olarak kalacaklardır. Onlar insanların en şerlileridir.” (Beyyine, 98/6)

Yahudi ve Hristiyanların bozuk inançları yüzünden imansız durma düşmeleri hakkında şöyle buyrulur:

“Şüphesiz ki ‘Allah ancak Meryem oğlu İsa Mesih’tir’ diyenler kâfir olmuşlardır. Ey Muhammed! de ki: “Allah Meryem oğlu İsa Mesih’i, anasını ve bütün yeryüzündekileri helak etmek istese, ona kim engel olabilir? Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin mülkiyeti yalnız Allah’a aittir. O dilediğini yaratır. Allah her şeye kadirdir.” (Maide, 5/17)

“Şüphesiz ‘Meryem oğlu Mesih İsa Allah’ın kendisidir’ diyenler kâfir olmuşlardır. Halbuki bizzat Mesih şöyle demiştir: Ey İsrailoğulları! Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin. Çünkü kim Allah’a eş koşarsa, şüphesiz Allah ona cenneti haram kılar.” (Maide, 5/72)

“Allah şüphesiz üç tanrının biridir diyenler kafir olmuştur. Halbuki bir tek Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur.” (Maide, 5/73)

Allah Teâlâ tek ilahtır. O’nun dışında ilah arayanlar şirke düşmüş olurlar. Şirk en büyük zulümdür. Lokman oğluna şirk koşmamasını yukarıdaki ayette öğüt vermektedir. İnsanların şirk olarak ileri sürdükleri ilahların hiçbir gücü yoktur.

Çünkü kendileri de birer mahluktur. Mahlukun (yaratılmış) halik (yaratıcı) üzerine hiçbir üstünlüğü olamaz. Bu tamamen akıl dışıdır. Bu nedenle şirk en büyük aldatmaca ve günahdır. Şirke düşenler ebediyyen cehennemliktir. Çünkü Allah, şirk düşenleri affetmeyeceğini Kur'an'da bildirmektedir.

Allah'ın ayetlerini inkar etmek

“Ayetlerimizi yalanlayanlar karanlıklar içinde kalmış sağır ve dilsizlerdir. Allah dilediği kimseleri şaşırtır, dilediği kimseyi de doğru yola koyar.” (Enam, 6/39)

“Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman, “İşittik, dilersek bunun gibisini biz de söyleriz, bu eskilerin efsanelerinden başka bir şey değildir” diyorlardı.” (Enfal, 8/31)

İslam imanına sahip olmayanlar, Kuran ayetlerini yalanlayarak onları geçersiz kılmaya çalışmaktadırlar. Oysa Allah Teâlâ Kur'an'da bu insanlara meydan okuyarak, *“bir surenin benzerini getirin”* diye hitap etmektedir. Ancak bugüne kadar getiremediler, bundan sonra da getiremeyeceklerdir.

Her devirde bazı insanlar çıkar uğruna Kuran ayetlerini yalanlamışlardır. Aynı şeyler bugün de yapılmaktadır. Özellikle bazı ilahiyatçılar tarafından, bazı ayetlerin içerikleri saptırılmaktadır. Ayetlerin anlamlarını değiştirerek insanlara İslam'ı yanlış tanıtmak çabasıdadırlar. Örneğin Miraç olayını anlatan ayetlerin içerikleri inkar edilmektedir. Miraç gibi bir olayın vuku bulmadığını iddia etmektedirler. Cennet ve cehennemin şu an yaratılmamış olduğunu ileri sürmektedirler. Oysa Peygamberimize Miraç'ta cennet ve cehennem gösterilmiştir. Hz. İsa'nın tekrar

dünyaya gelip hüküm sürmeyeceğini ileri sürmektedirler. Hz. İsa bebekken konuşmadığını ileri sürerek, Kur'an ayetlerini açıkça inkar etmektedirler. Firavunun boğulma olayında denizin ikiye ayrılıp tekrar birleştiğini inkar ederek, onunla ilgili ayetler inkar edilmektedir. Ashab-ı Kehf inkar edilmektedir. Öyle bir olayın olmadığı ileri sürülmektedir.

Bu hezeyanlar İslam dinini itibarsızlaştırmak için yapılmaktadır. Bunlar İslam dinini yok etmek için asırlar boyunca yapılan planların bir parçasıdır. Ancak uğraşmaları boşunadır. Asırlarca ellerinden geldiği kadar uğraşmışlar, fakat başarılı olamamışlardır. Çünkü Allah dinini koruyacak ve sonunda galip gelecek olanlar Müslümanlar olacaktır. Kırk yıl sonra dünyaya tekrar Müslümanların hakim olacağını ümit ediyoruz. Bugünkü dünyada ekonomik, siyasi ve sosyal yapıların çökmeye başladığını görüyoruz. Bunun sonunda kapitalist ve emperyalist sistem kendi çelişkilerinin altında boğulmaya ve yok olmaya mahkum olacaktır. Tekrar bir dünya savaşı yoldadır. Bunun sonunda Allah Teâlâ'nın İslam'ı hakim kılacak sebepleri yaratacağını beklememiz normaldir. Biz bu konuda ümitliyiz. Ancak İslam'ı yıkmaya çalışanlar akıbetlerini düşünsünler. Ahirette onları çok büyük bir azap beklemektedir. O gün bütün dünya servetlerini fide olarak verseler dahi kurtulamayacaklardır.

Allah'ın peygamberlerini inkar etmek

“Allah'ı inkâr edip, peygamberlere isyan edenler, o kıyamet günü yerle bir olmayı isterler. Allah'tan hiçbir sözü gizleyemezler.” (Nisa, 4/42)

“O kafirler, “Sen Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber değilsin” diyorlar. De ki: “Benimle sizin aranızda şahit olarak Allah yeter, bir de yanında kitap ilmi bulunan yeter.” (Rad, 13/43)

Hiz. Peygambere (sav) isyan ederek inkara sapanlar kıyamet günü ölümler gibi yerin dibine gömülmeyi arzu edeceklerdir. Çünkü inkarlarını gizleme şansları yoktur. Onlar inkarlarını itiraf etmeseler de, organları dile gelerek inkarlarına şahitlik yapacaktır.

Peygamberlik müessesesini kökten kabul etmemek veya herhangi bir peygamberin nübüvvetini inkar da küfürdür. Bu yüzden diğer peygamberleri kabul etmekle birlikte, Hiz. İsa ve Hiz. Muhammed'i Allah elçisi olarak kabul etmeyen Yahudiler; yine Hiz. Muhammed'in peygamberliğini tanımayan Hristiyanlar küfre düşmüşlerdir.

Peygamberlik müessesesini inkâr edenler yalnız “Allah'tan başka ilah yoktur” kelime-i tevhidi söylemekle İslam'a girmiş olmazlar. “Hiz. Muhammed'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim” anlamındaki kelime-i şehadeti de ilave etmeleri gerekir. Yahudi ve Hristiyanlar gibi başka bir dine mensup olanların ise

İslam'a girebilmeleri için, inanarak kelime-i şehadet getirme yanında, önceki dini ile bir ilişkisinin kalmadığını da ifade etmesi gerekir. Bu gibi kimselerin “Ben müminim, Ben Müslümanım, inandım ve İslam'a girdim” gibi sözleri yeterli olmaz. Çünkü bu sözleri kendi dinlerini sürdürürken de söylemiş olabilirler. Bu takdirde hem Yahudi hem Müslüman veya hem Hristiyan hem de Müslüman tipi ortaya çıkar ki, bu durum İslam'ın özü ile bağdaşır nitelikte değildir.

İslam ümmeti Cenab-ı Hakk'ın yeryüzüne gönderdiği, Kur'an'da ismi zikredilen veya edilmeyen tüm peygamberlere inanır. Bu yüzden önceki semavi dinlerin peygamberleri olan Hz. Davut (as), Hz. Musa (as) ve Hz. İsa (as) gibi peygamberlere ve onlara verilen ilahi kitapların bozulmamış asıllarının vahiy ürünü olduğuna inanmak mümin sayılmanın gereğidir. Bunlardan birisini, mesela Hz. İsa'nın peygamberliğini veya ona inan İncili inkar eden bir Müslüman dinin sınırları dışına çıkar. Bu bakımdan İslam inancı evrensel niteliklere sahiptir. Bugüne kadar insanlar dünya menfaati için gerçekleri saptırmaya çalışmışlardır. Bu nedenle de peygamberleri inkar etmişlerdir. Ancak bu inkarları dünyada bir miktar menfaat sağlasa da ahiretteki kayıpları çok daha fazla olacaktır. Bundan kurtulmak için şimdiden tevbe edip İslam'a sarılmaları kendileri için en hayırlı olacaktır.

Kur'an'ı inkar etmek

“Biz bu Kur'an'da akıllarını başlarına almaları için türlü şekillerde ikaz ve ihtar açıkladık. Fakat bu açıklamalar ancak onların nefretini arttırmıştır. Biz kalplerinin üzerine Kur'an'ı anlamalarına engel perdeler geçiririz ve kulaklarına bir ağırlık veririz. Rabbini Kur'an'da tek ilah olarak andığın zaman da ürkerek arkalarına dönüp kaçarlar.” (İsra, 17/41,46)

“Rablerinden kendilerine gelen her yeni hatırlatmayı hep eğlenerek dinliyorlar. Kalpleri hep eğlencede. Hem o zalimler aralarında şu gizli fısıltıyı yaptılar: Bu ancak sizin gibi bir insan, artık göz göre göre sihre mi gidip uyarsanız?” (Enbiya, 21/2,3)

İslam dinine imanı olmayanlar, Kur'an'ı inkar etmişlerdir. Allah Teâlâ'nın böyle bir vahiyde bulunmadığını, Kur'an'ın peygamberin kendi düşünceleri ile oluşturduğu bir kitap olduğunu ileri sürmüşlerdir. Hz. Peygamber akıllı bir insan olduğu, kavmini yükseltmek için din uydurduğunu ve kitap (Kur'an) yazdığını ileri sürmüşlerdir.

Bu iddiaları ortaya atanların amacı aşıkardır. İslam dinini kötülemek ve insanları ondan uzaklaştırma çabası içindedirler. Ancak bu konudaki delilleri saçma ve yetersizdir. Mademki Kur'an bir kul yapısıdır, neden insanlar 1400 yıldan beri bir surenin benzerini yazamamışlardır? Kur'an'ı inkar ederek peygambere iftira edenler, iddialarını ispat için Kur'an gibi bir kitap yazıp neden şimdiye kadar ortaya

koymadılar? Demek ki beceremiyorlar, beceremeyecekler zaten. Bu inkar ettikleri Kur'an'da ifade edilmektedir.

Oysa Kur'an'ın Allah kelamı olduğunu ispat eden birçok deliller mevcuttur. Ey gafiller! Boş şeyler ileri sürerek İslami karalama çabalarınızdan vazgeçin. Çünkü bu inkar ve iftiralarınız yarın ölünce karşınıza çıkacak ve çok pişman olacaksınız. Ölünce toprak olup yok olacağız diye boşuna kendinizi aldatmayın. Ölünce ruhunuz bedeninizi terk edecek ve yaşamaya devam edecektir. Yok olup kurtulmanız söz konusu değildir. Öldükten sonra büyük bir azap sizi beklemektedir.

Kur'an-ı Kerim'in tamamını, bir suresini, bir ayetini veya bir hükmünü, bir emir ve yasağını inkar etmek küfürdür. Yine Kur'an'dan oluşu konusunda icma (ittifak) bulunan bir kelimeyi veya tevatür yoluyla sabit olan bir okuyuş tarzını inkar etmek, Kur'an'a bir şey ilave etmek küfürdür. Kur'an-ı Kerim'in kendisi, bir suresi veya bir ayeti ile alay etmek, onu küçümsemek ve hafife almak da kişiyi dinin sınırları dışına çıkaran hallerdendir.

Melekleri inkar etmek

“Ey iman edenler! Allah'a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaplara iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkar ederse, sapıklığın en koyusuna düşmüş olur.” (Nisa, 4/36)

Melekleri inkar etmek, İslam dinini inkar etmek gibidir. Çünkü Kur'an'da meleklerden bahsedilmekte ve onların Allah Teâlâ'yı devamlı zikir ettikleri duyurulmaktadır. Bunları inkar etmek insanı dinden çıkarır. Bunun sonu ise karanlıktır.

Öldükten sonra dirilmeyi inkar etmek

“Kendi yaratılışını unutarak bize bir de örnek verdi ve dedi ki: Kim diriltecekmiş o çürümüş kemikleri? De ki “Onları ilk defa yaratan diriltecek. O her yaratmayı bilir.” (Yasin, 36/78,79)

İnsanlar nasıl dünyaya geldiklerini unutup öldükten sonra dirilteceklerine inanmamaktadırlar. Oysa ayette de açıkça belirtildiği gibi, insanları ilk defa yaratan onları tekrar diriltmeye kadirdir. Onu bir nutfeden yaratan Allah niye tekrar onu bir tek hücreden yaratmasın. İnsanların yeniden dirilmesi şöyledir: Allah Teâlâ bütün yaratıklarını iyiden iyiye bilir. İnsanın dağılan kısımlarına ve detaylarına ait hiçbir şey ona gizli kalmaz. Ölülerini dirilteceği zaman onların bedenini tekrar yaratır ve ruhlar bu yeni bedene iade edilir. Böylece daha önceki hayatta oldukları gibi yeniden hayata kavuşurlar.

Yeniden dirilmeyi inkâr edenlerin ileri sürdükleri hiçbir delil yoktur. Ancak yeniden dirilme akıllarına yatmadığını ileri sürmektedirler. Peki akılları bir nutfeden yaratılmış olduklarına yatıyor mu? Bugün hücrelerin nasıl Allah'ın emriyle kendi kendine çoğaldıkları bilinmektedir. İnsanın kuyruk sokumundaki bir hücresi, cesedi çürüse de, toprak olsa da toprakta duracaktır. Bu hücreden Allah'ın emir vermesi ile tekrar yeni hücreler üreyecek ve hücredeki DNA sistemi aynen diğer hücrelere geçerek insanın bedeninin oluşması temin edilecektir. Sonradan bedene, ilk yaratmada olduğu gibi mezarda bekleyen ruhu girecek ve böylece insan tekrar bugünkü yaşamına dönmüş olacaktır. Yeniden oluşan insan dünyadaki aynısıdır. Yüzü ve vücudu da aynı şekildedir. Ancak bu insanlar 33 yaşındaki hallerinde olacaklardır. Hepsinin boyları birbirinin aynı olacaktır. İnsanlar yüzlerinden birbirlerinden ayırt edileceklerdir. Tıpkı dünyada olduğu gibi. Fakat bu yaşam ahiret yaşamıdır. Bugünkü dünya koşullarından farklıdır. Bu bir gerçektir ve bunun olması Allah Teâlâ için hiç de zor bir şey değildir. Eğer insan, Allah Teâlâ'nın bugünkü evreni ve insanı yaratmadaki ve yaşatmaktaki gücünü idrak ederse, onun için tekrar dirilme olayı açık bir şekilde idrak edilebilen bir şey olur.

Ahireti inkar etmek

“Onlar Allah'ın yolundan men ederler ve onu eğiltmek isterler, ahireti de inkar ederlerdi.” (Araf, 7/45)

“Onlar ki Allah yolundan döndürmeye çalışırlar ve o yolu eğri büğrü yapmak isterler. Üstelik onlar ahirete de inanmazlar.” (Hud, 11/19)

Kafirler insanları Allah'ın yolundan yüz çevirmeleri için uğraşırlar. Bunun için İslam dininin hak oluşunun delilleri hususunda şüphe meydana getirmeye çalışırlar. Allah yolunu bâtıla çevirmek isterler. Bunun için ahireti inkar ederek küfürlerini pekiştirirler. Tabiatı kendilerine ilah edinenler de ahireti inkar ederler. Onlara göre insan ölünce yok olacaktır, ne azap vardır ne de mükafat. Yaşanacak olan sadece dünya hayatıdır. Bunları ileri sürerken akıllarını kullandıklarını zannetmektedirler. Oysa akılları gerçekte kullanabilseler ve tefekkür edebilseler, bu evrenin boşuna yaratılmadığını akıl ederler. Çünkü böylece mükemmel çalışan bir evren, insanlar yesin, içsin ve zevklerini tatmin etmeleri için yaratılmadığı aşikârdır. Eğer hayatın amacı yalnız zevkler olsa, insanlar için dünya hayatının hiçbir değeri olmazdı. Çünkü bu türlü zevkler hayvanlarda da vardır. Ama insanı ayıran bir şeyler olmalıdır bu evrende. İşte bunları düşünmek, akıl etmek zor değildir.

Evrende her şey bir sebeple yaratılmıştır. Bu sebepler Allah tarafından konulmuş kelimelerdir. Allah Teâlâ bunları insana duyurmuştur. Bu duyuruları tefekkür etmeyenlerin hayatı tıpkı hayvanlarınkı gibidir. Hayvanların dünya hayatında sorumlulukları yoktur. Ama insanların vardır. Çünkü insanların hayvanlardan farklı özellikleri vardır. Bu farklılıkları, maalesef nefislerinin ve şeytanın esiri olmuş

insanların görmelerine imkan yoktur. Bu nedenle de hayatları büyük bir gaflet içinde başıboş bir şekilde sürüp gider. Yarın inkar ettikleri ahiret hayatı karşısına çıkınca, büyük bir pişmanlık ve nedamet duyarlar. Ama artık çok geçtir onlar için. Çünkü inkarlarından dolayı büyük bir azap onları beklemektedir.

Yayınlanma Tarihi : 16.12.2020

İslamiyet’te Zulüm Olgusu

Zulüm kelimesinin anlamı sözlükte “bir şeyi ona ait olmayan yere koymak” tır. Din, hukuk ve ahlak gibi alanlarda zulüm kelimesi şu anlamlarda kullanılır: “Belirlenmiş sınırları çiğneme; Haktan bâtıla sapma; Kendi hak alanının dışına çıkıp başkasını zarara sokmak; Rızasını almadan birinin mülkü üzerinde tasarrufta bulunmak; Zorbalık; Güç ve otorite sahiplerinin sergilediği haksız ve adaletsiz uygulama.”

Kur'an'da zulüm kelimesi “küfür, şirk, Allah'ın hükümlerini çiğneme, günah işleme, beşeri ilişkilerde haksızlığa sapma” anlamında kullanılmıştır. Kur'an'da yetmişden fazla ayette, Allah'ın hiç kimseye hiçbir şekilde zulmetmeyeceği, insanların dünyada uğradıkları zararların ve ahirette uğrayacakları cezaların kendi kötülüklerinin karşılığı olduğu, inkârcıların ve kötülük işleyenlerin sonuçta kendilerine zulmettikleri belirtilir.

Allah ile insan arasındaki cereyan eden zulmün en büyükleri inkar, şirk ve ikiyüzlülük (münafıklık) tır.

“...Kafirler zalimlerin ta kendileridir.” (Bakara, 2/254)

Zekat vermeyen, hac etmeyen insanlar Allah'ı inkar etmiş olurlar. Çünkü zekat ve hac Allah'ın farz olan emirleridir. Bu emirlere karşı çıkanlar aslında Allah'ı inkar etmektedirler. Dolayısıyla zalimlerdir, yani zulmetmektedirler. Çünkü kendilerini cezaya atmakla kendilerine zulüm etmiş olmaktadırlar.

“Lokman oğluna öğüt vererek demiştir ki: Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma! Doğrusu şirk büyük bir zulümdür” (Lokman, 31/13).

Yani herhangi bir şeyi kullukta Allah'a denk tutma. Çünkü şirk, nimeti verenle hiçbir fayda vermeyeni aynı ölçüde tutmaktır.

Münafıklar aslında Hz. Peygamber (sav)'in peygamber olduğunu bilirler. Fakat inatlarından ve kıskançlıklarından dolayı inkar ederler.

“De ki: Allah'la, onun ayetleri ve peygamberleriyle mi alay ediyorsunuz? Özür dilemeyin artık. İman ettikten sonra inkar ettiniz. Sizden bir grubu (tevbe ettikleri için) affetsek bile, bir gruba suçlarında ısrar etmelerinden dolayı azap edeceğiz.” (Tevbe, 9/65,66)

Kur'an-ı Kerim'de Zulüm İle İlgili Ayetler

Kur'an-ı Kerim'de zulüm yapanlar ile ilgili birçok ayetler vardır. Bunların bazılarını aşağıda ifade ediyoruz:

- Kur'an'da Allah'ın emrine uymama bağlamındaki ilk zulüm, yasaklanan meyveyi yiyen Adem ile Havva tarafından işlenmiştir.

“Ey Adem! sen ve eşin cennette oturun. İkiniz de ondan dilediğiniz yerde bol bol yiyin. Fakat şu ağaca yaklaşmayın, yoksa zalimlerden olursunuz.” (Bakara, 2/35)

- Nuh'un kavmi, Nuh'u ve ona inananları aşağılayıp davetini ret etmeleri sebebiyle “zulmedenler” diye vasıflandırılmışlardır.

“Buna karşılık kavminin ileri gelen kafirlerinden bir kısmı dediler ki: Biz seni bizim gibi insanlardan biri olarak görüyoruz, başka değil. İlk bakışta bizim ayak takımımızdan başkasının senin arkana düştüğünü görmüyoruz. Sizin bizden fazla

bir meziyetinizi de görmüyoruz. Aksine sizi yalancılardan sanıyoruz... Bizim gözetimimiz altında ve vahyimize göre gemiyi yap. Zulüm yapanlar hakkında da bana bir şey söyleme. Çünkü onlar kesinlikle suda boğulacaklardır.” (Hud, 11/27,37)

- İsrail oğullarının Hz. Musa (as)’a, Allah’ı açıkça görmedikçe sana asla inanmayacağız demeleri, altından yapılmış olan buzağıya tapmaları, cumartesi yasağını ihlal etmeleri gibi davranışları zulüm olarak nitelendirilmiştir.

“Musa kavmine dedi ki: “Ey kavmim! Cidden siz o buzağıyı put edinmekle kendi kendinize zulmettiniz. Bundan sonra Rabbinize tevbe ile dönün de nefislerinizi öldürün. Böyle yapmanız Allah katında sizin için hayırlıdır.” Böylece Allah tevbenizi kabul buyurdu. Gerçekten de Allah, Tevvab ve Rahîm’dir...Bunun üzerine o zulme devam edenler sözü kendilerine söylenildiğinden başka bir şekle soktular. Biz de kötülük yaptıkları için o zalimlere gökten iğrenç bir azap indirdik.” (Bakara, 2/54,59)

“Onlar yapılan bunca nasihatı unuttukları zaman, o kötülükten sakındıranları kurtardık, o zalimleri de fena hareketlerinden dolayı şiddetli bir azaba uğrattık.” (Araf, 7/165)

- Ateşe tapan bir kavimden olan Sebe Melikesi, Hazreti Süleyman (as)’ın, kendisini Allah’a ibadete davet etmesinden sonra, *“Ey Rabbim! Ben kendime zulmetmişim”* diyerek Allah’a teslim olduğunu ifade etmiştir.” (Neml, 27/38,44)

- Birçok ayette, gerek inanışları bakımından, gerekse söz ve davranışları bakımından, Allah’a isyan edip doğru yoldan çıkanlar “zalimler” diye anılmışlardır. Bunların bu nedenle çeşitli felaketlerle helak edildikleri, ahirette de cezalandırılacakları ve dünyada yaptıkları iyi amellerin boşa çıkacağı ifade edilmiştir.

“Ne zaman ki emrimiz geldi, Şuayb ve beraberindeki müminler, tarafımızdan bir rahmet sayesinde kurtuldular. O zalimleri korkunç bir gürültü yakaladı da oldukları yerde çöküp kaldılar.” (Hud, 11/94)

“Nitekim onlardan her birini günahları sebebiyle suçüstü yakaladık. Kiminin üzerine taşlar savuran rüzgarlar gönderdik. Kimini korkunç bir ses yakaladı. Kimini yerin dibine geçirdik. Kimini de suda boğduk. Allah onlara zulme etmiyor, asıl onlar kendilerine yazık ediyorlardı.” (Ankebut, 29/40)

- Saldırıya uğrama ve yaşadığı yerden zorla çıkarılma gibi haksız eylemler Kur'an'da zulüm olarak değerlendirilmiş ve savaş sebebi sayılmıştır.

“Kendilerine savaş açılan kimselere (müminlere) izin verildi. Çünkü onlar zulme uğradılar. Şüphesiz Allah onları zafere ulaştırmaya kadirdir. Onlar “Rabbimiz Allah’tır” demelerinden başka bir sebep olmaksızın, haksız yere yurtlarından çıkarıldılar...” (Hac, 22/39,40)

- Meşru sınırların dışına çıkarak ve zulmederek birbirinin mallarını yiyenler cehennemliktir.

“Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin. Ancak kendi rızanızla yaptığınız ticaretle yemeniz helaldir. Birbirinizin canına kıymayın. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir. Kim, zulüm ve tecavüz yolu ile bu yasakları işlerse, yakında onu cehennem ateşine atacağız. Onu ateşe atmak da Allah'a pek kolaydır.” (Nisa, 4/29,30)

“Haksızlıkla yetimlerin mallarını yiyenler, karınlarına ateş doldurmuşlardır.” (Nisa, 4/10)

- Riba (faiz) yasağına uyanlar için de, ne zulmettiği ne de zulme uğrayacağı ifade edilmiştir.

“Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve artık faizin peşini bırakın, eğer gerçekten müminler iseniz. Eğer böyle yapmazsanız, o zaman Allah ve Resulü tarafından size savaş açılmış olduğunu bilin. Eğer tevbe ederseniz, sermayeleriniz sizindir. Haksızlık etmezsiniz, haksızlığa da uğramazsınız.” (Bakara, 2/278,279)

- *“İman edenler ve imanlarına zulüm kisvesi giydirmeyenler, işte emniyet içinde olma onların hakkıdır. Onlar doğru yoldadır.”* (Enam, 6/82)

Burada imanına zulüm kisvesi giydirmemek, imanına şirk karıştırmamak anlamındadır. Bu nedenle mümin, imanına hiçbir şekilde şirki dahil etmemelidir. Şirkten uzak olduğu sürece emniyette ve doğru yoldadır.

Fahreddin Râzi, Âlusî ve Elmalılı gibi İslam alimleri şirkin büyük bir zulüm oluşunu şöyle yorumlamışlardır: “Allah'tan başkasına tapan insan, Allah'ın hakkı oldu kulluğu Allah'tan başkasına yöneltmek suretiyle, Haktan sapmış ve değersiz varlığa kulluk ederek insanlık onuruna karşı haksızlık etmiştir.”

- Zulmü meşrulaştırmak yasaktır. Cahiliye döneminde olduğu gibi, her dönemde zulüm yapanlar davranışlarını meşrulaştırmaya çalışmışlardır. Bunu fikirle ve yasalarla uygulamaya çalışmışlardır. Ancak İslam, bu meşrulaştırmaya karşıdır. Çünkü Kur'an'ın genelinde olduğu gibi, zulmün beşeri ilişkiler bağlamında kullanıldığı yerlerde de, bu tutum haksız fiil şeklinde görülmüş ve reddedilmiştir.

“...Doğrusu zalimler hiç iflah olmazlar.” (Yusuf, 12/23)

“Davut dedi ki: “Doğrusu senin bir koyununu kendi koyunlarına katmak istemesi ile sana zulüm etmiştir”...” (Sad, 38/24)

- *“Allah'a karşı yalan uyduran, onun ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki zalimler kurtuluşa eremezler.”* (Enam, 6/21)

“Allah'a karşı yalan uyduran, yahut kendisine hak gelmişken onu yalandan sayandan daha zalim kimdir? Cehennemde kâfirlere yer mi yok?” (Ankebut, 29/68)

O'nun ayetlerini yalanlayanlar, peygamberi yalanlayanlar, meleklerin Allah'ın kızları olduğunu ileri sürenler, Kur'an'ı ve gösterdiği mucizeleri yalanlayanlar, onlara sihir diyenler ve bunu benzer tavırlar sergileyenlerden daha zalim kimse olamaz. Bu zalimlerin kurtuluşa ermeleri de mümkün değildir.

- *“Her kim Rahman olan Allah'ın zikrinden yüz çevirirse, Biz ona bir şeytan musallat ederiz. Artık o şeytan onun yakın dostudur. Şüphesiz ki bu şeytanlar onları yoldan çıkarırlar. Onlar da kendilerinin doğru yolda olduklarını sanırlar. Nihayet kıyamet günü Bize gelince arkadaşına: “Keşke seninle benim aramda doğu ile batı arasındaki kadar bir uzaklık olsaydı. Sen ne kötü arkadaşmışsın” der. Onlara, “Bugün pişmanlık duymanız size hiçbir fayda sağlamayacak. Çünkü siz zulmettiniz. Şimdi de hepiniz azapta ortaksınız.” denir.”* (Zuhur, 43/36,37, 38,39)

Şeytanın telkinlerine uyarak Allah'ı zikretmekten, ibadet etmekten, doğru olmaktan ayrılan kişilerin ahiretteki arkadaşları da şeytan olacaktır. Şeytan onlarla birlikte cehenneme girinceye kadar yanlarında olacaktır. Bu ne kötü bir arkadaşlıktır.

“Rabbinin ayetleri ile nasihat edilip de onlardan yüz çeviren ve daha önce işlediği günahları unutandan daha zalim kim olabilir?” (Kehf, 18/57)

- *“Üstelik bir yalanı Allah'a iftira edenden daha zalim kim olabilir?... Allah'ın laneti zalimlerin üzerinedir.”* (Hud, 11/18)

“Hiçbir bilgiye dayanmadan insanları saptırmak için, Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz Allah zalimler topluluğunu doğru yola iletmez.” (Enam, 6/144)

İnsanların bir kısmı meleklerin Allah'ın kızları olduğunu söylerler, putların kendilerine Allah katında şefaatçi olacağını söylerler, şüphe ve tahrif yoluyla engel olabildikleri herkesin Allah'ın dininden ve ona itaat etmeden çevirmeye çalışırlar, o yolu eğrilikle nitelerler, böylece Allah'a ibadet edecekleri yerde putlara kulluk ederler. Bu putlar ahirette kendilerini terk edeceklerdir.

Bu kafirler gözleri görmeyen, sağır olan insanlar gibidirler. Yani bunların basiretleri bağlanmış ve gerçeği işitmeleri de engellenmiştir. Halbuki Allah'ın ayetlerini hak kulağı ile dinlese, tevhidin nuru ile görmeye çalışsa, her iki dünyada da azığını elde etmiş ve her iki makamında izzetini ve şerefini yakalamış olurdu.

“Yoksa siz, İbrahim de, İsmail de, İshak da, Yakup da ve torunları da hep Yahudi ve Hristiyan idiler mi demek istiyorsunuz? De ki: “Siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı?” Allah'ın şahitlik ettiği bir hakikati bile bile inkar edenden daha zalim kim olabilir? Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir.” (Bakara, 2/140)

- *“Allah'ın mescitlerini, içlerinde Allah'ın adının anılmasını engelleyip oraların ıssız ve harap hale gelmesine çalışanlardan daha zalim kim olabilir? İşte bunlar, oralara*

ancak korka korka girebilirler. Onlar için dünyada zillet, ahirette ise müthiş bir azap vardır.” (Bakara, 2/114)

“Onlara, “Bunlar senin ellerinle kazandığın günahlar sebebiyledir” denir. Şüphesiz Allah kullarına zulmeden değildir.” (Hac, 22/10)

Hadislerde Zulüm Kavramı

Hadislerde zulüm kavramı daha çok haksız fiilleri ifade etmek için kullanılmıştır.

- Bir kutsi hadiste Allah'ın, *“Ey kullarım! Ben zulmü kendime haram kıldım ve onu size aranızda da yasakladım. Sakın birbirinize zulmetmeyin.”* buyurduğu ifade edilmiştir.
- Hz. Peygamber (sav) şöyle dua etmeyi öğütlemiştir: *“Allah'ım fakirlikten, kıtlıktan, zillete düşmekten, zulmetmekten ve zulme uğramaktan Sana sığınırım.”*
- Allah Resul'ü bir hadiste insanlara şunu bildirmiştir: *“Sakın zulmetmeyiniz ve kendinize zulmettirmeyiniz.”*
- Peygamberimiz (sav) mazluma yardım etmeyi ve onun bedduasını almamayı emretmiştir. Bu konuda şu hadis rivayet edilmektedir: Peygamberimiz bir gün ashabına şöyle hitap etmiş: *“İster zalim, ister mazlum olsun. Kardeşine yardım et.”* Bunu duyan sahabe şaşırarak ve Peygamberimize, *“Mazluma yardımı anladık, fakat zalime nasıl yardım edebiliriz?”* diye sormuşlar. Bunun üzerine Peygamberimiz, *“Zalime yapılacak yardım, onun zulüm yapmasını engellemektir.”* diye cevaplamıştır.
- Bir hadiste, haksız tecavüze (mazlime) karşı kendini ve malını savunurken öldürülenler şehit sayılmış, başka bir hadiste de, bu şekilde öldürülenlerin cennetlik olduğu ifade edilmiştir.
- Bazı hadislerde günahkarlık ve haksız fiiller “kendine zulmetme” olarak değerlendirilmiştir. Fatır suresi, 32. ayette ki *“nefislerine (kendine) zulmeden”* ifadesi, bir hadiste, kötülük edenlerin kıyamet gününde bunun bedelini ödeyecekleri için sonuçta kendilerine zulüm etmiş olacaklar şeklinde açıklanmıştır.
- Hazreti Peygamber (sav), *“Rabbim, kendime çok zulmettim”* diyerek Allah'tan af dilemeyi öğütlemiştir. Kendisinin de, *“Allah'ım kendime kötülük ettim, kusurlarımı itiraf ediyorum, bütün günahlarımı bağışlamamı diliyorum”* diye dua ettiği rivayet edilmiştir.
- Bir hadiste, *“Cihadın en faziletlisi, zalim yönetici karşısında adaleti dile getirmektir.”* buyurulmuştur.
- Yöneticileri ve hakimleri zulümden sakındıran, adaletle hüküm vermeye çağıran birçok hadis rivayet edilmiştir.

- Bir hadiste buyuruluyor ki, *“Zulümden kaçının, zira zulüm kıyamet günü karanlıklar olacaktır. Cimrilikten de kaçının, zira cimrilik sizden öncekileri helak etmiş, onları birbirlerinin kanlarını dökmeye, haramlarını helal saymaya sevk etmiştir.”*

- Bir hadis-i şerifte Peygamberimiz (sav) şöyle buyuruyor: *“Allah'ın kabul ettiği üç müstecab (kabul edilmesi kesin olan) dua vardır. Bunlar: mazlumin duası, misafirin duası, babanın evladına duası.”*

Mazlumin yani zulme uğrayanların dualarının makbuliyeti, onların mümin ve Müslüman olmaları şartına bağlı değildir. Başka rivayetlerde zulme uğrayan kimsenin facir (büyük günahı işleyen) veya kafir olmaları halinde de dualarının makbul olduğu ifade edilmiştir. Mazlumin bedduasından sakınmak gerekir. Çünkü mazlumin duası ile Allah arasında kabule mani olan hiçbir perde, engel yoktur.

- Bir kimse Peygambere, Müslümanların hangisi daha hayırlıdır diye sordu. *“Müslümanlar dilinden ve elinden selamette kalandır”* cevabını verdi. Bu konuda başka bir hadiste de Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: *“(Kamil) Müslüman dilinden ve elinden Müslümanların selamette kalan kimsedir.”*

- Resulallah (sav) şöyle buyurdu: *“Aziz ve Celil olan Allah, zalime muhakkak ki mühlet verir de, onu yakalayacağız zaman göz açtırmaksızın ansızın yakalar”* ve sonra Hud suresinin 102. ayetini okudu: *“İşte Rabbin, zalim memleketleri cezalandırdığı vakit böyle cezalandırır. Çünkü O'nun cezası çok acı, çok çetindir.”*

Adalet ve Zulüm

Ehl-i sünnet alimleri göre, adalet merkezi bir erdem, bu merkezden her türlü sapma ise zulüm, dalalet ve tuğyandır. Toplumsal yapı bakımından en çok değer verilen ilke kamu düzeni, devlet idaresi bakımından ise yönetimde adalettir. Adaletsizlik kamu düzenini bozan en büyük tehlikedir. Çünkü gerek toplumda, gerekse insan vicdanlarında adaletsizliği meydana getiren şeyin tahribatı, yıkıcılığı başka hiçbir olumsuzlukla kıyaslanamayacak kadar büyüktür. Nerede bir kötülük varsa, onun ortaya çıkmasında adaletten sapmanın mutlaka bir payı bulunur.

Özellikle yöneticilerin halka zulmetmesi, ülkenin varlığını tehlikeye sokacak bir kötülüktür. Sosyal huzursuzlukları zulüm ve baskı ile önlemeye kalkışmak aldatıcı bir çözüm yoludur. Halkına zulmeden devlet, onun güvenini dolayısıyla kendi meşruiyet zeminini kaybedeceğinden, artık bir baskı yönetimi ve yıkıcı bir güç haline gelir.

Bu konuda İmam Gazali (ks) şöyle buyurmaktadır: *“Devlet dinsiz bile yaşayabilir, fakat zulümle ayakta kalamaz.”*

Bununla beraber ehl-i sünnet alimleri, kamu düzeninin korunması, toplumsal kargaşa ve fitnenin önlenmesi için başka bir çare bulunmadığı takdirde, toplumun siyasi baskı ve zulümlere katlanmak zorunda olduğunu düşünmüşlerdir.

İslami hukuk ve siyaset kültüründe, şahsa ve mala yönelik haksızlıklara, bunlarla ilgili davaları ve bu davaların çözümü için geliştirilen idari ve hukuki kuruma “mezalim” denilmiştir. Daha çok güçlü ve etkili kişi ve kurumlarca işlendiği için sıradan hakimlerin adaletle hüküm vermede zorlanacağı mezalim davalarına, İslam'ın ilk yıllarından itibaren devletin üst düzey yetkililerin bakması esas alınmıştır.

İbn-i Haldun (ks), Mukaddime adlı eserinde şunları ifade etmektedir: “Zulüm insanın nefsinin huyundan ve karakterindendir. Şayet dürüst bir insan görürsen, bil ki bir sebebi var da onun için zulmetmiyor (eğer o sebep olmasa, hiç dinlemez o da zulmeder).”

Bu sebep ya Allah korkusundan veya kul korkusundandır. Müslüman, Allah yasakladığı için zulüm olan fiilleri yapmaz. Kuldan korkmak ise toplumda uygulanan ceza hükümleridir. Kişi kendisine bu cezaların uygulanabileceğini düşündüğünden zulüm yapmaz.

İbn-i Haldun Mukaddime adlı kitabında, toplumda uygulanan zulmün toplumun ekonomik hayatını bozacağını şöyle anlatmaktadır:

“Zulüm ve haksızlıktan dolayı umranda (gelirlerde ve ürünlerde) bir noksanlaşma hasıl olması vaki olan bir husustur. Bu noksanlaşmanın vebalini ve zararını da hanedanlık çeker. Zulüm, malikin elinden mülkünü ve malını karşılıksız ve sebepsiz olarak almaktan ibarettir, diye zannedilmemelidir. Böyle meşhur olmuştur, ama aslında zulüm bundan daha umumi bir şeydir. Başkasının mülkünü alan veya onu zorla kendi işinde çalıştıran veyahut hakkı olmayan bir şeyi ondan isteyen veyahut da şeriatın farz kılmadığı bir hakkı ve vazifeyi başkasına yükleyen, onu meşru ve kanuni olmayan şeylerle mükellef tutan her kişi, karşısındakine zulüm etmiştir. İmdi haksız olarak vergi toplayan tahsildarlar zalimdir. Hak olandan fazla vergi toplayanlar zalimdir. Bunu yağma edenler zalimdir. Halka haklarını vermeyenler zalimdir. Emlaki gasp edenler tamamen zalimdir. Bütün bunların zararını ve vebalini hanedanlığın maddesi olan umranın harap olması sebebiyle devlet çeker. Çünkü bu durum umran ehlinin şevkini ve hevesini yok eder. Bilinmelidir ki, zulmün haram kılmasından Şâr'ının kastettiği ve gözettiği hikmet işte budur. Umranın fesada uğraması ve harap olması ise insan nevinin inkitasını ilan eder. “Beş zaruri” (Zaruriyâi Hams) maksadın tümünde şeriatın riayet ettiği hikmet budur. Dini hükümlerin ruhu zulmü yok etmek ve adaleti getirmektir. Beş zaruret ise şunlardır: dini muhafaza, nefsi muhafaza, aklı muhafaza, nesli muhafaza, malı muhafaza. Görüldüğü gibi zulüm, umranın tahrip edilmesine yol açması suretiyle insan nevinin ve neslinin kesilmesini ilan edince, haram kılma hikmeti onda

mevcuttur demektir. Bu yüzden zulmün yasaklanması mühim oluşturmaz. Zulmün haram olduğunu gösteren ayet ve hadislerdeki deliller sayılmayacak ve belli bir esasa göre zabt ve tespit edilmeyecek kadar çoktur. Herkes zulmetme gücüne sahip olsaydı, herkes tarafından işlenmesi mümkün olan zina, katl ve içki gibi beşer nevi için zararlı ve müfsit olan günahların karşılığında konulan men edici cezalar ve müeyyideler zulmü önlemek için de mutlaka konulurdu. Fakat kendisine güç yetmeyenden başkasının zulme gücü yetmez. Zira zulüm sadece kudret ve otorite sahibi olanlardan vaki olur. Bu yüzden zulme kadir olan şahsın vicdanında manevi bir müeyyide hasıl olur diye, zulmü kötülemede ve ona dair olan tehditlerin tekrarında mübalağa edilmiştir. “*Ve Rabbin kullarına zulmetmez*” (Fussilet, 41/46).”

Kelam İlminde Zulüm

Ehl-i sünnet alimleri zulmü, Haktan bâtıla intikal etme, sınırı aşır başkasının mülkünde tasarrufta bulunma diye tanımlarlar. Zulüm kavramı çeşitli ayetlerde Allah Teâlâ'nın Zat'ından nefyedilmektedir: “Allah'ın insanlara zulmetmesi söz konusu değildir”, “Allah zerre kadar bile olsa zulmetmez”, “insanlar kıl payı kadar da olsa zulme uğratılmaz”, “Allah kullarına ve başka hiçbir şeye haksızlık etmeyi murat etmez”.

Çünkü zulüm bilgisizlik, eksiklik ve ihtiyaçtan kaynaklanan bir fiildir. Cenab-ı Hak ise bu tür sıfatlardan münezzehtir. Bu nedenle Allah kimseye zerre kadar zulmetmez, yapılan iyilikleri eksiltmez, günah işlemeyen kullara azap etmez, bir amaç veya hikmet olmadan kimseye elem vermez, hiçbir kulu günah işlemeye ve kötülük yapmaya zorlamaz.

Bununla beraber farklı ekollere mensup kelam alimleri tarafından benimsenen görüşlerin, Allah'a zulüm isnat etme anlamına gelip gelmediği hususu tartışılmıştır.

- 1) Allah Teâlâ zulme kadirdir. Ancak Allah zulmü kullarına yasakladığı gibi, kendi Zatına da haram kılmıştır. O adaleti ve hikmeti gereği zulmetmez.
- 2) Allah'ın insanlara dini sorumluluk yüklemesi, bu sorumluluğu yerine getirmeyenlerin cezalandırması zulüm değildir. Çünkü o kullarını bu sorumluluğun üstesinden gelebilecek bir yapıyla yaratmış, onlara akıl verip ilim öğrenme imkanı tanımıştır. Ayrıca onlara peygamber gönderip uyarmıştır.
- 3) Allah insanlara verdiği irade sonucu, onların zulüm dahil olmak üzere kötülük ve günahları yapmaları Allah'ın iradesi dahilindedir. Bu ise bir zulüm değil, adalet ve hikmet gereğidir. Örneğin Allah Ebu Cehil'in iman etmesine emretmiş, fakat inkar etmesini de kendi iradesine bırakmıştır. Ancak onun inkarı da Allah'ın iradesi altında olmuştur. Fakat bu inkarın sorumluluğu sadece Ebu Cehil'e aittir.

4) Allah'ın kullarına ait bütün fiilleri yaratmaktadır. Bu fiiller arasında kötü olanlar da vardır. Cenab-ı Hakk'ın bunları yaratıp ardından kullarına azap etmesi zulüm değildir. Çünkü kötü fiiller kulların kendi istekleri ile olmuştur. Bu istekleri ve fiilleri ilahi bir müdahale olmadan gerçekleşmiştir.

5) Allah'ın kullarından dilediğini hidayete erdirip dilediğini saptırması, sapıklığa sevk ettiklerine azap etmesi zulüm değildir. Çünkü dalalet ve sapıklığa düşenler, peygamberler vasıtasıyla yapılan ilahi davete uymayıp Allah'a ve peygamberlerine karşı isyan ve mücadele etmişlerdir. Bu kimselerin Allah tarafından saptırılmaları zulüm değil, bilakis kendi davranışlarının yol açtığı adaletli bir sonuç olarak değerlendirilmelidir.

6) Kafirlerin çocuklarına, ebeveynlerinin inkar ve isyanları yüzünden Allah'ın azap edeceğini ileri sürmek yanlıştır. Çünkü kişi başkasının günah yükünü taşımayacağını beyan eden ayetler mevcuttur.

İslam alimleri, Allah Teâlâ'nın zulümden münezzehe olduğunu ve fiillerinden dolayı ona zulüm isnat edilemeyeceği görüşünde ittifak etmişlerdir. Bu hususlarda aykırı görüş ileri sürenlerin, Allah'ın insana benzetilmemesi hususunu ana ilke olarak kabul etmeleri gerekir. O'nun fiilleri insan fiilleri ile mukayese edilmemelidir. Bütün varlık ve olayları kuşatan, mutlak ve mükemmel bilgi sahibi olan Rabbimiz, insanlara şer gibi gözüken fiillerin başka yönden bir ilahi hikmete dayandığını insanlara bildirmiştir. Bu nedenle O'na ait bütün fiillere Hikmet çerçevesinde bakmak gerekir.

Yayınlama Tarihi : 22.12.2020

İyi Amellerin Boşa Çıkması

Amel kavramı insanların yaptıkları hem iyi hem de kötü eylemleri ifade eder. Eylemlerin iyi ve kötü olarak vasıflandırılmaları neye göre yapılmaktadır? Bu sorunun cevabı yüzyıllarca insanlar tarafından tartışılmıştır. Ancak insan aklıyla bu sorunun cevabı tam olarak belirlenememiştir. Bunun da nedeni insan aklının sınırlı bir yapıda oluşu ve kainattaki mevcut bütün olayları tam olarak açıklayabilecek durumda olmayışıdır. İyi ve kötü amellerin ne olduğu sorusuna dinler, filozoflar ve bilim adamları cevaplar vermişler ve yorumlar getirmişlerdir. Ancak semavi dinler dışındaki görüşler, bu konuda birbirleriyle çelişmekte olup tam bir tutarlı açıklama yapılamamıştır. Bu konuda birçok felsefi kitaplar yazılmıştır. Bu kitaplar incelendiğinde bu çelişkilerin neler olduklarını görmek mümkündür.

Semavi dinlerdeki iyi ve kötü kavramları insan aklının yapısı olmadığından çelişki içermezler. Bununla beraber bugünkü Tevrat ve İncil incelendiğinde, bu konuda çelişkilere rastlanmaktadır. Bunun da nedeni, bugünkü Tevrat ve İncil'in insanlar tarafından tahrif edilmiş olmasıdır. Allah Teâlâ'nın indirdiği gerçek Tevrat ve İncil'in bugün yazılı bir kitap halinde mevcudu bulunmamaktadır. Eğer onlara ulaşırsa, orada da çelişkilerin olmadığı görülecektir.

Bugün elimizde tahrife uğramamış tek semavi din kitabı Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerde, neyin iyi olduğu neyin kötü olduğu açıkça belirtilmiştir. Bu tanımlamalar arasında hiçbir şekilde çelişki yoktur. Bugüne kadar İslam'a inanmayanlar çelişki bulmak için uğraşmışlarsa da, uğraşmaları boşa gitmiş ve herhangi bir çelişki bulamamışlardır. Çünkü Kur'an ayetleri insan aklının belirlediği şeyler değildir. Tamamen ilahi karakterde olup Allah Teâlâ'nın kelimeleridir. Allah Teâlâ her türlü çelişki ve olumsuzluktan münezzehtir.

Müslümanlar bütün düşünce ve davranışlarında Kur'an ayetlerinin hükümlerini esas alırlar. Dolayısıyla iyi ve kötü amellerin neler olduğunda da aynı yolu takip ederler. Kur'an'da açık hüküm bulamadıkları durumlarda, Hazreti Peygamberin (sav) sünnetine bakarlar. Burada da sorularına cevap bulamazlarsa, İslam alimlerinin İslam fıkında kullandığı icma ve kıyas yöntemlerine başvururlar. Bu dört kaynakla Müslümanlar bütün sorularının cevaplarına ulaşmışlar ve bundan sonra da ulaşacaklardır.

İslamiyet'te iyi ve kötü amellerin insana ne kazandıracak ve ne kaybettirecek belirtilmiştir. Bu kazançlar ve kayıplar bazen dünyaya bazen de ahirete yöneliktir. Bunlarla ilgili hükümler açık olarak Kur'an ve sünnette ifade edilmiştir. Dünya bir imtihan yeri olduğundan, dünyada yapılan iyi ve kötü amellerin muhakkak Allah Teâlâ tarafından karşılıkları hem dünyada hem de ahirette verileceği kesindir. Çünkü her imtihana giren kişiye imtihan sonunda bir değerlendirme yapılır ve kendisine bir not verilir. Bu nota göre kişinin imtihanda geçip geçmediği belirlenmiş olur. Bu imtihan yalnız insanlar için değil, evrende sorumluluğu olan bütün canlılar için de geçerlidir. Örneğin Allah Teâlâ'nın bir görevlisi olan Korona virüsü de kendisine verilen görevi hakkıyla yerine getirip getirmediği konusunda imtihandadır. O da, imtihanda geçip geçmediğinin endişesi içindedir. Dünyadaki sonuçlara baktığımızda, herhalde o da imtihanı geçmiştir diye düşünebiliriz.

Kur'an-ı Kerim'de, iyi amellerin Allah Teâlâ tarafından karşılıklarının fazlasıyla verileceği vaat edilirken, kötü amellerin karşılığı ise misli ile cezalandırılacağı bildirilmiştir. Ancak bazen yapılan iyi ve güzel ameller, Allah Teâlâ nezdinde, kul tarafından umulan ve beklenen değere mazhar olamayabilir. Bunun nedeni, kulun yaptığı iyi amellerin yanı sıra işlediği bazı hata ve günahlar yahut niyetinin halis olmaması gibi nedenlerle o amelin değer yitirmesine neden olabilir. Bu nedenle amellerin hangi şartlarda boşa çıktığını bilmekte fayda vardır ki, bu sayede insan kayıplarına mani olabilsin. Aşağıda iyi amelleri boşa çıkaran faktörleri ele alacağız.

İyi Amellerin Boşa Çıkması

Kur'an'da iyi amellerin boşa çıkması birçok yönden ele alınmıştır. Müminlerin işledikleri amellerin boşa çıkabilmesi tehlikesi üzerinde fazlaca durulduğu görülmektedir. Kur'an'da Müslümanların iyi amel işlemeleri daima, iman etmek ile beraber anılmaktadır. "İman edenler ve salih amel işleyenler" şeklinde iman ve salih amelin birlikte ifade edilmesine birçok ayette rastlanmaktadır.

"Allah'a inanıp yararlı işler yapanlara, altlarından ırmaklar akan cennetleri vereceğimi müjdele... İman edip salih ameller işleyenler ise Cennet ehlidir ve orada ebedi kalacaklardır." (Bakara, 2/25,82)

"İman edip iyi işler yapanlara gelince, Allah onların mükafatlarını tastamam

verecektir. Allah zalimleri sevmez.” (Ali İmran, 3/57)

“İman edip salih ameller işleyenleri ise, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyacağız. Orada ebedi olarak kalacaklar. Onlara orada tertemiz eşler vardır. Onları koyu gölgeler altında bulunduracağız.” (Nisa, 4/57)

Bu ayetlerin zahirinden Allah'ı ve ahiret gününü inkar edenlerin, işleyecekleri iyi ve güzel amellerinin, sırf bu inkarlarından dolayı boşa gideceği anlaşılmaktadır. Bu değerlendirmenin doğrultusunda, ehl-i sünnet Müslümanlar arasında oluşan yaygın kanaat, inkar edenlerin (kafir ve münafıkların) bu dünyada yaptıkları iyi amellerin ahirette boşa çıkacağıdır. Ancak bu amellerin arasındaki bir takım amaç farklılıkları göz önüne alınırsa, nasıl değerlendirileceği konusunu aşağıda ayrı bir paragrafta ele alacağız.

İhbât (Boşa çıkma) Kavramı

Kur'an-ı Kerim'de amelin boşa çıkması ya “habita” veya onun if'al babından türevi olan “ihbata” fiili ile ifade edilmektedir. “İhbata” fiilinin mastarı “ihbât” şeklindedir. “İhbât” kelimesi, “kuyu suyunun çekilip bir daha geri gelmemesi ve kuyunun eski haline dönmesi” anlamına gelmektedir. Bu iki fiil çeşidi Kur'an'da onaltı yerde geçmektedir. Bunların Kur'an'daki anlamı “yapılan amelin boşa çıkması, heder olmasıdır.” Bu heder oluş çeşitli şekillerde olur.

- 1) Ameller dünyevi olur. Bundan dolayı da kıyamet gününde hiçbir fayda vermez.
- 2) Ameller uhrevi olur, fakat bu amellerin sahibi onlarla Allah'ın rızasını amaçlamamıştır.
- 3) Ameller salih olur, ama amel defterinde birçok kötü işler de bulunur. Kişi vefat ettiğinde, günah ve sevapları tartıldığında, kötü işler daha ağır gelir.

Bütün insanların, Müslüman olsun veya olmasın, iyi amellerinin yarın ahirette boşa çıkması ve heder olması bu üç şekle göre olacaktır. İnsanlar dünyada yaşadığı süre boyunca birtakım iyi ameller de bulunur ve onlar kişinin amel defterine yazılır. Ancak kıyametten sonra, ahiret hayatının hesaba çekilme kısmı başlayınca, kişi yaptığı amellerin kendisine herhangi bir fayda sağlamadığını görür. Çünkü kötü amelleri iyi amellerinden daha fazladır. Onun durumu yavaş yavaş dolup da geri gelmemek üzere suyu çekilen kuyuya benzer. Çünkü kazandıklarından hiçbir fayda görmemiş ve yaptıkları boşa gitmiştir.

Amellerin Boşa Çıkmasına Sebep Olan Etkenler

İnsanların iyi amellerinin boşa çıkmasına sebep olan başlıca etkenler şunlardır: İnkâr, şîrk, irtidat, nifak, riya ve minnet.

İnkâr (Kafir Olma)

Müslüman olmanın temel şartı, Allah'tan başka hiçbir ilahın olmadığına ve Hz. Muhammed (sav)'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna iman etmektir. Bunu kabul eden birisi için, Allah'ın elçisi aracılığı ile bildirilen emir ve yasaklara uyulması zorunludur. Bunlardan birini bile inkâr eden, küfre düşeceği için yaptığı iyi amellerin boşa gitmesine neden olabilir. Çünkü din bir bütündür. Kişi Allah'ın hükümlerinden birini veya birkaçını kabul etmezse, onun imanı kemal vasfına sahip değildir. Bu durumla ilgili şu ayeti ifade edebiliriz:

“Kim imanı inkâr ederse, ameli boşa gitmiş olur ve o ahirette ziyana uğrayanlardandır.” (Maide, 5/5)

Bu ayette bahsedilen iman kelimesi ile İslam'daki imanın şartları olan altı hususun kastedildiğini anlayabiliriz. Bunlar Allah'a, meleklerle, kitaplara, resullere, ahiret gününe, kadere inanmaktır. Kim bunların hepsine inanmazsa İslam açısından kafir olur. Bu da dünyada yaptığı iyi amellerin ahirette heder olmasına sebep olur. Buradaki amelin heder olması “habita” fiili ile ifade edilmiştir. Buna göre yapılan iş iyi ve işe yarar iken, sonradan işe yaramaz hale gelmiştir.

Bununla beraber, amellerin ziyan olmasının bir şartı da kişinin küfür üzerinde ölmesidir. Eğer kişi ölmeden önce tövbe eder ve imanını kamil hale getirirse, ahirette hüsrana uğrayanlardan olmaz ve böylece yaptığı salih ameller boşa çıkmış olmaz. Bu konuda başka ayetlerde vardır:

“Rablerini inkâr edenlerin durumu tıpkı fırtınalı bir günde rüzgarın şiddetle savurduğu bir küle benzer. Kazandıklarından hiçbir şeyi elde edemezler. İşte asıl uzak sapıklık budur.” (İbrahim, 14/18)

“Küfür edenlere gelince, onların amelleri ıssız çöllerde ki serap gibidir ki, susayan onu su zanneder. Nihayet ona vardığında, orada herhangi bir şey bulamamış, üstelik yanında da inanmadığı, kendisinden sakınmadığı Allah'ı bulmuştur. Allah ise onun hesabını tastamam görmüştür. Allah hesabı çok çabuk görür.” (Nur, 24/39)

Görüldüğü üzere inkâr, yapılan amellerin boşa çıkmasının en önemli nedenlerinden biridir. Çünkü Allah'ın bir hükmünü inkâr etmek Allah'ı inkâr etmek gibidir. Allah'ı inkâr etmek ise mutlak bir gerçeği görmemek ve onu arkasına atmaktır. Bu da bir insan için en büyük yanıltır. Bu yanıltın sonucu olarak dünyada yaptığı güzel ve faydalı işlerin karşılığını elde edemez. Çünkü karşılıkları verecek olan Allah Teâlâ'dır. Eğer Allah'a inanmıyorsa, yaptığı işlerin karşılığını kimden alacak? Bu nedenle İslam inancı dışında yaşayan insanların ahirette bir kazanç ve hayır beklemeleri nasıl mümkün olacaktır? Allah'tan başka inandıkları ilahlar kendilerine nasıl yardım edeceklerdir? Bu konuda kendilerine ilahları tarafından bir bilgi verilmiş midir? Bugüne kadar böyle bir bilgiye rastlamadık, herhalde

bugünden sonra da rastlamayacağız. Bu nedenle ahirette hayır ve güzelliklerin, ancak Allah'a iman edenlere ait olacağını söylemekte hiçbir engel yoktur.

Şirk (Ortak Koşma)

Bir insan için hakiki iman, Allah Teâlâ'yı tek ilah olarak kabul etmekle söz konusu olur. Hem Allah'a iman edip hem de O'nun yanı sıra başka ilahları O'nun ilahlığına ortak etmek, yani şerikler kabul etmek, gerçek bir iman sayılmaz. Bu şekilde Allah'a şirk koşmak en büyük günahlardandır. Şirk koşanların iyi amellerinin boşa gideceği Kur'an'da haber verilmektedir.

“Allah'a ortak koşanlar, kendilerinin inkarlarına bizzat kendileri şahitlik ederken, Allah'ın mescitlerini imar etme yetkileri yoktur. Onların bütün yaptıkları boşa gitmiştir. Onlar ateş içinde ebedi olarak kalacaklardır.” (Tevbe, 9/17)

Bir insanın işlediği amel, akli ölçülere ve geleneklere göre ne kadar yararlı ve önemli sayılırsa sayılsın, bu işin Allah'ın katında değer kazanmasının ön koşulu, Allah'a ortak koşmamak ve O'nun rızasını kazanma iradesine sahip olmaktır.

Yukarıdaki ayette ifade edildiği üzere, müşriklerin (şirk koşanlar) Kabe ve mescitleri onarmaları, oralarda insanlara hizmet vermeleri gibi yaptıkları ameller, yarın ahirette kendilerine bir fayda sağlamayacaktır. Çünkü onlar Allah'a şirk koşarak imanlarını geçersiz kılmaktadırlar. Bu nedenle de şirk içinde ölürlerse yaptıkları iyi amellerin karşılığını ahirette görmeyecekler ve cehennemde ebedi olarak kalacaklardır.

Allah'a şirk koşan insan imanında samimi değildir ve imanında çelişkiler vardır. Bu da o kişiyi gerçek İslam inancından uzaklaştırır. Bu insanlar iyi amellerini hangi amaçla yapmışlardır. Şirk koştukları ilahlar için yapmışlarsa, zaten bu ilahların hiçbirisi gücü yoktur ki onlara bir şey kazandırsın. Bu durumda insan inancı ile yaptıkları arasında çelişkili bir vaziyette kalmaktadır. Allah dışında hiçbir güç kendilerine bir şey veremez, onlara herhangi bir şekilde yardımcı olamaz.

Günümüzde Allah'a şirk koşulan şeylerin başında insan aklı, tabiat, müspet bilim gelmektedir. Bunların elinde bir güç olduğu ve kendilerine yardım edeceğini zannedenler yanıılıyorlar. Çünkü evrendeki bütün olaylar Allah'ın iradesi ve kuvveti ile gerçekleşmektedir. Tabiattaki düzen onun kontrolü ve gücü altındadır. Tabiatın kendisinin bir gücü ve iradesi yoktur. Eğer olsaydı insanlara bunu duyurdu. Aynı şekilde müspet bilimin verileri ancak Allah'ın izniyle işe yarar. Örneğin bir ilacın hastalara iyi gelmesi her zaman mutlak olarak gerçekleşmez. Kontrol altına alınamayan birçok faktör hastanın iyileşmesinde etken olabilmektedir. Bu konuda tıpçılar da aynı şeyleri ifade etmektedirler. Gözle görülen sonuçlar bir olasılıkla gerçekleşmektedir. Olasılıklar mutlak bir gerçeği ifade etmez. Çünkü olması mümkün olan sonsuz sayıda sonuç vardır. Bu sonsuz sayıdaki sonuçlar ancak

Allah'ın ilmi ile kuşatılabilir. Allah'ın ilmi dışında, çıkan sonuçları mutlak olarak açıklayabilecek hiçbir ilim yoktur. Bu aslında bir iman meselesidir. Ancak bu imana aykırı bir olayla, şimdiye kadar karşılaşılmamıştır.

Şirk koşmak her insana yasaklandığı gibi peygamberlere de yasaklanmıştır. Yani peygamberler, Allah'ın kendilerine verdiği mucize, keramet ve dua gücü gibi şeylere güvenip Allah'ın dışında bir mutlak güç ve ilah aramamaları ihtar edilmiştir. Bu durum aşağıdaki ayette ifade edilmektedir:

“Andolsun ki, sana da senden öncekilere de şu vahyedildi: Yemin ederim ki, eğer şirk koşarsan bütün çalışmaların boşa gider ve mutlaka kendine yazık edenlerden olursun.” (Zümer, 39/65)

Hristiyanlar Hz. İsa (as)'ı Allah olarak görüp şirke düşmüşlerdir. Yahudiler Hz. Üzeyir (as)'ı Allah'ın oğlu olarak değerlendirip şirke düşmüşlerdir. Halbuki bu peygamberler kendilerinin ilah olmadıklarını kutsal kitaplarda ifade etmişlerdir.

Bütün bunların ışığı altında, İslam şirki haram kılmış ve içinde şirk barındıran amellerin hayrını silmiştir. Bu nedenle yapılan bir amelden hayırlı bir sonuç ve getiri elde edilmek isteniyorsa, o amel yapılırken yahut sonrasında Allah Teâlâ'yı yegane ilah bilip, O'nun emir ve yasaklarını gözetmek gereklidir.

İrtidat (Dinden Dönme)

Bir amelin boşa çıkmaması, yani onu yapmakla hak edilen mükafata erişebilmek için, söz konusu amel yapıldıktan sonra da Allah'a ve hükümlerine iman şartına devam etmelidir. Burada, “amelden sonra” kaydının koyulmasının gerekçesini Allah Teâlâ şu ayette açıklamaktadır:

“...Sizden her kim, dininden döner ve kafir olarak can verirse artık onların bütün amelleri dünyada ve ahirette boşa gitmiştir. İşte onlar cehennemliklerdir. Onlar orada ebedi olarak kalacaklardır.” (Bakara, 2/217)

Ayette sözü edilen dinden dönme olgusu “irtidat” veya “ridde” kavramları ile ifade edilir. Bunların kelime anlamı “gelen yola geri dönmektir”. Kur'an'da bu kelimeler küfre geri dönme anlamında kullanılmıştır. Dinden dönenlere mürted denir. Mürtedler, dünyada kelime-i şehadetin getirdiği can ve mal güvencesinden mahrum olurlar. Öldükten sonra namazları kılınmaz ve Müslümanların kabristanına gömülmezler. Ahiretteki durumları ise, iyi amellerinin karşılığındaki sevap ve hayırdan mahrum olmaları ve cehennem ateşinde devamlı kalmalıdır.

“İnandıktan, peygamberin hak olduğuna şahadet ettikten ve kendilerine açık deliller geldikten sonra inkâra sapan bir milleti Allah nasıl doğru yola erdirtir? Allah zalimler guruhunu doğru yola iletmez.” (Ali İmran, 3/86)
“Boşuna özür dilemeyin, iman ettik dedikten sonra küfrünüzü açığa vurdunuz.

İçinizden bir kısmını af etsek bile, bir kısmını suçlarında ısrar ettikleri için azabımıza uğratacağız.” (Tevbe, 9/66)

Bu ayetlerden anlaşılacağı üzere, dinden dönenlerin esas cezaları ahirette söz konusudur. Dünyadaki cezaları ise tüm amellerinin boşa gitmesi, şaşkınlık ve sapkınlık içinde yaşamalarıdır. Çünkü irtidat kişinin iç dünyasına aittir ve uhrevi cezaya konu olmaktadır. Dünya hukuk otoritesinin kapsamı dışındadır. İnkâr ve irtidat gibi olgular kişinin Rabbi ile olan bağıyı kopardığından hesap gününde iyilik namına değerlendirilecek bir şeyleri kalmaz.

Nifak (İkiyüzlülük)

Nifak (ikiyüzlülük) inanmadıkları halde, Allah'a ve ahiret gününe inandıklarını söylemektir. Bunlara münafık denir. Allah Teâlâ bu kişileri, “kalplerinde hastalık bulunanlar” olarak nitelemiştir. Çünkü inanmadığı halde inandım demek, kalpte imanın mevcut olmadığını ifadesidir. Bu nedenle bu kişilerin salih amelleri ahirette boşa gidecek ve kaybedenlerden olacaklardır.

“İnsanlardan öyleleri vardır ki, inanmadıkları halde “Allah'a ve ahiret gününe inandık” derler. Onlar güya yaptıklarıyla Allah'ı ve müminleri aldattıklarını zannederler. Halbuki sırf kendilerini aldatırlar da farkına varmazlar. Onların kalplerinde hastalık vardır. Allah da onların hastalığını arttırmıştır. Yalan söylemelerine karşılık onlara elem verici bir azap vardır.” (Bakara, 2/8,9,10)

“Kalplerinde hastalık bulunanların: “Bize bir felaket gelmesinden korkuyoruz” diyerek, onların arasına koşuştuklarını görürsün. Umulur ki Allah, bir fetih ihsan eder veya katından bir emir getirir de içlerinde gizlediklerine pişman olurlar. İman edenler: “Sizinle beraber olduklarına dair Allah'a bütün güçleriyle yemin edenler bunlar mı?” derler. Onların bütün amelleri boşa gitmiştir ve kaybedenlerden olmuşlardır.” (Maide, 5/52,53)

Münafıklar dünya menfaati için kafirlerle dost olmuşlar ve bunu Müslümanlardan saklamaya çalışmışlardır. Ellerinden geldiği kadar Müslümanlara zarar vermeye çalışmışlardır. Bu nedenle Müslümanların münafıklarla dost olmamaları emredilmiştir. Çünkü onlar Müslümanların düşmanıdır. Amelleri Allah'ın rızası için değil, kendi çıkarları için yapmışlardır. Böylece Allah'ın emri geldiği vakit, yani kıyamet koptuğu zaman, kâfirleri Müslümanlara tercih etmeleri ve ahireti dünya için sattıklarından dolayı bu alışverişlerinde zarar etmişler ve helak olmuşlardır. Yani münafıkların amelleri ahirette boşa çıkmış ve Allah'ın rahmetinden uzaklaştırılıp ebedi cehennem azabına dâ'ar edilmişlerdir.

Münafıkların durumu aşağıdaki ayette ifade edilmiştir:

“Ey münafıklar! Siz de tıpkı kendinizden öncekiler gibisiniz. Oysa onlar sizden daha güçlü, kuvvetli, mal ve evlatça sizden daha varlıklı idiler. Dünya nimetlerinden paylarına düşen kadar zevk sürdüler. Sizden öncekiler kismetlerine düşen kadarıyla nasıl zevk sürmek istedilerse, siz de onlar gibi kismetinize düşen kadarı ile zevk sürmeye baktınız, siz de sizden önce batağa dalanlar gibi batağa daldınız. İşte bunların dünyada ve ahirette bütün amelleri heder olup gitti ve işte bunlar hep hüsrân içinde kalanlardır.” (Tevbe, 9/69)

Riya (Gösteriş) ve Minnet (Başa Kakma)

İslam'da, yaptığı amelleri insanlara gösteriş olması için yapanlar “riya” sahibi olmakla nitelendirilmiş ve yerilmiştir. Bu kişilere “riyakar” denir. Riyakarların yaptıkları ameller Allah yanında makbul değildir. Çünkü bunların amelleri Allah'ın rızasını kazanmak için değil, insanlara gösteriş için yapılmaktadır. Örneğin malından infakta bulunan bir riyakar, bu amelini insanlar nezdinde sırf cömert bir kişi olarak tanınmak için göstere göstere yapmaktadır. Böyle bir amel ile Allah'ın rızası kazanılmaz.

Minnet, bir kişinin hayır yaptığı bir kimseye sürekli olarak bu hayrını hatırlatmasıdır. Bu Allah Teâlâ'nın razı olmadığı bir davranıştır. Bu nedenle minnet ile yapılan hayırlar, amelin zayi edilmesine neden olur.

“Ey iman edenler! Sadakalarınızı Allah'a ve ahiret gününe inanmamasına rağmen insanlara gösteriş için malınızı dağıtan adam gibi başa kakmak, gönül kırmakla boşa gidermeyin. Öyle birinin hali, bir kayanın haline benzer ki, üzerinde biraz toprak varmış, derken şiddetli bir sağanak yağmur inmiş de onu yalçın bir kaya halinde bırakıvermiş. Öyle kimseler, kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allah, kafirler topluluğunu doğru yola iletmez.” (Bakara, 2/264)

Riya ve minnet sahibi insanlar amellerini Allah rızası için yapmış olmazlar. Bu nedenle de bir çeşit müşrik (şirk koşan) olarak nitelendirilirler. Çünkü bu kimselerin amacı farklıdır. Bu nedenle de küfre düşme ihtimalleri yüksektir. Ancak ölmeden önce yaptıklarına pişman olup tevbe edenler ve sonra salih amel işleyenlerin, eski salih amellerinin karşılığını göreceklerini bazı İslam alimleri tarafından ifade edilmiştir.

Ehl-i sünnet alimlerine göre sevap, ihsan ve lütuftan ibarettir. Yukarıdaki ayette “boşa çıkarmayın” sözüyle belirtilmek istenen şey, yasaklama, yani bu sevabın mevcut ve sabit bulunsa da sonra ortadan kalkması değildir. Buradaki yasaklama ve nehiy, yapılan bir işi hoş olmayan ve batıl anlamda yapmamaktır. Başa kakmak ve gönül incitmek, bir iyi amel için vaat edilen ecrin yok olmasına neden olur. Çünkü amel, ibadet ve taat, Allah rızası için yapıldığı takdirde vaat edilen ecre ulaşır ve Allah'ın rızasına kavuşturur. Nitekim Kur'an'da şöyle buyurulmuştur:

“Kendiniz için önden ne gönderirseniz Allah katında onu daha hayırlı ve mükafatça daha büyük bulacaksınız.” (Müzzemmil, 73/20)

“Allah, müminlerin canlarını ve mallarını cennet karşılığında satın almıştır.” (Tevbe, 9/111)

Bu konu ile ilgili bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmaktadır:

“Şüphesiz kıyamet günü geldiğinde, kulları arasında hüküm vermek için Allah inecektir. Tüm ümmetler de diz çökmüş haldedirler. Huzura ilk çağrılacak olanlar, Kur'an'ı ezberinde toplayan kişi, Allah yolunda öldürülen kişi ile servet sahibi varlıklı kişi olacaktır.

Allah, Kur'an'ı ezberinde toplamış olan kimseye (Kur'an okuyana): “Peygamberime indirdiğim kitabı sana öğretmedim mi?” buyuracak. O da: “Elbette öğrettin, Rabbim!” diye cevap verecektir. Allah: “Öğrendiğin şeylerle ne iş işledin?” buyuracak. Adam: “Gece ve gündüz hiç boş kalmaksızın tüm vakitlerimde (Kur'an'ı) okuyup durdum” diyecek. Allah da: “Yalan söylüyorsun” buyuracak. Ardından melekler de: “Yalan söylüyorsun” diyecekler. Allah: “Aksine sen, falanca kimse ne güzel okuyor, desinler diye yaptın. Nitekim bu da söylenmişti” buyuracak.

Bu defa varlıklı kimse getirilecek, Allah, kendisine: “Senin imkânlarını genişletip, seni hiçbir kimseye muhtaç olmayacak duruma getirmedim mi?” buyuracak. O da: “Elbette, Rabbim! Öyle yaptın” cevabını verecek. Allah: “O halde sana verdiğim şeylerle ne iş yaptın?” buyuracak. Adam: “Ben bununla akrabayı gözetir (sıla-i rahim yapar), tasaddukta bulunurdum” diyecek. Allah: “Yalan söylüyorsun” buyuracak; melekler de: “Yalan söylüyorsun” diyecekler. Allah kendisine: “Aksine sen, falanca kimse ne cömert adammış, desinler diye bunları yaptın. Nitekim bu da denildi” buyuracaktır.

Bu defa Allah yolunda öldürülen huzura getirilecektir. Allah kendisine: “Sen niçin öldürüldün?” diye soracak. O da: “Rabbim! Ben senin yolunda cihat yapmakla emrolundum. Nitekim savaştım ve öldürüldüm” diyecek. Allah da: “Yalan söylüyorsun” buyuracak; melekler de “Yalan söylüyorsun” diyecekler. Allah: “Aksine sen falanca kimse ne cesurmuş desinler diye savaştın. Nitekim bu senin için söylendi” buyuracaktır.

Sonra Resûlullah (sav) devamla şöyle buyurdular: “İşte bu üç kişi, kıyamet gününde Allah'ın kendileri ile cehennem ateşini tutuşturacağı yaratıklarıdır.”

Müslüman olmayan bilim adamları buluşlarının sevabını ahirette alacaklar mı?

Müslüman olmayan bilim adamları araştırmalarıyla insanlara faydası dokunan buluşlar yapmaktadırlar. Bu buluşların karşılığı yarın ahirette ne olacaktır?

sorusunun cevabı İslam alimleri tarafından farklı şekillerde verilmiştir. Bu görüşleri şöyle özetleyebiliriz:

1) Kafirler işledikleri güzel işlerin karşılığını dünyada görürler. Fakat ahirete gidince amellerinin boşa gittiğini görürler. Bunu aşağıdaki hadis açıklamaktadır.
“Dünya mümin için zindan, kafir için cennettir.”

Bu hadisi şöyle açıklayabiliriz: Müminler genellikle günahlarının cezasını dünyada gördükleri sıkıntı ve musibetlerle çektiklerinden dünya onlar için bir çeşit cehennem, zindan ve hapis olur. Kafirler ise yaptıkları iyi işlerin karşılığını dünyada sağlık, sıhhat, nimetlerle görmüşlerdir. Dünya onlar için bir nevi mükafat yeri olan cennet gibi olur. Ayrıca dünya müminler için cennete nispeten bir zindandır. Kafirler için ise cehenneme nispeten bir cennet gibidir.

2) Mümin olsun, kafir olsun, iyilik ve kötülük namına ne işlerse, mutlaka Allah ona gösterir. Ancak Allah müminin günahlarını bağışlar, iyiliklerini değerlendirir. Kafirin ise iyilikleri boşa çıkarılır, değerlendirmeye alınmaz. İnkâr ve kötülükleri sebebiyle de ceza görür.

3) Kafirlerin iyilikleri küfrü sebebiyle boşa çıkmakla beraber yine de değerlendirilmeye alınır. Fakat inkâr ve küfründen dolayı tamamen değersiz bir duruma düşer. Çünkü iyilik ve kötülükleri tartıldığında küfür ve inkârın etkisi tartıyı tamamen onların aleyhine çevirir.

“İşte onlar, Rablerinin ayetlerini ve O’nun huzuruna çıkacaklarını inkâr etmişlerdir de bu yüzden iyilik altında yaptıkları bütün amelleri boşa gitmiştir. Artık kıyamet günü onlar için hiçbir ölçü tutturmayız.” (Kehf, 18/105)

Kafirlerin yaptıkları bütün iyi işleri ölçmek için terazi kurmaya bile gerek yoktur. Çünkü küfür ve inkârın olumsuzluğu bütün hayırları bozar. Bununla beraber kafir olarak ölenlerin dünyada yaptıkları iyiliklerin onlar hakkında boşa gitmeyeceğini ileri süren alimler de vardır. Çünkü Allah adildir. Ancak bu iyilikler onların cennete girmelerini temin etmez. Çünkü cennete girmenin ilk ve temel şartı imandır. Onlar yaptıkları ile olsa olsa cehennemdeki azapların şiddetinden bir azalmaya neden olabilirler. Buna göre kafir olarak ölen her insanın azabının aynı olmayacağı açıktır.

“İman etmedikçe cennete giremezsiniz.” (Hadis)

“Kalbinde zerre kadar iman bulunan kimse cehennemden çıkacaktır.” (Hadis)

Batılı bilim adamlarının Allah'a inanmadıklarını kesin olarak söylememişler veya imanlarını dile getirmemişlerse, onların imanlı olup ölmedikleri hususunda kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Bu kişinin kalben inanıp da bunu söylememe ihtimali olduğu gibi, gerçekten iman etmeden ölmüş olması da mümkündür. Bunun gerçeğini ancak Allah bilir. Bunun hesabı da Allah'a aittir.

Ancak şu da var ki, Darwin gibi insanlığı yanlış varsayımlara dayanan teorilerle fitne, fesat ve anarşiye sürükleyen kimselerle, Edison gibi ilmi keşifleri, faydalı teknikleri miras bırakan bilim adamları aynı değildir. Onların cehennemdeki hesapları da farklı olacaktır.

Bu olaya bir de şu açıdan bakmak gerekir: Kafir olarak ölen bir bilim adamı yaptığı iyi işlerin karşılığını kimden, nasıl bekleyecektir? Böyle bir karşılık beklemesi kendi inancı ile çelişmeyecek mi? Ateistler ölünce toprak olacaklarına inanıyorlar. Toprak olunca hangi iyilik onları karşılayacak? İnanmadıkları ve inkar ettikleri Allah Teâlâ onlara neden değer versin ve iyiliklerini değerlendirsin?

Bu bilim adamlarının çoğu buluşlarını dünya menfaati karşılığında değerlendirmektedir. Buluşların karşılığını para olarak kazanmaktadırlar. Silah ve ilaç sektörünü, yeni keşiflerle bilim adamları ayakta tutmaktadır. Bunların kazandırdıklarının aslan payı da sermaye sahiplerine gitmekte, diğer insanlar ise bundan ancak karınlarını doyuracak kadar istifade etmektedirler. Allah Teâlâ bu bilim adamlarına dünya hayatında varlık vererek, buluş yapmaları için imkan vererek, sağlık ve mal vererek yeteri kadar nasiplendirmiştir. Bu insanların ölümden sonra inanmadıkları kaynaklardan fayda ve hayır beklemeleri kendi kendileriyle çelişmektedir.

Allah Teâlâ insanı özgür bırakmış ve *“Dileyen iman etsin, dileyen inkar etsin”* (Kehf, 18/29) diyerek, insanların iman etmelerini tamamen kendi hür iradelerine bırakmıştır. İnsanlar kendilerinin tercih ettikleri inanç ve yaşam tarzının karşılığının sonuçlarına da katlanmak zorundadırlar. Bu nedenle herkes ahirette imanı ve ameli kadar beklenti içinde olmalıdır. Allah'a iman etmeyenlerin ve ahireti inkâr edenlerin ahiretten bir beklenti içinde olmaları tamamen anlamsızdır.

Allah Teâlâ, Zilzal suresinin 6., 7. ve 8. ayetlerinde şöyle buyurmaktadır: *“O gün insanlar, amellerinin karşılığı kendilerine gösterilmek üzere bölük bölük çıkacaklardır. Her kim zerre kadar hayır işlemişse onu görecektir. Her kim, zerre kadar şer işlemişse onu görecektir.”*

Bu ayetler çeşitli tefsirlerde şöyle yorumlanmıştır:

- Mutluluğa erenlerden zerre miktarı hayır işleyen onu görecektir, bedbahtlardan da yine zerre ağırlığınca şer işleyen onu görecektir.
- Kâfirin iyilikleri küfür sebebiyle boşa gitmiştir. Müminin büyük günahları dışındaki kötülükleri ise affedilmiştir.
- Müminin ve kafirin işlediği iyi veya kötü hiçbir ameli yok ki, Allah onu kendisine göstermesin.

● Müminin günahları bağışlanır, iyiliklerinden dolayı ise, ona sevap verilir. Kafir yaptığı hayır üzere durdurulur. Ya onun karşılığı dünyada verilir veya imana dayanmayan bir temel üzerine bina ettiği için boşa çıkarılır. O, manasız bir şekildir. Bu yüzden onun pişmanlığı artar, hüznü ve esefi güçlenir. Mümin ise, sevincinin arttığını görür. Mümin şer tarafını da görür ve bağışlandığını bilir, ferahı tamamlanır. Kafir işlediği şerri görünce, hüznü ve üzüntüsü artar.

Yahudi ve Hristiyan olan, yani ehl-i kitaptan olan bir bilim adamı yaptığı işlerin karşılığını kimden bekleyecek? Hristiyanlar üç ayrı Tanrı biliyorlar. Bunu Hz. İsa'dan veya Hz. Meryem'den mi bekleyecek? Halbuki bu kişiler, ilah yerine konulmalarını tenzih ediyorlar. Yahudi ise tahrif edilen Tevrat'a göre mi karşılık bekleyecek? Halbuki Tevrat'ta Yahudiler, Allah'ı yendiklerini iddia ediyorlar. Bunların yaptıkları iyi amellerinin karşılığını hangi güç verecek? Ateist ise zaten bir karşılık beklemesine gerek yok. Çünkü o ölümden sonra toprak olacağını düşünüyor. Bunların bir getiri beklemelerine gerek yok.

Tabiatı ve müspet bilimi ilah görenler neye inanıyorlarsa karşılığını ondan beklesinler. Fakat bunların inanç sistemlerinde kendilerine bir şey verileceği bildirilmiyor. Eğer kişi Allah'a ve İslam dinine inanmıyorsa zaten ahirette Allah'tan bir beklenti içinde değildir. Allah'ı tanımayan ve ondan bir beklentisi olmayan kişiye Allah Teâlâ niye ödül versin? Bu kendi içinde çelişen bir durumdur. Bu nedenle Müslüman olmayan bir bilim adamı için ahiret beklentisi söz konusu olmaz.

Ayrıca bunların ne niyetle ilim yaptıkları da sorgulanmalıdır. Bugün için geçerli olan husus, böyle kişilerin çoğu ürettikleri bilgileri para veren kapitalist ve emperyalistlerin silah ve ilaç sanayisine satmaktadırlar. Burada ne kadar bir iyi niyet ve insanlara hizmet etmek vardır? Ahiretteki ödül ancak Allah'a iman eden ve insanlar için faydalı olan iyilikler ve O'nun rızası için yapılanlar bir ödülü hak etmiş olur. Aksi halde kazancı sadece dünyada eline geçtiği kadardır. Bunlar da zaten Kur'an-ı Kerim'de ifade edilmektedir.

İman bütün güzelliklerin, saadet ve lezzetlerin kaynağı olduğu için, sahibine ebedi bir saadeti kazandırır. İnkâr tam bunun zıddıdır. İnkârın da sahibine ebedi şekavet, felaket ve azabı netice vermesi küfrün iktizasındandır. Bununla beraber, Allah'ı inkâr edenlerin cehennemde yaptıklarının cezasını, uzun bir süre çektikten sonra yine Allah'ın merhametine mazhar olarak ateş ile bir nevi ülfet پیدا edeceği, önceki şiddetinden azade olacağı ve böylece dünyadaki hayırlı amellerinin mükâfatını göreceği Muhiddin-i Arabi (ks) ve bir kısım İslam bilginlerinin görüşleri arasındadır.

Allah'ı İnkâr Mümkün müdür?

Günümüzde toplumumuzda rastladığımız bir gerçek, Allah'ı inkar eden insanların gün geçtikçe çoğalmasıdır. Bu olgu özellikle gençler arasında yaygın bir hale gelmiştir. Modernleşme heveslerini batıyı taklit etmekle tatmin eden yeni bir nesil türemiştir. Bu nesil batının bilimde ilerlemesini, dinden uzak kalmalarının sonucu olduğu propagandalarına kanmaktadır. Bizim geri kalmamızı da İslam dininin sebep olduğu görüşüne, hiçbir şekilde düşünmeden, benimsemektedir. Bu da onları Allah'ı inkar etmeye götürmektedir.

Aynı problem Osmanlı Devletinin son yıllarında da ortalığı sarmaktaydı. Özellikle yabancı kaynaklı görüşler, insanlarımızı İslam'dan soğutmak için, aynı yöntemlerle, toplumu saptırmaya gayret göstermekteydi. İşte bu yıllarda, mutasavvıf ve filozof olan Filibeli Ahmet Hilmi (1865-1914), bu konuyla ilgili "Allah'ı İnkâr Mümkün müdür?" adlı kitabını telif ederek, yaptığı tespitlerle, konunun toplumu bir çıkmaza ve intihara götürdüğünü açıkladı. Bugünkü durumumuzun da bir yerde açıklaması olan Filibeli Ahmet Hilmi'nin fikirlerinin bazılarını aşağıda ifade ediyoruz:

“Toplumumuzun yapısının temel güç ve motivasyon kaynağı maneviyattır. Bu nedenle maneviyatın lakaytlaşması ve terk edilip sürünmesi millet için idam hükmüne denktir. İyi bir muhafazakârlık, değişimi ve dönüşümü mümkün olmayan esas ve ilkelerin sahte bilim ve uydurma bir ilerleme ile tahrip olmaktan korunmasıdır.

Tereddütleri olan bir bilim adamı Allah'ın varlığını inkar etse, kendisine nasıl cevap verilecek? İnkâr eden ve tereddüt içinde olan kimseye yalnız ayet ve hadislerle cevap vermek yeterli olmaz. Çünkü karşımızdaki insanda iman yoktur. Zorunlu olarak tartışmaya mantıki ve felsefi bir zemin oluşturmak üzere kelamcılara ve kelam ilmine müracaat etmek gerekir.

Avrupa'dan körü körüne ve en tutarsızları arasında eğreti olarak alınan beş on felsefi kavram ile farklı bir kalıba dönüştürmeye kalkışmak, şekil itibariyle kahkahalarla gülünecek, fakat vahim ve helak edici neticeler vereceği için ağlanacak bir durumdur.

Fert ve toplumlar için kalıtım, içinde bulunan şartlar, uyum ve alışma becerileri bileği bükülmeyecek tabii ve güçlü etkenlerdir. Bu kaideleri basit görerek, kuru bir taklit ile ciddi bir surette terakki ve tekamül edemeyiz. Böyle sahte anlayış ve yöntemle yalnız kıyafetimizi ve görünüşümüzü modernleştirebiliriz ki, bu bir tekamül olmasının haricinde zaten züğürt olan bizleri, karşılığı ve etkisi olmayan pahalı bir yaşam tarzına sevk ederek tam bir iflasa götürür. Eğer terakki ve tekamül etmek istiyorsak, bir taraftan çöküş sebeplerimizi, diğer taraftan toplum yapımızı oluşturan ve şekillendiren unsurların neler olduğunu incelemeliyiz. Kişi düştüğü yerden kalkar derler. Ne kadar doğrudur! Biz milliyetimizi meydana getiren temelleri islah ve takviye, sağlamlaştırma ve tamir edecek yerde (ki hakiki yenilenme, ilerleme ve gelişme budur) bu temelleri harap bir halde bırakıp da yeni temeller yapmaya kalkışırsak tam manasıyla intihara teşebbüs etmiş oluruz.”

Allah'ı İnkâr (Ateizm)

Ateizm, Yunancada “Tanrı” anlamına gelen “theos” kelimesinin başına olumsuzluk eki olan “a” getirilerek oluşturulan bir kelime olup, “Tanrı inancı olmayan veya herhangi bir tanrıya inanmayı reddeden kişi, tanrı tanımaz” anlamına gelir. Bu kelime aynı zamanda Tanrıya inançsızlık konusunda gelişmiş bir akımı da ifade eder. İslam'da bunun karşılığı Cenab-ı Hakk'ı inkar etmektir.

Ateizm bilimsel ve felsefi bir sistem değildir. Bilimsel ateizm yoktur. Çünkü hiçbir bilim Tanrı kavramını değerlendirme yetkisine sahip değildir. Felsefi ateizm de yoktur. Çünkü hiçbir felsefi sistem, ilk sebebi ve bütün varlıkların sebepsiz ilkesini inkar edememiş, aksine olarak onu maddesel temelde açıklamaya çalışmıştır.

Teorik ateizmde, Tanrının varlığının düşünerek, tartışarak, delillerle inkar edilmesi söz konusudur. Bu çerçevede Tanrıya iman edenlerin, Tanrının varlığı lehine ortaya koydukları deliller çürütülmeye çalışılmıştır. Ancak bu çabalarına rağmen ateistler, özgün ve yeterince güçlü deliller ortaya koyamamışlardır. Büyük bir kısmı savundukları fikirlerin yanlış olduklarını sonradan fark etmişler ve dönmüşlerdir.

Bir insanı yüce bir yaratıcıya inanmaya götüren pek çok delil söz konusudur. İnsanın gündelik yaşamından psikolojik durumuna, evrenin yaratılışından ve oradaki düzen ve intizama kadar insanın çevresindeki her şey, insaf ve vicdan sahibi insanı Allah inancına götürmektedir. Çünkü insan önyargılardan uzak bir şekilde çevresini incelediğinde ve incelediği eşyanın arkasındaki düzeni, intizamı ve hikmeti tefekkür ettiğinde, bir yaratıcının mevcut olduğu inancı güçlenmekte ve onun inkarı neredeyse imkansız hale gelmektedir.

“O’dur ki sizi topraktan, sonra tek tek siz insanları da bir meniden, sonra alakadan (embriyodan) yarattı. Sonra sizi analarınızın karnından bebek olarak çıkarır, derken sizi güçlü kuvvetli bir çağa eriştirir, sonra ihtiyarlığa varacak kadar yaşatır. İçinizden kimi daha önce öldürülür, kiminizin ömrü bir vadeye kadar uzatılır. Olur ki aklınızı kullanıp bunları düşünürsünüz diye böyle yapar.” (Mümin, 40/67)

Ateizm tarih içinde pek çok kültürde mevcut olsa da, hiçbir zaman kitlelerin paylaştığı yaygın bir düşünce haline gelmemiştir. Ateizmin en yaygın dönemi 19. ve 20. yüzyıllarda yaşanmıştır. Bu zamanda, ateizm yalnızca bazı filozof ve sözüm ona entelektüellerin kabul ettikleri bir düşünce olmanın ötesine geçememiştir.

Aslında ateizm şemsiye bir kavramdır ve tarihte oluşmuş pek çok kuşkucu ve inkârcı akımı içine alır. Her şeyi madde temelinde açıklayıp, Tanrının varlığını inkar eden materyalistlerden ve pozitivistlerden tutun, onun hakkında karara varamamış ve sürekli tereddüt içinde kalmış olan kuşkucuları, tanrının bilginin konusu olamayacağını iddia eden agnostikleri, nihilistleri ve her şeyi doğal evrim içinde açıklamaya çalışan, Tanrıyı evrenin dışına atan evrimcileri de içine alır. Bu düşünceler aynı zamanda ateist düşüncenin beslediği temel akımları oluşturmaktadır.

Kur’an’a Göre Ateistlerin Durumu

Ateizm bir çeşit kalp hastalığıdır. Her şeyi yaratan olan Allah inkar edilerek, O’na nankörlük edilir. Aslında bu tam anlamıyla bir cehalet göstergesidir. Aşağıdaki ayette onların durumu açıkça ifade edilmektedir:

“O kafirlerin hali, sadece bir çağırma veya bağarmaktan başkasını işitmeyerek haykıranın haline benzer. Onlar sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler, akıl da etmezler.” (Bakara, 2/171)

“Bakmaz mısın şimdi Allah'ın ayetleri hakkında mücadeleye kalkanlara! Haktan

nasıl döndürölüyorlar? Kitaba ve Resullerimizi gönderdiğimiz şeylere yalan diyenler, artık ileride bilecekler. O zaman boyunlarında halkalar ve zincirler olduğu halde sürükleneceklerdir. Kaynar suda, sonra da ateşte kaynatılacaklardır. Sonra da onlara: “Nerede o ortak koştuklarınız?” denilecek. O Allah'tan başkaları nerede denilecek. Onlar da diyecekler ki: “Hepsi bizden uzaklaşıp gittiler. Daha doğrusu biz bundan önce hiçbir şeye ibadet etmiyormuşuz” İşte Allah o kâfirleri böyle şaşırtır.” (Mümin, 40/69-74)

Yukarıdaki ayetlerde Allah'a imanı reddedenlerin durumlarının yarın ahirette tamamen hüsrana olacağı ve azaba uğratılacakları ifade edilmektedir. Bu nedenle Müslümanların bu türlü felsefe ve düşüncelerden uzak kalmaları gereklidir. Bu fikirlere sıcak bakmamak ve onlara kalben meyil etmemek Müslümanların görevidir.

Bilim ve Ateizm

Bilim demek, tabiattaki olayların arasındaki ilişkilerden ibaret olan kanunlar, sebepler ve cinsler demektir. Buna göre bilim, kısmen bir araya getirilmiş insan bilgileri demektir. Ancak böyle bir birlikteliği mümkün ve mantıklı kabul edebilmek için nihai bir birliği, kanunları dahi idare edebilecek “sebepten bağımsız bir sebebe, mutlak bir varlığa” kesinlikle ihtiyaç vardır. Eğer bu ihtiyaç ret ve inkar edilirse, bilim ve fennin de temeli yıkılmış olur. Çünkü bunun sonunda insanlığın iftihar ettiği medeniyet ve marifet hiçe indirilmiş olur. Geçerli olarak düşünülen tek yöntemin zan ve şüphe, bütün bilgileri de zan ve hezeyan derecesine sokulmuş olur.

Bundan dolayı, ateizmin mümkün olmadığını görürüz. Avam arasında, üç beş konu belleyen yarı bilgin ve aydınlanmışlar arasında Allah'ı inkar eden ateistler bulunabilir. Fakat bunların ateizminde bilimsel ve felsefi bir metot olmadığı aşikardır. Böyle bir ateizm cahil ve ahmaklıktan ibarettir. Bizi ilgilendiren ise böyle bir ateizm değildir.

İnsanlığın düşünce tarihini göz önüne alırsak, eskiden olsun, günümüzde olsun, bilim ve felsefe namına ateist olduklarını ilan eden düşünürlerle ve bunların ateist fikirleri üzerine inşa ettikleri felsefe ekollerini görürüz. Acaba bu insanlar bu düşünsel ve bilimsel hakikatleri görmeyecek kadar cahil mi idiler? Bunlar nasıl, “bilimsel açıdan” ateizm mümkün olmamasına rağmen, ateist oldular ve felsefeler kurdular?

Hayır! Bu düşünürler aslında bu imkansızlığı pek güzel gözlemlediler. Ancak nihai sebebi, mutlak varlığı ret ve inkar etmek sureti ile değil, bu gerçekleri tahrif edip mevki ve konumunu değiştirdiler. Böylece bilimsel açıdan ateizmi mümkün kabul ettiler. Bu nedenle ateizm, “gerçeğin tahrifi” olarak ifade edilebilir. Çünkü onlar,

hakiki varlığı ve nihai sebebi inkar etmeyi açıklamaktan aciz oldukları için, onu felsefe tabiriyle hakikatine, dini tabir ile uluhiyetine aykırı bir şekilde tasavvur edip bu gerçeğin anlamını ve sıfatlarını değiştirdiler. İşte yalnız bu itibarla ateisttirler.

Dinlere göre cinlere, yüce bir ruha ve putlara tapan bir adam ateisttir. Ancak felsefe nazarında bu böyle değildir. Çünkü kendisine cahil, hatalı, müşrik gibi sıfatlar verilse bile ateist denilemez. Zira onun niyetinde hakikati bilimsel bir şekilde tahrif, ilahi sıfatları inkar yoktur. Bilakis, ne kadar cahilce de olsa, maksadı ikrar ve tasdik etmektir. Bu kişilerde dini hisler mevcuttur. Yanlışlıkları bu hissin ortaya konulmadaki şekildedir. Bu nedenle bu kişi felsefe nazarında ateist değildir.

Felsefe bakımından gerçek ateist olan kişi, mevcut hakikatlerin bilim ve mantık gücü ile tahrife çalışan ve “uluhiyet ve hakikat” esaslarıyla örtüşmesi mümkün olmayan bir tasavvuru, hak ve hakikat yerine koymaya çalışandır. Bu kişi, din duygusundan soyutlanmış olup ateizmi kasıtlı ve bilimsel olarak meslek edinmiştir. Aslında ateist olmak gerçekten zor bir iştir. Çünkü binlerce seneden beri insanın idrak ve vicdanı ile oluşturulan hakikat sistemlerini yıkmaya çalışmak büyük bir cesaret ve gayret ister. Bununla beraber, halk arasında birkaç felsefi ve bilimsel söz ezberleyerek, önemli konularda inkârcı fikirleri ileri sürenleri ateist olarak nitelemek doğru değildir. Bu gibi kişileri aslında cahil, ahmak ve sefih gibi sıfatlarla vasıflandırmak yeterlidir.

Bu gibi insanlar her toplulukta vardır. Bu durum insanlığın tabiatı icabıdır. Yani bir hastalık olup çaresi yoktur. Her toplumun avam tabakası bizzat düşünmeyi sevmez. Başkalarının düşüncelerini almak onlar için daha kolaydır. Kendisine en uygun ve ustaca takdim edilen, propagandası yapılan fikirleri kabul eder. Bu fikirlerin hakikate ne kadar uygun olduğunu, bilim ve fennin sonuçları ile ne derece uyumlu olup olmadığını araştırmaz. İnkârcı zihniyet bir kısım halk arasında ve hayatın zevklerini daha iyi takdir edebilmiş yarı düşünürler, kaprisli ve eğlenceye düşkün şehirliiler arasında kolaylıkla kabul görür.

İnkârcı zihniyetin temel ilkelerinden ziyade ayrıntıları ve sonuçları kolayca yayılır. Bu suretle toplum yapısında inanç olarak bulunmasa da, davranış itibariyle inkarcıları taklit eden büyük bir kesim meydana gelir. Bunları Avrupa toplumlarında kolaylıkla gözleyebiliriz. Bu sınıfa dahil olan insanlar iki gruba ayrılırlar. Birincisi geniş imkanlara sahip olup zevklerinin peşinde koşan yarı aydınlar; ikincisi en temel ihtiyaçlarını temin etmek için uğraşan sefiller.

Birinci gruptakiler, vicdan azabından kurtularak, her türlü kötülüğü yapabilmek için kendilerine güya bilimsel ve felsefi bir mazeret ve sebep üretmektedirler. Bu insanlar, yaşadıkları gayrimeşru zevki, daha sonra vicdan azabı ile harap etmemek için, vicdan ahlakını aradan çıkarmaktan başka çare görmezler. Bunun için de vicdanın temelini oluşturan ahlak ve hikmet düsturlarının değerlerini yok saymaya ve onları uydurma ve batıl şeyler olduğunu ispat etmeye çalışırlar. Bu mekruh

vazifeyi ancak inkârcı zihniyet yapar. Bu inkârcı zihniyet bilimsel gerçekleri ve felsefi hakikatleri değiştirerek, insanı ağaç ve taş seviyesine indirir ve uluhiyet düşüncesini aradan çıkarır. Onlar için mutluluk hayvani zevkler ve ihtiraslar peşinde koşmaktan ibarettir. Onlar sorumluluk fikrini, ahiret ve ruhun ebediliğini inkar ederler. Bu inkarları temellendirmek için hayatı ve varlıkları tekrarı mümkün olmayan bir tesadüften ibaret olduğunu ileri sürerler. Bu durumda da ahlakın vazifesinin, fedakarlığın, ümidin velhasıl her türlü insani değerlerin bir anlamı kalır mı?

Beşeriyet iyilik ve kötülüğün karışımıdır. Hakikati tasdik etmenin “zorunlu gereği” ahlakı ve yüce değerleri kabul etmektir. Buna mukabil ateizmin “zorunlu gereği” ahlaksızlık ve yüce değerleri reddetmektir. İnanan bir insanın kötülük yapması nadir ve müstesnadır. Ateistlerin iyilik yapması da aynı şekilde nadir ve müstesnadır. Bunun reddedilmesi mümkün olmayan bilimsel ve kesin bir prensiptir. Bunun ispatı insanlık tarihi incelendiğinde görülür.

Bununla beraber, tarihi araştırmalarda güzellik ve fazilet sahibi ateistin mevcut olduğu da görülür. Fakat bu örnekler ateizm hakkındaki hükmü çürütmez. Aksine bu örnekler ateizm düşüncesini ithama sebep olacak şeylerdir. Çünkü bir ateistin güzel davranışlarında bulunması, felsefesinin gereği olmadığı gibi bu felsefenin zıddına bir harekettir ve çelişkidir.

Toplumu felakete sürükleyenler, ateist fikirleri genelleştirerek ve üstünde ısrarla durularak halk yığınlarına bunları yaymaktadırlar. Bu bir anlamda toplumsal bir cinayettir. Çünkü bu fikirler, halkın değerlendirmesi ve üzerinde akıl yürütmeleri yeterli olamayacağından, insanları yanlış bir inancın içine itmiş olmaktadır. Bu da toplumun top yekun hakikat ve ulûhiyet dışına itilmiş olmasıdır.

Bugün bu problemi bütün Müslüman toplumlar yaşamaktadır. Müslüman toplumlardaki bugün yaşanan sosyal krizlerin nedeni halkın hakikat ve ulûhiyeti terk ederek inkârcı bir tutum içinde olmaları, hayatı yalnız dünyevi ve maddi olarak görmelerindendir.

İkinci grupta olan insanlar sefalet ve mahrumiyet perçeminde ezilen zavallı kimselerdir. Bu insanlar düştükleri büyük sefalet ve mahremiyetler nedeniyle, her şeye kadir ve adil bir yaratıcının varlığını ikrar etmeye muktedir olmadıkları için, ateizm ve inkar ile acılarını gidermeye çalışmaktadırlar. Böylece sanki Hüda’dan intikam almış olurlar. Ayrıca, bu sefaletleri dini inançların ve yaşamın doğurduğu toplumsal şartların zorunlu sonuçları imiş gibi gösterilirse, yeryüzündeki maddi ve ahlaki kötülüklerin yüce ve merhametli bir yaratıcı fikri ile bağdaştırmak gerçekten zor bir durumdur.

Müspet bilim kavramı, eskilerin dili ile fen, bugün aydınlanmayı ve ilerlemeyi hedefleyen insanlar arasında büyüleyici bir cazibeye sahiptir. Bu doğal bir şeydir. Çünkü bugünkü göz kamaştıran ve takdire şayan olan sanayi ürünleri bu fen sayesinde. Bu nedenle fikirlerine kuvvetli bir destek vermek isteyenler onları “fennin gereği, bilimsel olarak apaçık olduğuna göre” gibi ifadelerle takviye ederler. Ancak bilim ve fenni hakikatlerden az haberdar olanların ağzında yanlış bir şekilde kullanılmış olur. “Falan şey bilime göre şöyledir” diyen bir kişiye “Bilim nedir?” sorusu sorulursa, herhalde uydurma ve bilime aykırı bir cevap verir.

Bununla beraber böyle bir yanlış kullanımın yarı aydınlar veya taklitçiler için geçerli olduğu zannedilmemelidir. Bilimde ihtisas sahibi olan insanlar bile “bilim ve bilimsel” kelimelerini yanlış kullanabilmektedirler.

Bunun sebepleri bir kaç tanedir. Halk ve yarı alimlerde görülen yanlış kullanımlar, araştırmaların eksikliğinden ve her duyulan sözü incelemeden kabul edilmesinden ortaya çıkar. Bilim adamlarının yanlış kullanmalarının nedeni ise, ya bir felsefi kanaati mutlaka bilime dayandırmak gayretinden veyahut da tartışma ve konuşma ortamında bilim ile hikmet arasındaki sınırı unutmalarından ileri gelir. Bu konuda çok dikkatli olanlar bile bilim ile hikmeti karıştırmaktan kendilerini kurtaramamışlardır. Örneğin pozitif düşünceye sahip olan A. Comte (1798,1857) veya Ernst Haeckel (1834,1919) de bu konuda hatalara düşmüşlerdir.

Bu hataları okuyucuların nezdinde berraklaştırmak için bu konuları biraz daha açıklamakta fayda vardır. İnsan türü için üç türlü bilgi vardır. Bunlar sıradan bilgi, bilimsel bilgi ve felsefi bilgilerdir. Sıradan bilgi insanın yaşamı boyunca, şahsi tecrübesi ve gözlemleri ile elde ettiği, yüzeysel tartışma ve düşünme ile bildikleri şeylerdir. Yani bu bilgiler tekil olan şeyler ve duyulanlardır. Bilimsel bilgi nesneler arasındaki ilişki ve ilgiyi bilmektir. Buna göre bilim, sürekli bir değişim ve dönüşüm içinde olan olguları değil, bu olgulara “hakim” olan yasaları bilmektir. Bu yasalar olgular gibi değişmezler ve sabit kalırlar. Bu anlattıklarınıza göre sıradan bilgi ile bilimsel bilgi arasında büyük bir fark vardır. Sıradan bilgi evrendeki olayların görüldüğü ve duyulduğu şekli ile belirleyerek bilmekten ibarettir. Bilimsel bilgi ise bu olayları yöneten yasaları ve ilişkileri bilmektir.

Halk tabakası olayları olduğu gibi kabul eder. Bir olayın nasıl olduğunu inceleyip anlamak ihtiyacı göstermez. Buna mukabil bilim adamı olayları birbirleri ile mukayese ederek, onlarda sabit ve sürekli olan sebepleri araştırır ve keşfeder. Olayların nasıl olduğunu, nasıl devam ettiğini ve nasıl değişip dönüşeceğini anlamaya çalışır. Böyle bir bilgi bilimsel bir yasa olur ve bilim adını alır.

Bazı filozof ve düşünürler insan zekâsının kudretini bu bilimsel bilgi ile sınırlamışlardır. Onlara göre insanın akli bu bilimsel bilgilerden ileri gidemez. Çünkü gözlem ve deneyler ancak olaylar üzerinde yapılabilir. Deneyi yapılamayan tasavvurlar ise bilimsel bilginin dışında kalmak zorundadır. Bu tasavvurların

ispatlanması ve doğrulanması mümkün değildir. Dolayısıyla bunlar şüphe ve inanç alanına veya zan ve hurafeler zümresine dahil olurlar. Pozitivist felsefenin bakışı böyledir.

Onlar, bu görüşlerinden dolayı “Allah, zat, mahiyet, en son sebep, mutlak ekmel, sonsuzluk” gibi fikirleri insanın aklının takatinin dışında kabul ederler. Bunlarla meşgul olmayı abesle iştigal olarak değerlendirirler. Böyle bir bilim adamına “Allah var mıdır?” diye sorulsa “Allah bir olay değildir, dolayısıyla duyuların ve deneyin alanına girmez. Bu nedenle bilimin bu konuda bir fikir ve hüküm bildirmeye yetkisi yoktur” diye cevaplarlar. Bu nedenle sırf bilim dairesinde kalan ve bilim ile felsefe tartışmalarını karıştırmayan bir bilim adamı için böyle düşünceler, zan ve vehimden ibarettir.

Burada şu soruyu sorabiliriz: “Acaba sırf bilim dairesinde kalmak iddiası doğru mudur? Acaba bilimin bu şekli insanın ihtiyacını tam olarak karşılıyor mu?” Bu sorular sonuçta şuna ulaşmaktadır: “Sınırlı bir dairede kalarak bilim yapmak amacına ulaşmış mıdır?” Bunun cevabının kesin olarak “hayır” olduğunu söyleyebiliriz.

İnsan idraki bir olayın sadece nasıl olduğunu sormakla kanaat edemez. Çünkü insan bir olayın nasıl olduğunu anladıktan sonra, niçin öyle olduğunu da sormak zorunda kalır. Aslında bu endişe, bütün bilimle uğraşan insanlar ne kadar saklasalar bile endişedir. İnsanlık bu endişeyi daima hissetmiştir. İnsan aşk, muhabbet, şefkat, saadet gibi yüce fikir ve duyguları taşıdığı sürece bu endişeleri hissedecektir. Bu nedenle insanlık bu soruyu sormaya ve buna bir cevap bulmaya muhtaçtır. Hikmet olmayınca bilim de mümkün değildir ve düşünülemez.

Bilimsel yasalar, olaylar arasındaki sabit münasebetler ve alakalardır. Bu nedenle bilimsel yasaların harici hiçbir hakikatleri yoktur. Onlar ancak insanın idraki tarafından gözlenen, yalnız insan zihninde varlığı olan bir çeşit soyutlamalardan ibarettir. Eğer bu yasalar, hakiki bir varlığın amaç ve emirlerini, varlığının zorunluluğu, gerçekliklerini ve tezahürlerini ilan ve beyan etmiyorsa bir kıymetleri olabilir mi? Eğer bilimsel kanunlar bir hakikatten, değişmeyen ebedi sonsuz bir varlıktan kaynaklanmıyorsa ne kadar bir kıymet ifade eder? Bu durumda bilim bir vehim ve zan topluluğu olmak zorunda kalır. Bu da onun bir tahmin ve hayal mahsulü olmasını gerektirir.

Bu bilimsel kanunlar, hakiki bir varlık olan sonsuz ve mutlak bir zata dayandırılırsa bir mana ve kıymet ifade ederler. Bu takdirde kanunların algılanmasında bir bütünlük ve canlılık oluşur. Aksi halde bu husus ret ve inkar edilirse, söz konusu bilimsel kanunlar sadece insan idrakinde tasavvur ve vehim edilen unsurlar olarak kalırlar. Bu durumda hepsi cansız ve manasız olurlar.

“Nasıl” sorusu ile yetinmeyen, “Niçin” sorusunu da soran insan böylece sebepten sebebe, kanundan kanuna, mahiyetten mahiyete intikal ede ede gayesini tahlil ve idrak ederek sebepten bağımsız bir sebebe, yaratma ve icattan müstağni bir varlığa, sınırlama ve tanımlanmaktan tamamen bağımsız olan bir Zata ulaşır. Böylece bütün anlayış ve bilgisini bu temel esasa dayandırmakla ruhsal ve algısal ihtiyacının doygunluğuna erişmiş olur. Bu şekilde hasıl olan bilgiye “hikemli bilgi” denir.

Böyle bir bilginin mümkün olmadığını, gerekli olmadığını düşünmek ve ileri sürmek boşuna bir uğraşıdır. Böyle bir bilginin deney ürünü olmadığını ileri sürmek de bir eksiklik ve zorunlulukları inkar etmektir. Böyle bir inkâra bilim denmez. Ancak cehalet, inat ve ateizme aşık olmak demektir.

Bilim ve hikmetin her birinin kendine göre bir yapısı vardır. Her ikisi de kendi yapılarında kalmak şartıyla, insanlar için doğru ve faydalıdır. Bununla beraber, bilim adamı varsayımlarının mutlak bilim olduğunu iddia etmemelidir. Bugün için yapılan en büyük yanlış budur. Çünkü müspet bilim adamlarının çoğu kendi teorilerini dile getirirken bu bilgilerin mutlak doğru olduğunu ileri sürerler. Oysa bunlar bazı varsayımların sonucudur. Her zaman kesin ve mutlak bilim diye düşündükleri matematik bile bazı varsayımlara dayanmaktadır. Bu varsayımlardan bir tanesi dahi iptal edilse, bugünkü matematik ortadan kalkar ve geçerli olmaz.

Müspet bilim ile hikmet arasında karşılıklı bir etkileşim olması tabiidir. Çünkü bilimin ilerlemesi, hikmet sahasında günden güne daha çok berraklaşmasını geçerli kılmaktadır. Aynı şekilde hikemi bilgiler mükemmelleştikçe bilimin konuları bir kat daha sağlık ve cazibe kazanmaktadır.

Meşhur Ateist Auguste Comte’un Çelişkileri

Filibeli Ahmet Hilmi “Allah’ı İnkâr Mümkün müdür?” adlı kitabında şunları ifade etmektedir:

“Felsefenin baktığı noktadan ateizm, ulu ve yüce bir Zatı bilerek ve farkında olarak inkara çalışmak, bu inkarı ilmi delillerle ispata kalkışmak ve mutlak zat yerine bu sıfatlara sahip olmayan ve olmadığı bilinen ve vicdanın şahitliği ile anlaşılan başka bir şeyi ikame etmektir... Şu halde firavun felsefe açısından tam bir ateist idi. Zira bu ateizmi cehaletten değil, kasten ve bilgiye dayalı idi.”

Auguste Comte’un felsefesi, Saint Simon (1760,1825)’un sosyoloji anlayışındaki matematiksel ve pozitivist ilkelerden geliştirilmiştir. Bununla beraber Comte'un felsefesi kendine mahsus bir özelliğe sahiptir. Auguste Comte'un fikrine göre insan akıllı, ilk sebebi ve nihai sebebi anlayıp idrak etmekten tamamı ile acizdir. Yani, insan varlıkların aslını ve gayesini bilmekten aciz bir durumdadır. Buna göre insanın idrakinin hareket alanı, sadece pozitif bilim sahasından ibarettir. Ona göre

İlk ilkeleri ve Allah'ı idrak etmek imkânsızdır. Yani metafizik bir felsefe imkânsızdır. Metafizik felsefeyi insan zekâsının kavraması ve anlaması onun gücünün dışındadır. Bu nedenle metafiziğe ait meselelerden hiçbirisi şimdiye kadar halledilmemiştir. Ona göre bilimin gayesi kainatta bulunan sebeplerle kainatı izah etmektir.

Comte'a göre materyalizm felsefesi de bir çeşit metafiziktir. Çünkü onlar ilahi hukuku, akla ve bilime aykırı olarak, maddeten ve aklen bilinemeyen ve pozitif olmayan bir heyulaya atfetmekte. Allah yerine anlaşılamayan bir madde ikame etmekten başka bir şey yapamıyorlar. Bununla beraber Comte'un bilimleri sınıflandırılmasındaki fikirleri materyalizm ve ateizmin düşüncesine hizmet etmektedir.

Comte bütün dehasını ve şaşaalı fikirlerini insanlık aleminden din, inanç ve Tanrı fikrini çıkarıp atmaya adanmıştır. Ayrıca Allah, ilk ve nihai sebep, mutlak sonsuz, ekmel ve zat gibi fikirlerin ve maneviyatın, pozitif düşünce, bilim ve medeniyet ile uzlaştırılamayacağını iddia etmiştir.

Fakat bir gün şiddetli bir aşkla bir kadını sevdi. Bunun üzerine, duygular üzerine yeni bir din tesis etti. Bu dinin kurucu ve büyük hakimi kendisiydi. Bu dine "pozitif din, insanlık dini" adını verdi. Bu din aslında basit bir putperestlik ve sade bir Yunan mitolojisi sureti idi. Daha önce Comte'un felsefesinde aşk için hiçbir yer yoktu. Dolayısıyla yaşadığı şiddetli aşk onun için bir çelişkiydi. Öyle bir çelişki ki, sanki Allah bu mağrur filozofun sakat fikirlerini yine kendisine teşhir ettirmekle, düşünen insanları ikaz ediyordu.

Auguste Comte'un "pozitif din, insanlık dini" adını verdiği bu dinin akidesi hakkında filozof Félix Ravaisson (1813,1900) "19. Asrın Felsefesi" adlı kitabında şu bilgileri veriyor:

"Auguste Comte'un icat ettiği dinde Allah ve beka ve istiklal sahibi olan bir ruh yoktur. İnsanlık en yüce varlıktır. Comte insanlığa "yüce varlık" namını veriyor. Bu yüce varlık, varlıkların kaynağı olan yerden ortaya çıkmıştır. Yerin adı "büyük fetiş"tir. Yer, sonsuz mekandadır. Mekan "büyük ortam" adını alıyor. Yüce varlık, yüce fetiş, büyük ortam. İşte bunlar pozitif dinin teslis akidesi. Büyük fetiş, yüce varlığı doğurmak için kendisini küçültmüş, aşağılatmış ve feda etmiştir. Böylece ona teşekkür mahiyetinde ayin icra etmeliyiz. Bununla beraber ulvi kemalatı temsil eden yüce varlık, yani insanlıktır. İnsanlık içinde ise, adına ayin yapmaya layık olan "kadın" dır! Ayin, ölümlerin hatırasıyla şefkat ve fedakarlık idealini fiile çıkarmış olan kadının hatırasından ibarettir. Ruhların bekası bu hatıradan mevcuttur."

Auguste Comte'un ibret dolu bu hayat hikayesini incelediğimiz zaman önümüze pek önemli nokteler konulmaktadır. Bu nokteleden biri insanların bilim şeklinde de olsa akli sapkınlık ile samimi ihtiyaçlarından müstağni kalmaya güçlerinin

yetmediğidir. Bu tür ihtiyaçların en başta geleni Allah fikri ve din fikridir. Diğerleri ise, hiçbir akıllı insanın hiçbir suretle ve hatta inkar ve olumsuzlama suretiyle bile, Allah'ı tam manası ile inkara muktedir olamayışıdır. Hiç kimse, kendi benliğini, kendi varlığını inkar etmedikçe, diğer varlıkları da inkara muktedir olamaz. Bunun sonucunda, bu geçici varlıklara, bu sınırlı benlikleri değişmez ve sonsuz bir esas ve sebep aramaktan kurtulamaz. En gafiller, en lakaytlar, en inatçılar bile, hayatlarının bir anında, kendisine kalbinin ve vicdanının derinliklerindeki feryat geldiği zaman, beyhude yere inkara uğraştığı vâcibü'l-vücûdu, feyiz ve muhabbetin kaynağı olan varlığı bilir ve ona huşu ve pişmanlık ile itaat eder. O yüce zata boyun eğmemek iddiasında olan mağrurlar ise, bir kadına, bir puta boyun eğmek zilletini göstererek, izan sahiplerine, Allah'ın varlığını ispat eden delillerden ibretlik bir delil göstermiş olurlar.

Yayınlama Tarihi: 05.01.2021

Deizm

Deizm kelimesi Latince'de “Tanrı” anlamına gelen “deus” kelimesinden türetilmiştir. Yunancada “Tanrı” anlamına gelen “theos” kelimesinden üretilen “teizm” kelimesi ile aynı anlama sahiptir. 16. yüzyıldan itibaren Hristiyanlık dünyasında başlayan felsefi ve teolojik tartışmalarda Ortodoks inançlarını savunanlar için “teizm” terimi kullanılmıştır. Geleneksel inançlardan sapanlar da “deizm” terimi ile ifade edilmişlerdir.

Deizm iki temel anlayıştan yola çıkmıştır:

- 1) Aleme müdahale etmeyen bir uluhiyet anlayışı,
- 2) Akla ve bilime aşırı güven.

Birinci anlayış Aristo'ya kadar götürülmüştür. Çünkü Aristo'nun Tanrısı, alemin yaratıcısı olmayıp sadece bir “ilk hareket ettiren” dir. Aristo'ya göre Tanrı-alem ilişkisinde, Tanrı insanlarla ve alemle ilgilenmez. Böylece insan tabiat kanunları ile baş başa bırakılmıştır. Aristo'ya göre evren ve içindekiler ezelidir. Ona ilk hareketi verenin Tanrı olduğunu söyler. Fakat ondan sonra Tanrı alemle ilgilenmemiştir.

İkinci anlayışta, Aristo'ya göre aklın fiili hayattır ve Tanrı bu fiilin ta kendisidir. Bu bakımdan ilk hareket ettiren akıldır.

Deizm tarihi süreçte 16., 17. ve 18. yüzyılların içinde çok önemli bir yere sahiptir. Kilisenin inanç üzerindeki baskıları, ruhban sınıfının siyasi ve ekonomik güçleri ellerinde bulundurmaları insanları gerçek Hristiyanlık inancından uzaklaştırmıştır. Bu yüzyıllarda doğa bilimlerinin gösterdiği gelişmeler kilisenin dogmalarına ters düşmüş ve insanlar kilisenin empoze ettiği dini inançlardan uzaklaşmalarına neden olmuştur. Bunun sonucunda insanlar deizm düşüncesinin içine itilmişlerdir.

Batıda “Aydınlanma” ve “Akıl Çağı” kavramları birbirinin yerine kullanılmaktadır. Aydınlanma düşüncesi ile birlikte batıda insanlar, doğal ve özgür aklı Hristiyanlık imanının, kutsal kitap otoritesinin ve batıl inancın karşısına almışlardır. Bu süreçte dine ve dini inançların rasyonelliğine ve hatta dini kurumların meşruiyetine yönelik tartışmalar çoğalmıştır. Böylece deizm aydınlanma çağının dini olmuştur. Bu dönemde kilise öğretilerini eleştirenler akıl dinini savunarak deizmi yaymıştır.

Deizm sistemleştirilmiş bir felsefe akımı değildir. Sadece tanımı yapılmış bir düşünce akımıdır. Deistler genel olarak evrenin Tanrı tarafından mükemmel bir şekilde yaratılmış olduğunu ve evrenin yine Tanrı tarafından yaratılmış olan doğa kanunları ile yönetildiğini, fakat Tanrının artık burada bir müdahalesine gerek kalmadığını ileri sürmektedirler. Buna göre deizm bir çeşit felsefedir. Aklı temel

alıp bilimi vahye dayalı bilginin yerine koyduğu için, modern dönemin dini olarak ifade edilmiştir.

Deizmin Avrupa'daki en çok yaygın olduğu ülke İngiltere'dir. İngiltere'de deizmin babası olan Lord Herbert (1583,1648), Tanrıya ve ahiret hayatına inanmakla birlikte, kutsal metinlerin doğruluğu konusunda ciddi kuşkuları olduğunu ifade etmiştir. Din adamlığı sınıfını şiddetle eleştirmiş ve ruhbanların dini otoritesini kabul etmemiştir. Ona göre evrensel gerçekler akıl ile tamamen kavranabilir. Lord Herbert'i takip eden deistler, görüşlerini daha da ileri götürerek, kutsal metinlerin doğru olmadığını, akıl ile Tanrı fikrine ulaşılabileceğini, varlığının ispat edilebileceğini ileri sürmüşlerdir. Akıl ile ahlak kurallarının belirlenebileceğini de iddia etmişlerdir. Akıl ile tabii bir dinin kurulabileceğini düşünmüşlerdir. Böylece inancın temelini, tarih boyunca tahrifata uğramış kutsal metinler değil, aklın olması gerektiği ortaya atılmıştır. Kutsal metinleri yorumlanma yetkisine sahip din adamlarının hiyerarşisini reddetmişlerdir. Aklın herkeste ortak olan evrensel bir ölçü olduğunu kabul etmişlerdir. Bu ölçü ile gerçek bir dinin kurulabileceğini iddia etmişlerdir.

Günümüzde deizmin geçmişteki şekli ile varlığını devam ettirdiği söylenemez. Deizm, David Hume (1771,1776)'un elinde "din felsefesi"ne dönüşmüştür. Ancak günümüzde din hakkındaki tartışmalar daha ziyade teizm ile ateizmin kutuplaşması şeklinde cereyan etmektedir. Bu tartışmalar herhangi bir dini teolojiye dayanmadan, akla ve hür düşünceye dayalı ve dini otoritelerden bağımsız bir şekilde yürütülmektedir. Bu da aslında deizmin miras bıraktığı bir düşünce yoludur.

Deizmin bir akım ve ekol olarak İslam'da yeri yoktur. Çünkü İslam düşüncesindeki temel ilke, Allah, alem ve insan münasebetlerinin asla kopmaz ve zayıflamaz olduğudur. İslam inancına göre Allah Teâlâ yaratması, ilmi, hikmeti ve lütfuyla aleme her an müdahale eden Yüce ve Aşkın Varlıktır. Belli zamanlarda peygamberler göndererek insanlara mesajlar iletmiştir. İnsanın bu mesajlardaki kurallara uyulması istenmiş, insanın bunlar karşısında takınacakları tavırlarla değerlendirileceği bildirilmiştir. Kulların Allah'a dua ve ibadet ile yönelmeleri talep edilmiştir. İslam'a göre Kur'an lafız ve mana bakımından mucizedir ve ilahi koruma altındadır. Bu nedenle de asla tahrif edilmemiştir ve edilmeyecektir.

Bununla beraber bazı İslam filozofları Kur'an'ı vahyeden meleği, "faal akıl" olarak anlamışlar ve peygamberler dışındaki bazı seçkin insanların da bu akılla Allah'la ittisal (yakınlık) kurabileceklerini iddia etmişlerdir. Bu iddiada bulunan filozoflar İbn Teymiyye, Fârâbî, İbn Sînâ ve İbn Rüşd'dür. Ancak vahyin böyle algılanması dinde peygamberliğe duyulan ihtiyacı ortadan kaldıracağından din için tehlikeli görülmüştür. Bu düşünce birçok ayetlerin de inkarı demektir. Bu filozofların

görüşlerinden bir tür deizm sonucu çıkarılıyorsa da, batıdaki kutsal metinlere olan kuşku İslam düşünürleri bakımından söz konusu olmamıştır.

İslam alimlerine göre vahiy akıl ile uyumludur ve ayrıca vahiy akıl ötesi boyutlara da sahiptir. İslam'a göre alemdeki görülen kanunlar, Allah isterse değiştirebileceği şeylerdir. Dolayısıyla gerek mikro ve gerekse makro alem, mutlak olarak Allah'ın yaratıcı gücüne bağlı ve tabidir. Dolayısıyla Allah ile alem arasındaki yaratan ve yaratılma ilişkisi deizmin kabul ettiği gibi bir seferlik olup bitmiş ve artık söz konusu edilmemesi gereken bir şey değildir. Aksine, Allah Teâlâ *“yerin ve göklerin nurudur”* (Nur, 24/35) ve her şeye olduğu gibi insana da *“şah damarından daha yakındır”* (Kaf, 50/16)

Deizm bütün dünyada laik yönetimlerin temelini oluşturmuştur. Çünkü deizme göre gerçeğe ulaşmak için Tanrı, akıl ve ahlak yeterlidir. Kutsal kitaplara, vahye ve peygamberlere ihtiyaç yoktur. Deizm evrene müdahale eden bir Tanrı inancını reddeder. Dolayısıyla Tanrı işimize karışmıyorsa, toplum ve devleti yönetecek olan kuralların akıl yoluyla tayin edilmesi gerekir. Deizm böylece laikliğe meşru bir zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle batılılaşmayı hedef edinen ülkelerde, laikliği oturtmak için deist bir anlayışın yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Ülkemizde de, Cumhuriyet döneminde bu anlayış uygulanmıştır.

Deizmin Yayılmasının Bazı Önemli Nedenleri

Deizmi besleyen en temel sorun, ilahi vahiy ile bildirilen gerçek dinin içerdiği üstün hakikatleri insanlara anlatmak yerine, tutarsız inanışların anlatılması ve yanlış amellerin insanlara örnek olarak gösterilmesidir. Günümüzde İslam dini ile ilgisi olmayan birçok görüş ve davranışlar, medya aracılığı ile insanlara empoze edilmektedir. Örneğin Kur'an'daki bazı ayetler inkar edilmekte, Kur'an'ın peygamber tarafından yazıldığı iddia edilmekte, peygamberin amacının Arap milliyetçiliği olduğu gibi.

Bütün bunların yanlış oldukları defalarca anlatılmıştır. Ancak bu sapkın iddiaları yayanların medya gücü daha fazla olduğundan, bu yanlış görüşler insanlara kolaylıkla ulaşmakta, halkın araştırma bakımından tembel ve cahil olduğunu bildiklerinden, onları kolayca dinden saptırabilmektedirler. Bu faaliyetlerin bir kısmı kasıtlı, bir kısmı da cehaletten yapılmaktadır. Bu suistimallerin arkasında İslam'ı bozup dejenere etmek isteyen güçler vardır. Gerçek İslam'ı ortadan kaldırmak için Müslüman ülkelerde büyük paralar harcamaktadır. Televizyon ve sosyal medyadaki yayınların yanı sıra, kitap ve dergi yoluyla da bu çarpık fikirler insanlara duyurulmaktadır. Bunlara karşı yapılan ve gerçek İslam'ı anlatan yayınlar ise daha sönük kalmaktadır. Bu hem para gücü bakımından hem de insan gücü bakımındandır. Gerçek İslam'ı yaşayan insanların sayısı azdır. Bu nedenle gerçek

İslam anlayışının duyurulması zor olmaktadır. Bu zorluk ve gerçek İslam hakkındaki bilgisizliğin yaygın olması nedeniyle gençlerin deizme yönelmeleri kaçınılmaz olmaktadır.

Ülkemizin insanlarının çoğunun Müslüman olduğu iddia edilse de, Allah'a ve dine inanan, Allah'ı ve O'nun emir ve yasaklarını hayatında belirleyici kılan insanların sayısı çok azdır. Bunun dışında lafla Müslüman olduklarını ifade edip de yaşamlarında İslami ilkelerin izi olmayan büyük bir kesim vardır. Bunlar da bir yerde pasif deistlerdir. Bunların sayısı gün geçtikçe ekonomik, eğitimsel ve kültürel nedenlerle artmaktadır.

Buna göre günümüz toplumunda deizmin etkili hale gelmesine neden olan bazı önemli faktörleri aşağıda sıralıyoruz:

Dünyevileşme

İnsanlar giderek dünyanın zevklerine ve süslerine daha bağlı hale gelmekte, böylece kutsal olanla bağlarını zayıflatmaktadırlar. Modern ve liberal şartlar altında, insan değersizleşmiş ve insana olan güven büyük oranda sarsılmıştır. İnsanlara hayatın amacını dünya zevklerinin tatmini, para ve servet biriktirme olarak empoze eden kapitalist ve modern düşünceler, insan hayatının değer ve anlamı hakkında şüpheler yaratmıştır. Bilim, teknoloji, sekülerleşme, değerlerin dejenerasyonu, aşırı tüketim, aşırı bireycilik, adaletsiz yöneticiler, bütün ilişkilerin çıkar ve pragmatist anlayışla belirlenmiş olması gibi olumsuz durumlar insanların yaşam tarzlarını değiştirmesine neden olmuştur.

Batılı ruh ve kültür, teknolojik araçlar, bilimsel buluşlar, medya, bilimsel ve felsefi eserler, globalleşme vs. yoluyla içimize iyice nüfuz etmiştir. Bu yüzden giderek insani ve manevi tarafımızı unutarak, daha fazla mal ve servet düşkünü, egoist, çıkarıcı bireyler haline geliyoruz. Dürüstlük, ahlak, din ve diğer değerleri her geçen gün buharlaşmakta ve hayatımızı terk etmektedir. İnsanların ölümü unutmuş ve dünyaya aşırı bağlanmış olması, ondaki dini inançları kökünden sarsmıştır. Bu durumda insanlar vicdanlarını haklı çıkarmak ve tatmin etmek için, ortada dolaşan deist fikirlere sarılmaktadırlar. Bu aldatıcı durum gün geçtikçe toplumu sarmaktadır. Oysa Kur'an-ı Kerim insanlara, ahiret hayatına vermeleri gereken önemi şu ayetle ifade etmektedir:

“Dünya hayatı eğlence ve oyundan başka bir şey değildir. Ahiret yurdu ise Allah'tan korkanlar için daha hayırlıdır. Aklınızı kullanmaz mısınız?” (Enam, 6/32)

Vahye Karşı Olmak

Deizm vahyin doğaüstü ve akıl üstü oluşunu reddeder. Onların doğru kabul ettikleri, yalnız duyu algılarıyla ve akıl yürütme ile doğrulukları hakkında kanıtlar

ileri sürülebilen şeylerdir. Bu nedenle onlar inayeti ve manevi sıfatları bulunmayan ve sadece akıl ile idrak edilebilen bir Tanrı anlayışına sahip olurlar. Buna “doğal din” adını vermişlerdir. Bu dinde Tanrı mevcuttur, fakat aşkın işleri yoktur. Onlara göre Tanrı evreni oluşturmuş, fakat bir daha onun işleyişine ve düzenine karışmamıştır.

Bu durum İslam'da kesin olarak reddedilmektedir. Çünkü İslam'da Tanrıya iman etmek, varlığının yanı sıra O'nun niteliklerini ve diğer varlıklarla ilişkilerini anlatan hükümlerin doğru olduğu tam bir teslimiyetle kabul edilir. İslam inancı Tanrının varlığının yanı sıra gelen vahyin doğruluğuna güven duyar. Çünkü iman ettiği Tanrı yalnız var olan değil, aynı zamanda sonsuzca güce sahip, her şeyi görüp gözetin, aldanmayan ve aldatmayan, adaleti sonsuz olan Tanrıdır.

Tanrı inancı ağırlıklı olarak vahye bağlı din tasavvurundan beslenip vahye bağlı dine göre şekillendiği için, Tanrı inancı güçlü bir din tasavvurunu da gerekli kılar. Eğer insan vahyin Tanrısına inancı zayıf ise farkında olmadan bu konuda şüpheye düşerek deist olabilir.

Din ve Bilim İlişkisindeki Problemler

Hristiyanlıkta imanın bilgiden önce olduğu ve birbirlerini dışta tuttuğu, yani birinin bulunduğu yerde diğlerinin bulunamayacağı iddia edilmiştir. Bu nedenle batıda bu konu büyük gerilimlere neden olmuştur. Çünkü Hristiyanlığın uluhiyet anlayışı, öylece inanılması gereken bir dini akide olduğu söylenerek, dinin bilim ve felsefesi eleştirisi ve incelemeleri uzak tutulmuştur. Bu da ciddi biçimde akıl - inanç çatışmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda insanlar tabii olarak kilisenin dogmalarını inkâr edip yalnız Tanrıyı kabul ederek deizme yönelmişlerdir.

İslam dininde böyle bir problem yoktur. Din ve bilim birbirlerini dışlamazlar. Batıda Hristiyanlık dini sır, gizem ve mucize ağırlıklı bir mahiyete sahip olup temel Hristiyanlık akideleri bilimle çatışırken, İslam dini inananları sürekli olarak ilim sahibi olmaya, aklını kullanmaya, düşünmeye, tefekkür etmeye ve hakikate ulaşmaya (marifet) teşvik etmektedir.

İletişim Araçlarının Etkisi

Sosyal medya, internet insanların hayatının özeline kadar girmiştir. Bunlar vasıtasıyla insanlar her çeşit bilgi ve düşünceye kolaylıkla ulaşmaktadır. Bu ortamda din ile ilgili bilgiler de ortalıkta bilinçsizce dolaşmaktadır. Bu bilgilerin doğruluğunu insanların tahkik etmesi, araştırması mümkün olamamaktadır. Çünkü bu insanlara zor gelen bir şeydir. Taklitçi olmak birçok insanın kolayına gelir. Din kisvesi altında, hoca kılıklı birçok insan din hakkında birçok yanlış şeyleri topluma pompalamaktadır. Bunların etkileriyle özellikle gençler deist olmaktadır.

Bu yayılan görüşlerin bir kısmı kasıtlı ve bir kısmı da cehalettedir. Fakat bu yanlış fikirlerin insanları İslam dininden soğutmaları, İslam dinini yozlaştırmak ve ortadan kaldırmak isteyenlerin işine yaramaktadır. Çünkü bugün dünyada sömürgecilerin en çok korktukları şey Müslümanlarda İslam şuurunun güçlü olmasıdır. Bu İslam şuurunun kendilerine karşı en büyük engel olarak görmektedirler. Bu nedenle bu şuurun kırılması ve ortadan kalkması için büyük gayretler ve yatırımlar yapılmaktadır. Bu çalışmaların etkisi ile özellikle gençler dini terk ederek ya deist veya ateist olmaktadır.

Deizmin Temel İlkeleri ve Reddiyeler

Deizmin en çok kabul gören ve ortak anlayışı en iyi ifade eden düşünceler şunlardır:

a)Tanrı ilk neden olarak evreni varlığa getirmiştir Tanrı evreni yöneten değişmez yasaları da yaratmıştır. Tanrı yarattığı evrene hiçbir şekilde içkin olmayıp evrene müdahale etmez. Deizm Tanrı kavramına ve din olgusuna katı bir rasyonalist bakışla yaklaşmaktadır. bu nedenle din olgusundaki akıl dışı özellikleri ve unsurları reddetmektedir. Deistler metafizik önermeleri deney yoluyla doğrulama imkanına sahip olamadıkları için onları anlamsız bulurlar ve reddederler.

İslamiyet'in Tanrı anlayışı ve diğer inanç konuları gaybi meseleler olmakla beraber, karmaşıklıktan uzak olup yalın, basit ve anlaşılır bir mahiyettedir. İnanmak veya inanmamak kişinin elindedir. Bu nedenle, Hristiyanlıktaki paradokslar ve dogmalar İslamiyet'te görülmez. Akla İslamiyet kadar değer ve önem veren bir din daha yoktur diyebiliriz.

Deizm mucizeyi ve istisnayı ve doğal olarak Tanrının özel iradesini reddeder. Beşeri hayata bir müdahale olan vahiy, peygamber, emir ve yasaklar, ödül ve ceza gibi değerleri kabul etmez. Bütün bunlar deizmin tutarlı bir şekilde toplum hayatını modelleyebilmelerinin imkansızlığını gösterir. Çünkü hayatı anlamlandırmak ancak yukarıdaki değerlerle mümkündür.

Deizm bazı kelami problemleri de beraberinde getirmiştir. Örneğin “Alemler ilgilenmeyen Tanrı, acaba alemleri bilir mi? Alem üzerinde bir tasarrufu yoksa bu Tanrı güçlü müdür?” gibi soruların cevaplarını deizmin bulması imkânsızdır. Bu nedenle deizm insanları gerçek yerine boş bir hayal dünyasına götürmektedir. Çünkü deistler Tanrıların ilmi kudreti, iradesi, merhameti, adaleti hakkında hiçbir şey söyleyememektedirler.

Deizm, Tanrının insan hayatı ile ilgilenmediğini ileri sürerek, ibadetlerin ve ayinlerin gerekli olmadığını ifade etmektedir. Böyle bir yanlış hükümle deizmin insana ve topluma verdiği zarar çok fazla olmuştur. Çünkü Tanrı ile bağı zayıflayan insanlar, öngörülmesi mümkün olmayan kötülükleri yapabilirler.

Deizmin Tanrısı kendisine ibadet edilen bir Tanrı değildir. Çünkü deizm Allah'ın içkinliğini, kulları ile olan ilişkisini yok saymaktadır. Oysa Tanrı - insan ilişkisi insana yalnız olmadığı hissini vermekte, insana güven duygusunu aşılama ve varoluşsal kaygılarını bertaraf edilmesini sağlamaktadır. Fakat deizmde bu ilişki sağlıklı olmadığından hayatı anlamlı hale getiren dini unsurlar anlamsızlaşacaktır. Tanrı - insan ilişkisinin zayıflaması insanları bunalıma sokmaktadır. Böylece insanlar hem inanç noktasında, hem de ruhi açıdan önemli savrulmalar ile karşılaşacaktır.

Deistlerin inandığı Tanrı insanlarla hiçbir şekilde temasa geçmemekte ve onlara herhangi bir mesaj göndermemektedir. Sadece yaratıp bırakan bir Tanrı anlayışı sorunlarla beraberdir. Böyle bir Tanrının fonksiyonel olması mümkün değildir. Onlara göre Tanrı kendi başına var olmaktan başka hiçbir işe yaramamaktadır. Bu da birçok soruyu cevapsız bırakmaktadır. Örneğin “Ölümden sonra hayat var mı? Cennet ve cehennem var mı? Tanrı bizden ne istiyor? Yaratılış amacımız nedir? gibi.

Deistler bu sorulara akıllarını kullanarak cevap vermeye çalışabilirler. Ancak cevapları daima tutarsız olacaktır. Çünkü herkes kendi arzusuna göre bu sorulara cevap verecektir. Buna göre deistin Tanrı inancının hiçbir temeli ve anlamı yoktur. Çünkü haklıya hakkını vermeyen, suçluya cezasını vermeyen ve doğru yanlış ayrımı yapmayan bir Tanrı “Tanrı kavramı ve tanımı” ile çelişir.

Din konusunda bütün deistler ortak bir düşüncede birleştikleri bir tutarlılık ve iç bütünlüğü yoktur. Sadece akli temel alarak insanlığı ilgilendiren konularda iyi -kötü veya doğru - yanlış şeklinde kararlar alma noktasında insanların ittifak edeceklerini zannetmeleri geçersiz bir düşüncedir.

b)Akıl vahiy ile uyum içinde olmalı veya vahiy akla uygun olmalıdır. Dinin kutsal kitabı aklın ışığı altında analiz edilmeli ve mistik öğeler ve mucizelere yer verilmemelidir. Vahye dayanan kitabi din değil akla dayanan tabii din esastır.

Katı akılcılığa dayanması deizmin güçlü yanı olarak düşünülürse de, aynı zamanda onun zayıf yönüdür. Deizmin din konusunda akıl ile yaklaşımının yetersiz olduğu görülmektedir. Çünkü deizmde aklın tam olarak ne olduğu yeterince açık değildir. Aklın temel ilkeleri hususunda tam bir fikir birliktelikleri yoktur. Hangi akli izahın doğru kabul edileceği hala belirsizdir. Akıl insan için önemli olmakla beraber sadece bir yönüdür. Oysa insan çok boyutlu bir varlıktır ve akıl bu kompleks bütünü tek başına temsil edemez. Aklın her şeyi bilebileceği şeklindeki iddia sorunludur. Çünkü akıl her ne kadar alemin işleyişinin, yapısının konularında açıklamalarda bulunsa da, özellikle metafizik konulardaki rasyonel ve bilimsel açıklamalar yeterli değildir. Bu nedenle deizmin mutlak hakikatin, din ve vahiy

olmadan da salt akıl yoluyla yapılan çıkarımlarla elde edilebileceğini iddiası mümkün değildir.

Katı akılcılık ilkesine sadık kalmak hayatın her alanında ve herkes için imkânsızdır. Çünkü hayat pozitivist bir düşüncenin kuşatamayacağı kadar çok boyutludur. Hayatı heyecanlı ve canlı kılan inançlardır. Her şeyin bilinç düzeyinde inşa edildiği bir yerde, canlı, dinamik ve heyecanlı bir yaşam mümkün olmayacaktır.

Bugünkü ilim seviyemiz bize evrenin mutlak olarak akılla algılanabileceğini göstermiyor. Çünkü ilim hiçbir olayı ebedi ve mutlak olarak açıklayamıyor. Dolayısıyla mutlak bir ilk sebebe akılla varmak mümkün değildir. Bilim daima izafi ve şartlı olarak kalacaktır.

İnsanın akli sınırlıdır, evreni ve insanı incelerken sınırlı ilişkiler içinde ele alır. Oysa olaylar arkasında akli aşan gerçeklikler ve hikmetler bulunmaktadır. Kur'an'daki Kehf suresindeki Hz. Musa (as) ve Hızır (as) arasında geçen kıssa bu bakımdan çok önemlidir.

Aydınlanma ile birlikte gelişen tarihi süreçte, insanın hem iç hem de dış dünyası kutsaldan arındırılmıştır. İnsanın tek güç sahibi akli evrende sanki gizemli bir şey bırakmamıştır. Rasyonalizm, pozitivism ve modernite dünyayı kutsallıktan arındırırken, hem insanın hayatını anlamlandıran şeyleri yok etmiş hem de onu ruhsal güvensizliğe, ekonomik dengesizliğe, geleceğe yönelik kaygı ve umutsuzluk girdabına çekmiştir. Böyle inşa edilen dünya kurudur. İncanın duygusal ve iradi yönünün göz ardı edilmesi sağlıklı bir tutum değildir.

Deizm, dinin esrarengiz yönünü eleştirirken oldukça ifrata kaçmıştır. Çünkü birçokları vahyi inkar etmiştir. Bir şeyin esrarengiz olması onun batıl olduğu anlamına gelmez. Bilimin konusu olan evrende de birçok esrargeniz olaylar mevcuttur.

Deistler, Tanrının insana akıl melekesini vermiş olmasını yeterli görmüşlerdir. İnsanın aynı zamanda nefsi duygularla hareket edebilen bir varlık olduğu gerçeğini dikkate almayıp, insan aklını ilahi vahye tercih etme hatasına düşmüşlerdir.

Deizm Hristiyanlığa yönelik eleştirilerini genişleterek Kur'an için de bazı yanlış iddialarda bulunmuştur. Kutsal kitabımız olan Kur'an-ı Kerim'de birtakım çelişkiler ve inanılması güç anlatımlar olduğunu iddia etmişlerdir. Onların böyle haksız ve temelsiz iddiaları ortaya atmaları, İslam dini hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından ileri gelmektedir. Kur'an'ı iyice incelemeyen böyle iddiaları ortaya atmaları ne kadar bilimsellik göstergesidir. Hem bilim her şeyin önünde diyeceksin, fakat bir şeyi iyice incelemeyen yargılar ileri süreceksin. Gerçekten bilim adına utanılacak bir durum. Gerçekte İslam'da dinin temel akideleri ile aklın temel ilkeleri arasında herhangi bir çelişki bulunmadığı gibi aksine birbirlerini tamamladığı ve desteklediği gün gibi aşikardır.

Deizmde iyi ya da kötü değerlerden bahsedilmesi anlamsızdır. Çünkü değeri değerlendirecek bir merci yoktur. İnsan aklının bu konuda merci olması da mümkün değildir. Çünkü her insanın akli farklı ölçü ve değer takdir edebilir. Bunun ise bir mutlaklığı ve evrenselliği olmaz.

Deizm, ahlaki kuralların vahiyle belirlenmesine karşı olduklarından, bunları akıl ile belirlemek istemişlerdir. Yani akla geniş bir yetki vererek ahlak kurallarını belirlemişler ve böylece insanların ideal bir şekilde irşat edilmesini istemişlerdir. Bugüne kadar bu ahlak kurallarının evrenselliği konusunda fikir birliği oluşmamıştır. Bu nedenle de ahlaki normların sırf akli çıkarımlarla elde edilebileceği iddiası mantıksızdır.

Deizm, akıl ile din ve vahiy ile bilim arasında bir çelişki olduğu varsayımına sahiptir. Bu yanlış algının arkasında, vahyin Tanrıya, aklın ise insana ait bir özellik olduğu anlayışı yatar. Halbuki akıl Tanrının insana verdiği büyük bir nimettir ve her ikisinin de kaynağı aynıdır. Dolayısıyla akıl - vahiy çelişkisinden söz edilemez. Tanrının kudret sıfatı varlık alemini oluşturmuş, kelim sıfatı da kutsal kitapları ortaya çıkarmıştır.

Deizm, dinlerin yerine akli koyarak sadece akıl ve doğadan hareketle her şeyin kavranabileceğini iddia etmektedir. Fakat akıl yoluyla kişi sayısınca farklı düşünce ortaya çıkar. Elde bir referans noktası olmadığına göre hangi görüşün daha isabetli olduğuna karar verilemez. Bu ise hakikati izafileştirir ve doğru ile yanlış arasındaki fark kaybolur. Nitekim felsefe tarihine bakıldığında salt akıl ve insan bilgisi ile varlığı açıklamaya çalışan filozoflar arasında büyük görüş farkları olup, sürekli olarak birbirlerini yanlışlamaya çalıştıkları görülür.

Aklın doğru bilgi ile beslendiği zaman iyi bir yol gösterici olur. Aksi halde yanılgılar kaçınılmazdır. Bu doğru bilgiler de ancak vahiy bilgileridir. Akıl duyguları her zaman kontrol ve idare edemez. Ayrıca insan salt rasyonel bir varlık da değildir. Dolayısıyla sadece akıl üzerinden bir yaşam tasavvuru düşünülemez.

Deistler, akıl ile Tanrıya ulaşabildiklerine göre, peygamber ve kutsal kitaplara ihtiyaçları olmadığı görüşündedirler. Evet akıl yolu ile tek Tanrının varlığı düşünülebilir. Fakat bu Tanrının sıfatları, fiilleri ve özellikleri konusunda akıl ile hiçbir bilgi elde edilemez. Buna göre peygambersiz bir dini inanç, içerik bakımından tamamen boştur ve pratik olarak herhangi bir anlama sahip değildir. Bu ancak deistlerin kendi nefislerinin hoşlandığı ve tatmin olduğu bir görüştür.

Deistler ahlak kuralları ortaya atabilirler. Fakat insanların niçin ahlaklı olmaları gerektiğini izah edemezler. Bu nedenle doğal din diye tanımladıkları dinin hiçbir şekilde din vasfı yoktur. Çünkü dinlerinin hiçbir yaptırım gücü yoktur. Ahireti inkar ettiklerine göre zaten ilahi bir yaptırımdan bahsetmeleri de absürt bir şey olur. Tek Tanrılı ve vahye dayalı bir dine bağlı olan bir kişinin bu sorulara vereceği

cevaplar belirlidir. Çünkü cevapların referansları olarak Tanrı, peygamber ve kutsal kitap vardır. Fakat deizmin elinde böyle bir kaynak olmadığı için, din ile ilgili sorulara devamlı cevapsız kalmaya mahkumdur.

c) Hakikat verili değil, kazanılan bir bilgi nesnesidir. Bu nedenle hakikate giden bilgiye rasyonalizmin ve emprizmin metoduyla ulaşabiliriz. Tabiat kutsal veya manevi boyutları olan bir obje değildir.

Deizm, bilime aşırı güvenmek suretiyle insanın sadece bilen yönüne ağırlık vermiştir. İnsanın his, irade, duygu boyutu göz ardı edilmiştir. Böylece insanın hassas bir alanı olan iç dünyasındaki özlemleri, arzuları, onu yaşamaya bağlayan sevgisi ve diğer duyguları göz ardı edildiğinden, gerçek dışı bir düşünce sistemi olduğu ortaya çıkmıştır.

Bilimsel buluşları ve verileri kaynak göstererek dini inançların irrasyonel olduğunu iddia etmek fevkalade yanlıştır. Çünkü bilimin etki sınırları bellidir. Din ise büyük çapta bu sınırların dışındadır. Her bilimsel yöntemin ve bulgunun temelinde bir dünya görüşü yatar. Paradigmalar ve dünya görüşleri ise birtakım ön kabullere bağlıdır. Bu nedenle bilimsel önermelerin mutlak ve evrensel olduklarını iddia etmek çok saçmadır.

Maalesef akılcılık ve bilim, dünyamızın gitgide daha büyük bir bölümünü işgal etmekte ve uygulanan eğitim sistemleri ile yeni yetişen neslin beyinlerine zorla doldurulmaya çalışılmaktadır.

İslam Dininde Aklın ve Tanrı-Alem-İnsan İlişkisinin Önemi

İslam düşüncesinin temel yönelişi, Allah, alem insan münasebetlerini asla koparmama ya da zayıflatmama doğrultusunda olmuştur. İslam dini var olanı bir bütünlük içinde kavrar. İlimde akıl hakim olup, sanatta duygu ön plandayken din insanın hem akıl hem duygu hem de sezgi yönüne hitap eder. Onu bütün boyutlarıyla bir bütünlük içinde kavrar ve şahsiyetine şekil verir. Bu şekillendirme ise vahiy, yani Kur'an-ı Kerim sayesinde olur. Kur'an'a bakıldığı zaman insan niçin vardır sorusunun cevabında “kulluk etmek”, “ibadet etmek”, “imtihan edilmek”, “kimin daha iyi iş yapacağını görmek” şeklindeki açıklamaları buluruz. Aşağıdaki ayetlerde insanın bu davranışlarının çok değerli birer faaliyet olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Kısacası Kur'an-ı Kerim Tanrının alem ve insanlığa olan münasebetini sağlam ve etkin bir zemine oturtmayı hedeflemektedir.

“Andolsun, insanı Biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de Biz biliriz. Çünkü Biz ona şah damarından daha yakınız.” (Kaf, 50/16)

Bu ayete göre yaratan sürekli olarak yarattıklarıyla münasebet halindedir. Onun durumunu çok yakından bilmektedir. O daima kulu ile beraber olup kulunun her halinden haberdardır.

“O, beni yaratan ve bana doğru yolu gösterendir. O, beni yediren ve içirendir. Hastalığımda da O bana şifa verir. O, benim canımı alacak ve sonra diriltecek olandır.” (Şuara, 26/78-81)

“Göklerdeki ve yerdeki her şeyi Allah'ın bildiğini görmüyor musunuz? Üç kişi gizlice konuşmaz ki dördüncüleri O olmasın; beş kişi gizlice konuşmaz ki altıncıları O olmasın. Bundan daha az yahut daha çok da olsalar, nerede olurlarsa olsunlar, O mutlaka onlarla beraberdir. Sonra onlara yaptıklarını kıyamet günü haber verecektir. Allah her şeyi hakkıyla bilir.” (Mücadele, 58/7)

“Göklerdeki her şey, yerdeki her şey Allah'ındır. Allah her şeyi kuşatıcıdır.” (Nisa, 4/126)

“Gözler onu idrak edemez, ama O gözleri idrak eder. O en gizli şeyleri bilendir. Her şeyden hakkıyla haberdar olandır.” (Enam, 6/103)

Kul bütün benliği ile Allah'a dua ettiğinde, duasına cevap verileceğini ümit eder. Kur'an insanın bu ümidini çok güzel bir şekilde açıklamaktadır:

“Kullarım Beni senden sorarlarsa bilsinler ki, gerçekten Ben onlara çok yakıным. Bana dua edince dua edenin duasına cevap veririm. O halde doğru yolu bulmaları için Benim davetime uysunlar, Bana iman etsinler.” (Bakara, 2/186)

“(Ey Muhammed!) De ki: Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin?” (Furkan, 25/77)

Yukarıdaki ayetler deistlerin görüşlerinin İslam tarafından reddedildiğini ifade etmektedir. İnsan Rabbine sığındığı ve O'na yöneldiği oranda mutlu ve huzurlu olur. Varoluşuna anlam ve değer katar. Bu manada dua insanı özüne götürür. Duadan uzaklaşmak ise insanın varoluşunun anlamından uzak kalması demektir.

“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 51/ 56)

Kur'an-ı Kerim insanların Allah'a kulluk etmelerini, onların yaratılışlarının hikmet ve gayesi olarak görür.

“Onlar ayakta, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. “Rabbimiz bunu boş yere yaratmadın. Seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru” derler.” (Ali İmran, 3/191)

Kur'an'da bir çok ayette, iman etme ve salih amel işleme ayrılmaz bir bütün olarak sunulmuştur.

“Ancak, iman edip salih ameller işleyenler başka. Onlar için devamlı bir mükafat vardır.” (Tin, 95/6)

“Onlar inananlar ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur. İnanan ve salih amel işleyenler için mutluluk ve güzel bir dönüş yeri vardır.” (Rad, 13/28,29)

İnsan kaygıları, üzüntüleri, hayal kırıklıkları ve endişeleri olan bir varlıktır. Özellikle günümüz dünyasında insanlar bu duyguları çok daha yoğun bir şekilde yaşamaktadırlar. Bu bağlamda her türlü maddi imkana rağmen insanların mutsuz olduğu hiçbir şeyden tatmin olamadıkları görülmektedir. Yani modern hayat insanın manevi değerlerini inşa etmekten ziyade onları ciddi anlamda tahrip etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de, insanın Allah'la olan irtibatını her daim canlı ve dinamik tutarak ancak sıkıntılardan kurtulabileceği vurgusu yapılmaktadır.

“Onlar başlarına bir musibet gelince, biz şüphesiz her şeyimizle Allah'a aitiz ve şüphesiz O'na döneceğiz derler.” (Bakara, 2/156)

Kur'an insanların hangi durumda olursa olsun, Rablerine sığınmalarını ister. Çünkü Allah Teâlâ daima mümin kullarının dostu ve koruyucusudur.

“Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, insanlara yarar sağlayacak şeylerle denizde seyreden gemilerde, Allah'ın gökten yağdırıp kendisiyle ölmüş toprağı dirilttiği yağmurda, yeryüzünde her çeşit canlıyı yaymasında, rüzgarları ve gökle yer arasındaki emre amade bulutları evirip çevirmesinde elbette düşünen bir topluluk için deliller vardır.” (Bakara, 2/164)

“O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Bütün yıldızlar da onun emri ile sizin hizmetinize verilmiştir. Şüphesiz bunlarda aklını kullananlar için ibretler vardır.” (Nahl, 16/12)

“O diriltendir, öldürenidir. Gece ile gündüzün birbirini takip etmesi de O'na aittir. Hala aklınızı kullanmıyor musunuz?” (Müminun, 23/80)

“O, sizi (önce) topraktan, sonra az bir sudan (meniden), sonra alaka'dan yaratan, sonra size (ana rahminden) çocuk olarak çıkaran, sonra olgunluk çağına ulaşmanız, sonra da ihtiyarlamanız için sizi yaşatandır. İçinizden önceden ölenler de vardır. Allah bunları, belli bir zamana erişmeniz ve düşünüp akıl erdirmeniz için yapar.” (Mümin, 40/67)

Kur'an-ı Kerim'de inananlardan sürekli olarak akıllarını kullanmaları, ibret almaları, var olan şeyler üzerinde derin derin düşünerek tefekkür etmeleri istenmiştir. Yukarıdaki ayetler bunlar için örneklerdir.

Hristiyanlıkta geçmişten günümüze kadar sağlıklı ve sağlam bir temele oturtulamamış olan Tanrı - alem - insan münasebetinin İslam dininde ideal seviyede gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla İslam dininde insanların deist bir tutuma sahip olma ihtimalinin çok zayıf olduğu söylenebilir. Bununla birlikte bir taraftan İslam dinini temsil ettiği iddiasında olan, diğer taraftan da dini kendi

çıkar ve emellerine alet eden art niyetli kişilerin İslam dinine çok büyük zarar verdikleri hususu da göz ardı edilmemelidir. Bu kötü niyetli kişilerin yanlış tutum ve davranışları başta gençler olmak üzere toplumu ciddi manada rahatsız etmekte, hatta onların dine karşı zaman zaman sert tepkiler vermesine sebep olmaktadır. Bu sorunu çözmek için öncelikle gençlere ve toplumun diğer kesimlerine sağlıklı bir din eğitimi verilmelidir. Bu sayede onlar deizm ya da ona benzer yanlış ulûhiyet anlayışlarından etkilenmemeleri temin olunabilir.

Yayınlama Tarihi : 14.01.2021

Niçin Yaratıldık?

Bu sorunun cevabını insanlar tarih boyunca düşünmüşlerdir. En eski devirlerde bile birçok mitolojik anlatımlar ortaya konulmuştur. Ancak bunların hiçbiri sorunun gerçek cevabı olamamıştır. 18. yüzyıldan itibaren metafizik (manevi) değerler dışlandığı için insan yaratılışının amacı olarak sadece dünyevi arzular ve hedefler ifade edilmiştir. Bu yaklaşımın bir nedeni bilimsel buluşların insanları yanıltmasıdır. Çünkü bilimsel yaklaşım maddenin ve evrenin fiziksel yapısı itibarıyla anlaşılmasını sağlayacak çalışmadır. Bilimsel bilgi evrene, maddeye ve hayata dair felsefi bir argüman ileri sürmez. Yani “Niçin yaratıldık?” sorusuna cevap vermez. Ancak insanlar bilimsel verilerden hareket ederek birçok farklı felsefi varoluş gayeleri üretmişlerdir. Bunların büyük bir kısmı akılcılık ve rasyonellik perdesi altında, hayatın amacının faydacılık ve insanın şehvet unsurlarına indirgemektedir. Ancak akli başında olanlar bunların yanlış olduğunu fark ederler.

İnsan aklını kullanarak kendisinin dünyada varoluşunun nedenini anlamak zorundadır. Bunun için hem kendi nefsinin hem de çevresindeki evreni incelemelidir. Bu incelemelerin sonunda iç dünyasından, vicdanından, aklından, kalbinden ve duygularından gelen sesler ve sözler iyice sorgulanmalıdır. Çünkü kalbini ve vicdanını tatmin etmeyecek bir çözüm önerisi kendisini mutlu etmeyecek, bilakis bir bunalıma götürecektir. Kişi bu incelemeleri yaparken elde ettiği cevapları bir bütünlük içinde kavramaya çalıştığı zaman, evrende ve kendi nefsinde mükemmel bir sistemin mükemmel bir şekilde çalıştığını fark edecektir. Böyle mükemmel çalışan bir sistemin muhakkak bir kurucusu ve düzenleyicisi olduğuna kanaat getirecektir. Akli ve duyguları ile bu sistemin bir yaratıcısının var olduğunu algıladıktan sonra, bu yaratıcının özelliklerinin ne olduğunu belirlemesi mümkün olmayacaktır. Bu durumda akli ve duyguları dışında mevcut olan ilahi mesajları incelemek ihtiyacı duyacaktır. Dünya içinde birçok ilahi mesaj tebliğ etme çalışan din anlayışları vardır. Bunları yine akıl süzgeci ile tarayarak yanlış ve çelişkili olanları ayıklamak zorundadır. Sonunda bugün için aklına uygun ve çelişki içermeyen tek ilahi mesajın İslam dini olduğunu göreceklerdir. Dolayısıyla “Niçin yaratıldık?” sorusunun cevabını İslam dinini inceleyerek arayacaktır. Biz de aşağıda bu sorunun cevabını İslam’ın ışığı altında inceleyeceğiz.

İnsanın ve Evrenin Yaratılışı?

Allah Teâlâ varlıkları yaratmak istediği zaman, önce kendisinin Ehadiyet (birlik) güneşinin nurundan Nur-i Ruh-i Muhammediye’yi yarattı. Ona muhabbet nazarıyla bakınca onda haya oluştu ve su damlaları halinde aktı. Bu damlalardan peygamberlerin ruhları, sonra bunların nurundan evliyanın ruhları, evliyanın ruhlarının nurlarından da müminlerin ruhlarını yarattı. İnsan ruhlarının nurundan

sırasıyla melekler, cinler, şeytanların ruhları yaratıldı. Bundan sonra diğer melekut çeşitleri yaratıldı. Böylece melekût alemini yaratılmış oldu.

Cenab-ı Hakk bundan sonra yüce isimlerinin (Esmâ-ül Hüsnâ) belli olması için mülk alemini (cisimler alemini) yarattı. Mülk alemini sırasıyla Arş-ı Azam, Kürsi, Cennet ve Cehennem. Yedi Kat Gök ve dört temel unsur (toprak, su, ateş, hava) yaratıldı. Mülk aleminin yaratılışı altı günde tamamlandığı Kur'an'da bildirilmektedir. Bunların 6. günü cuma idi ve cuma gününün öğleden sonrasında topraktan Hz. Adem (as) yaratılmıştır.

Böylece bütün varlık mülk ve melekut olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Bunlara halk ve emir de denir. Allah Teâlâ bunların hepsini şu ayette toplamıştır:

“Şüphesiz Rabbiniz Allah gökleri ve yeri altı günde yarattı. Sonra arş üzerine hükümrân (istiva etti) oldu. O geceyi durmadan onu kovalayan gündüze bürüyüp örter. Güneş, ay ve yıldızlar emrine amadedir. İyi biliniz ki yaratma ve emir onundur. Alemlerin Rabbi olan Allah ne yücedir.” (Araf, 7/54)

Emir alemini cisim aleminin zıddıdır. Emir aleminde ölçme, bölünme ve parçalanma olmaz. “Kün” emri ile durmaksızın hemen var olmuştur. Halk alemini ise ölçme ve bölünme kabul eden latif ve kesif cisimlerden ibarettir. Her ne kadar o da “Kün” emri ile ortaya çıkmış ise de, vasıtalar ve “gökleri ve yeri altı günde yarattı” ayetinde ifade edildiği gibi günlerin geçmesi ile meydana gelmiştir. Melekût aleminin yaratılması için bir şeye ihtiyaç duyulmazken, melekût aleminin dışındakiler bir şeyden yaratılmışlardır. Bu nedenle emir ile yaratılana “Emir alemini”, bir şeyden yarattığına da “Halk (yaratma) alemini” denmiştir.

Emir alemini hem ruhlar melekûtunu hem de nefislerin melekûtunu kapsar. Bu nedenle Kur'an'da *“Bir de sana ruhtan soruyorlar. De ki: Ruh Rabbinin emrindedir.”* (İsra, 17/85) buyurulmuştur. Benzer şekilde *“Güneş, ay ve yıldızlar emrine amadedir”* buyurulmuştur. Ancak yalnız insan ruhu şerefli kılınmıştır. Çünkü *“ruhumdan”* ifadesi ile Hakk'a tahsis edilmiş ve keramet bulmuştur. Aynı şey şu ayette de ifade edilmektedir:

“Ant olsun ki, biz Adem oğullarını karada ve denizde üstün bir şerefe mazhar kıldık.” (İsra, 17/70)

İşari olarak buradaki “Kara” cisimler alemini, “Deniz” melekut alemini gösterir. İnsan bu iki alemde de üstün kılındığı ayetten anlaşılmaktadır. Bunun nedeni Kara ve Deniz'in yüklenmeye yanaşmadığı emaneti insanın yüklenmesidir.

“Onlar onu yüklenmeye yanaşmadılar, ondan korktular da onu insan yükledi.” (Ahzab, 33/72)

Bu nedenle insan emanet yükünü taşıdığından kara ve denizden yani mülk ve melekût aleminde üstündür. İnsan bütün aciz ve zayıflığına rağmen Allah

Teâlâ'nın yükünü taşıyorsa, Allah Teâlâ da kuvveti, kudreti ve keremiyle onun yükünü taşıyordur. Bu âşık ile mâşuk arasındaki ilgi gibidir. Âşık ile mâşuk arasına başkası giremez. Âşığın naz yükünü ancak mâşuk çeker. Âşık için mâşuk'un isteği daima önce gelir. Bil ki, nasıl cilvenin âşığa ulaşmadan önce, aşığın maşuka isteği yoktu. Fakat mâşuk daha âşık yok iken aşk talebinde idi. Harakani Hazretleri dediği gibi, "O, kendisine istediğini bize de istedi."

Hakk Teâlâ bizi "*İki elimle yoğurdum*" kerameti ile şereflendirdi ve bizi ruhundan izafet elbisesine giydirdi. "*Sizi arzın halifeleri yaptı*" (Enam, 6/165) sırrınca hilafet tahtına oturttu. "*Allah onları sever*" tacını başına koydu. Bütün mele-i alayı tahtının önünde secde ile memur kıldı. Bize mülk ve melekut içerisinde "*Kullarımız arasında seçtiklerimiz*" (Fatır, 35/32) diye seslendi.

Ey insanoğlu! "Ben niye yaratıldım?, Ben niye dünyada varım?" diye sorular sorunca bu gerçekleri hatırla. Allah tarafından nasıl bir konumda yaratıldığını düşün. Bu yaratılışın azameti ve şerefi karşısında dilini tut ve kalbini tamamen Allah'a çevir ki âşık ile mâşuk arasındaki durumu tam hakkıyla anlayasın. Allah Teâlâ ile olan aşkımızın sebeplerini saymaya kalksak bunlara dilimizin gücü yetmez. Mülk ve melekût alemleri bizim naz sarayımızın büyüklüğünü nasıl ölçebilir?

Bunu Necmeddîn-i Dâye Hazretleri bir şiirinde şöyle dile getiriyor:

Başımda aşkımın o kadar çok cilvesi var ki,
Neredeyse bana âşık olduğun zannına kapılacağım,
Ya vuslat başımıza çadır kuracak,
Ya da bu zannımdan dolayı başım vurulacak.

Kur'an'daki ayetlerden şu anlamı çıkarabiliriz: İster mülk olsun, isterse melekût olsun, her şey insanın akıl ve ruh güneşinin nurundan yaratılmıştır. Bu nedenle hayvan, şeytan ve melek, ruh taşıyan her varlık hayatını âdemoğlunun ruhunun güneşinin ışığına borçludur. Aynı şekilde yıldızlar, felekler, yeryüzü ve sema, bitkiler, cansızlar ve unsurlar gibi nefis sahiplerinin varlığı onun akli sayesinde. Ey insanoğlu! Bunlar karşısında artık Allah Teâlâ'nın "dön" emrine uy ve kendini onun kulluğuna ada. Senin için başka seçenek yoktur. Bir âşığa ancak bu yaraşır.

Ruhun İnsan Bedenine İndirilmesinin Hikmeti Nedir?

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "*Asra yemin olsun ki, insan mutlaka ziyandadır. Ancak iman edenler, salih amel işleyenler bunun dışındadır.*" (Asr, 103/1-3) Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "*Allah için nur ve zulmetten yetmiş bin perde vardır.*"

İnsan ruhu emir aleminde Rabbine yakındı. Bedene indirilmesi için mülk ve melekût aleminin bütün mertebelerinde geçmiştir. Geçtiği her mertebenin özü ve hülâsası olan şeyler ona yoldaşlık etmişlerdir. Her birinin faydalı taraflarından yararlanmayı, zararlı taraflarından kaçınmayı öğrenmesi için bu yolculuğu yapmıştır. Ruh, cismani ve ruhani binlerce mertebeden geçtikten sonra bedenle birleştiği zaman, nur ve karanlıktan oluşmuş yetmiş bin perde meydana gelmiştir. Bu perdeler yüzünden Allah'ın Ehadiyet cemalini seyretmekten, Hakk ile konuşmaktan ve O'na yakın olmaktan mahrum olmuştur. En yüksek makamdan en düşük makama (esfele safilin) inmiştir. İnsan dünyaya gelince ruhu bu perdelerle örtülü olduğu için daha önce yaşadığı manevi hayatı hatırlayamamaktadır. Bugün o alemlerdeki hiçbir düşünce aklına gelmemektedir.

Eğer kalpte asli vatana karşı bir muhabbet eseri görülmez, herhangi bir talep söz konusu olmaz ve gönül bu aleme bağlanırsa, bu imansızlık işaretidir.

“Fakat o dünyaya saplandı ve hevesinin peşine düştü. Onun durumu tıpkı köpeğin durumuna benzer.” (Araf, 7/ 176)

Kim bu perdelerle örtülü kalır ve bu perdeleri kaldırma derdine düşmezse ebedi hüsranda kalır. *“Asra yemin olsun ki insan mutlaka ziyandadır.”* (Asr, 103/1,2) Bu hüsrana ve perdelerden kişi ancak iman, salih amel ve şariat kanunu vasıtasıyla kurtulur. *“Ancak iman edenler ve salih amel işleyenler bunun dışındadır.”* (Asr, 103/3)

Bir kısım kimseler, insan ruhunun bedenle birleşmesi sebebiyle mutlaka hüsrana afetine maruz kalacaklarını hatırlatmaktadırlar. Fakat iman eden ve salih amel işleyen kimse perdelerin afetlerinden ve bedeninin sıfatlarından kurtularak asli mekanına dönebilir. Bunun için insana emredilen ibadetlerin yapılması kendi menfaati içindir. Çünkü bu ibadetler sayesinde perdelerin afetlerinden kurtulmuş olur ve eski makamına dönebilir. Allah Teâlâ'nın ibadetleri farz kılmasının nedeni insanın asli makamına geri dönmesini temin etmek içindir. Yoksa Allah'ın bu ibadetlere ihtiyacı yoktur. Cenab-ı Hakk mülk aleminde ne yaratmışsa ve neyi farz kılmışsa bütün bunlar insanın menfaati içindir.

İnsan beden tarlasına ekilen bir tohum gibidir. Bu tohumun olumlu gelişmesi için bazı kurallara uymak gerekir. İnsan ruhu beden tarlasına ekilmeden önce Hakk'ın kelamını duyma kabiliyetine sahipti. Bu nedenle emir aleminde *“Ben sizin Rabbiniz değil miyim?”* (Araf, 7/172) ahdinden haber aldığı zaman *“evet/ belâ”* cevabını vermişti. Bugün de bu soruya cevap verebilmesi için yapması gereken ibadet ve salih ameller vardır. Eğer ruh tohumu iman suyu ve salih amel terbiyesi almazsa beşeriyet çukurunda çürüyerek toprak özelliğini kazanır. Böylece *“Fakat o dünyaya saplandı ve hevesinin peşine düştü.”* (Araf, 7/176) özelliğine sahip olarak *“orada ebedi kalacaklardır”* şeklinde dile getirilen hüsrana içinde kalır. Her kimse

de Allah'ın emir ve yasaklarına uymamakta ısrar ederse gönül kapısı gayb alemine tamamen kapanır. Böylece artık iman etmesi mümkün değildir.

“İnkâr edenleri uyarsan da uyarmasan da onlar için birdir, inanmazlar. Allah onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir, gözlerinin üzerinde bir de perde vardır. Onlara büyük bir azap vardır.” (Bakara, 2/6,7)

Allah'ın emir ve yasaklarına riayet eden kulların gözlerindeki perdeler kaldırılır. O zaman kul geçtiği bütün ruhani ve cismani mertebelerini görür. Bu kimseler bütün varlığın bağlı olduğu ilk makamdan baba sulbüne, oradan anne karnına tutunup bu aleme gelinceye kadar bütün merhaleleri hatırlar ve görürler.

Şeyh Muhammed Kûf (ra) Nişabur'da Şeyh Ali Müezzîn'den aktardı ki o şöyle demiştir: “Hatırladığım kadarıyla Hakk'ın kurb âleminde bu âleme geliyordum. Ruhum göklerden geçiriyordu. Ulaştığım her gök katında beni gören gök ehli “bu biçareyi yakınlık makamından uzaklık alemine gönderiyorlar, en yüceden aşağıya indiriyorlar, mukaddes geniş bahçelerden daracık dünya zindanına ulaştıracaklar” dediler. Bu duruma çok üzülerek bana acıdılar. Bunun üzerine Allah'ın hitabı onlara ulaştı: “Onu bu aleme kötülüğünden dolayı gönderdiğimizi zannetmeyin. İzzet ve cemalime yemin olsun ki onun dünyada yaşadığı müddet içinde bir defa olsun bir kuyu başında yaşlı bir kadının kovağını doldurması, mukaddes bahçelerimde yüz bin sene Subbûh ve Kuddûs isimle meşgul olmasından daha iyidir. Siz başlarınızı örtülerinizin altına çekin bakayım!” *“Her grup kendilerinde bulunan ile sevinip böbürlenmektedirler.”* (Müminun, 23/53) ve Benim ilahlık işimi Bana bırakın ki: *“Ben şüphesiz sizin bilmediklerinizi bilirim.”* (Bakara, 2/30) buyurdu.”

Necmeddîn-i Dâye Hazretleri Mirsadü'l İbâd adlı kitabında şöyle yazmaktadır: “Ruh her ne kadar ruhlara aleminde Hakk'a yakın olmanın zevkini tatmış, o aleme münasip marifeti elde etmiş, Hakk'ın mükâşefe ve müşâhedesine ererek onunla konuşma şerefine ulaşmışsa da, bu makamların kemali ve mutluluklarının tamama ermesi ancak ruhun bedene indirilip terbiye görmesiyle mümkün olur. Çünkü marifet için gerekli olan dahili ve harici alet ve edavat ancak burada mevcuttur. Bunlar nefis, kalp, sır, hâfi ve insanda bulunan diğer batıni idrak kuvvetleri ile işitme, görme, koklama, tatma ve dokunma gibi zahiri beş duyu organıdır.

Ruh gayp alemindeyken nuri ve ruhani olduğundan bu alemin külli bilgilerine vakıftı. Akıldan bu makama münasip bilgileri elde etmişti. Ancak her iki alemin külli ve cüzi bilgilerini idrak etmek için gerekli olan diğer gayb ve şehadet idrak kuvvetleri onda henüz bulunmuyordu, burada hasıl oldu. Gerçek marifete ulaşmak da ancak bu iki alemin alet ve edavatı vasıtasıyla gerçekleşti. Hakiki marifet “bilinmeyi sevdim” diye dile getirildiği şekilde Hakk'ın Zat ve sıfatını bilmektir.”

Bazı Yanlış Düşüncelere Eleştiriler

İnsanlar zaman zaman yaratılış ile ilgili bazı yanlış düşüncelere sahip olmaktadır. Bu düşünceler çevrenin ve nefsin etkisi ile oluşmaktadır. Aşağıda bu türlü düşüncelerin bazılarına eleştiriler yapılacaktır.

1) Tanrı neden insanların ibadet etmelerini istiyor? Buna ihtiyacı var mı?

Allah Teâlâ'nın kullarının ibadet etmelerini istemesinin sebebini yukarıda açıkladık. Kul hakkıyla ibadet ederse, Hakk ile arasındaki perdelerin kalkmasını temin eder. Böylece Hakk'ın cemalini tekrar görebilir. İnsanın nihai ve gerçek mutluluğu budur.

“Ben cinleri ve insanları ancak Bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 51/56)

Hakk'a kulluk etmek, O'nu “bilmelerini istediği” içindir. O zaman şu sorulabilir: Madem ki emir aleminde ruh Allah'a yakındı. Bu onun tekamülüne yetmiyor muydu? Bunun cevabını Necmeddîn-i Dâye Hazretlerinin yukarıdaki sözlerinde verilmektedir. Dâye Hazretleri'nin de ifade ettiği gibi, insan ruhu tam ve mükemmel bir hale gelmesi için hem melekût hem de mülk aleminin bütün sırlarına vakıf olması gerekiyor. Ruh emir aleminde iken melekût alemini tanıyordu, ancak mülk alemini tanıması mümkün değildi. Ruhun mülk alemini de tanıması ve bilmesi için dünyada bir bedene inmesi gerekiyordu. İşte bu da yaşadığımız dünya hayatıdır. Hakk Teâlâ'nın “bilinmeyi sevdim” diye dile getirdiği kendisinin isim ve sıfatlarının bilinmesi ancak dünya hayatının yaşanması ile tamamlanacaktır. Bunun için insanın dünyada ne yapması gerektiği, kendisine ilahi mesaj olan Kur'an'da bildirilmiştir. Bu mesajları uygulayan bir insan tam kemalata ve marifete ulaşmış olacaktır. İşte ibadetin insana faydası budur. Her şey insanın faydası için yaratılmıştır. Fakat insan tercihlerini Allah'ın istediği yönde yapmazsa, sonuçta kemal mertebesine ulaşamaz. Bu da onun için ebedi bir hüsrân ve azap olur. Bu durum Kur'an'da insanlara bildirilmiştir.

2) Dünyaya kendi isteğim ile gelmedim. Neden sorumlu oluyorum?

İnsan ruhu yaratıldığı zaman akıl ve nefis te kendisine eşlik edecek şekilde yaratılmıştır. İnsan dünya hayatında daima akıl ve nefsinin mücadelesi altındadır. Bunların dışında bir “ben”liğin varlığı söz konusu değildir. İnsan kendisini ruhundan ve bedeninden soyutlayıp başka bir varlığın mevcut oluşundan bahsetmesi anlamsız ve boş bir şeydir. Fakat insanın düşündüğü ve hissettiği şeyler aklın ve nefsin mücadelesi ile ortaya çıkar. Bu düşüncelere dış dünyanın da etkisi vardır. Ancak bu etkiler insanda başka bir varlık oluşturmaz.

Bugün maalesef bazı yanlış tanımlamalar bilimsellik olarak anlatılmaktadır. “Ben” olmak insanda ayrı bir soyut varlığın mevcut olduğu gibi algılanmaktadır. Böyle bir varlık yoktur. Dolayısıyla insan aslında ruh ve içinde bulunduğu bedendir. Ruhun yaratılışta kendisine eşlik eden akıl ve nefsi ise bedenle ilgili değildir. Dolayısıyla bunların dışında insanı tanımlayacak ve açıklayacak bir varlık yoktur. İnsanların “ben” diye vurguladıkları aslında nefislerinin kendisini öne çıkarmasıdır. Nefis daima öne çıkmaya çalışır. İşte “kendi isteğim” denilen şey nefsin istediği şeydir. Akıl bununla mücadele eder ve onun aşırılıklarına engel olmaya çalışır. Ancak birçok insanda nefis akla galip gelmektedir. Maalesef bu da insanları yanlışla sürüklemektedir. Bunun engellenmesi ancak nefsin terbiye edilmesi ile mümkündür. Bu da İslam dini ile ilgili kitaplarda uzun uzun anlatılmıştır.

İnsanın yaratılışında nefsinin hiçbir dahli yoktur. Hatta nefsin kendisi de insan ruhuna eklenmiş bir yaratıktır. Bu durumda nefsin yaratılışta bir isteği olup olmaması söz konusu olamaz. İnsanın aklına gelen her türlü benlik düşünceleri tamamen nefsindendir. Dış çevrede, insanda bu türlü düşüncelerin oluşmasında nefsi tahrik eden faktörler vardır. Bunların başında şeytan gelir. Şeytan insana düşmandır. Bu nedenle de onu hak yolundan saptırmak için birçok vesveseyi insanın gönlünü atar. Bu vesveseler nefsin hoşuna gider ve onları dile getirir. Bunu da insanın büyüklenmesine ve Hakk’a karşı gelmesine neden olur. İşte dünya hayatı nefse karşı mücadele etmenin yeridir. Nefsine karşı galip gelip onu terbiye edebilenlere ne mutlu!

3) Dünyada neden imtihan ediliyoruz?

Allah Teâlâ, dünya hayatını, ölümü ve dünya üzerindeki süsleri, ziynetleri insanları imtihan etmek için yarattığını Kur'an-ı Kerim'de ifade etmektedir. Bu imtihan insanlara dünya hayatında verilen nimetlerin, imkanların kaynağının ne olduğunu bilip bilmediklerini test etmek içindir. İnsanın yaşadığı dünya hayatında kendisine verilen her türlü nimetin Allah tarafından verildiği bilincinde olması gerekir. Her aldığı ve verdiği nefesin onun için yaşam ve varlık kaynağı olduğunu idrak etmeli ve bu imkanın da Allah tarafından kendisine verildiğini düşünmelidir. Çünkü Allah istemediği insan bir parmağını bile oynatamaz. Her şey Allah'ın gücü ve iradesi altındadır. İnsan bunu bilmeli ve Rabbine hamd ile şükretmelidir. Bu şükür ise ibadetlerle yapılır. Allah'ın vaaz ettiği emir ve yasakları yerine getirmekle yapılır. Bunları yapmayanlar Allah'ın verdiklerine şükretmiş olamazlar. Bu da istenilen bir şey değildir. Çünkü bu karşı gelme, daha önce anlattığımız yaratılışın hikmet ve amacına aykırıdır. Bu karşı gelme aslında insanın kemale ulaşmasını engeller. Bu bakımdan yanlıştır. Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gelenler kendilerinin kemale ulaşmasını istemeyen kimselerdir. Ancak Allah'ın arzusu insanların tam bir kemalatla ömrünü tamamlamasıdır. İnsan işte böyle bir iş için dünya hayatına

gönderilmiştir. Bunu gerçekleştirenler Allah'ın rızasını kazanırlar ve ebediyyen kurtuluşa ererler. Bu ise dünyadaki imtihanı geçmek demektir. Bunları gerçekleştirmeyenler imtihanı geçememiş olanlardır. Onlar kemalatını tamamlayamamış olduklarından ömürlerinin sonunda bedbaht olacaklardır.

Bu imtihan yalnız insanlara değil, bir amaç için kendine görev verilen her canlı için geçerlidir. Bu bağlamda Allah'ın emri ile dünyada yayılan korona virüsü de imtihandadır. O da kendisine verilen görevi hakkıyla yerine getirmekten sorumludur. Virüsün işlevi Allah'ın emri ve izniyle olmaktadır. Virüs kendisine verilen güç ve imkan ile görevini yerine getirir ve insanların organlarını deforme ederek onları hasta eder. Virüsün görevi budur. Ancak virüs bu görevini yerine getirirken bilinçlidir ve bu görevin Allah'ın bir emri olduğunu bilir. Kendisinin iradesini kullanarak verilen görevi yerine getirmeye çalışır. Ancak burada kendi iradesi için içine girdiği için sorumluluk taşır. İşte bu da onun imtihanıdır. Virüsün dünyadaki etkisini gördükten sonra onun imtihanını geçtiğini tahmin edebiliriz. Allah Teâlâ'nın yarattığı sistem böyle mükemmel bir şekilde çalışmaktadır. Ey insanoğlu, gafletten uyan ve Rabbinin senden istediği şeyleri bilinçli olarak harfiyen yerine getir ki, O'nun istediği "Kendisini bilme" (marifet) gerçekleşsin.

4) Bedenimize indirilen ruhu biz kendimiz seçmedik. Bu ruh kötü ise bunun cezasını bizim bedenimiz neden çekiyor?

Bir şeyi seçmek için seçilen şeyin dışında asıl olan bir varlığın olması gerekir. Fakat insanın kendi ruhundan başka bir varlığı söz konusu değildir. Dolayısıyla ruhunu seçme diye bir şey anlamsız ve boştur. Bu düşünceler yukarıda anlatıldığı gibi insan nefsinin, dış etkilerinin etkisiyle kendini ön plana çıkarmak istemesinin sonucudur. Bu düşünceler tamamen nefساني olup somut hiçbir karşılığı yoktur.

İnsan kendisinin yaratılışında hiçbir dahli yoktur. İnsan ruhu Allah Teâlâ'nın yarattığı bir varlıktır. Bu varlığın melekût alemini tanıdığı ve Allah Teâlâ'ya melekût aleminde yakın olduğu yukarıda anlatıldı. Yine yukarıdaki anlatmamızda, insan ruhunun tam tekamül etmesi Allah'ın isteği olduğundan, insan bedenine indirilerek mülk alemini de tanınması ve böylece kemalatının tamam olması Hakk tarafından murat edilmiştir. İnsan bu amaç için dünyadadır.

Ruhlar emir aleminde iken kötü veya iyi diye ayrılmadılar. Emir aleminde hepsi nurani bir cevherdir. Ancak bedene indirilip de dünya hayatları başlayınca dünyadaki nimetlerle imtihan edildiler. Kendilerine Allah'ın emirleri bildirildi. Bu emirler doğrultusunda insan ruhu, akıl ve nefsi ile birlikte, dış dünya ile mücadele ederek kemalatını tamamlamak zorundadır. Bu mücadeleyi kazanmanın yolları vardır. Bu da İslam dininde detaylı olarak anlatılmaktadır. Bunları anlamak ve tefekkür ederek uygulamak, insanın görevidir. İşte bu mücadeleyi kazananlar yarın

ahirette rahat edeceklerdir. Fakat mücadeleyi kaybedenler - ki bunlar nefislerinin yanlış heva ve heveslerine uyanlardır - yarın ahirette hüsranda olacaklardır.

Bu konu asırlarca gerçek İslam alimleri tarafından anlatılmış ve yorumlar yapılmıştır. İnsanın görevi aklını kullanarak nefsinin heva ve heveslerinden uzaklaşmak ve doğru yolu tutmaktır. Bunun için insan ömrü yeteri kadar uzundur. Bu ömrü iyi kullanmak gerekir. Bunu yapmayanların sorumluluğu kendilerine aittir. İsyan etmeleri ve karşı koymaları kendilerine azap ve ceza olarak yarın ahirette geri dönecektir. Bundan da sorumlu olan ancak kendileridir. Bu sonuç ruhun kötü olmasının bir sonucu değildir. Çünkü bütün ruhlar yaratılırken hepsi iyidir ve hepsi nurdan yaratılmışlardır. Fakat dünya hayatının etkisi ve aldatmaları insanların akıbetini kötü yapmaktadır. Bu kötü akıbetten kurtulmak, insanın dünyadaki davranışlarında Allah'ın emrettiği yönü tercih etmekle ve bunda da ömür boyu ısrarlı olmakla mümkündür.

Yayınlama Tarihi : 21.01.2021

Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye

Osmanlı Devleti İslam tarihinde en uzun yaşayan, en geniş topraklara hükmeden bir İslam devletidir. İslam alemi Osmanlı ile iftihar etmektedir. Çünkü Osmanlı İslam'ın yayılması için büyük çabalar göstermiş ve başarılar elde etmiştir. Bununla beraber İslam karşıtları Osmanlı'nın bu özelliğinden dolayı devamlı kötölemişler ve aleyhinde iftiralar bulunmuşlardır. Bu kötölemeler ve iftiralar bugün de devam etmektedir.

Osmanlı Beyliği 13. yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkmıştır. Aradan bir asır geçmeden bir cihan devleti, bir imparatorluk haline gelmiştir. Bu mucizevi yükselişin sırrının Osmanlı'nın temelindeki İslam'ın maneviyatının olduğuna inanıyoruz. Bunun manevi habercisinin Osman Bey'in gördüğü meşhur rüyadaki Çınar Efsanesini Şeyh Edebali'nin tefsiri olduğu görüşündeyiz. Osmanlı bir aşiretten kısa sürede cihan devleti haline gelmesi sadece kılıç kuvveti ile mümkün değildir. Bu yükselişte Osmanlı'nın “tehafüt tutkusu” nun, “fütuhat” ve “gazâvat” anlayışının, sağlam bir ekonominin, yerleşik, şehirli ve dengeli bir toplum yapısının, köklü bir eğitimin, bilim, kültür ve sanat dokusunun destek olduğu artık bütün ilmi çevrelerin kabul ettikleri gerçeklerdir.

İslam karşıtı kişilerin Osmanlı aleyhine ileri sürdükleri iddialar doğru değildir. Onlara göre Osmanlı sömürgeci bir devlet olup amacının insanları katlederek ülkelerini ele geçirmek ve yağmalamaktır. Osmanlı sarayda keyif sürüp eğlenmiş ve halkını süründürmüştür. Bu iddiaları doğrulayan ellerinde hiçbir belge olmamasına rağmen, özellikle Cumhuriyetten sonra bu iftiralar tavan yapmıştır. Ancak bu iftiraların bugün için bir şey ifade etmediğini ve bunların gerçek olmadığını, tam tersine Osmanlı'nın nasıl mükemmel bir devlet olduğunu dünyada herkes takdir etmektedir.

Tarihçi Bernard Lewis, “Osmanlı'nın hakimiyeti altındaki her dinden ve her milletten insanlar için tartışmasız bir mutluluk devri” olduğunu kitaplarında yazmaktadır. Gerçekten de Osmanlı'nın kurduğu sistem, her dinden ve her milletten insanların büyük bir hoşgörü anlayışı ile beraber yaşadıkları bir huzur medeniyetini ifade eder. Osmanlı her kültür ve medeniyet ile ilgilenmiş, güzel ve değerli gördüklerini benimsemiş ve güzellikleri Orta Asya'dan, anayurttan taşıdığı kültür potasında İslam'ın ölçüsü ile tartmış ve eritmiştir. Böylece yeni orijinal ve zengin bir medeniyet inşa etmiştir.

Osmanlı Devleti'nin dünyaya hakim oluşu cihanşümuldür, emperyaldir fakat asla emperyalist değildir. Osmanlı Devleti hakimiyeti ve nüfuzu altına aldığı ülkeleri ve milletleri asla sömürmemiştir. Bunun aksine onları “âbâd eylemiş”, yani onları

yükseltmiş ve şenlendirmiştir. Osmanlı Devleti bir “Devlet-i Aliyye” (Büyük Devlet) dir. Bu devlet, hakimiyet sahası, medeniyeti, ihtişamı, teşkilatları ve sosyal yapısı bakımından çok kültürlü ve çok milletli bir imparatorluktur. Ancak imparatorluk teriminin menfi anlamları Osmanlı için geçerli değildir.

Osmanlı Cihan Devleti, Roma İmparatorluğu'ndan sonra dünyanın en uzun ömürlü imparatorluğudur. Hanedanı en uzun yaşayan, üç kıtada en büyük toprak parçasında hüküm süren ve nüfuz sahibi olan bir imparatorluktur.

Osmanlı Devleti'nin yüz ölçümü kuruluşunda 5.631 km² iken, Fatih döneminde bu alan, etki alanları ile birlikte, 2.214.000 km²'ye genişlemiştir. Yavuz Sultan Selim, 8 yıllık saltanat döneminde, bu alanı üç kat artırmış ve 6.557.000 km² olmuştur. Kanuni döneminde 14.983.000 km² olan imparatorluk, 17. yüzyılın sonlarında en geniş sınırlara ulaşarak 24 Milyon km²'ye ulaşmıştır. 1913 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun yüz ölçümü, 180.000 km² si “Avrupa-i Osmaniyye”de, 1.800.000 km² si “Asya-i Osmaniyye”de, 3.000.000 km² si “Afrika-i Osmaniyye”de olmak üzere toplam 4.980.000 km² yi buluyordu.

Osmanlı İmparatorluğu'nun hakimiyeti altındaki topraklarda bugün 45 ülke, nüfuz ve etkisi altındaki topraklarda ise 31 ülke bulunmaktadır. Buna göre Osmanlı'nın hakimiyeti ve etkisi altında olduğu topraklarda bugün 76 ülke ve devlet bulunmaktadır. Bunların yüz ölçümlerinin toplamı dünyanın geneline oranı %37,8; burada yaşayan nüfusun dünya nüfusuna oranı ise %40,1 dir.

Osmanlı Türk'tür

Osmanlı Müslüman ve Türk'tür. Osmanlı medeniyeti İslam tefekkürünün, biliminin, kültür ve sanatının zirveye ulaştığı bir medeniyettir. Osmanlı İmparatorluğu, çağdaşı olduğu Avrupalı devletler ve yazarlar tarafından “Türk İmparatorluğu”, “Türk Devleti” ve “Türkiye” olarak görülmüştür. Osmanlılar da kendilerini Türk olarak kabul etmiştir. Türkçe imparatorluğun her döneminde devletin resmi dili olarak kullanılmıştır. Bazı yazarların literatürdeki “etrak-i bî-idrak” gibi âsi ve göçebe Türkmenleri ve özellikle Celâlî isyanlarına karışanları kasteden ifadeleri örnek göstererek, Osmanlı'yı Türklüğün dışında gösterme gayretleri doğru değildir.

Bugün için Osmanlı Devleti'nin ve medeniyetinin en tabii ve meşru varisi Türkiye Cumhuriyeti'dir. Vatandaşı olmakla kıvanç duyduğumuz Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Türk toplumu Osmanlı'nın en önemli miraslarıdır. Elbette ki bugünkü yönetim tarzı Osmanlı'dan farklıdır. Türkiye Cumhuriyeti yepyeni bir devlettir ve siyasi bakımından Osmanlı'nın devamı değildir. Ancak tarihin devamlılığı çerçevesinde, Osmanlı'nın sosyal, ekonomik ve kültürel mirasını devraldığımız ideolojik peşin hükümlerden sıyrılarak kabul etmemiz gereken bir gerçektir.

Bu nedenle Türk toplumu olarak atalarımızın yaşattığı böyle bir cihan devleti ile gurur duymamız gereklidir. Çünkü toplumlar kültürlerinin devamıyla bir arada yaşayabilirler. Geçmiş ile kültürel bağları olmayan toplumlar kısa sürede savrulmaya uğrarlar. Bu husus gerçek tarihte çok defa insanların karşısına çıkmıştır.

Biz Türkler, Horasanlı tasavvuf erbabının Anadolu'ya ve Rumeli'ye gelerek, buralara İslam ve Türk kültürünü taşımalarıyla, buraların asli unsurları haline geldik. Buralarda bin yılı aşkın bir süredir bu biriken kültürümüzle yaşamaktayız. İnşallah bundan sonra da, geçmişimizden gelen ve artık özünün nur haline gelen cevheri ile bu toprakları ve etrafını aydınlatmaya devam edeceğimizi ümit ediyoruz.

Osmanlı, Türk devletleri içinde, şu anda elimizde 200 Milyona yakın arşiv vesikası Türkçe olarak bulunan tek Müslüman Türk devletidir. Yani tarihi boyunca bütün resmi belgelerini Türkçe tutmuş ve Türk kelimesini Müslüman kelimesi ile eş anlamlı kabul etmiş bir devlettir. 30 Ekim 1918 de imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşmasında Osmanlı Devleti için “Türk Devleti” terimi kullanılmaktadır. Bu antlaşmayı o zaman bütün büyük devletler imzalamışlardır. Bu demektir ki Osmanlı Devleti son gününe kadar bir Türk Devleti olarak bilinmektedir.

Özellikle 2. Beyazıt döneminde İran, başta Şah İsmail ve babası Şeyh Haydar olmak üzere Anadolu'yu şiileştirmek için bir seferberlik başlatmışlardır. Osmanlıların Avrupa'da çok meşgul olmaları, onların bu işe girmelerini cesaretlendirmiştir. Anadolu'daki Türkmen gençlerini özellikle Erdebil denilen, maneviyat erenlerinin merkezi olan şehre davet etmişlerdir. Sonra bunları Osmanlı sofuları, Erdebil sofuları diye tekrar Anadolu'ya göndermişlerdir. Bu kişiler Osmanlı'ya karşı isyancıları tahrik etmişlerdir. Bütün Osmanlı tarihçileri, işte Şah İsmail'in ve taraftarlarının tahriki ile şiileşen ve Osmanlı Devleti'ne isyan eden gençlere, Türkmen gençlerine, “Etrak-ı bî-idrak” (İdraksız Türkler) demişlerdir. Bu anlamda bu Türkmenleri yeren manzumeler kaleme alınmıştır.

Bu manzumeleri tarihte “esbabı vürut” denir. Yani neden yazıldı, kim yazdı sorularının cevapları aranır. Bu şiirlerin, tamamen Şah İsmail'in tahrik ettiği Şîî Türkmen gençlerine, Osmanlı'ya isyan eden insanlara karşı yazılmış olduğu görülür. Bu altyapıyı bilmeden, sırf “Etrak-ı bî idrak” denildi diye, Osmanlı Devleti'nin Türk düşmanı olduğu bazılarınca ilan edilmiştir. Bu tamamen yanlış bir tespittir. Burada kastedilen, isyan eden Türkmen gençlerdir.

Osmanlı Devleti özellikle mülki makamlarda, askeri makamlarda Fatih'ten itibaren, kuruluş döneminde yapıldığı gibi Türk asıllı aristokrat ailelerinin çocuklarını istihdam etmek yerine devşirme asıllı insanlar istihdam etmiştir. Fakat bu Türklerin tasfiyesi anlamına gelmez. Bunun nedeni Osmanlı tarihçileri şöyle açıklamaktadır: Hem Selçuklu devleti, hem Abbasi devleti, hem Emevi devleti

aristokrat sınıflardan gelen devlet adamlarının devlete hakim olması ile yıkılmıştır. Fatih'ten itibaren bu olumsuzluğun önünün kesilmesi için özellikle sadrazamlık gibi, beylerbeyliği gibi, sancak beyliği gibi makamlara devşirme asıllı, enderundan yetişen şahsiyetler getirilmiştir. Ancak bu uygulama şeyhülislamlık, kazaskerlik gibi devletin önemli müesseselerinde yapılmamıştır.

Osmanlı devlet teşkilatında, askeri teşkilatında devşirilen bütün çocuklar önce Müslüman ve Türk ailelerinin yanına veriliyor, orada Türkçeyi ve Müslümanlığı tam olarak öğreniyorlardı.

Ahmet Cevdet Paşa'nın Tarih-i Cevdet'inin başında ifade edildiği üzere, bütün Osmanlı padişahları her zaman için kendilerinin asil Türk ailesine mensup olduklarını unutmamışlardır. Bu anlamda, Batılı tarihçiler de padişahlar için "Grand Turks" (Büyük Türkler) demişlerdir.

Osmanlı'nın resmi dili Türkçedir. Çünkü "Mühimme" defterlerinde Türkçe olmayan tek bir metin yoktur. Mühimme defterleri Osmanlı Devleti'nin en yüksek adli, sosyal, idari, mali yüksek kurulu, bakanlar kurulu demek olan bu yüksek kurulun aldığı kararların yazıldığı yerdir. Bu kararların padişahın onayından geçmesine mühimme diyoruz.

Osmanlıca, Türkçeden, Arapçadan ve Farsçadan kelimeler kullanılarak ortaya çıkmış yeni bir dil gibidir. Selçuklu Devleti Farsçayı kullanmıştır. Memlûk Devleti Arapçayı kullanmıştır. Ama Osmanlı Devleti kurulduğu günden bu yana, yargı kararlarında bile, çok az istisnalar dışında Türkçeyi kullanmıştır.

Edebi metinlerde Farsça ve Arapça da kullanılmıştır. Örneğin 3. Murat'ın hem Farsça divanı var, hem Arapça divanı var, hem de Türkçe divanı vardır. Kanuni ve Yavuz hem Türkçe, hem Arapça, hem de Farsça şiirler yazmışlardır. Bu bir kültür zenginliğidir. Osmanlı'da tarihi boyunca tabii ki Arap alimler, Arap toplumu ve Arap insanları vardır. Bunlara hitabeden edebi metinlerin kaleme alınması normaldir. Önemli olan Osmanlı'nın resmi dil olarak Türkçeyi kullanmış olmasıdır.

Osmanlı tarihini Türk tarihinin içinden çıkardığınız zaman Türk tarihini yok edersiniz. Çünkü Türklerin tarihte 16 tane devlet kurmuştur diyorsak da devlet bir tanedir. Sadece ya hanedanlar değişmiştir, ya da rejim değişmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Göktürklerin devamıdır diyerek aradaki bin yıllık Türk tarihini inkar etmek çok yanlıştır. Ayrıca bu iddianın hiçbir hükmü yoktur.

Türk Devleti devam etmektedir. Bu imparatorluk olur, cumhuriyet olur, Müslümanların hilafeti şeklinde olur. Türkiye Cumhuriyeti ile Osmanlı İmparatorluğu zaman içinde, halef selef olmanın ötesinde birbirine muarız antiteler değildir. Ne hukuken bunu ileri sürmek mümkündür, ne de varlık olarak. Yani redd-i miras anlamsızdır.

Her yerde hükümdarlık olduğu zaman bizde de hükümdarlık olmuştur. Bütün Müslüman halklar hilafet ve özellikle hicaz hakimiyeti için kavga ettiklerinde Osmanlı'da onu eline geçirmiştir.

Bu memleket Osmanlı'nın mirasıdır. Biz Osmanlıyız, devam ediyoruz. Tabii ki Türk'üz. Osmanlı bir hanedan ismidir. Bütün o imparatorlukta muhtelif grupları kaynaştıran bir alçı olmuştur. Bu bizim mazimizdir, unutamayız. Bizim Osmanlı'dan aldığımız genetik miras, bütün eserlerimizle devam etmektedir. Üniversitelerimiz, iyi ve kötü yanlarıyla Osmanlı'dan mirastır. Tarihte şahıslar ve şahsiyetler değil, devletlerin ve milletlerin devamı mevzu bahistir. Her ne kadar şekil değiştirirse de, devletler, müesseseler devletin müessesesidir. İster istemez birbirinin devamıdır. 19. yüzyılda kurulan Danıştay gibi, Sayıştay gibi ve Noterlik müessesesi gibi.

Osmanlı'nın Dini İslam'dır

Osmanlı yönetiminin temelinde İslam vardır. Adalet ve insana hizmet esas alınmıştır. Çünkü Şeyh Edebali'nin Osmanlı Devleti kurulurken söylediği şu sözünü unutmamışlardır: “İnsanı yaşat ki, devlet yaşasın”. Padişahlar İslam'a saygılı olmuşlar ve onu yaşamışlardır. Tarihçi ve yazar Dimitri Kantemir'in kendi ifadesiyle, “Her Osmanlı padişahı beş vakit namazı cemaatle kılmak gibi hassas Müslümanlardı.”

Hiçbir Osmanlı padişahının annesi Hristiyan olarak o çocuğu doğurmamıştır. Çünkü Osmanlı padişahları, Müslüman olmayan, Müslümanlığı şahsında özümsemeyen hiçbir hanımdan çocuk sahibi olmamıştır. Bu manada evlenip de Hristiyanlıkta ısrar eden hanımlardan boşanmışlardır.

Türkleri tarih sahnesine çıkaran, onlara insanlık tarihinde güzel bir yer edindiren İslam unsuru olmuştur. Hz. Peygamber (sav) bir hadisinde şöyle buyurmuştur: “İstanbul elbette fetih olunacaktır. Onu fetheden komutan ne güzel bir komutan, onu fetheden asker ne güzel bir askerdir.” Peygamberimizin bu iltifatı, bizler için, Türk Milleti olarak, bir şeref ve övünme vesilesidir.

Osmanlı ve Türkiye İslam'ın bir kalesidir. Bu kalenin yıkılması için emperyalistler büyük bir gayret içindedirler. Ama başarılı olamayacaklardır. Çünkü bu millet ne kadar çabalasalar da dinini terk etmeyecektir. Bu nedenle de Allah Teâlâ onları sonunda başarılı kılacaktır.

Osmanlı'nın Yönetim Biçimi

İslam tarihinde ve İslam hukukunda devlet başkanlığı seçimi için üç tane tavsiye vardır:

- 1) Biat usulü, Peygamberimizin tavsiye ettiği seçim usulü.
- 2) Mevcut devlet başkanının bir sonrakini tayin etmesi.
- 3) Belli bir kurulun, belli bir meclisin seçmesi. Buna şûra metodu denir.

Osmanlı Devleti resmi platformda biatla Osmanlı Padişahını göreve başlatmıştır. Biat boyun eğmek değildir, biat sözleşme demektir. Yani milletin, devleti idare edecek olan insanla sözleşme yaparak o görevi ona devretmesi demektir.

Osmanlı Devleti'nde halifelerin göreve gelme usulünde tatbik ettiği saltanat usulü İslam'ın tavsiye ettiği bir usul değildir. Ama gayri meşru ve haram kabul edilen bir usul de değildir. Padişahlığın babadan oğula geçmesi de haram ve gayri meşru değildir. Ancak o devirlerdeki toplumların durumu, bugünkü anlamda genel bir seçim yapma şansı vermez. Çünkü halk dağınık, iletişim zayıftır. Devlet genişledikçe bu gibi seçimlerde fitne çıkması muhakkaktır. Bu nedenlerle o devrin ulemasına danışılarak Osman Bey'den itibaren devleti yönetmek üzere en uygun oğullardan biri tahta geçirilmiştir. Bu uygulama o gün için bütün dünya ülkelerinde aynıdır. Dolayısıyla padişahlığın babadan oğula geçmesini eleştirerek Osmanlı'yı kötülemek haksızlıktır ve gerçekte bağdaşmayan bir davranıştır.

Osmanlı Karşıtlarına Cevaplar

Osmanlı devleti 600 yıl yaşamış ve 20 Milyon kilometre kareye hakim olmuş bir devlettir. Eğer bu topraklar üzerinde 600 yıl boyunca meydana gelen münferit hadiseleri toplar, o nazarla Osmanlı tarihine bakılırsa yanlış olur. Osmanlı karşıtları, Osmanlı Devleti'nin 600 yıllık sürecini uğursuz saltanat olarak görmektedirler. Onlara göre Osmanlı 600 yıl boyunca Türk ulusunun egemenliğini gasp etmiştir. 1 Kasım 1922'de saltanatın kaldırılması ile Osmanlı hanedanı vatan haini ilan edilip yurt dışına sürülmüşlerdir.

Osmanlı hanedanı asla ülkesine ihanet etmemiştir. İstanbul'u terk ederken bile hak ve hukuka riayet etmişlerdir. Yalnız bir aylık maaşlarını alarak ayrılmışlardır. Topkapı Sarayı'nın bütün altın ve mücevheratları ellerindeydi. Ayrılırken bunların hiçbirini beraberinde götürmemişlerdir. Böyle bir davranışı hainler yapmaz.

Osmanlı padişahlarının hayatları saraylarda ziyafetlerle ve eğlencelerle değil, at sırtında seferlerde ve savaşlarda geçmiştir. 46 yıl padişahlık yapan Kanuni Sultan Süleyman ömrünün çoğunu at üstünde seferlerde geçirmiştir. Bir seferdeyken vefat etmiştir. Böyle bir ecdada hain demek vicdansızlıktır.

Osmanlı karşıtları Osmanlı Devleti'nin 600 yıl boyunca Avrupa'da ve Asya'da haraç alıp insanları kılıçtan geçirdiklerini ve bu amaç için cihat yaptıklarını iddia ediyorlar. Oysa hakikat öyle değildir. Bulgar tarihçileri, Romen tarihçileri, Sırp tarihçileri ve bunları nakleden Prof.Dr. Halil İnalcık şöyle söylüyor: "Osmanlı Devleti'nin dört yüz

atlıdan kısa zaman içerisinde bir cihan devleti haline gelmesinin temel sırrı, Bizans imparatorluğu kendi vatandaşlarına zulüm yaparken, adaleti tesis edemezken, Osmanlı Devleti'nin gayrimüslim insanlara hak ve hürriyetlerini kabul etmiş olması ve vermesidir.”

Osmanlı'da Yahudi ve Hristiyanlar askerlik yapmazlardı. Buna karşılık alınan vergiye cizye denir. Sırp papazları o zamanlar şöyle dua ederlerdi: “Yarab, bize de Osmanlı hakimiyetini nasip et ki dinimizi rahat yaşayalım.” Sırbistan'ın Osmanlı Devleti'ne nasıl katıldığı İslam Tarihçisi Prof. Dr. Ahmed Akgündüz şöyle anlatmaktadır:

“Sırbistan bir krallık, kuzeyinde Macar imparatorluğu var. Sırbistan Ortodoks ama Macar imparatorluğu Katolik ve güneyinde de Osmanlı Devleti var. Sırbistan kralı George Buronkoviç kendi devlet adamlarıyla meşveret ediyor, hangi devlete katılalım diye. Çünkü yıkılmak üzere olduklarını hissediyorlar. Diyorlar ki Hristiyan devletine. Macar Kralı Jan Hunyad’a gidiyorlar. “Biz şayet Macar İmparatorluğu'na katılırsak bize nasıl muamele edeceksin” diye soruyorlar. Kral diyor ki, “Sırbistan'daki bütün Ortodoks kiliselerini yıkacağım, yerine Katolik kilisesi yapacağım.” Bunun üzerine Fatih'e geliyorlar. Fatih de diyor ki “Eğer barış yoluyla Osmanlı Devleti'ne katılırsanız Ortodoks kiliseleri de yerinde kalacak, cami de yerinde kalacak, herkes kendi inancında yaşamaya devam edecek.” Bunun üzerine Sırbistan Osmanlı’ya katılmıştır. Bu belgelerle sabittir.”

Osmanlıcada vergi kelimesinin karşılığı “haraç” tır. Bu kelime bugünkü anlamdaki gasp edilen para gibi algılanarak itiraz edilmiş ve eleştirilmiştir. Aslında bu haraç bir vergidir ve usulüne göre tespit edilerek gayrimüslimlerden alınmıştır. Haraç kelimesinin anlamını saptırarak, Osmanlı’ya iftira edenler ya cahildir ya da art niyetlidir.

New York Times gazetesi Osmanlı Devleti'nin 700. kuruluş yılının kutlanması nedeniyle şu soruyu gazetenin birinci sayfasında yayınlamıştır:

“Şu anda bütün nükleer teknolojiye rağmen, Amerika başta olmak üzere bütün kuvvetler Kosova'daki ve Bosna'daki kanı durduramıyor. Ama Osmanlı Devleti, hangi sistem ve adaletle 456 yıl Sırp'ını da, Bulgar'ını da, Boşnak'ını da, Türk'ünü de, Müslümanı da, Yahudi'sini de barış içinde yaşattı. Osmanlı Devleti nasıl Ortadoğu ve Balkanlar gibi dünyanın en büyük problemlili bölgelerini huzur içinde en azından 400 sene yaşattı?”

Devşirme Kanunnamesinde şunlar yazılıdır: “Osmanlı Devleti, savaşlarda esir aldığı insanları köle haline getirmek, bir kısmını barbar insanlar gibi öldürmek yerine, bunları tamamen kendi iradelerine bağlı olarak Acemioğlanı yapmıştır. Bu kişileri Acemi Ocaklarında toplamış, İslamiyet'i anlatmış, Türkçeyi öğretmiş, gönülleri ile

Müslüman olanları Yeniçeri Ocağı'na almıştır. Müslüman olmayanları kendi memleketlerine göndermiş ve iade etmiştir.”

İngiliz tarihçisi Toynbee diyor ki: “İnsanlık alemi, Eflatun'un ideler alemini insanlara gösterecek ve Farabi'nin El Medinetül Fazıla'sının (Faziletli Şehir) misali olarak zikredebilecek bir medeniyet görmek istiyorsa, bütün din mensuplarının ve ırkların huzur içinde yaşadıkları-elbette ki yükselme dönemini kastediyor-Osmanlı Devleti'ni misal olarak söyleyebiliriz.”

Dünya tarihinde, kendi geçmişinden, kendi tarihinden, ürken, kaçan ve kötüleyen başka bir toplum var mıdır? Tarih karşısında hiçbir toplum, hiçbir dönem, Asr-ı Saadet hariç, sütün çıkma ak kaşık değildir. Tarihle hesaplaşmak düşmanlıkla olmaz. Anlamaya çalışarak eksiklikler gözden geçirilmelidir. Rusya komünizmi kabul etmiş, eski tarihten bağını koparmış, dini inkar etmiş, ama Rus tarihini inkar etmemiştir. Çin kültür devrimini yapmış, ama Çin tarihini inkar etmemiştir.

Osmanlı Padişahları Müslümandır, kesinlikle İslam hukukunu tatbik etmişlerdir. Soykırımın kesinlikle dinimizde yeri yoktur. İslam alimleri, soykırım yaptığı ileri sürülen Yavuz Sultan Selim'i, Anadolu'nun birliğini sağlaması ve Anadolu'nun İranlaşmasını engellediği için müceddit olarak kabul etmişlerdir.

Erdebil denilen, İran'da şu andaki bir merkez, maneviyat erenlerinin merkezidir. Hz. Peygamber (sav)'in Musa Kâzım vasıtasıyla neslinden gelen insanlar burada tasavvuf ehlidirler. Safiyuddin Erdebili bunların başındadır. Ama maalesef, Erdebil şeyhlerinden Şeyh Cüneyd şeyhliğine şahlık katmak istemiş, o manevi riyasetini Şiî bir devlet kurmak üzere ortaya çıkararak kullanmıştır. Bunun üzerine Akkoyunlular tarafından 1460 ta katledilmiştir.

Şeyh Cüneyd, 2. Murat zamanında saraya kadar girmiştir. Peygamber neslinden olduğu için hürmet görmüştür. Ama Fahrettin Acemi gibi büyük İslam alimleri tarafından, sahabelere dil uzattığı için, Hz. Ayşe (rah)'a hakaret ettiği için kendisinin sarayda kalmamasını Padişaha söylenmiştir. Ve sonunda Şeyh Cüneyd geri dönmüştür. Kendisi katledilince yerine oğlu Şeyh Hayber, hem Şeyh hem de Şah olmuştur. Anadolu'yu şiileştirme metoduna devam etmiştir. Hatta evlendiği Akkoyunlu Devleti'nin bizzat devlet adamlarına da ihanet etmiştir. Sonunda Yakup Bey tarafından idam edilmiştir.

Şah Hayder'in oğlu olan Şah İsmail Safevi Devleti'nin kurucusu ve ilk hükümdarıdır. 16. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin dünya siyasetini etkileyecek güce sahip olması, Safevi Devleti'ni Osmanlı'ya düşman yapmıştı. Osmanlı düşmanlığını fikri üzerinde birleşen Avrupa devletleri, Safevileri alet olarak kullanmışlar ve onu Osmanlı'nın gücünü kırmak için kışkırtmışlardır. Böylece Osmanlı ve Safeviler arasında din ve mezhep kavgaları körüklenmiştir. Bu kavgalar esnasında sünni halk Safeviler

tarafından katledilmiştir. Burada amaç Müslüman aleminin bütünlüğünü bozmaktır.

Şah İsmail Anadolu'dan topladığı Türkmen gençlerine Erdebil sofuları, Osmanlı sofuları adını vermiştir. 2. Beyazıt'ın halim şahsiyetinden de istifade edip Anadolu'yu şiîleştirmeye çalışmıştır. İran'ın desteği ile Dulkadiriyye Beyliği talan edilmiştir. Arkasından Diyarbakır şehri kuşatılmış, Diyarbakır'da 12 bin insan öldürülmüştür. Bunları o zamanın tarihçileri nakletmektedir. Şah İsmail'in hem müridi hem de halifesi olan Şahkulu denilen insan Antalya'ya kadar gelmiştir. Şiî diyarına yakın olan yerlerde savaşlar yapmışlar, oradaki insanları perişan ederek evlerini yıkmışlardır. Bu isyancılar neticede 60 bine yakın ehli sünnet Müslümanı öldürmüştür. Bunun üzerine Yavuz Sultan Selim babası 2. Beyazıt'a müdahale etmiş, Anadolu'daki Şiileşme hareketini bastırmıştır. Bunun için İbn-i Kemal, Zenbilli Ali Efendi gibi alimlerden fetva almıştır. İsyancılarla savaşmıştır. Bu savaşta 40 bin şiî ölmüştür.

Osmanlı Devleti 1600'lü yılların başından beri dehşetli bir Celâlî isyanları ile karşı karşıyadır. Osmanlı Devleti'nin dışta ve içte zayıflamasından dolayı çıkan Celâlî isyanlarında binlerce asker öldürülmüş, binlerce Anadolu halkı öldürülmüş, buna karşı devlet aciz kalmıştır. 3. Mehmet zamanında 1606 yılında Veziri Azam olan Kuyucu Murat Paşa Celâlî isyanlarının üzerine gitmiş, önce Kalenderoğlu isyanını bastırmış, bu arada on binlerce insan ölmüş, arkasından Saraçoğlu Ahmet'i, Konya'daki bir Celâlî bu, yenmiş, Lübnan'daki Dürzi isyanı bastırmıştır. Buralarda 50 bin isyancının öldürüldüğü söyleniyor. Buna Alevi katliamı veya Türkmen katliamı demek doğru değildir. Bu savaşa katliam diyenler aslında Osmanlı düşmanlığı yapmaktadır. Osmanlı düşmanlığı altında da İslam düşmanlığı yatmaktadır.

Osmanlının Yıkılışı

Osmanlı devleti 300 sene dünyanın tek süper gücüydü. Bu nedenle Osmanlı Devleti'nin Yeniçeri gibi bir teşkilatında asker olmak için can atan aileler olmuştur. Örneğin Boşnaklar Müslüman olmasına rağmen ısrarla araya devlet adamlarını sokarak yeniçeri ocağına alınmak ve devşirilmek için gayret göstermişlerdir.

Osmanlı Kanunnamesinde şöyle yazmaktadır: "Bir ailede eğer iki tane erkek çocuk varsa, 14 yaşıyla 25 yaş arasındaki gençlerden birisi alına ve toplana ve bunlara önce Türkçe öğretilir sonra İslamiyet telkin edile, Müslümanlığı kabul ederlerse, ondan sonra Yeniçeri Ocağı'na alına."

Ancak Osmanlı Devleti'nin düzeninin bozulduğu ve gerileme devrinin başladığı yıkılış dönemlerinde, maalesef devletin kanununa rağmen bu kanunun hükmünü suistimal eden, bir kısım Hristiyan ailelerinin çocuklarını haksız olarak alan devlet

adamları çıkmıştır. Ancak bu çeşit suistimallere yükselme devrinde rastlanmamıştır.

Osmanlı Devleti ne zaman İslam'ın güzelliklerini, doğru İslamiyet'i ve İslamiyet'e layık doğrulara sahip çıkmışsa ilerlemiş, ama ne zaman burada eksiklik göstermiş, uygulamada hata yapmışsa o zaman da gerilemiş ve yıkılmıştır. Osmanlı'nın yıkılma sebepleri arasında bir de adaletin perişan olması vardır.

İslam hukukunda savaş halinde gayrimüslimlerin, özellikle çocukların, kadınların öldürülmesine izin verilmez. 600 yıllık imparatorluk tarihi içinden, cımbızla hadise bulup çıkarmak ve hep aynı yönde hadiseleri bir araya getirerek bir sonuç çıkarmak bizi yanlış noktalara götürür. Azınlıkların, Süryanilerin, Ermenilerin, Rumların ve Yahudilerin yazdıkları bütün kaynakların, Osmanlı döneminde, oradaki insan haklarına riayetden, verdikleri din hürriyetinden, adalet anlayışından sitayişle bahsedilmektedir. Osmanlı hakkında bu konularda çok müspet şeyler söylüyorlar. Bunları görmek için ilgili belgeler okunmalı ve incelenmelidir. Yoksa birilerin mesnetsiz iddialarının peşine takılarak Osmanlı'ya iftira etmek doğru ve ahlaki bir davranış değildir.

İnsanlık tarihi hatalarla doludur. İşkence bir insanlık ayıbıdır. Bugün ise Amerika'da da var, İngiltere'de de var, bizde de var, başka ülkelerde de var. Daha önce Abbasilerde, Emevilerde, Selçuklularda da vardı. Ancak bunlar insanların yaptığı, insan tabiatından kaynaklanan şeylerdir. Devletlerin resmi politikaları bu yönde değildir. Ancak insanlar bunu tarih içinde yapmıştır. Osmanlı'da bunu yapmıştır. Zaten eğer Osmanlı bu hataları yapmasaydı yıkılmazdı. Ancak hep bu hataları öne geçirip de Osmanlı'yı karalamak doğru değildir.

Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın Viyana bozgununda bir Osmanlı tarihçisi şöyle diyor: "Bizim ordumuz mükemmeldi, teçhizatımız mükemmeldi, batıdan daha üstündük. Ama bir eksiğimiz vardı, askerimizin ahlaki ve bizim maalesef Allah'ın nimetlerini şükretmeyip nankör davranmamız, bizi mağlup eden sır buydu."

Osmanlı Devleti, özellikle 17. yüzyılın başına kadar her noktada yükselme devri yaşamıştır. İlimde, teknolojiye Osmanlı Devleti çağını yakaladığı zaman ilerlemiş, ama eli gevşediği zaman, nakilciliğe başladığı zaman gerilemiştir. Osmanlı Devleti'nin hukuk devleti olma noktasında, adaletli olma noktasında hiç bir başka devlet Osmanlı'ya ulaşamamıştır. Osmanlı Devleti'ni geri bırakan ve yıkan sebeplerin en önemlisi devletteki ilmiye sınıfının bozulmasıdır. Günümüzde olduğu gibi 2. Selim'den itibaren, ilmi ünvanlar ve makamlar maalesef torpille verilmeye başlanmıştır.

Yeniçeri teşkilatına alınmanın kuralları vardır. Boşnaklar dışında hiçbir Müslüman alınmaz. Ama maalesef 2. Selim'den itibaren paşa çocukları bile yeniçeri ocağına alınmaya başlanmıştır. Koçibey 1620 yıllarında Padişaha hitaben şöyle diyor:

“Padişahım eskiden yeniçeri ocağına Türk alınmazdı, Müslümanı kastediyor, Ermeni alınmazdı, Yahudi alınmazdı, ama bugün hepsi girer oldu. Tanımış ailelerin çocukları yeniçeriye girince savaşa gitmez oldular. Yeniçeri bozuldu. Babaların boşu boşuna mı bu kuralı koydu.”

Çağdaş Osmanlı bürokrat düşünürleri özetle, çökmenin temel nedenini, Kanûnî döneminde en yüksek gelişme düzeyine ulaşmış olan klasik Osmanlı kurumlarının bozulmasına (tagayyur ve fesâda) bağlarlar. Modern tarih incelemeleri bu yorumları desteklemektedir. Ancak bu bozulmanın yanı sıra nüfus artışı, askeri ve mali değişiklikler de etki eden unsurlardandır.

16. yüzyılın sonlarına doğru Avrupa'da yayılma durakladı. Yeni timar olan noktalar kalmadı ve uç akıncı kurumu çöktü. Buralara Anadolu'dan insan gücü aktarılıyordu. Bu göç durunca Anadolu'daki nüfus artmış oldu. Artan nüfus nedeniyle Anadolu'da istihdam sorunu ortaya çıktı. Bu işsiz insanların bir kısmı Kıbrıs gibi bölgelere gönderildiler.

İran savaşları halktan binlerce Anadolu delikanlısının askeri kadrolara alınmasını gerektirmiştir. Fakat bu uygulamalar daha önce yoktu. Askere alınmada kendine has kurallar vardı. Ancak İran'la olan savaş bu kurallara uyulmasından vazgeçilmesine neden oldu. Bu da Osmanlı yeniçeri yapısının değişimine neden oldu.

Osmanlı ekonomik durumu 17. yüzyılda sarsıldı. Merkezi otoritenin zayıflamasıyla, her bölgedeki âyân rejimleri ortaya çıktı. Bununla beraber son incelemeler göstermiştir ki, bu gerileme mutlak bir çöküş değildi. Osmanlı Devleti bu yeni koşulların gerektirdiği önlemleri alarak bir uyum sağlamış ve daha 300 yıl süren yeni bir denge meydana getirmişti. Böyle bir yenilenmeyi tarihte şimdiye kadar hiç bir devlet gösterememiştir.

Âyân'a karşı 2. Mahmud 1815 ten başlayarak güçlü bir mücadeleye girişmiştir. 2. Mahmud merkezi hükümet emrindeki orduyu yeniden düzenleyerek güçlendirdi. Âyânlara karşı savaş açarak, merkezi mutlak padişah otoritesini yeniden kurdu. 1839 da Tanzimat Fermanı ilan edildi. Ancak Batı devletleri baskı yoluyla kabul ettirdikleri liberal ticaret rejimi Osmanlı ekonomisi için yıkıcı etkiler yaptı. Rumeli şehirlerinde, hükümetin vergi bağışıklıkları tanımış olduğu Avrupa tüccarı, Avrupa ile ticaret imtiyazını elde etmiş yerli Hıristiyanlardan oluşuyordu. Tanzimat yönetiminin eşitliğe dayanan bir Osmanlı Vatanı ve Osmanlılık düşüncesi başarısız oldu. 2. Abdülhamid döneminde Panislamizm'in egemen olması, Tanzimat'ın başarısızlığına karşı Türk-Müslüman halkın bir tepkisini dile getirmektedir. Bu dönemde dış ve iç güçlerin Osmanlı'yı yıkma gayretlerine karşı konulmuş ve batılı büyük devletlerin kapitülasyonlarla garanti edilen ekonomik emperyalizmine karşı ümitsiz bir uğraşı vermek zorunda kalınmıştır.

İslam alimi İbn Haldun, Mukaddime adlı kitabında, “Şahıslar gibi devletlerin de tabii ömürleri vardır” diye yazmaktadır. Yani devletler de kurulma, yükselme, duraklama, gerileme ve yıkılma gibi devrelerden geçerler. Osmanlı da bu devreleri yaşamıştır. Bu tabii bir süreçtir. Cenabı Hakk, kainatta hiçbir şahsa ve devlete ebedilik özelliğini vermemiştir. Çünkü bütün mülk Allah'ındır. Allah Teâlâ dünya hayatını, doğma ve ölme ikilisi ile tanımlamıştır.

“Her nefis ölümü tadacaktır.” (Ali İmran, 3/185)

Önemli olan yaşanan devirlerde insanların İslam'a uygun yaşamasıdır. Çünkü yaşadığı hayatın hesabı kendisine yarın ahirette sorulacaktır. Devletleri yönetenler de yaptıklarından sorumludurlar. Devletin kanunlarına tâbi olarak yaşaması gerekenler de yaptıklarından Allah'a karşı sorumlu olacaklardır. Onlar da yaptıklarının hesabını yarın ahirette vereceklerdir. Devletler İslam'ın kurallarına uygun olarak yönetildiği sürece, yani adil oldukları, kul hakkının gözetilmesi, halkın ve çevrenin menfaatinin korunduğu, ahlakın uygulandığı sürece, devletler Allah'ın rahmetiyle refah ve huzur içinde yaşamışlardır. Ancak İslam'a aykırı yaşayanlar ise belli bir süre sonra huzursuzluk ve sıkıntı içinde çökmüşlerdir.

İnsanların büyük bir kısmı, nefislerine ve menfaatlerine düşkün olarak yaşadıklarından, güzel niyet ve davranışlarla kurulan her sistem sonunda yıkılmaya mahkum olmuştur. Bu yıkılma kimisinde elli senede, kimisinde yüz senede olmuştur. Ancak Osmanlı bu bakımdan çok şanslıdır ve hayatı 600 sene sürmüştür. Hatta ekonominin çökmeye başlamasından sonra bile 300 yıl daha ayakta kalabilmiştir. Bunun nedeni halkın çoğunun İslam'ı yaşamayı kendilerine prensip etmeye çalışmasıdır.

Tarihte devletler zalim ve sömürücü olmaları halinde, kısa sürede yıkıldıkları görülmektedir. Bu nedenle günümüzdeki emperyalist ve zalim devletlerin de kısa bir süre içinde yıkılmaları beklenebilir. Bugünkü korona salgını döneminde bile, devletlerin nasıl haksızlıklar yaptıkları ortadadır. Bu davranışları kendilerinin yıkılmaları için ortam hazırlamaktadır. Bu Allah Teâlâ'nın bir sünnetidir. Birçok bilim adamı, bu davranışların dünyayı bir 3. Dünya Harbine götürebileceğini düşünmektedirler. Bu 3. Dünya Harbinin sonucunda kimin ayakta kalacağını şimdiden tahmin etmek mümkün değildir. Ancak bu harpte büyük devletlerin birbirlerini kıyasıya yok etmeye çalışacakları bellidir. Allah'tan böyle bir savaşta Müslümanların, mazlumların, fakirlerin korunmasını dua ediyoruz.

Osmanlı'nın 18. yüzyıldan itibaren zayıflamasını ve gerilemesini fırsat bilen diğer devletler, Osmanlı idaresindeki gayrimüslimleri ulusçuluk kavramları ile kışkırtmış ve Osmanlı'ya karşı bağımsızlık hareketini yapmalarına sebep olmuştur. Böylece büyük devletler Osmanlı topraklarını parçalamak ve buraları kendi hegemonyalarına alma gayretiyle çalışmışlardır. Onların amacı buradaki halkın etnik ve ulusal bağımsızlığı değil, bu bölgeleri kendi topraklarına katmaktır. Batılı

güçler bu gayretle Sırp, Bulgar, Yunan, Arnavut gibi milletleri isyan ettirmişlerdir. Bunun sonunda Osmanlı Balkanlar'da büyük darbe almıştır. Ancak bu milletler bağımsız olamamışlardır. Osmanlı'dan ayrılarak diğer güçlü devletlerin kontrolü altına girmişlerdir. Bu aşamada kendi aralarında da savaşlar yapmışlar ve onlar da güç ve kuvvetlerini kaybetmişlerdir. Bu da Avrupa'daki emperyalist devletlerin menfaatine hizmet etmiştir.

Osmanlı devleti 19. yüzyılın sonlarına doğru mali ve ekonomik bakımından çok sarsıldı. Bunun sonunda Osmanlı'nın yıkılacağı ve topraklarının ise emperyalist devletler tarafından paylaşılması düşünüldü. Kurulan Meşrutiyet yönetimleri de problemlerin çözümüne çare olamadı. 1. Dünya Harbinin çıkmasıyla dört bir yanda savaşan Osmanlı Devleti sonunda müttefik oldukları devletlerin yenilmeleriyle teslim olmak zorunda kaldı. Böylece Osmanlı Devleti'nin ömrü tamamlanmış oldu.

Allah Teâlâ dünyada hiçbir kişiye ve devlete ilelebed saltanat vermemiştir. Her canlı gibi devletlerde doğacaklar, büyüyecekler ve sonunda yok olacaklardır. Bu Allah'ın sünnetidir. Osmanlı'da bu sünnete uygun olarak yaşamıştır. Fakat Osmanlı Devleti İslam'ın adalet, eşitlik, hoşgörü gibi ilkelerini en iyi şekilde uygulamaya gayret göstermiştir. Bazen bundan sapmalar olmuşsa da, Osmanlı Devleti'nin ömrünün büyük bir kısmında bu ilkeler hakim olmuştur. Zaten uzun süre ayakta kalabilmesinin sırrı da budur. Kim iman eder ve Allah'ın emir ve yasaklarına uyarsa, o huzur ve refah içinde ömür sürer. Bunu teyit eden birçok ayet ve hadisler vardır.

“İman edip salih amel işleyenler ise cennetliktir. Onlar orada ebedi kalacaklardır.” (Bakara, 2/82)

“Sen, zalimlerin yaptıkları şeylerin tepelerine inerken bu yüzden korku ile titrediklerini göreceksin. İnanıp yararlı işler yapanlar da Cennet bahçelerindedir. Onlar için Rablerinin katında diledikleri her şey vardır. İşte bu büyük lütuftur.” (Şura, 42/22)

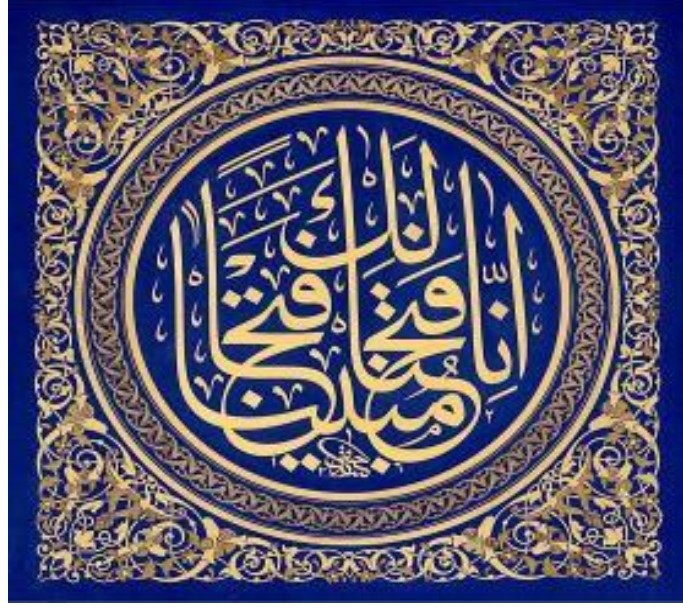
“Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, peygamberlerini haksız yere öldürenler ve insanlara adaleti emredenleri öldürenler, işte onlara acıklı bir azabı müjdele.” (Ali İmran, 3/21)

“Yönettikleri insanlara, ailesine ve sorumlu oldukları kişilere karşı adaletli davrananlar, Allah katında Rahman'ın yanında nurdan minberler üzerinde ağırlanacaklardır.” (Hadis)

“Cennetlikler üç gruptur. Bunlar: Adil ve başarılı devlet başkanı, yakınlarına ve Müslümanlara karşı merhametli ve yufka yürekli olan kişi, ailesi kalabalık olduğu halde haram kazançtan sakınıp kimseden bir şey istemeyen adamdır.”

(Hadis)

Yayınlanma Tarihi: 03.03.2021

İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ
(Şüphesiz Biz sana apaçık bir fetih verdik)
Fetih Suresi, 1. Ayet

Osmanlı Devleti ve Sufiler

Tasavvuf bir ilim dalıdır. Tasavvufun ana unsurları olan tarikatlar ve tekkeler yalnız dini değil, Osmanlı toplumunun tarihi, ahlaki ve kültürel hayatının bir parçası olup toplumun hayatında vazgeçilmez bir yaşam tarzı olmuştur.

Horasan ve çevresinden gelen dervişler Anadolu ve Rumeli'de yerleşerek buralara İslam ve Türk kültürünü taşımışlardır. Tasavvuf ve tarikatlar gayrimüslim birçok insanın İslam'ı kabul etmelerinde, ülkelerin fethinde ve İslam'ın yayılmasında önemli işler yapmışlardır. Halk ile devlet yöneticileri arasındaki sorunların

çözülmesinde arabuluculuk yapmışlardır. Halka hükmeden yöneticilere uygun bir lisanla nasihat etmişler ve onları doğruluğa ve adaletli olmaya yönlendirmeye çalışmışlardır.

Osmanlı Devleti'nde Padişahlar ile sufiler, toplumla tarikatlar, medreselerle tekkeler arasında ilişkiler uzun bir süre devam etmiş, aralarında çok ciddi bir sorunla karşılaşılmamıştır. Bu süreç kuruluş ve yükselme dönemlerinde böyleyken, duraklama ve gerileme dönemlerinde bu ilişkiler kısmen gevşemiş ve sorunlar üretmiştir.

Tasavvufun Osmanlı toplumunun yapısındaki etkilerini Prof. Dr. Fuat Köprülü (ö. 1966) şöyle ifade etmektedir:

“Türk insanının şuuraltını, seciye ve ahlâkî cevherini derviş ahlâkının oluşturduğunu, ister âhi civan mertliğini, ister fütüvvet atılgan ve fedakarlığını, ister alp erenlerin maddeyi, hatta yaşamı hiçe sayan fedakarlığını, ister Nasrettin Hoca'nın velâyet ve hikmet kokan hicvini, mizahını, ister Yunus ve Mevlânâ'nın hudutsuz insan sevgisini, ister Anadolu köylüsünün destânî misafirperverliğini, ister atasözlerini, hatta divan edebiyatının sonsuza tırmanış gayretini inceleyin hep karşınıza tasavvuf ve tarikat gerçeği çıkacaktır.”

Sosyal - kültürel hayatta önemli görevleri üstlenmiş olan tasavvuf kurumları olan tekke ve tarikatların fonksiyonları hakkında araştırmacı İsmail Kara şunları anlatmaktadır:

“İslam dairesi içinde yer alan bütün insanları dini ve sosyal kimliklerine, mezhep ve meşreplerine bakmadan, başka bir ifadeyle bu kimliklerine fazla dokunmadan bünyesi içine alacak bir karakter göstermesi, tasavvuf düşüncesi ve tarikatların diğer önemli özelliği ve imkanıdır. “Elhamdülillâh Müslüman’ım” diyen ve İslam'la bağlantısı bu derece düşük seviyede seyreden insanlardan tutun da “her halükârda şerîattan taviz vermeyenlere” kadar herkes tarikatlar içerisinde kendisine “emin” bir yer bulabilirdi. Geçmiş kültürler, kadim medeniyetlerin işaretleri, âdetleri ve semboller dahil olmak üzere geniş manada dinin, geleneğin bütün tezahürleri “meşrû” olarak tasavvuf ve tarikat kültürü ve hayatı içinde yer alabilirdi.”

Osmanlı'nın sosyal hayatı Müslümanlık üzerine kurulmuştur. Buradan hareketle Osmanlı'nın düşünce yapısının ve entelektüel dünyasının kelim ve tasavvuf üzerine inşa edilmiş olduğunu söyleyebiliriz. Osmanlı Devleti'nin din politikalarını şekillendiren din uleması ve kadılar kelim ilminin yanı sıra tasavvuf ile de ilgilenmişlerdir. Osmanlı'da şeyhülislamların birçoğu aynı zamanda tarikatlara da intisap etmişlerdir. Örneğin ilk kadılardan olan Molla Fenârî (ö. 834/1430) Somuncu Baba'dan tasavvuf öğrenmiştir. Şeyhülislam Ebussuud Efendi (ö. 982/1574) tasavvuf ehlidir. Buradan şunu çıkarabiliriz ki, Osmanlı Devleti'nin şeyhülislamları, kadı ve fetva makamları bir anlamda tasavvuf ile şekillenmiştir.

Hatta bir zamanlar medrese - tekke çekişmesinin mimari sayılan Muhyiddin Birgîvî (ö. 981/1573) ilmi eğitiminin başında Karamanlı Şeyh Abdurrahman'dan tasavvuf eğitimi aldığı rivayet edilmektedir.

Buna göre Osmanlı toplumunda yaşayan tüm halk tabakalarının az veya çok tasavvufla, bir tekke ve tarikatla ilgili ve irtibatlı olduğunu söyleyebiliriz.

Osmanlı Devleti'nin resmi ideolojisi inanç merkezli kurulmuştur. Hanedan otorite ve varlığını dine borçlu olduğu bilincindedir ve onu inkar etmemiştir. Yalnız din adına yapılan eleştirilere kulak vermiş ve etkilenmişlerdir. Bu nedenle Osmanlı toplumunda devlet de din gibi kutsaldır. Bu düşüncedeki temel kavram “Nizâm-ı Âlem” dir. Buna göre devlet - din özdeşliğinin çekirdeğini oluşturan devletin bekâsı ancak nizam-ı âlem ile mümkündür. Osmanlı'da devletin bekâsı için adaletsizliğe ve itaatsizliğe izin verilmez. Buradan hareketle tasavvuf ehlinin nazarında Osmanlı devleti ve onu idare eden padişahların ayrı bir önemi ve kutsiyeti vardır. Bu bağlamda Fatih Sultan Mehmet, II. Beyazıt, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman ve II. Abdülhamid'in menkıbeleri halkın arasında dolaşmaktadır.

Osmanlı Devleti tarikatlar ve onların mekanları olan tekke, zaviye ve dergahları kurulduğu dönemden itibaren iyi değerlendirmiş ve onları devletin yarı resmi kurumları haline getirmiştir. Vergi, askerlik muafiyeti gibi memur ve ilmiye sınıfına mahsus olan bu imkanlar tarikat mensuplarına da tanınmıştır.

Sufiler devletin adalet ile ebed-müddet olacağına inandıklarından Sultan ve ümerası için hayır duada bulunmayı adet haline getirmişlerdir. Yöneticilere beddua etmenin edep dışı olduğunu, bunu insanın altında gölgelendiği ağacın dallarını ve budaklarını kesmesi olarak değerlendirmişlerdir. Bu düşüncenin halk arasında oluşturduğu şu sözler çok meşhurdur: “Padişahın adını abdestliyen ağzına al”, “Allah, devlete ve millete zeval vermesin”.

Sufilere göre Padişah/Sultan kalbe benzer. Bir Hadis-i Şerife dayanarak, kalp düzgün olursa ceset de düzgün olacaktır. Dolayısıyla Sultanın bozuk olması halinde mülk de fesada uğrayacaktır. Bu nedenle sufiler, Sultan'ın bozulmaması için azami gayret göstermişlerdir. Onlar için hayır dualar ederken yanlış gördükleri hususlarda eleştiri ve ikazda bulunmuşlardır.

Tasavvuf Osmanlı hayatının vazgeçilmez bir parçasıdır. Bu nedenle bazı tarihçiler Osmanlı Devleti'ni bir şariat devleti değil, bir tarikat devleti olarak nitelemişlerdir. Osmanlı tarihçisi Paul Wittek (ö. 1978), “Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu” adlı kitabında daha da ileri giderek, Osmanlı'yı bir derviş devleti olarak nitelemesi bir tesadüf değildir. Çünkü dünya işlerini yürüten siyasi güç, manevi güç ile birleşip tamamlanınca ortaya Türk - Osmanlı mucizesi gibi dünyada az görülen efsanevi bir tarih ortaya çıkmıştır.

Osmanlı toplumu hükümdarın mutlak otoritesi etrafında örgütlenmiş ve mistisizmin derin etkisi ile yorulmuş bir toplumdur. Bu nedenle tasavvuf, tarikat ve tekkeler İslam'ın yayılmasında ilmiye ve askeri sınıfının yanında hizmet görmüştür. Gerçekten Türklerin İslamlaşmasında, Türk Müslümanlığının şekillenmesinde tasavvuf çok etkili bir güç olmuştur.

Sufiler Osmanlı'nın toplumsal hayatının içinde daima var olmuşlardır. Şeyhler, Padişahların tahta çıkmalarında, evlenme törenlerinde, sünnet cemiyetlerinde, kandil ve mübarek gecelerde tertiplenen toplantılarda daima ön safta yer almışlardır. Ayrıca diğer ülkelere elçi olarak da gönderilen sufiler vardır. Örneğin 1. Murad, Muhammediye kitabını yazan Yazıcıoğlu Mehmed'i (ö. 855/1451) elçilik sıfatıyla Mısır Abbasi Halifesi El – Mütevekkil'e göndermiştir. Yani sufiler içinde bulundukları toplumun genel gidişatına yabancı kalmayıp toplumun problemleri ile ilgilenmişler ve sultanlara danışmanlık yapmışlardır.

Sufilerin devlet yönetimi ile yakın ilişkileri aslında daha önceki Selçuklular zamanından gelen bir özelliktir. Türkiye Selçukluları 1243 de Köseadağ Savaşı'nda Moğollara yenilince Anadolu'da bir otorite boşluğu oluşmuştu. Müslüman halk maddi ve manevi sıkıntıyla boğuşurken, Osmanoğulları uzun bir devlet geleneği olan Türkler olarak kısa bir sürede Söğüt'te yeni bir devlet kurmuşlar (1299) ve bu devlet iki üç asır sonra bir cihan devleti olmuştur. Bu oluşumda tasavvuf erbabının büyük katkıları olduğu herkesin kabul ettiği bir gerçektir.

Osmanlı Devleti kuruluşundan 25 yıl sonra İznik'te ilk medreseyi kurmuş ve bunun başına sufi alim İbn Arabi savunucusu Davud el-Kayserî'yi getirmiştir. Bundan yüz yıl sonra ilk defa tesis edilen şeyhülislamlık makamına sufi alim Rıfâî meşrep Molla Fenârî getirilmiştir. Bu beraberlik daha sonra da devam ettirilmiştir. Külliye tarzında inşa edilen yerlerde cami, medrese ve tekke birlikte inşa edilmiştir.

Tarihçilerin ifadelerine göre bir kısım delişmen tabiatlı ve garip tavırlı dervişler Osmanlı padişahları ile birlikte harplere iştirak etmişler ve hudut boylarında tekkeler inşa etmişlerdir. Âhi teşkilatı Osmanlı'nın kuruluş döneminde büyük roller üstlenmiştir. Osman Gazi'nin kayınpederi Şeyh Edebâli ve silah arkadaşlarının birçoğu bu tarikata mensup oldukları bilinmektedir. Hatta ilk piyade askerinin üniforması ahi üniforması ile aynıdır. Tarihçiler ilk Osmanlı Sultanlarının âhiliğe bağlı bulunduklarını ve bütün Osmanlı padişahlarının da sünni tarikatlara bağlı olduklarını ifade etmişlerdir.

Yıldırım Beyazıt kızını Emir Buhârî ile evlendirmiştir. Bu Osmanlı'nın tarikat ehline gösterdiği hürmeti ifade eder. Devlet - tarikat ilişkileri toplumsal bağlamda olumlu sonuçlar doğurmuştur. Bu bağlamda padişahlar tekke, zaviye ve türbeleri inşa ve tamir ettirmişlerdir. Şeyhlere maaş bağlayıp ihsanlarda bulunmuşlardır. Tekkelerin geçim ihtiyaçlarını gidermişlerdir. Buna karşılık sufiler

devletin bekası ve zaferleri için dualar etmişlerdir. Halkın padişahlara karşı bağlı olmalarında etkili rol oynamışlardır. Padişahların “kılıç kuşanma” merasimlerinde, tarikat şeyhleri padişahların kılıçlarını kuşatmışlardır. Üsküdarlı Haşim Baba'nın (ö. 1197/1783) beyanına göre:

“Osmanlı sultanları Hz. Muhammed'in sırrının varislerinden kemer-i himmet ve seyf-i manevi kuşanmışlardır. Bu noktada Beyazîd-ı Veli Seyyid Baba Yusuf Efendi'den; Yavuz Sultan Selim Şeyh Seyyid Abdullah Efendi'den; I. Ahmet ve IV. Murad Celvetî piri Aziz Mahmut Hüdai'den; Sultan Mehmet yine Celvetî Ehl-i Cennet Efendi'den kemer-i himmet ve seyf-i manevi kuşanmıştır.”

Padişahlar tasavvuf ehlini, Allah katında duası makbul kişiler olarak görmüşlerdir. Onun için onların dualarını almaya gayret göstermişlerdir. İdareciler fetih hareketlerinde, önce Allah'ın nusreti daha sonra evliyanın himmetinin var olduğuna inanmıştır. Bir rivayete göre Timur'un Anadolu'yu erken terk etmesini sağlayan ordudaki bir nalbant vesilesiyle Emir Sultandır. Halk Timur ordusunun Bursa'da yaptığı yıkım ve zulümlerin son bulması için Emir Sultan'ın manevi desteğine başvurmuşlardır.

Evliya Çelebi (ö. 1094/1682) fetihlerin sırrını dervişlerde aramış ve seyahatnamesinde ifade etmiştir. Oruç Bey (ö. 909/1503) Varna savaşındaki Osmanlı'nın zaferini, Hz. Peygamberin mucizesi, ricâlu'l – gayb'ın himmeti ve gazilerin itikadı bereketine bağlamıştır. Fatih'in İstanbul'un fethinde evliyaların birçok kerametleri görülmüştür. Fatih'in hocası Akşemsettin (ö. 863/1459) Fatih'in kuşatmadaki zorlukları karşısında şöyle demiştir: “Beğim! Sen elem çekme, bu kalenin fatihi sen olacaksın.” Evliya Çelebi'nin aktardığına göre, kuşatmada zorlama ile karşılaşınca yetmiş yedi büyük evliyanın himmetine başvurulmuştur.

Celvetîyye şeyhi İsmail Hakkı Bursevî (ö. 1137/1725) şunları söylemektedir:

“Şu zamana gelinceye kadar meşâyihî inkar eden hiçbir padişah çıkmamıştır. Zira saltanatın kuruluşu evliya ile dir. Bu zamana kadar hiçbir padişah hâl ehlinden uzak kalmamıştır.” Altı asır süren Osmanlı idaresinde ister veli (II. Beyazıt) ister deli (İbrahim) olsun her padişahın az veya çok tasavvuf ehline hürmette kusur etmediği anlaşılmaktadır.

Padişah - sufi münasebetleri bakımından önemli bir husus ta sefere çıkan sultanların yanlarında tanınmış bir tarikat şeyhini de beraber götürmesidir. Bu konuda Osmanlı tarihçilerinin kaydettiklerine göre Kalendevî dervişler Osman Bey, Orhan Bey ve I. Murat'ın mahiyetinde fetih hareketlerine katıldıkları ifade edilmektedir. Aynı şekilde Kanuni Sultan Süleyman Viyana seferi öncesinde fermanla seyyid ve şeyhleri sefere davet etmiştir. Belgrad seferinde yanında Nakşî Yorgancı Efendi'yi (ö. 977/1569) ve son seferi olan Sigetvar'a giderken yanında Bahri Dede, Sofyalı Bâlî Efendi, Nureddinzâde ve Şeyh Müslihiddin Efendi'yi

götürmüştür. Adı geçen Yorgancı Efendi daha yoldayken gördüğü bir rüya sonunda kalenin fethedileceğini padişaha müjdelemiştir. Sultan III. Mehmet yaşlı olmasına rağmen 1596 yılındaki Eğri Seferine giderken Şemseddin Ahmet Sivâsî'yi yanında götürmüştür. II. Mustafa'nın Avusturya seferlerine Şeyh İsmail Hakkı Bursevî iştirak etmiştir. Şeyh burada vaazlar vermiş, yapılan bu vaazları padişah bizzat dinlemiştir.

Sufiler zaman zaman sultanların yaptıkları yanlış işler dolayısıyla uyarmışlar ve onlara nasihat etmişlerdir. Halka adil davranmalarını kendilerine duyurmuşlardır. Örneğin Koçi Bey şunları söylemiştir: “Küfür ile dünya dururken zulüm ile durmaz. Adalet tûl-i ömre sebeptir ve intizam-ı ahvâl-i fukara padişahlara mûcib-i cennettir. Bu dediklerim kelim benim değüldür. Ulema ve meşayih kalvidir. İtimat buyurulmazsa onlara suâl oluna.” Aynı şekilde Akşemsettin Fatih'e, Yahya Efendi Kanuniye, Abdülmecid Sivasî I. Ahmed'e nasihatda bulunmuştur. Niyazi Mısırî'nin de devrin padişahlarına çekinmeden teklif ve tavsiyelerde bulunduğu bilinmektedir. Yenikapı Mevlevihanesi'nin şeyhi Celaleddin Efendi'nin II. Abdülhamid'in yönetimini eleştirdiği de rivayet edilmektedir.

Şeyhler, hiçbir zaman devlet idarecilerinin idareyi bırakıp sürekli zikir ve ibadetle meşgul olmalarına müsaade etmemişlerdir. Onların tarikat ile ilgilerinin muhabbet sınırında kalmasını istemişlerdir. Örneğin Akşemsettin Fatih'in derviş olma ve halvete girme talebini kabul etmemiştir.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren devlet - tarikat ilişkileri genelde olumlu olarak seyretmiştir. Ancak 15. yüzyılın ikinci yarısından sonra bazı tarikatlar aleyhine davranışlar gözlenmektedir. Ancak bu aleyhte davranışlar dini saiklerle değil, hepsi siyasi saiklerle meydana gelmiştir. Osmanlı'nın kuruluş, yükseliş ve yıkılış dönemlerinde padişah - sufi ilişkileri kendisine has olumlu ve olumsuz bir seyir izlemiştir. Osmanlıların ilk dönemlerindeki tasavvuf ekollerine karşı gösterilen geniş hoşgörü, Yavuz'un Şîlik akımına karşı gösterdiği sert müdahale nedeniyle kısmen gerilemeye başlamıştır. Bazı şeyhler tarafından gösterilen taşkınlıklar ve aşırı görüşler nedeniyle ehl-i sünnet inancının korunabilmesi için zahiri ilimlere daha fazla önem verilmesi toplumda ifade edilmeye başlamıştır. Birgivî Mehmet Efendi'nin (ö. 981/1573) yazdığı Tarikât-ı Muhammediye adlı kitabında sufiler eleştirilmiştir. Bazı tarikatlar arasında tehlikeli çekişmeler ortaya çıkınca, şeyhülislamlarının verdikleri fetvalarla bazı sufiler idam edilmiştir.

Zamanla devletin kuruluş dönemindeki tarikatlara karşı gösterdiği hoşgörü gittikçe azalmıştır. Safevi devletinin Anadolu'yu şîileştirme politikaları ve iç isyan çıkarmaya teşvik etmeleri Osmanlı'yı sünnî anlayışı öne çıkarma ihtiyacına yöneltmiştir. Bu konuda Prof. Dr. Ömer Yılmaz'ın “Osmanlı Devleti'nde Padişah Sufi İlişkileri” adlı kitabında şu yorum yapılmaktadır: “Bazı şeyhlerin duruma vaziyet etmesi uluhiyet anlayışını bozmaya başlamış; bâtinilik fikirleri insanların

idrakine etki etmeye başlamış; münzevilik ve bireycilik cemaatlere hakim olmaya başlamış; sözde tefekkür pratiğe üstün gelmeye başlamıştır. Bunların sonucunda tasavvuf dünyasındaki bozulmalar da kaçınılmaz olmuştur. Bu da padişah - sufi ilişkilerini olumsuz yönde etkilemiştir.”

Osmanlı'da bazı isyanlar tasavvufi görünüşlerde olsa da, gerçekte başka saiklerin sebep olduğu bilinmektedir. Osmanlı'daki ilk isyan Fatih zamanında “Buçuktepe isyanı” ile başlamıştır. Fatih'ten sonra her padişah zamanında isyanlar olmuştur. 36 padişahın 12 tanesi isyan sonucu tahtını kaybetmiştir. Bunların bir sebebi yeniçerilerin güçlenmesi ve amacının dışına çıkmasıdır. Şeyh Bedrettin isyanı, Celali isyanları, Babâî isyanları, Torlak Kemal, Börklüce Mustafa ve Kuleli Vakası da, içinde tarikat şeyhlerinin bulunduğu ayaklanmaların bazılarıdır.

Fatih döneminde devleti ele geçirme teşebbüsüne girişen Hurûfîler öldürülmüştür. II. Beyazıd’a suikast tertip eden Kalendevîler idam edilmişlerdir. I. Mahmud dönemindeki sapkın mezhep kurma girişimlerine Osmanlı müsaade etmemiştir. Osmanlı yönetimi padişaha paralel bir yapılanmaya müsaade etmemiş ve bu olaylara sert bir şekilde müdahale etmiştir. Mehdilik iddialarında bulunanlara önce vazgeçme çağrısında bulunulmuş, kabul etmeyince idam edilmişlerdir.

Avrupa'daki aydınlanma ve modernleşme akımları Osmanlı'yı etkilemeleri sonucu 19. yüzyılda padişah - sufi ilişkileri farklı bir yol izlemiştir. II. Mahmut yeniçeri ocağını ortadan kaldırınca Bektaşî tarikatı yasaklanmıştır. Bu sırada diğer tarikatlar da sıkı bir takibe tutulmuşlardır. Bütün bunlara rağmen tarikatlar kısmen de olsa, eski imtiyazlarını muhafaza edebilmişler, şeyhler saygınlıklarını koruyabilmişler ve tekke ve zaviyeler maddi destekten tamamen mahrum bırakılmamışlardır. II Mahmut bütün tarikatları karşı yok edici bir tavra girmemiştir. Kendisi de Pera'daki Mevlevî Tekkesi'nin mensubu idi. Ayrıca Fındıklıdaki Nakşibendi cemaati toplantılarına iştirak ederdi.

Gerçekten Osmanlı'da hiçbir padişah tasavvuf erbabı ile, din ve kutsal ile ilişkisini kesmemiştir. Bütün Osmanlı padişahlarının herhangi bir tarikata mürit olmasalar da muhib olduklarını söylemek mümkündür. Çünkü tasavvuf şeyhleri bir taraftan halkın dini duygularını canlı tutmaya çalışırken, diğer taraftan imparatorluğun yönetici konumunda bulunan şahsiyetlere de dini görevlerini hatırlatmış, onlara dünyevi meşgale yanında yetkilerinin farkındalığını ve Allah nezdindeki durumlarını ihsas ettirmiş ve ahireti unutturmayacak bir tarzda murakabeci bir rol üstlenmişlerdir. Nitekim pek çok kitapta yer alan ve Yavuz Sultan Selim'e atfedilen şu beyit bu tezi doğrular niteliktedir:

Padişah-ı âlem olmak bir kuru kavga imiş,
Bir velîye bende olmak cümleden evlâ imiş.

Padişah – Sufi İlişkilerine Örnekler

Osman Gazi – Şeyh Edebâli

Osman Gazi bir gece Şeyh Edebâli'nin evinde yatarken bir rüya görür. Rüya da Edebâli'nin koynundan doğan bir ayın kendi koynuna girdiğini görür. O sırada Osman'ın belinden bir ağaç yükselir, büyür, yeşillenir, güzel ve ulu bir ağaç olur, dallarının gölgesi bütün dünyayı örter. Osman Gazi bu rüyayı şeyhe anlatınca şeyh şöyle demiştir: “Gaybi Allah bilir, ama bunda bir hayır vardır. Sen benim sulbünden gelen birisiyle evleneceksin, bu evlilikten doğanlar ulu bir devlet kuracaklar, devlet batıya doğru gelişecektir. Ey Osman! Sana ve senin evladına müjdelersun ki, Hakk Teâlâ size saltanat verdi.” Bu rüya üzerine şeyh kızı ile Osman Gazi'yi evlendirmiştir.

Osman Gazi çocukken babası Ertuğrul Bey tarafından Mevlânâ'ya ziyarete götürülmüştür. Mevlânâ da Osman Gazi'ye hayır dualarda bulunmuştur. Osmanlı padişahları bu nedenle Mevlânâ ve Mevleviliğe karşı daima saygılı olmuşlardır.

Şeyh Edebâli ve müridi Abdâl Kumral Osman Gazi'nin yanı başında duran iki etkili dervişlerdir. Kumral Abdâl Osman Bey'e Devleti'nin ebed müddet var olacağını müjdelemiştir. Bu müjdeyi Hz. Hızır'dan öğrenip bildirmiştir. Osman Gazi ile birlikte fetihlere iştirak etmiş eden âhi ve babalar arasında Muhlis Baba, Turgut Alp, Konur Alp, Kara Mürsel ve Akçakoca gibi dervişler zikredilebilir.

Osman Gazi mübarek günlerde Şeyh Edebâli'nin Bilecik'teki tekkesine giderek dini ve idari konularda onunla istişarede bulunmuştur. Osman Gazi vefat edince yerine geçen Orhan Gazi de dönemin dervişleri ile iyi ilişkiler kurmuştur. Uludağ eteklerinde kendi başına yaşayan geyikli Baba Orhan Gazi ile birlikte sefere çıkmıştır. Derviş Abdâl Musa ve Abdâl Murad da Orhan Gazi ile seferlere katılmışlardır. Bursa'nın fethinde hazır bulunmuşlardır. Yesevî'nin müridi olan Sarı Saltuk Bursa'nın fethinden sonra Orhan Gazi tarafından 70 müridi ile birlikte Rumeli'ye gönderilmiştir.

Orhan Gazi İznik'te ilk medreseyi kurunca, İbn Arabî'nin Füsusu'l Hikem adlı eserini şerh eden ve onu Osmanlılara tanıtip sevdiren Davudî Kayserî'yi (ö. 751/ 1350) medresenin başına getirmiştir. Orhan Gazi camilerin kandillerini kendi elleriyle yakmış, imarethanelerde pişirilen yemeği kendi elleriyle fakirlere dağıtmıştır. Bununla beraber Orhan Gazi devletin selameti için dervişlerin faaliyetlerini teftiş ve kontrol etmiştir. Dini kurallara riayet etmeyen bazı derviş gruplarının mallarını ellerinden almış, bunların yerine toplumun huzuruna hizmet eden cemaatleri yerleştirmiştir.

Orhan Bey'in yerine geçen oğlu I. Murad da sufiler ile ilişkilerini devam ettirmiştir. Hacı Bektaş Veli'nin Sultan I. Murat'ın vaizi olduğu rivayet edilmektedir. Hacı

Bektaş padişahın sırlara güvenmemesini ikaz etmiştir. Ancak bunu önemsemeyen Sultan, Müslüman olmak istediğini söyleyerek ona yaklaşan bir sırı tarafından öldürülmüştür.

Hüdâvendigâr lakaplı I. Murad, Mudurnu Tekkesinde münzevi bir hayat süren Kâdirî Şeyhi Fahrettin Efendi'yi vezir edinmek istemiş, ancak bu zat uzleti tercih ederek, kendi yerine Çandarlı Kara Halil'i tavsiye etmiştir.

Bazı kaynaklarda I. Murat, "Melikü'l Meşâyih Gazi Murad" ünvanı ile anılmaktadır. I. Murat Ankara seferinde, Ankaralı âhilerin beldelerini mukavemet göstermeden teslim etmeleri I. Murat'ın bir âhi reisi olmasıyla şeyhliğinin bir kerameti olarak gösterilmiştir.

Fatih Sultan Mehmet – Akşemsettin

İstanbul'un fethinde Hacı Bayram Veli'nin yıllar önce verdiği müjde tahakkuk etmiş ve Hazreti Peygamber (sav)'in hadisinin doğruluğu ispat edilmiştir. Fetihle şehre girilince Fatih ile birlikte asker ve devlet adamları yanında Molla Hüsrev, Molla Gürânî, Akşemsettin ve Akbıyık Mesut da vardı.

Camiye çevrilen Ayasofya'daki ilk cuma namazında hutbeyi Fatih Sultan bizzat kendisi okumuştur. Namazı ise Akşemsettin kıldırmıştır. Rivayet olunur ki, fetih müjdesi getiren Akşemsettin, manevi alemde Hızır ile görüştüğünü, kalenin fetih olduğu gün Hızır gibi giyinen velileri gördüğünü, fetih gerçekleşikten sonra Hızır'ın kale üzerinde oturup ayaklarını aşağıya sarkıtmış vaziyette gördüğünü bildirir. Akşemsettin fetihten sonra Ebû Eyyub el - Ensarî'nin medfun bulunduğu yeri belirlemiştir.

Akşemsettin Fatih'e birçok kerametini göstermiştir. Hocasına aşırı hürmeti olan Fatih ona giderek kendisini birkaç gün halvete koyup irşad etmesini ister. Ancak Akşemsettin kabul etmez. Fatih bu davranışa kızınca, şeyh şöyle cevap verir: "Meşâyih-i İzamın halvetinde öyle bir lezzet vardır ki, ona dahil olan emr-i saltanat gözünde olmayıp, dünya gözünden silinip, saltanattan geçip gitmek mukarrerdir. Bu sebepten ahval-i alem bozulup her birimiz bu sebepten Allah'ın gazabına uğrayarak günahkar oluruz. Adaletle hükmetmek sana yeter. Sultanlıkta da nice hikmetler vardır. Bin değirmen taşını bir kişi nasıl götürsün."

Fatih tahta ikinci defa geçince atası Osman Gazi'nin "İstanbul'u aç gülzâr yap" şiirinden ilham alarak İstanbul'un fethi için niyet ve hazırlık yapmış ve bu fetih için pek çok ulema ve meşayihin hem fiili hem de manevi desteğini almıştır. Bunlar arasında Akşemsettin, Mevlânâ Alaaddin Tusî, Nakşi Şeyhi Ubeydullah Ahrâr, İbrahim Tennûrî, Molla Câmî, Ebû'l - Vefâ gibi isimleri zikredebiliriz.

Ebû'l - Vefâ sadece padişahlar tarafından değil devlet adamları nazarında da büyük itibar görmüştür. Vefk hazırlama mahareti de olan Ebû'l – Vefâ'ya birçok devlet adamı vefk hazırlatmıştır. Şeyh Vefâ Fatih'in cenaze namazını kıldırmıştır.

Bununla beraber Fatih bütün şeyhlerle samimi ilişkiler kurmuş değildir. Bazı şeyhlerin siyasi şahıslardan müritlerini arttırması Fatih'i tedbir almaya zorlamıştır. Yahya Şirvânî'nin halifelerinden Alaaddin Râmi Bursa'dan İstanbul'a gelince siyasilerden birçok mürit edinmiştir. Şeyhin siyasi kalkışmaya girişebileceği dedikodusu yayılınca Fatih endişe duymuş ve şeyhi İstanbul'dan uzaklaştırmıştır.

II. Beyazıt da babası Fatih gibi ilmi, ulemayı ve arifleri severdi. Tasavvufa özel ilgisi nedeniyle Velî Padişah diye anılmıştır. Kendisinin doğumunu babası Fatih'e Mevlevi halifelerinden Cemalettin Çelebi müjdelediği için II. Beyazıt Mevlevilere özel bir hürmet göstermiştir. Kendisi Amasya'da şehzade iken Bayramî Şeyhi Muhiyyiddin Yavsî'ye intisap ettiği söylenir. II. Beyazıt tahta çıkınca Şeyhini İstanbul'a davet etmiş, onun adına tekke inşa ettirmiştir. Bunun sayesinde Bayramilik İstanbul'da temsil edilmiştir. Şeyh Yavsî bir gün padişaha “bu gece saray haricinde açıkta yatsınlar” diye haber göndermiş. Padişah da “bu haberde bir hikmet vardır” diyerek başka bir yerde gecelemiştir. O gece bir zelzele olmuş ve padişahın yatak odasının tavanı çökmüştür.

II. Beyazıt, Bayramî Şeyhi Baba Yusuf Seferihisarî'ye de intisab etmiştir. II. Beyazıt'a saltanat kılıcını kuşatan bu zattır. Beyazıt Cami'nin açılışında Baba Yusuf vaaz vermiş, sohbeti herkesi ağlatmıştır. Bu vaazdan etkilenen ve cami dışında bu vaazı dinleyen üç Hristiyan'ın bunun etkisiyle Müslüman olmuşlardır. II. Beyazıt da bu üç Hristiyan'a para ve mal vererek iltifat etmiştir.

Evliya Çelebi Seyahatnamesinde II. Beyazıt'ın Nakşibendi ricalinden Lütfullâh Üskübî'ye de intisap etti yazılmaktadır.

Keşif ehli olan büyüklerimizin bize bildirdiğine göre Fatih ve II. Beyazıt gerçekten Veli idiler. Yani manevi alemde velâyet makamına sahiptiler. Ancak gerek Fatih ve gerekse II. Beyazıt manevi bir sır olan bu hususu etrafındaki herkese duyurmamışlardır.

I. Ahmet - Aziz Mahmut Hüdayi

Sultan I. Ahmet babası 1603 yılında ölünce 14 yaşında tahta geçti. I. Ahmet ile Aziz Mahmut Hüdayi'nin arasında samimi bir ilişki vardır. Sultan ona mürit olmuş ve ona aşırı hürmet göstermiştir. Çarşıda şeyhini görünce atından inerek şeyhini bindirdiği rivayet edilir.

Bir gün I. Ahmet rüyasında Avusturya kralı ile güreş tuttuğunu, fakat kendisinin arka üstü yere düştüğünü, kralın kendi üstünde kaldığını görmüştü. Rüyadan çok

korkmuştu. Hiç bir rüya yorumcusu padişahı tatmin edecek şekilde bir tabir de bulamamıştı. Heyecandan yerinde duramayan Sultan Ahmet bu durumu bir mektup yazarak Aziz Mahmut Hüdayi'ye bildirmiş ve rüyanın tabir edilmesini rica etmiştir. Haberci mektubu alıp süratle Üsküdar'a geçip Hüdayi'nin tekkesinin kapısını çaldığında, onu içeriden elinde bir zarf ile kapıya çıktığını gördü. Habercinin getirdiği mektubu alırken kendi elindeki mektubu da padişahın mektubunun cevabı diyerek haberciye verdi. Mektubu şaşkınlık içinde alan haberci mektubu Sultan'a getirdi ve gördüklerini anlattı. Sultan Ahmet gönderdiği mektubu daha açıp okumadan cevabının göndermesi Hüdayi'nin bir kerameti idi. Sultan Ahmet gönderilen cevabı heyecanla okudu. Cevapta şöyle yazılıydı: “Allah Teâlâ insan vücudunda arkayı, cansız mahluklarda ise toprağı en kuvvetli olarak yarattı. İnsan ile toprağın birbirine değmesi bu iki kuvvetin bir araya gelmesi demektir. Öylece padişahımızın arka üstü yere yatması ile bu iki kuvvet birleşmiştir. Dolayısıyla bu rüyadan İslam'ın temsilcisi olan padişahımızın küffara karşı zafer kazanacağı anlaşıldı.” Bu tabir Sultan Ahmet'in çok hoşuna gider ve Aziz Mahmut Hüdayi'ye bin altın hediye gönderir. Ertesi günü padişah kendisine gelerek elini öper ve onun talebesi olmakla şereflenir.

Rivayete göre Sultan Ahmet bir gün bazı devlet erkanı ile gezmeye çıkmıştı. Ormanlık bir yerde istirahat ederlerken hizmetçiler bir koyun kesip kızartarak padişaha ikram ettiler. Sultan Ahmet besmele çekerek elini uzattığı an, Mahmut Hüdayi belirdi ve padişaha “Sultanım sakın yemeğiniz, o zehirlidir” dedi. Etten bir miktar kesip oradaki köpeğe verdiklerinde köpek öldü. Daha sonra ateş yakılan yer kazıldığında Hüdayi'nin haber verdiği gibi zehirli bir yılanın parçalarına rastlandı.

Bir gün Sultan Ahmet hocası Aziz Mahmut Hüdayi'ye ziyarete gider. Bir müddet sohbetten sonra atlarına binerek gezintiye çıkarlar. Karaca Ahmet mezarlığının yanından geçerken şeyh padişaha dönerek “Sultanım ister misiniz, bugün size bir şey göstereyim” diye sorar. Sultan isterim der bunun üzerine şeyh kabristana dönerek “Kalkınız!” der. Bu hitap karşısında bütün ölüler kabirlerinin içinde dikilirler. Padişah bu hali gördükten sonra, Mahmut Hüdayi “Dönünüz!” emrini verince kabir ehli yine eski hallerine dönerler.

Ölüleri diriltme sırrına sahip olan Hz. İsa (as)'nın, bu sır nedeniyle Hristiyanlar tarafından Peygamberimizden üstün olduğu iddiası ortaya atılmıştır. Oysa bu sırrı Peygamberimiz de biliyordu, ama uygulamamıştı. Peygamberimize bağlı Allah dostlarının da bu sırrı bildikleri Hüdayi Hazretleri'nin yukarıdaki kerameti göstermektedir. Bu olay, şu hadisin doğru olduğunu gösterir, “Benim varislerin İsrail oğullarının peygamberleri gibidir.”

Sultan I. Ahmet Sultanahmet Camisi'nin bânisidir. Bu cami yapılırken temel atma merasiminde hocası Aziz Mahmut Hüdayi ve diğer alimler de hazır bulunmuştur. Sultan bizzat eteklerinde toprak taşıyarak inşaatta yardımcı olmuştur. Temel

atmak için ilk kazmayı Hüdayi vurmuş, caminin açılışında da cuma hutbesini okumak üzere Aziz Mahmut Hüdayi davet edilmiştir. Hüdayi Hazretlerinin bu davete uymak için yaptığı yolculuktaki kerametleri tarih kitapları yazmaktadır. Cami bu büyük mürşidin hayır duası ile ibadete açılmıştır.

Birinci Ahmet 28 yaşında vefat etmiştir. Kendisi 14'üncü Osmanlı padişahıdır. 14 yıllık saltanat süresi yaşamıştır. Cenazesinin yıkanması için hocası Aziz Mahmut Hüdayi davet edildiğinde şeyh “Sultanımı çok severdim, şimdi dayanamam ihtiyarlığım sebebiyle. Beni mazur görün” diyerek, bu görevi talebelerinden Şaban Dede'ye havale etmiştir. Sultan'ın Peygamberimizim şefaatinin hayattayken kazandığını Tokadî Mehmet Efendi Hazretleri müjdelemiştir.

I. Ahmet'in hayatında 14 sayısının bir hikmetinin olduğu görülmektedir. 14 yaşında padişah olan Sultan Ahmet 14 yıllık saltanatı sonucu vefat etmiştir. Kendisi 14. Padişah'tır. Bu husus bir hikmet dahilindedir. Bunun sırrının bilinmesi muhakkak ki kolay bir şey değildir. Muhakkak ki 14 sayısının bir sırrı vardır. Bu sırrın keşif ehli tarafından bilinme ihtimali olsa da, bu sırrın herkese anlatılması yasaktır. 14 sayısı ile ilgili ortaya atılan başka bir rivayete göre hicri 1400 lü yıllarda İslam tekrar yükselecek ve dünyaya hakim olacaktır. Bunun da miladi 2060 yılına kadar tahakkuk edeceği keşif ehli tarafından rivayet edilmiştir. Doğrusunu Allah Teâlâ bilir.

Yayınlama Tarihi : 11.03.2021

İslamiyet Tekrar Tasavvufu Yükselecektir

Tasavvuf **DilAllah**'tır. Yani Allah'ın gönlüdür. Buna Allah Teâlâ'nın Gönül Bahçesi de diyebiliriz. Her işin amacının hedefi bu gönül bahçesine girmek olmalıdır. Sloganımız olan “İman, İlim, Tasavvuf” bu yolu tanımlamaktadır. Yani önce iman ve ilim sahibi olunmalı sonra da tasavvufa girilmelidir. İslam'ın bütün yükseldiği devirlerde tasavvuf merkezi bir rol üstlenmiştir.

İslam, Asr-ı Saadet'te Peygamberimiz (sav) zamanında ve dört halife zamanında her yere yayılmıştır. Bu başarının temelinde tasavvuf vardır. Çünkü tasavvuf Allah Teâlâ'nın tecellilerinin ve rahmetinin insanlara ulaşmasıdır. İnsanların bu tecellileri algılamaları ve ona göre davranmaları tasavvufun temelini teşkil eder. Bu tecelliler ledün ilmi (manevi ilimler) ile insanlara aktarılmıştır. Hazreti Peygamber (sav) bir hadisinde, “Benim kalbime ne geldiyse hepsini Ebubekir'in kalbine koydum” demiştir. İşte kalbe gelen bu manevi ilim tasavvuftur. Bu bilgiler ahab arasında gizli olarak yayılmıştır ve halktan saklanmıştır. Çünkü İslam'ın ilk yıllarında halkın bu ilmin verilerini kolay olmazdı.

Bu nedenle Ebu Hureyre (ra) bir ifadesinde şöyle buyurmaktadır: “Allah'ın Resulünden iki dağarcık dolusu ilim öğrendim. Onlardan birisini dağıttım. Ötekine gelince eğer onu da dağıtsaydım benim şu boynum kesilirdi.” Bu hadis Sahih-i Buhari'de mevcuttur. Buradaki ikinci dağarcıktaki ilim manevi ilimdir. Ancak

insanların bunu idrak edemeyeceklerinden korktuğundan bu ilmi herkese açıklayamamıştır.

Aynı şekilde İbni Abbas (ra) Talak suresi 12. ayeti hakkında şöyle söylemiştir: “Eğer ben bu ayetin tefsirini söyleseydim mutlaka beni recmederdiniz, taşa tutup öldürürdünüz, (veya başka bir nakilde) kesinlikle benim kafir olduğumu söylerdiniz.”

Hazreti Ali (ra)'ın şu şiiri de de bu bağlamdadır:

Nice ilim cevheri vardır ki eğer ben onu açıklasaydım,
Kuşkusuz bana “Sen putlara tapanlardansın” denilirdi;
Ve Müslüman adamlar helal sayarlardı benim kanımı;
Yaptıkları bu en çirkin işi de güzel sayarlardı.

Bu hakikati kuşkusuz çoğu insan inkar eder, kabul etmez. Arif olan akıllı insan ise onların inkarı konusunda aleyhte bir tutuma girmemelidir. İslam'ın gelişmesi ve temel fikirlerinin yerine oturması ile tasavvuf Hicri 3. asırdan itibaren insanlara açıklanmaya başlanmıştır. Bu asırdan sonra manevi ilimler yine ehinden ehline aktarılarak bugüne kadar gelmiştir. Kıyamete kadar da devam edecektir.

Tasavvuf, yani manevi ilimlerin uygulandığı ve eğitildiği yer tarikatlardır. Tarikatlar bu eğitimi tekke ve zaviyelerde vermektedir. Tekke ve zaviyelerin oldukları yerlerde İslamiyet insanlara daha kolay ve yaşanabilir bir biçimde anlatılmıştır. Böylece insanlar severek ve isteyerek İslam'a girmişlerdir. Bu insanları İslam'a çeken kuvvet tasavvufun içindeki manevi sırlardır. Bu sırlar asırlarca insanları etkilemiş ve İslam'ı onlara sevdirmiştir. Bu durum günümüze kadar devam etmiş, kıyamete kadar da devam edecektir.

Zaman zaman tarikatların içine sapkın fikirler ve davranışlar girmiş ve doğru yoldan sapan gruplar ortaya çıkmıştır. Fakat daima doğru tasavvufu bilen ve uygulayan sufiler var olmuşlardır. İslam karşıtları sufilerin önünü kesmek ve onları yok etmek için tarih boyunca çok çaba harcamışlardır. Bu çabalar kısmen cehaletten kısmen de kasıtlı olarak yapılmıştır. Fakat bu çabalar gerçek sufileri hiçbir zaman ortadan kaldıramamıştır. Çünkü gerçek sufiler Allah'ın velileri ve askerleridir. Allah onları daima korumuştur. Onlara ne dünyada ne de ahirette üzüntü ve korku vardır. (Yunus, 10/62)

Türklerin İslam'a girmeleri de tasavvuf sayesinde olmuştur. Horasan, Nişabur gibi yerlerdeki Allah dostları buralarda kurdukları tarikatlarla insanlara İslam'ı sevdirmiştir. Burada yetişen müritler bütün dünyaya yayılarak İslam'ı tasavvuf yolu ile anlatmışlar ve sevdirmişlerdir. Onların gönüllerine maneviyatla girmişler ve kalplerini içeriden fethetmişlerdir.

Bu eylemler sayesinde birçok İslam devletleri kurulmuştur. Devletler gerçek tasavvuf erbabının ikaz ve nasihatlarına uydukça yükselmişler ve kuvvetlenmişlerdir. Ne zaman sufilerin ikaz ve nasihatlarını terk etmişler, o zaman yıkılmışlardır. Bunu tarihte bütün İslam devletlerinde görmekteyiz. Buna en güzel örnek Osmanlı Devleti'dir. Osmanlı'nın nasıl tasavvuf ile yükseldiğini "[Osmanlı Devleti ve Sufiler](#)" adlı yazımızdan anlattık. Osmanlı ne zaman manevi ilimleri kendisine yol gösterici olarak görmüşse yükselmiş ve kuvvetlenmiştir. Ne zaman bu konuda gevşemiş ve yanlış yönlere sapmışlarsa işleri ters gitmiştir. Sonunda gerilemiş ve yıkılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından sonra kurulan Cumhuriyet yönetimi yıkılmanın gerçek sebebini göz ardı ederek, tasavvufu hedef tahtasına oturtmuş ve onu ortadan kaldırmayı amaçlamıştır. Bu nedenle tarikatlar, tekkeler ve zaviyeler kapatılmıştır. Allah dostlarının türbelerinin ziyaret edilmesi yasaklanmıştır. Tasavvuf eğitimi men edilmiştir.

Böylece İslam dışı bir yaşam tarzı tercih edilmiştir. Ancak yaptıkları hiçbir zaman bu toplumu düzlüğe çıkarmamış ve zenginleştirmemiştir. Tam bir demokrasi getirememiştir. Gerçeğe taban tabana zıt uygulamalar sonuçta toplumu bir çıkmaza sokmuştur. Türkiye halen üçüncü dünya ülkesi olup ekonomik ve siyasi olarak birçok devletin gerisindedir.

İslam'ın ve tasavvufun bu toplumdan kalkması için yapılan bütün çabalar sonuç vermiş ve toplum bireyleri günümüzde gerçek İslam inancını kaybetmiştir. İnsanların inançları çeşitli formüllerle saptırılmaya çalışılmıştır. Bunda da başarılı olmuşlardır. Müslümanım diyen halkın büyük bir kısmı gerçek İslam'ın ne olduğunu anlamaktan ve uygulamaktan aciz durumda kalmıştır.

Tasavvufun ortadan kaldırılma çabaları gerçek sufilere etki etmemiştir. Çünkü gerçek sufiler yine Allah yolunda çalışmakta ve Allah'ın emirlerini yerine getirmektedirler. Bunları insanların tanınması ve fark etmesi mümkün değildir. Bu Allah dostlarının amacı da bilinip şöhret sahibi olmak değildir. Bu insanlar ancak Allah Teâlâ tarafından bilinir ve O'nun koruması altındadır. Allah'ın askerleri olan bu insanlar vasıtasıyla Allah Teâlâ kainatı idare etmektedir.

Her Yüzyılda Bir Müceddid Gelir

Hazreti Peygamber (sav) son peygamberdir, (Ahzab, 33/40). Ondan sonra artık peygamber gelmeyecektir. Ancak diğer ümmetlerde olduğu gibi İslam ümmeti arasında da zamanla bid'at ve hurafeler baş göstermiştir. Bunun sonucunda Müslümanlar İslam'dan ve peygamberin sünnetinden uzaklaşmışlardır. Her gün değişen hayat şartları, İslam toplumunda bir takım yeni soruların ortaya çıkmasına neden olmuş ve bu konularda hüküm verme ihtiyacı doğmuştur. Artık tekrar bir

peygamber gelmeyeceğine göre, bu görev peygamberin yolunu takip eden İslam alimlerine düşmüştür. Bu alimlere müceddid (yenileyen) adı verilir.

Peygamber Efendimiz (sav)’in bir hadis-i şerifinde şöyle buyurulmaktadır: *“Şüphesiz ki Allah her yüzyılın başında bu ümmetin dini işlerini yenileyecek bir müceddid gönderecektir.”* (Ebu Davud, Melahim)

Birçok İslam alimine göre bu hadiste yer alan *“men yüceddidü”* sözünden maksat bir zattır. Salih ve alim bir kişi olan bu zat Allah Teâlâ tarafından Müslümanların dinini tazelemek için gönderilir. İlk yüz senenin müceddidi olarak Ömer ibn Abdülaziz, ikinci yüz seneninki İmam Şafîî, üçüncü yüz seneninki Ebul Hasan el Eşarî, dördüncü yüz seneninki Ebu Hamid el-İsfiraini, beşinci yüz seneninki İmam Gazali ve ikinci binin müceddidi İmam Rabbani olduğunu İslam alimleri ifade etmişlerdir.

Bazı İslam alimlerine göre hadiste geçen *“men yüceddidü”* sözünden maksat bir zat değil, bir cemaat, bir kadrodur. Çünkü *“men”* kelimesi tekil için kullanıldığı gibi, ikili ve çokluk için de kullanılır. Buna göre hadisin manasını şöyle ifade edebiliriz: *“Şüphesiz ki Allah Teâlâ her yüz sene başında, bu ümmetin dinini tazeleyen alim ve yetiştirici bir kadro, bir cemaat gönderir.”*

Bu yoruma göre zaman içinde gerçek İslam alimleri, bid’atlar ve saptırmalara karşı çıkarak ehl-i sünnet itikadını müdafaa etmişlerdir. Bu yönde yazılan kitaplarla ve verilen vaazlarla Müslümanları doğru istikamete yöneltmeye çalışmışlardır. Her birinin tecdid (yenileme) hareketinde bir hissesi vardır.

Müceddidlerin hepsi tasavvuf ehlidir. En önemli eserlerini manevi ilimleri tahsil ettikten sonra ortaya koymuşlardır. Çünkü bu eserlerindeki birçok kısım kendilerine Allah tarafından ilham yoluyla bildirilmiştir. Bazen bu kişi kendisinin müceddid olduğunu fark etmeyebilir. Ancak kendisi vefat ettikten sonra bu özelliği fark edilir.

Bununla beraber dinde reform yapmak isteyenler müceddid ile ilgili hadisin kapsamına girmez. Dinde reform yapmak isteyenler aslında temel iman esaslarını bozarak İslam’ı saptırmaya çalışmışlardır. Bunların bir kısmı kendi cehaletinden bir kısmı da menfaat karşılığı insanları gerçek dinden uzaklaştırmaya çalışmışlardır. Dinde reform yapmak isteyenlere hiçbir zaman müceddid denemez. Bunlarla ilgili web sitemizde yayınladığımız şu yazılarımıza bakılabilir: [“Dinde Reformistler 1”](#), [“Dinde Reformistler 2”](#).

Bir müceddid bazı özel vasıflar taşımalıdır. Bunlar: berrak ve doğru bir düşünce kabiliyeti, keskin bir basiret, orta yolu takip etme, dini nefesine tercih etme, mücadele cesareti, Allah tarafından bağışlanmış bulunan liderlik ve önderlik kabiliyetidir. Bunların yanı sıra iman ve ilimde en kemal noktada bulunarak tasavvufa girmiş olmalıdır. Tasavvuf her müceddidin kalesidir. O kalede, Allah'ın

Gönül Bahçesinde açıklanması gereken hususlar kendisine bildirilir. O da bu bilgileri halka duyurur. Bu bilgiler yeni bir din değildir. Çünkü bu bilgiler asla Kur'an ve sünnete aykırı değildir. Bu bakımdan tasavvuf İslam'ın tekrar dirilmesinde ve yükselmesinde en önemli bir vasıtaadır.

Müctehid (icthah eden) ile müceddid (yenileyen) arasında fark vardır. Müctehid ayet ve hadislerle açıkça bildirilmiş olan dini bilgileri toplayan, kitaplarda telif eden; açıkça bildirilmemiş, kapalı bildirilmiş olan bilgileri de nassın (Kur'an ve sünnet) ışığı altında açıklayan kişilerdir. Ashab-ı Kiramın hepsi müctehid idi. Bu bağlamda Peygamberimizin şu hadisi rivayet edilmektedir: *“Ashabımın hepsi birer yıldız gibidir. Hangisini takip ederseniz kurtuluşa erersiniz.”*

Müctehid alimler mezhepleri meydana getirmişlerdir. Bu mezheplerden yalnız 4 tanesi kitaplara geçmiş ve günümüze kadar yaşamıştır. Diğerleri unutulmuştur. Bütün mezhepler iman konusunda ortaktırlar. İmanda ayrılık caiz değildir. Bu dört mezhebe ehl-i sünnet denir. Bu dört mezhepten hiçbirine uymayana mezhepsiz denir.

Hicretten dört yüz yıl sonra artık yeni müctehid yetişmemiştir. Çünkü yeni müctehide ihtiyaç kalmamıştır. Allah Teâlâ ve O'nun resulü Hz. Muhammed (sav) kıyamete kadar hayatta ve fende yapılacak değişiklikleri ve yeniliklerin hepsine şamil olan ahkâmın hepsini bildirmiştir. Müctehidler de bunların hepsini anlayarak açıkladılar. Sonra gelen alimler ise bu ahkâmın yeni olaylara nasıl tatbik edileceklerini tefsir ve fıkıh kitaplarında bildirdiler. Müceddid olan bu alimler kıyamete kadar mevcut olacaklardır.

Türklerin Tasavvufia Ortaya Çıkışları

Türklerin İslam'ı kabul etmeleri Miladi 9. ve 10. yüzyıl başlarına denk düşmektedir. Bu yüzyıllarda tasavvufi düşünce filizlerini yeni vermeye başlamıştır. Türklerin İslam'a girmelerinde tasavvuf ve erbabının, özellikle Horasan erenleri adı verilen Türkistan gönüllülerinin katkısı büyüktür. Hicri ikinci yüzyılda zühd mekteplerinden biri olan Horasan, sıdk, doğruluk ve tevekkül esaslarına dayanan tasavvuf anlayışı ile ön plana çıkmıştır. Daha sonra bu tasavvufi birikim Nîşaburla birleşerek *“fütüvvet ve melâmet”* özellikleri ile tanınan önemli bir merkez haline gelmiştir. Horasan'da başlayan Nîşabur'da devam eden bu tasavvuf anlayışı, buradan İslam dünyasının hemen her yerine yayılmıştır. Türkler bu anlayışı, bu irfanı medeniyet düzeyine çıkarıp cisimleştirilmiş bir yapı haline getirmiştir. Bu yapı gerek Osmanlı'nın ve gerekse Osmanlı öncesi Türk devletlerinin olmazsa olmaz mayasını oluşturmuştur. İslam ülkelerinin hemen hepsinde bir tasavvufi hareketlilik ön plana çıkmış, Mısır, Nîşabur Şam ve Bağdat bu asırlarda büyük

mutasavvıfları yetiştiren tasavvuf mekteplerinin olduğu merkezler haline gelmiştir.

Selçuklu Sultanı Alparslan'ın 1071 Malazgirt zaferi ile Anadolu'nun kapılarını Türklere açmasından sonra Türkistan'da yaşayan Türk nüfus Anadolu'ya göç etmiştir. Yörük ve Türkmenler Diyar-ı Rum dedikleri bölgeye gelerek buralarda tekke, zaviye ve dergahlar açarak İslam'ı yaymaya başlamışlardır. Hem dini hem de mesleki özelliği olan Ahi Zaviyeleri Anadolu'da çeşitli bölgelere hızla yayılmıştır. Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar ulaşılmıştır. Selçuklu ve beyliklerin takip ettiği bu siyaset Osmanlı beyliğinde de aynen takip edilmiştir. Alperen ruhu ile gaza ve cihad eden Müslüman Türkler, bu faaliyetlerine Osmanlı devleti yıkılana kadar devam etmişlerdir.

Anadolu'nun fethinden itibaren her yerde faaliyet gösteren tarikatlar, onların kurup geliştirdiği tekke, zaviye ve dergahlar İslam ve Türk kültürünü yayarken diğer taraftan toprağı işleterek ekonomik faaliyetlerde bulunmuşlardır. Savaş zamanları dervişler şeyhleri ile birlikte İslam ordusuna katılmışlardır. Bu tarikatlar devletin bekası ve İslam dininin yayılması için idareciler, bilim adamları ve ordu mensupları ile işbirliği içinde çalışmayı ibadet saymışlardır. Böylece Osmanlı döneminde tasavvuf ferdi cihattan çıkıp toplumsal cihad haline sokulmuştur. Tekke anlayışını müessesleştiren bunu toplumun her ferdine ve her ihtiyacına uzanan bir yol haline getirmişlerdir.

Bu dönemde tekkeler gönül terbiye mektepleri, güzel sanatlar akademisi, bilgi ve iletişim merkezi, spor sahası, şifahane, siyasi, askeri, sosyal ve ekonomik ahlakın, birlik ve beraberlik ruhunun ilmek ilmek işlendiği yuvalardır. Tekkelerin bu çalışmaları Anadolu'da İslam ve Türk kültürünün pekişmesinde, kurulan devletin yaşamasında en önemli etkiye sahiptirler. Bu etkiler, bu topraklarda bin yıl boyunca Türk halkının hakim olmasının başlıca nedenidir. Prof.Dr. Ömer Yılmaz, “Osmanlı Devleti'nde Padişah Sufi İlişkileri” adlı kitabında şunları söylemektedir: “Madde ve mana planında nefis ve ruhlarını eğiterek, ahlakî ve ruhî üstünlüğe ulaşan, gönül zenginliğine kavuşan, cömertlik ve menfaat endişesinden azade olmuş, kendi nefisini unutmuş, herhangi bir bozgun ve hüsrana karşısında sabır ve sükunete sahip, başkalarının kusurlarına karşı müsamaha gösteren Müslüman derviş grupları yaşadıkları bölge insanının ilgisine layık olmuştur. Bu ilgi bunların gerek savaş meydanlarındaki insanüstü kahramanlıkları ile gerek barış zamanlarındaki insanca yaşama gayretleri ile gerçek hayatın ve yaşamının örneği olarak devam etmiş, böylece bu gruplar İslamlaştırma ve Türkleştirme hareketlerinin Anadolu'da en güzel görünen temsilcileri olup çıkmışlardır. Kanaatimizce tasavvuf ve onun benimsediği hoşgörü gerek geçmişte gerekse günümüzde hem farklı din mensuplarının Müslüman olmalarına hem de farklı

mezheplere mensup Müslümanların kendi aralarındaki kardeşliğe daha fazla katkı sağlayacak potansiyele sahiptir.”

Dünyada Tasavvufa Yöneliş Artıyor

Türkiye'de olduğu gibi dünyada da İslami tasavvufa yöneliş artmaktadır. Uzun bir süre yer altında bulunan tasavvuf günümüzde görünür olmaya başlamıştır. Bu nedenle 21. Yüzyıl İslam Tasavvufu yüzyılı olacaktır. Tasavvufa her yerde yöneliş ile İslam dini dünyanın her yerinde gündem konusu olmaya başlamıştır. Bu gerçeği büyük kitapçıların mistisizm bölümlerindeki tasavvufla ilgili kitapların artmasında görebiliriz. Son yıllarda Mevlana, İbn Arabi, Yunus Emre, Hallac-ı Mansur'un kitapları en çok talep edilen mistik kitaplar arasındadır. Tasavvuf kitaplarında anlatılanlar, sufilerin menkıbeleri, seyri süluk esnasındaki yetkinleşme öyküleri kitaplarda yer almakta ve bunlar da insanların merakını tasavvufa karşı daha da artırmaktadır. Şehbenderzade Filibeli Ahmet Hilmi'nin bir tasavvuf tarihi özeti mahiyetindeki benzersiz eseri “Amak-ı Hayal” ülkemizde yükselen tasavvuf merakını temsil etmektedir. Bu kitabı hemen hemen her kitabevi basmıştır. Son yıllarda tasavvuf dergilerinin çoğalması da toplumdaki tasavvuf merakının ve eğilimin yükseldiğinin bir göstergesidir.

Bugün tasavvuf konferans ve sohbetlerine her yerde rastlanmaktadır. Tasavvufun cazibesi hem Türkiye'de hem de dünyada artmaktadır. 1925'te kanun ile kapatılan dergahlar, tekkeler ve zaviyeler aslında birer irfan ve sanat ortamı idiler. Bugün dünyada bunların yeniden dirildiğine şahit oluyoruz. Çünkü dünyada genelde metafizik akımlara bir yöneliş var. Özellikle fizikteki kuantum teorisinin ortaya çıkmasıyla evrenin algılanması değişmiş, metafizik ile fizik birbirine daha da yakınlaşmıştır.

Dünyadaki İslam'a yöneliş müftüler ve din adamlarının eli ile olmuyor. Gerçekte tasavvuf yolu ile oluyor. İnsanlar sufizme ve mevleviliğe karşı ilgi duyuyor. Özellikle İngiltere'de sufizm Mevlevilik biçiminde yayılıyor. Bu yönelişin sebebini şöyle açıklayabiliriz: Modernizm ve pozitivizmin kurduğu dünya insanları vicdanlarından uzaklaştırmış ve yalnız nefislerini, kendilerini düşünen, maddeci insanlar haline getirmiştir. Bugün insanlar bu duvara tosladıklarından artık vicdan, sevgi, kalp ve rahmet arıyorlar. Bunu da tasavvufun insanlara verdiği mesajlarda buluyorlar. Bu bakımdan tasavvuf bugün dünyada büyük bir kabul görmüş ve insanları kendisine cezbetmiştir.

Ülkemizdeki tarikatlardan, örneğin Cerrahi, Nakşi, Mevlevi ve Rufai tarikatlarının birer dergahları Londra, Mexico, Toronto, New York, Buenos Aires gibi merkezlerde görmek mümkündür. Bu dergahlarda Amerikalı, Fransız, Meksikalı ya da Avusturalyalı dervişlerin diz çöküp beraberce oturduklarına şahit oluyoruz.

Cerrahi şeyhi Muzaffer Ozak'ın Amerika'daki faaliyetleri binlerce batılının İslam tasavvufu ile tanışmasına vesile olmuş ve Kanada'dan ABD'ye, Meksika'dan Arjantin'e kadar pek çok yerde cerrahi dergahların açılmasına neden olmuştur. Şeyh Nazım Kıbrısî, bir anglikan manastırını 80'li yıllarda satın alarak, burayı bir dergaha çevirmiştir. Bu dergahta birçok kesimden, gerek asil ve gerekse halk tabakalarından gelenler aynı safta ibadet ederek İslam'ın ve tasavvufun tadına varmışlardır. Bu zümre içinde İskoçya'daki şatosunu ve aristokrat ailesini terk ederek Kıbrısî'nin peşinde, yamalı hırka ile dolaşan Celalettin gibi Lord çocuklarına da rastlamak mümkündür. Bugün Celalettin şeyh olarak görev yapmaktadır.

Mevlevilik ve Mevlana'nın eserleri, esnekliği ve hoş görüşü ile batılılara en çok hitap eden tasavvuf yoludur. Bugün dünyada mevleviliği referans gösteren birçok tasavvuf topluluğu vardır. Bunların içinde önemli biri de The Treshold Society'dir. Bu topluluk mevleviliği inceleyip tanıtmaktadır. Böylece batılı mevleviliği hem tanımakta hem de uygulama imkanı bulmaktadır. Bu insanların temel uğraşlarının başında büyük İslam mutasavvıfları tarafından anlaşıldığı ve yorumlandığı şekli ile Kur'an'a yönelmek gelmektedir.

İbn Arabî Society, akademik tasavvuf elitidir. Bu topluluğun Oxford ve Berkeley'de iki merkezi vardır. Bünyesinde birçok uluslararası şöhretli araştırmacıyı barındırmaktadır. İslam'ın batıda popüler olmaya başladığı 1970'li yıllarda kurulan bu topluluk İbn Arabî'nin eserlerinin ve takipçilerinin derinlemesine anlaşılması için faaliyet göstermektedir. Tamamen bağımsız ve akademik olan bu topluluğun 40'ı aşkın ülkede, çoğunluğu tasavvuf alanında uzman akademisyen olan üyeleri mevcuttur. Bunlar batıda metafiziğin, sufizmin yayılmasına katkıda bulunmaktadırlar. Böylece tasavvuf özellikle Avrupa'da ve ABD'de elit zümreler tarafından itibar görmektedir. İbn Arabî'nin kitapları 12 dilde tercüme edilerek yayınlanmıştır. Bu kitaplarla genelde İslam tasavvufu, özelde ise İbn Arabî'nin anlaşılıp yayılmasına hizmet edilmektedir.

Batıda Tasavvufi Yönelişlerin Saptırılması

Batıdaki tasavvufa yönelişlerin bir kısmı kaygı ile karşılanmaktadır. Batıdaki insanlar manevi boşluklarını doldurmak için New Age akımıyla Doğu dinlerine yönelmektedirler. Ama bu çoğunlukla Doğu dinlerinin karikatürleştirilmiş versiyonları şeklinde yapılmaktadır. Bu bağlamda tasavvufun da yer yer karikatür haline getirildiğini görüyoruz. Burada, her şeyi tüketen kapitalist dünyada tasavvufun da heves alınıp tüketildikten sonra bir kenara atılacağı beklenebilir. Çünkü bu kesimlerin kullandığı sufizmde tasavvuf İslam ayrı tutulmaktadır. Halbuki dünyada algılanan sufizm tasavvufu İslam'dan ayrı olarak algılıyorsa, orada tasavvuf hiç algılanmamış demektir.

Örneğin şimdi batıda İslam dışı Nakşibendilik gibi şeyler ortaya çıkmaktadır. Oysa İslam'dan bağımsız bir Nakşilik, Mevlevilik veya Bektaşilik algısı saçma ve imkânsızdır. İtalya'da kendilerine “Nastro Giallo” adı veren bir grup, Hristiyan kalarak Mevlevi olduklarını iddia ediyor. Bu Mevlevilikte kabul edilebilir bir şey değildir. Çünkü, “Ben peygamberin ayağının tozuyum” diyen Mevlana'ya intisap etmek için evvela Hz. Muhammed (sav)'in dinine girmek gerekir. ABD'de kurulan “Sufi Ruhaniyat Society” adlı bir toplulukta Müslüman olmayan farklı din mensupları da vardır. Bazen ormanda bazen kiraladıkları kiliselerde kendilerince zikir ayinleri yapmaktadırlar. Bir kilise ile anlaşp haftada bir gün ezan okuyarak ibadet yapıyorlar.

Ancak İslam'ın batıdaki negatif imajının etkisiyle bu insanlar sufizmin İslam'la mutlak olarak bağlantılı olmasının gerekmediğini düşünmektedirler. Bu da onları İslam dışı bir topluluk haline getirmektedir. Böyle bir tasavvuf anlayışını yaymaları aslında İslam'a ve gerçek tasavvufa zarar verir mahiyettedir.

Emperyalistlerin Tasavvufa Karşı Mücadelesi

18. yüzyıldan itibaren oryantalistler, İslam coğrafyası üzerinde yaptıkları çalışmalarda, toplum yaşantısında ve bölgesel iktidarın kullanımında tarikatların önemli olduğunu görmüşlerdir. Bu gözlemlere göre, İslam coğrafyasında Müslümanlar tarikat üyesi olmasalar da, tarikat liderlerinin etkisi altındadır. Tarikat liderleri halkı istedikleri noktaya yönlendirebileceklerin dolaylı iktidara karşı bir çevre gücü oluşturabiliyordu.

Bu durumu ilk gören İngilizlerdir ve Osmanlı coğrafyasında tarikatların çıkarları doğrultusunda kullanmayı çok iyi bildiler. İngilizler için toplumun bütünü yerine tarikat liderlerini etki altına almak, onlar aracılığı ile halkı siyasi ve askeri iradeye yönlendirmek daha kolay ve daha ucuz oluyordu. Bu yapıların içine kendi yandaşlarını ve casuslarını yerleştirerek bu grupları etkisi altına alabiliyorlardı. Bu durum 19. yüzyıl Osmanlı yönetiminde ve Osmanlı ordusunda da vardı. Casus Lawrence'ın Osmanlı Devleti'ndeki faaliyetlerini rahatlıkla sürdürebilmesinde bu durumun büyük katkısı vardı.

Batı emperyalizmi bu tarikat gruplarıyla ilişkilerini hiç kesmediler ve bu ilişkilerini oryantalizm adı altında bilimsel bir hüviyet kazandırdılar. Oryantalizm, İslam ve Batı medeniyeti arasındaki mücadelede Batı uygarlığı lehine veriler elde etmeye çalışan bir akımdır. Bunu dünya kamuoyuna sunan Edward Said bu düzeni şu cümlesi ile özetlemektedir: “Oryantalizm gerçek doğuyu değil şarkiyatçıların (oryantalistlerin) görmek istedikleri bir şark'ı aksettirir.” Buna göre oryantalizm doğruya hakim olmak, onu yeniden kurmak ve onun amiri olmak için batının bulduğu yoldur. Yani oryantalizm bir sömürü doktrindir. Bir çeşit Doğu kültürü ve

medeniyetlerinin mühendisliğidir. Oryantalizm emperyalizmin keşif koludur. Doğu milletlerini araştırırlar, onların tarihi ve dinini öğrenerek batılı insanlara anlatırlar. Batılı insanlara doğulu milletler hakkında nasıl düşünceleri gerektiğini salık verirler. Bu bağlamda demokratik İslam, ılımlı İslam, dinler arası diyalog, medeniyetlerin buluşması gibi terim ve kavramlar bize hediye ve yardım olarak sunulur.

19. yüzyıl ile ABD öncülüğünde oryantalizm yeniden doğmuştur. Bu süreçte İslam'ın Müslümanlar ve İslam coğrafyasının ABD çıkarlarına göre dizayn edilmesi hedeflenmiştir. Bu amaç için Kur'an tahrif edilmiştir. İncil, Tevrat ve Kur'an'ın karışımından oluşan 77 sureli "Gerçek Furkan" adlı kutsal kitap oluşturulmuştur. Amerikalı kadın profesör Amina Wadud New York'taki Saint John The Divine Katedrali'nde cuma namazı kıldırması ve yeni bir İslam öncülüğüne soyunmuştur. İslam ülkelerinde İslam ve demokrasi sempozyumları organize edilmiştir.

Günümüzde de batı bu çalışmalara yoğun bir şekilde devam etmektedir. Örneğin İslam dünyasında bazı tasavvuf uleması El - Ezher Şeyhi Prof.Dr. Ahmed et - Tayyib'in öncülüğünde "Uluslararası Sufi Alimler Birliği" adı altında bir oluşum meydana getirmişlerdir. Bu oluşumun amacı şöyle açıklanmıştır: tarikatları islah etmek, bid'atlara karşı mücadele etmek, İslam tasavvufuna haksız yere nispet edilen uygulamalara karşı durmak ve aşırı uçlara karşı mücadele etmek. Bu çalışmaların kendiliğinden yapıldığını düşünmek zordur. Dış güçlerin etkileriyle mi yapılıyor? Nitekim Batı sömürgeciliği tasavvuf gücüne ve tarikatlara son yıllarda büyük ilgi göstermektedir. CIA'ya bağlı çalışan araştırma kuruluşu Rand Corporation tarafından 2003'te yayınlanan "Sivil Demokratik İslam: Ortaklar, Kaynaklar ve Stratejiler" başlıklı raporda "Sufiler" başlıklı bir bölüm vardır. Bu bölümde Afganistan ve Irak gibi köklü tasavvufi geleneklere bağlı ülkelerde, tasavvufun gücüne ve entelektüel potansiyeline dikkat çekilmiş ve "Sufizmi güçlendir. Sufi geleneğinin tarihlerinin parçası olduğuna inandır. Sufi öğretilerini müfredatlarına sok." denilmiştir. Yaklaşık 40 yıl boyunca Türkiye'de tarikatlar ve cemaatler ile yakından ilgilenen Fuller'in "40 senedir tesbih çekiyorum" sözü meşhurdur.

Bütün bunları ABD tasavvufu sevdiğinden yapmıyor. Onların amacı Müslümanların sufi anlayışını dejenere etmektir. Yanlış ve sapık sufi anlayışların propagandasını yaparak, sufiliğe inanmış Müslümanları doğru inanıştan saptırmaya çalışmaktadırlar. Çünkü şunu iyi biliyorlar ki, Müslümanlar doğru inanış içinde oldukları sürece, Allah'ın onları koruması altında bulundurması nedeniyle, onları yenemeyecek ve sömüremeyecektir. Tarih emperyalistlere bu gerçeği öğretmiştir.

Bilindiği gibi ABD ordusunun Irak'ı işgali sırasında Saddam'ın ordusundan herhangi bir direniş görülmemiştir. İşgalci güçler elini kolunu sallayarak işgali

gerçekleştirmişlerdir. Irak ordusundan neden ciddi bir direniş ve savunmanın görülmediği daha sonra bir araştırma ile ortaya çıkmıştır. Araştırmaya göre “Kesnizani” tarikatı Saddam'ın tüm güvenlik ve savunma sistemini felç etmiştir.

Ülkemizde de tarikatlar içine yerleştirilen bazı kimseler tarafından tarikatlar amacından saptırılmaktadır. Tarikatlar siyasete bulaşmakta ve bununla maddi menfaat elde etmektedirler. Tarikat mensuplarına İslam'ın bazı temel iman hakikatleri saptırılarak öğretilmektedir. Halk, İslam ve tasavvuf hakkındaki bilgisinin yetersiz olması nedeniyle, oynanan bu oyunu farkında olamamaktadır. Birçok suni tarikatlar oluşturulmakta ve bunlara maddi destek sağlanmaktadır. Gönlünü paraya ve menfaate kaptıran kişiler bu tarikatlarda baş olabilmek için kıyasıya çaba göstermektedirler. Bu kişiler halkı İslamiyet ve tasavvuf konusunda yanlış bilgilendirerek kendilerine menfaat temin edenlere hizmet etmektedirler.

Ancak bu, gerçek tarikat ve sufiler için geçerli değildir. Gerçek sufiler keşifleri açık olduğu için gerçekleri görmekte ve bu türlü menfaat ilişkilerinden uzak durmaktadırlar. Hatta faaliyetlerini kısıtlayarak tabiri caiz ise bir uyku dönemine girmektedirler. Hepsinin inancı şudur ki zamanı gelince Allah Teâlâ İslam'ı tekrar güçlendirecek ve İslam düşmanlarını etkisiz hale getirecektir. O zamana kadar beklemek onlara telkin edilmektedir.

Bütün bunlar bir kader-i ilahidir. Allah Teâlâ müsaade etmese İslâm düşmanları yukarıda anlattığımız faaliyetlerini yapamazlar. Ancak bütün bunlar Müslümanlar için bir imtihandır. Herkes bu durumdaki düşünce ve davranışına göre imtihandan başarılı olacak veya olamayacaktır. Bu nedenle Müslüman kendisini sorgulamalı ve gerçek bir Müslüman inancına ve hayatına sahip olup olmadığını belirlemelidir.

Bizim inancımız ve ümidimiz şudur ki, zamanı gelince İslam tekrar yükselecektir. Bu yükselmede en etkili rolü yine tasavvuf sahip olacaktır. Bunun için sabırla tefekkür ve ibadetlerimizi yapıyoruz. Hiçbir güç Hakk'ın kaderinin önüne geçemez. Kader tahakkuk edecektir. Korkunun ecele faydası yoktur. Bizim görevimiz “Bakalım Mevlâm neyler, Neylerse güzel eyler” ifadesinde sabit durmaktır. Allah Teâlâ'nın İslam dünyasına hayırlar nasip etmesini dua ve niyaz ediyoruz.

Yayınlama Tarihi: 07.04.2021

Kaynaklar

Abdülkadir Ceylanî, *Sırr'ül – Esrar*, Bahar Yayınları, İstanbul, 1977

Abdurrahman Kurt, *İslam ve Geri Kalmışlık Sorunu*, U.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, C. 17, s. 2, sayfa 35-72, 2008

Abdülkerim Kuşeyrî, *Kuşeyrî Risalesi*, İlkharf Yayınevi, İstanbul, 2013

Ahmet Davutoğlu, *Dini Tamir Davasında Din Tahripçileri*, Bedir Yayınevi, İstanbul 1997

Ahmet Ziyâüddin Gümüşhânevî, *Ehl-i Sünnet İtikadı*, Bedir Yayınevi, İstanbul, 1998

Ali Fuad Başgil, *Din ve Laiklik*, Yağmur Yayınları, İstanbul, 2020

Aliya izzetbegoviç, *Doğu ve Batı arasında İslam*, Nehir Yayınları, İstanbul, 1992

Amin Maalouf, *Uygarlıkların Batışı*, YKY, İstanbul, 2019

Annemarie Schimmel, *İslam'ın Mistik Boyutları*, Alfa Yayıncılık, İstanbul, 2010

Asaf Hüseyin, *Batının İslam'la Kavgası*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2017

Bekir Topaloğlu, *İslam'da İman Esasları*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2015

Cağfer Karadaş, *Kadere İman*, DİB Yayınları, Ankara, 2018

Erol Çetin, *Deizm, eleştirisi ve yapılması gerekenler*, Hiper Yayın, İstanbul, 2019

Erol Güngör, *İslam'ın Bugünkü Meseleleri*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 1983

Erzurumlu İbrahim Hakkı, *Marifetname*, İbrahim Hakkı Camii Derneği, İstanbul, 1980

F. Füredi, *Emperyalizmin Yeni İdeolojisi*, Pınar yayınları, İstanbul, 2017

Filibeli Ahmed Hilmi, *Allah'ı İnkâr Mümkün müdür?*, Çizgi Kitapevi, İstanbul, 2018

Halil İnalcık, *Osmanlı'da Devlet, Hukuk ve Adalet*, Kronik Kitap, İstanbul, 2020

Halil Inalcık, *Osmanlı Tarihinde İslamiyet ve Devlet*, T. İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2020

Halil Inalcık, *Osmanlı İdare ve Ekonomi Tarihi*, İSAM Yayınları, Ankara, 2018

Huriye Martı, *et-Tarîkatü'l – Muhammediyye*, Rağbet Yayınları, İstanbul, 2012

Hülya Küçük, *Tasavvuf ve Tıp*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2018

Hüseyin Selim Kocabıyık, *Ateizm ve Deizm*, Mihenk, İstanbul, 2019

İbrahim Canan, *Kütüb-i Sitte*, Akçağ Yayınevi, Ankara, 2008

İbn Arabî, *Fütûhât-ı Mekkiyye*, Litera Yayıncılık, İstanbul, 2010

İbn Arabî, *Fusûs ul-Hikem*, İstanbul Kitabevi, İstanbul, 1980

İbn Arabî, *Marifet ve Hikmet*, İz Yayıncılık, İstanbul, 2011

İbn Arabî, *Fenâ Risalesi*, İz Yayıncılık, İstanbul, 2011

İbn Haldun, *Mukaddime*, Dergah Yayınları, İstanbul, 2018

İmam-ı Azam Ebû Hanîfe, *Fıkıhı Ekber*, Şamil Yayınevi, İstanbul, 2010

İmam Gazali, *Filozofların Tutarsızlığı*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1981

İmam Gazali, *İhyau Ulumu'd-Din*, Bedir Yayınevi, İstanbul, 1978

İmam Gazali, *Kalplerin Keşfi*, Çelik Yayınevi, İstanbul, 2012

İmam Gazali, *El Munkızu Min-Ad-Dalal*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1990

İmam Rabbânî, *Mektubât-ı Rabbânî*, Yasin Yayınevi, İstanbul, 2008

İmâm-ı Rabbânî, *Ariflerin Halleri*, Sufi Kitap, İstanbul, 2010

İmâm-ı Rabbânî, *Rabbânî İlhamlar*, Sufi Kitap, İstanbul, 2011

İsmail Hakkı Bursevî, *Rûhu'l Beyân Tefsiri*, Damla Yayınevi, İstanbul, 2010

Mahmut Esat Erkaya, *Kur'an Kaynaklı Tasavvuf Kavramları*, Otto Yayıncılık, İstanbul, 2017

Malik b. Enes, *Muvatta*, Konya Kitapçılık, İstanbul, 2008

Mehmet Doğan, *Batılılaşıma İhaneti*, Rehber Yayıncılık, Ankara, 1991

Mehmet Necmettin Bardakçı, *Doğuştan Günümüze Tasavvuf ve Tarikatlar*, Rağbet Yayınları, İstanbul, 2015

Mevlana, *Divan-ı Kebir*, T. İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2013

Mevlana, *Mesnevi*, Kırk Ambar Kitaplığı, İstanbul, 2013

Muhammed Ali Aynî, *Tasavvuf Tarihi*, Kayıhan Yayınları, İstanbul, 2018

Muhammed İkbal, *İslâm'da Dini Tefekkürün Yeniden Teşekkülü*, Araf Yayınları, İstanbul, 2017

Muhyiddîn Nevevî, *Riyaziüs – Salihin*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1976

Mustafa Aydın, *Moderniteye Dışarıdan Bakmak*, Açılım Kitap, İstanbul, 2017

Mustafa İ. Garibullah, *Risale-i Kudsiyye*, Ahıska Yayınları, İstanbul, 2011

Mustafa Öz, *İmam-ı Azam'ın Beş Eseri*, MÜ İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2010

Râgıb el – İsfehani, *Müfredat*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2007

Necmeddîn Dâye, *Tasavvuf Yolu*, MÜ İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2013

Necmüddin Kübra, *Tasavvufî Hayat*, Dergah Yayınları, İstanbul, 1996

Numan Çakır, *Kur'an-ı Kerimi Taklid Teşebbüsleri*, İFAV, İstanbul, 2018

Nûreddin El – Sabûnî, *Mâtürîdiyye Akaidi*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005

Özcan Hıdır, *Batı'da Hz. Muhammed İmajı*, İnsan Yayınları, İstanbul, 2019

Prasannan Parthasarathi, *Avrupa Zenginleşirken Asya Neden Yoksul Kaldı?*, T. İş Bankası, Kültür Yayınları, İstanbul, 2019

Ramazan Muslu, *Anadolu'da Tasavvuf Yollar*, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2017

Réne Guenon, *Modern Dünyanın Bunalımı*, Ağaç Yayınları, İstanbul, 1991

Sadrettin Konevî, *'Marifet Yolcusuna Kılavuz'*, İz Yayıncılık, İstanbul, 2010

Sahih-i Müslim, İrfan Yayınevi, İstanbul, 1972

Samir Amin, *Modernite, Demokrasi ve Din*, Yordam Kitap, İstanbul, 2016

Selçuk Eraydın, *Tasavvuf ve Tarikatlar*, Marifet Yayınları, İstanbul, 1981

Selçuk Kütük, *Deizm*, Bir Yayınları, İstanbul, 2019

Seyyid Kutup, *Kuran'da Edebi Tasvir*, Hilal Yayınları, Ankara, 1967

Seyyid Kutup, *İslam'ın Dünya Görüşü*, Arslan Yayınları, İstanbul, 1970

Seyyid Kutup, *Yoldaki İşaretler*, Pınar Yayınları, İstanbul, 2017

Sezai Karakoç, *İslam'ın Dirilişi*, Diriliş Yayınları, İstanbul, 2017

Süleyman Toprak, *Ahirete İman*, DİB Yayınları, Ankara, 2018

Şevket Pamuk, *Osmanlı Ekonomisi ve Kurumları*, T. İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2018

Temel Yeşilyurt, *Çağdaş İnanç Problemleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2018

Umut Azak, *Türkiye'de Laiklik ve İslam*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2019

Yusuf Yavuzyılmaz, *Türkiye'de Deizmin Kökenleri*, Çıra Basın Yayın, İstanbul, 2018

Yümni Sezen, *Dinler Arası Diyalog İhaneti*, Kelam Yayınları, İstanbul, 2006

Zygmunt Bauman, *Modernite, Kapitalizm, Sosyalizm*, Say Yayınları, İstanbul, 2014